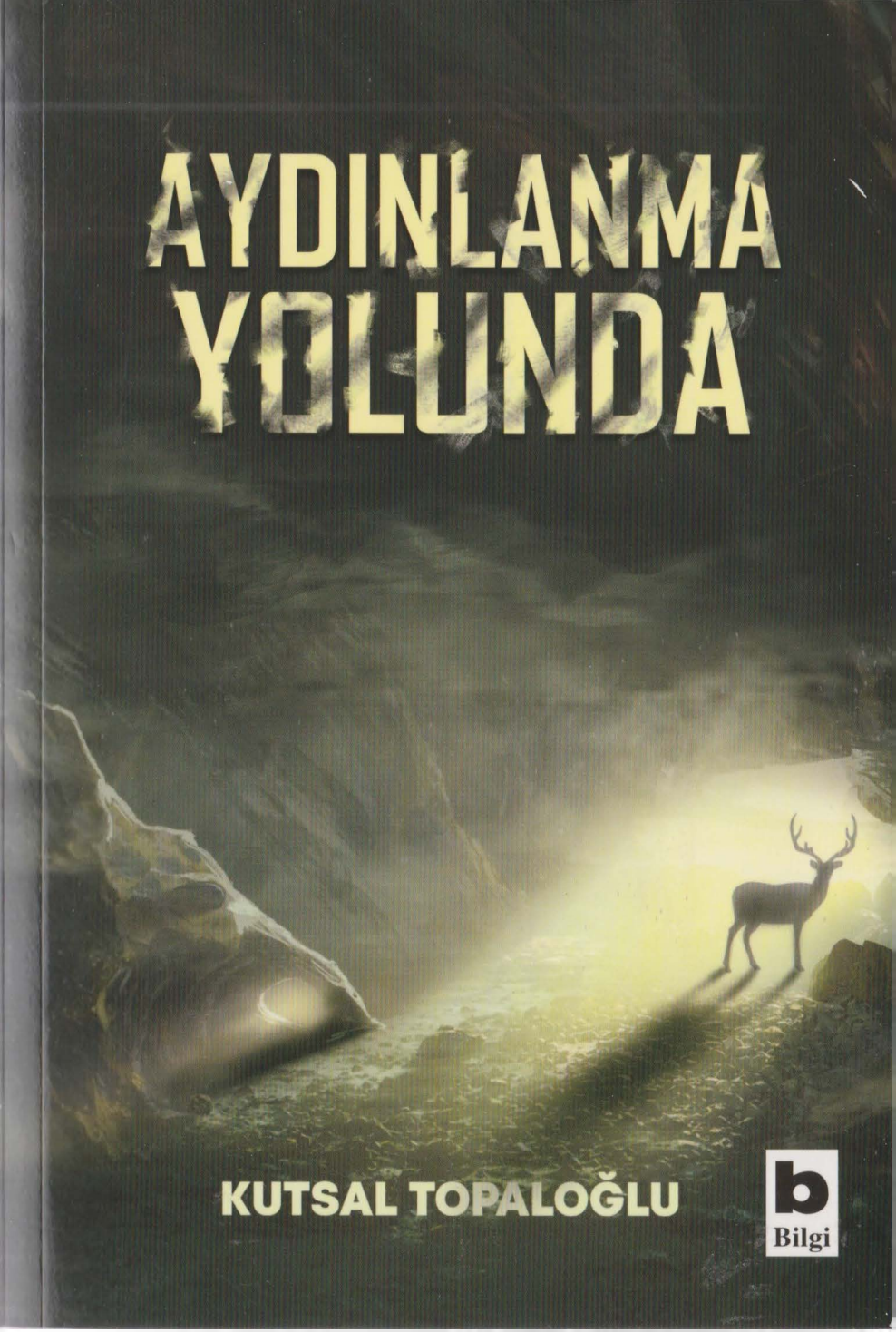
AYDINLANMA YOLUNDA

KUTSAL TOPALOĞLU

Bilgi

Kutsal Topaloğlu

1968'de Adana'da, ilkokul öğretmeni bir baba ile ev hanımı bir annenin ikinci çocuğu olarak dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini babasının mesleği nedeniyle Anadolu'nun çeşitli yerlerinde tamamladı.

1993'te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu. Avukatlık stajı ve askerlik görevinden sonra bir süre serbest avukatlık yaptı. Daha sonra hâkim-savcılık sınavını kazanarak İstanbul, Kadıköy Adliyesi ve Türkiye Adalet Akademisinde stajını tamamladı ve 1999'da Antalya Merkez Cumhuriyet Savcısı olarak atandı. Burada yaklaşık dört yıl çalıştıktan sonra Batman-Gercüş Cumhuriyet Savcılığı görevine başladı ancak burada çok kısa bir süre çalıştıktan sonra istifa ederek İstanbul'a döndü.

2004'ten 2010'a kadar İstanbul'da serbest avukatlık ve hukuk danışmanlığı yaptı. 2010'dan sonra aktif avukatlığı bırakarak, eskiden beri çok meraklı olduğu dinler tarihi, mitoloji ve edebiyat alanında araştırma-inceleme çalışmalarına başladı. İlk romanı *Tanrı'nın Temsilcileri* 2017'de yayımlandı.

Evli ve bir kız çocuğu sahibi olan **Kutsal Topaloğlu** halen İstanbul'un Kadıköy ilçesinde yaşamaktadır.

Aydınlanma Yolunda
Kutsal Topaloğlu

Editör: Merve Gülşah Akgün
Düzeltmen: Özge İpek Esen
Grafik Uygulama: Argun Tozun
Kapak: Efecan Sezer

ISBN: 978 - 975 - 22 - 1085 - 1

1. Basım
Mart 2022

BİLGİ YAYINEVİ • 7858

Meşrutiyet Cd., No: 46/A, Yenişehir 06420 / ANKARA
Tlf.: (0-312) 434 49 98/ 434 49 99/ 431 81 22 • Faks: (0-312) 431 77 58
www.bilgiyayinevi.com.tr • info@bilgiyayinevi.com.tr
Sertifika No: 15033

Baskı: Ertem Basım Ltd. Şti.
Başkent Organize Sanayi Bölgesi 22. Cd. No: 6
Malıköy, Temelli/Ankara Tlf.: (0312) 640 16 23
Sertifika No: 48083

Bu kitabın tüm yayın hakları Bilgi Yayınevi'ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın kitaptan alıntı yapılamaz, tümü veya belli bir bölümü kopyalanamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz, dağıtılamaz.

KUTSAL TOPALOĞLU

Aydınlanma Yolunda

roman

BİLGİ YAYINEVİ

Eşim Ayşegül'e ve kızım Ceren'e

1

İstanbul'un kuzeydoğusunda, çok sık ağaçlarla kaplı küçük sıradağlar vardı. Dağların kuzeye, Karadeniz'e bakan yamaçlarında ise irili ufaklı birçok mağara bulunuyordu.

Yirmi yedi yaşındaki uzun boylu atletik yapılı Nikos Buğdaycıoğlu, Şile ilçesi yakınlarındaki bu mağaraların birinde, hafif nemli toprak zemin üzerinde uzanırken birden uyandı. Üşüyordu ve çok yoğun bir nem kokusu alıyordu burnu. Gözlerini açtı ama zifiri karanlıktı etraf. Çok korkmuştu, aniden oturdu, hemen ardından da ayağa fırladı. Panikle etrafına bakındı, ancak nerede olduğunu anlayamadı. Biraz ileride hafif ışık sızan bir bölge fark etti ve hemen oraya doğru koşmaya başladı. Ayağına bir şeyler takılıp tökezlediyse de düşmeden devam etti. Işık sızan yere ulaşmasıyla birlikte kapalı bir alandan dışarı çıktığını anlayabildi. Dışarısı da karanlıktı ama bir dağın eteğinde olduğunu tahmin etti. Arabasının aşağıda, on beş-yirmi metre ileride olduğunu fark edince hızlı adımlarla birkaç basamaklı merdiveni inip koşmaya başladı.

Saniyeler içerisinde arabasının arkasına saklanmıştı. Az önce çıktığı yeri, etrafı ve arabanın içini kontrol ettikten sonra pantolonunun cebinden anahtarını çıkardı. Düğmeye basmasıyla birlikte arabanın tüm lambaları yandı. Aynı anda arabanın kapısını açan Nikos koltuğa oturur oturmaz kapıları kilitledi. Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Hiç beklemeden çalıştırdığı arabanın yönünü iki hızlı manevrayla az önce çıktığı yere doğru çevirdi. Gözlerine inanamıyordu. Korkuyla haç çıkarırken, "Tanrım! Neler oluyor? Bu mağara da neyin nesi? Nasıl

geldim ben buraya, Ceren nerede, şifacı kadın nerede?" diye mırıldandı.

Hem çok korkuyor, bir an önce bölgeden uzaklaşmak istiyor, hem de başına gelenleri anlamaya çalışıyordu. Mağaranın önündeki küçük alandan ham toprak bir yola çıktı. Kısa süre önce yağmur yağdığı için lastikler çamura batıyor, patinaj yapıyor, araba sağa sola kayıyordu. Beş-altı yüz metre sonra bir köy yoluna ulaşabildi. Yaklaşık bir kilometre sonra da anayola çıktı. Yoldan gelip geçen arabaları görünce az da olsa rahatlamıştı ama nerede olduğunu, ne tarafa gittiğini bilmiyordu henüz. Sol tarafında bir tepe, sağ tarafında karanlık deniz göründüğü için Şile-İstanbul yönüne doğru gittiğini tahmin edebiliyordu sadece.

Birkaç dakika sonra bir yol tabelasında, "Şile 10, İstanbul 110 km" yazısını görünce derin bir nefes alıp verdi. Bir süre sonra da gördüğü bir benzinliğe saptı. Korkusu azalmıştı ama şaşkınlığı devam ediyordu hâlâ. Aydınlık bir yere park ettikten sonra arabasından indi. Hemen lavaboya gidip elini yüzünü yıkadı. Şubat ayının bu son günlerinde hava çok soğuktu ve musluklar donmak üzereydi. Az önce yaşadığı korku ve heyecandan soğuk havayı fark edemeyen Nikos'un eli yüzü kızarmaya, tüm vücudu titremeye başladı. Hemen içerideki kafeteryaya gidip bir masaya oturdu.

Isınmaya ve olanları hatırlamaya çalışıyordu. "Bu akşam Şile'de barda tanıştığım Ceren isimli bir kızla birlikte onun şifacı anneannesinin evine gidip muayene oldum. Çok uykum gelmişti, muayene sırasında uyumuş olmalıyım" diye düşündükten sonra, "Çok tuhaf! Birkaç saat sonra uyuduğum yerde değil bir mağarada uyandım" diye mırıldandı.

Uyurken başına nasıl bir şey gelmiş olabileceğini düşünüyordu Nikos. "Soyuldum mu yoksa?" diye geçti içinden. Hemen kontrol etti ama hiçbir şeyi eksik değildi. Parası, cüzdanı, kredi kartları, cep telefonu, anahtarları ve diğer eşyalarının hepsi yerli

yerindeydi. Fiziksel bir zarar vermiş olabilecekleri geldi aklına ama vücudunda hiçbir ağrı, sızı veya anormallik hissetmiyordu. "O zaman ne oldu?" diye mırıldandı.

Ne yapacağını, nereye gideceğini bilemiyordu Nikos. Jandarmaya gitmeyi düşündü ama kısa süre sonra vazgeçti bundan. "Bir-iki saat önce bir kadınla birlikte bir eve gittim, orada yaşlı bir kadın daha vardı, onlar beni evde uyutmuş, sonra da bir mağaraya atmışlar" demek biraz tuhafına gitmişti çünkü. "Alkol alıp bir fahişe ile birlikte mağaraya gittiğimi ve orada sızdığımı sanıp alay ederler herhalde" dedi. Hemen ardından da, "Ayrıca sorsalar, Ceren'le ilgili hiçbir şey bilmiyorum, hatta adı bile doğru olmayabilir" diye düşündü. İşin içinden çıkamıyordu bir türlü. Sonunda Ceren hakkında bilgi alabileceğini düşünerek onunla tanıştığı bara gitmeye karar verdi.

Zaman kaybetmeden arabasına binip benzinciden ayrılan Nikos, yaklaşık on beş dakika sonra Şile merkezde bulunan bara ulaşmıştı. Garsonun yanına gidip, "Birkaç saat önce buraya gelmiştim, beni hatırladınız mı?" diye sordu.

Hafifçe gülümseyen garson, "Hatırlamaz mıyım? Çok iyi bahşiş bırakmıştınız" dedi.

"Burada bir kızla oturmuştum. Onu tanıyor musunuz, diye soracaktım."

"Nasıl? Anlamadım. Siz hep yalnızdınız."

"Evet. Önce yalnız oturdum ama daha sonra bir kızın masasına geçtim."

"Doğru. Önce şurada altı numaralı masadaydınız, sonra daha manzaralı olan dokuz numaralı masaya geçtiniz. Ama orada da yalnız oturdunuz, yanınızda bir kız falan yoktu."

"Emin misiniz?"

"Evet. Çok sakin bir akşamdı, birkaç müşterimizden biri olduğunuz için sizi çok net hatırlıyorum. İsterseniz diğer garson arkadaşa da sorabilirsiniz."

"Tamam, soralım. Nerede?"

"Siz buyurun, şurada oturun, ben arkadaşı çağırayım."

Nikos gösterilen yere geçerken, "Bu çocuk yanılıyor, diğer garson daha iyi hatırlayacaktır" diye düşündü.

İlk garson, bir-iki dakika sonra diğer garsonla birlikte geri geldi. O da barda yalnız olduğunu söyledi. Nikos çok şaşırmıştı. "Nasıl olur? Kızla burada tanıştım, on beş-yirmi dakika sonra da şu kapıdan çıkıp otoparka geçtik."

"Hayır, yalnızdınız" dedi garsonlar tekrar.

Onların yalan söylüyor olabilecekleri gelmişti Nikos'un aklına. "Kamera kaydı yapıyor musunuz?" diye sordu bu kez.

"Hayır, müşteriler böyle bir şeye çok kızar. Ama otopark kaydı yapıyoruz" dedi garson.

"Bakabilir miyiz?"

"Bunun için patrondan izin almam gerekir" diyen garson, Nikos'un yanından ayrıldı, birkaç dakika sonra da döndü. Patron sakıncası olmadığını söylemişti. Birlikte barın arka tarafında bulunan ofise geçtiler. Garson önce bilgisayarı, ardından da kamera kayıtlarının yapıldığı programı açtı. Nikos, tahminen otoparka geliş saatini ve arabasının marka, model ve rengini söyledi. Garson da kısa sürede kayıtlarda arabayı buldu. Görüntüleri izlemeye başladılar.

Siyah renkli araba otoparka geliyor, Nikos arabadan inip bar kapısına yöneliyordu. Görüntüleri hızlandırıp Nikos'un bardan çıkış görüntülerini buldular. Nikos tam bir saat kırk sekiz dakika sonra bar kapısının açılmasıyla birlikte görüntüye giriyor, on beş-yirmi adım yürüdükten sonra da arabasına binip otoparktan ayrılıyordu.

"Gördünüz mü?" dedi garson. "Bardan yalnız çıkıyor, arabanıza kadar yürüyor ve otoparktan ayrılıyorsunuz, yanınızda bir kız falan yok."

Nikos hayretler içerisinde kalmış görünüyordu. Görüntülerini tekrar tekrar izledikten sonra, "İnanamıyorum, içeriden beraber çıkıp arabaya kadar yan yana yürüdük. Ceren nasıl kayıtlarda görünmez?" diye mırıldandı.

"Barları karıştırıyor olmayasınız?"

"Nasıl?"

"Bizden ayrıldıktan sonra başka bir bara gidip biraz daha içtiyseniz, bahsettiğiniz kızla orada tanıştıysanız diyorum."

Kendinden emin görünüyordu Nikos. "Hayır hayır, ben o kızla başka bir yerde değil, kesinlikle burada tanıştım" dedi.

"Efendim, biraz fazla içmiştiniz" dedi garson.

Yarım saat önce bir mağarada uyanmış olması tekrar aklına gelen Nikos'un içi ürperiyordu. "Hayır, alkolle ilgisi yok bunun. Bir tuhaflık var tüm bu işlerde" diye mırıldandı.

2

Nikos eve doğru giderken Ceren'le tanışmasını ve garsonların söylediklerini düşünüyordu. "Kamera kayıtlarını gördükten sonra söyleyecek bir şey yok" diye geçirdi içinden. Ancak kısa bir süre sonra garsonun, "Barları karıştırıyor olmayasınız?" dediği aklına geldi. Pek ihtimal vermiyordu buna ama yine de arabanın yönünü çevirdi.

On dakika sonra Şile meydanına ulaşmıştı. Arabadan inip barların olduğu sokakta yürümeye başladı. Birçoğu kapalıydı. Şile küçük bir ilçeydi ve fazla bar yoktu, olanların büyük bir kısmı da yaz sezonuna kadar kapalı kalıyordu. Nikos açık olanlara dikkatle baktı ama Ceren'le bu barlardan birinde tanıştığına dair herhangi bir şey hatırlayamadı. Hava çok soğuktu, daha fazla üşümeden arabasına döndü. İşin içinden çıkamıyordu. Bu akşam olanları çok net hatırlıyordu ancak Ceren'in kamera kayıtlarında görünmemesi her şeyi bozuyor, hafızasından şüphe etmesine neden oluyordu. Zihnini iyice toparladıktan sonra olanları gözden geçirip karşısında oturan birine anlatır gibi mırıldanmaya başladı olayı.

"Akşamın erken saatlerinde bir bara gittim. Uzun süre yalnız oturup bira içtim. Sonra karşı masaya yirmi beş yaşlarında, çok güzel bir kız geldi. Yanına arkadaşı falan gelmedi, o da benim gibi yalnız oturuyordu. Dikkat çekmeden izlemeye çalıştım. Büyülü, insanı kendine çeken bir güzelliği vardı. Çok etkilenmiştim. 'Böylesine güzel bir kız neden yalnız olur?' diye düşünüyordum. Bir süre sonra, hafifçe gülümsemesinden de cesaret alarak masasına gidip onunla tanıştım. Kısa bir sohbetten sonra Ceren, anneannesinin asistanlığını yaptığını, onun çok güçlü bir

Şaman, bir şifacı olduğunu ve doğal yöntemlerle insanları tedavi ettiğini söyledi. 'Bu tedavi yöntemleri arasında psikolojik rahatsızlıkların tedavisi de var mı?' diye sordum. 'Evet, daha çok bu alanla ilgileniyoruz zaten' diye cevap verdi. Ben ayrıntılı sorular sormaya başlayınca da, 'İsterseniz anneannemle tanıştırabilirim sizi' dedi.

Teklifini kabul ettim, birlikte bardan ayrılıp yola çıktık. On beş-yirmi dakika Ağva kasabası yolunda ilerledikten sonra bir köy yoluna saptık, kısa süre sonra da bir orman yolunu takip ederek anneannesinin evine ulaştık. Arabayı evin önüne park ederek birkaç basamaklı merdiveni çıkıp eve girdik. Ceren beni bir odaya alıp gösterdiği sandalyeye oturmamı istedikten sonra anneannesine haber vermeye gitti. Oda beni tedirgin etmişti. Loş ışıklı ve hafif tütsü kokan oda, üç tarafı koyu renk perdelerle bölünerek oluşturulmuştu. Taştan yapılmış dördüncü duvarında ise yabani hayvan maskeleri ve kurutulmuş bitki demetleri asılıydı. Yerde basit bir yatak, etrafta garip cisimler görünüyordu. Üzeri kavanozlarla dolu küçük masa ise odanın bir köşesindeydi.

Kısa süre sonra başında çok çatallı büyük bir geyik boynuzu, üzerinde rengârenk bez parçaları ve küçük ziller bağlanmış tuhaf bir ceket bulunan şifacı kadın odaya geldi. En az seksen yaşında görünüyordu ve çok zor yürüyordu. Masasının gerisindeki sandalyeye oturduktan sonra, çok sert bir şekilde gözlerime bakarak, 'Neden geldin buraya?' diye sordu.

Böyle bir tanışma ve soru beklemiyordum. Ne cevap vereceğimi bilemedim.

'Burası basit maceraların, günlük heveslerin peşinde koşanların geldiği bir yer değil' dedi.

'Hayır, düşündüğünüz gibi değil, bazı psikolojik sıkıntılarım var' dedim.

Kadın bir süre daha gözlerime baktıktan sonra, 'Neyse. Buraya gelmen sana verilmiş büyük bir şanstır, umarım bu şansını

iyi değerlendirirsin' dedi. Sonra yerinden kalkıp duvarda asılı olan kurutulmuş bitki demetlerinden birkaç yaprak kopardı. Masasına dönüp yaprakları bir su bardağına koydu, üzerine bir sürahiden sıcak su doldurdu. Bir süre bekledikten sonra bardağı bana uzatıp 'İç bunu' dedi. Biraz tereddüt etmiştim ama yine de içmeye başladım. Adaçayı gibi bir tadı vardı. Çayı bitirdikten sonra yerdeki yatağı işaret eden kadın, 'Uzan oraya' dedi. Söylediğini yaptım, başımı da hafiften ona doğru çevirdim. Kendisi de küçük bir davulu eline alıp çalarken inliyor gibi bir şarkı söylemeye, hemen ardından da ayağa kalkıp kendi etrafında dönerek dans etmeye başladı.

Yaklaşık beş dakika sonra ritüelini bitirip yeniden sandalyesine oturmuştu kadın. Çok yorulup terlemiş, nefes nefese kalmış görünüyordu. Soluğunu topladıktan sonra, 'Evet çocuk, çok büyük sıkıntıların var, uçurumun kenarına kadar gelmişsin. Bir çözüm bulman gerekiyor buna. Sen de bunun farkındasın ama nereden başlayacağını bilmiyorsun' dedi.

İçtiğim bitki çayı etkisini göstermeye başlamış, vücudum ağırlaşmış, iyice uykum gelmişti. Başımı hafifçe sallayıp haklısınız demek istedim.

Bir süre bekleyen kadın, 'İşaretleri görüp doğru yorumlayabilirsen karanlıktan çıkacaksın' dedi. O kadar çok uykum gelmişti ki gözkapaklarımı açık tutamıyordum artık. 'Nasıl?' diye sorabildim. 'Şimdi derin bir uykuya dalacaksın ve göreceğin rüya aydınlanma yolunun başlangıcı olacak' dedi."

Şile meydanında arabasında oturup hafızasını zorlamaya devam eden Nikos, "Evet aynen böyle oldu" dedi. "Bir evde uykuya daldım ve pek hatırlayamasam da bir rüya gördüm. Sonra da bir mağarada uyandım."

İşin içinden çıkamıyordu. "Herhalde evde uyuttuktan sonra mağaraya getirip attılar beni, arabayı da mağaranın önüne bıraktılar" dedi içinden. Ancak birkaç saniye sonra, "Tamam, uyan-

dıktan sonra arabayı mağaranın önünde buldum ama burası tam da onu park ettiğim yer, şifacı kadının evinin önüydü" diye mırıldandı. Heyecanlanmıştı. "Yoksa ev sandığım yer aslında bir mağara mıydı?" dedi birden. Eve girmek için birkaç basamaklı taş merdiven çıktığını da hatırlayınca, "Tabii ya!" dedi. "Şifacı kadın, 'Burası basit maceraların, günlük heveslerin peşinde koşanların geldiği bir yer değil' demişti. Oraya gelmemin büyük bir şans olduğunu söylemişti. Evet evet, kadın, 'bura, burası' diyerek özel bir yerden bahsediyormuş zaten. Orası en baştan itibaren bir mağaraymış meğer. Birkaç parça eşyadan ve alkollü olmamdan dolayı ev sanmışım orayı."

Ulaştığı sonuca inanamıyor gibiydi Nikos. "Yirmi birinci yüzyılda mağarada mı yaşıyor bu insanlar?" dedi içinden. Bunu der demez Ceren'in dış görünüşü ve onunla yaptığı sohbet aklına geldi. "Hayır hayır, Ceren çok modern ve kültürlü bir kadındı, nasıl mağarada yaşayan biri olabilir?" diye mırıldandı. Mantığı kabul etmek istemiyordu bunu. Bir süre sonra, "Ceren normal bir evde yaşıyor ve sadece muayeneler sırasında mağarada yaşayan anneannesine yardıma gidiyor olabilir" diye düşündü. Pek tatmin edici olmasa da Ceren konusuna bir cevap bulmuş gibiydi. "Ya anneannesi?" dedi. Şifacı kadının dış görünüşü ve yaptığı tuhaf dans aklına gelince, onun mağarada yaşayan biri olabileceğini kabul etmişti. "İyi ama ben uyurken, kadın neden tüm eşyalarını alıp evini, mağarasını terk etsin?" diye sordu bu kez. Tüm eşyalar deyince, muayene odasının bir duvarı dışında perde ile bölünerek oluşturulduğu ve odada çok basit eşyalar olduğu aklına geldi. "Mağarada değil ama oraya çok yakın bir evde yaşıyor olabilirler mi?" dedi içinden. Bu düşünce heyecanlandırmıştı onu. "Mağarayı sadece muayene için kullanıp muayeneden sonra birkaç basit eşyayı yanlarına alıp evlerine dönüyor olabilirler mi?" diye mırıldandı. Aklına yatmış gibiydi bu düşünce. "Evet evet, mağaraya yakın bir yerde yaşıyor olmalılar, başka bir

açıklaması olamaz" dedi. Akşam bölgeden ayrılırken etrafa bakamadığı da aklına gelmişti. "Yarın gündüz oraya gidip mağaranın etrafında ev veya yakın bir köy var mı bir araştırayım bakalım. Belki onları tanıyan, gören birileri vardır" diye düşündü.

Nikos olayın biraz aydınlandığını düşünüyordu ama mağarada yaşamayı veya orayı bir muayenehane gibi kullanmayı hâlâ anlayamıyordu. Şifacı kadının tuhaf kıyafeti ve dansı ile gizemli sözleri de aklına gelince, "Bu mağara işinde de bir tuhaflık var. Mağaraların benim bilmediğim bir anlamı mı var acaba?" diye mırıldandı.

3

Nikos gece yarısına doğru Şile'deki eve gelmişti. Hemen dizüstü bilgisayarını açıp mağaralar hakkında araştırma yapmaya başladı.

Bir internet sitesinde, *"Mağaralar, en ilkel dönemlerden son birkaç yüzyıla kadar insanlık için barınma, korunma, doğal sığınak alanları olmuştur"* yazıyordu. *"Mağaralar insanlığın ilk evi, ilk ahırı, ilk deposu, ilk kalesi ve ilk ibadethanesidir. Bu ilkler saymakla bitmez. Bugün bildiğimiz uygarlık mağaralarda başlamıştır. Bir başka açıdan bakıldığında mağara, tabiatın özüdür, ana rahmidir. Bu nedenle hayata temiz bir sayfa açıp yeniden doğmak isteyen insanlar hep mağaraya girerler. Dini anlatılarda mağaralar her zaman manevi bir yeri temsil etmiştir. Mistik anlamda bireyin kendini bu dünyadan soyutladığı çilehane olarak adlandırılan mağaralar, daimi ibadetlerin yapıldığı, günahlardan arınmak için kullanılan tecrit mekânlarıdır."*

Nikos bu yazılanların bir kısmını duymuş, böyle birçok dini hikâye okumuştu. Öğrendiklerine göre, Meryem Ana, İsa Mesih'i bir mağarada dünyaya getirmişti. Aziz Yuhanna'nın günlerce bir mağaraya kapanarak İncil'i yazdığı söyleniyordu. Ayrıca birçok ermiş ve Hıristiyan azizi mağarada doğmuş ya da mağarada inzivaya çekilmiş, yıllarca buralarda yaşayıp nefsini terbiye ettikten sonra tanrısal sırlara erişmişti. Çocukluk ve ilk gençlik yıllarında sıkı bir dini eğitim almış olan ve hayatta böyle şeyler olabileceğine inanan Nikos, "Benim de başıma böyle bir şey mi geldi acaba?" diye düşündü. Ancak kısa bir süre sonra, "Hayır hayır, ben kimim ki; zavallı bir günahkâr" diye geçti içinden. Bu akşamki tuhaflıkları yaşamasına neden olan Ceren, hemen ar-

dından da şifacı kadının dış görünüşü geldi aklına. "Geyik boynuzu takan, davul çalan, Kızılderililer gibi şarkı söyleyip dans eden tuhaf kıyafetli birinin böyle dini şeylerle ne ilgisi olabilir? Nasıl manevi şeyler verebilir bana? Mümkün değil böyle bir şey" diye düşünüp mağara araştırmasına devam etti.

Başka bir internet sitesinde, *"İnsanlık mağaralara zamanla farklı anlamlar yükleyerek, onları sembolik ama daha çok büyülü, gizemli bir yere dönüştürmüştür. Manevi olarak çok özel bir değişim dönüşüm mekânı olan mağaraya girmek, maddi âlemden manevi yani görünmeyen âleme yapılan içsel bir yolculuktur. Bu anlamda mağara gizli bilgilerin öğrenildiği büyülü bir mekân gibidir"* yazıyordu.

"Herhangi bir manevi yolculuk yaşamadım, gizli bir şeyler de öğrenmedim" diye düşünen Nikos, araştırmasına devam etti. Başka bir internet sitesinde, *"İçinde yaşadığımız dünya bir mağara gibidir. Bu anlamda mağara; sıkışmış, bunalmış insanın ruh halini sembolize eden karanlık, kapalı ve dar bir mekânı temsil eder"* yazıyordu. "Evet ben de biraz bunalımdayım" dedi Nikos. "Şifacı kadın bunu anlamıştı. 'Karanlıktasın, uçurumun kenarına kadar gelmişsin ama göreceğin rüya aydınlanma yolunun başlangıcı olacak' demişti." Hafızasını zorladı fakat rüyasında bir adamın birkaç kişi tarafından dövüldüğünü hatırlayabildi sadece. Kızmıştı biraz, "Bununla mı çıkacağım karanlıktan? Bu mu aydınlanma yolumun başlangıcı olacak?" dedi.

Şifacı kadının hiç de öyle özel yetenekleri olan biri olmadığına, onun aslında sıradan bir falcı olduğuna karar veren Nikos araştırma yapmaya devam etti.

Başka bir sitede, *"Mağara, insanların bilinçaltının sembolüdür. Yani bilinçaltı zihinsel bir mağaradır"* yazıyordu. Çok şaşırmıştı Nikos. "Ceren ve şifacı kadın bilinçaltımın bir ürünü mü yoksa? Ceren'in kamera kayıtlarında görünmemesinin nedeni bu mu?" diye sordu içinden. Hemen ardından da, "Hayalimden

mi uydurdum kızı yoksa?" diye mırıldandı. "Sonra uydurduğum hayale inanıp bardan ayrıldım. Ev sandığım bir yere gittim. Hayalimde bir şifacı kadınla konuştum, sonra sızıp uyudum mu orada?" Bu düşünce çok korkutmuştu onu. "Neler oluyor bana?" dedi içinden.

Olumsuz düşünceler birbirini çağrıştırmış, akıl sağlığından şüphe etmeye başlamıştı artık. "Tanrım! Şimdi çok daha kötü oldum. Neden geldim ki buraya?" dedi çaresizce.

Normalde ailesiyle birlikte İstanbul'da yaşayan Nikos, son zamanlarda hayallerini yitirmiş, iyice karamsarlığa düşmüştü. Özgüveni kaybolmuş ve çok ağır bir tembellik çökmüştü üzerine. Fiziksel olarak da kendini hiç iyi hissetmeyen Nikos, işe gitmek istemiyor, odasına kapanıp geceleri saatlerce bilgisayar başında oturuyor, gündüzleri tamamen uyuyordu. Sonra kısırdöngüye dönüşen bu yaşam tarzı moralinin daha da bozulmasına neden oluyordu. Anne, baba ve kardeşi başta olmak üzere tüm yakınlarını ihmal etmiş olan Nikos'un hiçbir arkadaşı da kalmamış gibiydi. Çoğu zaman kendini yalnız, değersiz ve çaresiz hissediyordu. Böyle durumlarda kendine acıyor, ara sıra aklına kendisini bile korkutan düşünceler geliyordu. Her geçen gün durumu biraz daha kötüye giden Nikos, bu sıkıntılarından kurtulmak, biraz toparlanmak için cuma günü akşama doğru Şile'ye gelmişti. Ancak bu sıkıntıları azalmadığı gibi, akıl sağlığıyla ilgili kaygılar da eklenmişti bugün bunlara. Şimdi bu kaygılarla kendini daha kötü hisseden Nikos, "Ben normal biri değilim galiba!" demeye başlamıştı. Fakat bir süre sonra abarttığını düşünüp kendini toparlaması gerektiğine karar verdi.

Lavaboya gidip yüzünü yıkadıktan birkaç dakika sonra biraz daha iyi hissediyordu kendini. "Tamam, mağaralar insanın bilinçaltının sembolü olabilir ama ben bu akşam sembolik bir yere değil, gerçek, somut bir mağaraya gittim ve birkaç saat sonra da orada uyandım" dedi içinden. Bu tespitin hemen ardından da,

"Nasıl oldu bu? Kim götürdü beni oraya?" diye sordu. Bir-iki saniye sonra aklına gelen cevaplar birden heyecanlandırmıştı Nikos'u. "Ceren götürdü. Evet evet. Ceren kesinlikle gerçek; bilinçaltımın bir ürünü değil ve beni mağaraya o götürdü. Öyle olmasa, orada bir mağara olduğunu nereden bilebilir ve mağaranın yolunu nasıl bulabilirdim?" diye mırıldandı.

Olayı biraz anlayabildiğini sanıyordu ama bir süre sonra, "Mağaranın yolunu çocukluk yıllarımdan hatırlıyor olabilir miyim?" diye bir soru geldi aklına. Nikosların yıllardır Şile'de yazlıkları vardı çünkü. Çocukluk yıllarında hemen her yaz bir-iki haftalığına buraya gelirlerdi. Bazen kış aylarında, hafta sonları da gelirlerdi. Nikos hafızasını zorladı ama mağaranın yolunu bulduracak bir olay, anı hatırlayamadı. "Hayır hayır. Çocukluktan hatırlanan bir şey gibi görünmüyor bu. Beni oraya kesinlikle Ceren götürdü" diye mırıldandıktan sonra, "Yarın oraya tekrar gidip tüm bu saçmalıklara bir son vermeliyim artık" dedi.

4

Şile'deki evde pazartesi günü öğlene doğru uyanmıştı Nikos. Dün yaşadığı şeyler hemen zihnine üşüştü ama gece içinden çıkamadığı sorgulamalara tekrar dalmadan yataktan kalkıp kıyafetlerini giydi. Bir an önce mağaranın olduğu yere gidip dün akşam başına gelen tuhaflıklara bir açıklama bulmak istiyordu artık.

Zaman kaybetmeden bölgeye gidecekti ancak mağaraya girme fikri korkutuyordu onu, ama biraz düşününce, "Orada kim zarar verecek bana? Ceren ve anneannesi zarar verecek olsalar dün verirlerdi, bugün neden versinler?" diye mırıldandı. Yine de yanına birini alarak gitmek istiyordu. Ancak böyle biri aklına gelmedi bir türlü. Sonunda cesaretini toplayıp mağaraya yalnız gitmeye karar verdi.

Hemen evden çıkıp arabasına bindi. Bir hırdavat dükkânına uğrayıp güçlü bir el feneri satın alarak yola çıktı.

Yaklaşık on beş dakika sonra Şile-Ağva arasında bulunan yol ayrımına ulaşıp hemen köy yoluna saptı. Gerginliği gittikçe artıyordu. Aşağı yukarı bir kilometre daha gittikten sonra yol kenarında ineklerini otlatan yaşlı bir adam gördü. Arabasını adamın yanında durdurup, "Affedersiniz, buralarda bir mağara var mı?" diye sordu.

"Neden soruyorsun?" dedi yaşlı adam.

Nikos böyle bir tepki beklememişti. "Bir arkadaşım dün akşam buralarda bir mağaraya gelmiş ve orada cüzdanıyla saatini düşürmüş" diye yalan söyledi.

"Evet. Dün akşam yine sarhoşlar gelmiş olmalı. Mağara yolunda arabaları birkaç yerde çamura saplanmış. Biraz daha git, ileride sağda görürsün."

"Tamam" diyen Nikos, "bu mağaranın yakınlarında bir ev falan var mı?" diye sordu.

"Hayır, en yakın evler bizim köyün evleri."

"Bu köylerde bitkisel yöntemlerle tedavi uygulayan yaşlı bir kadın var mı?"

"Falcı, şifacı falan mı?"

"Evet, onun gibi bir şey."

"Hayır, yok. Yakın köylerde olduğunu da duymadım."

Adama teşekkür edip yola devam eden Nikos, yine belirsizlikler içine düşmüştü. "Bu yörenin insanları da değilse kim bu kadınlar o zaman?" diye düşündü.

Birkaç yüz metre sonra orman yolunu gördü. Hemen yola saptı. Dün akşamki kadar olmasa da çamurlu olan yolda sağa sola kayarak ilerleyebiliyordu araba.

On dakika kadar sonra mağaranın olduğu yere ulaştı. Tedirginliğinin yerini tuhaf bir korku ve heyecan almıştı. Dikkatlice etrafa baktı ama anormal bir durum görünmüyordu. Yaşlı adamın dediği gibi yakınlarda bir ev veya bir yerleşim yeri yoktu. Bulunduğu yerin sağ ve sol tarafı ile aşağısı çok sık ormanlıktı. Daha ileride de uçsuz bucaksız Karadeniz görünüyordu.

Nikos'un korkusu biraz daha artmış, kalp atışları iyice hızlanmıştı. Ama sonunda tüm cesaretini toplayıp birkaç basamaklı merdiveni çıktıktan sonra mağaranın girişine geldi. Önce güçlü el fenerini yakıp içeriye doğru tuttu.

Küçük bir spor salonu büyüklüğünde, yedi-sekiz metre yüksekliğinde bir yerdi burası. Yavaş yavaş içeri girdi, fenerin ışığı altında etrafı incelemeye başladı. Yirmi-otuz tane yarasanın göründüğü siyah tavanın bazı yerlerinden su damlaları düşüyordu. Yer yer su birikintilerinin olduğu zeminde ise bir kısmı yanmış odun parçaları ile bira şişesi kırıkları görünüyordu.

Su birikintilerinin arasından mağaranın derinliklerine doğru yürümeye devam etti. Heyecanı artmaya devam ediyordu.

"Burası normal, sıradan bir mağara işte" diye düşünüp korkusunu bastırmaya çalıştı.

Birkaç dakika sonra diğer taraflara göre biraz daha yüksek ve kuru bir bölgeye gelmişti. Çıkışa doğru baktıktan sonra, "Evet, dün akşam uyandığım nokta tam burası" diye mırıldandı. Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Dün burada gördüğü rüya aklına geldi birden. Birkaç kişi tarafından dövülen bir adam acılar içinde bağırarak yardım istiyordu. Dün akşam çok istemesine rağmen bir türlü hatırlayamamıştı Nikos bu rüyayı ama şimdi tüm ayrıntılar kendiliğinden canlanıyordu zihninde. O kadar ki rüyayı yeniden görmeye başladı sanki. Hatta seslerin zihninden değil de mağaradan geldiğini, olayın mağarada olduğunu sandı. Hemen el fenerini etrafında çevirdi ama görünen hiçbir şey yoktu. Bunun rüyanın etkisinden kaynaklandığını bilse de çok korkmuştu. Daha fazla beklemeden mağaradan çıkmaya karar verdi.

Çıkışa doğru hızlı adımlarla yürüdükten sonra merdivenlerden inip on metre ilerideki arabasına bindi. Rüyasındaki sahneler tüm zihnini işgal etmeye devam ediyordu. Bir adam, içlerinde üniformalı polislerin de olduğu beş-altı kişi tarafından sorgulanıyor, çok kötü bir şekilde dövülüyor, bir şey söylemeye zorlanıyordu. Ağzı burnu kanlar içerisinde kalan adam, bir süre sonra yere yığılıyordu. Beş-altı yaşlarında bir çocuk ise olanları seyrediyor, "Dede, dede" diye feryat ederek ağlıyordu. Rüyasındaki çocuğun yüzü bir fotoğraf karesi gibi gözünün önüne gelen Nikos'un tüyleri diken diken olmuştu bir anda. "Aman Tanrım! Bu benim!" diye mırıldandı.

Çok şaşırmış, yine korkmaya başlamıştı. Bir süre kendini toparlayamadı. "Ne anlama geliyor tüm bunlar? Zalimce sorgulanan dedem ve onu çaresizce izleyip feryat ederek ağlayan ben..."

Orada daha fazla durmak istemeyen Nikos, hemen arabasını çalıştırıp yola çıktı. Korku ve şaşkınlık içindeydi. "Tanrım! Nasıl bir rüya bu böyle?" diye mırıldandı. "Rüyamda beş-altı yaşındayım ve ben doğmadan yıllar önce ölmüş dedemi görüyorum. Nasıl olur böyle bir şey?"

Yirmi dakika sonra eve ulaşmıştı. Korkusu iyice azalmıştı ama sorgulamaları hız kesmeden devam ediyordu. Dün yaşadığı ve akıl sağlığıyla ilgili ciddi bir şekilde kaygılanmasına yol açan tuhaflıklara, bu rüya ile bir açıklama, bir çözüm, bir bağlantı arıyordu.

Şifacı kadının, muayenenin sonunda, "Göreceğin rüya aydınlanma yolunun başlangıcı olacak" dediğini hatırladı. "Aydınlanma, neden bir rüya ile başlıyor? Rüya nedir?" diye mırıldandı. Birkaç saniye sonra, "Rüyalar insanın bilinçaltının ürünüdür" diye kendi kendini yanıtladı. Bunu der demez de dün gece mağaralar ile ilgili yaptığı araştırmada öğrendiği, *"bilinçaltı zihinsel bir mağaradır"* bilgisi aklına geldi. "O zaman rüyalar, insanın zihinsel mağarasının ürünü oluyor" diye mırıldandı. "Gerçek bir mağarada zihinsel mağara ürünü olan bir rüya görmek... Çok garip."

Rüyasıyla ilgili sorgulamalarına devam eden Nikos, "Rüyamda dedemi göreceğimi biliyor muydu kadın yoksa?" diye düşündü. Ürpermişti, bir süre sonra, "Mümkün değil böyle bir şey" dedi. "Bir insan nasıl başka bir insanın bilinçaltında veya zihinsel mağarasında ne olduğunu, bunun ne zaman yüzeye çıkacağını bilebilir? Hayır hayır. Tanrı'dan başka hiç kimse bilemez bunu."

Bu düşünce, gördüğü rüya gibi şifacı kadının da aslında bilinçaltının bir ürünü, bir hayal olabileceğini aklına getirmişti. Bu olasılık ise yine çok kaygılandırmış, hatta korkutmuştu onu. Bir kere daha iki düşünce arasında gidip gelmeye başladı. Ama en sonunda, "Ceren ve şifacı anneannesinin gerçek olup olma-

dıkları kesin değil belki ama kesin olan bir şey var. Dün akşam ben bir mağaraya gittim ve orada bir rüya gördüm. Rüyamda da dedem vardı" dedi. "Dövülen, işkence edilen, benden yardım isteyen dedem." Hüzünlenmişti biraz. "Ve ben onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum" diye geçti içinden.

Rüyasında dedesini sorgulayanlar arasında polislerin de olduğu aklına gelince, "Onun ölümünde bir suç, aydınlatılması gereken bir şeyler var galiba ve ben bunları öğrenmeden dün akşam başıma gelen tuhaflıkları anlayamayacağım herhalde" diye mırıldandı.

5

Ankara'da, Emniyet Genel Müdürlüğü merkez binasında, tarihi eser kaçakçılığı konusunda hizmet içi eğitim toplantısı yapılacaktı. Türkiye'nin her ilinden birer ikişer olmak üzere yaklaşık yüz elli rütbeli polis çağrılmıştı toplantıya.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Şubesinde görevli Başkomiser Selçuk Yıldırım da herkes gibi büyük salona geçip orta sıralarda bir koltuğa oturdu. Kırk iki yaşında, uzun boylu, atletik yapılı, beyaz tenli, saçı hafif kırlaşmış biriydi. Tarihe meraklıydı, tarihi eser kaçakçılığı konusunda da çok başarılı bir polisti. Not defterini ve kalemini çantasından çıkarıp ders verecek hocanın salona gelmesini beklemeye başladı. İki-üç dakika geçmeden, ismini daha önce birçok kez duyduğu, gazete ve televizyonlarda gördüğü ünlü tarih profesörü Timur Gençoğlu salona geldi. Herkes gibi Başkomiser Selçuk Yıldırım da saygı icabı ayağa kalktı.

Altmış beş yaşlarında gösteren, hafif şişman, keçisakallı ve gözlüklü hoca, "Çok teşekkür ederim arkadaşlar, lütfen oturun" dedi gülümseyerek. Çantasını masanın üstüne bırakıp sandalyesine oturduktan sonra kısaca kendini tanıttı. Hemen ardından da, "Arkadaşlar, bildiğiniz gibi bu eğitimin konusu tarihi eser kaçakçılığı" diye başladı. "Özelinde Roma ve daha da özelinde Hıristiyanlık tarihi eserleri kaçakçılığı. Ancak konunun daha iyi anlaşılması için Roma İmparatorluğu ile Hıristiyanlık dini hakkında genel bilgiler verilmesi gerekiyor. İşte bu bilgilerin anlatılması görevi bana verildi. Dersimize hemen başlayacağız ancak bundan önce, tarihi eser kaçakçılığı konusu Türkiye'de neden çok önemli; konuyla ilgili sorunlar nerelerden kaynaklanıyor ve

neler yapılması gerekiyor sorularının üzerine birkaç şey söylemek isterim.

Arkadaşlar, ben yıllarca araştırma yapıp birçok kitap okudum, antik dünyanın hemen hemen her ülkesine gittim ama Türkiye kadar tarihi eser çeşitliliği ve yoğunluğu olan başka bir ülke görmedim, duymadım. Hele hele bunun içine komşularımız Suriye ve Irak'ı da dahil ederseniz dünyada tarihi eser kaçaklığı konusunda bu kadar yoğun hareket olan başka bir coğrafya kesinlikle bulamazsınız. Emin olun şu içinde bulunduğumuz dakikada bile, defineciler bir yerlerde kaçak kazı yapıyor, birileri tarihi eser pazarlıyor, birileri tarihi eserden zengin olma hayali kuruyor. Başka birileri eserleri yurtdışına kaçırıyor, birileri yakalanıyor, birilerinin davaları görülüyor, birileri dolandırılıyor, hatta öldürülüyor. Gazetelerde, televizyonlarda her gün en az bir defineci haberine rastlarsınız. Bir de basına yansımayanları düşünün. Dünyada ikinci bir ülke daha yok böyle."

Uygulamanın içinden gelen Başkomiser Selçuk Yıldırım, "Hoca kesinlikle haklı" dedi içinden.

"Neden mi böyle?" diye devam etti Timur Hoca. "Bunun cevabı çok basit. Çünkü şu an içinde yaşadığımız coğrafya tarihte her zaman, ya eski dünyanın merkezi ya da çok önemli bir geçiş noktası olmuştur.

Arkadaşlar, son iki yüzyıldır Türkiye'deki tarihi eserler adeta yağmalanıyor. Yurtdışına kaçırılan tarihi eserlerin haddi hesabı yok. Bunun nedeni konunun öneminin çok geç farkına varılmasıdır. Son kırk-elli yılda konunun ciddiyeti fark edildi ama bu kez de uzmanlaşmış güvenlik personeli yetiştirilememesi veya yetiştirilenlerin büyük bir aymazlıkla başka alanlara kaydırılması, yani sonuçta personelin bilgi yetersizliği sorun oluşturuyor. Bu nedenle yöneticilerin ve güvenlik personelinin, özellikle sizlerin bu konuyu ciddiye almanızın yanı sıra, iyi eğitimli olmanız da gerekiyor. Hiç kimse sizden bir üniversite öğretim

üyesi kadar bilgili olmanızı bekleyemez elbette. Ama en azından sıradan definecilerden daha çok bilgiye sahip olmanız şart. Aksi takdirde onları yakalamanız tesadüflere kalır."

Ayağa kalkan Timur Hoca, "Evet arkadaşlar, bu hatırlatmalardan sonra Roma İmparatorluğu hakkında genel bilgiler vermeye geçebiliriz artık" dedi. "Ancak şu not tutma işini bıraksanız iyi olur. Not tutayım derken konuyu kaçırırsınız. Hepinizin cep telefonu vardır, açın kaydedin sesimi. Dikkatli olmanız gerekir. Ayrıca bu işin sonunda bir sınav falan da yapmıyoruz."

Herkes gibi Başkomiser Selçuk Yıldırım da kalemini bırakıp geriye doğru yaslandı.

"Roma İmparatorluğu, M.Ö. 753 yılında İtalya'da kurulmuştur" diye devam etti Timur Hoca. "M.S. 395 yılında Doğu ve Batı olmak üzere iki büyük parçaya ayrılır. Batı Roma İmparatorluğu Kavimler Göçü'nün etkisiyle M.S. 476 yılında Germenler; Doğu Roma İmparatorluğu ise 1453 yılında Türkler tarafından yıkıldı. İtalya Yarımadası'nda doğup Akdeniz havzasında genişlemiş olan Roma İmparatorluğu, Avrupa, Afrika ve Asya kıtalarına kadar yayılmış, iki bin yıl yaşayarak tarihte varlığını en uzun süre devam ettiren imparatorluk olmuştur."

Bu özet bilgilerden sonra Roma İmparatorluğu tarihini bir saat kadar daha anlatan hoca, imparatorluğun kültürel yapısından ve bu yapının bugüne etkilerinden bahsetmeye başladı.

"Romalılar, tarihte pek çok ülkenin dilini, edebiyatını, yasalarını, yönetim biçimini ve mimarisini derinden etkilemiştir. Aranızda Batı dillerinden bir-ikisini bilenleriniz vardır. Bugün İtalyanca, İspanyolca, Fransızca, İngilizce ve Almanca başta olmak üzere Batı dillerinden Latince kelimeleri çıkarın, inanın o dillerden geriye pek bir şey kalmaz."

Başkomiser Selçuk Yıldırım'ın İngilizcesi çok zayıftı ama bu dilin içinde Latince kelimelerin çok önemli bir yer tuttuğunu birçok insandan duymuştu.

"Romalılarda bilim konusuna gelince..." diye devam etti hoca. "Onlar bilim alanında önemli keşiflere imza atmamış olsalar da kendinden önceki uygarlıkların, özellikle Mezopotamya, Mısır ve Yunan uygarlıklarının yaptığı keşiflerin pratiğe dökülmesi ve yaygın hale getirilmesi konusunda çok büyük rol oynamışlardır. Bugün bildiğimiz modern devlet yapısı ve hukuk sistemi Roma temellidir. Mimaride birçok ilke imza atıp yüzyıllarca ayakta kalabilen devasa eserler ortaya koymuşlardır.

Sadece bu ders için değil, genel anlamda söylüyorum. Bugün Batı medeniyetini anlamak istiyorsanız Roma kültürünü bilmek zorundasınız.

Bizim coğrafyamıza gelince... Burası daha çok Doğu Roma, diğer adıyla Bizans İmparatorluğu ile ilgilidir. İstanbul, daha öncesi de olmakla beraber asıl olarak Roma İmparatoru Konstantin zamanında kurulup başkent yapılmıştır. Eski adı da bu anlamda Konstantinopolis'tir. Osmanlı İmparatorluğu öncesi büyük tarihi eserlerin neredeyse tamamı Roma İmparatorluğu'ndan kalmadır. Bilirsiniz bunların en bilineni Ayasofya, büyük surlar, su kemerleri, Yerebatan Sarnıcı, saraylar, köprüler, limanlar, meydanlar ve anıtlardır. Yani anlayacağınız bugün hâlâ Romalıların yaptığı eserlerle iç içe yaşamaya devam ediyoruz. İstanbul dışında da aşağı yukarı durum böyledir. Anadolu'da gördüğünüz büyük tarihi eserlerin yarısından çoğu Roma İmparatorluğu tarafından yapılmış veya geliştirilmiştir."

Doğup büyüdüğü köyün yakınlarında Romalılardan kalan kale harabeleri olduğunu ve çocukluğunda arkadaşlarıyla beraber oralara gidip oyunlar oynadıklarını hatırlayan Başkomiser Selçuk duygulanmıştı biraz. Ama kısa süren bir dalgınlıktan sonra yeniden derse verdi kendini.

"Romalıların dinine gelince" diye devam etti Timur Hoca, "halk ve yöneticiler Pagan denilen çok çeşitli dini inanışlara sahipti. Ama Romalı askerler arasında bir güneş kültü olan Mitra-

izm inancı diğerlerine göre daha yaygındı. Devletin buna rağmen, halkın veya askerlerin diniyle ilgili hiçbir yanlı tarafı yoktu. Birçok din yan yana yaşıyordu imparatorlukta. Ancak 2. yüzyıldan itibaren Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde görülmeye başlanan Hıristiyanlık, 379 yılında imparatorluğun resmi dini olmuş ve diğer tüm dinler yasaklanmıştır. Bu konuyu yarın anlatacağım."

Derse başlanmasının üzerinden yaklaşık iki saat geçmişti, Timur Hoca yorulmuş gibiydi. "Arkadaşlar, son olarak şunu söyleyeyim" dedi, "hem kültürel açıdan, hem de yaptığınız iş açısından Roma İmparatorluğu'nu, özelde Doğu Roma'yı ve daha da özelinde Hıristiyan Roma'yı genel hatlarıyla bilmek size çok büyük avantajlar sağlar."

6

Nikos, İstanbul'un Kalamış semtindeki evinde yatağına uzanmış, dedesi Alexis Buğdaycıoğlu'nun siyah beyaz fotoğraflarına bakarken, "Bir insan dedesi hakkında nasıl bu kadar az bilgiye sahip olabilir?" diye düşünüyordu.

Şifacı kadını Hıristiyan azizelere benzetememiş olsa da dün ve bugün yaşadığı tuhaflıkların dini, manevi bir yönü bulunduğuna ve bunlarla dedesi arasında bir bağlantı olduğuna karar veren Nikos, bugün öğleden sonra Şile'den ayrılıp İstanbul'a dönmüştü. Evde annesiyle biraz sohbet ettikten sonra da eski bir fotoğraf albümünü alıp odasına geçmişti.

Nikos şimdi dedesinin en az elli yıllık fotoğraflarına bakarken hem hüzünleniyor hem de hayretler içerisinde kalıyordu. Ama bir süre sonra, "Dedem hakkında bu kadar az bilgi sahibi olmamda babamın da suçu var" diye düşünmeye başladı. Birkaç defa dedesini sorduğunu, babasının ise her defasında konuyu geçiştirmeye çalıştığını hatırlamıştı. Annesiyle de bu konuyu hiç konuşmadığı aklına geldi. "Onun da bilgisi olmayabilir" diye geçti içinden. Yine de sormaya karar verdi. Yataktan kalkıp mutfağa geçti.

Yemek hazırlayan annesi Helena, elli altı yaşında, kumral, orta boylu, narin yapılı bir Rum kadınıydı.

Mutfakta bir sandalyeye oturan Nikos, "Anne ne zamandır Şile'de evimiz var?" diye sordu.

"Çok eskiden beri" diye cevap verdi Helena. "Şimdiki evi almamızın üzerinden yirmi yıl geçmiştir. Ama ondan önce de büyük dedenlerden kalma evimiz vardı."

"Nasıl?"

"Sen beş-altı yaşlarındayken o evi satıp şimdiki site evini satın aldık."

Nikos heyecanlanmıştı. "Tam olarak neredeydi o eski ev?" diye sordu.

"Şile'nin çıkışında, Ağva yolunda. Deniz manzaralı, önünde çok güzel bahçesi olan taş duvarlı bir evdi."

"Mağara ve çevresi o yıllarda bilinçaltıma işlenmiş olabilir mi?" diye düşünen Nikos hafızasını iyice zorladı ama en küçük bir şey hatırlayamadı. Bunun üzerine, "Aklımda hiçbir şey kalmamış" dedi annesine.

"Normal, çok küçüktün o zamanlar" dedi Helena. "Ama oraya gitmeyi çok severdin. Kâhya Muharrem'in oğlu Erdal'ı da götürürdük bazen, onunla çok iyi vakit geçirirdiniz oralarda. Sahi, Erdal'la görüşüyor musun?"

"Ara sıra telefonlaşıyoruz. Anne, sen büyükbabamı tanıdın mı?"

Helena şaşırmıştı. "Hayır, Alexis deden biz evlenmeden birkaç yıl önce ölmüş" dedi. "Nereden çıktı şimdi bu? Şile'de biri mi sordu dedeni?"

"Yok hayır" dedi Nikos. "Onun hakkında çok az şey bildiğim aklıma geldi. Merak ettim biraz."

Diğer oğluna göre Nikos'un daha duygusal olduğunu bilirdi Helena. "Anladım. Ara sıra büyükbaba eksikliği hissediyorsun galiba..." dedi gülümsemeye çalışarak.

"Evet, dedemin nasıl biri olduğunu, kime benzediğini çok merak ediyorum."

"Ben de onun hakkında çok az şey duydum. Biliyorsun, baban hiç anlatmaz onu."

"Evet. Onu pek sevmiyor, hatırlamak da istemiyor galiba" dedi Nikos. "Yanlış bilmiyorsam, konu çok eskilere, babamın çocukluk yıllarına gidiyor, değil mi?"

"Evet" dedi Helena kısaca.

"Nasıl? Anlatsana, çok merak ediyorum."

Oğlunun karşısındaki sandalyeye oturan Helena, "Anlatılanlardan aklımda kalanlara göre, deden Alexis ve babaannen biraz gönülsüz, yani ailelerinin isteğiyle evlenmişler" diye başladı. "Yaklaşık iki yıl sonra baban Theodoros doğmuş. Ancak bir süre sonra Alexis ile babaannenin bu evliliği yürütemeyecekleri ortaya çıkmış ve boşanmışlar. Theodoros'un velayeti önce Alexis'e verilmiş. Ancak Theodoros'a iyi bakamamış Alexis. Bunun üzerine büyükdeden Simyon, dava açarak Theodoros'un velayetini kendi üzerine almış. Buna çok kızan Alexis de birlikte yaşadıkları evi terk etmiş, bir daha da eve gelmemiş. Yani babanı tamamen dedesi Simyon büyütmüş."

"Babaanneme ne olmuş?"

"Ailesinin yanına dönmüş. Birkaç sene sonra başka biriyle evlenmiş. Theodoros'u da pek arayıp sormamış. Bu yüzden Theodoros'un hem annesine hem de babasına kırgınlığı var."

"Anladım" diyen Nikos, "babamın hiç akrabası olmaması çok garip değil mi?" diye sordu.

"Şanssızlık diyelim" dedi Helena. "Birkaç akrabası varmış ama onlar da ölmüş. Geriye kalanlar uzak akrabalarmış. Zamanla onlarla da bağlantıları kopmuş."

Aklındaki en önemli konuyu açmanın zamanının geldiğine karar veren Nikos, "Anne, sen dedemin nasıl öldüğünü duydun mu?" diye sordu.

Çok şaşırmış görünüyordu Helena. "Hayır, bilmiyorum" dedi. Bir süre sonra da yerinden kalkıp, "Tatlım, akşam olmak üzere, masayı hazırlamam gerekiyor. Biliyorsun yemeği tam zamanında ister baban" dedi gülümsemeye çalışarak.

Annesindeki bu değişikliği hemen fark etmişti Nikos. "Evet, çok iyi biliyorum anne" dedi imalı bir şekilde. "Babam yemeğin tam zamanında hazır olmasına ve hep beraber yenmesine çok önem verir."

Odasına dönerken, "Annem, dedemin ölüm nedenini biliyor ama anlatmak istemiyor sanki. Mağaradaki rüyam anlamsız değildi, dedemin ölümünde bir gariplik var" dedi içinden.

Dedesinin nasıl ölmüş olabileceğini düşünüyordu. Ama bu, düşünerek bulunabilecek bir şey değildi. Sonunda konuyu babasına sorması gerektiğine karar verdi.

Akşam olmak üzereydi artık. Babasından önce Nikos'un erkek kardeşi Andrew işten eve geldi. Yirmi dört yaşındaki Andrew, orta boylu, atletik yapılı ve babasının yolunda, disiplinli bir iş insanı adayıydı.

Nikos'un tam tersiydi Andrew. Nikos ne kadar duygusal ve içedönükse, Andrew o kadar dışadönüktü. Nikos ne kadar derin düşünceli ve hayal dünyası çok zengin bir çocuksa, Andrew o kadar yüzeysel biriydi. Nikos para pula hiç önem vermez, varlıklı bir ailenin çocuğu olduğu neredeyse anlaşılmazdı ama Andrew bunu her koşulda gösterir, zenginliği bir üstünlük aracı olarak kullanmaktan hiç çekinmezdi. Bu iki kardeşin nasıl bu kadar farklı karakterlere sahip olduğunu herkes çok merak ederdi.

Andrew'den on beş dakika sonra babası da eve geldi. Babası Theodoros Buğdaycıoğlu, elli dokuz yaşında, uzun boylu, hafif kilolu, kırlaşmış kısa saçlı, kuru gıda toptancılığı işleriyle uğraşan oldukça zengin bir işadamıydı. Çok dindar bir Hıristiyan olan Theodoros'un iş hayatında olduğu gibi aile hayatında da çok katı prensipleri vardı. Nikos'un onunla ilişkisi her zaman saygılı ve mesafeliydi.

Aile bir süre sonra yemeğe geçti. Theodoros Buğdaycıoğlu her zamanki gibi yemek duası okudu. Nikos uzun süren bir kararsızlıktan sonra yemeğin sonuna doğru, "Dedem nasıl ölmüştü?" diye sordu babasına.

Theodoros çok şaşırmıştı. Nikos çok net bir şekilde fark etti bunu. Şaşkınlığından sıyrılan babası, "Kalp krizinden öldü" diye cevap verdi.

Nikos birkaç soru daha sormak istedi ama babası konuyu kapatmaya çalıştı. Bir süre sonra odasına geçen Nikos, babasının yalan söylediğinden veya bir şeyler sakladığından emin olmuştu artık. "Dedemin ölümünde bir tuhaflık var" diye düşündü. Rüyasında polislerin onu çok ağır bir şekilde sorguladığı da aklındaydı. "Dedem bir suç işledi galiba!" dedikten sonra, "Tüm bunları kimden, nasıl öğreneceğim?" diye mırıldandı.

7

Salı günü sabah saat on sıralarıydı. Başkomiser Selçuk Yıldırım'ın da aralarında bulunduğu polisler, dünkü gibi Emniyet Genel Müdürlüğü salonundaki yerlerini almışlardı.

Kısa süre sonra salona gelen Prof. Dr. Timur Gençoğlu, "Arkadaşlar, bugün genel olarak Hıristiyanlık dininden ve onun tarihinden bahsedeceğim" diye başladı. "Ancak bir uyarıyı en başta yapmak zorundayım. Aranızdan bazı kişiler bizim Hıristiyanlık propagandası yaptığımızı düşünebilir ama bizim amacımız herhangi bir dinin propagandasını yapmak değil, sizlerin mesleki olarak işinizi daha iyi yapmanızı sağlamaktır."

Salondan herhangi bir tepki gelmediğini gören Timur Hoca, "İlk olarak Hıristiyanlık dininin neden bu kadar önemli olduğu konusuyla başlayacağız" diye devam etti. "Arkadaşlar, bilindiği gibi Hıristiyanlık, nüfus bakımından dünyanın en büyük dinidir. Bugünkü verilere göre, dünya nüfusunun aşağı yukarı yüzde otuz ikisi Hıristiyanlardan oluşmaktadır. Bu dinin en yoğun olduğu yerler Avrupa, Kuzey ve Güney Amerika ile Avustralya'dır. Asya ve Afrika'da da ciddi bir Hıristiyan nüfusu vardır. Avrupa ve Kuzey Amerika ülkeleri gelişmiş ülkeler olduğu için Hıristiyanlık dininin dünya nüfus oranlarının çok daha üzerinde bir etkiye sahip olduğunu unutmayalım.

Bazı arkadaşlarımızın, 'hocam anlattığınız bazı şeyler falanca Hıristiyan ülkesinde veya falanca mezhepte yok ya da farklı anlatılıyor' şeklinde itirazları olabilir. Bunun için şu uyarıyı da en başta yapmak zorundayım. Hıristiyanlık çok parçalanmış, çok çeşitli mezheplere, farklı görüşlere bölünmüş bir dindir. Her bir konunun yüzlerce farklı yorumu olabilir. Bu nedenle

biz burada bu dinin en genel, en çok kabul görmüş olan şeklini anlatacağız. Ayrıntıya girersek emin olun boğuluruz."

Başkomiser Selçuk konuyu biraz incelediği için hocanın çok haklı olduğunu düşündü.

"Roma İmparatorluğu'nda diğer dinler gibi Hıristiyanlık dini de serbestti, ancak 3. yüzyılın sonuna doğru bazı siyasi nedenlerden dolayı yasaklandı" diye devam etti hoca. "Fakat bu yasak fazla uzun sürmedi, 313 yılında İmparator Konstantin zamanında Milano Fermanı ile tekrar serbest oldu, ilk resmi kiliseler açıldı. Hıristiyanlık kısa süre sonra da imparatorluğun yarı resmi dini oldu ve 325 yılında İmparator Konstantin'in himayesinde meşhur İznik Konsili toplandı. Burada, birçok İncil arasından bugün bildiğimiz Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncilleri kabul edildi. Bundan sonra daha da güçlenen Hıristiyanlık, 379 yılında imparatorluğun tam anlamıyla resmi dini olunca tüm pagan inanışlar yasaklandı. Konstantin'in neden Hıristiyanlığı imparatorluğun resmi dini haline getirdiği konusunda birçok hikâye vardır."

İmparator Konstantin'in gerçekte Hıristiyanlık dinini benimsemeyip devletin geleceği için benimsemiş göründüğüne dair bir kitap okumuş olan Başkomiser Selçuk, hocanın ne demek istediğini anlamıştı.

"Bunların doğru olup olmadığını bilemeyiz ama bildiğimiz bir şey var" diye devam etti Timur Hoca. "İmparator Konstantin bunu yapmakla, dağılmak üzere olan imparatorluğunun ömrünü, bazı tarihçilerin dediği gibi bin yıl daha uzatmıştır. Yani bu, başlangıçta din ve devletin karşılıklı olarak birbirinden faydalanması gibi görünüyor. Roma İmparatorluğu, Hıristiyanlığı kabul ederek dağılmaktan kurtulmuş, Hıristiyanlık da dünyanın en büyük imparatorluğunun siyasi gücünü arkasına alarak dünya çapında bir dine dönüşmüştür. Bir an için Konstantin'in bunu

yapmadığını düşünün. Hıristiyanlık, muhalif bir Yahudi hareketinden ibaret kalacaktı belki de.

Arkadaşlar, tekrar söylüyorum, Roma İmparatorluğu ve Hıristiyanlık konusu M.S. 4. yüzyıldan itibaren iç içe geçmiş iki konudur. Bu nedenle tarihi eser ayrımı yapmak çoğu zaman imkânsız hale gelir."

Ayağa kalkan Timur Hoca, "Pekâlâ, nedir bu Hıristiyanlık?" diye devam etti. "Hıristiyanlık; Ortadoğu kökenli, tektanrılı, İsa'nın öğretilerine dayanan bir dindir. Hıristiyanlar, İsa'nın Tanrı'nın oğlu ve geleceği müjdelenen mesih olduğuna inanırlar. Teslis yani üçlübirlik inancına sahiptirler. Yani Tanrı'nın; Baba, Oğul ve Kutsal Ruh şeklinde üçlü bir görünümü, daha doğrusu üçlü bir doğası vardır. Bunların Tanrı'nın birbirini tamamlayan yansımaları olduğuna inanılır. Sonuçta Hıristiyanlara göre İsa, Tanrı'nın bir görünümü, yani Tanrı'nın kendisidir."

Tamamı Müslüman dinleyicilerden oluşan salonda bir uğultu kopmuştu. Ama konuyu daha önceden bilen Başkomiser Selçuk, hocanın verdiği bilgiye herhangi bir tepki göstermedi.

Hoca biraz kızmış görünüyordu. "Arkadaşlar, biz burada İslami bakış açısına göre Hıristiyanlığı anlatmıyoruz" dedi. "Öyle yapacak olsak Hz. İsa bir peygamberdir deyip geçerdik. Ama konumuz bu değil. Biz Hıristiyanlık dini dünyada nasıl biliniyor, bir Hıristiyan neye inanıyor, onu anlatıyoruz. Eğer bunu yapmazsak, bu dersin amacı boşa gider." Salondaki uğultu kesilmişti. "Konumuza devam edersek" dedi hoca, "Hıristiyanlığın inanç sistem ve ibadetlerinin İsa Mesih tarafından 1. yüzyılda, bugünkü İsrail-Filistin bölgesinde ortaya konulduğuna, havarileri ve diğer takipçileri tarafından öğretilerek yayıldığına inanılır.

Hıristiyanlığın kutsal kitabı, Kitab-ı Mukaddes'tir. Bu kitap, Eski ve Yeni Ahit olmak üzere iki bölümden oluşur. Eski Ahit Tevrat ve Zebur'u da kapsayan otuz dokuz bölümden oluşur. Yeni Ahit ise Hıristiyanlığın asıl kitabıdır ve yirmi yedi bölüm-

den oluşur. İlk dört bölüm; Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncilleridir. İnciller İsa'nın hayatını ve öğretilerini anlatır. İncil; iyi haber, müjde anlamına gelir. Yeni Ahit'in diğer yirmi üç bölümü ise Elçilerin İşleri, çeşitli toplumlara yazılan mektuplar ve vahiy kitapçıklarından oluşur.

Bu dört İncil'e göre İsa'nın yaşamı nasılmış bir de buna bakalım. Annesi Meryem'dir. Meryem bakiredir, hiçbir erkekle birlikte olmadığı halde İsa'ya hamile kalmıştır. Bu nedenle İsa'nın Tanrı'nın oğlu olduğuna inanılır. Üvey babası marangoz Yusuf'tur. Bu dine göre İsa, çok az ekmek ve şarapla büyük kalabalıkları doyurmak, ölümcül hastaları iyileştirmek, hatta ölüleri diriltmek gibi birçok mucize gösterdi. Ürdün Nehri'nde Vaftizci Yahya'ya vaftiz oldu, yani suyla arındırıldı. On iki havarisi vardı.

İsa Mesih, öğretilerini genellikle hikâyeler anlatarak yaydı. Kendisi de bir Yahudi olan İsa, Yahudilerin inancını ıslah etmek istiyordu. Bunun için Kudüs'teki Yahudilerin büyük tapınağına gitti. Orada tapınağı panayıra çeviren, yoksul insanları sömüren, faizle para veren insanlar gördü. İsa onları tapınaktan kovdu. Yahudi başkâhinlerin ve rahiplerin tapınakta yoksullar üzerinden haksız bir şekilde para kazandıklarını söyledi. Bunun üzerine tapınak rahipleri, İsa'nın yalan söylediği, onun aslında kral olmak istediği iftirasını atarak, onu o zamanın yöneticileri olan Romalılara şikâyet ettiler. Romalılar da kâhinlerin bu iftirasına inanıp onu çarmıha gererek öldürdüler. İsa'nın cesedi havarileri tarafından çarmıhtan indirilip bir mezara gömüldü ancak birkaç gün sonra cesedi kayboldu ve insanlar onu canlı olarak başka yerlerde gördüklerini söylediler. Daha sonra havariler onun öğretilerini yaymaya başladılar. Birçok yere mektuplar yazdılar. Bunların en önemlileri Pavlus'un, yani diğer ismiyle St. Paul'un mektupları ile Peter, James ve John mektuplarıdır.

Arkadaşlar, tekrar ediyorum. Bu anlattıklarımın hepsi İncillerde yazan ve Hıristiyanların büyük bir kısmının inandığı, İsa'nın hayat hikâyesidir."

Hoca konuşmaktan yorulmuş gibiydi. Masasına geçtikten sonra, "Hıristiyanlık dini bugünkü İsrail-Filistin bölgesinde ortaya çıkmıştır" dedi. "Ancak asıl gelişimini, bazı havariler, özellikle Tarsuslu Pavlus aracılığıyla Anadolu'da yapmıştır. Fakat bu da tarihsel olarak doğrulanamayan, mektuplarda anlatılan bir durumdur. Buna göre Tarsuslu Pavlus, Hıristiyanlığın yayılması için büyük bir mücadele vermiş, ağırlıklı olarak Anadolu halklarına mektuplar yazmıştır.

Arkadaşlar, ister havarilerin faaliyetlerinden isterse daha sonraki dini olaylardan kaynaklanmış olsun, sonuçta Hıristiyanlık için Antakya, Efes, İstanbul, İznik, Tarsus, Urfa, Mardin ve Kapadokya bölgesi, sadece Anadolu'nun değil tüm dünyanın en önemli dini merkezleridir. Bu nedenle tarihi eser kaçakçılığı yönünden bu şehirlere özellikle dikkat etmek zorundasınız."

8

Salı günü öğleye doğru uyanan Nikos kahvaltısını yaptıktan sonra odasına döndü. Babasının akşamki şüpheli davranışlarından sonra, "Dedemin ölüm nedeni hakkında kimden bilgi alabilirim?" diye düşünüyordu.

Dedesi Alexis ailenin tek çocuğuydu. Ama dedesinin amcası, halası, teyzesi olabilirdi. Ancak onların da hâlâ yaşıyor olma olasılıkları yoktu. "Anne tarafından akrabalarım dedemle ilgili bir şeyler duymuş olabilir mi?" diye düşündü Nikos. Annesinin babası birkaç yıl önce ölmüştü. Anneannesi, teyzesi ve dayısı geldi aklına ama "Annem bir şey bilmiyorsa onlar da bilmezler" dedi içinden. Nikos sonunda anne tarafı akrabalarıyla bu konuyu konuşmasının faydasız olduğuna karar verdi.

Bir süre sonra eski kâhyaları geldi Nikos'un aklına birden. "Muharrem Amca kesinlikle dedemi tanımıştır. Ne kadar da aptalım, bu konuyu asıl ona sormam gerekir!" diye mırıldandı. Hemen kâhyanın oğlu, kendisinin de çocukluk arkadaşı Erdal'ı aradı ama Erdal'ın telefonu sürekli meşgul çalıyordu. "Daha sonra tekrar ararım" diye düşünen Nikos yeniden yatağına uzandıktan sonra hüzünle gülümsedi. Çünkü Kâhya Muharrem, eşi Seher ve onların oğulları Erdal ile birlikte geçirdikleri çocukluk yılları gelmişti aklına.

Kâhya Muharrem ve ailesi, Nikos'un hayatında çok önemli bir yere sahipti. Çocukluğunda din farklılığının nasıl bir şey olduğuna dair ilk gözlemlerini bu ailenin yanında yapmıştı.

Muharrem Tuncer, Nikosların Çamlıca'daki konaklarında kâhya olarak çalışmıştı yıllarca. Nikos iki yaşını bitirdikten sonra, Muharrem'in eşi Seher de konakta çalışmaya, bir yıl sonra

da Nikos'a bakıcılık yapmaya başlamıştı. Aile, konağın yakınlarındaki bir gecekonduda oturuyordu. Nikos'la arası çok iyi olan bakıcı Seher, bazen onu kendi evine götürüyor, bazen de oğlu Erdal'ı konağa getiriyordu. Aralarında iki yaş fark olmasına rağmen Nikos ve Erdal çok iyi arkadaş olmuşlardı. Zamanla Nikos'u, Türkçe anlamına benzer bir isim olan "Zafer" ismiyle çağırmaya başladılar. Nikos'un da hoşuna gitmişti bu isim. Erdalların evinin yakınındaki bütün çocuklar Zafer ismiyle tanıyorlardı onu.

Nikos altı yaşına geldiğinde Erdal ile beraber onların sokağında veya yakındaki boş bir arsada mahallenin çocuklarıyla futbol oynamaya başlamıştı. Birkaç ay sonra çocuklar, Nikos'un ailesinin Müslüman olmadığını ve onun gerçek ismini öğrendiler. Tavırları birden değişen çocuklar günah olduğunu söyleyip onu maçlara almıyorlardı. Erdal'ın isteğiyle alsalar bile, maçta sürekli sıkıştırıyor, çelme takıp düşürüyorlardı onu. Artık ondan bahsederken Zafer demiyor, "gâvur" veya "gâvur çocuğu" diyorlardı; bunu bazen onun yüzüne karşı da söylüyorlardı. Bu gâvur kelimesine çok üzülen Nikos, "Ben acımasız, kötü biri değilim" diyordu içinden. Erdal bir gün gâvur diyen bir çocukla kavga etti. Kendisi yüzünden Erdal'ın arkadaşları ile arasının bozulduğunu düşünen Nikos, onların yanına gitmek istemiyordu. Ama Erdal hep yanında götürüyordu onu. Nikos bir çözüm arıyordu bu soruna. Bir süre sonra profesyonellerin kullandığı cinsten bir futbol topu satın alarak mahalleye geldi. Yırtık veya plastik top ile oynamaya alışmış çocuklar, çok sevinmişlerdi bu duruma. Nikos bir süre sorunsuz katıldı maçlara ama bir-iki hafta sonra bir maçta Nikos'un takımı galip geldi. Yenilen takımda yer alan ve Nikos'tan birkaç yaş büyük olan bir çocuk, nereden bulduysa eline büyük bir bıçak alıp topu parçaladı. Ardından da, "Bu gâvur çocuğu bir daha maçlara alınmayacak" dedi. Çok korkup ağlayarak eve dönen Nikos, o günden sonra bir daha oraya gitmedi. Aileleri farklı dinlere inanan çocukların beraber futbol

oynamasının günah olduğuna kesinlikle inanmadığını, bunun çok saçma bir şey olduğunu söyledi babasına. Benzer şeylerin ileride de olabileceğini söyleyen babası, arkadaşlarını Hıristiyan çocuklar arasından seçmesini tavsiye etti.

Nikoslar, o yılın sonunda Çamlıca'daki konaktan çıkıp şimdiki evlerinin olduğu Kalamış semtine taşındılar. Nikos da özel bir Rum ilkokuluna başladı. Orada birçok Hıristiyan arkadaş buldu kendine. Ama kâhyanın oğlu Erdal ile arkadaşlığı hiç bozulmadan devam etti.

Bir kargo şirketinin Kadıköy şubesinde dağıtıcı olarak çalışan ortaokul mezunu Erdal Tuncer, yirmi dokuz yaşında, orta boylu, esmer, fiziksel olarak güçlü ve çalışkan bir insandı. Çocukluğundan itibaren Nikos'a her alanda yardımcı olmaya çalışırdı. Nikos da ona ara sıra maddi açıdan destek olurdu.

Erdal'a tekrar telefon açan Nikos bu kez ulaştı ona. Genel bir sohbetten sonra, "Dedemle ilgili babana bir şeyler sormak istiyorum. Sizinkilerin adresini söyler misin?" dedi.

"Annem seni gördüğüne çok sevinecek" diyen Erdal, adresi yazdırıp oraya nasıl gideceğini tarif etti.

"Erdal, sen bizim Şile'deki site evinden önceki eski evi hatırlıyor musun?" diye sordu Nikos.

"Çok az."

"Eskiden ikimiz oralarda dağlara, mağaralara falan keşfe gider miydik?"

"Evet çok gezerdik ama en çok denize gittiğimizi hatırlıyorum. Neden sordun?"

"Hafta sonu Şile'deydim" dedi Nikos. "Eski evin oralara gittim, çok tanıdık geldi etraf."

Erdal'la bir süre daha konuştuktan sonra telefonu kapatan Nikos, evden çıkıp arabasıyla bir alışveriş merkezine gitti. Muharrem Tuncer için bir gömlek, Seher Tuncer için de bir bluz

satın aldı. Yaklaşık yarım saatlik bir yoldan sonra da Kâhya Muharrem'in Ümraniye'deki evine ulaştı.

Altmış yaşlarında görünen hafif kilolu, beyaz tenli Seher Tuncer açtı kapıyı. Nikos'u birden karşısında görünce çok şaşırdı. Birkaç saniyelik tereddütten sonra sarılıp yanaklarından birkaç defa öptü onu. Çok sevinmiş, gözleri yaşarmıştı kadının. Nikos da ona sarıldı. Birlikte içeri geçtiler. Zayıf, uzun boylu ve aşağı yukarı altmış beş yaşlarında gösteren Muharrem Tuncer de çok sıcak karşıladı Nikos'u. Kahvelerini içtikten sonra eski günlerden konuştular bir süre. Nikos merak ettiği konuya gelmek istiyordu artık. "Muharrem Amca, sen dedemi tanıdın mı?" diye sordu.

"Babanın babasını mı?"

"Evet."

"Hayır, onu tanımadım" dedi Muharrem Tuncer. "Ben işe girmeden önce ölmüş."

Nikos hayal kırıklığına uğramıştı. "Dedemin ölüm nedeni hakkında herhangi bir şey duydunuz mu?" diye sordu.

"Benden önceki kâhyanız Hasan Abi de bizim hemşerimizdi" dedi Muharrem Tuncer. "Onun söylediğine göre, deden bir suç nedeniyle ölmüş veya öldürülmüş galiba."

Nikos heyecanlanmış, mağara rüyası ve dedesinin dövülme sahnesi gelmişti aklına. "Ne suçu?" diye sordu hemen.

"Bir tarihi eser işi olduğunu söylemişti galiba."

"Nasıl?"

Kâhya Muharrem biraz düşündükten sonra, "İnan ayrıntısını hatırlamıyorum" dedi. Hemen ardından da eşi Seher'e dönerek, "Hanım sen bir şey hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Hayır" dedi Seher. "Ama Hasan Abi'nin, dedenin çok iyi bir insan olduğunu söylediğini hatırlıyorum."

"Bu eski kâhyayı bulabilir miyiz?" diye sordu Nikos. "Sizde adresi, telefonu falan var mı?"

"Vardı ama Hasan Abi öleli çok oldu."

Kâhya Muharrem ve eşinden daha fazla bir şey öğrenemeyeceğini anlayan Nikos, bir süre sonra onlardan ayrılıp Kadıköy'e doğru yola çıktı. Yolda, "Dedemin bir suç nedeniyle ölmüş veya öldürülmüş olduğu belli olmaya başladı ama hiç kimse net bilgi vermiyor veya vermek istemiyor. Bir avukata başvurmaktan başka çarem kalmadı" diye düşündü.

9

Emniyet Genel Müdürlüğü salonundaki hizmet içi eğitim toplantısında üçüncü güne girilmişti. Başkomiser Selçuk orta sıralarda bir koltuğa oturdu.

Kısa süre sonra Prof. Dr. Timur Gençoğlu salona geldi. Yine herkes ayağa kalktı. "Teşekkür ederim arkadaşlar, buyurun, oturun" dedi Timur Hoca. "Bu son dersimizde önce Hıristiyanlıktaki mezhepler ve buna bağlı konulardan bahsedeceğim. Sonra da soru cevap kısmına geçeceğiz."

Salona bakan Timur Hoca, "Herkes hazırsa başlayalım" dedi. "Arkadaşlar, Hıristiyanlık dini birçok mezhep ve kiliselere bölünmüştür. Bu mezhepler de daha alt kilise ve cemaatlere ayrılmıştır. Bunların tasnifinin yapılabilmesi oldukça zordur ama en genel hatlarıyla ilk bölünmeyi, Doğu ve Batı kiliseleri şeklinde sınıflandırabiliriz. 451 yılındaki meşhur Kadıköy Konsili'nin toplanmasına neden olan bu konu çok tartışmalıdır ama şu kadarını bilmeniz yeterli: Batı kiliseleri İsa Mesih'in hem insani hem de tanrısal olmak üzere yan yana iki ayrı tabiatı olduğunu kabul ediyor; Doğu kiliseleri ise İsa Mesih'in yine iki ayrı tabiatı olduğunu fakat insani tabiatının zamanla tanrısal tabiat içerisinde eridiğini kabul ediyor. Batı kilisesi çok büyük çoğunluğu oluşturur. Monofizit kiliseler olarak da isimlendirilen Doğu kiliseleri mensuplarının genel Hıristiyanlık içindeki oranları yüzde beşi geçmez. Ülkemiz açısından Ermeni ve Süryani kadim kiliseleri Doğu kiliselerine dahil edilir.

İkinci bölünme, Hıristiyanların yüzde doksan beşini oluşturan Batı kilisesinde 1054 yılında olmuştur ve kilise, Katolik ve Ortodoks olmak üzere iki ana kiliseye ayrılmıştır. Bu bölünme,

üçlübirlik inancındaki Kutsal Ruh'un kaynağı üzerindeki görüş ayrılıklarından kaynaklanmış gibi görünse de konu yüzyıllar öncesine dayanan rekabetten, Hıristiyan dünyasının liderliği sorunundan kaynaklanır. Katolikliğin merkezi Roma, daha doğrusu Vatikan'dır ve ruhani liderleri papadır. Ortodoksluğun merkezi ise İstanbul'dur ve ruhani liderlerine patrik denir.

Üçüncü bölünme ise Katolik kilisesinde olmuştur. Yüzyıllar boyunca Vatikan'a yapılan itirazlar 16. yüzyılda zirveye ulaşmış ve Alman prenslerinin desteğini arkasına alan din adamları tarafından Protestan kiliseleri kurulmuştur. Reform denilen bu protesto ve ayrılma hareketi ile birlikte Avrupa'da çok uzun süreli mezhep savaşları yaşanmış, sonunda Orta ve Kuzey Avrupa devletlerinin hemen hepsi kendi bağımsız kiliselerine sahip olmuştur. Arkadaşlar, tüm bu bölünmeler dinsel temelliymiş gibi görünse de, geri planında daima siyasi kaygılar vardır.

Şimdi bizim bölgemize geçersek, Doğu Roma İmparatorluğu, dolayısıyla Anadolu Hıristiyanları çok büyük oranda Ortodoks mezhebine dahildir. Ancak 19. yüzyıldan sonra misyonerlik faaliyetleri sonucunda Anadolu'da da Katolik ve Protestan kiliseleri kurulmuş, küçük cemaatler oluşmuştur. Bu da yine bizim konumuz değildir, biz daha eski bir tarihle ilgileniyoruz."

Ayağa kalkan Timur Hoca, "Evet arkadaşlar, şimdi Anadolu coğrafyasında yaşamış Hıristiyan gruplarıyla ilgili daha ayrıntılı konuşabiliriz" dedi. "Bir tarihi eserle ilgili soruşturma yapıyorsunuz, bunun bir Hıristiyan eseri olduğunu anladınız ama hangi mezhebe veya hangi Hıristiyan grubuna ait olduğunu bilmiyorsanız hata yapma ihtimaliniz vardır. Zamanınız varsa bir yerlere sorup eserin hangi Hıristiyan grubuna ait olduğunu öğrenebilirsiniz elbette. Ama zamanınız kısıtlıysa, ki sizin işlerde genellikle durum böyledir, hemen karar vermeniz gerekiyorsa ve bu konuda yeterince bilgi sahibi değilseniz hata yapabilirsiniz. Bu da sanıkların ve tarihi eserin elinizden kaçmasına neden olur.

Örneğin Ege Bölgesi'nde bir Süryani tarihi eseri arıyorsanız hata yapıyorsunuz demektir. Her Hıristiyan grubunun eskiden Anadolu'da yaşadığı yer ve zaman farklıdır. Şimdi bu grupları ve yaşadıkları yerleri incelemeye başlayabiliriz. Ancak bu grupların bugününü değil, geçmişini konuştuğumuzu unutmayın."

Hoca birkaç uyarı daha yaptıktan sonra, "İlk olarak Rum grubu ile başlayalım" dedi. "Rum nedir? Kimlere Rum denir? En genel tanımıyla, Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içinde yaşamış ve Roma yurttaşlığı haklarına sahip olmuş halk veya kişilere Rum denir. Bunlar köken olarak çok çeşitli etnisiteye sahip insanlardır. Çoğunluğu Doğu Roma İmparatorluğu'nun resmi dili olan Yunanca konuşurlar. Son yüzyıldaki istisnaları çıkarırsanız Rumların tamamı Ortodoks mezhebine mensuptur. Rumlar geçmişte ağırlıklı olarak batı bölgesi olmak üzere Anadolu coğrafyasının hemen her yerinde yaşıyorlardı ama 1924 yılında yapılan nüfus mübadelesi ile Yunanistan'a gönderildiler. Günümüz Türkiye'sinde sadece İstanbul'da Rumlar vardır."

Bu sırada genç bir komiser el kaldırıp, "Hocam, özür dilerim, bir sözünüze takıldım" dedi. "Rumlar hem farklı etnisiteye mensup, hem de Yunanca konuşurlar dediniz. Sonuçta bu insanlar etnik olarak Yunan kökenli demek değil mi bu? Bu noktayı biraz açar mısınız?"

"Bunu anlamak zor değil aslında" dedi Timur Hoca. "Bugün Amerika Birleşik Devletleri'nde çok çeşitli etnisitelere mensup insanlar yaşamaktadır. Bu insanlar kamu veya müşterek alanlarda çok büyük oranda İngilizce konuşuyorlar. O zaman anadili İspanyolcayı unutup İngilizce konuşan bir İspanyola veya beş-altı kuşaktır anadilini unutup İngilizce konuşan siyahilere etnik olarak İngiliz dememiz doğru olur mu? Tabii ki hayır. O zaman ne dememiz gerekir bu insanlara?" Birkaç saniye sonra, "Amerikalı" diye kendi sorusuna kendisi cevap verdi Timur Hoca. "Evet.

Romalı veya Rum kavramı da böyledir. Etnik bir yapıyı işaret etmez."

"Teşekkür ederim hocam" dedi komiser.

"Ben teşekkür ederim" dedi Timur Hoca. "İşte bu Rumlara ait birçok tarihi eserle karşılaşabilirsiniz. Anlaşılmayan herhangi bir şey var mı?"

Salondan bir tepki gelmemişti. "O zaman Anadolu'da yaşayan diğer Hıristiyan gruplarına geçelim" dedi Timur Hoca. "Sıradaki grup Ermeniler, geçmişte Doğu Anadolu Bölgesi başta olmak üzere Anadolu coğrafyasının çok değişik yerlerinde yaşadılar. Daha önce söylediğim gibi Batı kilisesinden ayrı kendi bağımsız kiliseleri vardır. Patriklik merkezi İstanbul'dadır. Kendilerine özel alfabe kullanırlar. Anadolu'da Ermenilere ait birçok tarihi eserle karşılaşırsınız."

Ermeniler hakkında biraz daha bilgi veren hoca, diğer Hıristiyan grubu Süryanilere geçti. "Bu grup geçmişte Mardin başta olmak üzere Güneydoğu Anadolu ve Antakya bölgesi ile Irak ve Suriye'de yaşadı" dedi. "Süryanilerin de bağımsız kiliseleri mevcuttur. Kendilerine özel alfabeleri vardır."

Timur Hoca, Ermeni ve Süryani gruplarının Batı kiliseleri ve Bizans İmparatorluğu ile ilişkileri hakkında da kısa bilgiler verdikten sonra, "Arkadaşlar, konumuz açısından benim anlatacaklarım bu kadar" dedi. "Roma İmparatorluğu ve Hıristiyanlık tarihi çok geniş kapsamlı bir konudur, yıllarca anlatılabilir. Ama ben size en temel konuları anlatmaya çalıştım. Siz şimdi bu temel üzerine kendi araştırmalarınızı koyup kültürel ve mesleki binanızı inşa edeceksiniz."

Bu konuşmadan sonra soru cevap kısmına geçildi. Bir komiser, "Hocam, kanonik olmayan İncil ne demek?" diye sordu.

"Hatırlarsanız dünkü derste, İznik Konsili'nde birçok İncil arasından Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncillerinin kabul

edildiğini söylemiştim. İşte kabul edilen bu İncillere kanonik, edilmeyenlere kanonik olmayan İnciller deniyor."

Timur Hoca daha bunun gibi birçok soruya cevap verdi. Ayrıntılı bilgi isteyenlere kaynak kitap önerilerinde bulundu.

Derse başlanmasının üzerinden iki saat geçmişti. Hoca yorulmuş görünüyordu artık. Son olarak bir emniyet amiri söz alıp, "Hocam, Hıristiyan tarihi eserlerine neden bu kadar çok talep var?" diye sordu.

"Güzel bir soru" dedi Timur Hoca. "Arkadaşlar, daha önce de söylediğim gibi bugün dünyada Hıristiyanlık dinine inanan aşağı yukarı 2.3 milyar insan var. Bunlar, diğer dinlere inananlara göre daha zengin ve güçlü insanlar. Tarihi eserleri talep edebilecek kurumsal yapı olan Vatikan, ünlü müzeler, büyük koleksiyoncular ve güçlü iş insanları var. Bunlar olduğu sürece talep de arz da bitmez."

"Dolayısıyla bizim işimiz de bitmez" diye mırıldandı Başkomiser Selçuk.

10

Çarşamba günü akşama doğru odasına kapanan Nikos, hafta sonu yaşadığı tuhaflıkları ve dedesini gördüğü rüyayı düşünüyor, bir yandan da avukattan telefon bekliyordu.

Dün bir ilkokul arkadaşı aracılığıyla bir avukatla görüşmüş, dedesinin ölüm nedenini öğrenmesini istemişti. Avukat da bir-iki gün içerisinde cevap verebileceğini söylemişti.

Avukatın cevabının bir an önce gelmesi Nikos için çok önemli olmuştu. Çünkü bu konunun araştırılması hem akıl sağlığıyla ilgili çok ciddi şekilde kaygılanmasına neden olan Şile'de yaşadığı tuhaflıklara bir açıklama, hem de içinde bulunduğu huzursuz, tembel yaşamdan bir çıkış, bir kurtuluş gibi görünmeye başlamıştı.

Nikos karakter olarak hiç böyle depresif ve tembel biri değildi aslında; ancak baskın baba karakteri, aldığı dini eğitim ve istemediği okullarda okuması, en önemlisi de çok duygusal bir yapıya sahip olması onu bu duruma getirmişti. Nikos'u çocukluk yıllarında tanıyan biri bugünkü sonucu asla tahmin edemezdi. Çünkü Nikos çok zeki, araştıran, gezmeyi, yeni yerler görmeyi seven, soran, sorgulayan, çok meraklı bir çocuktu. İlkokul yıllarında tüm derslerde, özellikle din derslerinde çok başarılıydı. Çünkü babası hemen her yıl papazlardan özel dersler aldırmıştı ona. Ortaokul yıllarında bazı çelişkiler yakalamaya başlayan Nikos, tanıdığı din adamlarından yardım istemişti. Ama onların konuyu geçiştirdiğini, hatta bazılarının konuyu bilerek yanlış aktardığını fark etmişti. Bu da onda din adamlarına karşı ciddi bir güven kaybına neden olmuştu. Nikos bu çelişkileri derste veya sohbetlerde dillendirmeye devam edince öğretmenler ve

sınıf arkadaşları onu uyarmış, babasına söylemekle tehdit etmişlerdi. Babasından çok çekinen Nikos bir daha bu konuları okulda konuşmama kararı almıştı.

Nikos okulda ve yakın çevresinde dini konuları pek konuşmasa da kendi içinde sorgulamalarına lise yıllarında da devam etmişti. Bu sorgulamaları bazen çok ileri noktalara kadar götürür ancak bir süre sonra korkar, büyük günah işlediğini düşünüp geri çekilirdi. Anlatılan dini hikâyelere de bazen inanamaz, "Çok saçma, olamaz böyle şeyler" diye düşünür ama bunun sonunu da getiremezdi. Bu kararsız davranışlar da onda çok ciddi gerilimler oluşmasına neden olurdu. Hemen hemen bütün arkadaşları bu tuhaflıklara gülüp geçer veya sorgulamadan inanırdı. Nikos ise bir türlü yapamazdı bunları. O yıllarda en iyi arkadaşı David olmuştu. Sadece David'le sohbetlerinde bu çelişkileri konuşurlardı. David ona, "Sen çok dürüst olduğun için taktiksel davranamıyorsun, kafana yatmayan dini çelişkileri görmezden gelemiyorsun" derdi.

Liseden sonra ilahiyat okumasını istemişti babası. Ama Türkiye'de Hıristiyan ilahiyatı ile ilgili eğitim veren bir fakülte yoktu. Avrupa'da da ilahiyat fakültelerinde Ortodoks mezhebi dışındaki mezheplerin propagandasının yapıldığını duymuştu. Bu nedenle Nikos'un ekonomi okumasına karar vermişti.

İlahiyat gibi, ekonomi okumayı da hiç istememişti Nikos. Onun hayali, iyi bir üniversitede tarih, arkeoloji veya edebiyat okumaktı. Ama babası böyle şeylere asla izin vermezdi. Babasına göre, dini veya ileride iyi para kazandırabilecek olanların dışındaki bütün okullar boş ve gereksizdi. Nikos bu fikre hiç katılmıyordu ama babasıyla da tartışamazdı. Sonunda, "Yapacak bir şey yok" diye düşünüp biraz da evden uzaklaşmak için babasının isteğini kabul etmişti. Babası onu Londra'da bir üniversitenin ekonomi bölümüne yazdırmıştı.

Nikos üniversite yıllarında da dini konularda tutarlı biri sayılmazdı. Bazen inançsız biri gibi eleştirel konulara dalar ama sonunu getiremez, dinini kaybetmekten korkardı. Bazen de tam tersine iyi bir inanan gibi sohbetlere katılıp inançsızları eleştirirdi. Bu çelişkileri sadece sohbetlerde değil, kendi iç dünyasında da yaşardı, bu da her zaman olduğu gibi ciddi psikolojik sorunlara neden olurdu. Nikos tüm bunlara bir çözüm olarak dini konulardan uzak durması gerektiğine karar verir ama bu kaçış da onu rahatlatmaz, bir süre sonra kendini çok büyük günah işlemiş gibi hissetmesine neden olurdu.

Dini konular ve ara sıra ortaya çıkan psikolojik sorunlar sayılmazsa Nikos'un üniversite yıllarının verimli geçtiği söylenebilirdi. Derslerden artakalan zamanlarında boş durmamış, İngilizcesini çok üst seviyelere çıkarmış, İngiliz ve Amerikan edebiyatının hemen hemen bütün klasik eserlerini okumuştu. Ayrıca Avrupa'nın birçok tarihi şehrini gezmişti.

Beş yılın sonunda babası Türkiye'ye dönmesini istemiş ancak Nikos, iş hayatında daha başarılı olabilmek için yüksek lisans da yapması gerektiğini söylemişti. Tabii doğru değildi bu. Çünkü Türkiye'ye dönüp babasının yanında çalışmak istememiş, en azından yüksek lisans yaparak bunu iki yıl daha ertelemeyi düşünmüştü. Sonuçta babasını ikna edip Londra'da yaşamaya devam etmişti. İki buçuk yıl geçmesine rağmen Nikos'un hâlâ yüksek lisansı tamamlayamadığını öğrenen babası çok kızıp hemen geri çağırmıştı onu.

Türkiye'ye döndükten sonra babasının şirketinde çalışmaya başlamıştı. Zor sayılmazdı yapılan iş. Tahıllar başta olmak üzere çoğu zaman kuru gıda ihracatı, ara sıra da benzeri ürünlerin ithalatı yapılıyordu. Ancak Nikos ticareti, para ile uğraşmayı pek sevmiyordu. Bir-iki ay sonra, kendisine göre risk ama babasına göre büyük bir hata olan bir konu, ticaretten iyice soğumasına neden oldu; bir komisyon farkından dolayı beklenenden daha az

para kazanılmıştı. Babası, "Bu nasıl ticaret? Şu yaptığını sıradan bir mahalle bakkalı bile yapmaz, boş yere İngilterelerde ekonomi okutmuşum sana, böyle giderse üç günde batırırsın sen bu şirketi" demişti.

Gururu kırılan Nikos bir daha bu tip riskli işlere kalkışmamıştı. Babası da sorumluluk gerektirecek işler vermek istememiş, en basit işlerde bile onu denetlemeye başlamıştı.

Beş ay sonra, kardeşi Andrew Kıbrıs'ta üniversiteyi bitirerek Türkiye'ye dönmüştü. Kısa süre sonra o da babasının yanında çalışmaya başladı. İş konusunda babasının tam istediği gibi davranıyordu Andrew. Bazen çok radikal kararlar alabiliyor, riskli işlere girebiliyordu. Babası bu gariplikleri görüyor ama hiç ses çıkarmıyordu. Bir keresinde Andrew şirketin imajı söz konusu diyerek yeni arabası için çok büyük para harcamıştı. Bunun üzerine babası, kendisini Nikos'a açıklama yapmak zorunda hissederek, "Önemli olan para kazanmada hata yapmaması, para harcama konusundaki israfı zamanla düzelir" demişti.

Tüm bu ticaret mantığını hiç anlamayan ve anlamak da istemeyen Nikos işe gitmemeye başlamıştı. Ticari konularda ondan ümidini kesmiş olan babası da pek önemsememişti bu durumu. Bir süre sonra Nikos gündüzleri uyuyan, geceleri ya dışarıda ya da bilgisayar başında vakit geçiren biri olmuştu. Birkaç ay sonra da tembel, hayattan umudunu kesmiş biri haline dönüşmüştü.

Türkiye'ye dönmesinin üzerinden neredeyse bir yıl geçmişti. Her geçen gün psikolojisi biraz daha kötüye giden Nikos, kendisi için tüm çıkış yollarının kapandığını düşünmeye başlamıştı artık. Ancak hafta sonu Şile'de yaşadığı tuhaflıklardan sonra durum değişmiş, büyük bir dede merakı ortaya çıkmıştı. Şimdi dedesinin ölüm nedenini araştıran avukattan sabırsızlıkla haber bekliyordu.

Nikos'un merakla beklediği telefon sonunda geldi. "Nüfus ve savcılık kayıtlarına göre, dedeniz 15 Şubat 1989 tarihinde bir

kavga sırasında kalp krizi geçirip ölmüş" dedi avukat Yaşar Tekeli.

"Rüyamdaki gibi mi?" diye düşünen Nikos heyecanlanmıştı. "Kavganın nedeni neymiş?" diye sordu hemen.

"El yazması tarihi bir İncil galiba" diye cevap verdi avukat.

"Nasıl?"

"Dedenizin ölüm soruşturması ile bir tarihi eser kaçakçılığı soruşturması arasında ilgi var. Savcılık kayıtlarına göre dedeniz, Vasilaki Terzioğlu, Bilal Şenyurt ve Yusufpaşalı bir mafya ile birlikte el yazması tarihi bir İncil kaçakçılığı suçuna bulaşmış. Sanıklar öldüğü ve mafya tespit edilemediği için soruşturmalar hakkında takipsizlik kararı verilmiş. Ayrıntılar için polise ve savcılığa gerekli müracaatları yaptım. Birkaç gün içerisinde bilgi alabileceğimi tahmin ediyorum."

11

Perşembe günü akşam olmak üzereydi. Yarım saat önce Ankara'dan yola çıkan otobüs İstanbul'a doğru yol alıyordu. Ön taraflardaki koltukların birinde oturan Başkomiser Selçuk, "Yarın sabah öğreneceğiz bakalım, neymiş bu çok önemli soruşturma..." dedi içinden.

Başkomiser Selçuk öğleden sonra yine Emniyet Genel Müdürlüğü merkez binasında yapılan hizmet içi eğitim toplantısına katılmıştı. Derse gelen sanat tarihçisi bir hoca kaçakçılığa konu olabilecek Hıristiyan tarihi eserleri hakkında bilgi vermiş, bunların ikonlar, el yazması İnciller, freskler, haç işaretli ziynet eşyaları, kilise içerisinde bulunan diğer eşyalar olabileceğini söylemişti. Aramalarda, bu tarihi eserleri nasıl tanıyacaklarını anlatmıştı. Başkomiser bu konularda çok tecrübeliydi zaten. Hizmet içi eğitim toplantısı yarınki hukuk dersinden sonra bitecekti ama başkomisere telefon açan İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Şube Müdürü, önemli bir soruşturma başlayabileceğini söylemiş, bu nedenle bugün dönmesini istemişti. Başkomiser bunun üzerine toplantıyı organize eden yöneticiye telefon açıp izin almış, kısa bir süre sonra da otobüs ile İstanbul'a doğru yola çıkmıştı.

Gece yarısına doğru İstanbul'a varacak olan otobüs hızla ilerliyordu şimdi. "Yolumuzu bekleyen birileri de yok" diye geçti başkomiserin içinden. Duygulanmıştı biraz. Otobüs yolculukları her zaman çok hüzünlendirirdi onu. Kararmaya başlayan hava da iyice körüklüyordu bu durumu. Başını koltuğa yaslayıp pencereden dışarıyı seyrederken düşüncelere daldı, hayatı gözünün önünden geçmeye başladı.

Başkomiser Selçuk Yıldırım, çok yoksul bir ailenin dördüncü çocuğu olarak Mersin'in dağlık bir köyünde dünyaya gelmişti. İlkokulu kendi köyünde okumuş, ortaokul ve liseyi ise yakındaki bir kasabaya giderek bitirmişti. Yaklaşık altı kilometrelik yolu hep yürüyerek gidip dönmüştü. Şimdilerde olduğu gibi ücretsiz okul servisleri yoktu o zamanlar. Havaların çok kötü olduğu zamanlarda okula ya hiç gitmezler ya da denk gelirse traktör römorkunda gidip gelirlerdi.

Selçuk'un babasının üç-beş dönüm taşlı bir tarlanın dışında hiç arazisi yoktu. Genellikle başkalarının tarlalarını yarı yarıya ürün karşılığı kiralar, ondan da işe yarar bir kazanç elde edemezdi. Selçuk'un üç ablası ve annesi tarım işçiliğinin dışında hayvancılık işiyle uğraşırlardı. Ablalarının ikisi ortaokul, diğeri de lise yıllarında evlenip yakın köylere gitmişlerdi. Selçuk, küçük yaşlarından itibaren babasına yardım ederek veya ova köylerinde ırgatlık yaparak büyümüştü.

Selçuk çok zeki birisi olmasına rağmen ortaokul ve lisede iyi bir eğitim alamadı. Okul zamanları dışında çalışmak zorunda olduğu için sınavlara da yeterince hazırlanamadı. Bu nedenle liseden sonra yapılan üniversite sınavlarını kazanamadı, kazansa bile okuma şansı hiç yok gibi bir şeydi zaten. Liseden sonra hemen askere gitti. Bir buçuk yıl süren askerliğin ardından Mersin ve Adana'da yine tarım işlerinde çalışmaya başladı.

Selçuk bir gün çalışma arkadaşlarının birinden polislik sınavı müracaatlarının başladığını duydu. Arkadaşları gibi kendisi de başvurdu. Yazılı sınavı kazandı ama mülakattan geçebileceğini hiç sanmıyordu. "Birçok torpilli insan varken benim gibi birini niye alsınlar?" diyordu. Bir arkadaşı, "Benim ulaşabileceğim eski ama güçlü bir siyasetçi var, senin adını da söylerim ona" dedi. Hiç umudu yoktu Selçuk'un ama birkaç ay sonra sonuçlar açıklandı ve arkadaşı gibi kendisinin de polislik sınavını kazandığını öğrendi. Çok sevinmişti.

İki yıl polis meslek yüksekokulunda okuduktan sonra mezun oldu ve İzmir merkeze ataması yapıldı. Burada dört yıl görev yaptı. Bu yıllarda bankada çalışan bir kızla tanıştı, kısa süre sonra da onunla evlendi. Bu evlilikten bir oğlu oldu. Ama kültürel nedenlerden dolayı eşiyle pek anlaşamıyordu. Çünkü eşi İzmir'de doğmuş büyümüş, şehirli bir kızdı; Selçuk ise fakir bir köylü çocuğuydu. Bu kültürel farklılık zamanla iyice sorun oldu ve üçüncü yılın sonunda boşandılar. Oğlunun velayeti anneye verildi.

O yıllar çok sıkıntılı geçmişti Selçuk için. Önce doğu görevine gitmek zorunda kaldı. İki-üç ay geçtikten sonra babasını kaybetti. Selçuk bunun üzerine köyde yalnız kalan annesini yanına aldı. Ama o da hastalıklarla geçen iki yıldan sonra öldü. Selçuk da kendini tamamen işine verdi.

Doğu görevinin sonunda İzmir'e tayin istemesine rağmen İstanbul'a tayin edildi. İstanbul'da Asayiş Şube Müdürlüğünün çeşitli birimlerinde görev aldı. O yıllarda açıköğretim fakültesini bitirdi. Birkaç ay sonra da komiser yardımcılığı sınavını kazandı. Polis Akademisi mezunu olmadığı halde rütbeli polislikte de çok başarılı olabileceği anlaşıldı. Hayat tecrübesi çok etkili olmuştu bunda. Yaklaşık on yıl sonra başkomiser oldu. Son olarak kendi talebiyle Kaçakçılık Şube Müdürlüğünde çalışmaya başladı. Tarihi konulara çok meraklı biri olduğu için de tarihi eser kaçakçılığı bölümünde görevlendirildi. Son dört yılda çok başarılı işler çıkardı burada. Bilgisini artırmak için hâlâ büyük çaba sarf ediyordu.

Kaçakçılık şubesindeki akademi mezunu müdür ve diğer rütbeli polisler Başkomiser Selçuk'un bilgi ve tecrübesine hayret eder, onun akademi okumuş olsa çok yüksek rütbelere yükselerek bir emniyet müdürü olabileceğini düşünürlerdi. Emrinde çalışan polislerle de arası çok iyi olan Başkomiser Selçuk çok zeki, çalışkan ve işi için her türlü fedakârlığı yapabilen dürüst

biri olarak biliniyordu şubede. Sert görünüşlü ama özünde duygusal ve vicdanlı biriydi.

Başkomiserin bir evi falan yoktu. Beşiktaş'ta çok küçük bir dairede, kirada oturuyordu. Eski model bir arabası vardı sadece. Hiç aksatmadan eski eşine ve lisede okuyan oğluna para gönderiyor, geriye kalan parayla geçinmeye çalışıyordu.

Şimdi içinde bulunduğu otobüs İstanbul'a doğru yol almaya devam ederken çok özlediği oğlu vardı başkomiserin aklında. İyice hüzünlenmişti. "Önceki yaz olduğu gibi, bu yaz da bir-iki gün birlikte vakit geçirmeye zamanı olur mu acaba?" diye düşündü.

12

Perşembe günü akşam saatleriydi. Nikos'un sinirleri düne göre biraz yatışmış olsa da tamamen geçmiş değildi hâlâ. Karşısında oturan babasına, "Dedemin mafya tarafından öldürüldüğünü neden söylemediniz? Neden yalan söylediniz, dedemin karıştığı tarihi eser kaçakçılığı konusu ne?" dedi sert bir şekilde.

Dün avukat Yaşar Tekeli'nin açtığı telefondan sonra dedesinin ölüm nedenini sormayı düşünmüştü ama babası bir iş için Konya'ya gitmiş ve gece geç saatlerde eve dönmüştü. Nikos konuşmayı zorunlu olarak bugüne bırakmıştı. Bugün yine öğleye doğru uyanmış ama akşama kadar evde bekleyememiş, öğleden sonra Kadıköy'e merkeze gidip orada bir birahanede zaman geçirmişti. Akşamüzeri eve dönmüş ve yemekten sonra babasının karşısına geçip sinirli bir şekilde sorular sormaya başlamıştı.

Oğlunun böyle sert tepki verdiğini ilk defa gören Theodoros şaşkındı. "Nereden öğrendin bunları?" diye sordu.

"Avukat tuttum" dedi Nikos.

Theodoros yıllarca saklamaya çalıştığı şeyleri oğlunun bildiğini anlamıştı. "Neden? Sorsan anlatırdık!"

"Hayır" dedi Nikos yine sert bir şekilde. "Geçen gün sordum anlatmadınız, hatta yalan söylediniz."

"Üzülmeni istemediğimiz için anlatmadık" dedi araya giren Helena.

"İşin doğrusunu anlatacak mısınız?"

Derin bir nefes alıp veren Theodoros, "O zamanlar babamla aramız pek iyi değildi" diye başladı. "Nasıl söylesem bilmiyorum, babam biraz sorumsuz bir adamdı. Bizden ayrı yaşıyordu. 1989 yılında her şey normal giderken birden çok tuhaf durumlar ol-

maya başlamıştı. Sürekli takip ediliyordum. Evimize ve işyerimize arka arkaya hırsızlar giriyordu. Bir gün beni karakola çağıran polisler babamla ilgili sorular sormaya başladılar. Ne olduğunu sorduğumda, babamın kimliği belirsiz kişiler tarafından çok kötü bir şekilde dövüldüğünü, kalp krizi geçirip öldüğünü, cesedinin Şişli Etfal Hastanesi'nde olduğunu söylediler. Teşhis için polislerle beraber hastaneye gittim. Orada bir ceset gösterip babam olup olmadığını sordular. 'Evet, babam' dedim. Polislere ve savcıya ifade verdim. Sonra başka polis grupları geldiler, babamla ilgili sayısız soru sordular. Herkes bir şey arıyordu sanki. Özellikle bana bir şey bırakıp bırakmadığını veya babamın en yakın arkadaşlarının kimler olduğunu sordular. Sonunda işin aslını öğrendim. Babamın Vasilaki isimli bir rahip arkadaşı vardı. Uzaktan akrabamız olur aslında. Babamın en yakın arkadaşının bir rahip olması tuhafıma gitmiştir hep."

"Nasıl?" diye sordu Nikos.

"Babamın dini konularla pek ilgisi yoktu. Çocukluğumdan hatırlarım, babam kiliseye gitmeyi hiç istemezdi. Evden ayrıldıktan sonra, Tanrı affetsin onun dinden çıktığını, hatta dinimiz aleyhine kötü şeyler söylediğini duyduk ama babam nasılsa bu rahiple iyi arkadaştı. Neyse. Babam ve Rahip Vasilaki tarihi bir Markos İncili bulmuşlar veya bulan birinden satın almışlar, öyle bir şey. Bu el yazması İncil çok değerliymiş, mafya onu almak için babama çok ağır işkence yapmış. Buna dayanamayan babam kalp krizi geçirmiş. Adamlar babamı hastaneye getirmişler fakat babam kurtarılamamış. Babam ölmeden önce İncil'i öyle bir yere saklamış ki tüm aramalara rağmen bir türlü bulunamıyormuş. Polisler İncil'in mafyadan önce bulunması için kendileriyle işbirliği yapmam gerektiğini söylediler. 'Benim tarihi eserle falan işim olmaz, bulursam hemen polise teslim ederim' dedim. Ama bana inanmadılar, aylarca takip edip ara sıra evimizi, işyerimizi aradılar."

"Dedemin ölümüyle birlikte İncil kayıplara mı karışmış yani?" diye sordu Nikos.

"Evet."

"Dedemin katilleri de yakalanamadı tabii."

"Evet. Tanıdığım bir polisin söylediğine göre, bu işin içinde sadece mafya değil, polis, jandarma, MİT, hepsi varmış. Kimin kim olduğu belirsizmiş yani. O yıllar hayatımın kâbus yıllarıydı. Kim olduğu belirsiz bir sürü adam yıllarca peşimi bırakmadı. Babamla aramın iyi olmadığını, tarihi İncil'i bana bırakmadığını defalarca söylememe rağmen hep izlediler beni. Bazıları İncil'in bende olmadığını bildiği halde benden para tırtıklama derdindeydi. Azınlık mensubu olduğumu ima edip aba altından sopa gösteriyorlardı. Ankara'dan çok yüksek rütbeli bir adam bulana kadar peşimi bırakmadılar."

Beş-on dakika daha benzeri şeylerden bahseden Theodoros, konuyla ilgili anlatacaklarını tamamlamış gibi görünüyordu. "Şimdi soru sorma sırası bana geldi" dedi. "Nereden çıktı bu dede merakı?"

"Rüyamda gördüm onu" diye cevap verdi Nikos.

Theodoros pek inanmamış gibi görünüyordu. "Neyse, hepsi tarih oldu gitti."

Babası gibi düşünmeyen Nikos, odasına geçti. Rüyasıyla ilgili tahminlerinde yanılmadığını düşündü. "Herhalde, dedemin öldürülme olayını çok küçük yaşlardayken birilerinden duydum ve onun sorgulanması, dövülmesi, işkence görmesi hikâyesinden çok etkilendim. O yıllarda dedemi hayalimde kurtarmak istedim belki. Bilinçaltıma attığım bu durum yıllar sonra mağarada gördüğüm rüya ile yüzeye çıktı. Yoksa bir rüya bu kadar doğru çıkamaz" diye mırıldandı.

Nikos dedesinin yaşamını, ölüm nedenini, katillerinin neden yakalanmadığını ve el yazması İncil'in neden bu kadar değerli olduğunu merak etmeye başlamıştı ama ne yapacağını,

kimden bilgi alabileceğini bilmiyordu. "Dedemin en yakın arkadaşı Rahip Vasilaki Terzioğlu'nun akrabalarını bulursam, İncil olayı ve dedem hakkında bilgi alabilirim" diye bir fikir geldi aklına. Saate baktı, akşamın erken saatleriydi henüz. Avukata telefon açıp, "Dün telefonda Vasilaki Terzioğlu'nun ölmüş olduğunu söylemiştiniz değil mi?" dedi.

"Evet, ölmüş" dedi avukat.

"Onun yakın akrabalarından birini bulabilir misiniz?"

"Tamam, araştırırım. Ancak bu işlere fazla dalmasan iyi olur."

"Neden?"

"Mafya, tarihi eser kaçakçılığı... Çok tehlikeli işler bunlar."

13

Başkomiser Selçuk Yıldırım Ankara'dan erken çağrılmasına neden olan soruşturmayı çok merak ediyordu. Cuma sabahı mesai başladıktan kısa bir süre sonra şube müdürünün odasına girdi. Kaçakçılık Şube Müdürü İsmail Karcı her zamanki gibi sıcak karşıladı onu.

Kırk beş yaşında, kumral, saçları iyice dökülmüş, hafif kilolu şube müdürü, "Otuz üç yıllık bir konu, eski bir soruşturma yeniden açılacak galiba" dedi.

"Nasıl?" dedi başkomiser.

"Dün sabah Yaşar Tekeli isimli bir avukat çok sinirli bir şekilde yanıma geldi. 'Neden beni takip ettiriyorsunuz? Eski bir dosyayı görmek istemek suç mu? Nereden alıyorsunuz bu yetkiyi?' dedi. Ayrıca avukatlar hakkında görevleri nedeniyle soruşturma yapılabilmesi için Adalet Bakanlığından izin almamız gerektiğini hatırlattı.

Sakin olmasını ve konunun ne olduğunu anlatmasını istedim. Söylediğine göre; Nikos Buğdaycıoğlu isimli müvekkilinin dedesinin ölüm nedenini araştırıyormuş, bu nedenle bir dosyayı incelemek, fotokopi almak için salı günü bizim şubeye gelmiş. Arşiv memuru, 'Dosya çok eski, bulunması biraz zaman alır, yarın tekrar uğrayın' demiş. Avukat çarşamba günü öğleden sonra şubeye tekrar gelmiş. Arşiv memuru bu kez dosyanın kayıp olduğunu söylemiş. Avukat yine bir şey öğrenemeden şubeden ayrılmış ama bu kez takip edildiğinden şüphelenmiş. Başka işler için birkaç defa ofisinden dışarı çıktığında ve iş çıkışı eve giderken aynı adamlar tarafından takip edildiğini anlamış. Sabah da aynı adamları apartmanının önünde beklerken görünce çıl-

dırmış ve takipçilerin bizim şubeden olduğunu düşünüp hemen benim yanıma gelmeye karar vermiş.

Ben böyle bir takip işimiz olmadığını biliyordum ama yine de emin olmak için bizim çocuklardan birkaçıyla konuştum. Böyle bir takip yoktu. Başka birimlerin veya sivil kişilerin takibinde olabileceğini, bizim kesinlikle kendisini takip ettirmediğimizi söyledim avukata ancak adam ısrar ediyordu. 'Konunun tarihi İncil kaçakçılığı olduğunu, bunun bizim görev alanımızda olduğunu, verdiği dilekçeden sonra takibin başladığını, bu nedenle takip edenlerin başka birimlerden olamayacağını' söyledi. Ardından da birkaç gün içerisinde, takip edilmediğine ve soruşturma dosyasının kayıp olduğuna dair resmi bir yazı verilmezse konuyu başmüdüre, Emniyet Genel Müdürlüğüne, gerekirse İçişleri Bakanlığına taşıyacağını söyledi.

Adam gittikten sonra tipik bir vekâlet takibi diye düşündüm. Hani bilirsin, vatandaş takip ediliyordur, vekâlet ilişkisi başlayınca avukatı da takibe alınır."

"Evet efendim" dedi başkomiser.

"Neyse. 'Nereye şikâyet ediyorsa etsin, adamı biz takip etmiyoruz' diye düşündüm. Ama ölümlü bir soruşturma dosyasının kayıp olması kafamı karıştırmıştı. Hemen arşiv memurunu çağırıp konuyu sordum. Dosya gerçekten kayıpmış ama arşiv memuru, 'Efendim bu soruşturmada özel bir durum var' dedi ve beraberinde getirdiği 1988 yılı kayıt defterinin ilgili sayfasına zımbalanmış bir kâğıdı gösterdi."

Masasının üstünde duran, artık iyice yıpranmış ve dağılmak üzere olan siyah ciltli bir defteri açan şube müdürü, sararmış kâğıdı göstererek, "Yazı şu" dedi.

"Soruşturma No:1988 / 7436

KAÇAKÇILIK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İlgi : Talep ve onay yazıları müdürlüğümüzde saklı

Konu : MİT'e bilgi verme
Tarih : 21.02.1989

Yukarıda numarası belirtilen soruşturma ile ilgili, dosya veya defterlerin görülmesi, örnek verilmesi veya herhangi bir şekilde bilgi talep edilmesi durumunda, talep edenlerin, varsa vekillerinin kimlik belge bilgilerinin, vekâletnamelerinin, varsa dilekçelerinin, resmi ise talep yazılarının bir örneğinin, ilgili şube amirinin onay ve imzası ile gizli ve çok ivedi bir şekilde MİT İstanbul Bölge Başkanlığının 88K7103 nolu dosyasına mühürlü zarf içerisinde gönderilmesi rica olunur.

Şube müdürü imza, mühür"

Soruşturma neymiş diye meraklanan başkomiser bu kez defterdeki 7436 nolu satırı okumaya başladı.

"Geldiği yer: Aksaray İlçe Jandarma Bölük Komutanlığı. Suç, el yazması tarihi eser (İncil) kaçakçılığı; suç tarihi, 1988 yılı; şüpheliler, Bilal Şenyurt, Alexis Buğdaycıoğlu, Vasilaki Terzioğlu ve Yusufpaşalı bir mafya grubu."

"MİT bu kadar yakından ilgilendiğine göre çok önemli bir İncil olmalı" dedi başkomiser.

"Galiba" dedi şube müdürü. "İşte, avukatın geldiği ilk gün bu uyarı yazısını gören bizim arşiv memuru bir üst yazı hazırlıyor, emniyet amirinin onay ve imzasını aldıktan sonra avukatın dilekçesiyle vekâletname örneğini mühürlü bir zarfa koyup MİT İstanbul Bölge Başkanlığına gönderiyor."

"Yazı ulaşınca da MİT hiç zaman kaybetmeden avukatı takibe alıyor" diye tahminde bulundu başkomiser.

"Evet. Bir tuhaflık vardı bunda ama önce şu takip işini kesinleştirmek istedim. İkişer memur görevlendirip avukat ve mü-

vekkilinin takip edilip edilmediğini uzaktan kontrol edin dedim. Bizimkilerin dediğine göre, avukat gerçekten de takip ediliyormuş. Lüks arabalı iki kişi, onun ofisinin olduğu binanın yakınlarında bekliyormuş. Adam dışarı çıktıkça da peşinden gidiyorlarmış."

"Müvekkili?"

"Evet. Müvekkili Nikos Buğdaycıoğlu da takip ediliyormuş. Bizimkilerin dediğine göre, çocuk Kalamış'daki evinden çıkıp arabasıyla Kadıköy merkeze gitmiş, bir birahanede oturmuş ve iki saat kadar sonra evine geri dönmüş, bu süreçte lüks arabalı iki kişi çocuğu hep takip etmiş."

"Çok tuhaf."

Masasındaki birkaç fotoğrafı başkomisere uzatan şube müdürü, "Takipçilerin, cep telefonuyla çekilen fotoğrafları" dedi. "Gördüğün gibi fotoğraflar net değil. Kullandıkları araçların plakaları da sahte çıktı."

"Nasıl?"

"Plakaların gerçek sahiplerini buldurdum, biri yaşlı bir adam, diğeri bir kadın. Dün ikisi de arabalarıyla dışarı hiç çıkmadıklarını söylemişler."

"Takipçiler ikiz plaka kullanıyor o zaman."

"Evet" dedi şube müdürü.

"Bu çok normal ama MİT'in bu kadar hızlı takip başlatması çok tuhaf geldi bana."

"Evet, sen de aynı şeyi fark ettin" dedi şube müdürü. "Yazıyı salı günü MİT İstanbul bölgeye göndermişiz ve bir gün sonra takip başlamış. Otuz iki yıl önceki bir konu nasıl bu kadar hızlı alevlenebilir? Hiçbir resmi kurum güncel olmayan bir konuda bu kadar hızlı harekete geçemez. İmha etmemişlerse, arşivden dosyayı bulup konuyu anlamaları bile birkaç günlerini alır. Bir tuhaflık var bu işte, haksız mıyım?"

"Evet, kesinlikle var" dedi başkomiser.

"Aklıma iki ihtimal geliyor. Birincisi, MİT'te bu konu zaten günceldi ve Nikos Buğdaycıoğlu isimli kişi takip ediliyordu. Vekâlet ilişkisi başlayınca veya bizim yazıdan sonra onun avukatı da takibe alındı."

Başkomiser merakla dinliyordu müdürünü.

"İkinci ihtimal ise MİT'ten başka, yani jandarma veya başka bir resmi kurumda, belki de mafyada konunun güncel olması ve Nikos Buğdaycıoğlu'nun ve ardından da avukatının takibe alınmış olması."

"Evet, böyle de olabilir tabii" dedi başkomiser. "Ama bizim yazı ulaştıktan sonra MİT konuya yine dahil olacaktır."

"Aynen" dedi şube müdürü. "Gördüğün gibi avukat ile müvekkilinin peşinde birileri var ve bu da bizim soruşturmanın konusuyla ilgili görünüyor."

"Evet."

"Neyse, şimdi biz MİT'e istediği bilgiyi verdik, işimiz bitti, diye düşünemeyiz. 'Bu soruşturma dosyası neden kayıp? Bu el yazması tarihi İncil'in önemi ne?' gibi soruların cevabını bilmek durumundayız. Başmüdürlük veya genel müdürlük her an bilgi isteyebilir."

"Tabii" dedi başkomiser.

"Eğer MİT veya başka bir resmi kurum, daha da kötüsü mafya, bizim görev alanımızdaki bir konuya yıllar sonra bu kadar hızlı bir şekilde müdahale etmişse, soruşturmanın asıl sahibi olarak bizim de hemen tedbir almamız, konunun ne olduğunu çok hızlı bir şekilde öğrenmemiz gerekir. Seni bunun için Ankara'dan erken çağırdım."

"Anladım efendim."

"Soruşturma senin. Bir taraftan eski soruşturma neymiş onu öğreneceksin, diğer taraftan da bu İncil'le ilgili yeni bir gelişme olup olmadığını tespit edeceksin."

"Emredersiniz efendim."

"Ekiplerini oluştur. Öncelikle iki ekip, avukatla müvekkili Nikos'un peşindekileri uzaktan izleyip not alsınlar. Ancak şimdilik bir müdahale olmasın. Savcılık dosya ve defterlerini bizzat sen araştır. Ayrıca soruşturmayı yürüten eski personelleri tespit edip bilgi toplamaya çalış."

"Emredersiniz efendim."

"Ben de MİT'e gönderdiğimiz yazının akıbeti ne olmuş, onu araştıracağım."

14

Pazartesi günü öğle saatlerinde Samatya semtindeki apartmanın önüne gelen Nikos biraz gergindi. "Nasıl tepki verirler acaba?" diye kaygılanıyordu ama kısa süre sonra cesaretini toplayıp ikinci katın ziline bastı.

Üst kattan pencereyi açan elli beş yaşlarındaki bir kadın, "Buyurun, kime baktınız?" diye seslendi.

Yukarı bakan Nikos, "Anastasia Hanım burada mı oturuyor acaba?" diye sordu.

"Niçin sordunuz?" dedi kadın.

"İsmim Nikos Buğdaycıoğlu. Eğer müsaitse Anastasia Hanım'a amcasının oğlu Rahip Vasilaki Terzioğlu ile ilgili birkaç soru sormak istiyordum."

Perşembe günü akşam Avukat Yaşar Tekeli ile görüşen Nikos, Rahip Vasilaki Terzioğlu'nun akrabalarının bulunmasını istemişti. Vasilaki'nin amcasının kızının adını ve adresini öğrenen avukat durumu bugün Nikos'a bildirmiş, o da kısa süre içerisinde Samatya semtindeki adrese gitmişti.

"Buğdaycıoğlu" diye mırıldanan kadın pencereden uzaklaştı. Bir-iki dakika sonra da pencereye geri dönüp, "Siz Alexis Buğdaycıoğlu'nun akrabası mısınız?" diye sordu.

Bu kez Nikos şaşırmıştı. "Evet, torunuyum" dedi.

"Tamam, hemen açıyorum kapıyı."

On beş-yirmi saniye sonra dış kapı açıldı. Hemen apartmana giren Nikos merdivenlerden hızla ikinci kata çıktı. Az önceki kadın kapıda gülümsüyordu. "Hoş geldiniz. Aradığınız kişinin kızıyım, ismim Despina" dedi.

"Çok memnun oldum efendim."

Nikos'u içeri davet eden Despina, "Siz buyurun oturun, ben annemi çağırayım" dedi.

Salona geçip beklemeye başlayan Nikos, hâlâ gergin görünüyordu. Bir-iki dakika sonra seksen beş yaşlarında, hafif kilolu ve yürümekte biraz zorlanan Anastasia salona geldi. "Sen şimdi bizim Alexis'in torunu musun?" dedikten sonra Nikos'u yanaklarından öptü. Hemen ardından da, "Aklıma gelmedi şimdi, babanın ismi neydi?" diye sordu.

"Theodoros" diye cevap verdi Nikos.

"Tabii ya! Şu hayırsız Theodoros."

Anastasia ve Despina'nın sıcak davranışları Nikos'un gerginliğini azaltmıştı. Üçü birlikte kahve içtiler. Bir süre sonra, "Bizi bulmak nereden aklınıza geldi?" diye sordu Despina.

"Dedem hakkında araştırma yapıyordum, onun en yakın arkadaşı Rahip Vasilaki'yi ararken size ulaştım. Ama dedemi tanıyabileceğiniz hiç aklıma gelmemişti."

"Nasıl tanımayız? Biz hem akrabayız, hem de deden eşimin en yakın arkadaşlarından biriydi" dedi Anastasia. "Eşim gibi ben de çok severdim dedeni ama ne yalan söyleyeyim eşimi sık sık meyhaneye götürdüğü için kızardım ona bazen."

Gülüştüler. "Bak oğlum, ben açık konuşurum" diye devam etti Anastasia. "Dedeni çok severdik ama onun babası Simyon'u hiç sevmezdik."

"Neden?"

"Nasıl söylesem, Simyon çok gaddar bir adamdı. Kız kardeşi Stella'ya çok eziyet ederdi."

Dedesinin bir halası olduğunu ilk defa duymuştu Nikos. "Stella'nın çocukları var mıydı?" diye sordu.

"Hayır" dedi Anastasia. "Zavallı Stella hiç evlenmedi, çor çocuksuz öldü gitti bu dünyadan."

"Anladım. Babamı da dedesi Simyon büyütmüş galiba."

"Evet. Babanı Simyon zalimi büyüttü maalesef. Onu kendine benzettiği için çok üzülüyordu Alexis. Hatta bir gün meyhanede herkesin içinde hüngür hüngür ağlamış."

"Nasıl?"

"Eşimin anlattığına göre, Alexis oğlunu görmek için ara sıra eve gidiyormuş ama vicdansız Simyon çeşitli bahaneler ileri sürerek göstermiyormuş çocuğu. Alexis sonunda dayanamayıp, 'Oğlum bana gösterilmiyorsa dava açıp velayetini alacağım onun' demiş. Bunun üzerine oğlunu görebilmiş fakat bu kez de oğlu Alexis'i evden kovmuş, 'Bir daha da gelme buraya' demiş."

Çok şaşırmıştı Nikos. "Nasıl? Babam dedemi evden mi kovmuş?"

"Evet. Simyon zalimi çocuğun babası ile görüşmesini istemediği gibi, sürekli babasına karşı doldururmuş onu."

"Neden yapmış ki bunu?"

"Alexis dini yönlerden biraz zayıf biriydi çünkü."

Aynı konuyu iki-üç gün önce babasının da anlattığını hatırlayan Nikos, "Anladım" dedi.

"Ama üzülme, deden çok iyi bir insandı."

Sohbeti merak ettiği konuya getirmek istiyordu Nikos artık. "Dedemin nasıl öldüğünü duydunuz mu?" diye sordu.

Anastasia biraz durakladıktan sonra, "Öldü gitti. Boş ver bu konuyu şimdi" dedi.

"Bir tarihi eser kaçakçılığı nedeniyle öldürülmüş galiba."

"Biliyor muydun?" dedi Anastasia.

"Evet ama bildiğimin hepsi bu."

O âna kadar pek konuşmayan Despina, "Annem şimdi anlatmak istemiyor ama dedeniz mafya ile beraber bir tarihi eser kaçakçılığına bulaşmış" dedi.

"Nasıl, biraz anlatabilir misiniz?"

Despina anlatmaya başlamıştı ama "Bir dakika" diye onun sözünü kesen Anastasia, "Alexis ve bizim Vasilaki tarihi bir Mar-

kos İncil'i bulmuşlar" dedi. "Ancak bir mafya İncil'i onlardan almak istiyormuş. Alexis bunun üzerine İncil'i bir yere saklamış. İncil'in yerini söyletmek isteyen mafya, zavallı Alexis'e işkence ederken onun kalp krizi geçirip ölmesine neden olmuş."

"Dedenizin cesedi günlerce hastanede kalmış. Sahip çıkan da olmamış" dedi Despina.

Anastasia, "Evet" diyerek kızını doğruladı. "Alexis uzun süre ortalarda görünmeyince onun meyhane arkadaşları ve eşim babana telefon açmışlar. Baban, 'Onun nerede olduğunu bilmiyorum, ilgilenmiyorum da' demiş." Anastasia biraz soluklandıktan sonra, "Kusura bakma oğlum" diye devam etti. "Babanı pek tanımam ama çok kızmıştık o zaman ona. Bir insan nasıl babasıyla ilgilenmez?"

"Sonra babamlar karakola gidip Alexis'in kayıp olduğunu söylemişler" dedi Despina.

"Evet. İşte ondan sonra hastanedeki sahipsiz cesedin zavallı Alexis'e ait olduğu anlaşılmış" dedi Anastasia.

"Babam çok üzülmüştü o zaman, günlerce kendine gelemedi" dedi Despina.

"Evet" dedi Anastasia. "Eşim onun para kazanmak için bu tarihi İncil kaçakçılığı işine bulaşmadığına, bunun altında muhakkak başka bir şey olması gerektiğine inanıyordu. Alexis'in bütün arkadaşları da böyle düşünüyormuş. Ben de böyle düşünüyordum. Alexis gururu için babasının bütün parasını elinin tersiyle itmiş bir adamdı. Bak oğlum, senin deden para için suç işleyecek, hele hele ölümü göze alacak biri değildi asla."

Nikos iyice meraklanmıştı. "O zaman neden yapmış olabilir?" diye sordu.

"Nedenini bilmiyorum ama herkes onu bu işlere bizim Vasilaki'nin bulaştırdığını düşünüyordu" diye cevap verdi Anastasia. Derin bir nefes alıp verdikten sonra da, "Vasilaki'nin babası, yani amcam da çok garip bir adamdı" dedi. "Hangi akla hizmetse

yüzlerce yıllık atasının dedesinin mezhebini bırakıp Katolikliğe geçmiş. Oğlu Vasilaki'yi de çok küçük yaşta Katolik kilisesine vermiş."

"Anladım" dedi Nikos. "Dedem, Rahip Vasilaki ve tarihi İncil hakkında başka kimden bilgi alabilirim?"

"Kumkapı'da Kostas'ın meyhanesine git" diye cevap verdi Anastasia. "Dedeni iyi tanırdı Kostas. Orada dedenin arkadaşlarından başka birilerini de bulabilirsin belki."

"Topal Yorgi'ye de sorabilir" dedi Despina.

"Yorgi kim?" diye sordu Nikos.

"Vasilaki'nin manevi oğlu" dedi Anastasia.

"Nasıl bulabilirim onu?"

"Topal Yorgi'yi tanıyan bir akrabamız var. Ben ona sorarım, adresini bulur veya seni onun yanına götürür."

15

Pazartesi günü öğleden sonraydı. Başkomiser Selçuk ve polis Erol Bıçakçı yeni hazırladıkları soruşturma dosyasında son kontrolleri yapıyorlardı.

Cuma günü eski bir soruşturma ile ilgili kaçakçılık şube müdüründen görev alan başkomiser, hemen kendi ekiplerini oluşturup konuyu araştırmaya başlamıştı. İki ekip Nikos ve avukatını takip ederken, başkomiser de adliye ile emniyetin asayiş ve personel şube müdürlüklerinde araştırma yapmıştı.

Topladığı bilgileri birazdan şube müdürüne aktaracak olan başkomiser, "Eksik bir şey var mı?" diye sordu.

"Hayır efendim, istediğiniz her şey dosyada" diye cevap verdi polis Erol.

Başkomiserin hem koruması hem şoförü hem de yardımcısıydı Erol. Yirmi sekiz yaşında, orta boylu, atletik yapılı bir polisti ve dört yıldır kaçakçılık şubesinde çalışıyordu. Başkomiserin teşvikleriyle açıköğretim fakültesinden mezun olmuştu. O da amiri gibi komiser yardımcılığı sınavına girip rütbeli polis olma yolunda ilerliyordu.

Erol dosyadaki bazı ayrıntıları anlatırken kaçakçılık şube müdürünün sekreteri, başkomisere telefon açıp, "Müdürüm şu an müsait, gelebilirsiniz" dedi.

"Hemen geliyorum" diyen başkomiser telefonu kapattıktan sonra, "Erol, sen de Metin Abine yardım et" dedi.

"Emredersiniz."

Erol soruşturma salonuna giderken, başkomiser de dosyayı alıp şube müdürünün odasına yöneldi.

Bir-iki dakika sonra şube müdürünün odasına giren başkomiser, büyük masanın hemen önündeki koltuklardan birine oturdu. Önce takip işinde görevlendirdiği polis ekiplerinin ulaştığı bilgileri anlatmaya başladı. "Efendim, hem avukat hem de müvekkili Nikos Buğdaycıoğlu takip ediliyormuş" dedi. "Ancak takipçiler bugün değişik arabalarla gelmişler. Yine ikiz plaka kullanıyorlarmış."

"Tahmin ettiğimiz gibi" diyen şube müdürü, "savcılık kayıtlarını inceleyebildin mi?" diye sordu.

"Evet ama sadece 1988 ve 1989 yılı esas defterlerini bulabildim" dedi başkomiser. "Birbiriyle bağlantılı iki soruşturma var. Birincisi Alexis Buğdaycıoğlu'nun ölümü, diğeri de aynı kişinin de içinde sanık olarak bulunduğu bizim tarihi eser kaçakçılığı soruşturması. Dosya ve kararlar kayıp ancak konunun ne olduğu esas defterlerinden çok net anlaşılıyor."

"Nasıl?"

Hazırladığı dosyayı şube müdürünün önüne koyan başkomiser, "Defterin ilgili sayfalarının fotoğraflarını çekip çıktılarını aldım" dedikten sonra anlatmaya başladı.

Bir taraftan önündeki dosyaya göz atarken diğer taraftan başkomiseri dinleyen şube müdürü yaklaşık on dakika sonra, "Anlaşıldı" dedi. "Sanıklardan Bilal Şenyurt 1988 yılında Niğde-Aksaray'da tarihi bir İncil buluyor. Bunu Alexis Buğdaycıoğlu ve öteki sanık Vasilaki Terzioğlu'na satıyor. Durumu öğrenen Yusufpaşalı bir mafya, İncil'i Alexis Buğdaycıoğlu'ndan almak için onu bir yerde alıkoyup darp ediyor. Ancak adam yapılan işkenceye dayanamayıp kalp krizinden ölüyor."

"Evet" dedi başkomiser. "Büyük ihtimalle adamın ölümüyle birlikte tarihi İncil de kayıplara karışıyor."

"Mafyadan başka MİT de bu İncil'in peşindeydi. Alexis Buğdaycıoğlu ölünce, bizim soruşturma da dahil belli noktalara uyarı kayıtları düşürüldü."

"Ve torun Nikos dedesinin ölüm nedenini araştırmaya başlayınca otuz iki yıllık küller yeniden alevlendi."

"Evet. Bizim yazı ulaştıktan sonra Nikos'un tarihi İncil'i bulma ihtimali olabileceğini düşünen MİT, hemen onu ve avukatını takibe aldı."

"Aynen öyle efendim."

Koltuğunda geri yaslanan şube müdürü, "Otuz iki yıl sonra ve bu hızda" dedi. "Bu İncil çok önemli demek ki."

"Evet, kesinlikle öyle olmalı."

Önündeki dosyayı okumaya devam eden şube müdürü, "Soruşturmayı yürüten eski personelleri araştırmaya başladınız mı?" diye sordu.

"Evet efendim ama bu soruşturmadan sonra şubede çok tuhaf durumlar olmuş galiba."

"Nasıl?"

"Soruşturma 1988 yılı sonlarında başlamış ve kaçakçılık şube personelinin tamamına yakını 1989 Mart ayında başka birimlere tayin edilmiş."

"Şube cezalandırılıp dağıtılmış mı demek istiyorsun?"

"Evet efendim. İki eski personelimiz bu konuda çok iddialı" diye cevap verdi başkomiser. "Bu soruşturmada başka tuhaflıklar da var."

"Nasıl?"

"Eski polis memurlarımızdan biri, soruşturmayı Önder isimli bir komiserin yürüttüğünü, onunla birlikte birçok polis çalıştığını ama sadece Ali ve Halil isimli iki polisi hatırladığını söyledi. Memur ayrıca, Önder Komiser'in önce herkes gibi başka bir birime tayin edildiğini ama birkaç ay sonra denizde boğularak öldüğünü, Önder Komiser'in yardımcısı Ali'nin ise aynı yıl bir otel odasında ölü bulunduğunu anlattı."

"Gerçekten tuhaf" dedi şube müdürü. "Bilgiyi doğrulayabildiniz mi?"

"Evet. Nüfus kayıtlarına göre Önder Keskin 21 Nisan 1989, Ali Çiftçi ise 16 Temmuz 1989 tarihinde ölmüş görünüyorlar. Şimdi ölümlerin ayrıntılarını öğrenmeye çalışıyoruz."

"Ölümler tesadüfen de o yıla denk gelmiş olabilir" dedi şube müdürü.

"Evet, olabilir efendim. Ama tüm personelin dağıtılmasının bu soruşturmayla ilgisi var gibi görünüyor. Bunu kesinleştirmeye çalışıyorum."

"Tamam" dedi şube müdürü. "Daha başka şeyler de çıkabilir. Bu dosyanın üstünde hassasiyetle dur."

"Emredersiniz efendim."

"Şu avukat hakkında da bir araştırma yapın. Şüpheli bir durumu yoksa gidip adamla bir konuş. Benim gönderdiğimi, kendisini takip ettirmediğimizi falan söyle. Şikâyet edip başımızı ağrıtmasın sonra."

"Gereğini yapıp sizi bilgilendiririm" diyen başkomiser, şube müdürünün odasından ayrılıp kendi odasına döndü. Kısa süre sonra da Erol'a telefon açıp, "Metin ile beraber odama gelin" dedi.

Polis memurları Erol Bıçakçı ve Metin Arslan kısa süre sonra başkomiserin odasındaydılar.

Bu soruşturmada Başkomiser Selçuk'tan sonraki en yetkili kişi olan Metin Arslan, kırk yaşında, hafif kilolu ve orta boylu biriydi. Beş yıldır kaçakçılık şubesinde çalışıyordu. Çok zeki ve mesleki tecrübesi çok yüksek bir memurdu. Sanık ifadeleri arasında çapraz bağlantılar kurmak isteyen veya cep telefonu takibiyle ilgili bir konuya takılan biri hemen Metin'in yanına koşardı. Şubedeki diğer rütbeli polisler bile ona "Metin Abi" diye hitap ederdi. Başkomiser Selçuk ona çok güvenirdi. Metin de diğer rütbelilere göre başkomisere daha çok saygı duyar ve onu severdi. Başkomiser cuma günü şube müdüründen görevi aldıktan sonra Metin'in başkanlığında bir ekip oluşturmuştu.

"Şube müdürü eski personelin dağıtılmış olmasına çok şaşırdı" dedi başkomiser.

"Eski personelden bir-iki kişiyi daha buldum efendim" dedi Metin. "Onlar da personelin bu İncil soruşturması nedeniyle dağıtıldığını söyledi."

"Evet, bu kesinleşiyor gibi" dedi başkomiser. "Metin şimdi eski personelleri, özellikle Halil'i araştırmaya devam edelim."

"Emredersiniz."

"Metin, bir de şu avukat Yaşar Tekeli hakkında bir araştırma yap bakalım. Sakıncalı bir durumu yoksa onunla hemen konuşmamı istiyor şube müdürü."

16

Akşam olmak üzereydi. Seksen yaşlarında gösteren meyhaneci Kostas, Nikos'u gördüğüne çok memnun olmuş gibiydi. Hemen sarılıp yanaklarından öptü onu.

Kostas'ın yaşlı, zayıf ve bastonlu halini gören Nikos, "Kusura bakmayın, sizi buraya kadar yordum" dedi.

"Hiç olur mu? Asıl sen kusura bakma" dedi yaşlı Kostas. "Alexis'in torunu meyhaneye geldi denince uçarak gelmek istedim ama yoğun trafik vardı."

İki saat önce Anastasia'nın evinden ayrılan Nikos, onun bahsettiği Kumkapı semtindeki Kostas'ın meyhanesine gitmiş, Alexis Buğdaycıoğlu'nun torunu olduğunu, Kostas ile görüşmek istediğini söylemişti. Kostas'ın oğlu olduğunu söyleyen biri, "Babam çok yaşlandı, meyhaneye gelmiyor artık ancak yine de bir telefon açalım, belki gelir" demişti. Hemen telefonu eline alıp, "Alexis Buğdaycıoğlu'nun torunu geldi, seni görmek istiyor" demişti. Çok şaşırmış görünen adam telefonu kapattıktan sonra, "Tamam geliyor, siz buyurun bir masada oturun" demişti. Teşekkür eden Nikos bira içerek beklemeye başlamış, meyhaneci Kostas ise yaklaşık bir saat sonra gelmişti.

"İnanamıyorum. Alexis'in torunu mekânıma gelmiş, hemen donatın masayı" dedi Kostas.

Garsonlar hemen koşuşturmaya başladı, kısa süre sonra masanın üstü çeşit çeşit mezelerle doldurulmuştu. Garsonlar çekildikten sonra, "Beni bulmak nereden aklına geldi?" diye sordu Kostas.

"Anastasia Hanım söyledi" dedi Nikos.

Şaşırmış görünen Kostas, biraz ondan bahsettikten sonra, "Anastasia çok harbi kadındır" dedi.

"Öyle görünüyor."

Kostas misafirine her şeyi ikram etmeye çalışıyor gibiydi. Birlikte mezelerin tadına bakıp rakı içmeye başladılar. Bir süre sonra etraflarına üç-dört yaşlı kişi daha toplandı. Herkes Alexis Buğdaycıoğlu'nun çok iyi bir insan olduğundan bahsetti. Nikos hüzünle ama biraz da gururla dinledi onları.

"Alexis hiç korkmazdı, her zaman doğru bildiğini söylerdi" dedi Kostas. "Çok dürüst, iyi bir adamdı."

"Dedem ekonomik olarak çok sıkıntı çekmiş. Ne iş yapardı, nasıl geçinirdi?" diye sordu Nikos.

"Sabit bir işi yoktu" dedi Kostas. "Bir kuru temizlemecide çalışıyordu. Daha çok ütülenecek kıyafetleri evlerden alıp geri götürüyordu. Bir ara kunduracıda çalıştı. Ayrıca halasından kalma Erenköy'de bir evi vardı. Onu kiraya veriyor, kendi de burada küçük bir evde oturup aradaki farkla geçinmeye çalışıyordu. Çok yoğun günlerimizde bize de yardım ederdi. Alexis'in parayla pek işi yoktu. Karnını doyuracak ve akşamları meyhaneye takılacak kadar para yetiyordu ona."

"Alexis Karamanlıydı, değil mi?" dedi zayıf bir adam.

"Evet" dedi Kostas. "Birçok kişi Karamanlı Ortodoks olduğunu saklardı. Gerçi saklasalar da biz onların şivesinden Rumcayı sonradan öğrendiklerini anlardık. Ama Alexis Karamanlı olduğunu asla saklamazdı."

Pot kırdığını düşünen Kostas, "Karamanlı konusunu biliyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Evet" demekle yetindi Nikos.

Hafif kilolu bir adam, "Alexis Karamanlı Ortodoks olmaktan gurur duyardı. O Karamanlıların yüz akıydı" dedi.

"Ben onu antik dönemlerin filozoflarına benzetirdim" dedi gözlüklü bir adam. "En çok da iyi, erdemli insan olmanın, ahla-

kın öneminden bahsederdi. Onun olduğu masada hep kültürel şeyler konuşulurdu. Meyhaneye sırf onunla muhabbet etmek için gelenler bile vardı. Bazen masasında koca koca üniversite hocaları bile olurdu."

"Deden ilkokul mezunu biriydi ama çok kültürlü bir adamdı" dedi Kostas. "Sahafta çalıştığı yıllara bağlardı bunu. Yıllarca çok bilgili bir Rum sahafın yanında çalışmış, adam ölünce yerine oğlu geçmiş ama Alexis onunla anlaşamayıp oradan ayrılmış. Yaşlı Rumdan çok şey öğrendiğini söylerdi. Boş zamanlarında hep kitap okurmuş orada. Kendi kendine Antik Yunanca okuyup yazmasını öğrenmiş."

Nikos sohbeti İncil konusuna ve dedesinin nasıl öldüğüne getirebilmişti sonunda. "Bilmediğini sandığımız için o konuya pek yaklaşmıyorduk" dedi Kostas.

"Biraz biliyorum. El yazması tarihi bir İncil bulmuş ve bunun için öldürülmüş galiba."

Kostas hatırladığı kadarıyla anlattı. Alexis'in en yakın arkadaşı Rahip Vasilaki'den bahsetti. Kenarda duran bir adam, "Bu tarihi İncil işi yaktı bu adamları" dedi.

"Buldukları şeyin çok önemli olduğunu düşünüyordu Alexis" dedi hafif kilolu adam.

"Evet" dedi gözlüklü adam. "Alexis bir keresinde, bildiğimiz bu dört İncil'in tanrısal esinlenme ile yazılmadığını, yani bu İncillerin tanrısal hiçbir yönlerinin bulunmadığını, yakında bunu tüm dünyaya ispatlayacağını söylemişti."

Zayıf adam sinirlenmiş görünüyordu. "Nasıl tanrısal bir yönü yokmuş?" dedi sert bir şekilde.

"Sen anlamazsın" dedi gözlüklü adam.

İkisi tartışmaya başladılar. Nikos hayretle izliyordu onları. Buna alışık görünen Kostas, "Boş ver bu sarhoşları" deyince masadaki herkes gülmeye başladı. "Söylemeyi unuttum" diye de-

vam etti Kostas. "Deden bu İncil nedeniyle halasından kalan evi satmak zorunda kalmış galiba."

"Nasıl?" diye sordu Nikos.

"Bizim meyhaneye gelen bir faizci vardı. Bu İncil işleri sırasında dedene senet karşılığı çok yüksek faizle para vermiş. Deden onun parasını ödeyebilmek için ölmeden birkaç ay önce evi satmış galiba."

"Para harcadı, bu uğurda öldü ama mafyaya kaptırmadı İncil'i" dedi gözlüklü adam.

İyice meraklanmıştı Nikos. "İncil çok eski ve değerliymiş demek ki" dedi.

"Evet. Bu konuyla yabancı istihbarat servisleri, hatta Vatikan bile ilgilenmiş" dedi gözlüklü adam. Ardından da masadaki herkes bir şeyler söylemeye başladı.

"Bunların hepsi dedikodu" dedi Kostas. "Rahip Vasilaki'nin manevi oğlu Topal Yorgi vardı, sen en iyisi bu konuları ona sor."

17

Salı günü öğleye doğruydu. Erol ve Metin, Başkomiser Selçuk'un odasına gelip gelişmeler hakkında bilgi vermeye başladılar. Metin, birçok eski personelle konuştuğunu, çoğunun konuyu hatırlamadığını ancak hatırlayanlardan birinin bu el yazmasının çok değerli olduğunu söylediğini anlattı. "Bu el yazması Markos veya Marcion İncili'ymiş."

"Evet" dedi başkomiser. "Benim görüştüğüm eski bir komiser de İncil'in adının Marcion olduğunu söyledi. Markos İncili'ni duydum ama Marcion İncili'ni ilk defa duyuyorum."

"Ben de" dedi Metin.

"Arazideki çocuklardan yeni bir haber var mı?" diye sordu başkomiser.

"Efendim dün akşamdan bu tarafa avukatın takip edildiğine dair şüpheli bir duruma rastlanmamış" dedi Metin. "Nikos ise dün Kumkapı semtinde bir meyhaneye gitmiş, orada yaşlı insanlarla rakı içip sohbet etmiş."

"Peşinde birileri var mıymış?"

"Şüpheli bir-iki araç fark edilmiş. Çevirip gözaltına alalım mı bunları artık?"

"Hayır hayır. Şube müdürü şimdilik müdahale istemiyor. Uzaktan izlemeye devam edelim."

"Emredersiniz."

"Önder Komiser konusunda gelişme var mı?"

"Evet. 1989 yılı Mart ayında İstanbul'da başka birime, sonra da Tekirdağ'a tayin edilmiş. Aynı yıl 21 Nisanda da orada denizde boğularak ölmüş. Ali Çiftçi ise 16 Temmuz 1989 tarihinde

Laleli semtinde bir otel odasında ölü bulunmuş. Kalp krizi geçirdiği tespit edilmiş."

"Önce tüm personel dağıtılıyor, sonra soruşturmayı yürüten üç kişiden ikisi dört aya varmadan ölüyor" dedi başkomiser. "Teftiş raporlarına, asayiş kayıtlarına ve gazetelere bakmamız gerekecek."

"O işleri ben yapabilirim" dedi Erol.

"Tamam. Şu Halil'e hâlâ ulaşamadık, değil mi?"

"Maalesef efendim. Nüfus kayıtları üzerinden akrabalarına ulaşmaya çalışacağım."

"Tamam, bunu biraz hızlandır."

"Emredersiniz" dedi polis Metin. Sonra ekledi: "Efendim, avukat Yaşar Tekeli hakkında çok olumlu bilgiler edindim. Emniyetin kurum avukatlarından biri, 'Yaşar Tekeli çok güvenilir bir adamdır. İstediğiniz soruyu sorabilirsiniz, dürüstçe cevap verir size. Ayrıca ona telefon açıp polisler gelecek, onlara yardımcı ol, derim' dedi."

"Tamam diyen başkomiser, avukat Yaşar Tekeli'nin cep telefon numarasını Metin'den aldıktan sonra ona telefon açıp bir saat sonrası için randevu aldı. Sonra durum değerlendirmesine kaldığı yerden devam ettiler.

Başkomiser ve Erol randevu saatine yakın bir zamanda şubeden ayrılıp avukat Yaşar Tekeli'nin Şişli'deki ofisinin olduğu yere gittiler. Erol arabada bekledi. Avukatın ofis katına çıkan başkomiser kısa bir tanışma sohbetinden sonra, "Genelde bu tip araştırma işleri mi alıyorsunuz?" diye sordu.

Altmış yaşlarında gösteren Avukat Yaşar Tekeli, "Hayır, normalde aile hukuku, özel hukuk işleri yaparım" dedi. "Bu işi bir arkadaşım rica ettiği için aldım."

"Anlıyorum."

"Şimdi beni takip edenler sizin şubeden değil, öyle mi?"

"Kesinlikle değil" dedi başkomiser.

"O zaman kim?" diye sordu avukat. "Benim bundan başka takibi gerektirecek işim yok. Asayiş şube olabilir mi? Sizden önce onlara da gitmiştim."

"Sanmam."

"Savcılık kayıtlarında, mafya ve el yazması bir İncil'den bahsediliyordu. Beni takip eden mafya olabilir mi?"

"Bilemiyorum."

"Yakalayıp sorgulasanız, kim oldukları belli olurdu."

"Evet, bunu yapacaktık ama kayboldular."

"Bugün bir şeyden şüphelenmemiştim zaten. Uzaktan takip ediyor olabilirler mi?"

"Olabilir ama konu siz değilsiniz bence."

"Nasıl?" diye sordu avukat.

"Aslında müvekkiliniz sizden önce takip ediliyordur, vekâlet verince siz de takibe takılmış olabilirsiniz."

Biraz rahatlamış görünen avukat, "Şimdi taşlar yerine oturuyor" dedi.

"Eldeki veriler bunu gösteriyor."

"Nikos takip edildiğini biliyor mudur?"

"Sanmam" dedi başkomiser.

Şube müdürünün isteğini yerine getirdiğini, avukatın şikâyetçi olmayacağını düşünen başkomiser, kendi sorularını sormanın zamanının geldiğine karar verip, "Siz bu çocuğu ne kadar tanıyorsunuz?" diye sordu avukata.

"Hiç tanımıyordum. Bir arkadaşımın yeğeninin tanıdığıymış. Yaklaşık yarım saat sohbet ettik, düzgün bir çocuk gibi geldi bana. Hiç öyle yasadışı işler yapacak birine benzemiyor."

"Dedesinin ölüm nedenini niçin öğrenmek istediğini söylemiş miydi?" diye sordu başkomiser.

"Onun eceliyle öldüğünü sanıyormuş ama dedesinin bir suça bulaştığına, mafya tarafından öldürülmüş olabileceğine

dair bir söylenti duymuş. Bunun doğru olup olmadığını öğrenebilmek için avukat tutmaya karar vermiş."

"Siz de savcılık kayıtlarını araştırıp dedesinin ölüm nedenini ve el yazması İncil konusunu anlattınız."

"Evet" dedi avukat.

"İlk geldiğinde el yazması İncil'den bahsetmiş miydi?"

"Hayır."

Başkomiser şaşırmıştı biraz. "El yazması İncil konusunu ilk sizden mi öğrendi yani?" dedi.

"İlk benden mi duydu, yoksa daha önce biliyor muydu bilemem ama ben savcılık kayıtlarını ona söyledim."

Nikos ile bir an önce görüşmesi gerektiğine karar vermişti başkomiser. "Sizden bir ricam olabilir mi?" dedi avukata.

"Tabii, buyurun."

"Beni bu çocukla tanıştırabilir misiniz? Sizin için bir sakıncası yoksa bu konularda hem bazı uyarılarda bulunmak, hem de birkaç soru sormak isterim ona."

"Tabii, neden olmasın, onunla görüşüp size dönerim. Sonra da bir yerde buluşuruz."

18

Öğle saatlerinde uyanan Nikos, annesiyle sohbet ederek kahvaltı yaptıktan sonra odasına geri dönmüştü. Dedesiyle ilgili çok yoğun bir merak ve araştırma duygusu vardı içinde. Dün tanıştığı insanlardan onunla ilgili gurur verici şeyler duymuştu. Dedesi ve tarihi İncil hakkında ayrıntılı bilgi alabileceği söylenen Topal Yorgi ile bir an önce görüşmek istiyordu artık. Anastasia'nın kızına telefon açıp, "Beni Topal Yorgi'ye götürecek akrabanıza ulaşabildiniz mi?" diye sordu.

"Hayır, ulaşamadık" dedi Despina. "Ama birkaç günde bir muhakkak uğrar."

Dün akşam meyhanede konuşulanlar aklındaydı Nikos'un. "Siz de Karamanlı Ortodoks musunuz?" diye sordu

"Evet, biz senin bu konuyu bilmediğini düşünmüştük."

"Hayır, biraz biliyorum."

"Annem buna çok memnun olacak" dedi Despina. "Bir daha geldiğinizde konuşursunuz."

"Tamam, sizden haber bekliyorum" dedi Nikos telefonu kapatırken.

Geçen haftaki tembelliği üzerinden atmış görünen Nikos, hemen bilgisayarının başına geçip Karamanlı Ortodokslar konusunu araştırmaya başladı.

Nikos'un Karamanlı Hıristiyan Ortodokslar hakkındaki bilgisi, onların Türk kökenli Hıristiyanlar olduklarını bilmekten ibaretti sadece. Ailesinde varlığı bilinen ama pek dillendirilmeyen bir konuydu bu. Nikos Karamanlı Ortodoks olması nedeniyle ilkokulda kendisiyle alay edildiğini ve buna çok üzüldüğünü hatırlıyordu. Bir tartışma sırasında birkaç sınıf arkadaşı, "Sen

gerçek bir Rum değilsin" demişti ona. Nikos bunu hemen babasına söylemiş ama babası sorunun üzerine hiç eğilmemiş, hatta bunun çok normal olduğunu, üzerine düşmemesi gerektiğini söylemişti. Nikos Londra'daki üniversite yıllarında da konuyu hiç açmamış, kendini tipik bir Rum olarak göstermişti. Şimdi yıllardır görmezden geldiği Karamanlı Ortodokslar konusunu yeniden keşfediyor gibiydi.

Bir internet sayfasında, *"Karamanlı Ortodokslar; eski Karamanoğulları Beyliği sınırları içerisinde, özellikle şimdiki Niğde, Kayseri, Aksaray, Nevşehir, Konya bölgesinde yaşayan Hıristiyan Ortodoks inancına mensup Türk halkı"* diye yazıyordu. *"Anadolu'da yaşayan Türklerin büyük bir çoğunluğu Müslümandır ancak Karaman bölgesinde yaşayan Türklerin ne zaman, nasıl Hıristiyan oldukları kesin olarak belli değildir. Bir görüşe göre bunlar, Doğu Roma yani Bizans İmparatorluğu'nda paralı askerlik yapan Türklerdi. Zamanla Hıristiyan olup bölgeye yerleştirildikleri iddia ediliyor. Başka bir görüşe göre ise bunların diğer Türkler gibi Orta Asya'dan Şamanizm-Göktanrı inancı ile Anadolu'ya geldikleri ve komşu Rumların etkisiyle veya misyonerlik faaliyetleri çerçevesinde Hıristiyan oldukları söyleniyor. Bir başka görüşe göre ise bu insanların Orta Asya'da misyonerlik faaliyetleri çerçevesinde Hıristiyan oldukları, ondan sonra Anadolu'ya geldikleri, burada da Ortodoks mezhebini benimsedikleri iddia ediliyor."*

Daha bunun gibi birçok Hıristiyan olma teorisi okuyan Nikos, bir süre sonra Karamanlı Hıristiyan Ortodokslar ile ilgili diğer bilgileri okumaya başladı.

Bir internet sitesinde, Karamanlı Ortodoksların kilise ibadetleri dışında Rumcayı hemen hemen hiç bilmedikleri, bu nedenle anadilleri Türkçeyi ve din dışındaki diğer geleneklerini yüzyıllardır korudukları yazıyordu.

Başka bir internet sitesini okumaya başlayan Nikos çok şaşırmıştı. Çünkü bu sitede, modern Türkiye Cumhuriyeti'nin 1928 yılında yaptığı harf devriminden yıllar önce Karamanlı Hıristiyan Ortodoksların Latin harfleriyle Türkçe okuyup yazdıkları, hatta gazete çıkarıp roman yayımladıkları yazıyordu.

Bir başka sitede, Karamanlı Ortodoksların bir kısmının 1800'lü yıllarda iş bulmak veya ticaret nedeniyle bölge dışına, özellikle Mersin ve İstanbul'a göç ettiğini yazıyordu. Nikos bu konuyu biliyordu biraz. Dedeleri ticaret yapmak için 1800'lü yıllarda Niğde'den İstanbul'a gelmişler, zamanla ailelerini de getirerek kalıcı olarak İstanbul'a yerleşmişlerdi. Aile o yıllardan bugüne zahirecilikle, kuru gıda ticaretiyle uğraşıyordu.

Nikos'un dedeleri İstanbul'a gelerek elli-atmış yıl sonra başlarına gelebilecek büyük sıkıntılardan kurtulmuşlardı aslında. Çünkü 1923 Lozan Antlaşması hükümleri gereğince, Türkiye ile Yunanistan arasında 1924 yılında nüfus mübadelesi anlaşması yapılmış ve Türkiye'deki yaklaşık bir milyon Rum Yunanistan'a, oradaki aşağı yukarı bir milyon Müslüman da Türkiye'ye zorunlu göçe tabi tutulmuştu. Yaklaşık elli bin Karamanlı Hıristiyan Ortodoks, etnik olarak Türk oldukları halde Rum sayılarak Yunanistan'a gönderilmişti. Çünkü mübadele etnik esasa göre değil, din esasına göre yapılmıştı.

Mübadele çerçevesinde Yunanistan'a gönderilen Karamanlı Ortodokslar orada çok sıkıntılı bir duruma düşmüşlerdi; Hıristiyan oldukları için Türkiye'den gönderilmişlerdi ama Rumca bilmedikleri, Türk oldukları için Yunanistan'da şüpheyle karşılanmışlardı.

Mübadele anlaşmasına göre İstanbul'da yaşayan Rumlar ve Batı Trakya'da yaşayan Müslümanlar mübadele dışında tutulup zorunlu göçten kurtulmuşlardı. Dolayısıyla o tarihe kadar Anadolu'dan İstanbul'a göçmüş olan Karamanlı Ortodokslar mübadele dışı kalmıştı.

Mübadele öncesi İstanbul'a göçmüş olan Karamanlı Ortodoksların sıkıntıları da az değildi. Çünkü hem Müslümanlar hem de diğer Hıristiyanlar onların durumunu anlayamamıştı. "Bu işte bir yanlışlık var. Türkler Müslümandır, Hıristiyan olamaz" diye düşünmüşlerdi. Bu önyargının sonucu olarak Müslümanlar, onların Rum olduklarına inanmıştı. Rumlar ise onların Hıristiyanlıklarına şüpheyle bakmıştı. Karamanlı Ortodokslar yıllarca bu şekilde, azınlık içinde azınlık duygusuyla varlıklarını sürdürmeye çalışmışlardı. Ancak zamanla bir kısmı yurtdışına gitmiş, bir kısmı ise Rumlar arasında erimişti. Bugün İstanbul'da çok az sayıda Karamanlı Ortodoks Türk kalmıştı. Nikos'un baba tarafından ailesi de onlardan biriydi.

Nikos'un cep telefonu çaldı. Anastasia'nın kızı Despina'dan telefon bekliyordu Nikos ama arayan avukat Yaşar Tekeli'ydi. "Seni biriyle tanıştırmak istiyorum, o da dedenin konusuyla ilgileniyor" dedi avukat.

19

Mart ayının ilk günlerinde güneşli bir hava vardı İstanbul'da. Nikos, Başkomiser Selçuk ve Avukat Yaşar Tekeli, Moda semtindeki sakin bir çay bahçesinde oturuyorlardı.

"Başkomiser Selçuk Bey dedenle ilgili soruşturmayı yürüten kaçakçılık şubesinden" dedi avukat. "Sorularını bundan sonra doğrudan kendisine sorabilirsin artık, ancak onun da sana birkaç sorusu olacak."

Nikos başlangıçta biraz gergindi. Çünkü kimlik veya pasaport göstermenin dışında, sivil kıyafetli de olsa bir polis, hele hele bir başkomiser ile hayatında ilk defa konuşuyordu.

Nikos'un biraz gerildiğini fark eden başkomiser, "Lütfen yanlış anlamayın, bu bir ifade alma falan değil, bir tanışma sohbeti gibi düşünün" dedi.

"Tamam" dedi Nikos.

"Deden belli ki tarihi bir el yazması İncil nedeniyle mafya tarafından öldürülmüş. Tarihi İncil de dedenin ölümüyle birlikte kayıplara karışmış görünüyor. O zamanki veya yeni bir mafya, torun olarak senin bu İncil'le ilgili bir ipucu yakalamış olduğunu sanabilir. Dolayısıyla mafya bu kez senin peşine düşebilir. Hem seni mafyaya karşı uyarmak hem de biraz bilgi alışverişinde bulunmak istedim ama yine de sorularıma cevap verme zorunluluğun yok tabii."

Başkomiserin bu yaklaşımı Nikos'un başlangıçtaki tedirginliğini biraz azaltmış görünüyordu. Nikos'un ailesi hakkında konuşmaya başladılar. Bir süre sonra Avukat Yaşar Tekeli, çok önemli bir işi çıktığını ve gitmesi gerektiğini söyleyip yanlarından ayrıldı.

"Bu işten bir an önce kurtulmak istiyor gibi bir hali vardı zaten" dedi Nikos.

Gülümseyen başkomiser merak ettiği konuya girmek istiyordu artık. "Yaşın dikkate alınırsa, deden sen doğmadan önce ölmüş görünüyor" dedi.

"Evet, ben doğmadan beş yıl önce öldürülmüş."

"Dedenin öldürüldüğünü ne zaman öğrendin?" diye sordu başkomiser.

"Geçen hafta."

Başkomiser çok şaşırmıştı. Duyduğundan emin olmak için, "Geçen hafta mı?" diye sordu hemen.

Şile'de gördüğü rüyayı ve anne babasıyla ilk konuşmasını anlatmak istemeyen Nikos, "Evet, geçen haftaya kadar dedemin eceliyle öldüğünü sanıyordum" dedi. "Ama eski bir aile dostumuzdan onun mafya tarafından öldürülmüş olabileceğini duydum."

"Bunun üzerine mi avukat tuttun?"

"Evet, dedemin ölüm nedenini öğrenmesini istedim."

"Dedenin bu İncil nedeniyle öldürüldüğünü ilk olarak avukattan mı duydun yani?"

"Evet. Çarşamba günü avukat söyledi."

Aklındaki soru cevaplanmıştı başkomiserin. "Avukatın ve Nikos'un takip edilmesinin daha önce değil, bizim yazının MİT'e gönderilmesiyle başladığı kesinleşti" diye düşündü. "Bu durumda da MİT'te çok hızlı hareket eden bir ekip veya bilgiyi çok hızlı bir şekilde dışarı sızdıran birileri var" dedi içinden.

Başkomiserin düşüncelere daldığını anlamıştı Nikos. "Bir şey mi oldu?" diye sordu.

"Hayır" dedi başkomiser gülümseyerek. "Bu İncil'in sıradan bir el yazması olamayacağını düşünüyorum."

"Evet, değilmiş. Sadece mafya değil, polis, jandarma hatta MİT bile bu İncil ile çok yakından ilgilenmiş."

"Doğrudur."

"Ayrı ayrı ilgilenmeleri çok normal ama polis ve MİT'in mafya ile beraber çalışması çok tuhaf geldi bana."

"Anlamadım."

"Sadece polisin veya MİT'in bilmesi gereken şeyleri, mafya da biliyormuş nasılsa."

Başkomiser meraklanmıştı. "Nasıl?" diye sordu hemen.

"Örneğin babam polislere ifade veriyor, bir kişiden bahsediyormuş. Ertesi gün o kişinin evine girilip hırsızlık süsüyle arama yapılıyormuş veya aynı kişi kim olduğu belirsiz kişiler tarafından sorguya çekiliyormuş. Sonuçta mafyanın, MİT ve polislerle bağlantısı varmış nasılsa."

Başkomiser, avukat ve Nikos'u takip edenlerin sadece MİT elemanları olmayabileceğini, eskiden olduğu gibi şimdi de MİT'ten birilerinin mafya ile bağlantılı olabileceğini veya mafyaya bilgi sızdırılmış olabileceğini düşünmeye başlamıştı. "Avukat ve Nikos'un takip edilme yöntemi, MİT'in çalışma yöntemine pek benzemiyor zaten" dedi içinden.

"Polisler, dedemin katillerini bulma konusuyla neredeyse hiç ilgilenmiyorlarmış" diye devam etti Nikos. "Tek dertleri tarihi İncil'i bulmakmış sanki."

"Ama buna rağmen İncil bulunamamış."

"Öyle görünüyor" dedi Nikos.

"Bu İncil, Marcion İncili, el yazmasıymış galiba?"

Müslüman olduğunu tahmin ettiği başkomiserin Hıristiyan kutsal kitaplarının isimlerini bilmeyeceğini, bu nedenle Markos İncili yerine yanlışlıkla Marcion İncili dediğini düşünen Nikos, "Olabilir" dedi kısaca.

"Deden bu İncil'i ne yapmış olabilir? Herhangi bir tahminin var mı?" diye sordu başkomiser.

"Herkes onun çok zeki bir adam olduğunu söylüyor" dedi Nikos. "Hiç kimsenin aklına gelmeyecek bir yere saklamış olmalı. Ben de çok merak etmeye başladım."

"İncil'i bulmak istiyor musun?"

"Bunun için yola çıkmamıştım ama şimdi itiraf etmeliyim ki çok istiyorum."

"Telefonum yirmi dört saat açık, bir ipucu yakalarsan lütfen beni ara. Kendi başına bir şey yapma. Aksi takdirde tarihi eser kaçakçılığından şüpheli durumuna düşersin."

"Tamam, bir şey bulursam size söyleyeceğim."

20

Yeni bir gün başlamıştı. Samatya semtine gelen Nikos bir an önce Topal Yorgi ile görüşmek istiyordu. Ama Anastasia biraz daha sohbet etmek ister gibiydi.

Bir saat kadar önce Nikos'a telefon açan Despina, "Seni Topal Yorgi'ye götürecek kişi buraya gelecek. İstersen sen de hemen gel" demişti. "Tamam" diyen Nikos zaman kaybetmeden yola çıkmış ve yaklaşık bir saatte Anastasia'nın evine ulaşmıştı.

Bir süre sonra Yohannis isimli kişi de Anastasia'nın evine geldi. Kısa bir tanışma sohbetinin ardından Nikos'un arabasıyla yola çıktılar, on dakika sonra da Yedikule semtindeki, Topal Yorgi'nin yaşadığı yere ulaştılar.

Buraya bir ev demek mümkün değildi. Bir tarafı antik surlara yaslanmış, duvarları derme çatma, çatısı tenekeden yapılmış tek oda bir kulübeydi. Kapıyı çaldılar ama açan olmadı.

"Birazdan gelir" dedi Yohannis.

Kulübenin karşısındaki kaldırımda beklemeye başladılar. "Çok yoksul bir adam olmalı" dedi Nikos.

"Maalesef" dedi Yohannis. "Yorgi doğuştan şanssız bir insan. Hiç kimsesi yok şu hayatta. Anne babasının da kim olduğu belli değil."

"Nasıl?"

"Bebekken biri getirip kilisenin kapısına bırakmış onu. Rahip Vasilaki onun bir bacağının kırık olduğunu anlamış. Tedavi ettirmiş ama geç kalındığı için tam olarak düzelememiş bacağı. Ondan sonra Yorgi'yi çocuğu olmayan bir aileye evlatlık olarak vermiş. Yorgi yedi-sekiz yaşına gelince aile nedense onu istememiş. Rahip Vasilaki bunun üzerine Yorgi'yi geri alıp kilisede

büyütmüş. Vasilaki öldükten sonra zavallıyı kilisedèn attılar. Yıllardır buralarda böyle yaşıyor."

"Ne iş yapar, neyle geçinir?"

"Yol üstünde su, sakız, kâğıt mendil falan satar. Dileniyor sayılır. Belediyeden de biraz yardım alıyor galiba."

Bir süre sonra yetmiş beş yaşlarındaki, çok zayıf ve bir bacağında hafif bir aksaklığı olan Yorgi, evinin önüne geldi. Yohannis ile selamlaştılar. Yohannis onu Nikos ile tanıştırdı.

"Alexis Buğdaycıoğlu'nun torunuyum" dedi Nikos. "Dedemle ilgili birkaç soru soracaktım size."

Topal Yorgi çok şaşırmıştı, hiç memnun olmuş görünmüyordu. "Ne soracaksın?" dedi.

"Dedemin neden öldürüldüğünü öğrenmek istiyorum."

"Öğrenince ne olacak?"

"Tarihi İncil konusunu biraz duydum. Ama çoğu yanlış şeyler galiba. İşin doğrusunu sizden öğrenmek istiyorum."

Topal Yorgi susunca, "Buraya kadar gelmiş çocuk, hadi anlatıver, ne olacak" dedi Yohannis.

"Tamam, gel benimle" dedi Topal Yorgi.

Yohannis, "Benim gitmem gerekiyor" diyerek oradan uzaklaştı. Topal Yorgi ve Nikos da sahile doğru yürümeye başladılar.

"Deden aslında iyi bir insandı" dedi Topal Yorgi. "Ama Rahip Vasilaki'nin kafasına abuk sabuk şeyler soktuğu için onu pek sevmezdim."

"Nasıl?"

"Alexis dini yönlerden zayıf biriydi biraz. Hele bu tarihi İncil konusundan sonra iyice sapıttı."

Kısa süre sonra sahile ulaşıp bir bankta oturdular. "Kendini tehlikeye atıyorsun" dedi Topal Yorgi. "Dedenin ve Vasilaki'nin başına ne geldiyse bu lanet İncil yüzünden geldi."

Nikos ısrar edince Topal Yorgi bu kez, "Tamam" dedi. "Ben bu konuda defalarca ifade verdim, dünyanın dayağını yedim, bir de sana anlatayım, ne olacak."

"Çok teşekkür ederim."

"Ne öğrenmek istiyorsun?"

"Rahip Vasilaki ve dedem bu tarihi İncil konusuna nasıl bulaştılar. Bu İncil dedemlere nasıl geldi?"

Derin bir nefes alıp veren Topal Yorgi, "1988 yılında bir gün Vasilaki'nin yanına Niğde-Aksaraylı biri geldi" diye başladı. "Beraberinde el yazması tarihi bir İncil sayfası getirmiş, birkaç da fotoğraf. Vasilaki adamı alıp Alexis'e götürdü. 'El yazmasını uzman birine incelettikten sonra konuşalım' demişler adama.

Ertesi gün üçümüz birlikte Alexis'in tanıdığı üniversiteli bir hocanın yanına gittik. Daha sonra orada başka bir hoca daha bulduk. Ben içeri pek girmedim. Hocalar bu İncil yaprağının çok eski ve değerli olduğunu söylemişler. Vasilaki'nin bana anlattığına göre, Aksaraylı birkaç gün sonra Alexis'in yanına geri gelmiş. Alexis ona biraz para teklif etmiş. Ama Aksaraylı parayı az bulmuş. Adam, 'Bir-iki gün düşünün, parayı biraz daha artırın' demiş. Kendisinin de bu arada başka bir alıcı ile görüştüğünü söylemiş. Aksaraylı birkaç gün sonra çok korkmuş bir şekilde geri gelmiş. Meğer görüştüğü diğer kişiler mafyaymış. Bu nedenle Alexis'in teklifini kabul etmeye karar vermiş. Ancak İncil'in tamamı adamın yanında değilmiş. Bizimkilere verdiği ve mafyaya kaptırdığı yaprak dışında, Aksaray'da bir yerde saklıymış. Adam mafyadan korktuğu için Aksaray'a gidemeyeceğini söylemiş. Neyse, sonunda Alexis ve Aksaraylı anlaşmışlar. Buna göre, Alexis biraz para vermiş, kalan kısmını da İncil'in Aksaray'daki yapraklarının bulunmasından sonra verecekmiş. Aksaraylı İncil'in saklı olduğu yeri tarif etmiş. Alexis de bunları bir kâğıda yazmış. Biz Alexis'i ondan sonra bir daha görmedik. Zavallı Vasilaki, yanına hiç uğramadığı için ona çok alınmıştı.

Alexis'in büyük ihtimalle Aksaray'a gidip İncil'i bulduğunu söylerdi."

Topal Yorgi o günlere gitmiş gibiydi. Kısa bir dalgınlıktan sonra, "Bir gün polisler geldi" diye devam etti. "Biz de olanları anlattık. Alexis'i sordular. Yerini bilmediğimizi söyledik. Vasiliki daha sonra bir de karakola götürüldü. Korkuyordu, çok tedirgin olmuştu. Zaten hastaydı, hastaneye kaldırdık. Polisler orada bile sorguladılar onu. Zavallı bir aya varmadan öldü. Bu kez beni sıkıştırmaya başladılar, çok dayak yedim. Alexis'i soruyorlardı sürekli. Ben yerini bilmediğimi söyledim. Sonra bir gün duyduk ki mafya Alexis'i bulmuş. İncil'i ondan almak istemişler. Ama Alexis İncil'i sakladığı yeri söylememiş. Bunun üzerine Alexis'e işkence etmeye başlamışlar ama Alexis buna dayanamamış ve kalp krizi geçirerek ölmüş."

"İncil de kayıplara karışmış" dedi Nikos.

"Evet. Ondan sonra bir daha polislere ifade verdim. Sonradan öğrendim ki bizi ilk sorgulayanlar, Alexis'i arayan adamlar polis falan değilmiş, mafyaymış."

"Nasıl?"

"Polis kimliği kullanmışlar. Bazılarının dediğine göre bizi sorgulayanlar MİT elemanları da olabilirmiş."

21

Başkomiser Selçuk öğleden sonra Esenyurt ilçesinde küçük bir emlakçı ofisindeydi.

Otuz üç yıl önceki tarihi İncil soruşturmasını yürüten polislerden biri olan Halil Özgümüş'ün telefon ve adres bilgilerine ulaşılmıştı. Başkomiser Selçuk önce telefon açarak tarihi İncil soruşturması hakkında bilgi almak istediğini söylemiş, sonra da onun emlakçılık ofisine gitmişti.

Orta boylu, hafif kel ve altmış yaşlarında görünen emekli polis Halil Özgümüş şaşırmış görünüyordu. "Yıllar geçti, nasıl alevlendi bu konu böyle?" diye sordu.

"Bir adam bu tarihi İncil'in peşine düşmüş. Biz de onun peşine düştük. Bir baktık ki adamın peşinde başkaları da var."

"Kim? MİT elemanları mı?" diye sordu Halil.

Hafifçe gülümseyen başkomiser, "Soruşturmayı hatırlıyorsunuz" dedi.

"Evet. Meslek hayatımda hiç unutmayacağım soruşturmalardan biridir."

"Soruşturmada Önder Keskin Komiser'in yardımcılarından biriymişsiniz galiba?"

"Evet. Soruşturmayı başlangıçta rahmetli Önder Keskin Komiser ile beraber yürüttük. Ancak yeni doğan oğlumun bazı sağlık sorunları nedeniyle birçok defa izin ve rapor almak zorunda kaldım. Daha sonra da başka bir birime tayin istedim. Bu rapor, izin ve tayin zamanlarında soruşturmayı Önder Komiser ve polis Ali Çiftçi birlikte yürüttüler. Ali ile ara sıra görüşürdük, dosyanın ilerleyişini bana anlatırdı. Ama beş-altı ay sonra rahmetli oldu."

"Laleli semtinde bir otel odasında ölü bulunmuş galiba. Kalp krizi geçirdiği anlaşılmış."

"Maalesef" diyen Halil derin bir nefes alıp verdikten sonra, "tam olarak ne öğrenmek istiyorsunuz?" diye sordu.

"Dosya kayıp, her şeyi öğrenmemiz gerekiyor."

"Aslında biz birçok şeyi sonradan öğrendik ama ben size tarih sırasına göre anlatayım."

"Evet, böylesi daha iyi olur."

"İsmini hatırlayamadım şimdi. Bu tarihi İncil'i ilk olarak Niğde-Aksaraylı biri bulmuş."

"Bilal Şenyurt" dedi başkomiser.

"Evet evet. Bu Bilal denen adam İncil'i Aksaray'ın bir köyünde buluyor. Nasıl satabileceğini araştırken bir kuyumcu, İstanbul'da bir kilise rahibinin adresini söylüyor."

"Bu da Vasilaki Terzioğlu."

"Evet. Tarihi İncil'in iki yaprağını yanına alıp İstanbul'a gelen Bilal rahibi buluyor. İsmini hatırlamadım şimdi, rahibin topal bir arkadaşı vardı. Onun anlattığına göre; Aksaraylı Bilal, rahibe İncil'in bir yaprağı ile birkaç fotoğraf gösteriyor. Rahip, adamı Alexis Buğdaycıoğlu isimli birinin yanına götürüyor. 'Biz İncil yaprağını bir uzmana inceletelim, iki-üç gün sonra geri gel' diyorlar adama. Bilal birkaç gün sonra geri geldiğinde teklif edilen parayı az buluyor. 'Fiyatı biraz daha artırın, ben başka alıcılar ile de görüşüyorum. Parayı kim çok verirse İncil'i ona satacağım' diyor. Ancak adam birkaç gün sonra paniklemiş bir şekilde geri gelip, 'Tamam İncil'i siz alın' diyor. Nedeni sorulunca, görüştüğü diğer adamların mafya bağlantılı olduğunu, verdiği İncil yaprağına el konulduğunu anlatıyor. Bilal ayrıca, İncil'in geri kalanının Aksaray'da bir yerde saklı olduğunu ve mafya tarafından takip edildiği için kendisinin oraya gidemeyeceğini söylüyor. Alexis bunun üzerine, 'Paranın bir kısmını şimdi, kalan kısmını da İncil'in Aksaray'daki yapraklarının bulunmasından sonra ve-

ririm' diyor. 'Tamam' diyen Bilal parayı aldıktan sonra, İncil'in Aksaray'da saklı olduğu yeri tarif edip bir kâğıda yazdırıyor. 'Bir hafta sonra geri gelirim' diyerek onların yanından ayrılıyor. Ama olaylar Bilal'in düşündüğü gibi gerçekleşmiyor."

"Nasıl?" diye sordu başkomiser.

"Tahminlerimize göre, birkaç gün sonra mafya elemanları Bilal'i yakalayıp İncil'in devamının nerede olduğunu soruyorlar. Yapılan işkenceye dayanamayan Bilal, onları İncil'in saklı olduğu yere götürebileceğini söylüyor. Birlikte Aksaray'a, sonra da bir köye gidiyorlar. Yine tahminen, köyden bir yere kadar arabayla gidiyorlar, sonra yürümeye başlıyorlar. İşte bundan sonra, Bilal nasılsa onların elinden kaçıyor. Mafya, kendi köyü başta olmak üzere bütün köylerde Bilal'i aramaya başlıyor ama bulamıyorlar. İki gün sonra Bilal'in soğuktan donmuş cesedi kendi köyüne beş-altı kilometre uzaklıkta bir yerde bulunuyor. Ama vücudunda işkence izlerine rastlanıyor. Jandarma bunun üzerine soruşturma açıp yakın çevredeki köylüleri ve Bilal'in akrabalarını sorguluyor ve onlardan, bir-iki gün önce köylerde Bilal'i soran bazı şüpheli kişiler dolaştığını öğreniyor. Jandarma ayrıca, Bilal'i İstanbul'a gönderen kuyumcuyu tespit ediyor. Kuyumcu, Bilal'i Vasilaki Terzioğlu isimli bir kilise rahibine kendisinin yönlendirdiğini kabul ediyor. Jandarma bunun üzerine bizim şubeye telefon açıp rahip Vasilaki'nin bulunmasını istiyor. İşte bizim şube bundan sonra konuya dahil oldu. Soruşturma açtık. Vasilaki'yi bulup ifadesini almak için şubeye getirdik.

Vasilaki başka polislere de ifade verdiğini söyledi. Biz onu sorguya çekenlerin sivil jandarma elemanları olduğunu sanmıştık. Jandarmaya telefon açıp bunun doğru olup olmadığını öğrenmek istedik. Jandarma yetkilileri, 'Hayır, biz böyle bir şey yapmadık ama MİT elemanları yapmış olabilir. Bu olayda birlikte çalışıyoruz, yakında sizinle de temasa geçerler' dedi.

Neyse. Vasilaki denen adam, Bilal'in önce kendisinin yanına geldiğini kabul edip olayı anlattı. Ancak Bilal ile anlaşan Alexis'i bir daha görmediğini söyledi. Adamın doğru söylediğine kanaat getirmiştik, ayrıca yaşlı ve çok hastaydı, gözaltına falan almadık. Yalnız bahsettiği Alexis'i aramaya başladık.

İşte tam o günlerde, Alexis denen bu adam Aksaray'da bir kasabaya gidiyor. Tahminen, oradan bir köye gitmeye çalışıyor ama ortalık jandarma kaynıyor. Alexis bir esnafa bunun nedenini soruyor. Bilal'in soğuktan donarak öldüğünü duyunca olay hakkında daha ayrıntılı sorular soruyor. Ertesi gün jandarma, yabancı birinin bölgede araştırma yaptığını, onun Bilal konusu ile yakından ilgilendiğini duyuyor. Jandarma ve MİT elemanları bu araştırma yapan kişinin İstanbul'daki kilise rahibi veya onun bir adamı olabileceğini düşünüyorlar. MİT elemanları Alexis'in bir fotoğrafını bulup esnafa gösteriyorlar. Esnaf adamı teşhis edince Alexis'i kasabaya yakın bütün köylerde arıyorlar ama bulamıyorlar. Bir gün sonra da onun otobüsle İstanbul'a gittiğini tespit ediyorlar. Jandarma ve MİT elemanları işte bundan sonra Alexis'in İncil'i bulup İstanbul'a döndüğüne kanaat getiriyorlar.

MİT elemanları İstanbul'a gelip bizimle temasa geçtiler. Alexis'i bulma çalışmalarımızı yoğunlaştırdık. Bu arada MİT elemanları Alexis'in oğlunu ve rahibi tekrar sorguluyorlar. Hasta olan rahip iyice kötüleşip hastaneye kaldırılıyor. Topalın dediğine göre polisler, bize göre MİT elemanları, hastanede bile çok sıkıştırıyorlar rahibi. Adam bir aya varmadan hastanede eceliyle ölüyor. MİT elemanları bu kez Alexis'in bütün arkadaşlarını sorguluyor. Ama bir türlü bulamıyorlar Alexis'i.

İşte bu günlerde benim tayinim çıktı. Ama bilgileri bizimkilerden, özellikle Ali'den öğreniyordum. Alexis bir türlü bulunamıyordu. Hani derler ya; yer yarıldı adam içine girdi, onun gibi bir şey."

Konuşmaktan ağzı kurumuş olan emekli polis Halil bir yudum su içtikten sonra, "Buraya kadar tamam mı?" diye sordu.

"Tamam" dedi başkomiser.

"Polisin, jandarmanın ve de MİT elemanlarının tüm aramalarına rağmen bulamadığı Alexis'i, her nasılsa mafya buluyor. Tarihi İncil'i ondan almak istiyorlar ama adam İncil'i saklamıştır. Mafya İncil'in yerini söyletmek isterken adam kalp krizi geçiriyor. Şişli Etfal Hastanesi'ne getiriliyor ama kurtarılamıyor.

Onu hastaneye getiren kişiler cesedi almak istiyorlar. Ancak ölen kişinin vücudunda çok ciddi darp izleri tespit edildiği için doktorlar cesedi vermek istemiyorlar. Arbede çıkıyor, polis çağrılıyor falan. Adamlar kaçıyor. Ölen kişinin Alexis olduğu ancak birkaç gün sonra tespit edilebiliyor."

"Alexis'i bulan ve onun kalp krizinden ölümüne neden olan mafya görünümlü kişilerin gerçekte MİT elemanları olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

"Aynen ama kurumsal olarak MİT değil tabii."

"Elbette. Kurumda görevi kötüye kullanan birileridir."

"Evet" dedi Halil. "Tüm bunları MİT ekibinin başında bulunan kişi ile en fazla bir-iki personel yaptı bence. Amirlerinin neler çevirdiğinden diğer personelin haberlerinin olduğunu hiç sanmıyorum."

"Kimdi bu ekibin başındaki kişi?"

"Sansar lakaplı biriydi. Öteki MİT personeli çok çekiniyordu ondan. Bizim şubeye birkaç defa gelmişti. Bizim müdürler de dahil olmak üzere herkese emir yağdırıyordu."

"İsmi neydi bu adamın?" diye sordu başkomiser.

"Ali Sami, hayır hayır Ömer Sami'ydi adı."

"Soyadı?"

"İşte bu aklıma gelmedi şimdi" dedi Halil. "Ama hatırlarım sonra, o zamanlar çok konuşmuştuk onun hakkında."

Bu sırada başkomiserin cep telefonu çaldı. Arayan kişi Nikos'u takip eden polislerden biriydi. "Efendim önemli bir konu var" dedi.

"Bir dakika" diyen başkomiser, emlak ofisinden çıktıktan sonra, "Evet dinliyorum" dedi.

"Nikos, bugün Yedikule semtinde topal bir adamla buluşmuştu, biraz konuştuktan sonra bizi fark ettiler galiba. Sonra ara sokaklara girip çıkarak bizi atlattılar."

"Nikos'un arabası nerede?" diye sordu başkomiser.

"Topalın evinin önünde."

"Tamam. Biriniz arabanın yanında bekleyin, diğerleri yakın çevreye baksın."

"Emredersiniz."

Halil'in az önce topalla ilgili anlattıkları aklına gelen başkomiser, "Nikos bizden önde gidiyor" diye düşündü.

22

Nefes nefese kalan Topal Yorgi, "Ne yaptın sen böyle?" dedi. "Peşimizdeki bu adamlar kim?"

"Polisler" diye cevap verdi Nikos.

Topal Yorgi ve Nikos yaklaşık yirmi dakika önce sahilde otururken Topal Yorgi birden etraftaki insanlardan şüphelenmiş ve peşlerinde birilerinin olduğunu anlamıştı. Birlikte sahilden ayrılıp mahalle arasına dalmışlar, Topal Yorgi'nin çok iyi bildiği dar sokaklardan geçerek kalabalık bir yere gelmişler ve bir apartmanın bir tarafından girip diğer tarafından çıkarak peşlerindeki adamları atlatmışlardı.

Şimdi yukarıdan giriş kapısını gördükleri bir işhanının çay ocağında oturuyorlardı. Nefesini toparlayan Topal Yorgi, "Polis oldukları kesin mi?" diye sordu.

"Öyle tahmin ediyorum" dedi Nikos.

"Aman, mafya falan olmasın da" dedi Topal Yorgi. "Neyse, şimdi soracağını sor ve bir daha da arayıp, eve gelip polisle, mafyayla başımı belaya sokma benim."

Topal Yorgi'den bu şekilde işe yarar bilgiler alamayacağını düşünen Nikos, biraz yumuşatmak istiyordu onu. Ama bunu nasıl yapacağını bilmiyordu. Kıyafetlerine bakınca onun çok yoksul biri olduğunu hatırladı. Biraz tereddüt ettikten sonra cüzdanındaki paraların hemen hepsini çıkarıp Topal Yorgi'nin eline tutuşturdu. Yorgi almak istemedi önce ama Nikos onun elini tutup ısrar edince paraları cebine koydu.

Mahcup bir şekilde teşekkür eden Topal Yorgi, "Rüşvet veriyorsun ha!" dedi gülümseyerek.

"Hayır hayır, dedemin arkadaşına yardımcı oluyorum."

"Söyle bakalım, daha başka neler öğrenmek istiyorsun?" dedi Topal Yorgi.

Taktik işe yaramış görünüyordu. "Kafamı karıştıran bir-iki şey var" dedi Nikos. "Eski dönemlerde yazılmış kutsal kitap nüshalarının hepsinin az ya da çok maddi manevi bir değeri vardır. Bunu anlıyorum ama anlayamadığım şu; herkes dedemin para için bu işe girmediğini söylüyor. Onun dini yönlerinin zayıf olduğunu da yine siz anlatıyorsunuz. O zaman dedem neden ölümü göze alarak bu tarihi İncil işiyle ilgilendi?"

"Dinimize saldırmak için" diye cevap verdi Yorgi. "Çünkü dinimize hiç uymayan şeyler yazıyormuş bu İncil'de. Dinsiz deden bunu kullanmak istedi."

Çok şaşırmıştı Nikos. "Anlamadım" dedi. "Dinimize uymayan şeyler ne demek? Markos İncili'nde nasıl dinimize uymayan şeyler yazıyor olabilir?"

Bu kez Yorgi şaşırmıştı. "Markos İncili de nereden çıktı?" diye sordu.

Nikos şüphelenmişti. "Dedemlerin bulduğu tarihi İncil Markos İncili'nin nüshası değil miydi?" diye sordu.

"Hayır, değildi."

"Çok özür dilerim. Ben bulunan İncil'in Markos İncili olduğunu duymuştum."

"Yanlış duymuşsun. Bulunan İncil Markos veya inandığımız diğer kanonik İncillerden biri değildi."

Nikos aradığı sorunun cevabını bulmuş gibi görünüyordu. "Şimdi anlaşıldı" dedi.

"Tanrı affetsin. Dedenin niyeti iyi değildi. Bu İncil sayesinde kanonik İncillerin ipliğinin pazara çıkacağını söylüyordu."

"Nasıl?"

Topal Yorgi haç çıkardıktan sonra, "Söylediğine göre, Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncillerinin tanrısal hiçbir tarafı yokmuş" dedi. "Hepsi bu İncil'den esinlenilerek yazılmış."

"Kanonik İncillerin kaynağı bu İncil miymiş yani?"

"Evet, öyle söylüyordu" diyen Yorgi bir kere daha haç çıkardıktan sonra, "Tanrı affetsin" dedi. "Alexis bu İncil'den sonra iyice dinsizleşmişti, onun için üzülüyordum ama ne yalan söyleyeyim beni daha çok üzen ve kaygılandıran şey, onun Vasilaki'yi de etkilemeye başlamış olmasıydı."

"Nasıl?"

"Vasilaki bir keresinde, orijinal İncil'in hangisi olduğunu Tanrı'dan başka hiç kimsenin bilemeyeceğini söylemişti."

Şaşkınlığını üzerinden atmış görünüyordu Nikos. "Başka ne yazıyormuş bulunan bu İncil'de?" diye sordu.

"Hatırlamıyorum ama dinimize aykırı şeyler işte."

"Adı neymiş bu İncil'in?"

Hafızasını zorlayan Yorgi, "Adı aklıma gelmedi şimdi ama çok eski yıllarda Sinoplu biri tarafından yazılmış galiba" dedi. "Üniversiteden bir profesör bizimkilerin gösterdiği İncil yaprağındaki ayetleri inceledikten sonra, 'Bunlar Sinoplunun yazdığı İncil'in ayetleri' demiş."

"Profesörün adı neymiş?"

"Hatırlamam mümkün mü? Yıllar geçmiş üstünden" dedi Topal Yorgi.

"Hangi üniversitedenmiş?"

"Bilmiyorum ama Laleli semtinde, cadde üstündeki taş binaya gidip orada iki hocayla görüşmüştük."

Laleli'deki binanın İstanbul Üniversitesi'ne ait olduğunu bilen Nikos, "Branşları neydi bu hocaların?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

"Nasıl birileriydi? Örneğin kaç yaşlarındaydı bu hocalar?"

"Biri altmış yaşlarında vardı o zaman. Diğeri daha gençti. İkisi de bu konularda uzmanmış. Ama genç olan hocanın daha tutarlı ve güvenilir olduğunu söylemişti Alexis."

"Genç olan hoca daha tutarlı ve güvenilirmiş öyle mi?"

"Evet. Duyduğumuza göre Alexis onunla birkaç defa daha görüşmüş galiba."

"Onun da ismini hatırlamıyorsun?"

"Nasıl hatırlarım?"

"Hocaların isimlerini söylesem belki çağrışım yapar" diye düşünen Nikos, hemen cep telefonunu çıkararak arama motoruna bir şeyler yazıp İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümünde hocalık yapmış olan kişilerin isimlerini bulmaya çalıştı. Kısa bir süre sonra da bulduğu isimleri okumaya başladı.

Nikos sekiz-on hoca ismi okuduktan sonra, "Evet evet" dedi Yorgi. "Birinin adı Nâzım'dı galiba."

"Nâzım Avcı" diye hocanın ismini tekrar eden Nikos, "Bu hangisi?" diye sordu.

"Emin değilim ama yaşlı olan gibi."

Nikos birkaç isim daha okudu. Topal Yorgi emin olamasa da, "Genç olan hoca da bunlardan biriydi galiba" dedi.

23

Nikos'u takip eden polislerle telefon görüşmesini tamamlayan Başkomiser Selçuk, emekli polis Halil ile konuşmaya devam edecekti. Ancak emlak ofisine bir müşteri gelmiş ve Halil onunla ilgilenmeye başlamıştı.

Müşteri gittikten sonra ofise giren başkomiser kısa bir süre sonra, "Alexis'in ölümünde mafya görüntüsü verenlerin gerçekte MİT elemanları olduğunu söylemiştiniz. Nasıl vardınız bu kanaate?" diye sordu.

"Kanaat değil, geçek bu" dedi Halil. "Şüpheli davranışlar sergileyen bu MİT elemanlarından en başından itibaren şüphelenmeye başlamıştık."

"Nasıl?"

"Bir kere en başta, jandarmadan ve bizden MİT personeli olarak bilgi alıyorlar ama uygulamayı kimliği belirsiz kişiler veya mafya görüntüsü vererek yapıyorlardı. Örneğin biz Alexis'in bir arkadaşını bulup ifadesini alıyorduk, MİT elemanları bizim şubeye gelip dosyayı inceliyorlardı, sonra duyuyorduk ki adamın evine hırsızlık süsüyle girilip her yer aranmış veya adam zorla konuşturulmaya çalışılmış. Bunun gibi birçok olay oldu. Gizli çalışması gereken bir istihbarat biriminin adamları gibi değil, sanki bir operasyon biriminin adamları gibi çalışıyorlardı."

"Anladım. Bilal'i zorla Aksaray'a götüren mafya ile Alexis'in ölümüne neden olan mafya görünümlü MİT personeli arasında bir bağlantı var mıydı sizce?"

"Çok büyük bir ihtimalle. Ali Çiftçi'ye ayrıntısını söylememiş ama Önder Komiser son bir-iki hafta içerisinde MİT'in bu ekibinin, özellikle bu Sansar denen adamın yasa dışı işlerinden

iyice emin olmuş gibi görünüyormuş. Böyle bir devlet görevi olamayacağını söyleyip küfrediyormuş ona."

"Önder Komiser değişik bir şey mi öğrenmişti acaba?"

"Evet. Ali'nin söylediğine göre Önder Komiser çok sıkıntılı görünüyormuş. Bir şeyler öğrenmiş ama bunu ona söylemek istemiyor gibiymiş. Öğrendiği şey her neyse onun öldürülmesine neden oldu bence."

Başkomiser çok şaşırmıştı. "Öldürülmesi mi? Önder Komiser denizde boğularak ölmedi mi?" diye sordu.

"Evet, öyle görünüyordu ama şüpheli durumlar vardı."

"Nasıl?"

Nefesini boşaltan Halil, "Önder Komiser önce Asayiş Şube Müdürlüğüne, ardından da Tekirdağ'a tayin edildi. Kısa süre sonra da bu denizde boğulma olayı oldu" dedi. "Arabası sahilde bulunmuş. Silahı ve kıyafetleri bagajdaymış. Arabanın içerisinde üç adet boş bira şişesi varmış. Ali'nin öğrendiğine göre, birkaç görgü tanığı o akşam etrafta yabancı bir balıkçı teknesi gördüklerini söylemişler. Otopsi yapıldı, ölüm nedeninin cinayet olduğuna dair herhangi bir somut delil bulunamadı ama ben onun öldürüldüğünden adım gibi eminim. Bizim Ali konuyu çok araştırdı ve bu nedenle de öldürüldü bence."

Başkomiser yine çok şaşırmıştı. "Anlamadım. Polis Ali de mi öldürüldü diyorsunuz?" dedi.

"Evet."

"Neden öldürülsün?"

Derin bir nefes alıp veren Halil, "Kaçakçılık şubesi dağıtılınca Ali bir karakola tayin edilmişti" dedi. "Bir süre sonra Tekirdağ'dan Önder Komiser'in ölüm haberi geldi. Ali bundan çok etkilenmişti. İzin günlerinde Tekirdağ'a gidip komiserin ölüm nedenini araştırıyordu. Ali bir gün emniyet müdürülüğüne çağrılıp, 'Görev bölgenin dışındasın, burada araştırma yapamazsın'

diye uyarılmış. Ama Ali bunu dinlemedi tabii. Bir ay sonra falan Ali'nin İstanbul dışına, Trabzon'a tayini çıktı."

"Bölgeden uzaklaştırmak istediler herhalde?"

"Evet. Ali buna rağmen Trabzon'da göreve başlamadan önce Tekirdağ'a gidip araştırma yapmaya devam etti. Trabzon'a gittikten sonra da durmadı, birkaç defa izin alıp İstanbul'a döndü. Yine Tekirdağ'a gidip araştırmalar yapıyordu. En son görüştüğümüzde, ayrıntısını anlatmadı ama yeni bir şeyler öğrenmiş gibiydi. 'Sansar denen adamın başında bulunduğu bu MİT ekibinin çok büyük pislikleri ve cinayetleri olabilir, bu işin peşini kesinlikle bırakmayacağım' dedi. Ona dikkatli olmasını, bu işlere fazla dalmasının iyi olmayacağını söyledim. Ama beni dinleyecek gibi görünmüyordu. İki-üç haftaya varmadan Laleli'de bir otel odasında ölü bulundu."

"Otopsi yapıldı değil mi?"

"Evet. Kalp krizi geçirdiği anlaşılmış. Ama ben buna da şüpheyle bakıyorum."

"Nasıl?"

"Tamam, Ali bekâr biriydi" dedi Halil. "Böyle bir otele gidip fahişelerle birlikte olmuş olabilir ama gençti, bildiğim kadarıyla da sağlığı yerindeydi. Neden kalp krizi geçirsin? Son yıllarda duyduğuma göre, geride böyle iz bırakmadan kalp krizi geçirten haplar varmış. O zamanlarda da böyle şeyler var mıydı acaba, diye aklıma geliyor."

"Olabilir" dedi başkomiser. "Sansar ve ekibi hakkında herhangi bir soruşturma yapıldı mı?"

"Önder Komiser'in ailesi, durumun göründüğü gibi olmadığını söyleyip şikâyetçi oldular ama bizim emniyet ciddi bir soruşturma yapmadı maalesef. Savcılık da bir an önce takipsizlik verme derdindeydi. Hiç kimse bu pislikleri karşısına almak istemiyormuş gibi görünüyordu."

"Bu adamlar hakkında en azından kendi kurumlarında idari soruşturma açmıştır herhalde?" dedi başkomiser.

"Onu bilmiyorum. Ama sonuçta kurumlarının gücünü arkasına alıp mafyacılık, çetecilik yaptılar. Bunları araştıran gencecik iki polisi de öldürdüler. Olayların patlamasından birkaç ay önce tayinim çıkmış olmasa bu adamlar kesinlikle beni de öldürürlerdi. Yeni doğan oğlum hayatımı kurtarmış oldu. Buna rağmen birkaç yıl çok tedirgin oldum."

24

Yeni bir gün başlamıştı. Her günkünden daha erken uyanan Nikos, Laleli semtinde bulunan İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümüne gelmişti. Bölüm sekreterliğinde bir memurun yanına gidip kısaca kendini tanıttıktan sonra, "Erken dönem Hıristiyanlık tarihi üzerine bir araştırma yapıyordum, Nâzım Âvcı hocaya birkaç sorum olacaktı" dedi.

"Nâzım Hoca yıllar önce emekli oldu, yedi-sekiz yıl önce de öldü" dedi memur kadın.

"Tahmin etmem gerekirdi" diyen Nikos, birkaç hoca ismi daha söyledi.

"Evet, o ikisi de bizim hocamızdı ama emekli oldular."

Nikos iki hocanın branşlarını sordu.

"Murat Yaman, Antik Yunan ve Roma tarihi, Muhsin Sezer ise Fars tarihi uzmanı."

Aradığı genç hocanın adının Murat Yaman olduğunu anlamıştı Nikos. "Murat Hoca'nın adresini veya telefon numarasını verebilir misiniz?"

"Maalesef. Ama e-posta adresini verebilirim."

E-posta adresini yazan Nikos, "Çok teşekkür ederim" dedi.

"Çok zengin bir kütüphanemiz var" dedi memur. "Nâzım Âvcı'nın ve diğer hocalarımızın çalışmalarını orada bulabilirsiniz."

Kadına teşekkür edip kütüphaneye giden Nikos, Nâzım Hoca'nın makalelerinden oluşan bir kitabı önüne aldı. Fihriste göz atarken makalelerden birinin adının, "Sinoplu Marcion ve İncili" olduğunu gördü. Çok şaşırmıştı. "Başkomiser İncil'in ismini doğru söylemiş aslında" diye düşünürken, kitabın ilgili

sayfasını açtı. Dedesi başta olmak üzere birçok insanın ölümüne neden olan, istihbarat örgütlerinin, Vatikan'ın ve mafyanın peşine düştüğü Marcion İncili hakkında bilgi edinecekti. Hemen okumaya başladı.

Makalenin girişinde, *"Bilindiği gibi Hıristiyanların kutsal kitabı, Eski ve Yeni Ahit olmak üzere iki ana bölümden oluşur"* diye yazıyordu. *"Hıristiyanların asıl kitabı Yeni Ahit'tir ve yirmi yedi bölüm olarak düzenlenmiştir. İlk dört bölüm Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncillerinden oluşur. Bu dört İncil'in dışında birçok İncil olduğu bilinmektedir ama bunlar konsiller ve kilise tarafından kabul edilmemiştir. İşte bu kanonik olmayan yani kabul edilmeyen İncillerin en eskisi Sinoplu Marcion'un yazdığı İncil'dir. Bu makalemizde Marcion ve onun yazdığı İncil hakkında görüşlerimizi ortaya koyacağız."*

Nikos çok şaşkındı. Dini bilgileri oldukça fazla olmasına rağmen daha önce bu isimde bir İncil olduğunu hiç duymamıştı. Merakla okumaya devam etti.

"Marcion, M.S. 85 yılında Sinop'ta dünyaya geldi. Çok zengin ve kültürlü bir gemi sahibiydi. Karadeniz ve Akdeniz'in hemen hemen bütün liman şehirlerini ziyaret etmiştir. Hiç evlenmemiştir. Babasının bir Hıristiyan rahip olduğu söylenir. Sinoplu Marcion, Roma'ya gitmiş, orada kiliseye üye olup tam iki yüz bin sesters (Roma para birimi) bağışta bulunmuştur. O zaman için olağanüstü bir bağıştır bu. M.S. 140 yılında bir seyahatten döndükten sonra Hıristiyanların ilk İncil'ini, Roma'da dünyaya ilan etmiştir. Marcion'un yazdığı bu İncil, başlangıçta kilise babalarının ve cemaatin çok hoşuna gitmişti. Çünkü kendilerinin de kutsal bir kitabı olmuştu artık.

Hıristiyanların büyük bir çoğunluğu Musa inancından dönmüş Yahudilerdi. Sinoplu Marcion, kendisi gibi Yahudi kökenli olmayanların da Hıristiyanlığı rahatlıkla benimseyebilmesi gerektiğini düşünüyordu ama bazı Yahudi inanç ve gelenekleri

bunu zorlaştırıyordu. Bunun tipik iki örneği, domuz eti yeme yasağı ve erkeklerin sünnet olması zorunluluğuydu. Sinoplu Marcion bu iki kuralı yıktı. Bunun gibi daha birçok Yahudi inanç ve geleneğini İncil'ine yazmadı.

Marcion ayrıca Yahudilerin savaşan tanrısı Yehova ile İsa'nın öğretilerinin birbiriyle bağdaşmadığını söyledi. Hıristiyanlığın, Yahudilerin dininin etkisinden kurtarılması gerektiğini, onun tamamen bağımsız bir din olduğunu söyledi. 'Yahudilerin tanrısı kıskanç, duruma göre çok zalim olabilen tipik bir kabile tanrısıdır ama İsa'nın ilan ettiği tanrı, her şeye iyimserlikle bakan, merhamet ve sevgi tanrısıdır' dedi.

Musa öğretisinden gelmiş olan çoğu kilise yetkilisi bunu kabul etmek istemedi. Eski Ahit'in Hıristiyanlığın ayrılmaz bir parçası olduğunu söylediler. Sonuçta Sinoplu Marcion, kilise tarafından sapkın ilan edildi ve kiliseye yaptığı büyük bağış iade edildi. Roma'dan ayrılmak zorunda kalan Marcion taraftarlarıyla birlikte Anadolu'ya döndü ve burada kendi cemaatine liderlik etti. Etkisi, M.S. 160 yılındaki ölümünden birkaç yüzyıl sonraya kadar devam etti.

Sinoplu Marcion'un yazdığı Yeni Ahit, Antik Yunan dili ve alfabesinde yazılmıştır. Bir İncil ile Tarsuslu Pavlus'un, diğer ismiyle St. Paul'un on mektubundan oluşur. Marcion İncili'nde; bakireden doğumdan, yeniden dirilmeden ve üçlübirlik inancından bahsedilmez. Hıristiyanların tanrısı, Yahudilerin kötü tanrısından tamamen bağımsız, üstün ve merhametli bir tanrıdır. İsa Mesih ise tanrının 'oğul şeklinde' bu dünyadaki görünümüdür ve ölümüyle insanlığı kötülüklerden kurtarmıştır.

Marcion İncili'nin tüm nüshaları imha edilmiş veya kaybolmuştur. Ancak onun nasıl bir içeriğe sahip olduğunu yapılan eleştirilerden anlıyoruz. İlk olarak elli-altmış yıl sonra, yani M.S. 200 yılı civarında Tertullianus isimli biri tarafından çok sert bir şekilde eleştirilmiştir. Tertullianus o kadar ayrıntılı eleştiri yap-

mıştır ki, onun eleştirilerine dayanarak Marcion İncili'nin tüm içeriği yeniden ortaya çıkarılabilmiştir."

Çok şaşkın durumda olan Nikos, eleştirilerin ayrıntılarını merakla okudu.

"Tertullianus, eleştirisinin sonuç kısmında, 'Marcion İncili, Luka ve Markos İncili'nin kısa bir versiyonudur' diye bir kanaate ulaşmıştır. Ancak Tertullianus burada çok açık bir mantık hatası ya da bilerek yanlış yönlendirme yapmıştır. Çünkü Marcion İncili, bu İncillerden daha eski tarihlidir. Dolayısıyla Marcion İncili, kendinden sonra yazılmış İncillerin kısaltılmış hali olamaz. Olsa olsa Luke ve Markos İncilleri Marcion İncili'nin genişletilmiş hali olabilir.

Tahminlere göre, daha sonraki tarihlerde Marcion İncili'ne eklemeler ve metinden çıkarmalar yapılarak yeni İnciller üretildi. Eski Ahit ile açık bağlantılar kuruldu ama domuz eti yeme yasağı ve erkeklerin sünnet olması gibi halk tarafından benimsenemeyecek diğer Yahudi inanç ve gelenekleri yeni İncillere yazılmadı. Ama Hıristiyanların ilk kitabı, diğer İncillere esin kaynağı olan Marcion İncili yasaklandı."

Nikos makaleyi birkaç defa daha okudu. Çok şaşkındı. "Tanrım! Bu İncil'i de dedemler mi buldu?" diye mırıldandı.

Cep telefonuyla makalenin fotoğraflarını çektikten sonra kütüphaneden ayrılıp eve doğru yola çıktı.

Okuduklarının etkisini yol boyunca üzerinden atamayan Nikos bir saat kadar sonra eve ulaşmıştı. Annesiyle birkaç dakika sohbet ettikten sonra bilgisayarının başına geçip kütüphanede çektiği fotoğrafları kaydetti. Nâzım Hoca'nın makalesini bir kere daha okuduktan sonra, makalede yapılan atıfları ve kaynak gösterilen kitapları internette araştırmaya başladı.

Nikos araştırdıkça daha çok şaşırıyor, Marcion İncili'nin tarihi eser olmanın çok çok ötesinde bir anlamının olduğunu, onun klasik Hıristiyanlık inancını temelinden sarsacak bilgiler

içerdiğini anlıyordu. Topal Yorgi'nin, "Alexis bu İncil'den sonra iyice dinsizleşmişti" dediği aklına geldi. "Dedem de benim gibi çok sarsılmış olmalı" diye mırıldandıktan sonra Nâzım Hoca'nın makalesinde yazdıklarının doğru olup olmadığını ve yapılan atıfların sağlamlığını daha ayrıntılı bir şekilde araştırmaya başladı.

Bilgisayar ekranına bakmaktan gözleri yorulan Nikos, yaklaşık iki saat araştırma yapmış ama Nâzım Hoca hakkında internette olumsuz herhangi bir şey, onun aleyhine bir yazı bulamamıştı. "Muhtemelen hoca bir Müslüman, dinsel farklılık veya rekabet nedeniyle yanlış bir şey yazmış olabilir mi?" diye düşündü. Ama bir süre sonra, "Adam üniversitede tarih profesörüymüş, bilerek yanlış bir makale yazmış olamaz. Ayrıca makaledeki atıfların neredeyse tamamı Batılı büyük üniversitelerin ilahiyat fakültesi öğretim üyelerinin yazılarına yapılmış" diye geçirdi içinden.

Nikos araştırma yapmaya devam ediyor ama okudukça Nâzım Hoca'nın yazdıklarının doğru olabileceğini düşünüyor, bu durum da dini inancının sarsılmasına ve kendini kötü hissetmesine neden oluyor, "Günah mı işliyorum?" sorusunu aklına getiriyordu.

Çevresindeki diğer ailelere göre daha dindar bir ailede yetişmişti Nikos. Kendisinin çok ciddi dinsel eleştirileri olsa bile Hıristiyanlığa bağlı biri sayılırdı. Geçen haftaya kadar böyle bir İncil olduğunu duysa kesinlikle ciddiye almazdı bunu ama şimdi araştırdıkça, derinlere indikçe yıllardır öğrendiği, doğru bildiği şeylerin yanlış veya şüpheli olduğunu düşünüyordu. Bu şüphe de onu biraz korkutuyor, kendini çıkmazda hissetmesine neden oluyordu.

Bir süre sonra arkadaşlarının, Hıristiyanlık tarihiyle ilgili birçok karanlık nokta bulunduğu, kilise babalarının bazı şeyleri sakladığı, İncillerin hiç de tanrısal bir yönü olmadığı iddialarını

ve kendisinin onlara nasıl direndiğini hatırladı. İyice bunalmıştı artık. Yerinden kalkıp banyoya gitti. Elini yüzünü yıkadıktan sonra odasına dönüp pencereden dışarıyı seyretmeye başladı.

Tereddütlerini gidermek, Marcion İncili hakkında daha çok şey öğrenmek ve bu İncil'i bulmaya yarayacak bilgi toplamak istiyordu. Ancak bunları nasıl yapacağını, nereden başlayacağını bilmiyordu ama bir süre sonra Topal Yorgi'nin söyledikleri aklına geldi. "Dedem, üniversite hocalarından genç olanın daha tutarlı ve güvenilir biri olduğunu söylemiş. Onu bulmam gerekir" diye mırıldandıktan sonra hemen masasına oturup Murat Hoca'ya dedesinden bahsettiği bir e-posta gönderdi.

25

Öğleden sonra odasında oturan Başkomiser Selçuk biraz kaygılıydı. "El yazması İncil soruşturmasında bundan sonra ne yapılacak?" diye düşünüyordu.

Dün emekli polis Halil Özgümüş ile yapılan görüşmeden sonra tarihi el yazması İncil soruşturmasının ne olduğu aşağı yukarı ortaya çıkmıştı. "Polis Ali Çiftçi'nin ölümüyle ilgili takipsizlik kararının fotokopisi savcılıktan alındı. Komiser Önder Keskin ile ilgili takipsizlik kararı da bulunup dosyaya konulduktan sonra verilen görev tamamlanmış mı olacak?" diye düşünüyordu başkomiser. Bundan sonra sadece Nikos'u takip etmek, onun peşindekileri tespit etmekle mi yetinilecekti? Yoksa Halil'in iddiaları doğrultusunda soruşturmayı yeniden ele almak, başta Önder Keskin ve Ali Çiftçi'nin ölümü olmak üzere tüm ölümleri tekrar araştırmak mı gerekiyordu? Bunun yapılmasına karar verilirse, konu kaçakçılık şubesinin görev alanına giriyor muydu? Aklına, bunun gibi daha birçok soru gelen başkomiser, konuyu ayrıntılı bir şekilde araştırmayı, karanlıkta kalan durumlar varsa bunları aydınlatmayı istiyordu ama şube müdürünün buna onay verip vermeyeceğini bilemiyordu.

Başkomiser bu düşüncelerdeyken odasının kapısı tıkladı. İçeri giren Metin'di. Komiser Önder Keskin'in ölümüyle ilgili Tekirdağ Savcılığının verdiği takipsizlik kararının fotokopisini masaya koydu.

Başkomiser, takipsizlik kararının ölü muayenesi ve otopsi kısımlarını atlayıp sondan bir önceki paragrafı mırıldanarak okumaya başladı. *"Denizde boğulan kişinin eşi; ölümünün sıradan bir boğulma olayı olmadığını, polis olan eşinin İstanbul'da*

çalıştığı zamanda çok önemli soruşturmalar yürüttüğünü, bu nedenle öldürülmüş olabileceğini iddia etmiş olsa da, kişinin vücudunda herhangi bir darp cebir izine rastlanmaması veya suda boğulma dışında ölümün başka bir nedenden meydana gelmiş olabileceği konusunda iddiadan başka delil bulunamaması, kişinin kendi kusuru ile denizde boğulduğu kanaatine ulaşılması nedenleriyle takipsizlik kararı verilmesine..."

"Ölümlerde anormal bir durum görünmüyor ama Halil Özgümüş her ikisinin de öldürüldüğünü düşünüyor" dedi başkomiser.

"Evet. Bu takipsizlik kararından anlaşıldığı gibi Önder Komiser'in eşi de böyle düşünüyormuş" dedi Metin. "Onu bulup bir görüşme yapalım mı?"

"Bilmiyorum, bu soruşturmaya devam edip etmeme konusunda biraz kararsız kaldım" diyen başkomiser kaygılarından bahsetti biraz.

"Efendim, bana sorarsanız, devam edelim derim."

"Ben de devam etmek istiyorum ama müdürden izin almamız gerekir" dedi başkomiser. Kısa bir süre sonra da şube müdürüne telefon açıp, "Efendim müsaitseniz İncil soruşturmasıyla ilgili son durumu anlatmak isterim" dedi.

"İyi olur, gel" dedi şube müdürü.

Ceketini giyip kravatını düzelten başkomiser, Metin'le birlikte odasından çıktı. Metin soruşturma odasına giderken başkomiser de koridorun sonundaki şube müdürünün odasına doğru yürümeye başladı. Kafası hâlâ karışıktı. "En iyisi soruşturmada gelinen noktayı anlatıp susmak, ondan sonrası nasıl gelişirse..." diye düşündü.

Başkomiser birkaç dakika sonra şube müdürünün odasındaydı. Masasının hemen önündeki koltuğu işaret edip oturmasını söyleyen şube müdürü, "Ben de seni çağırmayı düşünüyordum bugün" dedi.

Niçin çağrılacağını merak etmişti başkomiser. "Buyurun, emredin" dedi.

"Bugün MİT İstanbul Bölge Başkanlığına gittim, yetkili biriyle biraz konuştuk. Adam, bizim gönderdiğimiz yazının ilgili birime yönlendirildiğini söyledi."

"Takipçileri sorabildiniz mi?"

"Evet" dedi şube müdürü. "MİT'e gönderdiğimiz bu yazıdan sonra avukat ve müvekkilinin takip edildiğini söyledim, takipçilerin MİT personeli olup olmadığını sordum. Şahısların takip edilip edilmediği, ediliyorsa bile personel hakkında bilgi veremeyeceklerini söyledi adam. 'Bu durumda kişileri gözaltına alıp sorgulamamız gerekir' dedim. 'Siz görevinizi yapın, kişiler bizim personel ise onlar kendilerini anlatırlar' dedi."

"Bizimle şimdilik işbirliği yapmak istemiyorlar anlaşılan" dedi başkomiser.

"Galiba. Biz uyarı görevimizi yapmış olduk."

"Evet."

"Neyse, kendi işimize bakalım" diyen şube müdürü, "Avukat ve müvekkili hâlâ takip ediliyor mu?" diye sordu.

"Hayır, efendim" dedi başkomiser. "Telefonda da söylediğim gibi avukatı takip eden kimse yok, o konu kapanmış gibi görünüyor. Ama müvekkili Nikos'un bir gün daha takip edildiğini tespit ettik, ondan sonra o da takip edilmedi gibi görünüyor. Çok uzaktan ve teknik takiple işe devam ediyor olabilirler diye düşünüp ikinci ekibi de Nikos'un peşine gönderdim. Daha dış halkadan izleyin dedim."

"İki ekip görevlendirmen iyi olmuş. Bundan sonra şüphelendikleri bir şey olursa ekiplerden biri hemen gözaltı uygulaması yapıp kişileri buraya getirsin."

"Emredersiniz efendim."

Koltuğunda geriye yaslanan şube müdürü, "Anlat bakalım" dedi. "Sen neler buldun?"

Başkomiser soruşturmada gelinen noktayı kısa sürede özetledi.

Şube müdürü iki polisin bu soruşturma nedeniyle öldürülmüş olabileceğini duyunca, "Tamam, bu polislerin dosyalarını bulun, yakınlarıyla da görüşün, ciddi bir şey varsa durumu yeniden değerlendirelim" dedi.

Tam da başkomiserin istediği gibi bir talimattı bu. "Efendim, şehir dışına çıkmamız gerekebilir" dedi.

"Sorun yok."

"Efendim, arkadaşlarımın MİT'ten emekli bir-iki tanıdığı var, onlarla görüşmemde sakınca var mı?"

"Hayır, yok."

26

Nikos cumartesi günü öğleye doğru korkuyla uyandı. Rüyasında bir mağaradaydı ve karanlıkta düşe kalka yürüyor, bir şeylere çarpıp düşüyor ama bir türlü çıkışı bulamıyordu. "Tanrım! Yine mağara" diye mırıldandı. Mağara konusunda öğrendiklerini hatırlamaya çalıştıktan sonra, "Gözden kaçırdığım bir şey olmasın?" dedi. Hemen yataktan kalkıp banyoya girdi. Hızlıca elini yüzünü yıkadıktan sonra odasına dönüp bilgisayarının başına oturdu.

Birçok internet sitesinde daha önce öğrendiği bilgiler vardı. Ama yeni bulduğu bir sitede şunlar yazıyordu: *"Bilinçaltımızı en iyi mağaralar sembolize eder. Bu anlamda mağara, bir kendini bilme yeridir. Kendini bilme ise aydınlanma, yani her türlü dogma, dini inanç ve önyargıdan kurtulup özgürleşmek demektir."*

Şifacı kadının, "Sıkıntıların var, karanlıktasın ve göreceğin rüya aydınlanma yolunun başlangıcı olacak" dediğini bir kere daha hatırladı Nikos. "Dedemi gördüğüm rüyamla her türlü dogma, dini inanç ve önyargıdan kurtulup aydınlanma yolum mu başlamış oluyor?" dedi içinden. Dünden bu tarafa dini düşüncelerindeki değişmeler de aklına gelince, şifacı kadından hem korkmuş hem de ona saygı duymaya başlamıştı. "Tanrım! Nasıl bir kadınmış bu..." diye düşünüp yazıyı okumaya devam etti.

"Kendini bilme, 'ben sinirli veya duygusal biriyim' gibi en basit tespitlerden başlar ve hayatın anlamı, insanın nihai amacı gibi en uç felsefi düşüncelere kadar gider. Ama kendini bilmek, esas itibariyle insanın kendi özünü bulması, kendisi hakkında bilgi sahibi olması, bu bilgiyi de hayatının ileriki süreçlerinde kullanabilmesi demektir. Bunun için kendimizi bilmeyi isteme-

miz, bu uğurda emek harcamamız ve bunu uygulamaya geçirmemiz gerekir.

İnsan toplumsal bir canlıdır. Doğru ya da yanlış birçok şeyi ailesinden başlayarak içinde yaşadığı toplumdan öğrenir. Bu, başlangıçta iyi bir şeymiş gibi görünse de eğer kendimizi bilmezsek, toplum içinde bir birey olduğumuzu unutursak, toplum bizi tamamen kendi isteğine göre inşa edip kişiliğimizi yok eder. Ama bu, toplumun her söylediği yanlıştır anlamına da gelmez. Toplumun bizlere öğrettiği binlerce yanlış varsa binlerce de doğru vardır. Birey kendini bilip akla uygun davranmaya başladıktan sonra kendi doğrularıyla toplumun doğruları aynı olursa, bu kurallar eskisine göre daha da güçlenir ve birey bu kuralların gönüllü savunucusu olur.

Kendini bilme, söylendiği gibi kolay bir şey değildir. En başta çok uzun süreli bir mücadeledir ve ölene kadar devam eder. Yoksa 'ben kendimi tanıdım, bildim, bundan sonra uğraşmaya gerek yok' düşüncesi yine çıkmaza götürür insanı. Çünkü toplumun cazibesi yine kendimizi unutturabilir.

Bazen de kendimizi tanıdığımızı sanırız, örneğin ben cesur biriyim deriz. Evet, düşünce anlamında doğrudur da bu. Ancak bunların doğruluğu eylemle, bir olay sırasında ortaya çıkar. Çok cesur olduğumuzu düşünsek, hatta toplum bize öyle bir sıfat yakıştırmış olsa bile bir eylem sırasında, daha doğrusu uygulamaya geçince cesur davranamıyorsak, düşüncelerimiz boşa çıkar ama yine de kendimizi tanır, olaylar sırasında biraz korkak olabildiğimizi anlarız. Bu böylece devam edip gider. Bazen de bunun tersi olur, çok tembel biri olduğumuza karar veririz ama bir olay, eylem sırasında aslında çok çalışkan olduğumuzu keşfedebiliriz.

Pekâlâ, kendimizi bilmeye, tanımaya karar verdik diyelim. Bunu nasıl yapacağız, nereden başlayıp hangi yöntemleri uygulayacağız? Öncelikle kendimizi bilmemize, tanımamıza engel

olan şeylerin ne olduğunu tespit edip onları terk etmemiz gerekir. Bunların en başında, doğruluğunu sorgulamadan kabul ettiğimiz dogmalar ve kurallar gelir. Bu dogmaların en başında da dinler vardır.

Dinler çok güçlüdür ve hayatın her alanına müdahale edip davranış kalıpları doğurur. Sadece söylenene inanmamızı, sorgulamadan kabul etmemizi emreder. İstisnasız bütün dinler için geçerlidir bu kural.

Herkes belli bir dini inanca sahip bir ailede doğar ve kişiye onlarla toplum tarafından yavaş yavaş dini eğitim verilir. Genellikle belli başlı kurallar öğretilir, kalıplar ezberletilir. Çocuklar da büyümek, toplumun bir parçası olmak, kabul edilmek için bu kuralları hevesle öğrenip kalıplara girerler. Çocuk, en sevdiği insanlar tarafından verilen bu bilgilerin doğruluğundan, yanlışlığından şüphe etmez. Sonunda çocuk büyür ve hiç farkında olmadan dinsel davranış kalıplarını benimsemiş olarak toplum içinde var olur ama diğer taraftan kendini kaybeder.

Dini alanda en küçük bir eleştiriye bile izin verilmez. Bu konuda kuşkuya düşüp sorgulama girişiminde bulunanlar, hemen ekonomik ve sosyal olarak toplumdan dışlanır veya dışlanacağına, başına çok büyük tehlikeler geleceğine, yalnız kalacağına, acı çekeceğine dair büyük bir korku yaratılır. İnsanların çok büyük bir çoğunluğu böyle bir riske girip sorgulama girişiminde bulunmayı düşünmez. 'Nasılsa benim yerime düşünenler var' deyip aklını başkalarına havale eder ve ömür boyu erginleşememiş bir kişi olarak kalır. Buna rağmen bazen bunları göze alıp cesurca eleştiri getirenler veya farklı düşünenler çıkabilir ama birçok insan bunların sonunu getiremez, korkar, geri çekilir.

İşte tam bu aşamada dürüstlük ve cesaret insanın yönünü belirler. İleri gitmek isteyenlerin, başkasının kılavuzluğuna ihtiyaç duymadan kendi aklını kullanma cesareti gösterip davranış kalıplarından doğru ve yanlış olanları ayırabilmesi gerekir. Doğ-

ru ise kabullenmesi, yanlış ise kaynağı ne olursa olsun bunu terk etmesi gerekir. Ama bu çok zor bir davranıştır ve insanın bunu yapabilmesi için bazen birçok şeyi feda etmesi, çok ağır ekonomik ve sosyal bedel ödemesi gerekebilir.

Sonuçta, kendi aklını kullanma cesareti göstererek, davranışlarını başta dinler olmak üzere her türlü dogmanın etkisinden kurtarmaya, bilinçaltı mağarasını her türlü hurafeden, önyargıdan temizlemeye çalışan insanın kendini bilme, aydınlanma yolunda olduğu söylenebilir."

Yazıyı neredeyse soluksuz bir şekilde okuyan Nikos çok şaşkındı. "Sanki benim için yazılmış" diye mırıldandı.

27

Cumartesi günü öğleden sonraydı. Soğuk ve yağışlı hava yeniden hâkim olmuştu İstanbul'a. Başkomiser Selçuk ve Erol, MİT'ten emekli Nihat Yıldız ile bir kafeteryada sıcak kalorifer peteğinin yanında oturuyorlardı.

MİT'e yazılan yazının akıbetini ve Nikos'un peşindeki kişilerin kim olduğunu öğrenmeye kararlı olan başkomiser, arkadaşları aracılığıyla MİT'ten emekli olan iki kişiye ulaşabileceğini öğrenmişti. Bunlardan ilki seksen yaşını geçmiş olan Enver Sert'ti. Diğeri ise daha yenilerde emekli olan Nihat Yıldız'dı. Enver Sert'ten bir şey öğrenemeyeceğini düşünen başkomiser, arkadaşı aracılığıyla Nihat Yıldız'a ulaşıp randevu almış, birkaç saat sonra da bir kafeteryada buluşmuşlardı.

Ellili yaşlarında gösteren, orta boylu ve esmer tenli Nihat Yıldız çok tedirgin görünüyordu. "Ben sizin yalnız geleceğinizi sanmıştım" dedi.

Yanında oturan Erol'un omzundan tutan başkomiser, "Soruşturmayı birlikte yürütüyoruz. Umarım sizin için bir sakıncası yoktur" dedi.

"Hayır yok" dedi Nihat Yıldız. "Ama verdiğim bilgileri benden duyduğunuzu resmi veya özel kurumlarda herhangi bir şekilde açık ederseniz, kesinlikle inkâr ederim bunu. Ayrıca bir daha da asla yardımcı olmam size."

"Sizden alacağımız bilgiler aramızda kalacak. Söz veriyorum, hiçbir resmi kayda girmeyecek" dedi başkomiser.

"Tamam" dedi Nihat Yıldız. "Telefonda söylediğiniz yazı bölge başkanlığına gelmiş ama daha sonra kurumun özel bir kasasına yönlendirilmiş."

"Anlamadım. Nasıl?" diye sordu başkomiser.

"Özel görevli elemanlarla haberleşmek için MİT'in dışarıda bazı evleri vardır. Bu evlerde sadece ilgilisinin açabileceği özel kasalar olur. Bir çeşit posta kutusu gibi düşünebilirsiniz bunları. Sizin kurumdan gelen yazı bu özel kasalardan birine yönlendirilmiş."

"Neden?"

"Mühürlü zarfın üzerine yazdığınız ilgi numaraları nedeniyle."

"Biz onları MİT'in klasik soruşturma numarası diye düşünmüştük" dedi başkomiser.

"Tabii onlar da soruşturma numarası ama kodlu numaralar" dedi Nihat Yıldız.

"Anladım."

Cevabın olumsuz olacağını tahmin ediyordu Erol ama buna rağmen, "Bu özel kasanın kullanıcısını öğrenme şansımız var mı?" diye sordu.

"Hayır, hiç yok" dedi Nihat Yıldız. "Bunu sadece kurumun üst düzey yöneticileri bilir."

Başkomiser bir-iki soru daha sormak istedi ama Nihat Yıldız cevap veremeyeceğini söyledi, hemen ardından da, "Kusura bakmayın, acil bir işim var, gitmem gerekiyor" deyip tokalaştıktan sonra oradan uzaklaştı.

"Çok tedirgindi" dedi Erol.

"Evet ama en azından bizim yazının özel kasaya gittiğini söyledi" dedi başkomiser.

"Doğru. Bu durumda avukatı ve Nikos'u takip edenler ya doğrudan MİT elemanları ya da özel kasanın kullanıcısından bilgi alan birileri."

"Evet" diyen başkomiserin morali bozulmaya başlamış gibiydi. "Bu böyle olmayacak. MİT'ten daha ayrıntılı bilgi alacağımız birilerini bulmamız gerekiyor" dedi.

Kafeteryadan ayrılıp ofise doğru yola çıktılar. Şubeye ulaştıklarında Erol soruşturma salonuna, başkomiser de odasına geçti.

Birkaç dakika sonra başkomiserin kapısı tıklatıldı. İçeri giren Metin, "Efendim, Ali Çiftçi ile Önder Keskin'in aile nüfus kayıtları incelemesini tamamladım" dedi. "Ali Çiftçi öldükten sonra geride anne babası ve üç kardeşi kalmış. Anne babası daha sonra ölmüş ama iki kız ve bir erkek kardeşi hâlâ sağ."

"Görüşebildin mi onlarla?" diye sordu başkomiser.

"Evet efendim. Küçük erkek kardeşinin hiçbir bilgisi yok. Kız kardeşleri ise Ali'nin kalp krizinden öldüğünü, şüpheli herhangi bir şey duymadıklarını söylediler."

"Buradan bir şey elde edemeyiz yani."

"Evet efendim."

"Neyse. Önder Keskin'in ailesi hakkında ne buldun?"

"Efendim, onun da anne babası daha sonra ölmüş. Bir kız kardeşi var ama telefonuna ulaşamadım."

"Takipsizlik kararında yazdığına göre Önder Komiser o tarihte evliymiş, eşi hakkında bilgi toplayabildin mi?"

"Evet efendim. Eşinin adres ve telefon bilgilerine ulaştım. Kadın Bursa'da oturuyormuş. Ona ben mi telefon açayım yoksa siz mi konuşursunuz?"

"Ben konuşurum" dedi başkomiser önce. Ama hemen ardından, "Hayır hayır bu doğru olmaz. Zamanında eşinin ölümüyle çok ilgilendiği belli kadının. Yıllar sonra böyle telefon açarak soru sormak, acılarını tazelemek yanlış olur" dedi. "Bursa şuradan en fazla üç saat, basıp gideriz. Sen şimdi kadını arayıp yüz yüze görüşmek istediğimizi söyle."

"Emredersiniz" diyen Metin odadan ayrıldı. Birkaç dakika sonra başkomiserin cep telefonunun zili çaldı. Arayan kişi perşembe günü görüşülen emekli polis Halil Özgümüş'tü. "Merhaba başkomiserim" dedi Halil. "Tarihi İncil olayında MİT ele-

manlarının başındaki Sansar lakaplı Ömer Sami'nin soyadını geçen gün hatırlayamamıştım ya."

"Evet..."

"Bugün hatırladım. Soyadı da Kuşçu'ydu bu adamın."

"Çok teşekkür ederim" dedi başkomiser. "Eminsin, değil mi?"

"Evet eminim. Sansar lakaplı bu pisliğin tam adı Ömer Sami Kuşçu'ydu."

28

Pazar günü öğleden sonra Nikos hâlâ uyuyordu. Odaya gelen annesi Helena, "Nikos hadi uyan, baban çok sinirli, hemen mutfağa gelmeni istiyor" dedi.

"Tamam geliyorum" dedi Nikos.

Dün akşam saatlerce internette Marcion İncili ve kendini bilme, aydınlanma konuları hakkında araştırma yapmış olan Nikos sabaha doğru uyuyabilmişti. Öğleye doğru odasına gelen annesi, onu uyandırarak birlikte kahvaltı yapacaklarını, sonra da kiliseye gitmeleri gerektiğini söylemişti. Uykusunu alamamış olan Nikos, "Siz gidin, ben sizden ayrı olarak gelirim" deyip uyumaya devam etmişti. Babası, annesi ve kardeşi birlikte kiliseye gitmişlerdi. Babasının gözleri Nikos'u aramıştı kilisede sürekli ama görememişti onu bir türlü. Ayinden sonra eve döndüklerinde Nikos'un hâlâ uyuduğunu anlamışlardı. Theodoros çok kızmıştı. Eşinin daha da sinirleneceğini düşünen Helena, hemen Nikos'u uyandırıp mutfağa gelmesini söylemişti.

Şimdi uykusunu biraz daha almış görünen Nikos, daha önceki haftalardan farklı olarak kiliseye gitmemesi nedeniyle bir pişmanlık duymuyordu içinde. Ayrıca baba korkusuyla kiliseye gidilmesinin ne kadar yanlış bir şey olduğu geldi aklına. Nikos dün akşam saatlerce kendini sorgulamış, çocukluğundan itibaren yaşamış olduğu dini tutarsızlık ve buna bağlı psikolojik sıkıntıların nedenini, büyük oranda babasının dini konulardaki katı tutumuna bağlamıştı.

Gönülsüz bir şekilde yataktan kalkan Nikos, elini yüzünü yıkayıp günlük kıyafetlerini giydikten sonra mutfağa gidip bir sandalyeye oturdu.

Çok sinirli görünüyordu babası. "Şu hale bak" dedi. "Sabaha kadar oturup akşama kadar uyu. Bu nasıl bir hayat böyle? Biraz daha uyumak için mi yalan söyledin bize?"

Masanın diğer kenarında oturan babasıyla göz göze gelen Nikos, onun kendisine hiç de bir evlada bakar gibi bakmadığını, sanki bir pisliğe, bir serseriye baktığını düşündü. İçinden o an bir şeyler koptuğunu hissetti. Babasına karşı biraz öfkeliydi, dedesini araştırmaya başladıktan sonra onun hakkında söylenenler nedeniyle iyice artmıştı bu öfkesi ama şu âna kadar hiç böyle görünmemişti gözüne. Bir zalimin karşısında oturuyor gibi hissetti kendini. İncil konusunda öğrendikleri ve kendini bilmeyle ilgili okudukları geliyordu aklına. Kişiliğinin, özsaygısının yok olmasında babasının büyük sorumluluğu olduğunu düşünmüştü ve tüm bunlar ispat edilmiş gibiydi şimdi. Nikos buna rağmen herhangi bir şey söylemek istemedi.

Babasının sinirleri yatışmış görünmüyordu hâlâ. "Şimdi hangi mazereti uyduracaksın? Cevap ver. Kiliseye neden gelmedin?" diye sordu.

Nikos bu gibi durumlarda bir mazeret, bir yalan uydururdu genellikle ama bu kez, "Kiliseye gidip sahte İncil ayetleri dinlemek istemedim" dedi.

"Ne saçmalıyorsun sen?" dedi babası şaşkınlıkla.

"Bu İncillerin hepsi insan ürünü, hiçbir tanrısal tarafları yok."

Theodoros daha da şaşırmıştı. "Saygısızlık yapma. Her şeyi affedebilirim ama dinimize yaptığını asla."

"Saygısızlık değil, gerçekler bunlar."

"Bir gerçeklik varsa o da senin serseriliğin, çalışmaman."

"Ne ilgisi var bunun şimdi?"

"Var, hem de çok büyük ilgisi var" dedi Theodoros sertçe. "Bak, seni bu konuda son kez uyarıyorum. Bu serseri yaşama bir son vermen gerekiyor. Eğer bunu yapmazsan ve böyle saçma

sapan fikirlerin peşinden gitmeye devam edersen, bir daha beş para vermem sana."

"Lanet olsun, yine aynı" dedi Nikos.

"Nasıl aynı?"

Kendini bilme, özellikle de dürüst olup eyleme geçme konusunda öğrendikleri aklına gelen Nikos, "Sen hiç normal bir şekilde konuşamaz mısın?" dedi. "Her şeyi dönüp dolaşıp para konusuna getiriyorsun, çocukluğumdan bu tarafa hep parayla tehdit ediyorsun beni."

Durumun kötüye gittiğini anlamıştı Helena. "Nikos, lütfen böyle konuşma" dedi.

Theodoros sinirlerini kontrol altına almış gibi görünüyordu. "Bırak konuşsun, içindeki pislikleri döksün, çalışmadan para harcamanın ne olduğunu anlatsın" dedi.

Babasıyla tüm ipleri koparmak üzereydi Nikos artık. Onun gözünün içine bakarak, "Sakın bir daha parayla tehdit etme beni. Bunu yapmaya devam edersen, bundan sonra beş kuruşunu almam senin" dedi.

Theodoros alaycı bir gülümsemeyle, "Komik bile değil. Ben para vermesem aç kalırsın, aç" dedi.

"Merak etme, kalmam. Bir iş bulurum nasılsa."

"Ne işi?"

"Üniversite okudum, ona göre bir iş bulup çalışırım."

"O okulun bana kaça mal olduğunu biliyor musun?" dedi Theodoros bu kez.

Babasının paracı bir insan olduğunu çok iyi biliyordu Nikos ama bu ölçülerde olduğunu hiç tahmin etmemişti. "Maliyet hesabı ha!" dedi.

"Evet, neden şaşırıyorsun?"

O an, aldığı eğitimle ilgili bir iş yapmamaya karar veren Nikos, "O zaman sen, bugüne kadar yediğimin, içtiğimin, çocuk-

luğumun da maliyetini yapmışsındır. Şimdi harcadığım paraları da geri istersin" dedi.

"Bana bak! Daha fazla saygısızlık etme. Tüm mirasımdan mahrum ederim seni!"

"Tanrım! Nasıl bir insanmış bu böyle" diye düşünen Nikos sinirinden ağlamaya başlamıştı. "Hiç durma, bundan sonra mirasını da beş kuruşunu da istemiyorum senin" diye bağırdı.

Helena da ağlamaya başlamıştı.

"Bu evde daha fazla durmak istemiyorum" diyen Nikos, önce cüzdanındaki kredi kartları ile paraları sonra pantolonunun cebindeki telefonunu, anahtarlarını ve paraları masanın üstüne doğru fırlatıp girişe yöneldi. Ayakkabısını giydikten sonra kapıyı sert bir şekilde çarparak evden çıktı.

29

Bursa'nın Nilüfer ilçesinde küçük ama bakımlı bir evin salonunda bir koltukta oturan Başkomiser Selçuk, "Eşinizin denizde boğularak öldüğüne inanmıyorsunuz yani" dedi karşısındaki Selma Hanım'a.

Altmış yaşlarında gösteren Selma Hanım, orta boylu, hafif kilolu, başında eşarp bulunan beyaz tenli bir kadındı. Biraz hüzünlü ama saygılı bir şekilde gülümsedikten sonra, "Evet inanmıyorum, kesinlikle öldürdüler onu" dedi.

"Otopsi yapılmış ama şüpheli bir şeye rastlanmamış galiba" dedi başkomiser.

"Evet, öldürüldüğüne dair herhangi bir delil bulunamadı ama çok tuhaf şeyler vardı" dedi Selma Hanım.

"Nasıl?"

"Yeni doğum yapmıştım. Diğer çocuğum da daha dört yaşındaydı. Hamileliğimin son ayından itibaren iş çıkışı doğruca eve gelirdi Önder. O sorumluluklarını bilen bir insandı. Evde ona ihtiyacımız varken Önder'in iş çıkışı alkol alıp denize girdiğine asla inanmıyorum."

"Soğuk aylarda denize girer miydi?"

"Evet ama son zamanlarda girmiyordu."

"Tamam, lütfen devam edin. Tuhaflıklardan bahsediyordunuz" dedi başkomiser.

"Evet. Olayın olduğu ilk günlerde Önder'in mesai arkadaşları ve müdürleri yardımcı olmaya çalışıyorlardı bana ama birkaç gün sonra ilgisiz davranmaya başladılar birden. Ben bu değişimi çok açık bir şekilde fark etmiştim. Durumu sıradan bir boğulma olayı gibi görüp bir an önce dosyayı kapatmaya çalışı-

yorlardı. Buna rağmen ben hemen her gün müdürlüğe gidip bir gelişme var mı diye soruyordum. Bir gün Emniyet Müdürlüğü binasından içeri almadılar beni."

"Nasıl? Anlamadım."

"Eşim memurlukta belli bir süreyi tamamlamadığı ve görev nedeniyle ölmediği için, dul ve yetim maaşı bağlanmamıştı bize. Bunun için soruşturmayı görev nedeniyle ölüme bağlamaya çalıştığımı sanmışlar. Bir gün yine Emniyet Müdürlüğüne gitmiştim, kapıdaki görevli polis, bir zarfın içinde biraz para uzattı, polisler kendi aralarında toplamışlar. Polis, bundan sonra müdürlüğe alınmamamın emredildiğini söyledi. Çok sinirlenmiştim, paraları yere fırlattım, bir daha da gitmedim oraya."

"Ankara'ya, Emniyet Genel Müdürlüğüne şikâyet ettiniz mi?" diye sordu Erol.

"Evet, ettim ama hiçbir sonuç çıkmadı."

Derin bir nefes alıp veren Selma Hanım, "Aradan bir süre geçtikten sonra eşimle çalışmış olan bir polisle karşılaşmıştım. Polis bana, 'Eşiniz İstanbul'da çalıştığı zamanlarda askeriyeden veya MİT'ten birilerinin ayağına basmış galiba, hiç kimse bu dosyayla uğraşmak istemiyor' dedi."

"Nedenini söylemiş miydi?" dedi başkomiser.

"Evet, tahmin ettiğimiz şeylerdi" diye devam etti Selma Hanım. "Bilirsiniz, sivil yönetime geçilmişti ama 1980 darbesinin etkisi hâlâ devam ediyordu o yıllarda. Hiç kimse askerlerle veya onların kontrolündeki MİT'le kötü olmak istemiyordu."

"Anlıyorum. Eşinizin ölümüyle ilgili şüphelendiğiniz başka neler vardı?" diye sordu başkomiser.

"Son günlerinde biraz tuhaf davranışlar gösteriyordu. Tabancasını yanından hiç ayırmıyordu. Evde perdelerin kapalı olmasını istiyor, ikide bir dışarı bakıyor, sokağı kontrol ediyordu. Nedenini sorduğumda, 'İstanbul'daki işle ilgili sıkıntılar olabilir,

bunlar polislikte çok normal şeyler. Nasılsa sürüldük, bir süre sonra unutulur' demişti."

"Sürülmesine neden olan olaydan hiç bahsetmiş miydi daha önce?" diye sordu başkomiser.

"Sadece tarihi bir İncil konusunun geçtiğini hatırlıyorum" dedi Selma Hanım. "Ama tayini çıktıktan sonra, 'Sırtını devlete dayamış pisliklerle uğraşırsan böyle olur' demişti."

"Anladım" dedi başkomiser. "Sizin için de, çocuklarınız için de çok zor günler olmuş olmalı."

Gülümsemeye çalışan Selma Hanım, "Hem de nasıl" diye devam etti. "Bir süre sonra buraya, Bursa'ya ailemin yanına taşındım. Çalışmak zorundaydım, küçücük çocuklarımı bırakıp evlere gündelik temizliğe gittim. Hiç kimseye muhtaç etmedim onları. İkisini de okuttum, iş güç sahibi yaptım, evlendirdim."

Yaptığı fedakârlıklar nedeniyle Selma Hanım'ı takdir eden başkomiser, bir süre sonra yeniden konuya dönerek, "Eşinizin İstanbul'daki yardımcısı polis Ali Çiftçi, olaydan sonraki günlerde Tekirdağ'a gelerek araştırmalar yapmış galiba" dedi.

"Evet, çok uğraştı."

"Herhangi bir şey bulabilmiş miydi?"

"Şüphelendiği şeyler vardı tabii ama işe yarar bir sonuç alamadı maalesef. Allah razı olsun ondan. O günlerde çok yardımcı oldu bana."

"Ali Çiftçi de birkaç ay sonra İstanbul'da bir otel odasında ölü bulunmuş" dedi Erol.

"Evet. Duyduğumda çok üzüldüm" dedi Selma Hanım. "Remzi Dayı onun da öldürülmüş olabileceğini söylerdi."

"Remzi Dayı kim?" dedi başkomiser.

"Emekli bir polis. Eşimin İstanbul'da iyi anlaştığı biriydi. Allah razı olsun, o da çok yardımcı olmuştu bana. Çok zaman oldu, inşallah yaşıyordur hâlâ."

"Soyadını hatırlayabildiniz mi?"

"Hayır" dedi Selma Hanım. "Malatyalı veya Sivaslı biri olduğunu hatırlıyorum. Önder onun çok iyi bağlama çalıp türkü söylediğini anlatırdı."

"Son olarak nerede çalışmış acaba?" dedi Erol.

"Narkotik şube olabilir, eşimin bazen onunla uyuşturucu konularını konuştuğunu hatırlıyorum."

30

Kalamış'ta bir parkta oturan Nikos çok kaygılıydı. "Nasıl iş bulacağım? İş bulup para kazanana kadar nerede kalacağım, bu sürede ne yiyip içeceğim?" diye düşünüyordu.

Yaklaşık bir saat önce öfkeli ama daha çok duygusal bir şekilde evden çıkan Nikos, yakınlardaki bir parkta dakikalarca ağlayıp babasıyla yaptığı tartışmayı düşünmüştü. Babasının kendisine bir evlat gibi değil, katlanılması gereken maddi bir yük olarak baktığını anlaması çok yaralamıştı Nikos'u. "Bir daha asla ondan para almam, evinde de durmam" diye karar veren Nikos, biraz kendine geldikten sonra kalacak yer ve iş bulma sorunu üzerine düşünmeye başlamıştı.

Parktan çıkıp Kadıköy merkeze doğru yürümeye başladı. Dayısı, teyzesi ya da anneannesinde kalmak veya onlardan para almak istemiyordu. Birkaç arkadaşından borç para isteyebileceği geldi aklına ama geri ödemeyi zamanında yapamayabileceğini düşünüp bu fikrinden de vazgeçti.

Bir süre sonra büyük bir çaresizlik duygusu kapladı Nikos'un içini. Çünkü aklına gelen çözüm yolları ya kapalıydı ya da kullanmak istemiyordu onları. Babasının, "Ben para vermezsem aç kalırsın aç" sözü bir kere daha yankılandı zihninde. "Dediği doğru galiba" diye geçti içinden.

Babasıyla dini tartışma yaptığı için pişman olmaya başlamıştı Nikos. "Çenemi tutmayı becerebilseydim tüm bunlar başıma gelmezdi" diye geçti içinden. Kendini eleştirmeye, her zamanki gibi suçu yine kendinde aramaya başladı. Ancak bir süre sonra, "Tanrım! Çıldıracağım. Neden böyle ani tepki verip sonra yaptıklarımdan pişman oluyorum?" dedi içinden.

Kadıköy çarşıya geldiğinde soğuk bir rüzgâr çıkmış, hafifften yağmur yağmaya başlamıştı. Birahanelerin olduğu sokaktan geçerken oturup birkaç bira içmek, sarhoş olup uyumak, her şeyi unutmak istedi ama bir kuruş bile parası yoktu. Kredi kartlarını, cüzdanındaki ve pantolonunun cebindeki paraları evde masaya fırlatmıştı çünkü. Kısa bir süre sonra cüzdanının gizli bölmesinde kötü günler için sakladığı elli dolar aklına geldi birden. Onu acil durumlar için saklamasını isterdi babası. Evde aklına gelmiş olsa kesinlikle onu da yere atardı. "Bundan daha kötü gün olamaz" diye düşünüp parayı cüzdanın gizli bölmesinden çıkarıp normal bölmeye koydu.

Daha önce birkaç defa gittiği bir birahanenin önüne geldiğinde simaen tanıdığı bir garson selam verip içeri davet etti onu. Birahanenin hemen girişindeki bir masaya oturan Nikos, gelen ilk birayı bir-iki dakika içerisinde bitirdi. Çok karamsardı. Arka arkaya içtiği biralar daha da artırıyordu bu durumu.

Kendini bilmekle ilgili okudukları geldi aklına bir süre sonra. "Kendini bilmek mi istiyordun? Al kendini tanı; tembel, tutarsız, melankolik, savunduğu şeylerin arkasında duramayan, kendini zeki sanan geri zekâlının birisin" dedi içinden. İki hafta önce Şile'de yaşadığı gariplikler de aklına gelince, "Kurduğu hayali gerçek sanan akıl hastası biri" diye düşündü.

Bir süre sonra alkol iyice göstermişti etkisini. Nikos kendine acıyor, gözyaşlarını tutamıyordu artık. Yüzünü yıkamak, ihtiyacını gidermek için ikide bir tuvalete gidiyor, masaların arasından gelip geçerken dengesini kaybedip sağa sola çarpıyordu. Bir süre sonra insanları rahatsız ettiğini düşünüp birahaneden ayrılması gerektiğine karar verdi. Cüzdanındaki elli dolarla hesabı ödedi. "Bundan sonra paraya ihtiyacım yok" diye düşünüp oldukça fazla olan para üstünü de bahşiş olarak bıraktı.

Soğuk bir yağmur yağıyordu dışarıda, buna rağmen birahaneden çıktı. Hiç acele etmeden sağa sola yalpalayarak iskele

meydanına ulaştı. Vapurlardan inen yüzlerce insan üzerine üzerine geliyor gibiydi. Onların biraz azalması için bir bankta oturdu. Etrafa bakarken kendini çok yalnız ve değersiz hissediyordu, yaşamak çok anlamsız geliyordu ona artık.

Hava kararmış, yağmur ve soğuk rüzgâr hızını iyice artırmıştı. İç çamaşırlarına kadar ıslanmış olan Nikos, "Zamanı geldi artık" diye mırıldandıktan sonra vapur iskelesinin yanından geçip dalgakıranların olduğu yere doğru yürümeye başladı. Yine rüzgârdan, yağmurdan kaçışan insanlar geliyordu karşısından. Ama o en uç noktaya doğru gitmeye çalışıyordu.

Birkaç dakika sonra deniz otobüsleri iskelesinin arkasından geçip dalgakıranın üstünde yürümeye başladı. Sol tarafında açık denizden gelen dalgalar büyük bir gürültüyle çarpıyordu kayalıklara. Nikos kısa bir süre sonra dalgakıranın en uç noktasına yakın bir yere ulaştı. Karanlık denize bakarken, "Birazdan atacağım kendimi aşağı" diye düşündü. Dalgalar çok büyüktü, bir kere atladıktan sonra istese de geri çıkamazdı. Yapmayı düşündüğü şey konusunda çok az da olsa tereddütleri vardı hâlâ. Bir taşın üzerine oturdu. Gözyaşının, yağmurun, denizin suyu birbirine karışmıştı yüzünde. Kısa süre sonra tereddütleri bitmiş, son kararını vermişti artık. Ayağa kalktı, ilerideki kayalıklara doğru birkaç adım daha attıktan sonra aşağı bırakacaktı kendini.

Bu sırada yanına gelen siyah paltolu bir adam, "Her şeyini kaybettin ha!" dedi.

Sağ tarafında ayakta duran adamı fark eden Nikos, "Anlamadım" diyecek gibi oldu.

Sesini biraz daha yükselten adam, "Her şeyini kaybettin galiba diyorum" dedi.

Evet anlamında başını aşağı yukarı salladı Nikos.

"Hayallerini de mi?"

Nikos yine başını salladı. Bu sırada yanındaki taşın üstüne gelmişti siyah paltolu adam. "Yapman gereken hiçbir şey kalmadı yani?" dedi.

Dedesinin yarım bırakmak zorunda kaldığı şeyi yapmak, Marcion İncili'ni bulup onu dünyaya tanıtma düşüncesi aklına gelmişti Nikos'un. "Aslında bir şey kaldı" dedi.

"Ama çok önemsiz bir şey bu diyorsun."

"Hayır, çok önemli."

"Neden yapmıyorsun o zaman onu?"

"Gücüm yok, param yok."

"Hayallerin var ama paran yok, öyle mi?"

"Evet."

"Hayallerini gerçekleştirmek için para kazanmayı denedin ama olmadı o zaman."

"Hayır, denemedim."

"Para kazanmak için ilk denemeni burada yapacaksın o halde" dedi siyah paltolu adam. "Ben sana engel olmayayım."

31

Akşam saatlerinde Bostancı semtinde bir kıraathanenin girişindeki bir masada oturuyorlardı. "Tarihi İncil konusu yeniden gündemde, öyle mi?" dedi emekli polis Remzi Sağlam.

"Evet" dedi Başkomiser Selçuk.

Erol ile beraber Bursa'dan yola çıkan başkomiser, Metin'e telefon açıp emekli polis Remzi'nin kimlik ve adresinin tespit edilmesini istemişti. Metin kısa sürede Remzi'nin açık kimliğini tespit etmiş, nüfus kaydı taramasında da Remzi Sağlam'ın hayatta olduğunu ve Maltepe ilçesinde ikamet ettiğini öğrenmiş, durumu hemen başkomisere bildirmişti. Başkomiser bunun üzerine bir ekip görevlendirip onun hemen bulunmasını istemişti. Ekip kısa sürede Remzi Sağlam'ın her gün Bostancı Kasaplar Sokağı'na gelip bir kahvede oyun oynadığını, at yarışı meraklısı biri olduğunu ve akşam bir-iki duble rakı içtikten sonra evine döndüğünü tespit etmişti. Bu sırada İstanbul'a ulaşmak üzere olan başkomiser ve Erol, önce şubeye gitmek yerine doğrudan Bostancı'ya gidip Remzi Sağlam'ı kıraathanede bulmuşlar, kendilerini tanıttıktan sonra eski meslektaşlarıyla sohbete başlamışlardı.

Aşağı yukarı seksen yaşlarında görünen, zayıf ve kır saçlı emekli polis Remzi Sağlam duygulanmıştı biraz.

"Selma Hanım'ın size selamı var" diyen başkomiser, kısaca ondan bahsettikten sonra asıl konuya gelerek, "Selma Hanım eşinin ölümüne şüpheyle bakıyor" dedi. "Onun bu İncil soruşturması nedeniyle öldürülmüş olabileceğini, o zamanki yetkililerin, konunun üzerine yeterince gitmediklerini düşünüyor. Sizinle bu olay hakkında biraz konuşmak istedik."

"Zavallı Önderim! Genç yaşta kıydılar ona, çocuklarını da öksüz bıraktılar" dedi Remzi Sağlam.

"Siz de Önder Komiser'in ölümüne şüpheyle bakıyorsunuz o halde?" dedi başkomiser.

"Evet. Önder'in denizde boğularak öldüğüne asla inanmadım. Tekirdağ'da çalıştığı karakoldan akşam saat altı civarında ayrılmış. Daha önce gittiği yerlerin hiçbirine uğramamış. Takip edildiğini bilen Önder, evde yeni doğum yapmış karısı varken iş çıkışı alkol alacak, iç çamaşırlarıyla denize girecek ve boğulacak... Hiç kimse inandıramaz beni buna."

"Otopsi yapılmış" dedi Erol.

"Evet. Geride hiçbir iz bırakmadan öldürdüler onu" dedi Remzi Sağlam.

"Siz bu tarihi İncil konusunu Önder Komiser'den mi duymuştunuz?" diye sordu başkomiser.

"Evet, daha ilk günden itibaren Önder'le bu olayı konuşurduk" diye cevap veren Remzi Sağlam, tarihi İncil konusunu yaklaşık on beş dakikada anlattı. Şu âna kadar öğrendikleriyle çelişkili bir duruma rastlamayan başkomiser onun sözünü pek kesmemişti. Ama Remzi Sağlam'ın, "Bu olayda, bazı MİT'çilerin kendi hesabına iş yaptığı sanılıyormuş" demesi üzerine, "Nasıl, bu konuyu biraz açar mısınız?" dedi.

"Sadece bu olayda değil, MİT'in bu ekibinin daha birçok işte kendi hesabına çalıştığını düşünüyordu Önder."

Olayla ilgili tahminlerinin doğrulanmaya başlandığını düşünen başkomiser, "Nasıl?" diye sordu hemen.

"Önder başka bir MİT elemanıyla görüştükten sonra bu kanaate ulaşmıştı."

"Başka bir MİT elemanı mı? İsmini hatırlıyor musunuz?"

"Eski cumhurbaşkanlarımızdan birinin ismiyle aynıydı. O zaman çok dikkatimi çekmişti bu isim. Celal Bayar'dan sonraki. Söylesene."

"Cemal Gürsel" dedi Erol.

"Evet evet ismi Cemal Gürsel'di ama soyismini hatırlamadım şimdi" dedi Remzi Sağlam. "Neyse, darp edilirken kalp krizi geçirip ölen adamın adı neydi?"

"Alexis Buğdaycıoğlu" diye cevap verdi başkomiser.

"Evet, işte bu Cemal bizim Önder'e, Alexis Buğdaycıoğlu'nun darp sırasında kalp krizi geçirerek ölümüne neden olanların mafya değil, MİT'te kendi hesaplarına işler yapan bir şebeke olduğunu söylüyor."

"Bir MİT elemanı başka bir MİT ekibini ihbar ediyor yani" dedi başkomiser.

"Evet. Bu Cemal'in dediğine göre, tarihi İncil bulunursa onu kesinlikle devlete vermezmiş bu adamlar."

"Bu şebekenin başındaki kişinin lakabı Sansar, adı da Ömer Sami Kuşçu olabilir mi?"

Biraz düşünen Remzi Sağlam, "Hatırlayamadım" dedi.

"Neyse. Devam edin lütfen" dedi başkomiser.

"Evet. İncil bulunursa kesinlikle devlete vermezler bu adamlar. Cemal ayrıca, bu adamların başka kaçakçılıklar da yaptıklarını, birçok Bizans ve Hıristiyan eserini yurtdışına kaçırdıklarını, Vatikan ajanları başta olmak üzere, yabancı istihbarat ajanlarıyla ilişkide olabileceklerini ve en kötüsü de birçok insan öldürmüş olabileceklerini söylüyor. Cemal, kendisinin durumu üst makamlara bildirdiğini ancak ekibin MİT içerisinde çok güçlü bir koruyucusunun olduğunu, bu koruyucunun geçmişte devlet için fedakârca çalışmalar yaptığını, bu nedenle şebeke hakkında hiçbir şey yapılamadığını söylüyor."

Başkomiser çok şaşkındı. Konuyu iyice anlamaya çalışıyordu. "MİT elemanı Cemal kendi kurumunda sorunu çözemiyor, bizim polisten yardım istiyor, öyle mi?" dedi.

"Evet, MİT içerisinde görevini düzgün yapan veya bu meslektaşları ile menfaat çatışması olan Cemal, diğerlerini, yani bir

şebekeyi çökertmek için bizim Önder'e işbirliği öneriyor. Önder bu teklifi hemen kabul etmese de Cemal'in anlattıklarını ciddiye alıyor, onunla bağlantıyı koparmıyor. Onun dedikleri doğru çıkmaya başlayınca Cemal'e güveni artıyor ve birlikte hareket etmeye başlıyorlar.

Önder, bu Cemal ile görüşmelerini bana anlatınca, hiç kimseye tam olarak güvenilemeyeceğini, çok dikkatli olması gerektiğini söyledim. Önder de riskli ve yasal olmayan hiçbir şey yapmayacağını söyledi. Fakat bir hafta sonra görüştüğümüzde çok kaygılı, hatta biraz korkmuş gibi görünüyordu. Takibe alındığını söyledi. Ben de neler olduğunu anlattırdım. Meğerse Cemal bir gün bizim Önder'e, 'Bu şebeke birçok Hıristiyan tarihi eserini yabancılara satacak, onlara suçüstü yapın' demiş. Söylediğine göre, alıcılar yurtdışından gelmişler, çok büyük paralar varmış yanlarında. Şebekeyle bir yerde buluşacaklarmış. Bizim Önder bu suçüstü yapma teklifini riskli görmüyor, zaten yasal görevimiz diye düşünüp Cemal'in teklifini kabul ediyor. Cemal veya bir adamı, telefonla kaçakçılık şubeye ihbarda bulunuyor. Sıradan bir ihbar gibi tutanak tutuluyor. Suçüstü yapmak için şube müdüründen izin alınıyor. İki ekip kuruluyor, bir ekip şebekeyi takip edecek, diğeri yabancı alıcıları. Buluşma noktası Beyoğlu'nda bir yermiş. Cemal ve bizim Önder yakın bir yerde konum alıyor. Ama saatlerce beklemelerine rağmen gelen giden olmuyor. Otel lobisinde bekleyen yabancılar da hiç dışarı çıkmıyorlar. Yani fiyasko. Poliste veya MİT içerisinde köstebek olduğuna inanılıyor."

"Şimdi taşlar yerine oturdu" dedi başkomiser.

"İşte o günden sonra takibe alındığını düşünüyordu Önder. Cemal bir gün telefon açarak, 'Şebeke benim seninle işbirliği yaptığımı öğrenmiş galiba, çok dikkatli ol' demiş. Ondan sonra Cemal bir daha ortalarda görünmemiş. Cemal'in öldürülmüş olabileceğini söylemişti Önder. Sonrasını biliyorsunuzdur. Ön-

der'in önce ilgisiz bir birime, sonra da Tekirdağ'a tayini çıktı. Parlak komiser Önder'i iki aya varmadan orada denizde boğulma süsü verip öldürdüler işte."

"Önder Komiser'in yardımcısı Ali Çiftçi'yi tanır mıydınız?" diye sordu başkomiser.

"Evet, Önder'in olayını araştırırken tanıdım onu. Zavallı, o da öldü gitti."

"Onun ölümü de şüpheli mi sizce?"

"Kesinlikle şüpheli. Çok ciddi bir soruşturma yürüten gencecik iki polis öyle arka arkaya ölmez."

32

Yağmur dinmiş, rüzgâr hızını biraz azaltmıştı. Kadıköy metro istasyonundan dışarı çıkıp dalgakıran tarafına doğru yürüyen Nikos bir daha aradı ama göremedi siyah paltolu adamı. "Az kalsın telafisi olmayan bir hata yapacaktım, hayatımı kurtardı adam" diye düşündü.

Yarım saat önce, kendini denize atarak intihar etmeyi düşünen Nikos'un yanına siyah paltolu bir adam gelmiş ve basit mantık soruları sormuştu ona. Adam gittikten sonra onun sorularını düşünmeye başlayan ve alkolün etkisinden hızla kurtulan Nikos intihar etmekten vazgeçmişti. Bu sırada rüzgâr şiddetini artırmış, hava iyice soğumuştu. Islak kıyafetlerinin içinde tir tir titreyen Nikos, neredeyse koşarak merkeze doğru yürümeye başlamıştı. Altı-yedi dakika içerisinde de iskele meydanına gelip metro istasyonuna inmiş, sıcak hava üfleyen bir fanın karşısına geçmişti. Kısa süre sonra titremesi geçmiş, yaklaşık on beş dakika sonra da ıslak kıyafetleri kurumuştu. Yarım saat önce yaşadığı şeyler ve siyah paltolu adamla yaptığı konuşma hiç aklından çıkmayan Nikos istasyondan çıkıp etrafta aramaya başlamıştı onu.

Dalgakıran tarafına tekrar tekrar baktı ama göremedi siyah paltolu adamı. Bir kere daha teşekkür etti ona içinden.

Yeniden iskele meydanına doğru yürümeye başladı. "Dedemin yarım kalan işini tamamlamam gerekiyor. Bunun için ne yapmam gerekiyorsa yapacağım" diye düşünüyordu.

Dedesinin çok zor şartlarda yaşadığı, garsonluk yaptığı, ütücüde, ayakkabıcıda çalıştığı aklına gelince, "Ne kadar zor olursa olsun ben de yapacağım bunu. Para kazanıp kendi ayak-

larım üzerinde duracağım. Bunu hem dedem hem de kendim için yapmalıyım" diye mırıldandı.

Bir süre sonra iyice kendine gelmiş görünüyordu Nikos. "Şimdi hemen kalacak bir yer bulmam gerekiyor" dedi içinden. Birkaç arkadaşı geliyordu aklına ama onları arayamazdı. Çünkü telefonu yoktu, evlerinin yerini de bilmiyordu. Eski kâhyalarının oğlu, çocukluk arkadaşı Erdal geldi aklına. "Bu akşam onun evinde kalabilirim" diye düşündü. Ama onun evinin de nerede olduğunu bilmiyordu.

Birkaç dakika sonra Erdal'ın, yakınlardaki bir kıraathanede çalışan Mahir isimli bir akrabası olduğunu hatırladı. Beş-altı ay önce Erdal ile birlikte oraya gidip nargile içmişlerdi. "Mahir Abi'yi bulursam Erdal'ı da bulurum" diye düşünen Nikos, hemen Moda semtindeki bir sokağa doğru yürümeye başladı.

On dakikada kıraathaneye ulaşan Nikos, garson Mahir'i içeride görünce rahatladı. Onunla ayaküstü bir sohbet yaptıktan sonra, "Telefonumu kaybettim, Erdal'ı arayabilir misin?" dedi.

Hemen Erdal'a telefon açan Mahir, "Nikos yanımda" dedikten sonra telefonunu Nikos'a uzattı.

Telefonu alan Nikos, "Erdal ne yapıyorsun, neredesin?" diye sordu.

"Bir arkadaşımdayım" dedi Erdal.

"Benim için önemli bir konu var, rica etsem Mahir Abilerin kıraathanesine kadar gelebilir misin?"

"Tamam, hemen geliyorum."

Telefonu Mahir'e geri uzatan Nikos, çok teşekkür etti ona. Cebinde bir çayı ödeyecek kadar bile parası yoktu. Mahir içeride oturup çay içmesini istemesine rağmen kapının önünde Erdal'ı beklemeye başladı.

On dakika içinde kıraathanenin önüne gelen Erdal, Nikos'u görür görmez bir tuhaflık olduğunu anlamıştı. "İyi misin?" diye sordu hemen.

"Pek değil" diyen Nikos çok duygulanmıştı. Dokunsalar ağlayacak gibiydi. Kadıköy merkeze doğru yürümeye başladılar. Babasıyla yaşadığı sıkıntılı durumu kısaca anlatan Nikos, "Erdal, hiç param yok, kalacak yerim yok, bir-iki gün sende kalabilir miyim?" diye sordu.

"Paran da kalacak yerin de var. Benim evim senin evin sayılır" dedi Erdal. "Canını sıkma."

Erdal'ın yardımcı olacağı konusunda yanılmamıştı Nikos, çok teşekkür etti ona.

Yaklaşık on beş dakika sonra Erdal'ın Yeldeğirmeni semtinde bulunan yarı bodrum, iki odalı küçük dairesine ulaştılar. Burada bir arkadaşıyla kalıyordu Erdal.

Hemen çay demleyip kahvaltılık bir şeyler hazırladılar. Bir süre sonra Nikos'un morali biraz daha düzelmiş görünüyordu. "İş bulma konusunda da yardımcı olur musun bana?" dedi mahcup bir şekilde. "Babam ekonomi okumam için çok para harcadığını söyledi. Bu nedenle o tip bir iş yapmak istemiyorum. Başka bir işi de nasıl bulacağım, bilmiyorum."

"Merak etme buluruz" dedi Erdal.

"Hayatımda hiç çalışmadım, hiçbir iş bilmiyorum. Vasıfsız işler olur herhalde."

"Vasıflı ya da vasıfsız, merak etme buluruz."

Çalışma hayatında kendine güveni çok yüksek görünüyordu Erdal'ın. "Benim şu İstanbul'da yapmadığım iş kalmadı neredeyse" dedi. "Şimdilerde geri dönüşüm işi dedikleri çöp ayıklama işinde bile çalıştım."

"Tahmin edebiliyorum."

Erdal biraz düşündükten sonra, "Şimdilik senin için en iyisi paketleme işi olur" dedi. "Ben de bazı akşamlar oraya ekstraya gidiyorum. Çok temiz bir iş."

"Nasıl? Ben yapabilir miyim?"

"Merak etme yaparsın. Ürünleri hızlı bir şekilde paketlere yerleştiriyorsun hepsi bu. En güzel tarafı, ay sonunu falan beklemeye gerek yok. İşin sonunda kaç paket yaptığın hesaplanıyor. Parça başına paranı hemen orada alıyorsun."

"Çok iyi."

"Evet. Şeflerini de iyi tanıyorum, beni kırmaz" diyen Erdal cep telefonunu elini alıp "Şu adamı bir arayayım bakayım, ne diyecek?" dedi.

Erdal'ın konuşmalarına kulak kabartan Nikos, onun birkaç defa "Zafer" dediğini duyunca hafiften gülümsedi. Çünkü herhangi bir zorunluluk yoksa çocukluklarından bu tarafa Nikos'u hep Zafer olarak tanıştırırdı Erdal.

Bir süre sonra telefonu kapatan Erdal, "Gündüz vardiyasında yer yokmuş ama yarın gece vardiyasına alacak seni" dedi.

33

Yeni haftanın ilk günüydü. Sabah saat on sıralarında odasında oturan Başkomiser Selçuk, soruşturmada bundan sonra neler yapılması gerektiğini düşünüyordu.

Dün akşam emekli polis Remzi Sağlam ile görüştükten sonra evine gitmiş, sabah erkenden de işe gelmişti. Remzi'nin Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu ve ekibi hakında söylediği şeyler aklından çıkmıyordu. Birçok kişiyi öldürdüğü iddia edilen bu adamların suçları nasıl ispatlanacaktı? Kendi hesaplarına iş yapan bu adamların hâlâ MİT'te çalışıyor olma ihtimalleri var mıydı? Çalışmıyorlarsa MİT ile bağlantıları devam ediyor muydu? MİT'in özel kasasının kullanıcısından bilgi alıp Nikos'u takip ettirenler aynı adamlar olabilir miydi? Aynı adamlar değilse, bunlar da MİT'te kendi hesabına çalışan kişiler miydi? Kendi kendine bunun gibi birçok soru soran başkomiser, tüm bunlara nasıl cevap bulabileceğini düşünürken oda kapısı tıklandı.

İçeri giren Metin, "Efendim özür dilerim rahatsız ettim ama sıkıntılı bir durum var" dedi. "Bizimkiler Nikos'un izini kaybetmişler."

"Nasıl?"

"Biliyorsunuz efendim, dün akşam hava çok fırtınalıydı."

"Ne? Nikos'un izini dün mü kaybetmişler?"

"Evet efendim. Evinin önüne gidip beklemişler ama Nikos şu saate kadar eve dönmemiş. Cep telefonu da kapalıymış."

Başkomiser sinirlenmişti biraz. "Tüm bunları şimdi öğreniyoruz, öyle mi?" dedi.

"Evet efendim, ben de az önce öğrendim."

"Cep telefonu trafiğini, şehir ve polis kamera kayıtlarını inceleyip hemen bulun onu, bulduktan sonra da bu lakayt ekibi hemen değiştirin."

"Emredersiniz" diyen Metin odadan çıktı.

Başkomiserin kaygıları artmaya başlamıştı. "Bizim salaklar Nikos'un izini kaybetmişler, ya diğerleri kaybetmemişse? Ya bu takipçiler Sansar'ın adamlarıysa?" Başkomiserin aklına arka arkaya kötü senaryolar geliyordu. Kısa süre sonra kendini toparlayıp Sansar hakkında bir an önce bilgi toplaması gerektiğine karar verdi. İlk iş olarak da emekli MİT elemanı Nihat Yıldız'dan yardım istemeyi düşündü. Hemen ona telefon açıp Ömer Sami Kuşçu isimli bir MİT personeli olup olmadığı, personelleri ise onun hâlâ kurumda çalışıp çalışmadığı hakkında bilgi almak istediğini söyledi.

"Bilmiyorum, hem bilsem bile böyle bilgi vermem doğru olmaz" dedi Nihat Yıldız.

Başkomiser bunun üzerine, emekli polis Remzi Sağlam'dan duyduğu MİT elemanı Cemal Gürsel konusundan bahsetti.

Nihat Yıldız'ın sesi şaşırmış gibi geliyordu biraz. "Bakın, bu önemli olabilir" dedi.

"Evet önemli, ayrıca bir genç adamın hayatı da tehlikede olabilir" dedi başkomiser.

"Tamam, bir-iki yer ile konuşup size dönerim."

Telefonu kapatan başkomiser yine planlamalara başlamıştı. On beş dakika sonra telefonu çaldı.

"Tamam. Sizi kurumdan biriyle görüştüreceğim" dedi Nihat Yıldız ve bir adres verdi.

Başkomiser ile Erol hemen yola çıktılar ve yaklaşık yirmi dakika sonra bir çay bahçesinde Nihat Yıldız ve bir MİT müfettişiyle buluştular. Kısa bir tanışma sohbetinden sonra başkomiser, Cemal Gürsel ve Sansar konusunu anlattı.

Uzun boylu, esmer, otuz beş yaşlarında gösteren MİT müfettişi Mert Şahin, "Yıllardır bu Cemal Gürsel Çalışkan dosyasına bakıyorum, ilk defa somut bir delil ortaya çıktı" dedi.

"Nasıl? Soruşturma güncel miydi?" diye sordu başkomiser.

"Evet. Benim göreve başlamamdan yıllar önce açılmış ve hâlâ da açık durumda. Kurum tamamen kendi yetiştirdiği elemanlarının dosyasının kapanmasını istemiyor."

"Nasıl?"

Müfettiş biraz kararsız görünüyordu ama sonunda, "MİT'in büyütüp yetiştirdiği kimsesiz çocuklar vardır" dedi.

"Hiç duymamıştım" dedi Erol.

"Çok eski zamanlardan bu tarafa uygulanan bir yöntemdir bu" dedi müfettiş. "Roma ve Osmanlı İmparatorluklarında da vardı. Şimdi hemen hemen her devlette var. Kimsesiz çocuklara genellikle devlet büyüklerinin ismi verilir ve yetiştirme okullarında büyütülür, sonra da devlet kurumlarında çalıştırılır."

MİT'ten bilgi alabileceği kişiyi sonunda bulduğunu düşünen başkomiser, "Cemal'i öldürenlerle bizim Önder Komiser'i, hatta polis Ali Çiftçi'yi öldürenler aynı kişiler olabilir" dedi. "Bunun için işbirliği yapmamızda fayda var."

"Evet, işbirliği yaparız, karşılıklı bilgilerimizi paylaşırız ancak çok dikkatli olmamız gerektiğini hatırlatmalıyım. Emekli ya da çalışan hiçbir görevlimizi açık etmemeniz, benden duyduklarınızı kesinlikle kayda geçirmemeniz gerekiyor. Aksi takdirde MİT yasasından dolayı hepimiz sıkıntı yaşarız."

Müfettiş Mert Şahin'in işini bilen biri olduğuna kanaat getiren başkomiser, "Merak etmeyin, çok dikkatli olacağız bu konuda" dedi.

"Tamam. Sizden bir ricam daha var" dedi müfettiş. "Bu konuyu polis şöyle, asker böyle, MİT böyle diyerek kurumlar arası kısır bir savaş haline getirmeyelim lütfen. Hepimiz devlet me-

muruyuz sonuçta. İster resmi olsun isterse sivil, her kurumda iyiler de var kötüler de. Öyle değil mi?"

"Çok haklısınız" dedi başkomiser.

"Şimdi ben bir tutanak tutacağım" dedi müfettiş. "Sizin bir soruşturmada yasal göreviniz gereği emekli polis Remzi Sağlam ile görüştüğünüzü, onun size MİT elemanı Cemal Gürsel isimli birinden bahsettiğini, bunun üzerine daha önceden tanıştığınız emekli MİT elemanı Nihat Yıldız'a durumdan bahsettiğinizi, onun da beni bulduğunu yazacağım."

"Bizim için bir sıkıntı yok" dedi başkomiser.

Hafiften gülümseyen müfettiş, "Siz bana bu bilgileri verdiniz ama bunun dışında aramızda herhangi bir bilgi alışverişi olmadı, tamam mı?" dedi.

"Tamam" dedi başkomiser.

"Pekâlâ, bu emekli polis Remzi Sağlam bana ifade verir mi?"

"Hemen arayıp soralım" diyen başkomiser telefon açtı. Kendisini tanıttıktan sonra, "MİT'ten bir müfettiş arkadaş yanınıza gelse, bana anlattıklarınızı ona da anlatır mısınız?" diye sordu.

"Tamam" demişti Remzi Sağlam. Başkomiser bunun üzerine, onun cep telefonu numarasını müfettişe söyleyip onu nerede bulabileceğini anlattı.

Konuşacakları konu bitmiş gibi görünüyordu. Bilgi için çok teşekkür eden müfettiş, "Bundan sonra doğrudan beni arayabilirsiniz" deyip cep telefonu numarasını söyledi.

Başkomiser son olarak, "Sansar lakaplı bu Ömer Sami Kuşçu hakkında ne zaman bilgi verebilirsiniz?" diye sordu.

"En kısa sürede. Ama anlaştığımız şartlarla."

Toplantı bitmişti. Çay bahçesinden ayrılan başkomiser ve Erol ofise döndüler.

Başkomiser odasında çalışmaya başlamıştı tekrar. Yarım saat sonra MİT müfettişi telefon açıp vereceği bilginin hiçbir resmi kayda girmemesi uyarısını bir kere daha hatırlattıktan

sonra, "Ömer Sami Kuşçu isimli bir personelimiz varmış" dedi. "Bir yanlışlık olmasın. Bizim personel 1953 İstanbul doğumlu, baba adı Mahmut, ana adı Emine, Samsun-Merkez nüfusuna kayıtlı."

Başkomiser sevinmişti ama uzun sürmedi bu. "Ömer Sami Kuşçu ölmüş" dedi müfettiş bu kez.

"Nasıl, ne zaman?"

"Bir trafik kazasında. 1989 yılının Kasım ayında, Kilyos yolunda" diye cevap verdi müfettiş.

34

Pazartesi günü öğleye doğruydu. Erdal'ın evinde saati bir daha kontrol eden Nikos heyecanlıydı biraz. Sanki büyük bir şirkette üst düzey bir iş bulmuş, ilk iş günü için hazırlık yapıyor gibiydi. Daha fazla oyalanmadan evden çıkıp Erdal'ın çalıştığı şirkete doğru yürümeye başladı.

Dün akşam Nikos'a iş kıyafetleri uydurmaya çalışmıştı Erdal ama verdiği kıyafetler çok bol ve kısa olmuş, Nikos bu kıyafetlerin içinde bir palyaço gibi görünmüştü. Bunun üzerine ikinci el kıyafetler satın almaya karar vermişlerdi.

Nikos on dakikada kargo şirketine ulaştı. İşyerinden iki saat izin alan Erdal da birkaç dakika sonra şirket kapısının önünde göründü. Birlikte ikinci el kıyafet satan bir dükkâna gittiler. Kalın bir gömlek, kot pantolon ve mont ile sağlam bir bot aldılar. Dükkândan çıkıp yine ikinci el cep telefonu satan bir dükkâna gidip ucuz bir telefon ile yeni bir hat satın aldılar.

Çarşıda işleri bitmişti. Yol üzerinden zeytin, peynir ve ekmek alıp evde çayla birlikte yediler. Bütün bir ekmeğin içini zeytin, peynir ve domates ile dolduran Erdal, "Bunu yanına al, gece çok acıkırsın" dedi. Ardından da biraz para bıraktı masaya.

Nikos duygulanmıştı. "Erdal çok sağ ol, hiçbir zaman unutmayacağım bunları" dedi.

"Hayır hayır. Akşam da söylediğim gibi, duygusal olmanın zamanı değil şimdi" dedi Erdal. Gözleri dolmuştu Nikos'un. Başını aşağı yukarı sallayarak arkadaşını onayladı.

"Akşam konuştuklarımızı sakın unutma. Bir-iki gün zor geçebilir. Pes etmek yok" dedi Erdal. Saatine baktıktan sonra da, "Benim gitmem gerekiyor. Sen de fazla oyalanma, saat dört buçukta belediye otobüsüne binmiş ol" dedi.

Nikos saat dört civarında evden çıkıp otobüs durağına geldi. Aşağı yukarı on beş dakika sonra da Pendik otobüsüne bindi. İçinde bulunduğu kıyafetlerden dolayı herkesin kendine baktığını sanan Nikos yol boyunca, "Duygusallaşmamalıyım, kendimi tamamen yapacağım işe vermeliyim" diye tekrar tekrar uyardı kendini.

Yaklaşık bir saat sonra otobüsten indiğinde soğuk bir rüzgâr esiyordu. O da herkes gibi hafif yokuş yolda yürümeye başladı. Aşağı yukarı beş yüz metre gittikten sonra bahçe kapısında "Nur Paketleme" yazan şirketi gördü. Eski bir uçak hangarına benzeyen bir yerdi burası. Çoğunluğu erkeklerden oluşan yaklaşık yüz elli kişi bekleşiyordu kapının önünde. Nikos içeri girip isminin Zafer olduğunu, Erdal Tuncer isimli bir arkadaşının gönderdiğini söyledi.

"Tamam, şimdi dışarıda bekle. İsmin çağrılırsa içeri geçersin" dedi bir görevli.

Dışarı çıkıp kalabalığın içinde beklemeye başlayan Nikos, iyice gerilmişti. "Çağrılır mıyım? Çağrılırsam işi yapabilir miyim?" diye kaygılanıyordu.

On beş dakika sonra gündüz vardiyasının işçileri paydos etmiş, gece vardiyası işçileri içeri girmişti. Otuz-kırk kişi ile beraber dışarıda beklemeye devam ediyordu Nikos. Kapıya çıkan görevli, "Zafer Buğdaycıoğlu" da dahil yedi kişinin ismini okuduktan sonra, "Bugün bu kadar, diğerleri beklemesin" dedi.

Derin bir nefes alan Nikos diğer altı kişiyle beraber içeri geçti. İçeride sert görünüşlü bir görevli işyerinin kısa bir tanıtımını yaptıktan sonra, "Aranızda sigorta, sendika, servis, sosyal hak falan arayacak olan varsa hemen dışarı çıksın" dedi.

Hiç kimseden ses çıkmamıştı. Yedi kişi görevliyle birlikte işin yapıldığı bölüme geçtiler. "Önce biraz izleyin. Birazdan vardiya çavuşu yardımcı olacak size" dedi görevli.

Nikos yapılan işi diğerleri gibi dikkatle izlemeye başladı. Aşağı yukarı yüz metre uzunluğundaki yürüyen bir banttan kâğıda sarılı el sabunları geliyor, bantta karşılıklı olarak oturmuş işçiler bu sabunları yanlarındaki küçük bir pakete koyuyor, sonra da bu paketlerin kırk sekiz adedini bir koliye yerleştiriyorlardı.

Birkaç dakika sonra yanlarına gelen vardiya çavuşu, "Nasıl yapıyorlar, gördünüz mü?" dedi. "Önce sol elle yanlarındaki paketi alıyorlar, sonra sağ elle banttan gelen sabunu alıp pakete koyuyorlar, sonra yine sol elle ürünü koliye yerleştiriyorlar. Çok hızlı olmanız gerekiyor, hızlı olamayanların yerine yarın başkalarını alacağız, bilesiniz."

Herkesin yürüyen banttaki yerlerini gösteren çavuş, "Haydi, başlayın bakalım" dedi.

Gösterilen yere oturan Nikos çok gergindi. Söylendiği gibi yapıp ilk ürünü koliye koydu. Sonra bir tane daha, bir tane daha. Diğer işçilere göre çok yavaştı, bir süre sonra yanındakiler koliyi doldurduğu halde, Nikos daha yarıya bile gelememişti ama pes etmeden hızlanmaya çalıştı sürekli. Yarım saat sonra otomatikleşmiş gibiydi elleri, kendi de şaşırdı bu duruma. Buna rağmen vardiya çavuşu ara sıra yanına gelip, "Daha hızlı, daha hızlı" diyordu. Dördüncü gelişinde başını kaldırıp çavuşa gülümsemeye çalışan Nikos ilk defa etrafa bakabilmişti.

Karşı çaprazında oturan orta yaşlı bir adam, çavuş gittikten sonra, "Arkadaşım sen boş ver bu kan emicileri, ilk günden çok zorlama kendini, bir-iki güne zaten alışırsın" dedi.

Adama gülümsemekle yetinen Nikos çok yorulmuş, tüm vücudu ter içerisinde kalmıştı. Kolları ve beli de çok ağrıyordu.

Bir süre sonra yanına yaklaşan orta yaşlı bir adam, "Erdal kadar hızlı olman gerekir" dedi.

Nikos onun şef olduğunu anlamıştı. "Elimden geleni yaparım efendim" dedi.

Nikos daha da hızlanmaya çalıştı. Gece saat on birde yirmi dakika yemek molası verildi. Hiç acıkmayacağını sanıyordu Nikos ama öyle olmamıştı. Tüm bir ekmeği mideye indirdi. Sonra Erdal'a telefon açıp durumdan bahsetti biraz. Birkaç dakika sonra da vardiya tekrar başladı. Yemekten sonra çalışmak daha da zor geldi. Ama başlangıca göre iyice hızlanmıştı.

Sabah saat altıda vardiya sona erdi. Nikos grup içerisindeki en az paketlemeyi yapmıştı. Yanına gelen çavuş kolileri saydıktan sonra, "Çok yavaşsın ama yarın da gel bakalım" dedi.

Teşekkür eden Nikos yan tarafta muhasebeye bakan birinin yanına gitti. Kaç paket teslim ettiğini gösteren küçük kâğıdı adama uzatıp parasını aldı. Para çok azdı, bu parayla en fazla beş-altı paket sigara alınabilirdi. Ama Nikos bunu düşünecek durumda değildi şimdi, o hayatında ilk defa para kazanmanın sevincini yaşıyordu içinde.

35

Salı günü öğle saatlerinde Başkomiser Selçuk'un odasına gelen Erol, 1989 Kasımının gazete haberlerinin fotoğrafını masaya bıraktıkan sonra, "Sansar'ın trafik kazasında öldüğü doğruymuş" dedi.

Başkomiser hemen haberi okumaya başladı.

Dün MİT müfettişinin telefonundan sonra Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'nun nüfus kayıtlarını çıkarttırmışlar ve onun ailenin tek çocuğu olduğunu, hiç evlenmediğini, babasının kendinden önce, annesinin ise kendinden sonra öldüğünü öğrenmişlerdi. Ayrıca Sansar'ın kimlik almak için verdiği iki ayrı vesikalık fotoğrafı ilgili nüfus müdürlüğünden temin etmişlerdi. Son olarak hakkında genel bir araştırma yapmışlar, ilk, orta ve lise eğitimini İstanbul'da ailesinin yanında tamamladığını ama üniversite eğitimini Ankara'da, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde yaptığını, babasının vergi dairesinden emekli, annesinin ise ev hanımı olduğunu tespit etmişlerdi. Bugün ise Erol ve iki polis arşiv taraması için üç büyük gazeteye gitmişlerdi. Aradıkları haberi bulan Erol ve ekibi, haberin fotoğrafını çektikten sonra ofise geri dönmüştü.

Gazete haberi aynı ajans kaynaklıydı. Hurdaya dönmüş bir araba fotoğrafının bir köşesinde vesikalık bir fotoğraf görünüyordu. Haberde Kilyos yolunda bir trafik kazası meydana geldiği, kazada aracın uçurumdan aşağı yuvarlandığı ve yangın çıktığı, aracı kullanan Ömer Sami Kuşçu isimli Başbakanlık personelinin olay yerinde öldüğü yazıyordu.

"Başbakanlık personeli yazıyor" dedi Erol.

"Evet" dedi başkomiser. "MİT personeli dışarıya genellikle Başbakanlık personeli olarak tanıtılır."

"Anladım" diyen Erol kısa bir süre sonra izin isteyerek odadan çıktı.

"Sansar'ın öldüğü kesinleşti, şimdi ne olacak?" diye düşünmeye başladı başkomiser. Nikos bulunduktan sonra takip edilmeye devam edilecekti, bunda tereddüt yoktu ama sonradan ölmüş olsa bile, Sansar'ın sağken işlediği suçların ispatlanması çalışmalarına devam edilip edilmemesi konusunda kararsızdı. Aklına birçok soru geliyordu. Önder Keskin'in ölümünün aydınlatılması gerekmiyor muydu? Onun çok zor durumlara düşmüş eşi ve çocuklarının olayın faili ölmüş olsa bile konunun aydınlatılmasını istemeye hakları yok muydu? Ya gencecik yaşta ölen Ali Çiftçi? Onun bir otel odasındaki ölümü adi bir olay olarak mı kalacaktı? Ya hayatta hiç kimsesi olmayan, tamamen yetiştirme yurtlarında büyüyen MİT elemanı Cemal Gürsel Çalışkan, onun olayını hiç kimse aydınlatmayacak mıydı? Sansar ölünce, işlediği bütün suçlar onunla beraber unutulacak mıydı? Onunla beraber hareket eden birileri varsa, onlar da ölenin hatırına bu işlerden yakayı sıyıracak mıydı? Nikos'un dedesinin ölümüne neden olma suçu bir daha açılmamak üzere kapanmış mıydı? Aksaraylı Bilal'in donarak ölmesine neden olma, ya rahibin erken ölümüne neden olma? Ya kendi kurumundaki görevini kötüye kullanma suçu? Sonra bu suçları gizlemek için işlediği başka suçlar? Bu suçları başkalarına işletmişse onları susturmak, ortadan kaldırmak için işlediği suçlar? Derin bir nefes alıp veren başkomiser, "Ne olacak tüm bunlar?" diye sordu kendi kendine. "Sansar ölünce her şey temizlendi mi yani? Bundan sonrası benim işim değil, ben sadece Nikos'a ve peşindekilere bakarım, diye düşünülebilir mi? Başka şubedeki polislerin veya MİT'in, ölmüş bir adamın sağken işlediği suçların peşine düşmesi beklenebilir mi? Kocaman bir hayır. Hiç kimse uğraşmaz bu konuyla."

Sansar konusunda araştırmaya devam edilmesi gerektiğini düşünüyordu başkomiser ama kararsızdı. Bir süre sonra enerjisi düşmeye, dalgınlaşmaya başlamıştı. Onu bu dalgınlıktan oda kapısının tıklanması çıkardı.

İçeri giren Metin, "Efendim, bizim çocuklar Nikos'un yerini tespit etmişler" dedi. "Nikos şu an Erdal Tuncer isimli bir arkadaşının evinde. İki gündür orada kalıyormuş."

"Neden?"

"Ailesiyle tartışmış galiba."

"Nasıl?"

"Efendim bizimkilerin söylediğine göre, Nikos kaybolmadan önce evden çıkıp yakınlardaki bir parka gitmiş. Bir bankta oturup dakikalarca ağlamış orada. Psikolojisi çok bozuk görünüyormuş. Sonra çok dalgın bir şekilde yürüyerek Kadıköy merkeze gidip bir birahanede içmeye başlamış."

"Ama bizimkiler onun birahaneden çıktığını fark etmemişler, değil mi?" dedi başkomiser.

"Evet. O akşam hava çok kötüymüş efendim."

"Neyse. Sonra birahaneden çıkıp bu Erdal Tuncer isimli arkadaşının yanına mı gitmiş?"

"Evet. Bir gün sonra da Pendik'te bir paketleme şirketinde sıradan bir işçi olarak çalışmaya başlamış."

Başkomiser şaşırmıştı biraz. "Nasıl? Çok zengin bir ailesi var onun. Emin misin?" diye sordu.

"Evet. İşi de büyük ihtimalle bu Erdal buldu."

Şımarık bir zengin çocuğu diye düşündüğü Nikos'a biraz sempati duymaya başlamıştı başkomiser. "Ailesiyle çok fena tartıştı o zaman" dedi.

"Galiba" dedi Metin. "Efendim, bizim arazideki çocuklar Nikos'un nerede olduğunu araştırırken başka birilerinin de onu sorduğunu duymuşlar."

"Her kimseler çocuğun peşini bırakmaya hiç niyetleri yok anlaşılan" dedi başkomiser.

"Evet efendim. Erdal'ın evinin yakınlarında ve bu paketleme şirketi civarında şüpheli bir-iki araç görülmüş."

"Onlar da bizim gibi Nikos'u kaybedip sonra yeniden buldular o zaman."

"Evet. Bizimkiler araçları durdurup içindekileri sorgulamak için diğer ekibi bölgeye çağırmışlar ama bizim ikinci ekip bölgeye ulaşamadan şüpheli araçlar ortadan kaybolmuş."

"Anlaşıldı" dedi başkomiser. "Çocuklara söyle, Nikos'u daha ciddi takip etsinler. Peşinde şüpheli birileri olursa da derhal gözaltına alsınlar onları."

"Evet efendim, ben de aynı talimatı verdim."

Metin bir süre sonra odadan çıktı. "Nikos'u takip edenler Sansar'ın pis işlerinin mirasçıları olabilir" diye düşünen başkomiser kararını vermişti. "Ölmüş olsa bile Sansar'ın sağken işlediği suçların açıklığa kavuşturulması gerekiyor."

36

Nikos salı günü öğleden sonra çok zor uyandı. Kolları ve beli başta olmak üzere tüm vücudu çok ağrıyordu. Ancak "Kalkmak zorundayım" diye mırıldandı.

Sabah işten çok yorgun bir şekilde çıkıp saat yedi civarında eve gelen Nikos başını yastığa koyar koymaz uyumuştu. Sekiz saat uyumasına rağmen hiç dinlenememiş gibiydi. Yataktan çok zor kalkabildi. Bir saat içinde yeniden yola çıkmak zorundaydı. Canı hiçbir şey yemek istemedi, sadece bir kahve içti. Akşam için ekmek arası yiyecek bir şeyler hazırladı. Kısa süre sonra da evden çıkıp gece vardiyasına gitmek üzere Pendik otobüsüne bindi. Oturacak bir yer bulmuştu. Hemen düşünceler üşüşmeye başladı zihnine ama fiziksel yorgunluk her şeye baskın çıktı ve birkaç defa uyuyup uyandı koltukta.

Bir saat sonra paketleme şirketine ulaşmıştı. Kısa süre sonra akşam vardiyası başladı. Yine sabun paketlenecekti. Dünkü yerine oturan Nikos'un elleri otomatikleşmiş gibi görünüyordu artık. Neredeyse hiç bakmadan banttan gelen sabunu alıp pakete yerleştiriyordu.

Bir süre sonra etrafı gözlemlemeye, insanlara kulak kabartmaya başladı. Görevliler yaklaştığında susuyor, gittiğinde dertleşiyordu işçiler. Biri oğlunun askerde olduğundan, başka biri kızını evlendireceğinden, bir diğeri çocuk okuttuğundan bahsediyordu. Bazıları bankaya taksit ödemesi gerektiğini, bazıları borcunu ödeyemediği için eve haciz geldiğini anlatıyordu. Nikos anlamıştı, hemen hepsi başka işlerde nöbet usulü çalışıyordu aslında ve buraya ikinci iş olarak geliyorlardı. Hepsi ağır

çalışma şartlarından çok şikâyetçiydi ama buna rağmen bu işi bulduklarına memnun olmuş görünüyorlardı.

Bir süre sonra Erdal'a daha fazla yük olmayıp ayrı ev tutması ve dedesinin yarım kalan işini tamamlaması gerektiği aklına gelen Nikos umutsuzluğa kapılmış gibiydi. "Buradan kazanacağım para ancak yeme içme ve yol masraflarıma yeter, artan parayla en dış semtlerdeki küçük bir evin kirasını bile ödeyemem" diye düşündü.

Her zamanki gibi yine çok hızlı bir şekilde bozulmaya başlamıştı Nikos'un morali ama kısa bir süre sonra, "Dün bir bugün iki, neden bu kadar acele ediyorsun?" diye kendi kendini uyardı. Burada çalışabilmek için kapıda sıra bekleyen birçok insan olduğunu hatırlayınca, "Onlar gibi mi olmak istiyorsun?" dedi içinden. Bir süre sonra da Erdal sayesinde bir iş bulmuşken bunu kaybetmemesi gerektiğine, ilerleyen zamanlarda daha iyi şartlarda başka bir iş bulabileceğine, ondan sonra hayallerinin peşine düşebileceğine karar verdi.

Saatler geçmiş sabah olmuştu artık. Dünden on dört adet fazla olan kolileri teslim edip parasını aldı. Paranın ne kadar az olduğu biraz daha dikkatini çekti. Ancak "Yapacak bir şey yok" diye düşündü.

Hemen durağa gidip Kadıköy otobüsüne bindi. Oturacak yer bulamamıştı. Bir saat sonra, saat yedi civarında eve gelebildi.

Erdal evden çıkmamıştı hâlâ. "Seni bekledim" dedi.

"İyi yaptın, yoksa hiç karşılaşamayacaktık" dedi Nikos.

"Bugün nasıldı, çok zorlandın mı?"

"Biraz daha alıştım galiba" diyen Nikos, birkaç gün sonra diğer işçiler gibi olabileceğini anlatmaya başlamıştı. Onun sözünü kesen Erdal, "Nikos dinle beni" dedi. "Sen hayatı bu tip fiziksel işlerde çalışarak geçen bizler gibi değilsin, böyle giderse kısa sürede hasta olursun."

Babasının söylediği şeyler aklına gelen Nikos gerilmişti biraz. "Ekonomi eğitiminle ilgili bir işi yap diyorsan, kesinlikle o işleri yapmayacağım" dedi.

"Hayır öyle bir şey değil" dedi Erdal. "Senin için paketleme işinden daha kolay bir iş bulabilir miyim diye düşünüyordum. Dün bizim şirketteki birkaç kişiyle konuştuktan sonra bu kadar yorulmadan yapabileceğin başka bir iş olduğunu anladım."

Nikos merak etmeye başlamıştı. "Ekonomi dışında ve fiziksel olmayan bir iş öyle mi?" diye sordu.

"Evet. İngilizce özel ders verme işi" dedi Erdal. "Paketlemede bütün bir gece çalışıp aldığın parayı özel ders vererek bir saatte alabilirsin."

Nikos anadilleri Türkçe ve Rumcanın dışında çok üst düzeyde İngilizce ile orta düzeyde Almanca biliyordu. "Ben öğretmen değilim ki. Nasıl olacak bu?" diye sordu.

"Özel ders verenlerin çoğu öğretmen değil, üniversite öğrencileriymiş."

Hafiften gülümseyen Nikos, "Sen nereden biliyorsun bütün bunları?" diye sordu.

"Bizim şirkette konuştuğum bir kişi geçen yıl oğluna İngilizce özel ders aldırmak istemiş ama öğretmenler çok pahalıya ders veriyorlarmış. O da gazete ilanından daha ucuza özel ders veren bir üniversite öğrencisi bulmuş."

Dedesinin yarım kalan işini tamamlaması için daha fazla paraya ihtiyacı olduğu aklına gelen Nikos'un İngilizce özel ders verme fikri kafasına yatmaya başlamış gibiydi ama babasının okul maliyetleriyle ilgili söyledikleri geliyordu aklına. "Bu yabancı dilleri de babamın verdiği paralarla öğrendim. Bu da biraz ekonomi işi gibi göründü gözüme" dedi.

Erdal kızmış gibi görünüyordu biraz. "Hayır. Bu çok duygusal bir düşünce" dedi. "Baban ehliyet almana da para harcadı, şoförlük işi çıkarsa, onu da mı yapmayacağım diyeceksin? Veya

baban yemene içmene, büyümene de para harcadı. Büyümeyi kabul etmiyorum mu diyeceksin?"

Nikos söyleyecek bir şey bulamamış gibiydi. Sesini iyice yumuşatan Erdal, "Hadi kırma beni" dedi. "Gidip bir gazeteye özel ders ilanı verelim."

"Hemen öğrenci çıkar mı acaba?"

"Çıkana kadar deneriz" dedi Erdal. "Senin için en iyisi bu, güven bana."

"Tamam" dedi Nikos. Birlikte İskele Caddesi'ndeki bir gazete ilan bürosuna gidip yarın yayınlanmak üzere İngilizce özel ders ilanı verdiler. İlan parasını Erdal ödedi.

Erdal işe giderken Nikos da eve geri döndü. Çok yorgun ve uykusuzdu. Hemen yatağa girdi. "Bu özel ders ilanından bir şey çıkmaz ama Erdal'ı kıramazdım" diye geçirdi içinden.

37

Çarşamba öğleye doğruydu. Başkomiser Selçuk ile Erol randevu saatinde emekli MİT elemanı Enver Sert'in evinin kapı ziline bastılar.

Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'nun sağken işlediği suçların tespit edilmesi gerektiğine karar veren başkomiser, geçen hafta bir arkadaşının, "Enver Sert isimli emekli bir MİT elemanıyla bağlantı kurabilirim" dediğini hatırlamıştı. Yıllar önce emekli olmuş yaşlı birinden işe yarar bir şey öğrenemeyeceğini düşünmüştü başkomiser o zaman. Ancak dün onun Sansar'ı tanıyabileceği aklına gelmiş, hemen arkadaşını arayıp bu emekli MİT'çi ile bir görüşme ayarlamasını istemişti.

1986 yılında emekli olan ve seksen yaşını aşmış görünen Enver Sert onları çok sıcak karşılayarak içeri aldı.

Başkomiser bir süre sonra konuya girerek, 1989 yılında bir trafik kazasında ölen Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu isimli eski bir MİT personelini tanıyıp tanımadığını sordu.

"Tanımıyorum ama bu lakabı bir yerlerden duymuş gibiyim. Bizden sonraki devrelerden biri olabilir" dedi Enver Sert. Hemen ardından da, "Niçin gerekli size bu?" diye sordu.

Otuz üç yıl önceki olaylardan ve Ömer Sami Kuşçu'nun işlemiş olabileceği suçlardan kısaca bahseden başkomiser, "Tarihi İncil konusu bugünlerde yeniden gündemde" dedi.

"Anlattıklarınıza göre bu adam da komünizm tehlikesi geçtikten sonra görevi kötüye kullananlardan biri galiba."

"Nasıl?" diye sordu başkomiser.

Cep telefonunu eline alan Enver Sert, "Anlatırım ama bu Sansar denen adam kimmiş, önce bunu bir öğrenelim" dedi.

Arka arkaya birçok kişiyi aradı. Sansar ismini duyduklarını ancak onu tanımadıklarını söylemişti bazıları. Bir-iki kişi ise onu Tufan Kaya isimli yine emekli bir MİT elemanının tanıyabileceğini söylemişti. Tufan Kaya'yı tanıyordu Enver Sert ama bir bağlantıları yoktu. Birkaç kişiye daha telefon açarak Tufan Kaya isimli adamın telefon numarasını buldu. Hemen telefon açtı ona ama telefona bakan olmadı. "Birazdan tekrar ararız" diyen Enver Sert, "demek Sansar denen bu adamın bir sürü yamuk işi çıktı" dedi.

"Evet, hem de çok" dedi başkomiser.

"Eskiden birçok kişi vardı böyle" dedi Enver Sert. "Ne zaman olmuştu bu olaylar?"

"1988, 89 yıllarında."

"Tamam işte. Tam o yıllarda komünizm tehlikesi iyice azalmış, MİT'in eski personellerinden bazıları 1970'li yıllardaki antikomünist faaliyetleri kalkan olarak kullanıp bir sürü yasadışı işe bulaşmıştı."

"Nasıl?" diye sordu başkomiser.

"Biliyorsunuz komünist blok 1992 yılında tamamen çöktü. İşte bu tarihe kadar komünizme karşı mücadele etmiş asker, polis ve istihbaratçıların birçoğu emekli olup emekli maaşlarıyla namuslu bir şekilde geçinmeye çalıştılar. Ama bazıları böyle düşünmeyip geçmişteki antikomünist faaliyetlerinin karşılığı olarak yasadışı işlere girme hakkı gördüler kendilerinde. İstihbaratını yabancı servislerin eline bırakırsan, personeline yasadışı işler yaptırırsan böyle sonuçların ortaya çıkması normaldir."

"Nasıl?" diye sordu Erol.

Derin bir nefes alıp veren Enver Sert, "Çok uzun bir hikâye bu aslında ama kısaca anlatayım" dedi. "Bilirsiniz, normalde istihbarat örgütlerinin asıl görevi araziden bilgi toplayıp bunları hükümete ve operasyonel birimlere aktarmaktır. Bizim kurum da 1952'de NATO'ya girene kadar aşağı yukarı bu şekilde çalı-

şıp komünizm tehlikesine karşı kendi imkânlarıyla bilgi toplayıp bunları ilgili birimlere aktardı. Ama komünist bloka karşı kurulan NATO'ya girildikten sonra durum değişmeye başladı. Üye devletler istihbarat örgütleri alanında da işbirliği yapmaya başladılar. Ama bunlar hep yasal, hükümetlerin bilgisi dahilinde yapılan işlerdi. Ancak 1960'ların sonuna doğru bu işbirliğinin yeterli olmadığı, komünizm tehlikesinin yaklaştığı gerekçe gösterilerek daha aktif işbirlikler uygulanmaya konuldu. İstihbarat kurumları temel görevlerinin yanında operasyonel işler de yapmaya başladılar. 1970'lerin ilk yarısında iş kontrolden çıktı ve hükümetlerden habersiz işler de devreye sokuldu. 1975'ten itibaren Amerikan istihbarat örgütü o kadar içimize girmişti ki, personele doğrudan emirler verebiliyorlardı artık. Onların veya birlikte çalıştıkları yöneticilerin emirlerinin uygulanması konusunda en küçük de olsa tereddüt gösterenler hemen görevden uzaklaştırılıyor veya pasif görevlere atanıyorlardı. Bu konular 1980'de zirveye çıktı ve eylül ayında askeri darbe oldu."

"Tam olarak nasıldı bu operasyonel faaliyetler?"

"En başta kritik görevlerdeki tüm devlet memurlarını fişlediler. Komünist olmak şöyle dursun, demokrat, liberal, cumhuriyetçi, çağdaş düşünceli memurlar bile tehlikeli sayılıp haklarında abartılı, hatta yalan yanlış raporlar düzenlenip görevden alınmaları veya pasif görevlere atanmaları sağlandı. Sivil toplum örgütlerinin yöneticileri hakkında da abartılı raporlar düzenlenerek tutuklanmaları sağlandı. Komünizme doğal olarak karşı olabilecek tüm muhafazakâr, dinci yapılar desteklendi. Yine abartılı raporlar yazılarak onların kritik görevlere gelmeleri sağlandı. Buraya kadar olanlara az da olsa hukuki gerekçe bulunabilirdi. Ama adamlar bununla kalmayıp muhafazakâr ailelerin çocukları arasından çeşitli vaatlerle personel devşirip onlara cinayetler de dahil sayısız suç işlettiler. Yakalandıklarında tüm resmi kurumlarda koruyup kollanmalarını sağladılar.

İşte bu devşirme çocuklar komünizm tehlikesi geçince boşluğa düştüler, bir süre sonra da çek senet tahsilatı, kumarhanecilik, kaçakçılık başta olmak üzere birçok yasadışı işe bulaştılar. Kendilerine engel olmaya çalışanlara, 'Biz geçmişte komünizme karşı çok büyük mücadele verdik, bazı işlerden nemalanmak bizim hakkımız' dediler."

"Sansar da bu tip yasadışı işler yapmakta kendini haklı görenlerden biri olabilir diyorsunuz" dedi başkomiser.

"Evet" diyen Enver Sert, yasadışı işlerin ayrıntılarını anlatmaya başlamıştı ama bir süre sonra telefonu çaldı. Numarayı kontrol eden Enver Sert hemen telefonu açtı.

"Beni aramışsınız " dedi arayan kişi.

Enver Sert, telefon numarasını aldığı kişiyi söyledikten sonra kendisini tanıttı.

"Enver Abi sesinizi duymak ne güzel" dedi Tufan Kaya.

Genel bir sohbetten sonra, Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'yu hatırlayıp hatırlamadığını sordu Enver Sert.

"Hatırlamaz mıyım o pisliği" dedi Tufan Kaya.

"Tamam, bir başkomiser arkadaşımızı sana göndereceğim, ona yardımcı olursan sevinirim."

38

Perşembe günü öğlene doğruydu. İngilizce özel dersi için ilk öğrenci telefon açtığında Nikos çok heyecanlandı.

Nikos dün özel ders için ilan verdikten sonra eve gidip uyumuş, öğleden sonra uyanıp işe gitmiş, tüm gece paketleme işinde çalıştıktan sonra sabah saat yedi sıralarında eve geri dönmüştü. Bir-iki saat uyumak için yatağa girmiş, saat onda cep telefonu çalınca uyanmıştı. Hemen telefona bakmış ama arayanın Erdal olduğunu görmüştü. "Senden başka telefon açan olmadı" demişti ona. Erdal da, "Merak etme, öğleden sonra ararlar" demişti. Tekrar uyuyamayan Nikos yataktan kalkıp kahvaltı yapmış, not almak için yanına kâğıt kalem hazırlamış ve ilk öğrenci saat on bir buçuk sıralarında aramıştı.

Adı Onur olan öğrenci, lise mezunu olduğunu ve İngilizce pratiğini geliştirmek için özel ders almak istediğini söyledi.

Nikos'un tam aradığı şeydi bu. Özel ders ilanında yazdığı gibi, "Londra'da üniversite okuyup yüksek lisans yaptım" dedi. "Pratik yapman konusunda yardımcı olabilirim."

Kararı tek başına veremeyeceğini, annesinin de onayı gerektiğini söyleyen Onur, Nikos'u evlerine davet etti. Saat bir için randevulaştılar.

Telefonu kapattığında sevinçten uçuyor gibiydi Nikos. Ancak kısa bir süre sonra kaygılanmaya başlamıştı biraz. "Ne kadar pratik tecrübem olursa olsun yol gösterici bir kitaba, bir kaynağa ihtiyacım var" diye düşündü.

Zaman kaybetmeden evden çıkan Nikos, Kadıköy çarşıda bulunan bir pasaja gidip ikinci el, İngilizce dilbilgisi ve pratik kitabı satın aldı. Sonra da yakındaki bir kafeteryaya oturup pratik

kitabını gözden geçirdi. Hiç zorlanmayacağını anladı, hatta pratik kitabında bazı hatalar olduğunu fark etti. Dilbilgisi kitabını da inceleyen Nikos, onda da bir sorun yaşamayacağına karar verdi.

Çok seviniyordu. Hemen Erdal'a telefon açıp durumu anlattı. Bir süre sonra başka bir öğrenci velisi telefon açtı. Nikos ona da kendi bilgi ve tecrübesini anlattı. Adam birkaç telefon görüşmesi daha yaptıktan sonra kararını vereceğini söyledi. Biraz kaygılanmıştı Nikos. "Acaba Onur da görüşmeden sonra kabul etmeyebilir mi?" diye düşündü.

Zaman yaklaşıyordu. Nikos öğrencinin evinin olduğu yeri aşağı yukarı tahmin ediyordu. Buna rağmen, "Yanılırsam randevuya geç kalırım" diye düşünüp hemen yola çıkmaya karar verdi. İskele meydanına gidip bir taksi dolmuşa bindi ve on dakika sonra da Caddebostan semtine ulaştı. Daha yarım saat vardı görüşmeye ama yürüyüp sokağı ve apartmanı tespit etti. Sokakta beklemesinin uygun olmayacağına karar verip yakındaki bir parkta oturdu, dilbilgisi kitabını incelemeye başladı.

Onur ile anlaşıp anlaşmayacaklarını çok merak ediyordu. Bu sırada Erdal telefon açıp rahat görünmesi konusunda ona taktikler vermeye çalıştı.

Nikos yirmi dakika sonra parktan çıkıp apartmanın olduğu sokağa doğru yürümeye başladı. Randevu saatinden beş dakika önce de evin ziline bastı. Belli etmemeye çalışsa da çok heyecanlıydı. Kapıyı orta yaşlı bir kadın açtı. Hemen ardından da öğrenci Onur kapıya geldi. Birlikte salona geçtiler.

Genel bir sohbetten sonra, Onur İngilizce birkaç şey söyledi. Bu konular çocuk oyuncağı gibi gelmişti Nikos'a. Birkaç kez düzeltti çocuğun söylediklerini.

Hem Onur hem de annesi Nikos'a ısınmış görünüyorlardı. Haftada iki saat özel ders alma konusunda anlaştılar. Ancak bugün bir saat ders yapılmasını istiyorlardı. Hemen Onur'un odasına geçip derse başladılar.

Bir buçuk saate yakın ders yaptılar. Dersin sonunda Onur'un annesi bir buçuk saatlik para uzattı. Ama Nikos, sadece bir saatlik parayı alıp kalanını iade ettikten sonra, sanki çok profesyonel biriymiş gibi, "Bu ilk derse özeldi" dedi.

Evden ayrılan Nikos bir çocuk gibi sevinçliydi. Sokağın köşesini döner dönmez cebine koyduğu parayı çıkarıp baktı. İnanamıyordu hâlâ. Erdal'ın dediği gibi, paketleme işinde akşamdan sabaha kadar on iki saat çalışıp aldığı parayı bir saatte kazanmıştı. Hem de çay kahve içip sohbet ederek. Hemen Erdal'a tefelon açıp sevincini paylaştı.

"Şimdi hemen Kadıköy'e dönüp yarın için bir daha ilan ver" dedi Erdal.

Erdal haklı diye düşünen Nikos, zaman kaybetmeden dolmuşa binip Kadıköy merkeze döndü. Yarın için ilanı yazdırıp parasını ödedi.

İngilizce ve Rumca çeviri ve tercümanlık işleri de yapabileceği aklındaydı Nikos'un. Hemen yakındaki bir internet kafeye gitti. İnternette birçok tercüman arayan, sayfa başı çeviri yaptıran şirketler olduğunu gördü. Çok hoşuna gitmişti bu durum. "Ama bunlar cep telefonuyla olacak işler değil. Bir ev, bilgisayar ve internet bağlantısı gerekiyordur herhalde" diye düşündü. "Şimdi ev tutamam, bilgisayar da alamam ama yeni bir e-posta adresi alabilirim" diye düşündü. İşte bu sırada eski e-posta adresini kontrol etmek aklına geldi. Şifreyi yazıp sayfayı açar açmaz Murat Hoca'dan e-posta geldiğini gördü.

Alexis Buğdaycıoğlu'nun torunu ile görüşmekten çok memnun olacağını belirtip bir cep telefonu numarası yazmıştı Murat Hoca.

Hemen telefon açan Nikos, "Birkaç gündür e-postama bakamamıştım, çok özür dilerim" dedi.

"Sorun değil, cumartesi günü görüşebiliriz" diyen Murat Hoca adresini söyledi.

39

Perşembe günü akşama doğruydu. Başkomiser Selçuk, Erol ile birlikte emekli MİT personeli Tufan Kaya'nın evine gelmişti.

Orta boylu, hafif kel ve aşağı yukarı yetmiş yaşında görünen Tufan Kaya kısa bir tanışma sohbetinden sonra, "Nasıl yardımcı olabilirim size?" diye sordu.

Başkomiser el yazması İncil konusunu kısaca anlattıktan sonra, "Bu soruşturmanın şüphelilerinden Sansar lakaplı eski MİT personeli Ömer Sami Kuşçu hakkında bilgi topluyorduk, ancak onun bir trafik kazasında ölmüş olduğunu duyduk..." dedi.

Başkomiser daha sözünü tamamlamadan, "Ne ölmesi? Ömer Sami Kuşçu ölmedi" dedi Tufan Kaya.

Erol gibi başkomiser de çok şaşırmıştı. "Nasıl? Sansar ölmedi mi?" diye sordu hemen.

"Evet. O pislik kesinlikle ölmedi. Neymiş efendim bir trafik kazasında ölmüş. Kazadan sonra arabasında yangın çıkmış. Çok yakın bir mesai arkadaşı ve annesi teşhis etmiş onu. Bunu benim külahıma anlatsınlar."

Şaşkınlığını biraz üzerinden atan başkomiser, "Kazada başka birinin cesedi mi kullanıldı yani?" diye sordu.

"Evet."

"Teşhiste annesi anlamaz mı bunu?" dedi Erol.

"Kadına bu senin oğlun dedilerse, cesedin yüzü de tanınmaz haldeyse zavallı kadın ne diyecek?" dedi Tufan Kaya. "Veya annesi de işin içindeydi."

"Anlamadım, nasıl?" dedi Erol.

"'Anne hayatım tehlikede, şöyle şöyle bir şey yapmak zorundayım' dediyse, hangi anne kabul etmez bunu? Siz onu bilmez-

siniz, bu adam o kadar adi biri ki, annesini bile pis işlerine alet etmekten hiç çekinmemiştir."

"Yakın bir mesai arkadaşı da teşhis etmiş dediniz" diye hatırlattı başkomiser.

"Evet, kimdi bu?" diyen soran Tufan Kaya, cevabı da kendi verdi. "Süslü, yani Cevdet Karabulut. Sansar'ın her şeyi, kurumdaki koruyucusu."

"O da mı yalan söyledi yani?" dedi başkomiser.

"Evet" dedi Tufan Kaya. "Büyük gazetelerin hemen hepsi bu trafik kazasını yazmıştı o zaman. Aslında bu bile Sansar'ın ölmediğinin işaretidir."

"Nasıl?" diye sordu Erol.

"Normalde bizim personelle ilgiliyse haber pek yazılmaz. O tarihte biz bu haberin bilerek yazdırıldığına kanaat getirmiştik. Herkesin onun öldüğüne inanması isteniyordu çünkü. Ama biz bunu yemedik tabii."

"Sizden başkaları da inanmadı yani?" dedi başkomiser.

"Evet" dedi Tufan Kaya. "Benim çevremdeki hiç kimse inanmadı onun öldüğüne. Kendi aramızda çok konuşmuştuk bu konuyu. Hatta bizim arkadaşlardan bazıları ona çok benzeyen birini bir gün kurumda gördüklerini söylemişlerdi. Öldü dendikten bir yıl sonra falandı galiba, Sansar'a çok benzeyen birini İstanbul bölge başkanlığında görmüşler. Bizimkiler yanına yaklaşıp konuşmak istemişler ama adam hemen ortadan kaybolmuş."

"Neden gelmiştir ki kuruma?"

"Neden olacak? Pis işlerini temizlettirmeye gelmiştir."

"Bu adam hep böyle pis işlerle mi uğraşıyordu?"

"Mesleğin başlangıcında böyle değildi tabii, çok iyi işler çıkardığını duyardık. Ama zamanla zekâsını bu tip yasadışı işlerde kullanmaya başladı."

"Zeki biri mi?"

"Evet, hem de çok zeki biriydi. Aslında zekâsını iyi şeyler için kullansa Süslü hamisinin de yardımıyla kurumda çok üst seviyelere kadar yükselebilirdi. Yeterli donanımı da vardı bunun için. En başta çok iyi bildiği İngilizcenin yanında Almanca, Rusça ve Bulgarca da bilirdi biraz."

"Bulgarca dediniz, Bulgaristan muhaciri miydi bu adamın ailesi?" diye sordu başkomiser.

"Hayır değildi, komünizmle mücadele döneminde sadece o değil, hepimiz Rusça ve Bulgarca dersleri aldık biraz. Ben pek öğrenemedim ama Sansar iyice ilerletmişti. Yabancı dil konusunda çok yetenekliydi o."

"Ama hamisi ve kendisi tüm bu avantajlarını kötüye kullandı diyorsunuz?" dedi Erol.

"Evet" diyen Tufan Kaya kızmış görünüyordu biraz. "İnanamıyorum. Süslü yıllarca korudu bu adamı" dedi.

"Bu Süslü denen Cevdet Karabulut da hâlâ yaşıyor mudur?" diye sordu Erol.

"Hayır, öleli yirmi yıl falan olmuştur. Zamanında kurumda çok etkili bir adamdı."

Tufan Kaya belli ki, Cevdet Karabulut konusunu anlatmak istiyordu. "Bunu başka bir zaman konuşuruz" diye düşünen başkomiser, Sansar konusuna geri dönerek, "Resmi olarak ölü görünen ama gerçekte yaşıyor dediğiniz bu adam, yüz ameliyatı olup yeni bir nüfus kaydı almıştır herhalde?" dedi.

"Evet, kesinlikle öyledir" dedi Tufan Kaya.

"Kimlik ve yüz değiştirme ihtiyacı deşifre olmuş olmasından kaynaklanmıştır herhalde" dedi başkomiser.

"Görüntüde öyledir elbette. Ama asıl amacı yaptığı kaçakçılık ve diğer pis işlerini kapatmak, soruşturmalardan kaçmaktır."

"Anladım. Kurum böyle her isteyenin yüz ameliyatı olmasına, yeni bir nüfus kaydı çıkarmasına onay verir mi?"

"Vermez tabii ki, birçok prosedürü var bunun. Kurum için çok önemli bir görevi yerine getirirken deşifre olması ve bu kimliğiyle yaşamasının personel için hayati tehlike oluşturması gerekir. Süslü bütün kapıları açtırmış, her şeyi kılıfına uydurmuştur."

"Bu Sansar ve Süslü kurumda tam olarak ne iş yapıyorlardı?" diye sordu başkomiser.

"Cevdet Karabulut daha önceleri komünistleri, solcuları takip işlerinde yöneticiydi, Sansar da onun emrinde çalışıyordu. Ama komünizm tehlikesi biraz azalınca Sansar bir ödül olarak kaçakçılık işlerine geçti."

"Nasıl ödül, anlamadım!" dedi Erol.

"Bilirsiniz, siyasi işlerde pek cukka yoktur" dedi Tufan Kaya. "Sansar gibi uyanıklar biraz yollarını bulmak için bir süre sonra bu tip paralı yerlere geçerler. Üst makamlar da göz yumar buna biraz. Sekiz-on kaçakçılık olayı takip edersin, bir-ikisini jandarmaya veya polise ihbar eder, eseri ve suçluları yakalatırsın. Ama öbür taraftan diğerlerini görmezden gelip yolunu bulursun veya direkt olayın içinde olup para kazanırsın. Bu tip uyanıklar emin olun sizin kurumlarda da vardır."

Otuz iki yıl önce kaybolan MİT personeli Cemal Gürsel Çalışkan konusundan kısaca bahseden başkomiser, "Bu kişi konusunda bir bilginiz var mı?" diye sordu.

"Hayır, herhangi bir şey duymadım ama kendine en küçük zararının dokunma tehlikesi varsa gözünü kırpmadan öldürmüştür Sansar onu."

"Emekli veya çalışan bazı MİT personelleri bilgi vermekten biraz çekiniyorlar ama siz çok rahatsınız."

"Ölmüş eşek kurttan korkar mı? Bizim ahımız gitmiş vahımız kalmış. Hem ben bu bilgileri gazetecilere vermiyorum ki. Devletin polisine veriyorum."

"Teşekkür ederim."

"Ayrıca, polislerin benim ismimi ve anlattıklarımı resmi kayıtlara geçirirlerse kendi başlarının da belaya gireceğini iyi bildiklerini tahmin ediyorum."

Hafifçe gülümseyen başkomiser, "Bunu çok iyi biliyoruz" dedikten sonra, "bu Sansar denen adam daha sonraki bir tarihte gerçekten ölmüş olabilir mi?" diye sordu.

"Olabilir ama bence hâlâ yaşıyordur. Ölmüş olsa bir ses çıkar, kulağımıza bir şeyler gelirdi diye düşünüyorum."

"Anladım. Bu adam hâlâ yaşıyorsa, tarihi eser kaçakçılığı yapmaya da devam ediyordur?"

"Evet, bundan hiç kuşkunuz olmasın."

40

Cuma günü saat on bire geliyordu. Erdal'ın evinde telefon bekleyen Nikos, "Bir öğrenci daha bulursam iyice rahatlarım" dedi içinden.

Dün ilk öğrencisini bulup para kazandığı için çok sevinen Nikos, dersten sonra yeni bir ilan verip akşam paketleme işine gitmişti. Bu kez başka bir ürün paketlemişlerdi. Sabaha kadar çalıştıktan sonra işten eve dönen Nikos, birkaç saat uyuduktan sonra cep telefonunun alarmı ile uyanıp yine telefon beklemeye başlamıştı.

İlk telefon, kahvaltısını yaptıktan yarım saat sonra geldi. Nikos çok heyecanlamıştı. Arayan kadın, "Liseye giden kızıma özel ders aldırmayı düşünüyorum" dedi.

Nikos yedi yıl Londra'da yaşadığını, işletme fakültesi okuyup yüksek lisans yaptığını anlattı.

"Öğretmen değilsiniz yani" dedi kadın.

"Değilim ama üst düzeyde İngilizcem var."

"Tamam" diyen kadın, "birkaç görüşme daha yapayım. Duruma göre size dönerim" deyip telefonu kapattı.

"Döneceğini hiç sanmıyorum" dedi Nikos içinden. Aradan on dakika bile geçmeden yine telefonu çaldı. Arayan bir öğrenci velisiydi yine. Bu adam da oğluna özel ders aldırmak istiyordu. O da Nikos'un öğretmen olmadığını anlayınca, "Kusura bakmayın, biz öğretmen arıyoruz" deyip telefonu kapattı.

"Bu fiyata ders verecek öğretmen bulamazlar ki" diye mırıldanan Nikos'un keyfi kaçmıştı biraz. "Arayanlara öğretmenim diye yalan söylesem mi acaba?" diye geçirdi aklından ama bir süre sonra bunun doğru olmayacağını düşündü. "Hem hangi

okulda çalıştığımı sorsalar ne cevap vereceğim? Hayır hayır, bu doğru olmaz" diye mırıldandı.

Lisedeyken özel ders aldığı öğretmenleri aklına gelmişti. Bu öğretmenleri araştırırken annesinin ne kadar titiz davrandığını hatırladı. Bir süre sonra da annesini çok özlediğini düşündü. Evden ayrılmasının altıncı günüydü. Londra'dayken aylarca annesini göremediği olurdu ama şimdi durum biraz farklıydı. "Beni çok merak ediyordur" dedi içinden. Andrew'in aklına geldiğini pek sanmıyordu. "Babam da kendinden para almazsam aç kalacağımı sanıp birkaç gün sonra geri döneceğimi düşünüyordur." Derin bir nefes alıp verdikten sonra, "Babam ve kardeşime değil ama anneme telefon açıp iyi olduğumu söylemem gerekir" diye mırıldandı.

Yarım saat kadar sonra bir öğrenci telefon açtı. Nikos kendini anlatmaya başladı. Konuşmanın sonuna doğru, "Biz bir değerlendirme yapıp size dönelim" dedi öğrenci.

"Başka öğrenci bulamayacağım, dedemin yarım kalan işini tamamlayamayacağım galiba" diye düşünen Nikos yavaş yavaş kaygılanmaya başlamıştı. Ama kısa süre sonra, "Daha dün nasıl olursa olsun bir iş bulma derdindeydin, özel ders vermek istemiyordun. Acele etme" diye kendi kendini uyardı.

Saatler ilerliyordu. Ya uzun süre telefon gelmiyor ya da arayanlar öğretmen olmadığını anlayınca telefonu kapatıyorlar veya "Biz size döneriz" diyorlardı. Nikos iyice umutsuzluğa kapılmıştı artık. Bir telefon daha geldi. Bu kez arayan yine bir öğrenci velisiydi. "Ders verecek olan kişi siz misiniz?" diye sordu kadın. Nikos'un evet demesi üzerine, "Sizinle olmaz, ben kızıma bayan öğretmen arıyorum" deyip telefonu kapattı.

Kadının sözleri Londra'daki eski kız arkadaşı Christina'yı hatırlatmıştı Nikos'a. O da çok muhafazakâr ve kıskanç biriydi. "Onu arayıp borç para isteyebilirim" diye bir fikir geldi Nikos'un

aklına birden. Christina'nın telefon numarasını hatırlamıyordu ama araştırıp bulabileceğini düşündü.

Londra'da üniversitenin ilk yıllarında Christina isimli İrlandalı bir kız arkadaşı olmuştu. Başlangıçta her şey yolunda gitmiş ama zamanla çok sevdiği Nikos'u sıkboğaz etmeye başlamıştı kız. Bu durumdan hiç hoşlanmayan Nikos bir yıl süren bu ilişkiyi bitirmişti. Christina çok zor kabullenmişti durumu ama özel günlerde telefon açmaya devam etmişti. Christina da Nikos gibi zengin bir ailenin çocuğuydu. Telefon açması durumunda onun kesinlikle para göndereceğini düşünen Nikos, "Bu parayla ayrı ev tutar, dedemin yarım bırakmak zorunda kaldığı işi tamamlayabilirim" dedi içinden. Ama kısa süre sonra böyle bir şeyi asla yapamayacağını, bunun aklına gelmesinin bile çok ahlaksızca bir şey olduğunu düşünüp kendini kınadı.

Nikos'un aklına bu kez Christina'dan sonraki kız arkadaşı Megan gelmişti. Christina'nın tam tersi, çok rahat, bağımsızlığına çok düşkün bir karaktere sahipti Megan. Nikos gibi duygusal biri değildi. "Sizler Hıristiyan olsanız da, içinde yaşadığınız Müslüman Akdenizlilerin karakterlerini almışsınızdır. Çoğunuz ana kuzusu olur, toplumdan bağımsız yaşayamazsınız" derdi. Nikos da bu gözleme katılır, "Siz de fazla duygusuzsunuz" diye cevap verirdi. Megan iki yıl kadar sonra haber vermeden Brezilya'ya tatile gidince Nikos onu da terk etmişti. Megan gibi sorumsuz veya Christina gibi çok bağımlı bir kız arkadaş istemiyordu Nikos. Bu ilişkilerden sonra Nikos'un Londra'da kısa süreli bir-iki kız arkadaşı daha olmuş ama Türkiye'ye döndükten sonra olmamıştı.

Özel ders için bir-iki öğrenci velisi daha telefon açtı. Onlar da "Biz size döneriz" dediler ama dönen olmadı. Nikos bir süre sonra Erdal'ı arayıp durumu ona anlattı.

"Canını sıkma, haftaya bir daha ilan veririz" dedi Erdal.

İşe gitme zamanı yaklaşmıştı artık. Nikos'un morali iyice bozulmuştu. Buna rağmen, "Daha gün bitmedi, akşama kadar arayanlar olabilir" diye düşünüp yanına kâğıt kalem aldı. İş kıyafetlerini giyip gece yiyeceğini hazırladıktan sonra evden çıktı. Otobüs durağına doğru yürürken ilk öğrencisi Onur telefon açtı. Nikos onun dersle ilgili bir şey soracağını sanmıştı ama Onur, "Hocam Ufuk isimli bir arkadaşım da sizden ders almak istiyor, telefon numaranızı verdim. Birazdan sizi arayacak" dedi.

Bir anda heyecanlanan ve morali düzelen Nikos çok teşekkür etti. Onur'un telefonu kapatmasından kısa bir süre sonra da telefonu çaldı. Arayan kişi isminin Ufuk olduğunu söyledikten sonra, üniversite hazırlık sınıfında okuduğunu ve İngilizce pratiğini geliştirmek için özel ders almak istediğini söyledi. Nikos kendini anlatmaya başlamıştı ama Ufuk, "Çok iyi bir öğretmen olduğunuzu öğrendim" dedi.

Önce haftada iki, ilerleyen haftalarda dört saat özel ders için anlaştılar. İlk dersi de pazartesi öğleden sonra yapmaya karar verdiler. Nikos telefonu kapattığında çok sevinçliydi. "Artık referanslı bir hocayım" diye mırıldandı.

41

Cuma günü öğleden sonra saat dördü geçmişti. Başkomiser Selçuk'un odasına gelen Erol, "Sonunda tespit edebildik efendim" dedi. "Hem Ömer Sami Kuşçu'nun, hem de anne babasının mezarları Ümraniye Mezarlığındaymış."

"Bu çok iyi" dedi başkomiser.

Dün görüştükleri emekli MİT'çi Tufan Kaya, Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'nun ölmediğini, trafik kazasında başka birinin cesedinin kullanılmış olabileceğini iddia etmişti. Başkomiser bunun üzerine resmi olarak ölmüş görünen Ömer Sami Kuşçu ve babasının mezarlarının hangi mezarlıkta olduğunun tespit edilmesini istemişti.

"Şimdi sırada mezarları açıp kemik örnekleri almak var, değil mi?" diye sordu Erol.

"Evet ama önce şube müdüründen izin almamız gerekiyor" dedi başkomiser.

Erol odadan çıkmıştı. Bir süre sonra telefon açıp şube müdürünün yerinde olduğunu öğrenen başkomiser, hemen onun odasına gidip Tufan Kaya'nın Sansar hakkında söylediklerini anlatmaya başladı.

Çok şaşırmıştı şube müdürü. "Öldü sandığımız adam hâlâ yaşıyor olabilir mi yani?" dedi.

"Tufan Kaya yaşadığından pek emin değil ama Sansar'ın söylendiği tarihte ölmediği, kazada başka birinin cesedinin kullanıldığı konusunda çok iddialı."

"Anladım" dedi şube müdürü.

"Efendim, uygun görürseniz resmi olarak ölmüş görünen Sansar ile babasının mezarlarından kemik örnekleri alarak DNA testi yaptırmak istiyorum."

"Bir MİT elemanının mezarını açtırmak ciddi bir sıkıntı yaratır" dedi şube müdürü.

Hafifçe gülümseyen başkomiser, "Efendim biz bir MİT elemanının mezarını açmıyoruz ki. İki eski polisimizi öldürdüğünden ve tarihi eser kaçakçılığı yaptığından şüphelendiğimiz bir mafya liderinin mezarını açıyoruz" dedi.

"Tamam, bunu anlıyorum ama savcılık ne olacak? Biliyorsun mezar açma işlerini savcıların yaptırması gerekiyor."

"Biliyorum efendim ama bunun çok ciddi riskleri olabilir" dedi başkomiser.

"Nasıl?"

"Efendim böyle bir şey isteyecek olursak, şu âna kadar bulduğumuz her şeyi ve şüphelerimizi savcılığa anlatmamız gerekir. Bu durumda da birçok kişinin, hatta hâlâ yaşıyorsa Sansar'ın bile konudan haberi olabilir. İzin verirseniz kemik örneklerini mezarlardan gizlice aldırıp bir ön inceleme yaptırayım diyorum. Baba oğul çıkarlarsa hiç ortalığı bulandırmamış oluruz."

Şube müdürü kararsız kalmış gibi görünüyordu ama sonunda, "Tamam ama Erol ve Metin'den başkası duymasın bu konuyu. Onlara da söyle, ağızlarını sıkı tutsunlar" dedi.

"Emredersiniz" diyen başkomiser izin isteyip şube müdürünün odasından ayrıldı ve zaman kaybetmeden kendi odasına döndü. Savcı olmadan mezarı nasıl açtıracaklarını, mezarlık kapısında bekleyen görevlilerin bir sorun çıkarıp çıkarmayacağını düşünmeye başladı. Bu yol biraz zor görünmeye başlamıştı gözüne. Ama yine de Metin'i odasına çağırıp durumu anlattıktan sonra, "Belediye görevlilerinin ağzını bir yokla bakalım, bu konuda yardımcı olabilirler mi bize?" dedi.

"Efendim, mezarlıkların kontrolünü artık özel güvenlik şirketleri sağlıyor. Ümraniye Mezarlığı da büyük ihtimalle özel güvenliğe verilmiştir" dedi Metin.

"Evet?"

"Biliyorsunuz, özel güvenilik şirketlerinin çoğunun sahibi emekli polis. Emniyete de çok işleri düşüyor. Bağlantı noktaları bulabilirim diye düşünüyorum."

"Tamam. Bir araştır bakalım."

"Emredersiniz" diyen Metin odadan çıktı.

Başkomiser bilgisayarını açıp internette DNA kıyaslaması için mezardan hangi tür kemik örneklerinin alınması gerektiğini araştırmaya başladı.

Yaklaşık yarım saat sonra Metin ve Erol başkomiserin odasına geldiler.

"Efendim, tahmin ettiğimiz gibi Ümraniye Mezarlığını da özel güvenlik şirketi koruyormuş" dedi Metin. "Emekli bir polis arkadaş aracılığıyla ilgili şirketin yöneticisiyle konuştum. 'Ziyaret saatinden sonra gitsinler, kapıdaki görevlileri ararım, yardımcı olurlar' demiş adam."

"Çok iyi" dedi başkomiser, "her zamanki gibi harikalar yarattın yine."

"Görevimiz" dedi Metin, "efendim bu arada mesai de bitmek üzere, yola çıksanız iyi olur."

Metin odadan çıktı. Başkomiser ve Erol da kısa süre sonra otoparka indiler. Direksiyon başına Erol geçti yine. Trafik oldukça rahattı. Yaklaşık yarım saatte Ümraniye Mezarlığına ulaştılar.

Girişteki kulübede iki özel güvenlik görevlisi vardı. Onların yanına giden başkomiser, polis olduğunu söyledikten sonra, "Size bilgi verilmiş galiba, iki mezarı kontrol edeceğiz" dedi.

Görevlilerden biri, "Tamam, konudan haberimiz var" dedikten sonra, "İşçi ayarladınız mı?" diye sordu.

"Hayır, buralarda işçi buluruz diye düşünmüştük" dedi başkomiser.

"Tamam" dedi görevli. "Siz içeri girin, ben işçileri alıp geleyim."

Başkomiser ve Metin mezarlıktan içeri girince kısa bir araştırmadan sonra Ömer Sami Kuşçu ile anne babasının mezarını buldular.

Güvenlik görevlisiyle iki işçi kısa bir süre sonra yanlarına geldiler. İşçiler, mermerden yapılan mezarı yan tarafından açmaya başladılar hemen.

Yaklaşık yirmi dakika geçmişti, hava kararmak üzereydi artık. "Bu mezar boş gibi" dedi işçilerden biri.

Çok şaşırmıştı başkomiser. "Acele karar vermeyin, iyice kazın" dedi işçilere.

İşçiler mermeri kenara çekip sert zemini bulana kadar toprağı kazmalarına rağmen hiçbir kemik bulamadılar.

Erol da çok şaşırmıştı. İşçilerin ve mezarlık görevlisinin duymayacağı şekilde, "Mezara ya hiç defin yapılmadı ya da mezar sonradan boşaltıldı" dedi.

Başkomiser şaşkınlığını üzerinden atmış görünüyordu biraz. "Mezarın boş olması da Sansar'ın söylendiği tarihte ölmediğine dair iddiayı güçlendiriyor" dedi.

42

Nikos cumartesi günü öğleden sonra Murat Hoca'nın evinin kapı ziline bastığında gergindi biraz. "Dışarıda bir yerde görüşmeyi teklif etseydim keşke" diye geçti içinden.

Dün yeni öğrencisi Ufuk ile anlaşma sağladıktan sonra çok keyifli bir şekilde işe giden Nikos için zaman geçmek bilmemişti bir türlü. Çünkü Murat Hoca ile randevusuna saatler kalmıştı artık. Bir hafta önce Nâzım Hoca'nın Marcion İncili hakkındaki makalesini okuyan Nikos'un, Hıristiyanlık dinine bakışındaki tılsım bozulmuştu biraz. Bu nedenle çok gerilen Nikos bir an önce Murat Hoca ile görüşerek, hem Marcion İncili hakkında daha çok şey öğrenmek, hem de yıllardır içinde var olan ve Nâzım Hoca'nın makalesini okuduktan sonra iyice su yüzüne çıkan dini tutarsızlıklarını gidermek istemişti. Bu düşüncelerle tüm gece paketleme şirketinde çalışan Nikos sabah işten eve dönmüştü. Çok yorgun ve uykusuzdu, cep telefonunun alarmını kurduktan sonra uykuya dalması beş dakika bile sürmemişti. Saat on ikide uyanan Nikos, duş alıp tıraş olmuş, üzerine daha düzgün kıyafetler giydikten sonra yola çıkıp randevu saatinden beş dakika önce Erenköy semtindeki evin kapı ziline basmıştı.

Zayıf, orta boylu, kır saçlı ve yetmiş yaşlarında görünen Murat Yaman açmıştı kapıyı. Eski bir dostunun torununu çok sıcak bir şekilde karşılayıp salona aldı onu. Kısa bir tanışma sohbetinden sonra gerginliği biraz azalmış görünen Nikos, "Dedem ve bulduğu tarihi İncil'le ilgili araştırma yapıyorum. Onun arkadaşlarını tanımak, İncil'le ilgili bilgi almak istedim" dedi.

Hafiften gülümseyen hoca, "Ben de Alexis'in torunu İncil'i bulmuş, bir şeyler sormak için yanıma geliyor galiba, diye düşünmüştüm" dedi.

"Hayır, bulmaya çalışıyorum."

"Dedenle görüştüğümüzü kimden duydun?"

"Dedemin en iyi arkadaşı Rahip Vasilaki'nin manevi oğlu Topal Yorgi, sizden ve Nâzım Avcı isimli bir hocadan bahsetmişti. Üniversiteye gidip e-posta adresinizi öğrendim."

"Anladım. Nikos, kaç yaşındasın?"

"Yirmi yedi."

Hesap yapıyor gibi görünen Murat Hoca, "Alexis öldüğünde sen daha doğmamış oluyorsun, değil mi?" dedi.

"Evet."

"Deden başta olmak üzere birçok insan bu İncil nedeniyle büyük sıkıntılar çekti. Ben de bundan nasibini alanlardan biriyim. Mafya ve polis tarafından uzun süre izlendim, birkaç defa da hırsızlık süsüyle evimde arama yapıldı."

"Dedemin tanıdığı herkesi izlemeye almışlar o tarihte."

"Evet" dedi Murat Hoca.

Nikos merak ettiği konulara gelmek istiyordu artık. "Dedemlerin bulduğu bu el yazmasının Marcion İncili'nin bir nüshası olduğunu tespit etmişsiniz galiba" dedi.

"Evet, dedenler hayvan derisine yazılmış çok eski bir kitap yaprağı gösterdikten sonra onun fotoğrafını bıraktılar bize. Hem Nâzım Hoca hem ben, ayrı ayrı incelemenin sonunda bunun Marcion İncili'nin birinci yaprağı olduğunu anladık."

"Çok heyecanlanmış olmalısınız."

"Heyecan ne kelime? Varlığı 1800 yıldır bilinen ama bir türlü somut delili bulunamayan İncil ortaya çıkmıştı. Otuz yıldan fazla süre geçmiş, hâlâ içim ürperiyor."

"Geçen hafta Nâzım Hoca'nın bir makalesini okumuştum. Marcion İncili dünyanın ilk İnciliymiş ve Hıristiyanlık dinini altüst edecek bilgiler varmış içinde."

"Evet. Nâzım Hoca'nın tespitleri çok önemli kuşkusuz. Ancak Marcion hakkında yazdığı şeyler biraz eksik kaldı."

"Nasıl?"

"Nâzım Hoca fazla sağlamcı biriydi, biraz da gelebilecek tepkilerden çekiniyordu. Bazı şeyleri bilerek yazmadı."

"Nelerdi bunlar?"

Hafiften gülümseyen Murat Hoca, "Sinoplu Marcion'un İsa Mesih'in hayatına eklemeler yaptığını, onun St. Paul'ü yaratan kişi olduğunu yazmadı" dedi.

Nikos çok şaşırmıştı. "Anlamadım, St. Paul'ü yaratan kişi de ne demek?" diye sordu.

"St. Paul'ü yaratan kişi Sinoplu Marcion'dur" dedi Murat Hoca. "Paul diye biri gerçekte hiç yaşamadı. Marcion onu ünlü Tyanalı Apollonius'un hayatından esinlenerek yarattı."

"Kimin?"

"Tyanalı Apollonius'un" diye cevap verdi Murat Hoca. "Bu konuları araştırıyorsan onu muhakkak bilmen gerekir. Ben şimdi kısaca anlatayım ama muhakkak araştır onu."

"Tamam."

"Tyanalı Apollonius M.S. 5-95 yılları arasında yaşamıştır. Tyana, yani bugünkü Niğde'nin Kemerhisar kasabasındandır. Küçük yaşta gönderildiği Tarsus'ta yıllarca eğitim görüp kendini geliştirdi. Daha sonra Anadolu'nun ve Ortadoğu'nun bütün önemli şehirlerine gitti. İran ve Hindistan başta olmak üzere birçok ülkeye seyahatler yapıp kadim bilgiler öğrendi. Yöneticiler ve halk çok saygı duyuyordu ona. Roma İmparatoriçesi ünlü Julia Domna'nın isteği üzerine kaleme alınan *Tyanalı Apollon'un Hayatı* adlı eser bilinen en ayrıntılı kaynaktır. Zamanının en önemli düşünürlerindendir. Hayatı St. Paul'ünkü ile çok büyük benzerlik gösterir. Damis isimli bir yardımcısı olan Apollonius, antik Efes kentinde ölmüştür. Sinoplu Marcion, işte bu Tyanalı Apollonius'un hayat hikâyesinin çok önemli bir kısmını uyarlayıp şu bildiğimiz meşhur St. Paul'ü yarattı."

"Neden yapsın bunu?"

"Tyanalı Apollonius bazı felsefi ve dini mektuplar yazmıştı çünkü. Sinoplu Marcion, işte onun bu mektuplarını alıp üzerinde bazı değişiklikler yaptıktan sonra, 'Bunları Paul isimli biri yazdı' dedi. Bu değiştirilmiş on mektup pagan inanışlı insanların Hıristiyanlığı kabullenmesini kolaylaştırdı."

"Şu bildiğimiz Tarsuslu Pavlus'un, diğer ismiyle St. Paul'un Mektupları'nın gerçek yazarı Tyanalı Apollonius mu yani?"

"Evet Apollonius" diye cevap verdi Murat Hoca. "Hatta Sinoplu Marcion hızını alamayıp Tyanalı Apollonius'un hayatının bir kısmını İsa'ya da uyarladı."

Daha da şaşıran Nikos, "İsa'ya da mı?" dedi.

"Evet. Tarihçi ve arkeologların tüm araştırmalarına rağmen İsa'nın yaşadığına dair herhangi bir iz bulunamıyor tarihte. Yani o tarihlerde Yahudi veya Roma İmparatorluğu kayıtlarına girecek kadar etkili olmuş İsa isimli birinin izine rastlanamıyor."

"Bu iddiayı duymuştum. Sizce de tarihte yaşamış İsa diye biri yok mu?"

"Var ama birleşik bir karakter."

"Nasıl?"

"Bugünkü bildiğimiz İsa'nın birçok insanın hayatından esinlenilerek oluşturulan birleşik bir karakter olduğu tahmin ediliyor" dedi Murat Hoca. "Tarihi kayıtlar incelendiğinde 1. yüzyılda Yahudiler ile Romalılar arasında savaş olduğu, bu savaşta Yahudilere asker ve gıda yardımı yapan Edesseli, yani Urfalı bir kraliyet ailesinin çocuklarından birinin İsa karakterini oluşturanlardan ilki olduğu tahmin ediliyor. İkincinin ise uçabildiğine, su üstünde yürüyebildiğine, hatta ölüyü diriltebildiğine inanılan Simon isimli ünlü bir büyücü olabileceği düşünülüyor. Üçüncüsü Essenilerin 'Kurtarıcı Öğretmeni', dördüncüsü ise Mısır mitolojisinin ünlü Horus'udur. Daha bunlar gibi ondan fazla karakterin birleşiminden oluşturulmuştur bugünkü bildiğimiz İsa."

"Sinoplu Marcion da Tyanalı Apollonius'un hayatından esinlenerek bu birleşik İsa karakterini daha da geliştirdi diyorsunuz, öyle mi?"

"Evet" dedi Murat Hoca.

Nâzım Hoca'nın makalesinde yazılanlar da aklına gelen Nikos, tüm bu öğrendiklerini toparlamaya çalışıyordu. "Şöyle söyleyebilir miyiz?" dedi. "Sinoplu Marcion isimli biri, Hıristiyanlığın bağımsız bir din olduğunu, onun Yahudilerin din ve geleneklerinin etkisinden kurtarılması gerektiğini düşünüyor ve 140 yılında Yahudi Eski Ahit'inden tamamen bağımsız ilk İncil'i yazıyor. Sonra Tyanalı Apollonius diye bilinen birinin hayatından esinlenerek hayali bir Paul yaratıyor, ardından da Tyanalı Apollonius'un yazdığı mektupları kendi yazdığı İncil'e destek amaçlı uyarlayıp bunları Paul Mektupları olarak sunuyor. Sonraki yıllarda bu İncil'i temel alan ama değiştirilip geliştirilen birçok İncil ve mektup ortaya çıkıyor."

"Evet, çok iyi özetledin."

Nikos'un şaşkınlığı devam ediyordu hâlâ. "Vatikan, mafya ve istihbarat örgütlerinin neden ısrarla bu İncil'in peşinde olduklarını şimdi çok daha iyi anlıyorum. Marcion İncili'nin bulunması çok çok önemli" dedi.

"Evet, bırak Marcion İncili'nin bulunmasını, ondan söz edilmesi bile Vatikan için korkunç bir şeydir. Sıradan insanlar, hatta sıradan rahipler bile bu konuyu pek bilmezler."

"Yani sonuçta bugünkü Hıristiyanlığı Sinoplu Marcion mu şekillendirmiş oluyor?" diye sordu Nikos.

"Birincisi değilse bile, tarihteki ilk İncil'i yazan ve Tyanalı Apollonius'un mektuplarını uyarlayan kişi olarak Hıristiyanlığın ikinci şekillendiricisi kesinlikle Sinoplu Marcion'dur."

"İnanamıyorum" dedi Nikos.

"Ondan sonraki en önemli şekillendirici de ünlü Roma İmparatoru Konstantin'dir" diye devam etti Murat Hoca. "Kons-

tantin, Hıristiyan danışmanı Eusebius ile beraber 325 yılında meşhur İznik Konsili'ni topladı. Burada Matta, Markos, Luka ve Yuhanna İncilleri kabul edildi. Diğer İnciller yasaklandı."

"Marcion İncili de yasaklılar listesindeydi, değil mi?"

"Hem de en başta geleni. Marcion İncili'nin tüm nüshaları imha edildi. Hatta 330 yılında iki Marcioncunun bir araya gelmesi, Marcion hakkında konuşma yapılması bile yasaklandı."

"İnanılmaz bir şey bu. Bu kadar yasağa rağmen Marcion İncili'nin bir nüshası saklandı ve aşağı yukarı 1800 yıl sonra dedemler tarafından bulundu..."

43

Cumartesi günü akşamüstü odasına dönen Başkomiser Selçuk, Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'nun yüz ameliyatı olması konusunu düşünüyordu. Bir süre sonra Erol'a telefon açıp, "Metin'le beraber çayları alıp gelin" dedi.

Bunun önemli bir fikir alışverişi yapılacağı anlamına geldiğini iyi biliyordu Erol. "Hemen geliyoruz efendim" dedi.

Yaklaşık bir saat önce MİT müfettişi ile buluşan başkomiser, iki gün önce görüştükleri emekli MİT personeli Tufan Kaya'dan Sansar'ın söylendiği tarihte ölmediğini duyduklarını, bunun üzerine mezarını açtıklarını ama mezarın boş olduğunu anlatmıştı. Çok şaşıran müfettiş, zaten tuhaf bir durum olduğunu, Ömer Sami Kuşçu'nun sicil dosyasında olması gereken temel bilgilerin bile eksik olduğunu, dosyada sanki bilerek temizlik yapıldığını söylemişti. Bu bilgilerden sonra Sansar'ın hâlâ yaşıyor olabileceğine kanaat getiren başkomiser, MİT'te yüz değiştirme ve yeni kimlik düzenlenmesi işlemlerinin nasıl yapıldığını sormuş, müfettiş de bildiği kadarıyla konuyu anlatmıştı. Son olarak Süslü lakaplı Cevdet Karabulut'un da araştırılması gerektiğini söyleyen başkomiser, bir süre sonra müfettişin yanından ayrılıp ofise dönmüş, Erol ile Metin'i odasına çağırmıştı.

Birkaç dakika sonra Metin ve Erol içi demli çay dolu üç büyük bardakla başkomiserin odasına gelip masasının hemen önündeki koltuklara oturdular.

"Sansar'ın söylendiği tarihte ölmemiş olma ihtimaline ve bizim böyle hızlı hareket etmemize MİT müfettişi çok şaşırdı" dedi başkomiser.

"Kim şaşırmaz ki bu hıza?" dedi Erol.

Hafiften gülümseyen başkomiser, "Sizde değişik bir şey var mı?" diye sordu.

"Efendim, siz çıktıktan sonra arazideki çocuklar telefon açıp Nikos'un Erenköy taraflarında bir eve gittiğini söylediler" dedi Metin.

"Yeni bir öğrenci bulmuş olabilir mi?"

"Önce ben de böyle düşünmüştüm ama apartman kapıcısından alınan bilgiye göre, görüştüğü ev sahibi emekli bir hocaymış. Yalnız yaşıyormuş, adamın yanında özel ders aldırabileceği biri yokmuş."

"Bir araştırın bakalım. Kimmiş bu hoca?"

"Araştırmaya başladık efendim."

"Tamam. Sizi buraya çağırmamın nedenine gelirsek..." dedi başkomiser. "Tufan Kaya'nın iddiaları konusunda aklıma yatmayan bazı şeyler vardı. Müfettişle konuştuktan sonra bu durum iyice güçlendi ve Sansar'la ilgili bazı sonuçlara ulaştım. Bunları sizinle paylaşıp fikirlerinizi almak istedim."

İki polis de merakla dinlemeye başlamıştı amirlerini.

Başkomiser her zamanki gibi soru cevap yöntemine başlayarak, "Kilyos yolundaki trafik kazasında ölen kişinin Sansar olmadığını, onun yerine başka birinin cesedinin kullanıldığını, Sansar'ın MİT'in bilgisi dahilinde yüz ameliyatı olup yeni kimliğiyle yaşamaya devam ettiğini düşünüyoruz, değil mi?" diye sordu.

"Evet" dedi Erol.

"Sansar'ı böyle bir şey yapmaya iten neden ne olabilir?"

"Kurumunda sıkıntı yaşamaya başlamış, soruşturma açılıp başının belaya gireceğini anlamış olabilir" dedi Erol.

"Nasıl?" diye sordu başkomiser.

"Tarihi eser kaçakçılığı yaptığı iyice belli olmaya başlamıştır. Bu İncil olayındaki şüpheli ölümlerin sorumlusu olduğu düşünülebilir. MİT personeli Cemal Gürsel'i öldürdüğünden şüphelenilebilir. Daha başka suçlar işlediği de düşünülebilir."

"Evet" dedi başkomiser. "Bu kadar suç işlediğinden şüphelenilen biri, kurumda birçok kişinin bilgi ve onayı dahilinde, düzmece bir trafik kazası ile kendini öldü gösterip yüz ameliyatı olur, yeni bir nüfus kaydı alır mı sizce? Bu kurguya onay veren adamlardan birilerinin zamanla ağzından bir şeyler kaçırabileceğini düşünmez mi? Siz onun yerinde olsanız bu riski göze alır mısınız? Hele hele Cemal Gürsel Çalışkan'ı öldürdüğünüzden şüpheleniliyorsa..."

"Yüz ameliyatını MİT'in bilgisi dışında kendisi mi yaptırmıştır demek istiyorsunuz?" diye sordu Metin.

"Evet" dedi başkomiser.

"Tamam, çok parası vardır bu adamın. Yüz ameliyatını kendi imkânlarıyla yaptırabilir ama MİT'in yardımı olmadan yeni nüfus kaydı sorununu nasıl çözecek?" dedi Erol.

"Varsayımımıza göre, bu adam resmiyette öldü ama gerçekte yaşayan biri öyle değil mi?" diye sordu başkomiser.

"Evet."

"Tersini düşün. Yani gerçekte ölmüş ama resmiyette yaşayan birinin kimliğine bürünerek bu nüfus kaydı sorununu çözebilir, değil mi?"

"Evet ama nasıl bulacak böyle birini?"

"Birini öldürüp cesedini hiç bulunmayacak bir şekilde yok edemez mi?" dedi başkomiser.

Metin durumu anlamış görünüyordu. "Ameliyatla da yüzünü ona benzetir" dedi.

"Ameliyatla yüzünü başka birinin yüzüne benzetmek? Mümkün mü böyle bir şey?" diye sordu Erol.

"Mümkün" dedi başkomiser. "Yüzler genel hatlarıyla birbirine uyumlu ise ameliyatla birini ötekine benzetmek hiç zor olmaz. Yani önce benzeyebileceği birini tespit eder, sonra onu öldürüp cesedini yok edebilir."

"Tamam da öldürdüğü, yok ettiği adamı hiç arayıp soran olmayacak mı? Annesi babası, bir akrabası muhakkak vardır."

"Anne babası ölmüş, kardeşi olmayan bir kişiyi seçerse?" dedi başkomiser.

"Kuzenler, diğer akrabalar ne olacak?" dedi Erol.

"Evet, bu durumda sıkıntı yaşayabilir. Ama bu sorunu da nasıl aşabileceğini düşünmüş olmalı."

"Kuzeni, akrabaları çok az olan birini seçer" dedi Metin. "Herkesi kendi ailen gibi düşünme. Böyle kimsesiz birçok insan var İstanbul'da."

"Kimsesiz, yaşı tipi uygun birini öldürüp onun kimliğine bürünmek..." diye sesli düşündü Erol.

"Evet" dedi başkomiser. "Ondan sonra geriye, kimliğine büründüğü adamın eğitimi, mesleği, askerlik durumu gibi özgeçmişiyle ilgili konularda rol yapmak kalıyor."

44

Pazar günü saat iki sıralarıydı. Yirmi dört saat aradan sonra Murat Hoca'nın evine tekrar gelmişti Nikos. "Dünkülerden daha inanılmaz şeyler öğrenemem bugün herhalde" diye düşündü.

Dün Murat Hoca'dan sarsıcı bilgiler duyan Nikos ayrıntılı sorular sormaya başlayınca, "Yarın yine gel, Hıristiyanlığın beslendiği kaynakları duyunca bazı şeyleri daha iyi anlayacaksın" demişti hoca. Tamam diyen Nikos hocanın evinden ayrılıp akşam işe gitmişti. Elleri paketleme yapmış ama aklı hocadan öğrendiklerinde kalmıştı. "İsa Mesih birleşik, St. Paul üretilmiş bir karakter olabilir mi?" diye düşünmüştü. Dini inancının ayaklarının altından kayıp gitmeye başladığını hisseden Nikos, kabul etmek istememişti bu durumu. Bir zamanlar hararetli tartışmalar yaptığı arkadaşları aklına gelmiş, "Nasıl onlar gibi tanrısız, İsa Mesih'siz bir dünya ve evren düşünebilirim?" diye geçmişti içinden. Tüm gece benzer düşünceler içerisinde boğuşurken bir taraftan da paketleme yapan Nikos, sabah işten eve gelip birkaç saat uyuduktan sonra Murat Hoca'nın evine gitmişti.

Nikos'u yine sıcak karşılayan hoca, ona çay ikram ettikten sonra, "Nerede kalmıştık?" diye sordu.

"Hıristiyanlığın beslendiği, etkilendiği kaynaklarda" diye cevap verdi Nikos.

"Evet. Hıristiyanlık çok uzun bir sürede gelişimini tamamlayan bir dindir. İsrail-Filistin bölgesinde ortaya çıkmış ama asıl gelişimini Anadolu, Roma, İskenderiye ve İstanbul'da yüzyıllar içerisinde tamamlamıştır. Bu aşamalarda hep yerel Pagan inanışlardan beslenmiştir. Din adamları önce pagan inanışları yok etmek için mücadele etmiş, onları yasaklatmış ama bazı inanış-

lar çok güçlü olduğu için kilise onlarla barışmak, hatta kendi dini içine almak zorunda kalmıştır onları. Bunun en bilinen örnekleri pınar, su kaynağı hikâyeleridir."

"Hiç duymadım" dedi Nikos.

"Kısaca anlatayım o zaman" dedi Murat Hoca. "Örneğin Anadolu'da bir yerde bir su kaynağı, bir pınar vardır. Tabiatla iç içe yaşayan pagan inanışlı insanlar, diğerleri gibi bu pınara da çok saygı duyar, oraya çok özel anlamlar yüklerler. Hıristiyan din adamları önce bunu yasaklar ama halk oraya gitmeye, pınara saygı duymaya devam eder. Din adamları bunun üzerine, bu pınara aslında Hıristiyan bir azizin gittiğini, oradan su içtiğini anlatan bir hikâye uydururlar ve hatta bir süre sonra oraya bir kilise yaptırırlar. Halk başlangıçta bu hikâyeye pek inanmaz ama sesini de çıkarmaz. Bir iki kuşak geçer ve halk orasının Hıristiyanlık için çok önemli bir yer olduğuna inanmaya başlar."

"Hıristiyanlık hep bu tip yerel inançlardan mı etkilendi?"

"Evet, bunlar çok ağırlıklı yer tutar ama Hıristiyanlık en çok güneş kültünden etkilenmiştir."

"Nasıl?"

"Güneş kültü, güneşe tapmak veya güneşe saygı duymak tereddütsüz tüm dünyanın en eski ve en yaygın inancıdır. Güneş somuttur, çıplak gözle görünür, ısısı doğrudan hissedilir. Önemini anlamak için aracılara, din adamlarına ihtiyaç yoktur. Güneş ısıtır, ışıtır, bitkiler bu ısı ve ışıktan beslenir, hayvanlar ve insanlar da bitkilerden. Yani her şey güneşe bağlı, güneş olmazsa kesinlikle hayat durur, ışığı ve ısısı azalırsa hayat çok zorlaşır. İnsanlar en eski zamanlardan bu tarafa güneşin günlük, mevsimlik ve yıllık hareketlerini gözlemledi. Güneş doğarken sevinip umutlandılar, batarken korkup kaygılandılar. İnsanlık zamanla güneşin ışık ve ısısının etkisinin azalıp çoğaldığını ve dünyada kalış süresinin uzayıp kısaldığını anlayıp mevsimleri tecrübe etti. Bu mevsimlerin bazı günlerinin diğerlerinden farklı, bir ge-

çiş, bir dönüm noktası olduğunu anladı. İnsanlar mevsimlerin bu günlerinde güneş için büyük törenler yapıp sevindiler, üzüldüler, matem tutup kurbanlar sundular ona. Bu özel günlerin en bilinen örneği olan 21 Aralıkta güneşin gücünü iyice kaybettiğini, hatta onun öldüğünü düşünüp üzüldüler ama 25 Aralıkta güneşin ısı ve ışığının yeniden artmaya başladığını fark edip sevindiler."

Nikos şaşkındı. "Bu nedenle mi İsa Mesih 25 Aralıkta doğdu denir ve Noel kutlanır?" dedi.

"Evet, İsa aynı güneş gibi doğar ve ölür" dedi Murat Hoca. "Bundan başka 21 Marttan sonra günün geceyi yendiği kesinleşir ve insanlar bunu bahar bayramı olarak kutlarlar."

"Bu bayram da İsa'nın çarmıha gerildikten sonra üçüncü günde dirilişi yani Paskalya Bayramına mı dönüştürüldü?"

"Evet. Paskalya Bayramı 21 Mart ilkbahar ekinoksuna göre belirlenir" dedi Murat Hoca.

"Başka hangi benzerlikler var?"

"Hıristiyanlığın özel günü pazar, yani İngilizcedeki ismiyle Sunday, bir güneş günüdür. Azizler Günü veya Cadılar Bayramı sonbahar ekinoksuna göre belirlenir. Eski ikonlara, resimlere bakarsan İsa'nın başı hep güneş dairesine alınmıştır, başının etrafına her zaman güneş ışıkları çizilmiştir. Şimdi aklıma gelmiyor, daha bunlar gibi Güneş-İsa benzerliğine yüzlerce örnek bulunabilir. Hıristiyanlık bunların bazılarını doğrudan yerel güneş kültlerinden aldı, bazılarını da yine bir güneş kültü derlemesi olan Mitra inancından aldı."

"Mitra mı?"

"Evet. Mitra inancı, M.Ö. 5. yüzyılda İran'da ortaya çıkmıştır. Güneşin, ışığın oğlu olduğuna inanılan Mitra, 25 Aralıkta bakire bir kadından dünyaya gelmiştir. Kurtarıcı ve mesih olarak kabul edilir. On iki havarisi vardır. Onlarla son akşam yemeği

yemiştir. Ölüp bir mezara konulur ama üç gün sonra dirilir. Mitra inancında kutsal gün pazar günüdür."

"Neredeyse Hıristiyanlığı anlatıyorsunuz."

Hafiften gülümseyen Murat Hoca, "Evet" dedi. "Mitraizm Romalı askerler arasında çok yaygınlaşmış, hatta birinci yüzyılda en güçlü din olmuştu."

"Hıristiyanlık bu dönemde mi Mitraizmden etkilendi?"

"Evet. Şehirlerde az da olsa Hıristiyanlık dini de görülmeye başlanmıştı. Ama başta erkeklerin sünnet olması ve domuz eti yeme yasağı gibi bazı Yahudi inanç ve geleneklerinden dolayı Hıristiyanlığın daha fazla gelişmesi mümkün görünmüyordu. İşte, M.S. 140 yılında Sinoplu Marcion devreye girdi. Hıristiyanlığın içindeki Yahudi inanç ve geleneklerini temizledikten sonra, başta Mitra inancı ve Tyanalı Apollonius'un hayatı olmak üzere diğer yerel pagan inanışlarla Hıristiyanlığı zenginleştirip dünyanın ilk İncil'ini yazdı. Ondan sonraki din adamları bu dini ve İncil'i daha da geliştirdiler."

"İnanamıyorum! En sonunda da Roma İmparatorluğu mu devreye girdi?" dedi Nikos.

"Evet. Roma İmparatorluğu Hıristiyanlık dininden yararlanabileceğini düşünüp onu kendi çıkarlarına uygun olarak biraz daha şekillendirdikten sonra resmi dini yapıp herkese zorunlu hale getirdi. Zamanla da Hıristiyanlık dünya çapında bir dine dönüştü. Roma İmparatorluğu'nun siyasi gücü olmasa Hıristiyanlığın bu kadar gelişmesi mümkün değildi. Hıristiyanlığın resmi din ilan edildiği 4. yüzyılda, Hıristiyanların sayısı imparatorluktaki tüm nüfusun yüzde onu bile değildi."

"Roma imparatorları çok büyük risk almış oluyorlar bu durumda" dedi Nikos.

"Evet" dedi hoca. "Dinlerinin şekillendirilmesini kabul ederek din adamları da risk aldılar."

"Karşılıklı bir yararlanma oldu diyorsunuz?"

"Evet. Şu bildiğimiz büyük dinlerin hemen hepsi böyle gelişmiştir. Dini otorite siyasi gücün, yani kılıcın gücünden yararlanır. Siyasi otorite de dinin birleştirici ve yönlendirici gücünden yararlanıp halkını çok daha kolay yönetir."

"Yani sonuçta Hıristiyanlık dininin hiçbir tanrısal tarafı yok mu diyorsunuz?"

"Evet yok. O da diğerleri gibi insan üretimi."

Nikos şaşkındı. "Tanrı'nın oğlu İsa Mesih'in nasıl tanrısal tarafı olmaz?" dedi.

"Dün de söylediğim gibi İsa birçok insanın hayatından ve çeşitli mitlerden esinlenilerek üretilen hayali bir karakterdir. Tanrıyla ilgisi yok."

Nikos'un zihninde şimşekler çakmaya başlamıştı bir anda. "Tanrı inancı başka, dini inanç başka şeydir mi demek istiyorsunuz?" diye sordu merakla.

"Evet. Bunlar ayrı ayrı şeylerdir."

Bu ayrım, Nikos'un yıllardır içinde biriken inanç sorunlarının bir anda çözülmesini sağlamış gibiydi. Tanrı inancı yerinde dururken, dini inancı çöle düşen bir buz kütlesi gibi hızla erimeye başladı zihninde. Ancak son bir gayretle bunu durdurmak ister gibiydi Nikos. "Hocam, İncillerde bazı mucizeler, doğaüstü olaylar yazıyor. Bunlara ne diyorsunuz?" diye sordu.

"Bunlar olayı gördüğünü iddia edenler tarafından değil, üçüncü dördüncü kişiler tarafından anlatılmış ve yıllar sonra yazıya geçirilmiş hayali hikâyelerdir."

"Azizlerin mucizelerine veya günümüzde böyle doğaüstü olaylar yaşayan insanlara ne diyorsunuz?"

"Onlar da aynı. Böyle şeyler yaşadığını iddia eden kişinin özel durumları, psişik yönleri araştırılmalı. Çünkü kişi kendi iç dünyasında her türlü hayali üretimi yapabilir ve kendi ürettiklerini gerçek sanabilir."

"Ne olursa olsun, doğaüstü olay diye bir şey olamaz diyorsunuz yani?"

"Evet, olamaz" dedi hoca. "Her şeyin cevabını doğanın içinde aramak, fizik yasaları çerçevesinde incelemek gerekir. Ayrıca doğaüstü olaylar olabileceğini bir an için kabul etsek bile, bunları hemen kendi dinimize bağlamamız çok yanlış."

"Nasıl?"

"Örneğin Hıristiyanlık dinini hiç duymamış Afrika kabilelerinde de doğaüstü yetenekleri olan insanların yaşadığı ya da buralarda doğaüstü olaylar olduğu iddia ediliyor. Bunlar bir tanrı ile ilişkilendirilebilir belki ama Hıristiyanlıkla ilişkilendirilemez."

"Haklısınız, hiç böyle düşünmemiştim."

"Doğaüstü yetenek iddiaları illaki bir inanç ile ilişkilendirilecekse, bunun en çok görüldüğü yer Şamanizmdir."

45

Pazar günü öğleden sonra evinde oturan Başkomiser Selçuk, Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu hakkındaki teorisini bir sonuca bağlamış gibi görünüyordu.

Sadece pazar günleri tatil yapabilen başkomiser genellikle öğle saatlerinde uyanır, uzun uzun kahvaltı yaparken oğluyla telefonda görüşürdü. Sonra evi temizler, kişisel bakımını yapar, öğleden sonra dışarı çıkar, haftalık alışverişini yapıp eve geri döner, bir şeyler yedikten sonra televizyonun karşısına geçer, bir-iki saat sonra da uykuya dalardı. İstisnalar dışında yıllardır pazar günlerini böyle geçirirdi ancak bu hafta biraz farklı olmuştu. Sansar konusuna takılmış olan başkomiser, onun MİT'in bilgisi dışında yüz ameliyatı olması ve birini öldürüp onun kimliğine bürünmesi teorisinde yanlış veya eksik bir şeyler olduğunu düşünmeye başlamıştı. Sansar'ın resmiyette ölüp MİT ile tüm bağlantısını kesmesi aklına yatmamıştı bir türlü. Bütün gece bir teori üzerinde çalışmış ve öğleyin saat bir sıralarında uyanmıştı. Kahvaltı yapmış, oğluyla telefonda konuşmuştu yine. Ancak temizlik yapmak, alışverişe gitmek istememişti. Çünkü sabaha kadar düşünüp geliştirdiği teorisinde bir-iki hata olduğunu düşünüp tekrar üzerinde çalışmış ve yaklaşık bir saat sonra hataları giderebilmişti.

Şimdi teorisinde bir tutarsızlık olup olmadığını çok merak ediyordu. Bunu yarın işyerinde Metin ve Erol ile konuşabilirdi ama sabredebilecek gibi görünmüyordu. Erol'u aramayı, bir yerlerde buluşup konuyu anlatmayı istiyordu ama kararsızdı. "Çocuğun bir tek pazar tatili var, onu da almayalım" diye düşündü.

Erol'un eşi hemşireydi, henüz çocukları da yoktu. Eşinin hastane nöbet günlerinin bazen pazara denk geldiğini söylerdi Erol. Başkomiserin aklına yine böyle olabileceği gelmişti, hemen arayıp, "Ne yapıyorsun, evde misin?" diye sordu.

"Evet efendim. Hanım nöbetçi, tembel tembel televizyon seyrediyorum evde."

"İstersen bir-iki bira ısmarlayabilirim. Sansar konusunda bir teori geliştirdim, hem de onu konuşuruz."

"Tamam, harika olur" dedi Erol. "Nereye geleyim?"

"Sarıyer'de daha önce gittiğimiz birahane olabilir."

"Tamam, saat dört iyi mi?"

"İyi" dedikten sonra telefonu kapatan başkomiser kısa süre sonra arabasına binip Sarıyer'e doğru yola çıktı. On dakika sonra telefonu çaldı. Arayan Erol'du. "Efendim, sizin için sakıncası yoksa Metin Abi de gelecek" dedi. "Evde eşinin akrabaları varmış, bunalmış adam."

Metin'in iki çocuğu ve eşiyle ilgilenmesi gerekir diye düşünüp onu dışarı çağırmayı düşünmemişti başkomiser. "Tamam, çok yi olur" dedi.

Sarıyer'deki birahaneye ilk başkomiser ulaştı. Salonun oldukça sakin bir köşesindeki bir masaya oturdu. Kısa süre sonra Erol ile Metin de geldi. Üç polis hafta içi bir arada olmaları yetmezmiş gibi pazar günü de buluşmuştu.

"Erol hızır gibi yetişti" dedi Metin. "Evde baldızın çocukları var, nasıl dışarı çıkarım diye düşünüyordum."

Gülüştüler. Kendilerine bira, patates kızartması ve tuzlu fıstık sipariş ettiler. Genel bir sohbetten sonra, "Bu Sansar konusu nedeniyle sabaha kadar uyuyamadım ama en sonunda bir teori geliştirdim gibi, bakalım siz ne diyeceksiniz" diyerek konuyu açtı başkomiser.

"Nasıl?" diye sordu Erol.

"Bu Sansar denen adam tüm kaçakçılık işlerini hep MİT kalkanını kullanarak yapıyordu, değil mi?"

"Evet."

"Dün düşündüğümüz gibi MİT'in bilgisi dışında yüz ameliyatı olup kimliğini değiştirirse, MİT ile tüm bağlantısını kesmiş, dolayısıyla tüm avantajlarını terk etmiş olmayacak mı?"

"Tabii" dedi Metin.

"Yeni yüzü ve yeni kimliğiyle Tufan Kaya'nın dediği gibi yine kaçakçılık işleri yapacaksa, eskisi gibi MİT kalkanını kullanmayı, yine eskisi gibi rahat olmayı istemez mi?"

"İster ama nasıl olacak, kim sağlayacak bunu ona?" diye sordu Erol.

"Sansar'ın eski ve yeni kimliğini bilen biri" diye cevap verdi başkomiser.

"Bu da Süslü, yani Cevdet Karabulut" dedi Metin.

"Tabii ya!" dedi Erol. "Süslü, yüzü değişmiş, yeni kimlikli Sansar'ı MİT'in üst birimleriyle tanıştırır, ona referans olur. Süslü'nün selamı ona bütün kapıları açar. Sonra Süslü emekli olsa bile Sansar bundan faydalanmaya devam eder."

"Böyle de olabilir tabii ama benim aklıma daha başka bir şey geliyor" dedi başkomiser.

"Nedir?" dedi Metin.

"Bizim MİT'e gönderdiğimiz yazı, kod numaraları nedeniyle özel bir kasaya yönlendirilmişti, değil mi?"

"Evet."

"Özel kasa görevlisi de yazıyı Sansar'a vermiş olabilir diye düşünüyoruz?"

"Evet ama gayri resmi olarak" dedi Erol.

"Hayır. Resmi olarak" dedi başkomiser.

"Nasıl? O zaman yeni kimlikli Sansar'ın MİT ile ilişkisi resmi olarak devam ediyor demektir."

"Evet. Ben de tam bunu anlatmaya çalışıyorum" dedi başkomiser. "Tufan Kaya ne anlattı? Bazı arkadaşları Sansar'a benzeyen birini kurumda görmüşler, değil mi?"

"Evet" dedi Erol.

"Kurumda çok etkili olan Süslü, başka bir kimliğe bürünmüş Sansar'ı MİT'te yeniden işe aldırmış olamaz mı?"

"Evet! Neden olmasın!" dedi Metin heyecanla.

"Süslü onu işe aldırmakla kalmayıp onun yükselmesine yardımcı olursa... Çok önemli görevler verirse... Özel kasanın kullanıcısıyla tanıştırırsa..." dedi başkomiser.

"Hatta bu kasanın kullanıcısı yaparsa..." dedi Metin.

"Ve tüm bu trafik kazası, yüz değiştirme, yeni kimlik kaydı ve MİT'te yeniden işe girme olaylarını en başından itibaren Süslü ile Sansar birlikte kurguladılarsa..." dedi başkomiser.

"Evet" dedi Erol. "Kirli kimliğinden ve yapılabilecek soruşturmalardan kurtulan Sansar, deri değiştirmiş bir yılan gibi yeniden işbaşında."

46

Nikos üçüncü defa Murat Hoca'nın evine gelmişti. Hoca yine çay ikram etti ona.

Dün Şamanizm hakkında sohbet etmeye başlamışlardı ama Murat Hoca'ya torunundan telefon gelmişti. Onunla konuşmasının kısa sürmeyeceğini iyi bilen hoca, "Yarın yine gel" demişti Nikos'a. "Tamam" deyip hocanın evinden ayrılan Nikos, Erdal'ın evine dönüp kıyafetlerini değiştirdikten sonra işe gitmişti. Ürün paketlerken, Murat Hoca'nın anlattıkları aklından hiç çıkmamış ve Hıristiyanlığın bütün yükünün üzerinden kalktığını hissetmişti. Tanrı ve din konularının ayrı şeyler olduğunu düşünmeye başlaması tam olarak olmasa da çok rahatlatmıştı onu. Bu düşüncelerle sabaha kadar çalıştıktan sonra eve gelip uyuyan ve birkaç saat sonra cep telefonunun alarmıyla uyanan Nikos, bir şeyler yedikten sonra yeni öğrencisi Ufuk'un evine gitmişti. İlk öğrencisi Onur'un evine giderken yaşadığı gerginliği yaşamamıştı bu kez. Ufuk'la hiç zorlanmadan ve yine çay kahve içerek yaklaşık iki buçuk saat ders yapan Nikos, dersten sonra Erdal'ın evine dönmeyip doğrudan Murat Hoca'nın evine gitmişti.

"Dün son olarak, doğaüstü yetenekleri olduğu iddia edilen insanların en çok Şamanizm inancında görüldüğünden bahsetmiştiniz" diye hatırlattı Nikos.

Başını yavaşça aşağı yukarı sallayan Murat Hoca, "Evet" dedi. "Şamanların diğer insanlardan farklı yeteneklere sahip olması... Çok enteresan bir konu."

"Nasıl?"

"Ben bu konuda birçok kitap okudum. Arazi araştırmaları yaptım ve sonunda gerçek Şamanların bazı özel yeteneklere

sahip olduğu kanaatine vardım. Birçok insan, bilimsel bakış açısına sahip bazı arkadaşlarım ve hatta bazı araştırmacılar buna doğaüstü yetenek diyorlar. Ama ben bunun doğaüstü yetenek değil, özel yetenek olduğunu düşünüyorum."

"Neden?"

"Doğanın içinde doğaüstü olay veya yetenek olamaz. Şimdilik açıklanamıyor olabilir sadece. Bilim bir şeyi şu an açıklayamıyor diye o şeye hemen doğaüstü denmez."

Şile'de gördüğü Şaman kadın bir daha gelmişti Nikos'un aklına. "Şamanların doğaüstü veya özel yetenekleri derken tam olarak neleri kastediyorsunuz?" diye sordu.

"Şamanizmde sadece insanların değil, tabiattaki her şeyin az ya da çok bir ruhunun olduğuna ve Şamanların bu ruhlarla iletişime geçip onlardan yardım alabilme yeteneğine sahip olduklarına inanılıyor. Ama ben bu kadar geniş düşünemiyorum. Ben onların bazı hayvanlarla kısıtlı bir şekilde iletişime geçebilme, insanlarla da telepati benzeri bir yöntemle iletişim kurup onları etkileyebilme yeteneklerine sahip olduğuna inanıyorum."

Mağarada gördüğü rüya gelmişti Nikos'un aklına bu kez. "Söylediklerinizin içinde rüya gördürebilme veya insanların rüyasında ne göreceğini bilmek de var mı?" diye sordu.

"Onu bilemiyorum ama Şamanların insanların aklından geçenleri bildiğine, onları düşünce gücüyle etkisi altına alabildiğine dair sayısız iddia var. Ben bunu görmedim ama bu tip şeylerin ihtimal dahilinde olduğunu düşünüyorum. Son zamanlarda yapılan deneyler de doğrulamaya başladı bunu."

"Nasıl?"

"Beş duyu organının yardımı olmaksızın iki insan arasında iletişim kurulabileceği çok ilkel düzeyde de olsa deneysel olarak kanıtlandı. Şamanlar bu yöntemi öğrenip çok ileri düzeyde uyguluyor olabilirler."

"Nasıl yapıyor olabilirler bunu?"

"Doğuştan gelen yeteneklerini daha da geliştirerek yaptıkları tahmin ediliyor."

"Anlamadım. Şamanlık doğuştan gelen bir şey mi?"

"Evet. Daha başka şartlar da var ama doğuştan gelen yetenek ilk, yani olmazsa olmaz şart."

"Ne gibi yetenekler bunlar?"

"Zihinsel yetenekler diyelim."

"Nasıl?"

"Bazı çocuklar nasıl genetik olarak spora, sanata veya müziğe daha yatkın doğuyorlarsa, bazı çocuklar da zihinsel konulara daha yatkın, daha yetenekli doğmakta. Bu çocukların geçmişteki atalarının dedelerinin Şaman yeteneklerine sahip olduğu ve bu özel yeteneklerin genetik miras olarak onlara aktarıldığı tahmin edilmekte."

"Anladım. Her isteyen Şaman olamıyor yani. Doğuştan Şamanik yeteneklere sahip olması gerekiyor."

"Evet ama bu yeterli değil, usta bir Şamandan eğitim almaları gerekiyor ayrıca."

"Neler öğreniyorlar bu eğitimde?"

"Kitaplarda okuduklarımdan ve anlatılanlardan anladığıma göre; önce oldukça uzun bir süre tabiatı gözlemleyip her şeyin bir ruhu olduğunu görmeyi öğreniyorlarmış. Sonra bu ruhlarla iletişim kurmayı, özellikle hayvan kılığına girip onlar gibi davranabilmeyi, onların gücünden yararlanmayı, insanların atalarıyla iletişime geçebilmeyi, en sonunda da bu bilgilerle insanlara yardım etmeyi öğreniyorlarmış."

"Anladım" dedi Nikos. "Hocam, Şamanların doğuştan gelen özel yeteneklerini geliştirerek insanlarla zihinsel iletişime geçebilmesini bir yere kadar anlayabilirim. Kusura bakmayın ama tabiattaki her şeyin bir ruhunun olması ve diğerleri çok mantıksız geliyor bana."

"Haklısın, bana da öyle geliyor. Ama evrenin, tabiatın dışında tek başına oturan bir tanrıdan veya tanrının bir oğlu olmasından daha mantıksız da gelmiyor."

Hafiften gülümseyen Nikos, merak ettiği şeyi sormanın zamanının geldiğine karar vererek, "Hocam çok özür dilerim, herhangi bir dini inancınız var mı?" diye sordu.

"Hayır. Hiçbir dine inanmam ben ama Şamanizm gibi tabiat inançlarını seviyorum."

"Çevre duyarlılığı falan mı?"

"Evet. Binlerce yıldan bu tarafa atalarımızdan miras kalan tabiatı son yüz elli yılda katlettik. Bu hızla giderse yakında çocuklarımıza, torunlarımıza bırakacak herhangi bir tabiatımız kalmayacak. Hıristiyanlık ve benzeri dinlerin hemen hepsi, insanlara verilen bir nimet olarak bakıyor tabiata. Koca koca din adamlarının şu güzelim tabiatın açgözlü insanlar tarafından yok edilmesine üç-beş önemsiz sözden öte söyledikleri hiçbir şeyleri yok. Hepsi daha büyük ibadethane yapma, daha çok taraftar toplama derdinde. Bu dünya nasıl kirletiliyor, bunu gören, üzerine kafa yoran tek bir din adamı çıkmıyor. Dünyamızı bu yıkımdan kurtaracak olan, emin ol, şu küçümsenen Şamanizm gibi tabiat inançlarıyla çevreci insanların duyarlılığı olacaktır."

"Çok haklısınız."

Bir sessizlik olmuştu. "Hoca anlatacaklarını tamamladı galiba" diye düşünen Nikos, "Çok teşekkür ederim hocam. Bu üç günde çok önemli şeyler öğrendim sizden" dedi.

"Ben teşekkür ederim. Alexis'in torununa bunları anlatmak zevkti" dedi hoca. Kısa bir süre sonra da, "Ne yapacaksın? Marcion İncili'ni aramaya devam edecek misin?" diye sordu.

"Evet. Sizden öğrendiklerimden sonra onu bulma motivasyonum daha da arttı."

"Çok dikkatli ol."

"Tamam" dedi Nikos, "dedem İncil'i nereye saklamış olabilir, herhangi bir fikriniz var mı?"

"O zamanlar çok kafa yormuştum bu konuya."

"Nasıl?"

"İncil'i bir yere saklayan Alexis bir gün onu oradan almayı planlamıştır. Ancak başına bir şey gelebileceğini, yakalanabileceğini ve İncil'in sonsuza kadar sakladığı yerde kalabileceğini de öngörüp bu tehlikeye karşı muhakkak tedbir almıştır, diye düşünmüştüm."

"Nasıl bir tedbir?"

"Güvendiği birine bir ipucu, bir bilgi bırakmıştır diye düşünmüştüm ama şu âna kadar hiçbir şey çıkmadı."

"Anladım" dedi Nikos, "İncil'i bulursam onu dünyaya tanıtmama yardımcı olur musunuz?"

Duygulanmıştı Murat Hoca. "Alexis'e yardımcı olamadım, umarım onun torununa olurum" dedi.

47

Başkomiser pazartesi günü akşama doğru odasında otururken kapı tıkladı. İçeri giren Metin, "Efendim, az önce arazideki çocuklar aradı. Erenköy'deki evden ayrılan Nikos, Erdal Tuncer'in evine geri dönmüş" dedi.

"Tamam. Hocanın kim olduğunu tespit edebildik mi?"

"Evet. İstanbul Üniversitesi'nden emekli Murat Yaman isimli bir tarih profesörü. Roma ve Hıristiyanlık tarihi uzmanıymış. Nikos İncil konusunda araştırma yapıyor galiba."

"Bu çocuğu çok takdir etmeye başladım" dedi başkomiser. "Zengin babasının evinden ayrılıyor, üç kuruşa tüm gece bir işte çalışıyor, gündüz özel ders veriyor, bir taraftan da İncil araştırmasına devam ediyor."

"Evet. İncil'i bulmaya kararlı anlaşılan."

"Galiba" dedi başkomiser. "Bizimkilere söyle, sakın izini kaybetmesinler onun."

"Emredersiniz" diyen Metin odadan çıktı. Bir süre sonra MİT müfettişi telefon açıp, "Yeni bilgiler var" diyerek görüşmeleri gerektiğini söyledi. Bunun üzerine Erol ile beraber hemen yola çıkan başkomiser, "O bize bilgi verecek ama bizim teorimizi duyunca ne yapacak acaba?" dedi.

"Bunu hayal bile edemez" dedi Erol.

On beş dakika sonra müfettişin söylediği adresteki kafeteryaya ulaştılar. Kısa bir sohbetten sonra çantasından çıkardığı iki fotoğrafı başkomisere uzatan MİT müfettişi, "Süslü ve Sansar" dedi.

Başkomiser fotoğrafları incelemeye başladı. İlk fotoğrafta, beş kişinin yemekli bir toplantıda oldukları ve çok keyifli bir şe-

kilde poz verdikleri anlaşılıyordu. Masanın pencereden tarafında oturanlardan birini gösteren başkomiser, "Süslü bu mu?" diye sordu.

"Tam isabet" dedi MİT müfettişi. "Karşısındaki de Sansar."

Başkomiser merakla inceledi otuz yaşlarında görünen Sansar'ı. Başkomiserin yanında oturan Erol da başını uzatıp fotoğrafa baktı.

Diğer fotoğraf düğün salonu gibi bir yerde çekilmişti. Aşağı yukarı on kişinin arasındaki Sansar'ı bulmakta zorlanmayan başkomiser, "Süslü yok burada, değil mi?" diye sordu.

"Evet. Orada yok" diyen MİT müfettişi, "önceki fotoğrafta Süslü'nün yanında oturan kişinin disiplin soruşturması dosyasında buldum bunları" diye açıklama yaptı.

"Bu Süslü denen adam kimmiş, hakkında bir şeyler öğrenebildiniz mi?" diye sordu başkomiser.

"Cevdet Karabulut ismini ben de duymuştum aslında. Ama kim olduğundan emin değildim. Bizim kurumda çok meşhur biriymiş meğerse."

"Nasıl?"

"Anlatacağım ama herhangi bir resmi belgede falan geçmesin bunlar, aramızda kalsın, olur mu?"

"Tamam, siz hiç merak etmeyin" dedi başkomiser.

Teşekkür eden MİT müfettişi, "Komünist avcısı da deniyormuş bu Süslü'ye" diye başladı. "Seksenli ama daha çok yetmişli yılların sonunda birçok operasyona katıldığı, bazılarında ağır yaralandığı söyleniyor. Ne derecede doğru bilmiyorum ama birçok defa Amerika Birleşik Devletleri istihbarat örgütüyle birlikte üçüncü ülkelere gidip bazı operasyonlara katıldığı da anlatılıyor. Kurumda çok güvenilen biriymiş. Genel merkezde daire başkanlığına kadar yükselmiş. 1993 yılında emekli olmuş. 1997 yılında da kanserden ölmüş."

Hafifçe gülümseyen Erol, "Lakabı niye Süslü'ymüş bu adamın?" diye sordu.

"Ben de merak ettim bunu. Bir üstat, 'Cevdet Bey saçına başına çok dikkat ederdi' dedi."

"Süslü de Sansar gibi yasadışı işlere bulaşmış mı acaba?" diye sordu başkomiser.

"Hayır. Konuştuğum hemen herkes, onun dava adamı olduğunu, parasal işlerle hiç uğraşmadığını, emekli olduktan sonra çok zor şartlarda yaşayıp çocuklarını okuttuğunu, bir evinin bile olmadığını söylediler."

"Yıllarca koruyup kolladığı Sansar pisliği gibi değilmiş yani?" dedi Erol.

"Değilmiş."

"Nedense hep böyledir bu işler" dedi başkomiser. "Birileri doğru ya da yanlış siyasi bir dava uğruna mücadele eder. Bunları makam veya maddi çıkar için yapmaz. Ama onların kötü niyetli yardımcıları, çok mücadele vermedikleri halde kendilerini amirlerinden daha çok reklam ederler ve bunları makam veya maddi çıkar için kullanmaktan hiç çekinmezler. Sansar da böyle yapmıştır herhalde."

"Aynen" dedi MİT müfettişi.

"Emekli MİT personeli Tufan Kaya ile görüşebildiniz mi?" diye sordu başkomiser.

"Evet, evine gittim. Konuşmayı seviyor. Uzun uzun kendi görev yaptığı zamanlardan ve başından geçen olaylardan bahsetti. Sansar ve Süslü hakkında size anlattıklarını aşağı yukarı bana da anlattı. Sansar'ın öldüğünün kesinlikle yalan olduğunu söyledi."

Hafiften gülümseyen Erol, "Sansar'ı hiç sevmediğini hemen belli ediyor, değil mi?" dedi.

"Evet" dedi MİT müfettişi. "Aslında üçünün de siyasi olarak aynı fikre sahip olduklarını ama Sansar'ın fikri satıp para derdine düştüğünü söyledi."

"Evet, biz de öyle tahmin etmiştik" dedi başkomiser. "Yaptığı yasadışı işleri bilmesine rağmen Süslü'nün onu koruyup kollamaya devam etmesine bu yüzden kızıyor olmalı."

"Çok açık bir şekilde söyledi bunu. Ayrıca, Sansar'ı sadece kendisinin değil, kurumdaki hiç kimsenin sevmediğini, hatta hakkında bilgi verebilecek birilerini bulursa hemen beni arayacağını söyledi."

"Bize de öyle söylemişti" dedi Erol.

Söyleyeceklerini tamamlamış gibi görünüyordu MİT müfettişi. "Sizde yeni bir gelişme var mı?" diye sordu.

Başkomiser, Sansar'ın MİT'in kurumsal bilgisi dışında yüz ameliyatı olup yeni kimliğiyle MİT'te tekrar işe girmesi teorisini anlattı.

Şaşkınlıkla dinleyen MİT müfettişi, "Akla çok yatkın görünüyor. Bu kadar suç işlemişse ve kaçakçılık işlerine devam etmek istiyorsa kesinlikle söylediğiniz gibi yapar" dedi.

48

Nikos, belediye otobüsüyle sekizinci defa paketleme işine giderken çok keyifli görünüyor, umut dolu gözlerle bakıyordu etrafa. "Kafamdaki dini sorunların çoğunu çözdüm, birkaç öğrenci daha bulursam maddi sorunları da çözer, dedemin yarım kalan işini tamamlarım" dedi içinden.

Bugün saat üç buçuk sıralarında Murat Hoca'nın evinden ayrılan Nikos, Erdal'ın evine dönmüştü. Yorgun, uykusuz ama keyifliydi. İş kıyafetlerini giymiş, yine ekmek arası zeytin, peynir ve domates hazırladıktan sonra durağa gidip Pendik otobüsüne binmişti.

Bir saat kadar sonra otobüsten inip paketleme şirketine ulaştı. On beş dakika sonra da gece vardiyası başladı. Bu kez küçük bir hediyelik eşya paketliyorlardı. Görevliler yine ara sıra gelip işçileri kontrol ediyor, yeni gelenlere, "Daha hızlı, daha hızlı" diyorlardı ama Nikos bunlardan biri değildi artık. Neredeyse gözü kapalı yapıyordu işi.

Yaklaşık üç saat geçmişti. Yanına gelen güvenlik görevlisi, "Zafer, ziyaretçin var" dedi.

Nikos çok şaşırmıştı. Normalde görevliler böyle bir şeye asla izin vermezlerdi. "Erdal geldi galiba" diye tahminde bulunduktan sonra, önemli bir şey mi oldu acaba diye kaygılandı. Hemen dışarı çıktı ama kapının önünde hiç kimseyi göremedi. Arkasından gelen güvenlik görevlisi sol taraftaki hafif aydınlık yolu gösterdi. Nikos kim olduklarını seçememişti uzaktan ama büyük bir arabanın yanında bir kadınla bir erkek ayakta duruyordu. Onlara biraz daha yaklaşan Nikos, hemen tanıdı anne babasını. Çok şaşkındı, donup kaldı olduğu yerde. Annesi Helena

hemen koşarak gelip sarıldı oğluna. Nikos da karşılık verdi ona. Babası da sarıldı ama Nikos ona karşılık vermedi.

Nikos'un anneannesinde, dayısında veya teyzesinde olmadığını anlayan Theodoros, onun için kaygılanmaya başlamıştı. Ayrıca eşi Helena kendisine tavır almış, en sonunda da, eğer oğlunu eve geri getirmezse evliliklerini bitireceğini söylemişti. Theodoros bunun üzerine Nikos'un nerede olduğunu araştırmaya başlamıştı. Ama yine de onun çocukluk arkadaşı Erdal'ın yanında olabileceğini Helena tahmin etmişti. Paketleme şirketinin adını ve adresini söyleyen Erdal, gece vardiyasında Zafer ismiyle çalıştığını da söylemişti.

Oğlunun zayıflamış yüzüyle kirli ve eski kıyafetine bakan Helena ağlamaya başladı.

Nikos'a sarılan Theodoros, "Çok özür dilerim, para konusunda söylediklerim yanlıştı" dedi.

Nikos herhangi bir tepki vermedi.

"Hadi evimize gidelim" dedi Helena.

"Hayır anne, gelemem."

Theodoros bu kez, "Biraz konuşalım, sonra yine istediğini yaparsın" dedi.

"Hadi kırma bizi" dedi Helena.

Annesinin perişan halini gören, babasının da özründe samimi olduğunu düşünmeye başlayan Nikos biraz yumuşamış gibi görünüyordu.

Oğlunun beline daha sıkı sarılan Helena, "Lütfen" dedi yalvarır gibi.

Nikos kararsızdı ama sonunda, "Tamam" dedi.

Çok sevinen Helena yanaklarından öptü oğlunu.

"İçeriye haber vereyim" diyen Nikos anne babasının yanından ayrılıp şefin yanına giderek çok önemli bir mazeretinin olduğunu, gitmesi gerektiğini söyledi.

"Senden memnunum, istediğin zaman gelebilirsin. Bir gün öncesinden telefon açman yeter" dedi şef.

"Çok teşekkür ederim" dedi Nikos.

"Bugünkü paketlerini teslim edip paranı alabilirsin."

"Hayır, işi yarım bıraktım, onlar sizin."

Nikos birkaç dakika sonra yeniden anne babasının yanına dönmüştü. Arabaya bindiler. Nikos annesiyle beraber arka tarafa oturdu. Hemen hemen hiç konuşmadılar yolda. Yarım saat sonra eve ulaştılar.

Nikos geçen hafta pazar günü ayrıldığı eve, bir sonraki pazartesi gecesi dönmüştü.

Kardeşi Andrew yanına gelip sarıldı ona. Salonda oturmaya başladılar. Nikos pek konuşmak istemiyor, babasının sorularına evet, hayır gibi kısa cevaplar veriyordu.

"Çok yorgun görünüyorsun, istersen odana geçip biraz dinlen" dedi Theodoros.

"Tamam" diyen Nikos odasına geçip yatağının kenarına oturdu. Eve döndüğüne pişman olma belirtileri çoktan başlamıştı. "Babam hep aynı, özründe samimi olduğu konusunda yanılmışım galiba" diye geçti içinden.

Bir-iki dakika sonra Helena odaya geldi. Oğlunun yanına oturup onun beline sarıldı. "Merak etme, her şey düzelecek" dedikten sonra yanında getirdiği cep telefonunu, araba anahtarını ve yeni bir cüzdan uzattı.

Başını iki yana sallayan Nikos, "Hayır anne" dedi.

Helena bu konuda oğlunun gururunun çok incindiğinin farkındaydı. "Hadi kırma beni" dedi yalvarır gibi.

"Israr etme anne. Bundan sonra kendi paramı kendim kazanacağım artık."

"Henüz çok erken, belki ileride fikri değişir" diye düşünen Helena elindekileri bilgisayar masasının üstüne bıraktıktan sonra odadan çıktı.

Eve döndüğüne iyice pişman olan Nikos çok kızmıştı kendine. Yarın akşam paketleme şirketine geri dönmek için planlar yapmaya başladı.

On dakika sonra babası geldi odaya. Nikos'un karşısındaki sandalyeye oturdu. Tekrar özür dileyen Theodoros, "Lütfen, cüzdanını al, istediğin gibi harcama yap" dedi.

Babasının para için söylediği şeyler aklına gelmişti Nikos'un. "Bir daha asla almam onun parasını" dedi içinden.

Bir-iki dakikalık sessizlikten sonra durumun ciddiyetini fark eden ve hemen bir şeyler yapması gerektiğine karar veren Theodoros, "Beni de anlamaya çalış lütfen" dedi. "Ben anne baba sevgisi olmadan, dedem tarafından çok sert bir şekilde yetiştirildim. Paranın bu dünyadaki en büyük güç olduğuna inanan ve her fırsatta bunu anlatan dedem, Tanrı'dan başka hiç kimseye güvenmememem gerektiğini ve hayatımda asla duygusallığa yer vermememi öğütledi sürekli. Sonra bir gün dedem öldü. Çok büyük bir miras kalmıştı. Annem babam hayattaydı ama yanımda değillerdi. Hayatta hiç kimsem yok diye düşünüyordum ama etrafımda bir sürü asalak insan dolaşıyordu. Herkes param için benimle ilgileniyor gibi gelmişti. Bunu doğrulayan bir-iki olay da oldu. Ondan sonra kendimi tamamen işime verdim. Gece gündüz demeden durmadan çalıştım. Sadece iş ve ibadet önemliydi benim için. Sevginin ne olduğunu bilmiyordum, sonuçta size gösterememiş oldum bunu."

Nikos, "Tamam, birçok mazeretin olabilir ama para konusunda yaptığın yanlışları doğru kılmaz bunlar" demeyi düşündü ama vazgeçti.

İçinde kredi kartları ve birçok banknot bulunan yeni cüzdanı masadan alan Theodoros, onu Nikos'a uzatarak, "Lütfen al bunları, istediğin kadar harcama yap" dedi bir kere daha.

Nikos'un cüzdanı almak istememesi üzerine Theodoros bu kez oğlunun elini tutup cüzdanı onun avcuna koyduktan sonra, "Lütfen" dedi yalvarır gibi.

Babasının sesinin titrediğini ve gözyaşı döktüğünü fark etmişti Nikos. Onun ilk defa ağladığını görüyordu. Kırk yıl düşünse böyle bir şey gelmezdi aklına.

Bir kere daha özür dileyen Theodoros, "Emin ol, bundan sonra sen de ben de eskisi gibi olmayacağız" dedikten sonra odadan çıktı.

49

Salı günü sabah saatleriydi. Erol'a telefon açan Başkomiser Selçuk, "Hemen buraya gel" dedi sert bir şekilde. Çok meraklanan Erol yerinden fırlayıp başkomiserin odasına gitti. Daha içeri girer girmez, "Neden doğru dürüst yapmıyorsun görevini?" dedi başkomiser.

"Anlayamadım" dedi Erol şaşkınca.

"Kaç yıldır çalışıyorsun bu şubede?"

"Çok büyük bir hata yaptım galiba" diye düşünen Erol, "Dört yıldır" diye cevap verdi.

"Bu kadar sürede neden yakalayamadın şu Sansar'ı?"

"Bu eleştiride bir tuhaflık var" diye düşünen Erol söyleyecek bir şey bulamamıştı.

"Ben kaç yıldır çalışıyorum burada?" dedi başkomiser.

Erol buna cevap vermeli miydi, bilemedi.

"Beş yıldır" dedi başkomiser. "Ben neden yakalayamadım Sansar'ı? Ben de doğru dürüst yapmadım görevimi çünkü. Otuz üç yıldır bu şubede çalışanların hepsi, hatta şube müdürleri bile görevini düzgün yapmadı."

Erol hiçbir şey anlamamıştı ama başkomiserin cümlenin sonuna doğru gülümsemeye başlamasından, onun bir muziplik peşinde olduğunu tahmin etti.

"Gel gel, şaka yaptım" dedi başkomiser.

"Çok korkuttunuz beni" diyen Erol masanın önündeki koltuğa oturdu. Onun biraz alındığını anlayan başkomiser, "Sansar'ın yıllardır yakalanamamasının nedenini biraz çözmüş gibiydim. Bunun heyecanıyla bir anda böyle şaka yapmak geldi aklıma ama yanlış oldu. Çok özür dilerim."

"Özür dileyecek bir şey yok."

"Var var" diyen başkomiser yaptığından pişman olmuştu. "Gerçekten üzgünüm" dedi.

"Sansar'ın yakalanamamasının nedeninin ne olduğunu mu buldunuz?"

"Boş ver şimdi. Sonra konuşuruz" diyen başkomiser telefon açıp iki çay getirilmesini istedi.

Çayları içtikten sonra biraz daha toparlanmış görünen Erol, "Sansar'ın yakalanamamasının nedeni neymiş, gerçekten çok merak ettim" dedi.

"Tamam o zaman" dedi başkomiser. "Bu Sansar kimlik değiştirdikten sonra da yine kaçakçılık yapmış mıdır?"

"Çok büyük ihtimalle."

"Emekli de oldu diyelim, tarihi eser kaçakçılığı yapmaya devam ediyor mudur?"

"Evet ama yasal bir iş yapıyor görünebilir."

Erol'un verdiği tepkilerin her zamanki gibi olduğunu gören başkomiser rahatlamıştı. "Tamam. Ayrımsız bütün tarihi eserlerle ilgilenir mi sence bu adam?" diye sordu.

"Hayır, değerli eserlerle ilgilenir."

"Hapse girip çıkmış biri olabilir mi?"

"MİT'te çalışırken böyle bir şey olamaz."

"Pekâlâ. Aktif çalışırken yakalanmayan bu adam emekli olduktan sonra yakalanmış, hapse girip çıkmış biri olabilir mi?"

"Sanmam. Olmuşsa da en fazla bir-iki defa olmuştur."

"Neden daha fazla değil?"

"Daha fazla olan sabıkalı tipleri tanıyoruz çünkü."

"Yani sonuçta bu adam, en az otuz üç yıldır kaçakçılık yapıyor. Değerli tarihi eserleri yakalanmadan vızır vızır yurtdışına kaçırıyor. Bu durumda sen, ben, şube müdürü fark etmez, görevimizi doğru dürüst yaptığımız söylenebilir mi?"

Az önceki şaka aklına gelen Erol hafifçe gülümsedikten sonra, "Herkesin bu konuda ihmali var diyorsunuz" dedi.

"Evet. Bu sürede yüzlerce personel gelip geçmiş buradan. Herkes bu adama göz yummuş veya görevi kötüye kullanmış olamayacağına göre, kendimi de ayırmadan söylüyorum, tüm personelin yaptığı genel bir hata, bir ihmal var bence burada."

"Anladım."

"Senden önce şube müdürüne de aynı şeyleri anlattım. O da aynı kanaate ulaştı ve 'Hemen bulun bu adamı' dedi."

"Nasıl bulacağız?"

"Eski soruşturmalardaki hatalarımızı, gözden kaçırdığımız şeyleri tespit ederek bulacağız."

"Nasıl?"

"Bir yerde çok değerli bir tarihi eser bulundu diyelim. Sansar eseri satın aldı ve yurtdışına kaçırdı. Bizim hiç haberimiz olmadı. İkinci eserde de, beşinci eserde de böyle oldu. Tamam, bunlarda paçayı sıyırdı. Ya diğerleri?"

"Diğerleri?"

"Yani Sansar'ın ilgilendiği çok değerli bir tarihi eser vardı, ama bir baktı ki konudan polisin haberi var veya satıcılar güvenilir adamlar değil. Ne yapar Sansar o zaman?"

"Geri çekilir. Yoksa yakalanma ihtimali olur."

"Evet. Eser çok çok değerliyse riski göze alıp devam da edebilir ama çoğunlukla geri çekilir. İşte bu durumlarda geride çok az da olsa ayak izi bırakır. İşte bizim hatamız da bu izleri ciddiye almamak. Sadece tarihi eseri alıp satanları ve onlara aracılık edenleri yakalayıp sorguluyoruz çünkü. Bunların dışındakiler arada kaynayıp gidiyor. Bu nedenle eski soruşturma dosyalarımızı yeniden inceleyip önce Sansar'ın veya adamlarının ayak izlerini bulmamız gerekiyor."

"Eski soruşturmaların hepsini mi inceleyeceğiz?"

"Hayır korkma, sadece Roma, Bizans ve Hıristiyan eserleri için yapılmış olan soruşturmaları inceleyeceğiz."

"Neden sadece bunlar?"

"Sansar bu alanda uzmanlaşmış çünkü. Hıristiyan el yazması İncil'in peşinde olduğunu biliyoruz zaten. Emekli polis Remzi Sağlam'ın dediklerini de hatırla."

"Evet. MİT elemanı Cemal'in Önder Komiser'e anlattığı, Sansar'ın birçok Hıristiyan tarihi eserini yurtdışına kaçırmaya çalışması konusu" dedi Erol.

"Evet" dedi başkomiser.

"O zaman eski soruşturmalarda, Roma, Bizans ve Hıristiyan eserleri üzerinde uzmanlaşmış ama daha çok bunların değerli olanlarıyla ilgilenmiş üst düzey bir kaçakçının veya adamlarının ayak izlerini arayacağız."

"Aynen" dedi başkomiser. "Görüntüde yasal bir iş yapan, anne babası ölmüş, kardeşleri olmayan, 1988 yılından sonra tarihi eser kaçakçılığı yaptığı bilinen ama yakalanmamış, hapse girmemiş birinin veya adamlarının ayak izlerini."

50

Nikos öğleden sonra saat iki sıralarında uyanmıştı. Uyanır uyanmaz babasının geceki davranışları geldi gözünün önüne. "İnanamıyorum, babam ağladı" diye mırıldandı şaşkınlıkla. Babasına karşı biraz yumuşamış gibi görünüyordu ama geçen hafta onun para için söyledikleri aklına gelince eve dönmesinin doğru olup olmadığını düşünmeye başladı yeniden.

Dün gece bu konudaki fikirleri birkaç defa değişmişti Nikos'un. Ama en sonunda babasının kredi kartlarından tekrar harcama yapmasını isterken çok duygulandığını, hatta gözlerinin dolduğunu görünce, onun özründe samimi olduğunu düşünmüş ve uzun zamandır ilk defa babasına bir yakınlık hissetmişti. Eve dönme pişmanlığı bir anda ortadan kalkmış, babasının verdiği yeni cüzdanı masaya bıraktıktan sonra yatağına uzanmış, derin uykuya geçmesi beş dakika bile sürmemişti. Ama sabah uyanır uyanmaz eve dönmesinin doğru olup olmadığını sorgulamaya başlamıştı yeniden.

İşin içinden çıkamıyor gibiydi. Hâlâ üzerinde olan iş kıyafetleriyle yataktan kalktı, bitişikteki banyoya girip yüzünü yıkadıktan sonra odasına geri döndü. Odadaki her şey yerli yerindeydi ama kendini çok yabancı hissetti Nikos burada. Gittikçe morali bozuluyordu fakat bir süre sonra kendini uyarıp, "Bu tutarsız düşüncelere bir son ver artık. Eve dönmenin doğru olup olmadığı babanın özründe samimi olup olmamasına bağlıysa, hemen karar vermemen, bir süre onu izlemen gerekmez mi?" diye düşündü. Aldığı karardan memnun olmuş görünüyordu. Daha fazla oyalanmadan odadan çıkıp mutfağa geçti.

Helena yine sarılıp öptü oğlunu. Nikos da aynı şekilde karşılık verdi ona. Kahvaltılıklarla donatılmış masaya oturdu. Günlerdir üzerine gazete kâğıdı serilmiş bir masada yediği ucuz zeytin, peynir ve domatesten sonra bu görüntü çok yabancı, hatta ürkütücü gelmişti ona. Bir an için uzaklaşmak istedi masadan. Ama karşısında oturup kendisine gülümseyen annesine bakınca hemen toparlandı.

Oğlunun eski kıyafetlerini hâlâ değiştirmediğini fark eden Helena'nın canı sıkılmış gibiydi biraz. "Tekrar o işe gitmeyi düşünmüyorsun, değil mi?" diye sordu.

Nikos ne cevap vereceğini bilemedi.

Birkaç saniyelik sessizlik Helena'yı daha da kaygılandırmıştı. "Hayır hayır. O iş sana göre değil" dedi kararlı bir şekilde. "İlle çalışmak istiyorsan, ileride başka bir iş bakarsın."

"Başka bir işim de var artık" dedi Nikos. "Özel ders veriyorum."

Helena anlamamıştı. "Ne özel dersi?" diye sordu.

"İngilizce özel ders veriyorum" dedi Nikos.

Helena'nın kaygıları bir anda büyük bir sevince dönüşmüştü. "Harika! Nasıl oldu bu?" diye sordu şaşkınca.

Nikos nasıl öğrenci bulduğunu kısaca anlattıktan sonra, "İleride tercümanlık da yapacağım" dedi.

"Baban çok sevinecek bu duruma."

"Babama ne oldu böyle? Akşam ağladı."

"Baban çok duygusallaştı. İnanmak çok zor, değil mi?"

"Evet. Gözümle görmesem asla inanmazdım buna."

"Baban özünde iyi bir insan aslında ama dedesi tarafından robot gibi yetiştirilmiş" dedi Helena. "Aile ilişkileri de dahil, paranın her şeyi çözebileceği beynine kazınmış."

"Ya hepimizi mahveden dinciliği?" diye sordu Nikos.

"Onu da dedesi öğretmiş."

"Hiçbir şey bilmiyor. Yıllar önce öğrendiği üç-beş şeyi papağan gibi tekrar edip duruyor."

"Evet. Yıllarca para ve din konusunda hiç taviz vermedi. Ama bu hafta çok büyük bir ders verdin sen ona."

"Böyle bir amacım yoktu."

"Biliyorum" dedi Helena. "Sadece seni değil, hepimizi kaybetmekten korktu."

"Para ve dinin her şeyi çözemeyeceğini anladı herhalde."

"Evet. Bundan sonra daha normal bir eş ve baba olacağına inanıyorum" dedi Helena.

Gelecekte ailede olabilecek iyi şeyler üzerine konuşmaya başladılar. Nikos bir süre sonra odasına geçti. Aklında Erdal vardı. Hemen ona telefon açtı. Mesai çıkışında bir yerde buluşmaya karar verdiler.

Nikos annesine Erdal ile buluşacağını söyledikten sonra evden çıktı. Kadıköy'e doğru yürümeye başladı. On gün önce aynı yolları yürürken ne kadar umutsuz olduğu geldi aklına. "Siyah paltolu adam olmasa hayatta değildim şimdi. Ve Erdal olmasa gidecek hiçbir yerim olmayacaktı, tam anlamıyla aç kalacaktım, iş bulamayacaktım" diye geçti içinden.

Paketleme işi ona, çalışmanın, para kazanmanın ne kadar zor olduğunu, insanların ne kadar sıkıntılı koşullarda çalıştığını göstermişti. "Sekiz günde bile ne çok şey öğrendim, bir ay, bir yıl daha çalışsam kim bilir daha neler görecek, öğrenecektim" diye geçti içinden. Böyle koşullarda çalışan insanları düşündüğünde karamsar ama kendi için iyimserdi. "Artık bir iş bulup geçimimi sağlayabilirim" diye düşündü.

Yaşadığı sıkıntılı günlerde bir de Murat Hoca'yla görüşmüş olduğu geldi aklına ama bu görüşmelerde öğrendiklerinden ve ulaştığı sonuçtan çok memnundu. Yıllardır tanrı inancıyla dini inancı birbirinden ayırmayı akıl edemediği için ne kadar acı çek-

tiğini, Murat Hoca sayesinde bu ayrımı yaparak nasıl rahatladığını düşündü.

Kadıköy merkeze ulaşmıştı. İskele meydanında bir bankta oturup Erdal'ı beklemeye başladı.

Yarım saat sonra geldi Erdal. Nikos sanki onu aylardır görmemiş gibiydi, sımsıkı sarılıp teşekkür etti ona.

"Kusura bakma. Yerini annene söylemek zorunda kaldım, kadıncağız çok ağladı" dedi Erdal.

"Boş ver, belki de böylesi daha iyi oldu" dedi Nikos.

Birlikte bir birahaneye gidip son on günde olanlar hakkında sohbet etmeye başladılar. Babasının çok değişmiş olduğundan bahseden Nikos yine de onun hesabından bir daha para harcamayı düşünmediğini söyledi.

Erdal kızmıştı biraz. "Yine duygusal bir karar almışsın. Sana tavsiyem, babanın parasını harca ama para alıyorsun diye kişiliğini yok etmesine izin verme. Kabul etmezse de kendi bilir, para kazanma yollarını biliyorsun artık" dedi.

51

Çarşamba günü öğle saatleriydi. Dün akşam Erdal ile buluşup onunla bira içerek sohbet eden Nikos, gece yarısı eve gelip hemen uykuya dalmış ve az önce uyanmıştı.

Düne göre biraz daha iyi hissediyordu kendini. Eve dönmüş olmanın pişmanlığı iyice azalmıştı. Yataktan kalktıktan sonra bilgisayar masasının üzerinde duran eski cep telefonunu fark etti. Enerjisinin bittiğini anlayınca şarja taktı. Sonra da banyoya girdi.

Duştan sonra temiz kıyafetler giydi. Cep telefonu biraz şarj olmuş görünüyordu. Şifreyi yazıp telefonu açtı. Bazı cevapsız aramalar olduğunu gördü. Biri dışındakileri önemsemedi. O biri Başkomiser Selçuk'tu. Hemen onu arayıp, "Merhaba başkomiserim, kusura bakmayın, telefonum birkaç gündür kapalıydı" dedi.

"Merhaba" diyen başkomiser, "bizim arkadaşlar senin izini kaybetmişler, geçen hafta onun için aramıştım. İyi misin, bir sorun yok ya?" diye sordu.

"Hayır yok. Teşekkür ederim" dedi Nikos.

"Müsait olursan bir ara görüşelim."

"Tamam, bugün evdeyim, istediğiniz zaman görüşebiliriz."

"Anlaştık, oraya gelince ararım" dedi başkomiser.

Telefonu kapatan Nikos bir süre pencereden dışarıyı seyrettikten sonra mutfağa geçti. Mutfakta annesini göreceğini sanıyordu ama ilk gördüğü kişi babasıydı. Çok şaşırmıştı. Babası bir iş gününde bu saatte asla evde olmazdı. Nikos kötü bir şey olduğunu sandı. Ancak hem annesi hem de babası gülümsüyorlardı kendisine. Nikos önce annesinin sonra babasının yanaklarından öptükten sonra yemek masasının diğer tarafına oturdu.

"Seni bekledim" dedi Theodoros.

Babasının sevgiyle kendine baktığını görüyordu Nikos. "Babam kesinlikle çok değişmiş" diye düşündükten sonra, "Merak etmeyin, iyiyim" dedi.

Theodoros bir süre sonra, "İngilizce özel ders verme konusuna çok sevindim. Nereden aklına geldi bu?" diye sordu.

Erdal'ın fikir verdiğini söyleyen Nikos, "Şimdilik iki öğrencim var, birkaç öğrenci daha bulmam gerekiyor, o da önümüzdeki haftalarda olacak gibi" dedi.

Duruma çok memnun olmuş görünen Theodoros bir süre sonra, "Kredi kartlarından harcama yapmaya devam edeceksin, değil mi?" diye sordu.

"Hayır" dedi Nikos.

Bir anda buz gibi olmuştu mutfaktaki ortam. Yine gözleri dolan Theodoros, "Hiç olmazsa şu özel ders işlerini oturtana kadar kullan, olur mu?" dedi.

Babasının bu tutumuna hâlâ inanamıyordu Nikos. "Bilemiyorum" dedi bu kez.

"Geçen hafta söylediklerim için gerçekten çok üzgünüm" dedi Theodoros. Nikos yine tepki vermemişti. Bir süre sonra, "Bekleyenler vardır, işe gitmeliyim artık" diyen Theodoros oğlunu öptükten sonra mutfaktan çıktı.

Eşini yolcu ettikten sonra mutfağa geri dönen Helena, "İnanmıyorsun ama baban gerçekten çok değişti" dedi.

Anne oğul birlikte kahvaltı yaparken Theodoros'un bugünlerde içinde bulunduğu psikolojik durum ve verebileceği tepkiler hakkında konuşmaya başladılar.

Yarım saat sonra Nikos'un cep telefonu çaldı. Arayan Başkomiser Selçuk'tu. "Geldim, evinizin önündeyim" dedi.

"Tamam, hemen geliyorum."

Nikos, telefonu kapattıktan sonra annesine, "Bugün bir arkadaşla randevum vardı" deyip aşağı indi.

Bir arabanın yanında ayakta bekliyordu Başkomiser Selçuk. Selamlaştıktan sonra arabayla Suadiye sahiline doğru gidip bir bankta oturdular.

"Size biraz geç döndüğüm için kusura bakmayın" dedi Nikos tekrar.

"Sorun değil" dedi başkomiser, "geçen hafta bir-iki gün izini kaybettik ama sonra Erdal Tuncer isimli bir arkadaşının evinde kaldığını tespit ettik."

Nikos şaşırmıştı. "Size her şeyi anlattım. Neden beni takip ediyorsunuz hâlâ?" diye sordu.

"Birileri seni takip ediyor" dedi başkomiser. "Biz daha çok onları takip ediyoruz aslında."

"Benim bildiğim bir şey yok. Neden vazgeçmiyorlar?"

"İncil'i bulabilme ihtimalin olduğunu düşünüyorlardır" diye cevap verdi başkomiser.

"İncil'i bulursam onu elimden almaya çalışacaklar ancak siz önce davranıp onları yakalayacaksınız..."

"Evet" dedi başkomiser.

"İncil'i bulamazsam dedeme ve başkalarına yapılan kötülükler, yapanların yanına kâr mı kalacak yani?"

"Hayır. Biz sadece seni takip etmiyoruz. Aynı zamanda seni takip ettirdiğinden şüphelendiğimiz, başında Sansar lakaplı birinin bulunduğu bir şebekenin peşindeyiz. İncil bulunsun ya da bulunmasın, yeterli delili topladığımız anda onu ve adamlarını deliğe tıkacağız. Ancak bu biraz zaman alacak gibi."

"Nasıl?"

"Bu tarihi İncil soruşturma dosyası kayıp, bilgisayar kaydı yok. Sanık, tanık ve soruşturmayı yürüten polislerin çoğu ölmüş, olay ve sanıklar hakkında bilgi toplamamız biraz zor oluyor."

"Anladım. Dedem hakkında da bilgi topladınız mı?"

"Evet."

"Neler buldunuz?"

"Bu tarihi İncil kaçakçılığı konusuna kadar iyi bir vatandaş. Basit bir-iki olay dışında suç kaydı yok."

Meraklanmıştı Nikos biraz. "Nedir bu bir-iki olay?" dedi.

"Söylemekte bir sakınca yok" dedi başkomiser. "İki suç kaydı var. İlkinde 1980 askeri darbesinden sonra gözaltına alınmış ama iki ay sonra serbest bırakılmış. Diğeri adi bir suç."

"Nasıl?"

"Ayrıntısını hatırlayamadım şimdi" diyen başkomiser, Metin'e telefon açıp, "Alexis Buğdaycıoğlu'nun suç kaydının olduğu sayfanın fotoğrafını çekip bana mesaj at" dedi.

İki-üç dakika içerisinde Metin'den mesaj gelmişti. Hemen bilgileri okuyan başkomiser, "Evet, mahkeme kararına göre deden, Ethem Mermer isimli bir adamla tartışıp onu darp etmiş" dedi. "Ayrıca ona karşı hakaret ve tehdit suçu da işlemiş. Bu nedenle tutuklanmış ancak on gün sonra müşteki Ethem'in şikâyetten vazgeçmesi üzerine tahliye edilmiş."

"Ne zaman olmuş bu olay? Bu İncil işiyle ilgisi var mı?" diye sordu Nikos hemen.

"Hayır yok. Bu olay 1982 yılında olmuş."

"Neden kavga etmiş, öğrendiniz mi?"

"Hayır, uzun süreler geçtiği için dosyalar imha edilmiş, defterlerde ve mahkeme kararında yazan bilgiler de bu kadar."

"Kimmiş acaba bu Ethem Mermer?" diye sordu Nikos.

"Dolandırıcılık ve hırsızlıktan birçok sabıkası olan biri, 1987 yılında ölmüş."

"Dedemi de mi dolandırmış acaba?"

"Bilmiyoruz, olabilir" diyen başkomiser, "sen neler yaptın, değişik bir şeyler bulabildin mi?" diye sordu.

"Aksaraylı biri tarafından dedemlere getirilen bu İncil öyle sıradan bir tarihi eser değilmiş" dedi Nikos. "Dünyanın ilk İncil'inin bir nüshasıymış. Sinoplu Marcion isimli biri tarafından

yazılan bu İncil'de Hıristiyanlık dinini temelinden sarsacak bilgiler yazıyormuş."

"Evet, ben de Marcion İncili'nin dünyanın ilk İncil'i olduğunu okudum."

"Bu durumda Vatikan'ın, yabancı istihbarat servislerinin ve mafyanın işin içinde olması çok normal, öyle değil mi?"

"Evet, ben de tam bunu anlatmaya çalışıyorum sana" dedi başkomiser. "Şimdi de senin peşine düşmüş olabilir bunlar. Çok dikkatli ol ve bizimle bağlantıyı koparma."

52

Çarşamba günü öğleden sonraydı. Yatağında uzanmış olan Nikos aynı soruyu bir kere daha sordu içinden. "Dedem İncil'i nereye saklamış veya sakladığı yer hakkında kime, nasıl bir ipucu bırakmış olabilir?"

Yaklaşık bir saat önce Nikos'u eve geri getirmişti Başkomiser Selçuk. Annesiyle beraber kahve içtikten sonra odasına geçen Nikos, "Dedemin yarım kalan işini bir an önce tamamlamam gerekiyor" diye düşünmeye başlamıştı. İntihar etme düşüncesinden kurtulmasını sağlayan bu konu onun hayattaki en önemli hedefi haline gelmişti artık. Araştırma yapacak zamanının ve parasının olmaması nedeniyle konuyu bir süre ertelemek zorunda kalmıştı. Ancak iki gün önce eve dönmesi, babasının hesabından tekrar para harcayabilecek olması ve başkomiserle bir saat önce yaptığı sohbet, konunun yeniden alevlenip tüm zihnini meşgul etmesine neden olmuştu.

Şimdi odasında dedesinin İncil'i nereye saklamış olabileceğini düşünüyor ama en küçük bir tahminde dahi bulunamıyordu. Lavaboya gidip yüzünü yıkadıktan sonra odasına dönüp yatağının kenarına oturdu. "Veri eksikliği var, İncil'i bulabilmek için daha çok bilgi toplamam gerekiyor" diye düşünüp kimden nasıl bilgiler toplayacağına dair planlar yapmaya başladı. On dakika sonra, "Bu böyle evde düşünerek bulunacak bir şey değil, hemen harekete geçmem, Kostas'ın meyhanesine gidip dedemi tanıyan herkesle konuşmam gerekiyor" diye mırıldandı.

İçinde nakit para ve kredi kartları olan yeni cüzdanını cebine koyup mutfağa geçti. Annesine, "Bugün dışarıda bazı işlerim var" dedikten sonra da evden çıkıp garaja indi. Günlerdir gör-

mediği arabasına bindi, Kumkapı semtine doğru yola çıktı. Yolda bir akaryakıt istasyonunda durup kredi kartıyla benzin alarak babasının hesabından yeniden para harcamaya başladı.

Dedesi ve tarihi İncil'le ilgili o âna kadar öğrendiği tüm bilgileri hatırlamaya çalışarak bir saatte Kumkapı'daki meyhaneye ulaştı.

Kostas'ın meyhanede olup olmadığını sordu bir garsona. "Evet, burada" diyen garson üç-dört kişinin oturduğu bir masayı işaret etti. Onun meyhanede olmasına sevinen Nikos hemen masaya doğru gitti. Nikos'u fark eden Kostas ayağa kalkıp yanaklarından öptü onu. Ayrı bir masaya oturdular. Hemen servis yapılmaya başlandı. "Bu kez bir şartım var yalnız" dedi Nikos. "Geçen sefer hesap almamıştınız, size ve arkadaşlarınıza bugün ben yemek ısmarlayacağım."

"Pekâlâ, deden de böyle yapardı" dedi Kostas.

Biraz sohbet etikten sonra, "Dedemin en yakın arkadaşları kimlerdi?" diye sordu Nikos.

"İyi konuştuğu birçok arkadaşı vardı ama çoğu öldü veya meyhaneye gelmedikleri için bağlantılar koptu."

"Buraya gelenlerle biraz sohbet edebilir miyiz?"

Kostas durumu anlamıştı. "Tarihi İncil'le ilgili araştırma yapıyorsun galiba?" dedi.

"Evet."

Diğer masalara göz atan Kostas, "Geçen geldiğinde gördüğün adamlardan biri burada, diğerleri de birazdan gelir" dedi.

"Onları buraya davet edebilir miyiz?"

Kostas hemen diğer masaya gidip iki kişiyi kendi masalarına davet etti. Adamlar bir süre sonra ellerinde rakı bardaklarıyla geldiler. Birini hatırlamıştı Nikos. Tarihi İncil'le ilgili araştırma yaptığından bahsetmeden, "Dedemin arkadaşlarını tanımak, onlara rakı ısmarlamak istedim" dedi.

Adamlar çok memnun olmuş görünüyorlardı. Keyifli bir şekilde bahsetmeye başladılar Alexis'ten.

Bir süre sonra Alexis'i tanımış olan iki kişi daha geldi meyhaneye. Kostas onları da masaya davet etti. Sohbet kendi seyrinde ilerlemeye başlamıştı. Ama işe yarar hiçbir şey yakalayamıyordu Nikos.

Yarım saat sonra Nikos'un geçen geldiğinde gördüğü zayıf adamla gözlüklü adam da masaya geldi. Bir süre sonra Alexis'in dinlere bakışı konusu açılmıştı yine. "Alexis dinsiz biriydi" dedi birisi. Buna pek aldırmıyordu Nikos artık. Çünkü yıllardır kafasında bir türlü çözüme kavuşturamadığı konuları, Marcion İncili ile ilgili edindiği bilgilerden ve Murat Hoca ile yaptığı sohbetlerden sonra çözmüştü. Artık tanrıya inanmayla bir dine inanmanın ayrı ayrı şeyler olduğuna karar vermiş ve Hıristiyanlık dinini tamamen bitirmişti kafasında.

"Alexis'in en iyi arkadaşı Vasilaki idi" dedi bir adam.

"Bunlar nasıl iyi arkadaş oluyorlar? Biri Katolik rahip, ötekisi dinsiz" dedi başka biri.

"Adamlar hem akraba, hem de Alexis maddi sıkıntı çektiği zamanlarda rahip ona çok yardım etmiş diye duymuştuk."

"Vasilaki aleyhine laf söyletmezdi Alexis" dedi kasketli bir adam. Benzeri konuşmalar devam edip gidiyordu. Bu şekilde bir sonuç alamayacağını düşünen Nikos'un aklına başkomiserin anlattığı olay gelmişti.

"Dedem 1982 yılında bir adam dövüp kısa bir süre hapis yatmış, konu hakkında herhangi bir bilginiz var mı?" diye sordu.

Masada bulunan herkes gibi kasketli adam da şaşırmıştı. "Hayır, hiç duymadım" dedi. Ancak birkaç saniye sonra, "Böyle bir şeyi Bedros bilebilir belki" dedi.

"Tabii ya! Neden aklıma gelmedi" dedi Kostas. "Dedenin en iyi arkadaşlarından biri de Bedros'tu."

"Öyle mi? Nerede bu Bedros şimdi?" diye sordu Nikos.

"Çok yaşlandı artık, beş-altı yıldır buralara gelemiyor" dedi kasketli adam.

"Bir telefon aç bakalım. Alexis'in torunu geldi dersen belki gelir" dedi Kostas.

Masadan kalkıp daha sessiz bir yere giden kasketli adam, biriyle telefon görüşmesi yaptı. Birkaç dakika sonra da masaya geri dönerek, "Tamam, gelecek" dedi.

Masadakiler neşeli sohbetlerine devam ediyorlardı. Bu arada meyhane iyice kalabalıklaşmıştı. Nikos gürültüden ve müzik sesinden konuşmaların bir kısmını duyamaz olmuştu. "İşe yarar bir şey de konuşmuyorlar zaten" diye düşündü.

Yaşlı Bedros yaklaşık yarım saat sonra geldi. Adam çok zor yürüyordu. Onun durumunu gören Nikos, "Keşke biz sizin yanınıza gelseydik" dedi.

"Hayır, böyle iyi oldu. Uzun zamandır gelmiyordum buraya" dedi Bedros. "Artık yaşımız iyice ilerledi. Ama Alexis'in torunu meyhanede denince gelmemek olmazdı. Hem yarım duble rakı içsem ölmem ya..."

"Sen hepimizi gömersin" dedi Kostas.

Gülüştüler. "Deden hoşsohbet ve bilge bir adamdı" dedi Bedros. "Hepimiz ağzımız açık dinlerdik onu."

Bir süre sonra masadakiler kendi aralarında sohbet etmeye başlamıştı. Meyhaneci Kostas da ara sıra masadan ayrılıp geri geliyordu. Nikos ise karşısında oturan Bedros'u dinliyordu daha çok. Onun sözünü pek kesmek istemiyordu ama sonunda, sohbeti tarihi İncil konusuna getirebildi. Bedros konuyu kısaca anlattı ama farklı bir şey yoktu.

"Dedem 1982 yılında bir adamı dövdüğü için kısa bir süre hapis yatmış, bu konuda bir bilginiz var mı?" diye sordu Nikos.

Bedros şaşırmış görünüyordu. Nikos'a biraz daha yaklaştıktan sonra, "Evet. Bayrampaşa Cezaevinde yattı" dedi sesini iyice alçaltarak.

"Dedem neden dövmüş adamı?"

"Deden hiç kimseye bahsetmememi söylemişti aslında ama sen konuyu biraz öğrenmişsin zaten. Yıllar geçti. Torununa anlatmamda sakınca yoktur herhalde."

"Teşekkür ederim."

"Rahip Vasilaki Büyükçekmece veya Silivri, oralarda bir yerde savcılığa şikâyet edilmiş, Alexis de iftira atan şikâyetçiyi bulup iyice dövmüş."

"İftira neymiş ki?"

Hafifçe gülümseyen Bedros, "Bir kadın meselesi" dedi.

Nikos şaşırmıştı biraz. "Katolik bir rahibin kadın meselesi, öyle mi?" dedi.

"Evet. Deden daha fazla bir şey anlatmamıştı. Ayrıntıları Topal Yorgi biliyor olabilir."

53

Perşembe günü mesai yeni başlamıştı. Başkomiser Selçuk ve Erol eski soruşturma dosyalarında Sansar veya adamlarının ayak izlerini aramaya devam edeceklerdi.

Erol, başkomiserin odasındaki sabit bilgisayarın başına geçti. Başkomiser de her zamanki gibi onun hemen yanına oturdu. Bilgisayardan ana soruşturma listesini açan Erol kısaca RBH dedikleri, Roma, Bizans ve Hıristiyanlık eserleri için yapılmış olan soruşturmaları seçti. Görüntüleme sıralamasını yeniden eskiye doğru tercih etti. Dün son olarak inceledikleri soruşturmaya kadar ilerledikten sonra, "Evet, burada kalmıştık" dedi. "10. yüzyıldan kalma gümüş heykelcik, iki sanıklı."

"Geç bunu" dedi başkomiser.

"Küçük bir altın kolye" dedi Erol.

"Değersiz, geç."

Bu olmaz, şu değersiz, şunun ayrıntısına bakalım diyerek listeyi inceliyorlardı. Ara sıra çok değerli tarihi eser soruşturmaları çıkıyordu karşılarına ama bunlarda da Sansar'ın ayak izi olabilecek bir şey bulamıyorlardı. Bu durumda, "Teorimizde bir yanlışlık mı var acaba?" diye düşünüp moralleri bozuluyor, buna rağmen vazgeçmeyip taramaya devam ediyorlardı. Umutlarının iyice azaldığı bir sırada altı yıl önce yapılmış olan Nikiforos mücevherleri soruşturmasına denk geldiler. İçerisinde, altın ve değerli taşlardan yapılmış elli dört adet ziynet eşyası olan bir mücevher kutusuydu bulunan. Kutunun Bizans İmparatoru II. Nikiforos veya eşine ait olduğu tahmin edilmiş, bu nedenle soruşturmaya bu isim verilmişti. Erol hemen soruşturmayı açtı. Mücevher kutusunun açık kapağı ve içerisindeki ziynet eşyala-

rını gösteren fotoğraflara bakan başkomiser, "Mükemmel görünüyor" dedi. "Bakalım bizim Sansar bu eserle ilgilenip herhangi bir ayak izi bırakmış mı?"

Savcılığa gönderilmiş olan fezleke örneğini açan Erol, "Efendim, soruşturma sekiz sanıklı" dedi. "Yedi sanığın kimliği tespit edilip yakalanmış ama 'Kuyumcu' ismi verilen bir sanığın kimliği tespit edilememiş."

Başkomiser heyecanlanmıştı biraz. Başını bilgisayar ekranına doğru yaklaştırıp, "Kuyumcu'dan bahseden kim?" diye sordu.

Tüm ifadelere hızla göz attılar ama hiçbir sanık Kuyumcu'dan bahsetmemişti. Hemen bir tutanağı açıp okumaya başladılar. Kısa bir süre sonra, "Anlaşıldı" dedi başkomiser. "Savcılık, kendilerine gelen bir ihbar mektubunu, gereği yapılmak üzere bize göndermiş. Bizimkiler hemen ihbarda adı geçen Şükrü Beyazıt isimli satıcıyı takibe almışlar. Ama Kuyumcu ile değil de başka biriyle pazarlık yaparken yakalamışlar onu."

"Aynen" dedi Erol.

"Büyük ihtimalle de satıcı Şükrü Beyazıt önce bu Kuyumcu ile pazarlık yaptı ama anlaşamadılar. Şükrü bunun üzerine eseri başka birine satmaya çalıştı ama yakalandılar."

Sanık Şükrü Beyazıt'ın ifadesini daha dikkatli okudular. Tahmin ettikleri gibi Kuyumcu'dan hiç bahsetmeden eseri diğer satıcıya satarken nasıl yakalandığını anlatmıştı adam.

"Şu âna kadar incelediğimiz soruşturmalar arasında teorimize en uygunu bu oldu" dedi başkomiser. "Görüyor musun, ifadeler nasıl eksik. Bu Kuyumcu bulunamaz mıymış?"

"Suç, Kuyumcu yönünden teşebbüs aşamasında kaldığı için önemsenmemiş bence" dedi Erol.

"Evet. Neden böyle oldu? Çünkü tarihi eserler ele geçti, birkaç sanık da yakalandı. Gerisini tahmin etmek hiç zor değil. Evrak hemen savcılığa gönderildi. Savcılık da kimliği tespit edilen sanıklar için dava açtı. Kimliği tespit edilemeyen Kuyumcu için,

'bu kişiyi de araştırın' diye formalite bir yazı yazdı. Biz de 'araştırmaya devam ediyoruz' diye formalite bir cevap verdik. Yani sonuçta basit bir araştırmayla bulunabilecek olan Kuyumcu arada kaynayıp gitti."

"Sansar'ın adamı olabilir mi bu Kuyumcu?"

"Çok zor ama notlarımızda bulunsun" dedi başkomiser. "Bir sonraki soruşturmaya geç."

Yine şu olur, bu olmaz, şunun ayrıntısına bakalım diyerek eski soruşturmaları incelemeye devam ettiler. Bulduklarının kısa notlarını alıp incelediler. Yaklaşık yarım saat sonra bir soruşturma daha dikkatlerini çekti.

Bu da altı yıl önce yapılmış olan bir soruşturmaydı. "Roma İmparatorluğu dönemine ait altın kadın heykeli soruşturması" dedi Erol.

"Bak bu da önemli olabilir" dedi başkomiser.

Heykelin fotoğraflarını gördüklerinde hayretlerini gizleyemediler. "Oo, bu çok değerli bir parça gibi görünüyor" dedi başkomiser.

"Kesinlikle" dedi Erol. "Kadının saçındaki ve elbisesindeki şu sanata bakar mısınız? En küçük kıvrımlar bile özenle işlenmiş."

"Mükemmel" dedi başkomiser. "Aç bakalım, Sansar'ın adamları bu eserin peşine düşmüş olabilir mi?

"Fezlekeye göre soruşturma dokuz sanıklı" dedi Erol. "Yedi sanık hakkında işlem yapılmış. Karslı ve emlakçı denen iki sanığın kimlikleri tespit edilememiş."

Başkomiser iyice dikkat kesilmişti. "Karslı ve Emlakçı'dan bahseden kim?" diye sordu.

Tüm ifadelere hızlı bir şekilde göz atan Erol, "Sanıklardan Osman Bekmezci" dedi.

"Ne demiş?" dedi başkomiser.

Erol ifadeyi okumaya başladı. *"Bir arkadaşım, beni Karslı lakaplı birine yönlendirmişti. Bu Karslı denen adamın ismini bilmiyorum. Bu adam bize bir emlakçı tanıdığını, onun bu işlerle de ilgili olduğunu söyledi. Bunun üzerine birlikte Emlakçı'nın ofisine gittik. Gittiğimiz Emlakçı eseri çok beğendiğini, buna çok para verebilecek birini tanıdığını, onunla görüştükten sonra bizi arayacağını söyledi. Ama arayan soran olmadı."*

"Bu soruşturma da teorimize uygun" dedi başkomiser. "Soruşturmalarda Emlakçı gibi serbest meslek sahibi biri de Sansar'ın adamı olabilir. İllaki onun bizzat emrinde çalışan birisi olması gerekmiyor."

"Anladım."

"Neyse, bu Osman Bekmezci denen adamı da bulup ayrıntılı ifadesini alalım" dedi başkomiser.

"Emredersiniz."

"Bir sonraki soruşturmaya geçelim."

Öğleye doğru teorilerine uygun bir soruşturma daha buldular. Yedi yıl önce yapılmış çok değerli bir ikonun soruşturmasıydı bu.

Başkomiser yine dikkat kesilmişti. Ahşap zemin üzerine Meryem Ana ile kucağında bebek İsa'nın resmedildiği altın çerçeveli sekizinci yüzyıldan kalma ikonun fotoğraflarına baktıktan sonra, "Sansar'ın bu paha biçilmez eserle ilgilenmemesi düşünülemez" dedi.

"Evet, kesinlikle ilgilenmiştir."

Soruşturmanın altı sanıklı olduğunu ve beş sanık hakkında işlem yapıldığını anladılar. Şevket Keçeci isimli sanığın Soner isimli birinden bahsettiğini ancak onun kimliğinin tespit edilemediğini gördüler.

"Şevket Keçeci'nin ifadesini tekrar okuyalım."

Erol ifade sayfasını açıp okumaya başladı. *"Önce bir arkadaşımızın tanıdığı Soner isimli birine ulaştık. Soner bizim eve*

gelip ikonu gördü. Çok beğenmişti, 'Bizim patron kesinlikle bununla ilgilenir, onunla görüşüp size döneceğim' dedi. Birkaç gün bekledik ama herhangi bir ses çıkmadı. Biz de ikonu başka birine satmaya çalıştık ama polisler bizi yakaladı."

"Soner ve patronu" diye mırıldanan başkomiser, "Görüyor musun, teorimize ne kadar uygun" dedi. "Bu Şevket Keçeci'nin de ayrıntılı ifadesini alalım."

"Emredersiniz."

"Bir sonraki soruşturmaya geç."

54

Nikos perşembe günü öğleyin uyanmıştı. Dün gece yaptığı plan aklına geldi hemen. Planına göre, bugün Topal Yorgi'ye gidecekti ama ondan önce öğrencisi Onur'la özel ders yapması gerekiyordu. Hemen yataktan kalkıp banyoya girdi.

Akşam Kostas'ın meyhanesindeki kişilerden işe yarar bir şey öğrenemeden eve dönen Nikos'un canı çok sıkılmış, İncil'i bulma konusunda umutsuzluğa kapılmıştı. Ama gecenin ilerleyen saatlerinde, umudunu hemen yitirmemesi, gerekirse tekrar tekrar meyhaneye gitmesi, hatta orada tanıştığı insanlarla başka ortamlarda teker teker görüşmesi gerektiğine karar vermişti. Ayrıca daha Topal Yorgi ve Anastasia ile görüşmediğini, onlara da gitmesi gerektiğini düşünerek uykuya dalmıştı.

Elini yüzünü yıkadıktan sonra odasına dönüp temiz kıyafetler giydi, sonra mutfağa geçti.

Nikos'un biraz daha geç kalkacağını sanan Helena şaşırmıştı biraz. "Yine dışarıda işlerin var galiba" dedi.

"Evet. Saat birde özel dersim var" dedi Nikos.

"Bu işe gerçekten çok seviniyorum" dedi Helena.

"Ben de" diyen Nikos, ayaküstü bir şeyler yedikten sonra evden çıktı ve arabasına binip Onur'un evinin olduğu semte doğru yola çıktı.

Polis olduğunu tahmin ettiği beyaz renkli bir araba hemen peşine takılmıştı. Nikos buna pek aldırmadan yoluna devam etti. On dakika sonra da Onur'un evine ulaştı.

Derse başlamadan önce biraz sohbet ettiler. "Beni Ufuk'a tavsiye ettiğin için teşekkür ederim" dedi Nikos.

"Siz bu fiyata bu kalitede ders vermeye devam ederseniz daha çok öğrenciniz olur" dedi Onur. "Duyduğuma göre Ufuk'un bir-iki arkadaşı da sizi arayacakmış."

Nikos bu konuda çok ümitliydi artık. Kısa bir süre sonra Onur'un odasına geçip yine çok keyifle ders yaptılar. İki saat dersten sonra çıkıp arabasına binen Nikos, Topal Yorgi ile görüşmek üzere Yedikule'ye doğru yola çıktı.

Polis arabası yine peşine düşmüştü. Bunu önemsemeyen Nikos, Topal Yorgi ile daha önce yaptığı görüşmeyi ve dün akşam meyhanede geçen konuşmaları düşünerek bir saat sonra Yedikule'ye ulaştı.

Hiç memnun olmuş görünmüyordu Topal Yorgi. "Yine ne istiyorsun?" diye sordu.

Kapının önündeki küçük taburelere oturdular. "Tarihi İncil ile ilgili araştırma yapıyorum" dedi Nikos. Topal Yorgi bildiği her şeyi daha önce anlattığını söyledi. Nikos onun biraz gönülsüz olduğunu anlamıştı. Cüzdanından dört-beş tane büyük banknot çıkarıp Yorgi'nin montunun cebine koydu.

"Yine rüşvet veriyorsun" dedi Yorgi.

Hafifçe gülümseyen Nikos, "Dedem İncil'i nereye saklamış, kime bırakmış olabilir?" diye sordu.

"Herhangi bir fikrim yok."

"Dedem ve Rahip Vasilaki'nin ortak arkadaşları kimlerdi?"

"Bilmiyorum."

Nikos'un verdiği paralar işe yaramış görünmüyordu. Topal Yorgi hemen hemen tüm sorulara, "Bilmiyorum, hatırlamıyorum" gibi geçiştirici cevaplar veriyordu. Canı sıkılan Nikos son olarak, "Rahip Vasilaki'nin 1982 yılında savcılığa şikâyet edilmesi konusu ne?" diye sordu.

Topal Yorgi'nin yüzünün rengi değişmişti birden. "Anlamadım" dedi şaşkınlıkla.

Nikos ondaki değişikliği çok net bir şekilde görmüştü. "Rahip Vasilaki 1982 yılında savcılığa şikâyet edilmiş, dedem de ona iftira atan şikâyetçiyi dövüp bir süre hapis yatmış" dedi.

Topal Yorgi çok gerilmiş görünüyordu. Bir anda ayağa kalkıp, "Yok böyle bir şey" dedi sertçe. Hemen ardından da cebindeki paraları çıkarıp Nikos'un üzerine doğru attıktan sonra, "Paralarını alıp hemen git buradan, senin saçma sapan sorularına cevap vermek zorunda mıyım ben?" dedi.

Topal Yorgi'nin damarına bastığını anlamıştı Nikos. "Tamam tamam, sakin ol. Gidiyorum" dedikten sonra yere düşen paraları toplayıp onun montunun cebine geri koydu. Hemen arkasından da sokağın ilerisine doğru yürümeye başladı.

Topal Yorgi'nin neden böyle tepki verdiğini düşünüyordu. Bu tepkiyi dedemin hapis yatmasına vermiş olamaz. Yıllar geçtiği halde, bu şikâyet ve iftira her neyse onu saklama kaygısı güdüyor galiba" diye düşündü.

Arabasına binip Kadıköy'e doğru hareket etti. Yolda Rahip Vasilaki'nin niçin şikâyet edildiğini merak etmeye başlamıştı yine. "Şikâyetin ne olduğunu öğrenebilirsem, dedemi veya Vasilaki'yi tanıyan birilerine ulaşır, yeni bir şeyler öğrenirim belki" dedi içinden. Hemen ardından da bu şikâyeti bir avukat aracılığıyla öğrenebileceği aklına geldi. Ama eski avukatı Yaşar Teoteli'ye gitmek istemedi. Onun hem bu işlere gönülsüz olması, hem de polisle işbirliği yapması gelmişti aklına. Bir süre sonra Tuge isimli bir arkadaşının avukat akrabası olduğunu hatırladı. Arkadaşının ismini telefon rehberinde buldu, tam arama tuşuna basacakken vazgeçti bundan. Çünkü başkomiserin söyledikleri aklına gelmiş, telefonunun dinlemeye alınmış olabileceğini düşünmüştü. Yeni avukatının bilinmesini istemedi. Onu Kadıköy'e ulaşınca ankesörlü telefondan aramaya karar verdi.

Boğaz Köprüsü'nden geçmiş, çevre yolundan ilerlemeye devam ediyordu. İşte bu sırada beyaz arabanın hâlâ peşinde ol-

duğunu fark etti. Onu atlatmak için birkaç defa yan yollara ve ara sokaklara girip çıktı ama beyaz arabanın her defasında peşinde olduğunu gördü. "Ya cep telefonumu izliyorlar ya da arabaya sinyal veren bir cihaz taktılar" diye düşünüp onları yaya olarak atlatmasının daha kolay olacağına karar verdi.

Kadıköy merkeze ulaştığında akşam olmak üzereydi artık. Hemen katlı otoparka girdi. Peşindeki araba otoparka girmemişti. Arkadaşı Ege'nin telefon numarasını bir kâğıda yazdı. Cep telefonunu yanına almadan arabadan inip asansöre doğru yürümeye başladı. Tam bu sırada, bir araç çıkış yönünde ilerliyordu. Hafifçe topal numarası yapan Nikos, işaretparmağıyla dur işareti yaptı kibarca.

Arabasını durdurup camı indiren adam, "Evet?" dedi.

"Biraz rahatsızım, beni aşağıdaki caddeye bırakabilir misiniz?" dedi Nikos.

"Tamam" dedi adam. Nikos hemen onun arabasına bindi. Beyaz renkli polis arabası otoparkın girişinde bekliyordu. Nikos arabanın yanından geçerken iyice eğildi. Bindiği arabayı kullanan adama, "Bacağım çok ağrıyor" diye yalan söyledi. Polisleri atlatması kolay olmuştu. Anacaddeye çıktıktan sonra adama çok teşekkür eden Nikos kalabalık bir yerde arabadan indi. Hemen ankesörlü telefon kulübelerinin olduğu yere yöneldi. Arkadaşı Ege'yi arayıp ondan avukat akrabasının ismini ve telefon numarasını öğrendi. Sonra da avukatı aradı, kendini tanıttıktan sonra, "Adliyede bir arşiv araştırması yapılması gerekiyor. Müsaitseniz görüşmek istiyorum" dedi.

"Müsaitim, buyurun gelin" diyen avukat ofis adresini verdi. Nikos hemen ara sokaklardan geçerek kısa sürede avukatın ofisinin olduğu caddeye ulaştı. Takip edilmediğine emin olduktan sonra onlarca avukatlık ofisinin bulunduğu bir işhanına girdi. Asansörle yukarı çıkıp aradığı ofisin kapı ziline bastı.

Kapıyı açan sekreter kız kısa süre sonra avukatın odasına aldı onu. Avukatla aşağı yukarı aynı yaştaydılar ve birbirlerini daha önce görmüş gibiydiler. Rahip Vasilaki Terzioğlu'nun şikâyet edilmesiyle ilgili duyduklarını avukata söyleyen Nikos, "Bu şikâyet tam olarak neymiş, şikâyetin sonucu ne olmuş? Bunları hemen öğrenebilir miyiz?" diye sordu.

"İsim ve adliyeler doğruysa öğreniriz" dedi avukat. "Ama bilgisayarlı sisteme geçilmeden önceki dönemlerin arşiv taraması birkaç gün sürer. Tüm işi bırakmam gerekir."

Nikos durumu anlamıştı. "Emeğinizin karşılığını fazlasıyla öderim" dedi.

Avukatlık ücreti konusunda anlaştılar. Nikos ücretin bir kısmını nakit olarak ödedi.

"Pazartesi, en geç salı günü şikâyetin ne olduğunu öğrenirim. Pazartesi akşamüstü haberleşelim" dedi avukat.

55

Yeni bir hafta başlamıştı. Başkomiser Selçuk öğle yemeğinden sonra odasına döndü. Kısa bir süre sonra Erol da odaya geldi. Eski soruşturma incelemelerine devam edeceklerdi. "Şu âna kadar teorimize uygun kırk üç soruşturma tespit etmişiz" dedi başkomiser. "Önce bu soruşturmalardaki sanıklar hakkında araştırma yapsak, bir şey bulamadığımız takdirde taramaya kaldığımız yerden devam etsek diyorum."

"Evet, bu daha mantıklı" dedi Erol.

"O zaman ilk iş olarak sanıklara telefon açıp ifadelerinde bahsettikleri adamları soralım."

"Emredersiniz" diyen Erol ilk sıradaki dosyanın sanıklarından birini aradı. Telefonu ilgisiz biri açtı. Diğer sanığı aradı, onun da telefonu kapalıydı. Üçüncü sanığı aradı, o da sorulara, "bilmiyorum, hatırlamıyorum" şeklinde cevaplar verdi. Erol bir sonraki soruşturmanın sanıklarını aradı. Buradaki hiçbir sanığın telefonu kullanılmıyordu. Üçüncü soruşturmada da benzer şeyler oldu. Erol dördüncü soruşturmanın sanıklarını aramaya başlayacaktı ama "Önce şu kadın heykeli ve ikon soruşturmasının sanıklarını arayalım" dedi başkomiser.

"Emredersiniz" diyen Erol, hemen kadın heykeli soruşturması sanıklarından Osman Bekmezci'yi aradı. Ama telefon numarası kullanılmıyordu. Erol bunun üzerine soruşturmadaki ikinci sanık Kadir Uslu'yu aradı. Telefon açılmıştı. Kendini tanıtan Erol soruşturmayı kısaca hatırlattıktan sonra, "Birkaç sorum olacaktı, bir yerde görüşebilir miyiz?" dedi.

"Görüşmek isterdim ama şimdi Antalya'dayım. Birkaç yıldır burada yaşıyorum" dedi Kadir Uslu.

"Sizin soruşturmada Karslı ve Emlakçı diye iki kişiden bahsediliyor. Siz onları tanıyor muydunuz?"

"Hayır" dedi Kadir Uslu. "Onları ve birlikte yakalandığımız adamların hepsini Osman Bekmezci başımıza bela etti."

"Anladım, bu Osman Bekmezci'ye ulaşamıyoruz, sizde onun bir telefon numarası veya adresi var mı?"

"Hayır, yok. Ama duyduğumuza göre Osman yurtdışına kaçmış galiba."

"Neden?"

"Kız kardeşini öldürmeye çalışmış diye duyduk."

Kadir Uslu'ya teşekkür eden Erol telefonu kapattı. "Genel bilgi taramayı kontrol et bakalım, Osman Bekmezci hakkında söylenenler doğru mu?" dedi başkomiser.

Erol bilgisayarda genel müdürlük programını açtı. Osman Bekmezci'nin kimlik bilgilerini girip hakkında tarama yaptırdı. Kısa sürede bilgiler ekrana düşmüştü. "Evet, doğruymuş" dedi. "Gıyabi tutuklu görünüyor. Kız kardeşini silahla yaralamış, adam öldürmeye tam teşebbüsten hakkında dava açılmış."

Başkomiser umutsuzluğa kapılmaya başlamıştı yine. "Bu soruşturmadan da eli boş çıktık" dedi.

Erol bu kez ikon soruşturması sanıklarından Şevket Keçeci'yi aradı. Telefonu Şevket Keçeci açtı. Erol yine kendini tanıtıp eski soruşturmayı hatırlattıktan sonra, "Birkaç sorumuz olacaktı size, bir yerde görüşebilir miyiz?" diye sordu.

"Tamam, olur" dedi Şevket Keçeci.

Başkomiser gibi Erol da böyle bir cevap beklememişti. "Bugün görüşebilir miyiz?" diye sordu.

Şevket Keçeci buna da tamam demişti. Bunun üzerine bir saat sonra Beşiktaş motor iskelesine yakın bir kafeteryada buluşmaya karar verdiler.

Erol, Şevket Keçeci hakkındaki tüm polis ve nüfus kayıtlarını çıkarmak için odadan ayrıldı. Başkomiser de ikon soruşturmasını tüm ayrıntısına kadar okumaya başladı.

Aşağı yukarı yarım saat sonra şubeden çıkıp arabaya bindiler. Direksiyon başına bu kez başkomiser geçti. Erol yolda, "Şevket Keçeci bu suçtan dolayı yaklaşık iki yıl hapiste kaldıktan sonra tahliye edilmiş. Genel bilgi taramasına göre başka bir suçu görünmüyor" dedi.

On beş dakika sonra Beşiktaş'taki buluşma yerine ulaştılar. Kısa bir tanışma sohbetinden sonra merak ettikleri konuyu konuşmaya başladılar.

"Yedi yıl önce verdiğiniz ifadede, bir arkadaşınızın tanıdığı Soner isimli birinden bahsediyorsunuz. Kimdi bu Soner?" diye sordu Erol.

"Hakkında pek bir bilgim yok" dedi Şevket Keçeci.

"Patron bu ikonla ilgilenir demiş size. Patronu kimmiş, ondan bahsetmiş miydi size?"

"İnanın hatırlamıyorum."

"Tamam. Sizi Soner'le tanıştıran arkadaşınız kimdi?"

"Söylerim ama başı belaya girmesin adamın sonra?"

"Hayır girmez. Biz arkadaşınızı değil Soner'i arıyoruz" dedi Erol.

Araya giren başkomiser, "Hatta Soner'i de değil, onun patronunu arıyoruz" dedi. "Merak etme, arkadaşının kesinlikle başı belaya girmez."

"Tamam. Soner'le beni Necati Dağcı isimli bir arkadaşım tanıştırmıştı" dedi Şevket Keçeci.

"Necati Dağcı'nın Soner'le bağlantısı devam ediyor mu?" diye sordu Erol.

"Bilmiyorum, bir sorayım" diyen Şevket Keçeci hemen arkadaşına telefon açıp, "Necati merhaba, müsait misin? Bir şey soracağım sana" dedi. "Şu bizim ikon işinde görüştüğümüz Soner vardı ya, polis arkadaşlar onu soruyorlar. Sen Soner'le görüşüyor musun hâlâ?"

Karşı tarafı en fazla on beş-yirmi saniye dinlemişti Şevket Keçeci. Telefonu kulağından biraz aşağı indirip başkomisere bakarak, "Soner Toprak ölmüş" dedi.

Bu bilgi hiç hoşuna gitmedi başkomiserin. Necati Dağcı'yla görüşmek istedi. Telefonu Şevket Keçeci'den alıp kısaca kendini tanıttıktan sonra, "Rahatsız ettik kusura bakmayın, bu Soner öldü mü?" diye sordu.

"Evet. İki yıl önce bir trafik kazasında" diye cevap verdi Necati Dağcı. "Kazanın İzmit, Karasu taraflarında bir yerlerde olduğunu duymuştum."

"Tamam. Birkaç sorumuz daha olacaktı. Biz şimdi Beşiktaş'ta bir kafede oturuyoruz. Rica etsem buraya gelir misiniz?"

"Olur" dedi Necati Dağcı.

Telefon kapatıldıktan sonra Şevket Keçeci ile eski soruşturma dosyası ve Necati Dağcı'nın kim olduğu hakkında konuştular. Merkeze telefon açan Erol, Necati Dağcı hakkında genel bilgi taramasında araştırma yaptırdı.

Necati Dağcı bir saat sonra kafeteryaya gelmişti. Biraz tedirgin görünüyordu. Genel bir konuşmadan sonra, "Soner Toprak, ne iş yapıyordu?" dedi Erol.

"Soner eski bir bankacıymış aslında. Bu işlere bulaşınca işten atılmış. Sonra Beyoğlu'nda bir antika dükkânı açmış. İlk zamanlar işleri iyiymiş."

"Bu ikon olayı zamanında dükkânı açık mıydı?"

"Evet ama kısa süre sonra dükkânı kapattı."

Araya giren başkomiser, "Bu Soner'le Şevket Bey'i tanıştırdınız, sonra ne oldu?" diye sordu.

"Birlikte Şevket'in evine gitmişler. Soner ikonu çok beğenmiş ve birkaç fotoğrafını çekmiş. Daha sonra buluştuğumuzda, patronun fotoğrafları gördüğünü, ikonla muhakkak ilgileneceğini söyledi. Bir-iki gün bekledik ama Soner'den herhangi bir ses çıkmadı. Bunun üzerine Soner'i arayıp, 'Ne oldu, patrondan

bir haber var mı?' diye sordum. Dediğine göre, patron önce çok ilgilenmiş ama nedense sonra vazgeçmiş. Soner de bir anlam verememiş buna."

Bu olayın teorisine çok uyduğunu düşünen başkomiser heyecanlanmıştı. "Kimmiş bu patron?" diye sordu hemen.

"Ahmet, Mehmet veya onun gibi bir ismi olduğunu söylemişti Soner. Sadece büyük işleri aldığını anlatmıştı. Çok temiz iş yapar ve iyi para verirmiş. Bizim ikonla ilgilenirse hepimiz ihya oluruz demişti Soner."

Başkomiser doğru iz üzerinde olduğunu düşündü. "Bu patronun işi, adresi neymiş?" diye sordu.

"Soner'in bu konuda bir şey söylediğini hatırlamıyorum. Ama adamın çok güçlü biri olduğunu, dışarı çıktığında üç-dört korumayla dolaştığını, devlette poliste birçok adamının olduğunu anlatmıştı."

"Anladım, onun hakkında daha fazla bilgi verebilecek bir arkadaşın var mı?" diye sordu başkomiser.

Necati Dağcı biraz düşündükten sonra birini arayıp, "Merhaba, müsait misin?" diye sordu karşıdakine.

"Evet" dedi bir erkek sesi.

Telefonunu masanın üzerine koyup hoparlörünü açan Necati Dağcı, "Bir şey soracağım" dedi. "Bizim rahmetli Soner'in eskiden çok mal verdim dediği, Mehmet ya da Ahmet isimli bir adam vardı ya, hani duymuşsundur büyük işler alan, dışarı çıktığında bir sürü korumayla falan gezdiği söylenen adam..."

"Bulgar Mehmet mi?"

"Tabii ya, muhacir Mehmet" dedi Necati Dağcı.

Bir anda şimşekler çakmıştı başkomiserin zihninde. Emekli MİT elemanı Tufan Kaya'nın, 'Bulgarca bilmesine rağmen Sansar muhacir değil' dediğini hatırlamıştı. Konuyu iyice araştırması gerektiğine karar verdi.

Necati Dağcı telefonda konuşmaya devam ediyordu hâlâ. "Sen bu muhacir Mehmet'in soyadını, adresini veya hakkında başka bir şey biliyor musun?" diye sordu karşıdakine.

"Hayrola? Niçin soruyorsun bunları?" dedi adam.

"Sonra anlatırım" dedi Necati Dağcı. "Sen bu adam hakkında bir şey biliyor musun, onu söyle."

"Pek bilmiyorum, sadece çok tehlikeli bir adam olduğunu duymuştum."

56

Pazartesi öğleden sonra beşe geliyordu saat. "Nihayet gitme zamanı geldi" dedi Nikos.

Rahip Vasilaki hakkında yapılan şikâyetin ne olduğunun öğrenilmesi amacıyla perşembe günü yeni bir avukat tutan Nikos için zaman geçmek bilmemişti bir türlü. Cuma günü ve hafta sonu evden dışarı hiç çıkmamış, Antik Mezopotamya ve Mısır kültürlerinin Musevilik ve Hıristiyanlık dinlerini nasıl etkilediği konusunda internette araştırmalar yapmıştı. Bugün ise öğle saatlerinde uyanıp ikinci öğrencisi Ufuk'a derse gitmiş ve yaklaşık iki buçuk saat ders yaptıktan sonra eve dönmüştü.

Mutfağa geçip annesine dışarıda bir işi olduğunu söyledikten sonra evden çıkan Nikos, yakındaki anacaddeye kadar yürüyüp bir taksiye bindi. Sivil polislere ait olduğunu tahmin ettiği beyaz araba hemen taksinin peşine düştü.

Kalabalıkta takip edilmesinin zor olacağını düşünen Nikos, on dakika sonra Kadıköy-Altıyol'da taksiden inip yüzlerce insanın arasına karıştı hemen. Bir pasajın bir tarafından girip diğer tarafından çıktı. Kısa sürede atlatmıştı peşindeki polisleri. Birkaç sokak ileride bir ankesörlü telefon kulübesi buldu. Hemen avukatı arayıp, "Vasilaki Terzioğlu hakkındaki şikâyetin ne olduğunu öğrenebildiniz mi?" diye sordu.

"Evet. Bu adamın gayri resmi bir eşi ve çocuğu olduğu iddia edilmiş" dedi avukat.

Katolik rahiplerin evlenmesinin yasak olduğunu bilen Nikos, "Ne!" dedi şaşkınlıkla.

"Vasilaki Terzioğlu gayri resmi olarak evliymiş. Buyrun ofise gelin, ayrıntıları anlatayım."

"Topal Yorgi bunu saklıyormuş demek ki" diye düşünen Nikos, "Çok yakındayım, hemen geliyorum" dedi. Telefonu kapatır kapatmaz aklına gelen şey daha da heyecanlanmasına neden oldu. Tüm vücudu ürpermeye başladı birden. "Aman Tanrım! Dedem İncili Vasilaki'nin eşine mi bıraktı yoksa?" diye mırıldandı. Şoka girmiş gibiydi, on beş-yirmi saniye sonra ancak kendini toparlayabildi. "Evet! Vasilaki'nin böyle gayri resmi bir eşi varsa, dedemin tarihi İncil'i bırakabileceği veya sakladığı yeri söyleyebileceği en uygun kişidir bu kadın" dedi içinden. "Polis, MİT, mafya da dahil hiç kimse Rahip Vasilaki'nin böyle bir eşi olduğunu ve dedemin İncil'i ona bırakabileceğini tahmin edemez." Bundan sonra çok daha dikkatli olması gerektiğine karar veren Nikos, etrafı iyice kontrol ettikten sonra avukatın ofisine yöneldi. Ama yolda avukata ödeme yapması gerektiğini hatırlamıştı. Hemen bir ATM bulup kredi kartından para çekti. Yine ara sokaklardan geçerek avukatın ofisinin olduğu işhanına ulaştı. Etrafı tekrar tekrar kontrol ettikten sonra ofise çıktı.

Sekreter kız hiç bekletmeden içeri aldı onu. Avukat hemen konuya girip, "Vasilaki Terzioğlu soruşturması Silivri Cumhuriyet Savcılığı tarafından yapılmış" dedi.

Avukat, Büyükçekmece adliyesinin 1982 yılı savcılık esas defterlerini taramış, orada bir bilgi bulamayınca Silivri adliyesine gitmiş ve Vasilaki Terzioğlu hakkındaki soruşturmanın Silivri Savcılığı tarafından yapıldığını tespit etmişti. Esas defterinden soruşturma numarasını öğrendikten sonra da takipsizlik kararına ulaşmış ve cep telefonuyla kararın fotoğrafını çekmişti.

Hukuki terimleri bir kenara bırakan avukat, Nikos'un anlayabileceği şekilde iki sayfalık kararı özetlemeye başladı.

Nikos merak ve heyecanla dinliyordu onu.

"Soruşturma 1982 yılında Silivri Savcılığına gelen imzasız bir mektupla başlamış" dedi avukat. "Mektuba göre; eski adı Maria olan Fatma isimli bir kadın, Yusuf Oduncu isimli biriyle

evliymiş ama eşiyle fiilen ayrı yaşıyormuş. Fatma Oduncu bir süre sonra Vasilaki Terzioğlu isimli bir Hıristiyan ile gayri resmi olarak evlenmiş. Kadının bu ilişkiden 1963 yılında bir oğlu olmuş ancak evliliği resmi olarak devam ettiği için çocuk resmi eş olarak görünen Yusuf Oduncu üzerine kaydedilmiş. Çocuğun resmi ismi Mikail ama gerçek ismi Michael'miş."

Nikos'un kalp atışları iyice hızlanmıştı. "Aman Tanrım! İncil olayının olduğu tarihte Michael yirmi beş, yirmi altı yaşında oluyor. Dedem İncil'i ona da bırakmış olabilir" dedi içinden.

"Alexis Buğdaycıoğlu kim?" diye sordu avukat.

"Dedem. Ne oldu?"

"Tanık gösterilmiş" dedi avukat. "Dedeniz verdiği ifadesinde; Vasilaki Terzioğlu'nu tanıdığını ancak onun böyle bir olayı olmadığını, Maria veya Fatma Oduncu isimli birini de tanımadığını söylemiş."

Şaşırmamıştı Nikos. "Dedem arkadaşını korumak için elbette böyle ifade verecekti" diye geçti içinden.

Avukat takipsizlik kararını anlatmaya devam ediyordu. "Savcılık bunun üzerine, Vasilaki Terzioğlu ve Fatma Oduncu'yu ifadeye bile çağırmadan şikâyetin iftira amaçlı yapılmış olabileceği ve delil yokluğu gerekçeleriyle soruşturma hakkında takipsizlik kararı vermiş" dedi.

"Mektup imzasız demiştiniz, değil mi?"

"Evet."

"Dedem imzasız mektubu Ethem Mermer isimli birinin yazdığını tespit etti, onu bulup dövdü" diye düşünen Nikos'un zihninde taşlar yerine oturmuş gibi görünüyordu. "Mektupta bu kadar ayrıntı verilmesi ve Topal Yorgi'nin verdiği aşırı tepki düşünülürse olay doğru gibi görünüyor" dedi içinden.

Nikos'un düşüncelere daldığını anlamıştı avukat. "Bu tip olaylarda doğruluk payı vardır ama savcılıklar konunun üzerine fazla gitmezler" dedi.

Dedesinin Marcion İncili'ni bu kadına veya oğluna bırakma ihtimalinin çok yüksek olduğuna karar veren Nikos, "Fatma Oduncu'nun hâlâ hayatta olup olmadığını ve adres bilgilerini öğrenebilir miyiz?" diye sordu.

"Bunu soracağınızı tahmin edip kadının nüfus kaydını çıkarttırmıştım" diyen avukat önündeki bir kâğıda baktıktan sonra, "Fatma Oduncu 1986 yılında ölmüş görünüyor" dedi.

Nikos'un canı sıkılmış gibiydi ama hemen toparladı. "Dedem İncili'i çocuğa bırakmış olabilir" diye düşünüp, "Mikail Oduncu sağ mı?" diye sordu.

"Evet. Sağ görünüyor" dedi avukat.

Buna sevinen Nikos, "Hemen onun adresini öğrenelim lütfen, bunun için size ayrıca ücret ödeyebilirim" dedi.

"Tamam" dedi avukat.

Teşekkür eden Nikos, "Sizden bir ricam daha var" dedi.

"Nedir?"

"Bu konudan hiç kimseye bahsetmeseniz..."

"Asla bahsetmem."

"Bir dosya falan da tutmasanız olur mu?"

"Tamam" diyen avukat dosyayı Nikos'a uzattıktan sonra, "sizde kalsın, Mikail Oduncu'nun adresini tespit ettikten sonra telefonumdaki fotoğraf ve bilgileri de silerim" dedi.

"Çok teşekkür ederim" dedi Nikos.

Görüşme tamamlanmış gibiydi. Avukatlık ücretinin kalan kısmını nakit olarak ödeyen Nikos, dosyayı yanına alarak ofisten ayrıldı. Yine etrafı kontrol ederek işhanından çıkıp ara sokaklardan yürüdükten sonra anacaddede bir taksiye bindi.

On dakika sonra eve ulaşmıştı. Heyecanı hâlâ geçmemişti. Takipsizlik kararını tekrar tekrar okuyup nüfus kayıtlarını inceledi. Ama bir süre sonra bu dosyayı böyle yanında taşımasının, evde bulundurmasının çok tehlikeli olacağına karar verdi. Takipsizlik kararının ve nüfus kaydının cep telefonuyla fotoğraf-

larını çektikten sonra dosyayı yırttı. Ama bir süre sonra bu bilgilerin telefonunda durmasının da tehlikeli olacağı aklına geldi. "Neredeyse tüm bilgiler ezberimde zaten" diye düşünüp bir-iki not aldıktan sonra fotoğrafları sildi. Ayrıca bundan sonra cep telefonu taşımasının da riskli olacağına karar verip telefonunun rehberini açtı. Önemli olabilecek bütün numaraları bir kâğıda yazıp montunun cebine koydu.

Biraz daha sakinleşmiş görünüyordu Nikos. Yatağına uzanıp bundan sonra neler yapması gerektiğini düşünmeye başladı. İlk olarak Mikail Oduncu'nun Vasilaki'nin oğlu olduğunu doğrulatması gerektiği aklına gelmişti. "Bunu da Topal Yorgi'den başkası yapamaz" diye düşündü.

57

Salı günü sabah saatleriydi. Erol salondaki masaüstü bilgisayarının başında eski soruşturmaları inceliyordu.

Erol dün, Necati Dağcı'dan öğrendikleri Bulgar veya Muhacir Mehmet lakaplı tarihi eser kaçakçısı hakkında araştırma yapmaya başlamış, sahadaki birçok elemanla görüşmüş, onunla ilgili bilgi toplanmasını istemişti. Metin de Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'nun ailesinin geriye doğru nüfus kayıtlarını incelemiş ama onun hem baba hem de anne tarafından Bulgaristan muhaciri olmadığını tespit edip durumu başkomisere söylemişti. Erol ayrıca, akşamın geç saatlerine kadar şubede kalıp Mehmet ismi geçen bütün eski soruşturmaları incelemeye başlamıştı. Sabah da erkenden işe gelmişti, kaldığı yerden devam ediyordu incelemelerine.

Mesaiye yarım saat geç gelen Başkomiser Selçuk odasına geçtikten sonra Erol'a telefon açarak, "Erol, hemen buraya gel. Muhacir Mehmet bizim adam galiba" dedi heyecanla.

Çok meraklanan Erol telefonu kapatır kapatmaz başkomiserin odasına gitti.

"Gel gel" dedi başkomiser. "Muhacir Mehmet çok büyük ihtimalle bizim Sansar."

"Nasıl?" diye sordu Erol hemen.

"Ömer Sami Kuşçu denen adam resmi olarak ne zaman öldü? Yani trafik kazası ne zaman oldu?"

Başkomiserin her zamanki gibi yine soru cevap yöntemiyle konuyu mantık çerçevesine oturtmaya çalıştığını iyi bilen Erol, "1989 yılı Kasım ayında" diye cevap verdi.

"Evet, bu tarihi aklında tut" dedi başkomiser. "Teorimize göre Sansar, anne babası ölen ve kardeşleri olmayan kimsesiz birinin kimliğine bürünmüştü, değil mi?"

"Evet. Ama kardeşleri olmasa bile büründüğü kişinin akrabaları, kuzenleri olabileceğini, bunun da biraz sıkıntı yaşatabileceğini düşünmüştük."

Başkomiser hâlâ heyecanlı görünüyordu. "İşte!" dedi. "1989 yılı yaz aylarında Sansar'ın tüm bu ve benzeri sıkıntıları aşabileceği bir olay oldu."

"Ne oldu?"

"Biliyorsundur. Bulgaristan'da eskiden yüz binlerce Türk kökenli insan yaşıyordu" dedi başkomiser.

"Evet."

"İşte 1989 yılında Türk kökenli yaklaşık beş yüz bin kişi, etnik baskılara dayanamayarak Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç etmek zorunda kaldı."

"Yani?" dedi Erol.

"Yani Türkiye'ye gelenlerin arasında birçok kimsesiz insan da vardı" dedi başkomiser.

Erol şaşkındı. "Muhacirlerden birinin kimliğine mi büründü bu Sansar?" diye sordu.

"Evet" dedi başkomiser. "Yaşanılan insanlık dramını kendisi için fırsata çevirmiş olabilir."

"Vay vicdansız, alçak, şerefsiz mahluk."

"Sakin ol. Bu bir teori."

"Affedersiniz."

"Dün akşamdan beri bu konuyu araştırıyorum" dedi başkomiser. "Okuduklarıma göre; bu göçmenlerin bir kısmının ailesi Türkiye'ye gelememiş. Gelenlerin arasında da kimliksiz, pasaportsuz, yanına bir bavul bile alamadan kaçıp gelen binlerce insan varmış. Türkiye, kim ne beyan ettiyse onu doğru kabul edip hepsini Türk vatandaşı yapmış."

Başını hafiften aşağı yukarı sallayan Erol, "Sansar bu muhacirlerin arasından yalnız gelen, akrabaları varsa bile görünmeyen kimsesiz birini seçti" dedi.

"Evet" dedi başkomiser. "Önce ameliyatla yüzünü benzetebileceği birini araştırdı."

"MİT elemanı olduğu için her türlü resmi belge ve bilgiye kolayca ulaşıp muhacir kamplarına girip çıkarak amacına en uygun kişiyi tespit etti."

"Aynen" dedi başkomiser. "Adamı ve çevresinde bulunan diğer muhacirleri iyice izleyip inceledikten sonra onu kaçırıp bir yerde sakladı. Adama ait tüm fiziksel verileri topladı, çok ayrıntılı yüz fotoğraflarını çekti. Sonra bu fotoğrafları doktorlara verip yüz ameliyatı yaptırdı."

"Geriye, zavallı adamı öldürüp onun kimliğine bürünmek kaldı" dedi Erol.

"Evet. Daha sonra da üzerinde çalıştığı trafik kazası senaryosunu uygulamaya koydu."

Teoriyi iyice anlamış görünüyordu Erol. "Evet" dedi. "Kısa süre önce öldürdüğü adamın cesedini şoför koltuğuna oturttuktan sonra arabayı uçurumdan aşağı saldı. Hemen arabanın yanına gidip cesedin yüzü hafiften yanıp eriyecek şekilde küçük bir yangın da çıkardı."

"Evet. Bir süre sonra olay yerine trafik polisleri geldi" diye devam etti başkomiser. "Arabanın içinde Ömer Sami Kuşçu adına düzenlenmiş MİT kimliğiyle nüfus cüzdanı, ehliyet ve ruhsat bulundu. Hemen MİT'e haber verildi. MİT'ten biri gelip ölenin Ömer Sami Kuşçu olduğunu teşhis etti."

"Bu da Süslü denen adam."

"Evet" dedi başkomiser. "Daha sonra Ömer Sami Kuşçu'nun annesi olay yerine veya adli tıbba geldi. 'Bu senin oğlun' dedi Süslü ona."

"Kadının oğlunu teşhis etme işi de tamamlanmış oldu böylece" dedi Erol.

"Evet" dedi başkomiser. "Biliyorsun, trafik kazalarında klasik otopsi yapılmıyor, ölü muayenesi ve kimlik tespitiyle yetiniliyor. Savcılık da tek taraflı bir trafik kazası, sanık da ölmüş dedi ve bastı takipsizliği."

"Aynen."

"Oh ne güzel, planladıkları senaryo hatasız uygulandı" dedi Erol. "Nüfus kayıtlarına göre öldü görünen Ömer Sami Kuşçu, büründüğü zavallı, kimsesiz muhacir Mehmet'in kimliğiyle yeni hayatına başladı."

"Dil konusunda da hiç kimse ondan şüphelenmedi" dedi başkomiser. "Gelen muhacirler gibi kendisi de Türkçenin yanında biraz Bulgarca da biliyordu zaten."

"Evet" dedi Erol. "Sonra da büründüğü bu Mehmet kimliğiyle MİT'te işe girdi."

"Hem de çok güçlü bir hamisi olan Mehmet olarak."

58

Nikos salı günü sabah saat dokuz buçukta cep telefonunun alarmıyla uyanmıştı. Bugün Topal Yorgi'ye gideceği aklına geldi hemen.

Dün yeni avukatının ofisinden ayrıldıktan sonra eve dönen Nikos, Rahip Vasilaki ve ailesi ile ilgili öğrendiği bilgileri Topal Yorgi'ye doğrulatması gerektiğine karar vermişti.

Fazla oyalanmadan yataktan kalktı. Banyoya girip yüzünü yıkadıktan sonra odasına geri döndü. Kısa bir süre sonra da kıyafetlerini giyip mutfağa geçti.

Oğlunu bu saatte uyanmış olmaşına şaşırmıştı Helena, "Erkencisin bugün" dedi gülümseyerek.

"Evet, bir arkadaşım ile buluşacağım" diyen Nikos, ayaküstü bir şeyler atıştırdıktan sonra odasına geri döndü. Hemen Topal Yorgi'ye gidecekti ama kendi arabası veya taksi ile gitmesinin riskli olacağına karar verdi. Annesinin arabasını alabilirdi ama garaj çıkışında yine fark edilebilirdi. En sonunda bir çözüm yolu gelmişti aklına. Hemen garaja indi, arabasının kaputunu açıp beklemeye başladı. Yaklaşık beş dakika sonra komşulardan bir adam göründü. Nikos onunla selamlaştıktan sonra, "Arabam arıza yaptı. Aksilik, çok da acelem vardı" dedi.

"Nereye gideceksiniz, ben sizi bırakayım" dedi adam.

"Kızıltoprak'a gideceğim."

"Tamam yolumun üstü, buyrun gelin" dedi adam.

Plan tutmuştu. Nikos hemen adamın arabasına bindi. Garajdan çıkarken yere bir şey düşürmüş gibi yapıp iyice eğildi. Polislere görünmediğini düşünüyordu ama yine de ara sıra geri bakıp takip edilip edilmediğini kontrol etti. Kızıltoprak'ta kom-

şuya teşekkür edip arabadan indi. Hemen bir apartmanın yan tarafına geçip peşinde herhangi bir kimsenin olup olmadığını iyice kontrol etti. Şüpheli bir durum olmadığına karar verince bir taksiye binip Yedikule semtine doğru yola çıktı.

Hep aksi biri olarak gördüğü Topal Yorgi'nin vereceği tepkiden biraz çekiniyordu Nikos. Yol boyunca konuya nasıl gireceğine dair planlar yapıp, taktikler düşündü.

Taksi yaklaşık bir saatte adresin bulunduğu sokağa ulaştı. Gittikçe gerilen Nikos, bir-iki dakika sonra Topal Yorgi'nin evinin kapısını yavaşça tıkladı.

Birkaç gün aradan sonra Nikos'u yeniden karşısında gören Topal Yorgi şaşkındı. "Bela mısın ya sen?" dedi.

Nikos doğrudan konuya girmesi gerektiğine karar vermişti. "Rahip Vasilaki'nin bir oğlu mu var?" diye sordu.

Topal Yorgi çok şaşırmış, yine yüzünün rengi değişmişti bir anda. "Hayır yok" dedi sertçe.

Topal Yorgi'deki değişikliği fark etmişti Nikos. "Vasilaki'nin 1963 doğumlu Michael isimli bir oğlu varmış, ama nüfus kayıtlarında Mikail Oduncu olarak görünüyormuş" dedi.

"Hayır. Doğru değil bu."

"Doğru. Babasının nüfustaki adı Yusuf, annesininki ise Fatma. Fatma'nın gerçek adı da Maria. Daha ister misin?"

Omuzları düşen Topal Yorgi teslim olmuş gibiydi artık. "Madem biliyorsun neden soruyorsun?" dedi.

Topal Yorgi'nin bu tavrı Nikos'u rahatlatmıştı aslında ama buna rağmen, "Dedemin uğruna hapis yattığı bu olayı en iyi bilen insandan öğrenmek istiyorum" dedi.

Topal Yorgi uzunca bir süre sustuktan sonra, "Tamam. Gel benimle" dedi.

"Çok teşekkür ederim" dedi Nikos.

Birlikte Yedikule sahiline gittiler. Nikos bir büfeden poğaça ve çay aldı. Birlikte bir bankta oturdular.

Topal Yorgi'nin üzerinden çok büyük bir ağırlık kalkmış gibiydi. "Maria, Vasilaki'nin en büyük yanlışı" diye başladı. "Bana anlatılana göre bu kadın, Yusuf isimli biriyle evlenip Müslüman olmuş, adını da Fatma olarak değiştirmiş. Ancak bir-iki yıl sonra anlaşamayıp ayrı yaşamaya başlamışlar. Kadın yeniden Hıristiyanlığa dönmüş. Bir süre sonra da bizim Vasilaki ile tanışmış ve birlikte olmaya başlamışlar. Kadın birkaç ay sonra hamile kalmış. Vasilaki Katolik rahiplikten atılmayı göze alıp bu kadın ile evlenmeye karar vermiş ama yine de mümkün değilmiş bu."

"Kadın resmi olarak evli çünkü" dedi Nikos.

"Evet" dedi Topal Yorgi. "Maria, yani Fatma boşanmak için resmi eşi Yusuf'u çok aramış ama bir türlü bulamamış onu. Söylediklerine göre, çaresiz kalmışlar ve doğan çocuğu resmi eş Yusuf'un üzerine kayıt ettirmişler."

"Resmi olarak çocuğun adını da Mikail koymuşlar."

"Evet. Maria bir gün resmi eşi Yusuf'u bulmuş, ona durumu anlatmış ama adam hiç ilgilenmemiş ve yine kayıplara karışmış. Yıllar böyle geçmiş, resmi olarak Mikail ama gerçekte Michael büyümüş ve hiç sorun yaşanmamış. Bir gün Avrupa'da bir yerde bu Yusuf denen adam ölmüş, yine sorun yaşanmamış, ta ki Yusuf'un dayısı ölene kadar."

"Miras meselesi mi?" diye sordu Nikos.

"Evet. Yusuf Oduncu'nun bir kuzeni, alması gereken mirastan daha az pay alacağını anlayınca araştırma yapıyor. Yusuf'un resmiyette evli ve bir oğlu olduğunu öğreniyor. Fatma'yı, yani Maria'yı buluyor. Maria durumu hemen Rahip Vasilaki'ye, o da Alexis'e söylüyor. Alexis, 'Konuyla ben ilgilenirim, sen geri planda dur' diyor ve bu adamı bir yere çağırıyor. Anlaşma sağlanıyor. Fatma ve Mikail, yasal miras haklarından vazgeçtiklerine dair bir belge imzalayıp adama veriyorlar. Tek derdi miras payı olan adam gidiyor. Fakat birkaç gün sonra geri gelip, 'İleride hukuki bir sıkıntı çıkabilir' diyor. Alexis adama alması gereken parayı

soruyor, hepsi bir evin belli bir payı imiş. Adama mahrum kaldığı kadar para veriyorlar. İş kapandı sanıyorlar. Ama bir süre sonra adam yine geliyor, şuradan da miras payım azaldı, deyip biraz daha para istiyor. Alexis araştırınca, adamın hırsızlık ve dolandırıcılıktan sabıkalı biri olduğunu öğreniyor. Yine de istediği parayı veriyorlar ve 'Bu son, bir daha gelme' diyorlar. Fakat adam başka bir zaman gelip bir şeyler ima ederek borç para istiyor, ancak bu kez alamıyor.

Bizimkiler iş kapandı sanıyorlar ama bir gün Silivri adliyesinden Alexis'i tanık olarak çağırıyorlar. Alexis ifade için adliyeye gittiğinde anlıyor ki savcılığa imzasız bir mektup gelmiş. Alexis mektupta anlatılanların gerçek olduğunu biliyor ama ifadesinde böyle bir şeyi duymadığını söylüyor. İhbarı kimin yapmış olabileceğini bildiği için hemen adamı aramaya başlıyor. Ben de yardım ettim ve iki üç gün sonra adamı Bakırköy'de bir yerde bulduk."

Olayı iyice anlamış görünüyordu Nikos. "Ve dedem Ethem Mermer isimli bu adamı dövüyor" dedi.

"Evet, dünyanın dayağını attı adama" dedi Yorgi. "Ben elinden almasam az daha öldürecekti. 'Bu konuda bir daha ağzını açarsan kesinlikle öldürüm seni' diye tehdit etti onu."

Başını aşağı yukarı sallayan Nikos, "Sonra dedem bu dayak nedeniyle tutuklandı" dedi.

"Evet, adam Silivri'deki soruşturmadan hiç bahsetmeden, 'Aramızdaki bir alacak-verecek meselesi nedeniyle beni dövüp hakaret ve tehdit etti' diyerek deden hakkında şikâyetçi olmuş. Birkaç gün geçmişti aradan, Vasilaki'nin isteği üzerine bu adamı bulup, 'Şikâyetinden vazgeç, yoksa Alexis cezaevinden çıkar çıkmaz öldürecekmiş seni' diye yalan söyledim ona. Adam çok korkmuş olacak ki şikâyetinden vazgeçti."

"Bunun üzerine de dedem tahliye oldu."

"Evet" dedi Topal Yorgi. "Adamla daha sonra bir-iki defa karşılaştık. Para pul miras konusu hiç açılmadı. Hatta Alexis'e selam bile gönderdi."

Hafiften gülümseyen Nikos, "Dayaktan anlıyormuş adam demek ki" dedi.

"Evet. Bu olaydan üç-dört yıl sonra öldüğünü duyduk."

"1987 yılında ölmüş" dedi Nikos.

"Doğrudur" dedi Topal Yorgi. "Bu olay nedeniyle Maria, Vasilaki ve Michael çok büyük sıkıntı yaşadılar."

"Tahmin edebiliyorum. Dedem de onlar için çok büyük bir fedakârlık yapmış."

"Evet. Alexis'in en iyi arkadaşı Vasilaki'ydi. Onun oğlu Michael'i de kendi öz oğlu gibi severdi. Hiç kimseye bahsetmedi bu durumlardan. Umarım sen de etmezsin."

"Etmem" dedi Nikos ama aklında dedesinin Marcion İncili'ni Michael'e bırakmış olabileceği vardı. "Michael nerede şimdi, beni onunla tanıştırır mısın?" diye sordu.

"Asla. Şimdi git başımdan, bir daha da gelme."

59

Salı günü öğleden sonraydı. Odasında oturan Başkomiser Selçuk, birazdan şube müdürünün yanına giderek ona, Muhacir Mehmet'in gerçekte Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu olması teorisini anlatacaktı. Üç sayfadan oluşan notlarını bir defa daha gözden geçirdi.

Başkomiser dün akşamdan itibaren düşünmeye başladığı, Sansar'ın Bulgaristan muhaciri bir kişinin kimliğine bürünme teorisini sabah Erol'a heyecanla anlatmıştı. Erol da teoriyi desteklemiş, hatta birçok katkı vermişti. Daha sonra durumu bir de Metin'e anlatmış, o da çok mantıklı bulmuştu teoriyi. Buna rağmen başkomiserin heyecanı zaman ilerledikçe azalmış, kendi vardığı sonuçtan şüphe duymaya başlamıştı. "Acaba gerçeklerin dışına çıkıp tamamen bir kurgu, hayal üzerine mi bina inşa ediyoruz? Çok büyük bir zaman kaybıyla sonuçlanacak bir hata mı yapıyoruz?" diye düşünmüştü. Bu nedenle Erol ile her şeyi en baştan ele almışlar, özellikle emekli MİT personeli Tufan Kaya'nın "Sansar söylendiği tarihte ölmedi, hâlâ yaşıyor olabilir" demesinden sonraki tüm bulgu ve tahminlerini tekrar gözden geçirmişler ancak açık bir hata bulamamışlardı teoride. Başkomiser bunun üzerine konuyu şube müdürüne açıp teorisi hakkında onun fikirlerini almaya karar vermişti.

Aldığı notlar üzerinde bir-iki küçük düzeltme yapan başkomiser, sekreterin söylediği zamanda kaçakçılık şube müdürünün odasında oldu. Kısa bir sohbetten sonra da ara sıra notlarına bakarak teorisini anlatmaya başladı.

Şube müdürü anlatılanları hayret ve merakla dinliyor, bazen sorular sorarak konuyu daha iyi anlamaya çalışıyordu. Yaklaşık

on beş dakika sonra, o da başkomiserin vardığı sonucu mantıklı buldu. Hatta kendisi de teoriye katkı vererek, 1989 yılındaki zorunlu göç hareketini çok iyi hatırladığını, Bulgaristan'dan Türkiye'ye birçok kimsesiz insan geldiğini ve Sansar'ın bunların arasından kimliğine bürünebileceği birini bulmasının hiç de zor olmayacağını söyledi.

Başkomiser son olarak teorisindeki zayıf noktaları da söyledi. Şube müdürü bunun üzerine, "Bu Muhacir Mehmet, Sansar değilse bile bir şey kaybetmeyiz, başka bir kaçakçıyı tespit etmiş oluruz" dedi.

Başkomiser biraz rahatlamış görünüyordu. "Ben de böyle düşündüm efendim" dedi.

"Bu Muhacir Mehmet'in açık kimliğini nasıl tespit etmeyi düşünüyorsun?" diye sordu şube müdürü.

"Arazideki çocuklara haber gönderdik. Ayrıca 1989 yılındaki muhacirlerin nüfus kayıtlarını tarayacağım."

"Tamam, kolay gelsin" dedi şube müdürü. "Merak ederim, beni bilgilendirmeyi de unutma."

"Emredersiniz" diyen başkomiser izin isteyip şube müdürünün odasından ayrıldı. Kendi odasına gelip 1989 yılındaki zorunlu göçle ilgili kesin bilgileri toplamaya başladı.

Öğrendiklerine göre Avrupa'da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki en büyük zorunlu göç hareketi olan bu olayla Bulgaristan'dan Türkiye'ye yaklaşık beş yüz bin kişi gelmişti. Ama bunların yüz elli bin kadarı bir süre sonra Bulgaristan'a geri dönmüştü. Türkiye'de kalan aşağı yukarı üç yüz elli bin kişi, Bakanlar Kurulu kararıyla Türk vatandaşı olmuştu.

"Bu üç yüz elli bin kişinin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde muhakkak toplu bir listesi vardır" diye mırıldanan başkomiser, "eğer bu listeye ulaşabilirsem, ismi Mehmet olan kişilerin nüfus kayıtlarına tek tek girerek Sansar'ın büründüğü yeni kimliği tespit edebilirim" diye düşündü.

Bu sırada odaya gelen Metin, başkomiserin karşısına oturduktan sonra, "Efendim Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün isim istatistiklerine ulaştım" dedi.

"Evet?"

"Türkiye'de aşağı yukarı her iki yüz elli kişiden birinin adı Mehmet'miş."

"Bulgaristan'dan gelenlerin ortalaması Türkiye'den daha yüksektir" dedi başkomiser.

"Evet. Ben de öyle tahmin ediyorum."

Hemen cep telefonunun hesap makinesini açıp orantı kuran başkomiser, "Türkiye ortalaması bile düşünülse Türk vatandaşı olan üç yüz elli bin muhacirin arasında en az bin dört yüz kişinin isminin Mehmet olması gerekir."

"Bu kadar kişinin tek tek taranması biraz zaman alacak" dedi Metin.

"Ne yapalım, başka çaremiz yok."

Metin odadan çıkmıştı. Bir süre sonra Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünü telefonla arayıp üst düzey bir yetkiliye ulaşan başkomiser kendini tanıttıktan sonra, "1989 yılında Bulgaristan'dan zorunlu göçe tabi tutulan ve daha sonra Türk vatandaşı olan muhacirlerin listesinin bir fotokopisini almak için ne yapmamız gerekiyor?" diye sordu.

"Fotokopiye falan gerek yok" dedi yetkili. "İl Jandarma Komutanlıkları ve Emniyet Müdürlükleri bu listeye online olarak ulaşabiliyor artık."

Başkomiser hem şaşırmış hem de sevinmişti. "Nasıl?" diye sordu.

"Güvenlik kurum ve kuruluşları özel yetkiyle bu tip listelere online olarak ulaşabilirler. Ancak bunun için kurumunuzun en başındaki kişinin veya yardımcılarının talepte bulunması gerekir. Sizin kurumda İstanbul emniyet müdür yardımcılarından

birinin talepte bulunması yeterli. Talep yazısını bizim müdür yardımcıları değerlendirip şifreyi size gönderir."

Başkomiser bir anda maden bulmuş gibi olmuştu. "Bu işimizi çok kolaylaştıracak" dedi.

"Evet. Gelen şifreyi girip sayfayı açtıktan sonra seçme butonlarını tıklayarak aradığınız kişiye ulaşabilirsiniz."

Yetkiliye çok teşekkür eden başkomiser telefonu kapattıktan sonra hemen şube müdürünün yanına geri gidip durumu ona anlattı.

Şube müdürü de çok sevinmişti buna. "Sen hemen bir talep yazısı yaz. Ben emniyet müdür yardımcılarından biriyle görüşür, talebin üst yazıyla Nüfus İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesini sağlarım" dedi.

60

Bir gün aradan sonra Nikos'u tekrar karşısında gören Topal Yorgi çok şaşırmıştı. "Bir daha gelme demedim mi sana? Yine ne istiyorsun?" dedi.

"Michael'le tanıştır beni, lütfen" dedi Nikos.

Dün Topal Yorgi ile görüştükten sonra Kadıköy'e dönmüştü Nikos. Yine bir ankesörlü telefondan avukatını arayıp Mikail Oduncu'nun adresini öğrenip öğrenmediğini sormuştu. Avukatın, "Öğrendim" demesi üzerine Nikos hemen onun ofisine gitmiş ve ondan Mikail Oduncu'nun evini ve ticaret odasında kayıtlı iş adresini öğrenmişti. Avukata biraz daha para ödeyip ofisten ayrılan Nikos, Kadıköy çarşıda biraz vakit geçirmiş, akşamüstü de kardeşi Andrew ile buluşup onun arabasıyla eve dönmüştü. Apartmanın yakınlarında bekleyen polisler onun sabah dışarı çıkıp akşamüstü eve geri döndüğünü hiç anlamamışlardı. Gece geç saatlere kadar Mikail Oduncu hakkında internette bilgi toplamaya çalışan ve onunla Topal Yorgi aracılığıyla tanışmasının şart olduğuna karar veren Nikos, sabah yine komşularından birinin arabasında dışarı çıktıktan sonra taksiye binip bir saatte Yedikule semtine ulaşmıştı.

"İncil'in Michael'de olduğunu sanıyorsan yanılıyorsun" dedi Yorgi. "Deden İncil'i ona bırakmamış."

"Sadece İncil için değil" dedi Nikos. "Ben dedemin oğlu gibi sevdiği insanı tanımak da istiyorum."

"Hayır" dedi Yorgi.

"Kendim gidip tanışsam daha mı iyi olur?"

"Adresini nereden bulacaksın?"

"Buldum bile. Üsküdar'da pastanesi var."

Yine çok şaşıran Yorgi, "Madem adresini biliyorsun git tanış. Neden illaki benim tanıştırmamı istiyorsun?" dedi.

"Bir anda karşısına çıkıp sizin gerçekte kim olduğunuzu biliyorum demem çok korkutmaz mı onu? Güvendiği, sevdiği birinin tanıştırması daha doğru olmaz mı?"

Topal Yorgi kararsız görünüyordu. Nikos onun cebine biraz para koydu. Başını sağa sola sallayıp hafifçe gülümseyen Topal Yorgi, "Bugün mü tanışmak istiyorsun?" diye sordu.

"Evet, hadi gidelim. Kırma beni."

"Tamam ama beni mahvettin çocuk sen."

Teşekkür eden Nikos, "Hiç kimse izleyemesin bizi, cep telefonunu kapatıp bataryasını çıkar" dedi.

Topal Yorgi söyleneni yaptı. Sahil yoluna çıkıp bir taksiye bindiler. Taksi, antik şehir surlarının hemen dışındaki yoldan Topkapı semtine geldi. Takip edilebileceklerini düşünüp taksiden inip başka bir taksiye bindiler.

Mecidiyeköy ve Bağlarbaşı semtlerinde de taksi değiştirip toplam bir buçuk saatte Michael'in işyerinin bulunduğu Üsküdar merkeze ulaştılar. Etrafı kontrol ettikten sonra Michael'in işyerine girdiler.

Orta boylu, oldukça kilolu, saçı kırlaşmış ve aşağı yukarı altmış yaşlarında gösteren Michael, en az on yıldır görmediği Topal Yorgi'yi bir anda karşısında görünce çok şaşırmış, sonra da kaygılanmıştı. "Hoş geldiniz" diyebildi.

Yanında bekleyen Nikos'u işaret eden Yorgi, "Alexis Buğdaycıoğlu'nun torunu" dedi.

Michael'ın şaşkınlığı ve kaygısı iyice artmıştı.

"Her şeyi biliyor" dedi Yorgi.

"Her şeyi mi?" diyebildi Michael korkuyla.

Başını aşağı yukarı sallayarak, "Evet" dedi Yorgi.

"Sizin için çok büyük sürpriz olduğunu tahmin edebiliyorum. Bunun için ne olur kusura bakmayın" dedi Nikos. "Ben

doğmadan yıllar önce ölen dedemi araştırırken onun en yakın arkadaşının Vasilaki Dede olduğunu öğrendim. Onu araştırırken de sizin bilgilerinize ulaştım."

Nikos'un Vasilaki'ye "dede" demesi, Michael'ın üzerindeki bütün şaşkınlık, kaygı ve korkuların bir anda büyük bir duygulanmaya dönüşmesine neden olmuştu. Gözleri doldu. Hemen ardından da Nikos'un yanına gelip ona sarıldı.

Duygusal geçen birkaç dakikadan sonra dükkânın arka bölümüne geçtiler. Birer çay içtikten sonra, "Ben birazdan gelirim" diyen Topal Yorgi dükkândan ayrıldı.

Nikos ve Michael sohbete devam ettiler. Yıllarca gizli kalan şeyleri güveneceği birine anlatmanın hazzını yaşıyordu Michael. "Çok zor zamanlarımız oldu" diye devam etti. "Annem 1986 yılında öldü, iki yıla varmadan babamı da kaybettim. Onun cenazesine bile katılamadım. Annem ise Fatma Oduncu ismiyle Müslüman mezarlığında yatıyor."

"Çok sıkıntı çekmişsiniz."

"Evet. Ben neyse, çocuklarım da son yıllara kadar bu sıkıntının, gizin içinde yaşamak zorunda kaldı."

"Nasıl?"

"İki çocuğum var, yıllarca Müslüman olarak görünmek zorunda kaldılar. Kızım Fransa'da evlenip resmi olarak din değiştirdi. Oğlum da senin yaşlarında, üniversiteyi bu yıl bitirdi, o da kendi hayatını kurmaya çalışıyor."

"Anlıyorum."

"Dedeniz çok iyi bir insandı" dedi Michael. "Bizim için büyük fedakârlıklar yaptı."

Merak ettiği konuyu açmanın zamanının geldiğine karar veren Nikos, "Dedem size bir şey bıraktı mı?" diye sordu.

"Tarihi İncil'i soruyorsunuz galiba?"

"Evet."

"Hayır, bırakmadı. Daha doğrusu bırakmak istedi ama ben kabul etmedim bunu."

"Nasıl?"

"Dedeniz bir gün yanıma gelip, 'Bu İncil çok çok önemli, Hıristiyanlık dinini ve dünya tarihini değiştirebilecek çok değerli bilgiler var içinde. Onun tüm dünyaya tanıtılması gerekiyor. Ama peşimde MİT, polis, mafya ve daha bilmediğim birçok insan olduğu için ben bunu yapamıyorum. Her an yakalayıp öldürebilirler beni. Biliyorsun hayatta senden başka kimsem yok sayılır. Bu tarihi İncil'i sana bırakayım, hiç kimse bulamaz seni. Gelecekte bir gün, ortalık biraz sakinleşince söylediklerimi yaparsın' dedi. Ben kabul etmek istemedim. Bunun üzerine, 'En azından bir süre sende kalsın' dedi. Şimdi ismini hatırlayamadım, üniversiteden bir hocadan bahsedip, 'Sonra ona verirsin' dedi."

Hemen araya giren Nikos, "Bu hocanın isimi Murat Yaman mıydı?" diye sordu.

"Galiba" diyen Michael anlatmaya devam etti. "'İncil'i bu hocaya neden şimdi kendiniz vermiyorsunuz?' diye sordum. Alexis bunun üzerine 'Hoca da takip ediliyor, şimdi ona vermem çok tehlikeli olur. Gel kırma beni, bu işi sen yap' dedi. Ama ben yine kabul etmek istemedim."

Nikos'un canı sıkılmıştı biraz. "Tarihi İncil'le ilgilenmemek konusunda kararlıydınız yani..." dedi.

"Evet. Ben bu İncil konusunu babamdan dolayı biraz biliyordum zaten. Babam ölmeden önce bu konu yüzünden strese girmişti. 'Nereden bulaştık bu işe' diyordu ikide bir. Bu nedenle Alexis'in teklifini kabul etmek istemedim. Biraz da annem gelmişti aklıma aslında. Nasıl söylesem, dedenizin çok büyük iyilikleri olmuştu bize ama buna rağmen ondan biraz uzak durmamı tavsiye ederdi annem."

"Neden?"

"Duydunuz mu, bilmiyorum. Dedeniz dini yönlerden biraz zayıf biriydi. Annem, 'Bu adam babanın bile aklına bir sürü garip şeyler sokmuş, seni haydi haydi etkiler, dikkatli ol' derdi."

Hafifçe gülümseyen Nikos, "Anlıyorum" dedi sadece.

"Bu görüşmemizden on-on beş gün sonra dedeniz bir daha geldi yanıma. Bu onu son görüşüm oldu. Yaklaşık bir ay sonra da öldürüldüğünü duyduk. Bazen olanları düşündüğümde vicdan azabı çekmiyor değilim."

"Nasıl?"

"Dedeniz bizi çok seviyordu. İstediğini yapmadım, onu kırdım mı acaba diye düşünüyorum. En son geldiğinde çok yorgun ve kötü görünüyordu çünkü. Çok duygusaldı. 'Çember daralıyor, dostlarıma veda ediyorum artık' dedi. Ağlamaya başladı. Biraz sakinleştikten sonra, 'Bugün babana gittim. Zavallı dostum yapayalnız yatıyor orada. Vasiyetini yerine getiremedim onun' dedi. 'Ne vasiyeti?' diye sordum. Anlattığına göre babam bir gün ona, 'Ben senden önce öleceğim galiba. Maria orada başka bir dinin mezarlığında yatıyor. Bir gün onun kemiklerini yanıma getir' demiş. Ama bu kolay değilmiş, 'Bu mezarda yatan kadın aslında Müslüman değil' deyip mezarlıktan alamazmış kemikleri, hem de bunu yasal mirasçıların yapması gerekirmiş. Bunun üzerine kemiklerini gizlice taşımayı düşünmüş ama bu İncil nedeniyle başı belaya girdiği, sürekli peşinde birileri olduğu için bunu da yapamamış. Ama babamın mezarından biraz toprak alıp annemin yanına gitmiş. Toprağı annemin mezarının üstüne serpiştirmiş. Alexis iyice duygulanmıştı. 'Şimdi aynı konu benim sana vasiyetim olsun, bir gün annenin kemiklerini babanın yanına götür, olur mu?' dedi."

"Siz de tamam mı dediniz?"

"Evet ama Alexis bunu yapacağıma pek inanmamış olacak ki, 'İkisi de ölüp gitti, kemikleri o mezarlıkta veya bu mezarda olmuş ne fark eder diye düşünme, onlar her zaman senin için bir

hazinedir' dedi. Ben de annemin orada yatmasını istemiyordum. 'Söz, bir gün bunu yapacağım' dedim. Alexis az da olsa rahatlamış gibiydi."

Michael gibi Nikos da duygulanmıştı biraz. "Lütfen devam edin" dedi.

"Sonra Alexis uzun uzun sarıldı bana. 'Bir daha görüşemeyebiliriz' deyip yanaklarımdan öptükten sonra gitti."

"Annenizin kemiklerini taşıyabildiniz mi sonra?"

"Hayır, yapamadım. Kemiklerin gizlice kaçırılması fikri bana biraz tuhaf geldi. Bütün gizimiz açığa çıkar, çocuklar sıkıntı yaşayabilirler diye düşünüp resmi olarak taşımayı da onlar büyüyünceye kadar erteledim. Bu şekilde bugünlere kadar geldik. Ama oğlumun da durumu netleştikten sonra, resmi olarak dava açıp bütün her şeyi düzeltmeyi, ondan sonra annemin mezarını taşımayı düşünüyorum."

61

Çarşamba öğleden sonra saat iki olmuş, Nüfus İşleri Genel Müdürlüğünden hâlâ haber gelmemişti. Odasında ikide bir e-postasını kontrol eden Başkomiser Selçuk'un sinirleri iyice gerilmiş, dün konuştuğu yetkiliyi aramayı düşünmeye başlamıştı. Bu sırada kapı tıklandı. Erol gelmişti. Başkomiserin masasının önündeki koltuğa oturduktan sonra, "Bulgar veya Muhacir Mehmet ile ilgili araziden gelen işe yarar bir bilgi yok" dedi.

"Beklemiyordum zaten" dedi başkomiser.

"Ankara'dan haber yok, değil mi?"

E-postasını bir daha kontrol eden başkomiser, "Maalesef" dedi. "Birazdan genel müdürlükteki adamı arayacağım."

"Önce bizim müdür yardımcısının sekreterini arasak?"

"Evet haklısın, kafam iyice durdu" diyen başkomiser hemen telefonun tuşlarına bastı. Telefonu açan kişiye kendini tanıttıktan sonra, "Nüfus İşleri Genel Müdürlüğünden bir e-posta gelecekti, bir bakabilir misiniz?" dedi.

"Tamam, bakıp size dönerim" dedi sekreter.

Başkomiser sabırsızlıkla telefon beklemeye başladı. Yaklaşık on dakika geçtiği halde aramamıştı sekreter. "E-posta var ya da yok diye bilgi vermek bu kadar zor mu?" diye düşünen başkomiser bilgisayara tekrar baktığında e-postanın geldiğini gördü.

E-posta yaklaşık iki saat önce Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından İstanbul Emniyet Müdürlüğüne gönderilmiş, müdürlük de az önce Kaçakçılık Şube Müdürüne ve başkomisere iletmiş görünüyordu.

Burnundan soluyarak başını sağa sola sallayan başkomiser, "Neredeyse iki saat önce gönderilmiş" diye mırıldandıktan sonra e-postayı okumaya başladı.

"Kimlik Paylaşım Sistemi üzerinden, ilgili Bakanlar Kurulu Kararı ve 2510 sayılı İskân Kanununa istinaden Türk vatandaşlığına alınanların toplu listesine ulaşmak için gereken özel şifre e-posta ekindedir" yazıyordu.

Başkomiser hemen eki açtı. Özel şifre, toplam on karakterli rakam ve harflerden oluşturulmuştu. Şifreyi küçük bir kâğıda yazan başkomiser, "Sabit bilgisayarda çalışmamız daha kolay olur" dedi.

Erol hemen yerinden kalkıp odanın diğer tarafında bulunan sabit bilgisayarın karşısına oturdu. Başkomiser de onun hemen yanına.

Erol, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün kimlik paylaşım sistemini açtı. Toplu ve istatistiksel verileri gösteren butonu tıkladı. Ardından da e-posta ekinde yazılan, ilgili Bakanlar Kurulu Kararı ve 2510 sayılı İskân Kanununa istinaden Türk vatandaşlığına alınanların toplu listesini açtı. Sonra listeden "1989 yılında, Bulgaristan'dan zorunlu göçe tabi tutulduktan sonra Bakanlar Kurulu kararıyla Türk vatandaşlığına alınanlar" butonunu seçti. Sistem giriş şifresi sormuştu. Erol, başkomiserin söylediği şifreyi yazdı. Kısa bir süre sonra toplam 345.960 kişiden oluşan liste önlerindeydi.

Morali biraz düzelmiş olan başkomiser, "Bu çok iyi" dedi. "Neleri seçebiliyoruz?"

"Normal nüfus cüzdanı düzeni."

"Kişi adını Mehmet seç bakalım" dedi başkomiser.

"Tamam. 1.651 kişi."

"İyi. Türkiye ortalamasından fazla yüksek değilmiş."

"Çok daha büyük rakamlar bekliyordum."

Hafifçe gülümseyen başkomiser, "Bu adam Türkiye'de evlenmiş olabilir mi?" diye sordu.

"Çok zayıf bir ihtimal" dedi Erol.

"Eşi Bulgaristan'da olabilir mi?"

"Nasıl?"

"Eşi Türkiye'ye gelememiş veya gelmek istememiş olabilir" dedi başkomiser. "O tarihte kim ne beyan ettiyse bizim görevliler onu yazmış. Adam, 'Evliyim, eşim Bulgaristan'da yaşıyor, adı da şu' diye beyanda bulunmuş olabilir. Ama yine de deneyelim. Medeni halini bekâr seç bakalım."

"583 kişi kaldı" dedi Erol. "Sıradaki doğum tarihi seçimi."

"Sansar 1953 doğumlu" dedi başkomiser. "Bu seçim hata yaptırabilir. Yerine geçtiği adam kendinden birkaç yaş küçük veya büyük olabilir çünkü.

"Evet" dedi Erol. "Nüfusa kayıtlı olduğu il?" diye sordu.

"Okuduğumuz istatistiksel bilgileri hatırlarsan Türkiye'de akrabaları olanlar onların nüfusa kayıtlı olduğu yere, olmayanların çoğunluğu da İstanbul nüfusuna kaydedilmişti. Bu adamın kimsesiz olduğunu varsaydığımıza göre ili İstanbul seç bakalım."

"143 kişi kaldı" dedi Erol.

"Tutarlı. İstatistiksel verilere göre gelenlerin aşağı yukarı dörtte birinin İstanbul'a yerleştirilmiş olduğunu biliyoruz."

"Son olarak ilçe kaldı."

"Başka ilçeler de var ama çoğunluk Kartal ilçesine kaydedilmiş. Kartal seç."

"107 kişi."

"Mantık hatası yapıyor muyuz?" dedi başkomiser.

"Hayır."

Başkomiser tedbirli olmak istiyordu. "İsmin Mehmet olması dışında hiçbir şeyden emin olamayız" dedi.

"Evet."

"Neyse, birinci sıradaki adamı aç bakalım."

Erol ilk sıradaki kişinin T.C. kimlik numarası üzerine tıkladıktan sonra monitörün sağ üst köşesinde açılan pencereyi okumaya başladı. "Mehmet Hacıoğlu, baba adı İsmail, ana adı Zehra, doğum yeri Tırnova, doğum tarihi 1959."

"Babanın T.C. kimlik numarası yazıyor, bu olmaz. Babası Türk vatandaşı olmuş. Bu da babasıyla birlikte geldiklerini ve kimsesiz olmadığını gösterir. Bak annesinin kimlik numarası yazmıyor. Yani anne vatandaş olmamış, olamamış. Ama yine de sağlama yapalım."

Erol, adamın babasının kimlik numarasının üzerine tıkladı ve pencere açıldı. "Evet. Evli ve iki çocuğu daha var. Kimsesizlik teorimize aykırı bu" dedi.

"Neyse, bu bir denemeydi" dedi başkomiser. "Üşenmeyelim, tek tek bakalım. Adı Mehmet dışındaki tüm seçimleri kaldır, yoksa hata yapabiliriz."

1.651 kişiyi tek tek incelemeye başladılar.

62

Çarşamba günü öğleden sonraydı. Üsküdar'daki pastanede Michael ile sohbete devam eden Nikos, daha çok tarihi İncil'i bulmaya yönelik sorular soruyordu ona. Fakat işe yarar hiçbir şey bulamıyordu. Bir süre sonra Topal Yorgi pastaneye geri döndü. Michael ile vedalaşan Nikos, Yorgi'yi yanına alıp pastaneden ayrıldı.

Üsküdar iskelesine doğru yürümeye başladılar. Topal Yorgi çok merak ediyordu. "Neler konuştunuz? İncil'le ilgili işine yarayacak bir şey bulabildin mi?" diye sordu.

"Hayır, bulamadım" diyen Nikos, Michael'den duyduklarını anlatmaya başladı. Birkaç dakika sonra Topal Yorgi hayretler içerisinde kalmış gibi görünüyordu. "Vasilaki'nin bir vasiyeti olduğunu mu söylemiş Alexis?" dedi.

"Evet."

"Vasilaki'nin son nefesine kadar yanındaydım. Onun böyle bir vasiyeti olduğunu duymadım."

"Bilemiyorum. Michael böyle söyledi" dedi Nikos.

"Maria'nın kemiklerini mi taşı demiş?"

"Evet."

"Vasilaki'nin mezarından Maria'nın mezarına toprak mı götürmüş? Onlar Michael için bir hazine miymiş?"

Topal Yorgi'nin bu şaşkın soruları üzerine Nikos bir anda heyecanlanıp, "Aman tanrım! Dedem İncil'i sakladığı yer hakkında Michael'e çok net bir ipucu vermiş aslında" dedi içinden.

Aynı anda Yorgi de kekelemeye başlamış, yüzüne kan dolmuştu. "Tanrım!" dedi. "Alexis yoksa..."

Yorgi'nin cümlesinin devamını Nikos getirerek, "Tarihi İncil'i Fatma Oduncu'nun, yani Maria'nın mezarına mı koydu?" dedi içi ürpererek.

"Evet!" dedi Yorgi heyecanla. "Alexis İncil'i önce Vasilaki'nin mezarına koydu, sonra bunun riskli olduğunu düşünüp Maria'nın, yani Fatma'nın mezarına götürdü galiba."

Vardıkları sonucun şokunu hâlâ üzerinden atamamış görünen Nikos, "Çünkü mafya, polis, MİT hepsi, Fatma ile Vasilaki bağlantısından habersiz" dedi.

"Aynen. Senin bu deden şeytana pabucunu ters giydiren bir adammış meğerse."

İnanamıyor gibiydiler. İskele meydanına yakın bir kafeteryada oturup Alexis'in Michael'e anlattıklarını birkaç defa daha konuşup yorumladılar ama hep aynı sonuca ulaştılar.

Fatma Oduncu'nun mezarının bir an önce açılıp tarihi İncil'in oradan alınması gerektiğini düşünmeye başlamıştı Nikos. "Sen bu mezarı bulabilir misin?" diye sordu.

"Mezarı açmayı mı düşünüyorsun? Çok tehlikeli olur bu" dedi Yorgi.

"Başka çaremiz yok."

Kısa bir değerlendirmeden sonra tehlikeyi göze alıp bu gece mezarı açmaya karar verdiler.

Önce keşif yapmaları gerekiyordu, zaman kaybetmeden bir taksiye binip on dakika içerisinde Karacaahmet Mezarlığına ulaştılar. Çok geniş bir alanda birkaç parçaya ayrılmış mezarlığın Üsküdar tarafındaki bölümüne girdiler. Fatma Oduncu'nun mezarına yıllar önce ve en fazla birkaç kez gelmiş olan Yorgi bir-iki denemeden sonra onun mezarını buldu.

Doğu batı yönünde uzanan ve baş tarafı batı yönünde olan beyaz mermerden yapılmış mezar, yaklaşık bir buçuk metre uzunluğunda, bir metre eninde ve yine bir metre yüksekliğindeydi. Üstteki dikdörtgen alanın uzun otlarla örtülü olduğu gö-

rülüyordu. Alexis'in İncil'i üstteki toprağın içine saklamayacağına, onu daha derindeki kemiklerin üstüne koyacağına kanaat getirdiler. Bu nedenle mezarı yukarıdan değil yan taraftan tünel yöntemiyle açmaya karar verdiler. Alexis'in mezarın altına nereden girmiş olabileceğini araştırmaya başladılar. Kısa süre sonra mezarın güneybatı tarafının hafifçe aşağı çöktüğünü fark ettiler. "Alexis burada bir yerden tünel açmış olmalı" diye düşünüp kendilerinin de güneyden ama baş tarafa yakın bir yerden tünel açmaları gerektiğine karar verdiler. Ancak mermerin iyice aşağıya çökmemesi için güneybatı köşenin demir su borusu ile sağlamlaştırılması gerektiğini konuştular.

Mezar açma planını tamamladıktan sonra çevreyi araştırdılar. Ağaçlarla kaplı mezarlıktaki aydınlatma lambalarının nerelerde olduğunu tespit ettiler. Güvenlik noktasının ne kadar uzakta olduğunu hesapladılar. Mezarlığın dış duvarının yaklaşık bir buçuk metre yükseklikte olduğunu gördüler.

Sıra gelmişti mezarlığa gece nereden gireceklerine. Mezardan üç yüz metre kuzey tarafta duvarın hemen önünde küçük bir yol, yolun hemen diğer tarafında da üç-dört katlı apartmanlar görünüyordu. Buradan girmenin uygun olacağına karar verdiler. Ana kapıdan dışarı çıkıp az önce gördükleri apartmanların olduğu yere geldiler. Sokakta kısa bir keşif yürüyüşü yaptılar.

Bölgede yapacak işleri kalmamıştı. Bir taksiye binerek Kadıköy'e doğru yola çıktılar. O âna kadar gece Erdal'ın evinde veya ucuz bir otelde kalabileceklerini düşünen Nikos, bunun çok tehlikeli olabileceğini, kısa bir araştırmayla yerlerinin tespit edilebileceğini düşündü. Ama yine de sorunu Erdal'la çözebileceğine karar verdi. Kadıköy merkeze gitmekten vazgeçip taksiyle Yeldeğirmeni semtine gittiler.

Nikos önce ankesörlü bir telefondan Erdal'ın cep telefonunu aramaya karar vermişti ama biraz düşününce bunun da tehlikeli olacağına karar verip fikrinden vazgeçti. Hemen bir internet

kafe bulup Erdal'ın çalıştığı kargo şirketinin Kadıköy şubesinin telefon numarasını buldu. Numarayı not ettikten sonra ankesörlü telefondan kargo şubesini arayıp Erdal'ı bağlattı. "Erdal çok önemli bir konu var, görüşmemiz gerekiyor" deyip onu internet kafenin önüne çağırdı. Kendisi de Topal Yorgi'yle beraber bir sokağın köşesinde beklemeye başladı.

Erdal on beş dakika sonra kafenin olduğu sokağa gelmişti. Yorgi'nin yanından ayrılan Nikos hemen Erdal'ın olduğu yere gitti. Ayaküstü konuşmaya başladılar. Başıyla Yorgi'yi işaret eden Nikos, onun dedesinin bir arkadaşı olduğunu ve tarihi İncil'le ilgili çok önemli bir bilgi verdiğini söyledi. Ardından da "Erdal senden bir ricam olacak" dedi. "Bir araştırma yapacağız. Bu gece kalabileceğimiz bir ev gerekiyor bize ama senin ev olmaz."

"Çok kolay, bir sürü arkadaşım var" dedi Erdal. "Birini bir geceliğine evden kovarız."

"Ancak sık görüştüğün biri olmasa bu."

"O zaman dur" dedi Erdal. "Birkaç yıldır görüşmediğim biri var, ona bir gecelik otel parası verirsek evden gider."

"Tamam, bu çok iyi olur."

Erdal hemen cep telefonunu çıkarıp bahsettiği kişiyi rehberden bulmaya çalıştı.

"Ankesörlü telefondan arasan olur mu?" dedi Nikos.

"Olur" diyen Erdal, arkadaşını aramak için ankesörlü telefonların olduğu yere gitti.

Nikos uzaktan izliyordu onu. Kısa sürede konuşmasını bitiren Erdal hemen geri geldi. "Tamam ancak beş yıldızlı otel parası istiyor" dedi. Hemen ardından da, "Şaka, şaka" dedi.

Nikos yine de cüzdanından biraz para çıkarıp Erdal'a uzattı. "İyi bir otelde bir gece kalabilir" dedi.

"Gerek yoktu aslında. Birazdan anahtarı alıp gelirim."

Erdal gitmişti. Nikos ve Topal Yorgi yine kafenin biraz ilerisinde beklemeye başladılar. Erdal yarım saat içinde kafenin

olduğu yere geri geldi. Fikirtepe semtinde oturan arkadaşının evinin adresini söyleyip anahtarı verdi.

Çok teşekkür eden Nikos, "Sen şimdi hemen işine geri dön, sakın beni gördüğünden kimseye bahsetme. Yarın aynı şekilde telefon açarım ben sana" dedi.

Nikos ve Topal Yorgi bir hırdavatçıya gidip birer metre uzunluğunda ve birbirinin ucuna eklenebilir, bilek kalınlığında iki adet demir su borusu ile sapları katlanabilir kazma kürek satın alıp bir çuvala koydular. Başka bir malzemeciden birer tane siyah renkli işçi tulumu ve iki adet el feneri satın aldılar. Yine etrafı kontrol ettikten sonra bir taksiye binip Fikirtepe'ye doğru yola çıktılar.

63

Sabit bilgisayarın başındaki Başkomiser Selçuk ve Erol, 1989 yılında Bulgaristan'dan gelen muhacirlerin listesi üzerinde, Mehmet isimli kişilerin tek tek taramasını yaparak Sansar'ı tespit etmeye çalışıyorlardı. Kapı tıkladı, odaya giren Metin'di. "Efendim, Nikos yine bizimkileri atlatmış" dedi.

"Nasıl?" diye sordu başkomiser hemen.

"Hüseyin isimli bir polis memurundan Topal Yorgi'yle ilgili her gün öğleden sonra rapor alıyorduk. Bugünkü kontrolde Topal Yorgi'yi evinde göremeyen Hüseyin, komşularından birine sormuş. Komşunun dediğine göre, bugün öğle saatlerinde Yorgi'nin yanına gelen genç biri, onu bir şeye ikna etmeye çalışıyor gibiymiş. Bir süre direnen Yorgi sonunda ikna olmuş ve gençle birlikte bir taksiye binip gitmiş. Yorgi'nin birlikte gittiği genci tarif ettirmiş Hüseyin. Tarif edilen kişi bizim Nikos'a çok benziyormuş. Hüseyin bunun üzerine Nikos'un fotoğrafını göstermiş. Fotoğrafa bakan adam, 'Evet, bugün Topal Yorgi'nin yanında gördüğüm çocuk buydu' demiş."

"Ama bizimkiler Nikos'u evde sanıyorlar, öyle değil mi?" diye tahminde bulundu başkomiser.

"Evet. Hemen Aykut'a telefon açıp, 'Nikos evden ayrılmış olabilir, hemen evi kontrol edin' dedim. 'Hayır, Nikos kesinlikle evden ayrılmadı' dedi Aykut. 'Sen yine de bir kontrol et' dedim. Aykut kısa süre sonra kurye kılığında eve gitmiş. Söylediğine göre, kapıyı Nikos'un annesi açmış. Nikos bu sabah evden çıkmış, ne zaman döneceği de belli değilmiş."

"Anlaşıldı" diyen başkomiser burnundan soluyordu. "En güvendiğim ekip bile böyle dikkatsiz davranıyor" dedi.

"Nikos'un gidebileceği her yeri kontrol ettiriyorum" diye devam etti Metin.

"Apartmanın önünü boşaltmadın, değil mi?"

"Hayır efendim. Aykut orada beklemeye devam ediyor" diye cevap verdi Metin. Hemen ardından da "Efendim, Aykut'un bu konuya canı çok sıkıldı. Size karşı çok mahcup olduğunu düşünüyor" dedi.

Biraz sakinleşmiş görünüyordu başkomiser. "Tahmin edebiliyorum" dedikten sonra Aykut'u arayıp, "Nikos'u elinden kaçırmışsın" dedi.

"Özür dilerim efendim. Çok dikkat ettim aslında. Başka birinin arabasında, büyük ihtimalle de bagajda dışarı çıktı."

Başka bir polis olsa çok sert tepki verebilirdi başkomiser. "Neyse Aykut, canını sıkma. Ben senin görevinde ne kadar titiz biri olduğunu biliyorum" dedi.

"Çok sağ olun efendim" dedi Aykut.

Başkomiser telefonu kapattıktan sonra, "Nikos'un çevresindeki insanların cep telefonlarını izlemeye alın. Ayrıca bizim ekiptekilere söyle. Durum netleşene kadar nöbet değişimi yapılmayacak" dedi.

"Emredersiniz" diyen Metin odadan çıktı.

Birçok düşünce geçiyordu başkomiserin aklından. "Nikos gizlice evden çıkıyor. Yorgi'nin yanına gidip, onu bir şeye ikna etmeye çalışıyor" dedi.

"Neler geçiyor aklınızdan?" dedi Erol.

"Tarihi İncil'le ilgili yeni bir ipucu yakalayan Nikos, bunu Topal Yorgi'ye sormuştur, sonra da birlikte bu ipucunun peşine düşmüş olabilirler."

Başkomiserin cep telefonu çaldı. Aykut'tu arayan. "Efendim, Nikos'un annesi arabasıyla çıkış yapıyor şu an, ne yapayım diye aradım" dedi.

"Nikos'un babası ve kardeşi eve gelmiş miydi?"

"Hayır."

"Tamam. Kadını takip edin bakalım, nereye gidiyor."

Başkomiser telefonu kapattıktan sonra, "Yorgi gibi Nikos'un annesi de bu işin içinde olabilir mi?" dedi Erol.

"Zayıf bir ihtimal ama olabilir" dedi başkomiser.

On dakika sonra Aykut tekrar telefon açıp, "Annesinin evine gitti kadın. Ev çok yakın, buraya daha önce de birkaç defa gelmişti" dedi.

"Tamam, evi izlemeye devam et" dedi başkomiser.

Bu sırada şube müdürü başkomiserin odasına geldi. Mesai bittiği halde herkesin yerinde olması dikkatini çekmişti adamın. Gelişmeleri başkomiserden ayaküstü dinledikten sonra, kolay gelsin deyip odadan ayrıldı.

Yirmi dakika sonra başkomiserin telefonu çaldı. Arayan yine Aykut'tu. "Efendim, Nikos'un babası ve kardeşi de az önce buraya geldi. Apartmanın kapıcısıyla konuştum, 'Yaşlı Rumun oğluyla kızı da birazdan gelir' dedi. Ara sıra böyle yemekli toplantı için bir araya gelirmiş hepsi."

"Tamam, onları izlemeye devam et" dedi başkomiser.

Nikos ile anne babasının birlikte hareket etme ihtimali olmadığına karar veren başkomiser ve Erol, Nikos'un nasıl bulunacağını konuşmaya başladılar.

Bu sırada Metin odaya geri gelerek, "Efendim, az önce Hüseyin tekrar aradı" dedi. "Yorgi'yi başka bir komşusuna sormuş. Bugün onu hiç görmediğini söyleyen adam, 'Öğleden sonra başka biri daha Yorgi'yi soruyordu' demiş. 'Nikos sormuş olabilir mi?' diye düşünen Hüseyin hemen onun fotoğrafını göstermiş. Fotoğrafı inceleyen adam, 'Hayır, bu çocuk değildi, Yorgi'yi soran birkaç yaş daha büyük biriydi' demiş."

"Anlaşıldı" dedi başkomiser. "Yanlış yaptık. Şu Yorgi'yi günlük raporla değil de tam gün izlememiz gerekiyormuş. Metin

hemen bir ekip ayarla, Yorgi'nin evini sürekli gözetim altında tutsunlar."

"Emredersiniz" diyen Metin odadan ayrıldı.

Yarım saat sonra başkomiserin telefonu çaldı. Arayan yine Aykut'tu. "Efendim, Nikosların evinde hırsızlık olmuş" dedi.

"Nasıl? Ne zaman?"

"Nikos'un anneannesinin apartmanının önünde bekliyorduk. Nikos'un kardeşinin kullandığı araba hızla garajdan çıktı. Anne babası da arabanın içindeydi. Biz de peşlerine düştük hemen. Doğruca evlerine gittiler. Apartmanın girişinde asayiş polisleri vardı. Onlara ne olduğunu sorunca evde hırsızlık olduğunu anladık. Sırt çantalı ve yüzü maskeli bir hırsız, evin arka balkonundan inerken görülmüş."

"Eve girebildin mi? Neler çalınmış?"

"Evet efendim. İlk belirlemelere göre evde fazla uğraşılmamış. Yatak odasından birkaç ziynet eşyası çalınmış ama Nikos'un odasındaki bütün çekmeceler dökülmüş, kitaplık altüst edilmiş. Tüm kitapların içine tek tek bakılmış sanki. Dizüstü bilgisayarı çalınmış."

Telefonu kapatan başkomiser, "Hiçbir hırsız bu saatte gözünü bu kadar karartmaz" dedi. "Çok büyük ihtimalle bunlar da Sansar'ın adamları."

"Aynen" dedi Erol.

"Nikos'u, daha doğrusu İncil'i bulmak için her şeyi göze alacağı belli bunların. Aklıma çok kötü şeyler geliyor."

"Ne gibi?"

"Bizim gibi Sansar'ın ekibi de Nikos'u aramaya başladı. Ya onlar bizden önce onu bulurlarsa ve bu sırada Nikos da İncil'in yerini tespit ederse?"

"İncil'i hemen onun elinden alırlar" dedi Erol.

"Evet. Daha da kötüsü Nikos'u öldürebilirler" dedi başkomiser. "Bunu önlemenin iki yolu var."

"Birincisi bir an önce Nikos'u bulmak. İkincisi ne?"

"İkincisi de Sansar'ı bulmak."

"Muhacir Mehmet taramamıza devam edelim mi diyorsunuz?"

"Evet. Bu Nikos'u aramamıza engel değil zaten."

İki saat aradan sonra taramaya kaldıkları yerden devam ettiler. Yine elemeler yaptılar. Saat akşam onu geçmişti. "Çocuklar nöbet değişimini yapabilirler artık" dedi başkomiser. "Sen de çıkabilirsin."

"Siz?"

"Ben bu gece buradayım."

"Siz buradaysanız, ben de buradayım."

64

Saat gece yarısına yaklaşıyordu. Ellerindeki çuvallarla Erdal'ın arkadaşının evinden ayrılan Nikos ve Topal Yorgi, bir-iki sokak yürüdükten sonra anacaddede bir taksiye bindiler. İkisi de çok gergindi. Hemen hemen hiç konuşmadılar yolda.

Karacaahmet Mezarlığının ana giriş kapısına yakın bir yerde taksiden indiler. Gündüz karar verdikleri gibi mezarlığın bitişiğindeki sokağa girdiler. Sol taraflarında aşağı yukarı bir buçuk metre yüksekliğinde mezarlık duvarı, sağ taraflarında dört-beş katlı apartmanlar vardı. İki yüz metre kadar yürüdükten sonra biraz daha karanlık bir bölgeye geldiler. Etrafı iyice kontrol eden Nikos mezarlık duvarının üstüne çıkıp çuvalları içeri bıraktı. Hemen ardından da Topal Yorgi'ye elini uzatıp onu yukarı çekti. İçeri atladıktan sonra montlarını çıkarıp tulumları giydiler. İkisi de çok tedirgindi. Mezarların arasından üç yüz metre kadar eğilerek yürüdükten sonra Fatma Oduncu'nun mezarının yanına geldiler. Topal Yorgi etrafı gözetlemek için güvenlik kulübesinin olduğu tarafa giderken Nikos da çuvaldaki malzemeleri çıkarıp bir kenara koydu.

Hafif ay ışığı ve şehir ışıklarının yansıması sayesinde fener kullanmaya gerek yoktu. Toprağın nemli olduğunu fark eden Nikos, kazma kullanmasına da gerek olmadığına karar verdi. Hemen küreği eline alıp mezarın güneybatı köşesine yakın yerdeki bir metrekarelik ot örtülü toprağı birkaç seferde kaldırıp bir-iki metre uzağa taşıdı. Sonra dönüp mezarın köşesine yakın yerden başlayarak toprağı kazmaya başladı.

Nikos çok tedirgin ama aynı zamanda şaşkındı. Tüm bunları yapanın kendisi olduğuna inanamıyordu.

Yarım saat sonra kırk santimetre derinliğinde bir çukur oluşturacak şekilde toprağı kazmıştı. Birini diğerinin ucuna geçirdiği su borularını üçgen oluşturacak şekilde mermerin alt köşesinden karşı tarafa uzattı. Sonra diğer tarafa geçip tüm gücünü kullanarak boruyu kendine doğru çekti. Mermerin köşesinin ağırlığı boruya binmiş görünüyordu. Çok güven vermemiş olsa da, "İşe yarayacak" diye düşündü. Bir kez daha etrafı kontrol ettikten sonra çukura inip toprağı kürekle dışarı atmaya devam etti. Derinliği artırıp köşeyi genişletince demir su borusunu mermerin altına doğru iyice yerleştirdi.

Açılan çukur derinleştikçe nemden iyice ağırlaşmış toprağı dışarı atmak zorlaşıyordu. Nikos ara sıra kollarını dinlendirirken bir taraftan da etrafı kontrol ediyordu.

Bir süre sonra çukurun başına gelen Yorgi, "Çok yoruldun, biraz da ben kazayım" dedi.

Nikos, "Hayır hayır. Sen hemen yerine dönüp etrafı kontrol et" deyip çalışmaya devam etti.

Bir saat geçmiş, mermerin altına doğru kazmaya başlamıştı artık. Bir süre sonra yarım metre çaplı bir yerin biraz daha yumuşak olduğunu fark etti. Tüneli bulduğunu anlayıp daha hızlı çalışmaya başladı.

Tüneldeki nemli toprağı önce ayaklarının olduğu yere doğru çekiyor, sonra dışarı atıyordu. Ara sıra çok yorulan kollarını dinlendirerek çalışırken birazdan dünyanın en eski İncil'ini bulacağını düşünüp heyecanlanıyordu ama mezarlık görevlilerine yakalanma korkusu hemen bastırıyordu bu duyguyu.

Yarım saat sonra mezarın altına doğru giden tüneli iyice boşaltmış olan Nikos hedefe çok yaklaştığını düşünüyordu artık. Bu da daha çok artırıyordu heyecanını. Sonunda küreğin ucunun topraktan farklı bir şeye değdiğini anladı. Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atmaya başlamıştı. Hemen çukurun dışına çıkıp el fenerini aldıktan sonra geri döndü. Tünelden dışarıya

ışık sızmayacağını düşünüp feneri açtı. Siyah bir poşetti gördüğü şey. Hemen tünelin içine doğru uzandı, çekip çıkardı cismi. Poşetin içinde baklava kutusu gibi bir şey vardı. Tarihi İncil'i bulduğunu düşünen Nikos feneri kapattı. Kat kat poşetlere sarılmıştı paket. Hızlıca açtı hepsini. En sonunda şeffaf bir plastik kutu gördü. Kutunun içinde kadife bir kumaşa sarılmış bir cisim ve iki zarf vardı. Hemen tünele doğru girip el fenerini yaktıktan sonra kumaşı açtı. Gördüğü şey, üzerinde Antik Yunanca yazılar olan çok eskiyip kararmış bir yaprak deri parçasıydı. Çok şaşıran Nikos, "Hepsi bu mu? İncil'in devamı nerede?" dedi içinden. Zarflardan birini açıp okumaya başladı. Michael'e hitaben yazıldığını tahmin ettiği bir mektuptu okuduğu. Diğer zarfı da açtı. Buradaki kâğıtta da İncil'in saklı olduğu yerin tarif edildiğini anladı. "Dedem çok tedbirli" diye düşünen Nikos az da olsa rahatlamıştı. Ama yakalanma ihtimali aklına gelince korkuya kapıldı. Hemen bulduğu şeyleri kutuya geri yerleştirdi. Kutuyu da poşetlere sarıp ağzını bağladı. Çok acele ediyordu. Elindeki paketi bir kenara koyduktan sonra çukuru doldurmaya başladı.

Durumu anlayıp yanına gelen Topal Yorgi, "İncil'i buldun mu?" diye sordu merakla.

"Hayır" dedi Nikos. "İncil'in yerinin tarif edildiği bir mektup buldum. İncil burada değil, başka bir yerde saklıymış."

Pakete doğru yönelen Topal Yorgi, "Bir bakayım, ne mektubuymuş bu" dedi.

"Hayır hayır. Eve gidince bakarsın, sen şimdi etrafı kontrol etmeye devam et" dedi Nikos.

"Tamam" diyen Yorgi yerine doğru giderken Nikos da tüneli ve çukuru doldurmaya devam etti.

Yakalanmaktan çok korkan Nikos zamana karşı çalışıyor gibiydi. Üç saatte kazdığı yerleri yarım saatte doldurdu. Çok yorulmuştu artık. Son olarak en başta kenara koyduğu otlu toprağı doldurduğu yerin üstüne yerleştirdi. Tüm malzemeleri çuvala

koyduğu sırada Topal Yorgi de yanına geldi. Ṇikos paketi ve çuvalın birini, Yorgi de diğer çuvalı aldı. Mezarların arasından yürüyerek akşam gördükleri ara sokağın karşısına geldiler. Çamura batmış tulumları çıkarıp montlarını giydiler. Etrafı kontrol ettikten sonra mezarlık duvarından dışarı atlayıp yolun karşısındaki sokağa daldılar. Karanlık sokakta kimseler yoktu. Ellerindeki çuvalları bir apartmanın önündeki çöp kutusuna attılar.

Nikos yakalanmaktan hâlâ çok korkuyor, sımsıkı tutuyordu elindeki paketi. Sokakta biraz yürüdükten sonra bir ara sokağa geçtiler. Bir sonraki sokağa girer girmez de derin bir nefes aldılar. Çünkü hafif yokuş sokağın diğer ucunda Zeynep Kâmil Hastanesinin ışıkları görünmüştü.

65

Sabah saat altı buçuğa geliyordu. Nikos ve Topal Yorgi İstanbul Anadolu yakasındaki Zeynep Kâmil Hastanesinin acil servisinin önünde beklerken, Avrupa yakasında Başkomiser Selçuk ve Erol çalışmaya devam ediyorlardı. Muhacirlerin listesinde taranacak yaklaşık iki yüz Mehmet vardı daha.

On dakika sonra, "İşte bu! Yüzde doksan dokuz bu" dedi başkomiser heyecanla. "Baba adı Lütfi, ana adı Hafize, 1956 Varna doğumlu, İstanbul Pendik nüfusuna kayıtlı Mehmet Semerci. Hiç evlenmemiş, ana baba Türk vatandaşı olmamış, kardeşleri olmayan ve hâlâ yaşayan biri."

Erol da çok heyecanlanmıştı. "Uykusuz kalmamıza değdi" dedi.

Başkomiser Selçuk ve Erol'un akşamdan sabaha kadar süren Mehmet listesi taraması hiç kolay olmamıştı. Bazen aradıkları Mehmet'i bulduklarını düşünüp umutlanmışlar ama kısa süre sonra yanıldıklarını anlamışlardı. Gecenin ilerleyen saatlerinde çok uykuları gelmiş, çay demlemişler, kahve içmişler, ara sıra açık havaya çıkıp uykularını dağıtmaya çalışmışlardı. Ancak hava aydınlandıktan sonra aradıkları Mehmet'i tespit edebilmişlerdi.

"Hemen GBT'yi aç" dedi başkomiser.

Kısaca GBT denilen genel bilgi tarama sistemini açan Erol, Mehmet Semerci'nin T.C. kimlik numarasını girdi. Sayfa hemen açılmıştı ama Mehmet Semerci hakkında hiçbir bilgi yoktu. Normalde Kaçakçılık Şube Müdürlüğü, sistem üzerinden standart suç bilgilerinin yanında, kişilerin ne iş yaptığı, emekli olup olmadığı, askerlik durumunun ne olduğu da dahil birçok özel bilgiye ulaşabiliyordu.

"Hiçbir bilgi girişi yapılmamış" dedi Erol.

MİT çalışanlarının bilgilerinin girilmemiş olabileceğini düşünen başkomiser, "Evet, bu da Mehmet Semerci'nin bizim adamımız olduğunu gösterir" dedi.

"Nasıl kesinleştireceğiz bunu?" diye sordu Erol.

"Mehmet Semerci'nin fotoğraflarıyla Ömer Sami Kuşçu'nun fotoğraflarını karşılaştırarak."

"Mehmet Semerci'nin fotoğraflarını bulmak için de Pendik Nüfus Müdürlüğüne gitmemiz gerekiyor."

"Evet ama önce şu ekiplerle bir daha görüşelim."

Gece birkaç defa yaptıkları gibi Nikos, Erdal ve Topal Yorgi'nin evinin önünde bekleyen polis ekiplerine telefon açıp bilgi aldılar. Değişik bir şey olmadığını anlayan başkomiser, "Sabah trafiğine kalmadan yola çıkalım" dedi.

Ellerini yüzlerini yıkadıktan sonra garaja indiler. Direksiyona Erol geçti yine.

Yolda cep telefonunu çıkaran başkomiser, Ömer Sami Kuşçu'nun, biri nüfus müdürlüğünden, diğer ikisi MİT müfettişinden alınan üç fotoğrafına baktıktan sonra, "Evet Sansar efendi, birazdan bütün foyan ortaya çıkacak" dedi.

"Evet" dedi Erol. "Ben biraz da gerçek Mehmet Semerci'yi düşünmeye başladım. Sen zulümden kurtulmak için Bulgaristan'dan kaçıp Türkiye'ye sığın ama burada bir pisliğin elinde kurban ol."

"Hiç sorma, bu Sansar denen pisliği bir de bu zavallı adam için bulmamız gerekiyor."

Yolda yarım saat geçmişti, Pendik merkeze doğru yaklaşıyorlardı. "Nüfus kütüğünde gerçek Mehmet Semerci'nin vatandaş olurken verdiği fotoğrafı bulabileceğimizi pek sanmıyorum" dedi başkomiser.

"Neden?"

Başkomiser soruya soruyla karşılık vererek, "Sansar kendisinin defnedildiği sanılan mezarı boşaltmakla ne yapmamıza engel olmuştu?" dedi.

"Mezardaki cesetle kendi ailesi arasında genetik ilgisizliği ispatlamamıza engel oldu."

"Evet. Burada da aynı kaygıyla hareket etmiştir."

"Anladım" dedi Erol. "Nüfus müdürlüğündeki gerçek Mehmet Semerci'nin fotoğrafını yok ederek onun fotoğrafıyla kendi fotoğrafı arasında teknik bir kıyaslama yapılmasına engel olmuştur diyorsunuz."

"Evet ama burada mezarda yaptığından farklı olarak, kütük sayfasını fotoğrafsız bırakmamıştır. Gerçek Mehmet Semerci'nin fotoğrafını kütükten söküp kendi yüz ameliyatlı fotoğrafını yapıştırmıştır."

"Evet. Her türlü kamu kurumunun evrakını incelemeye yetkili MİT'in bir personeli olarak nüfus müdürlüğüne gelip kütüğü incelemiştir. Bu inceleme sırasında fotoğraf değişikliği yapması da zor olmamıştır."

Bu sırada Pendik Nüfus Müdürlüğü binasının önüne gelmişlerdi. Arabada beklemeye başladılar. İkisi de teorilerinin ispatlanıp ispatlanmayacağını çok merak ediyordu.

Mesai başlar başlamaz binaya girip bir şeften izin aldıktan sonra nüfus kütüğü kayıtlarını incelemeye başladılar.

Mehmet Semerci'nin 1989, 1991 ve 2001 yıllarında olmak üzere müdürlüğe verilmiş üç adet fotoğrafı vardı. Başkomiser fotoğraflara bakar bakmaz derin bir nefes alıp verdi. Çünkü fotoğraflardaki kişinin, Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'ya çok benzediğini görmüştü.

Başkomiser ikinci olarak, Mehmet Semerci'nin 1989 yılında vatandaş olmak için verdiği fotoğrafın değiştirilip değiştirilmediğini çok merak ediyordu. Hemen defter ve fotoğraf üzerindeki mühür baskısını çok yakından incelemeye başladı. Çıplak gözle

bakıldığında ıslak mühür baskısı üzerinde şüpheli herhangi bir durum görünmüyordu. "Erol, şu memurlardan birinden bir büyüteç iste" dedi. "Onlarda yoksa hemen dışarı çıkıp bir kırtasiyeden satın al."

"Emredersiniz" diyen Erol yan odaya geçip görevlilerden birine, büyüteç olup olmadığını sordu. Memurlar hemen bir yerden büyüteç bulup getirdiler. Büyüteci alan Erol hızla başkomiserin yanına geri döndü.

Defter ve fotoğraftaki mühür baskısını bu kez büyüteçle inceleyen başkomiser, "Evet, fotoğraf değiştirilmiş gibi, baskıda da kayma var gibi" dedi.

Erol da aynı şekilde baktıktan sonra, "Evet, kesinlikle kayma var" dedi.

"Grafoloji uzmanları bu kaymayı ve diğer farklılıkları fotoğraflardan tespit edebilirler" dedi başkomiser. "Şimdi defteri çok yakın mesafeden fotoğraflayalım."

Erol hemen cep telefonunu çıkardı. Mehmet Semerci'nin 1989 yılındaki fotoğrafını, mühür baskısını içine alacak şekilde değişik açılardan yedi sekiz defa çekti. Erol'dan sonra başkomiser de aynı şeyi yaptı.

Kütükteki 1991 ve 2001 yıllarında verilmiş olan vesikalık fotoğrafların mühürlerini incelemeye gerek yoktu, sadece fotoğrafını çekmekle yetindiler.

Mehmet Semerci'nin tek bir adresi görünüyordu kütükte. Adresi bir kâğıda yazdıktan sonra nüfus müdürlüğündeki işleri bitmişti artık. Binadan çıkıp arabaya geçtiler.

Erol arabada dizüstü bilgisayarını açıp az önce çektikleri fotoğrafları yükledi. Hemen ardından da yıllar önce öldü sanılan Ömer Sami Kuşçu'nun bir fotoğrafını Muhacir Mehmet Semerci'nin fotoğraflarının yanına montajladı. Daha sonra diğer fotoğrafları ikişerli olarak yan yana montajladı. Bu şekilde toplam dokuz farklı kombinasyon ortaya çıkmıştı. Bilgisayarı

önüne alıp ikili kombinasyonları tek tek inceleyen başkomiser, "İstediği kadar yüz ameliyatı olsun, bu fotoğraftakiler kesinlikle aynı adam" dedi.

66

Nikos ve Topal Yorgi sabah saat dokuza gelirken taksiden inmişlerdi. Erdal'ın arkadaşının evinin olduğu sokağa doğru yürümeye başladılar.

Mezar açma işlemini sabaha doğru tamamlayan Nikos ve Yorgi, mezarlıktan çıkıp Zeynep Kâmil Hastanesi acil servisinin önüne gelmişlerdi. Hemen bir taksiye binip eve gitmeyi düşünmüşlerdi ama o saatte yollarda polis çevirmesi olabileceğini, arama yapılabileceğini düşünüp sokakların hareketlenmesini beklemeye karar vermişlerdi. Yaklaşık bir buçuk saat sonra sokaklar hareketlenmişti ama bu kez de Erdal'ın arkadaşının evinin olduğu sokakta erkenden görünmenin riskli olabileceğini düşünüp biraz daha bekleyerek saat sekiz buçukta taksiye binip Fikirtepe semtine ulaşmışlardı.

Nikos ve Yorgi şimdi eve doğru yürürken bir taraftan da sokağı kontrol ediyorlardı. Takip edilmediklerine karar verdikten sonra bir ara sokaktan evin olduğu sokağa geçip apartmandan içeri girdiler. Nikos eve girer girmez salon penceresinden perdeyi hafifçe aralayıp sokağı kontrol etti. Şüpheli bir şey olmadığına karar verince bir kanepeye oturdu. Poşeti çözüp içinde kadife bir beze sarılmış İncil yaprağı ve iki zarf olan şeffaf kutuyu açtı.

Nikos gece mezarlıkta deriden yapılmış İncil yaprağını görmüş, zarfların içindeki yazılara hızlıca göz atabilmişti. Ama şimdi daha güvenli bir ortamda ve bol zamanda inceleyebilecekti onları.

Topal Yorgi ise Nikos'un hastane önünde anlattığı kadar bilgiye sahipti. Şimdi o da ayrıntıları çok merak ediyordu. "Yakını iyi göremiyorum, sesli oku" dedi.

Nikos Michael'e hitaben yazıldığını tahmin ettiği mektubu zarftan çıkarıp okumaya başladı.

Mektup "Tombişim" diye başlıyordu. "Michael'in lakabı tombiş mi?" diye sordu Nikos.

Hafifçe gülümseyen Yorgi, "Evet" dedi. "Michael çocukluğundan bu tarafa hafif kilolu biri olduğu için Alexis onu hep böyle severdi."

Nikos otuz iki yıl önce dedesinin yazdığı mektubu seslice okumaya başladı.

"Tombişim,

Bu mektubu senin okuyacağını umut ederek yazıyorum. Böyle bir yönteme başvurduğum için çok özür diliyorum senden. İnan bana bu kararı vermem çok zor oldu. Başka çarem kalmamıştı. Diğer bütün alternatifleri düşündüm ama hiçbirisinin bunun kadar güvenli olamayacağını anladım. Umarım bu mektubu okuduğun zaman sıkıntılar kalkmış, ülke biraz daha normalleşmiş olur. Lütfen diğer zarfa koyduğum tarif kâğıdını okuduktan sonra Aksaray şehrine git. Kâğıtta yazılanları takip ederek İncil'i bul. Daha sonra İstanbul'a dön ve bütün tedbirleri aldıktan sonra, iyi bir organizasyonla onu yerli ve yabancı basına tanıt. Yöneticilerin, sahtekâr din adamlarının yüzyıllarca insanlığı nasıl kandırdıklarını herkes görsün, bilsin. Bu İncil bunun çok önemli bir delili. Sonra İncil'i devlet yetkililerine teslim et. Ama hâlâ bunu yapmak istemiyor olabilirsin, saygıyla karşılarım. O zaman senden ricam, lütfen bu kâğıdı ve İncil yaprağını sana bahsettiğim üniversite hocasına ulaştır. Lütfen.

Amcan"

Nikos duygulanmıştı. "Evet dede. Michael yapamadı ama şimdi torunun yapacak bunu" dedi içinden.

Topal Yorgi deriden yapılmış İncil yaprağını incelerken Nikos da diğer zarfı açıp yer tarifi kâğıdını sessizce okumaya başladı. Tarifte, İncil'in geri kalan kısmının Aksaray'a bağlı Ihlara kasabası yakınlarında, vadide kayaya oyulmuş bir yeraltı köyünde saklı olduğu yazıyordu.

Nikos, Ihlara Vadisi'nin Kapadokya bölgesinde olduğunu ve bölgede Hıristiyanlığın ilk dönemlerine ait birçok tarihi kilise bulunduğunu duymuştu. Hatta lise yıllarında bir turla Kapadokya bölgesindeki Ürgüp-Göreme'ye gitmiş ama Ihlara Vadisi'ne gitmemişti.

Nikos'un merakı gittikçe artıyordu. Çok dikkatli bir şekilde okumaya devam etti. Kâğıtta Ihlara kasabasının yakınlarındaki yeraltı köyünün nasıl bulunacağı ve içeride saklı olan İncil'i oradan almak için neler yapılması gerektiği çok ayrıntılı bir şekilde yazıyordu.

Nikos bir an önce Aksaray'a gitmesi gerektiğini düşünmeye başlamıştı. Ancak çok yorgun ve uykusuzdu. Kısa süren bir kararsızlıktan sonra yola yarın çıkmanın doğru olacağına karar verdi.

Bu arada İncil yaprağını inceleyip mektubu bir de kendisi okumaya çalışan Yorgi, "Öldü gitti ama dedenden çok özür diliyorum, onun hakkında yanlış kanaate varmışız" dedi.

"Nasıl?"

"Vasilaki de ben de Alexis'in Aksaray'a gidip İncil'i bulduğunu ve bunu bizden gizlediğini sanıyorduk. Ama o Aksaray'a gitmemiş, gittiyse bile İncil'i bulamadan geri gelmiş."

"Evet bulamamış" dedi Nikos. "Şimdi Aksaray'a gidip onu benim bulmam gerekiyor."

"Bulunca ne yapacaksın?"

"Ne mi yapacağım? Elbette dedemin yapamadığı şeyi yapıp bütün dünyaya duyuracağım bu İncil'i. Tüm insanlık şu inanılan İncillerin ne olduğunu anlayacak."

"Anladım, öteki kâğıtta neler yazıyor, versene şunu bir bakayım."

Yorgi'nin yüzünün kızardığını, hatta terlediğini fark eden Nikos, bir anlam verememişti buna. Ama yine de yer tarifi kâğıdını ona verdi.

Ayağa kalkan Yorgi, kâğıtta yazanları yürüyerek okumaya başlamıştı, birden mutfağa doğru yöneldi.

Aklına gelenden korkmuştu Nikos, kısa bir tereddütten sonra yerinden fırladı.

Bu arada Yorgi kâğıdı birkaç parçaya ayırmıştı ve ocağı yakmaya çalışıyordu.

"Ne yapıyorsun sen!" diye bağıran Nikos onun üzerine atlayıp eline vurdu. Yorgi yıkılmış, kâğıdın parçaları etrafa saçılmıştı. Hemen onları toplayan Nikos çok sinirlenmişti. Neredeyse tekme vuracaktı yerdeki Yorgi'ye. "Manyak mısın sen?" diye bağırdı.

"Ver onları bana. Hiçbir şeyin dinimize zarar vermesine izin veremem" dedi Yorgi.

Bu arada mutfağa hafif bir gaz kokusu yayılmıştı. Bunu fark eden Nikos hemen ocağı kapattı.

Nikos ocakla uğraşırken bir anda ayağa kalkıp tezgâhtaki bir ekmek bıçağını kapan Yorgi, onu Nikos'a doğru tutarak "Ver onları bana!" dedi tekrar.

Kapıya doğru geri çekilen Nikos korkmamış ama çok şaşırmıştı. "Arkadaş, derdin ne senin? Öldürecek misin beni?" dedi.

Elleri titreyerek Nikos'un üzerine doğru gelmeye devam eden Yorgi, "Gerekirse evet" dedi. "O lanet olası İncil'in bulunmasına asla izin vermeyeceğim. Kim engel olmak isterse de öldüreceğim onu."

"Neden?"

"Belli ki bu İncil dinimize çok zarar verecek."

Nikos geri geri salona kadar çekilmişti. "Din adamlarının, imparatorların yalanları ortaya çıkarılacak" dedi.

"Ver onları bana, seni öldürmek istemiyorum."

Salonun bir köşesinde süpürge sapı gibi bir şey fark etmişti Nikos. "Tamam, vereceğim ama sakin ol şimdi" dedi. Elindeki kâğıt parçalarını bir sehpanın üzerine yavaşça bıraktı. Bir-iki adım geri çekilirken bir anda süpürge sapını kapan Nikos, onunla Yorgi'nin koluna vurdu. Bıçak elinden düşen ve kolu acıyan Yorgi ağlamaya başladı. Ayağıyla bıçağı uzaklaştıran Nikos sehpanın üzerine bıraktığı kâğıtları geri aldıktan sonra, "Aslında şimdi iyi bir dayağı hak ettin" dedi.

"Bırak bu İncil'in peşini. Kaç kişi öldü onun yüzünden, daha da mı ölsün istiyorsun?"

"Hayır, tam tersine" dedi Nikos. "Şu inandığın İnciller nedeniyle yüz binlerce insan öldü. Belki bu İncil sayesinde yeni ölümler önlenecek..."

67

Başkomiser Selçuk ve Erol şubeye saat on sıralarında dönmüşlerdi. Başkomiserin odasına gelen Metin, "Efendim, Mehmet Semerci'nin sürücü belgesi varmış" dedikten sonra trafik şube müdürlüğündeki kayıtlı adresini söyledi.

"Az önce gittiğimiz adres" dedi başkomiser.

Başkomiser Selçuk ve Erol yaklaşık bir saat önce Mehmet Semerci'nin Pendik Nüfus Müdürlüğünde kayıtlı adresini kontrol etmiş ama adreste belirtilen apartmanın yıkılıp yerine işhanı yapıldığını öğrenmişlerdi. Yolda Metin'i arayan başkomiser akşamdan bu tarafa olanları kısaca anlattıktan sonra trafik tescil şube ve cep telefonu şirketleri başta olmak üzere tüm resmi ve özel kurumlarda Mehmet Semerci'nin adres, telefon numarası ve fotoğrafının araştırılmasını istemişti.

"Efendim Sosyal Güvenlik Kurumunda da Mehmet Semerci'nin kaydı görünmüyor" dedi Metin.

"Kayıt vardır ama MİT personeli olduğu için çevrimiçi olarak görünmüyor olabilir" dedi başkomiser.

"Ben de öyle tahmin ettim."

"Tamam. Siz şimdi Mehmet Semerci'yle ilgili diğer özel ve kamu kuruluşlarında adres, telefon ve fotoğraf araştırması yapmaya devam edin. Ben de şube müdürüne gideceğim."

Erol ve Metin odadan çıkmıştı. Bir süre sonra şube müdürüne telefon açan başkomiser, müsait olduğunu öğrenince hemen onun odasına gitti.

Başkomiserin önemli bir haber vereceğini tahmin etmişti şube müdürü. "Sansar'ın hangi muhacirin kimliğine büründüğünü tespit ettiğini söyle" dedi.

"Evet efendim, Mehmet Semerci kimliğine bürünmüş" diyen başkomiser akşamdan bu tarafa olanları özetledikten sonra Sansar ile Mehmet Semerci'nin fotoğraflarını gösterdi.

Kısa sürede fotoğrafları karşılaştıran şube müdürü bunların aynı kişiye ait olduğuna kanaat getirmişti. "Selçuk, çok büyük bir iş başardın. Haydi, bir de bul bakalım şu adamı" dedi.

"Efendim, fotoğraftakilerin aynı kişi olup olmadığını kesinleştirmek için birazdan Erol'la beraber polis kriminal laboratuvarına gideceğim."

"Tamam, kolay gelsin. Bir aksilik olursa beni ara."

"Emredersiniz" diyen başkomiser izin isteyip müdürün yanından ayrıldıktan sonra kendi odasına döndü. Planları doğrultusunda hızlı hareket etmeye çalışıyordu. Erol'u çağırdı. Zaman kaybetmeden odadan çıkıp garaja indiler. Direksiyona yine Erol geçti.

Yaklaşık yarım saatte İstanbul Polis Kriminal Laboratuvarı Müdürlüğüne ulaştılar. Doğrudan belge inceleme bölümündeki bir yöneticinin yanına giden başkomiser, durumun çok acil olduğunu belirtip yardım istedi. Yönetici de iki uzmana telefon açıp birazdan yanlarına gelecek başkomisere yardımcı olmalarını söyledi.

Başkomiser ve Erol zaman kaybetmeden ilk uzmanın yanına gittikten sonra durumu kısaca anlatıp yapılmasını istedikleri şeyi söylediler. Uzman, Erol'un dizüstü bilgisayarındaki Mehmet Semerci ve Ömer Sami Kuşçu'nun fotoğraflarını önce kendi bilgisayarına, sonra da bir programa aktardı.

Program; yüzdeki değişebilecek şeyleri dikkate almadan, gözbebekleri arası mesafe, kafatası ölçüleri ve diğer değişmeyecek kriterlere göre kıyaslama yapıyordu. Beş dakika bile geçmeden sonuç ekranda görünmüştü. Program fotoğraflardaki kişilerin yüzde doksan aynı kişi olduğunu yazmıştı.

"Bu yüzde yüz demek aslında" dedi uzman. "Yüzde onluk pay, fotoğrafların çekim açısındaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır. Raporu bir saat içerisinde yazarım."

Uzmana çok teşekkür eden başkomiser ve Erol, hemen diğer uzmanın yanına gittiler. Konuyu dinleyen ikinci uzman da fotoğrafları gelişmiş bir bilgisayar programına aktardı. Fotoğrafları yüzlerce kez büyütebilen ve mühür baskıların yarıçapını milimetrik olarak ölçebilen bir özelliğe sahipti program.

Kısa süre sonra karşılaştırma yapılmıştı. Ekrana bakan uzman, "İki farklı mühür kullanılmış" dedi. "Fotoğrafın üzerindeki mührün yarıçapı daha küçük."

"Çok iyi" dedi başkomiser.

İkinci olarak programın başka bir bölümünü açan uzman, "Mühür baskılarının rengi de farklı" dedi.

"Biz bunu anlamamıştık" dedi başkomiser.

"Çıplak gözle fark edilmez" dedi uzman.

"Raporu kısa sürede yazarsanız çok memnun olurum" diyen başkomiser, Erol'la beraber uzmanın odasından çıkıp otoparka doğru yürümeye başladı. Bu sırada başkomiserin telefonu çaldı. Arayan Metin'di. "Efendim, Mehmet Semerci'nin adresi, telefonu ve fotoğrafı için kurumlara gönderdiğimiz polislerden haberler gelmeye başladı ama hepsi Pendik'teki, gittiğiniz adresi söylüyor."

"Anladım" diyen başkomiser, "Nikos ve Topal Yorgi'yle ilgili yeni bir şey var mı?" diye sordu.

"Hayır efendim, ikisi de hâlâ kayıp."

"Tamam" deyip telefonu kapatan başkomiser, akşamüstü aramayı planladığı MİT müfettişiyle bir an önce görüşmesi gerektiğine karar vermişti. Telefonla arayıp, "Çok önemli gelişmeler var, hemen buluşmamız gerekiyor" dedi.

MİT Bölge Başkanlığının yakınlarındaki bir kafeye gelmelerini söylemişti müfettiş. Başkomiser ve Erol zaman kaybetme-

den yola çıktılar. Yarım saat sonra da MİT müfettişinin dediği kafeye ulaştılar. Başkomiser, Sansar'ın muhacir Mehmet Semerci'nin kimliğine büründüğünü tespit ettiklerini anlattı. Konuyla ilgili iki uzman görüşü aldıklarını da ekledi.

Anlatılanları hayretle dinlemişti MİT müfettişi. Mehmet Semerci'nin ve Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'nun fotoğraflarına baktıktan sonra, "Uzmanlığa hiç gerek yok, bu adamlar kesinlikle aynı kişi" dedi.

"Şimdi çok acil bir durum var" dedi başkomiser. "İncil'in peşine düşen Nikos hem bizi hem de Sansar'ın adamlarını atlatmış görünüyor. Sansar'ın adamları onu bizden önce bulurlarsa, İncil'i elinden alırlar ve daha kötüsü öldürebilirler onu."

"Anladım."

"Bunun için Mehmet Semerci'nin MİT personeli olup olmadığını hemen öğrenmemiz gerekiyor. MİT personeliyse veya MİT ile bağlantısı varsa, işbirliği yapıp Nikos'a zarar vermeden yakalamamız gerekiyor onu."

68

Saat on ikiye geliyordu. Mektubu, parçalara ayrılmış kâğıtları ve tarihi İncil yaprağını bir poşete koyan Nikos, Topal Yorgi'yle beraber Fikirtepe'deki evden çıktı. Çok tedirgindi. İki sokak ileride bir taksiye bindiler.

Çok yorgun ve uykusuz olan Nikos yarın Aksaray'a gitmeye karar vermişti. Ama Topal Yorgi'nin yer tarifini yırtıp yakmaya çalışması ve bıçak çekmesinden sonra kafası çok karışmış, birçok kötü senaryo gelmeye başlamıştı aklına. "Topal Yorgi'nin içinde olduğu bir evde uyumayı düşünmek akılsızlık olur. Uyumak için bizim eve gidersem polis veya mafya peşime düşer, yarın bir daha nasıl atlatırım onları? Başka bir eve de gidebilirim ama o zaman Yorgi ne olacak? Burada onu yalnız bırakamam. Hemen kendi evine gider, orada mafya tarafından yakalanıp sıkıştırılabilir. Konuşup her şeyi berbat edebilir" diye düşünmüştü. Daha başka riskler de aklına gelen Nikos, uykusuzluğa dayanabileceğini düşünüp hiç zaman kaybetmeden Aksaray'a doğru yola çıkması gerektiğine karar vermişti. Yol hazırlığı ve Topal Yorgi'yi ne yapacağı konularında da Erdal'dan yardım istemeyi düşünmüştü.

On dakikada Hasanpaşa semtine gelip bir ankesörlü telefon kulübesinin yanında taksiden indiler. Nikos hemen kargo şirketine telefon açıp Erdal'ı bağlattıktan sonra, "Erdal, benim, Zafer" dedi.

"Buyurun, nasıl yadımcı olabilirim size?" dedi Erdal.

Erdal'ın şirkette rahat konuşamadığını anlamıştı Nikos. Bulunduğu yeri tarif ettikten sonra, "Öğle arasında buraya gelebilir

misin? Hatta mümkünse öğleden sonrası için şirketten izin alabilir misin?" diye sordu.

"Gönderileriniz verilen saatler arasında adresten teslim alınır" dedi Erdal.

"Gelirken cep telefonunu kapatıp bataryasını çıkarmayı unutma" dedi Nikos. "Peşinde kimse olmasın. Şüphelendiğin bir şey olursa onları atlatmadan sakın gelme."

"Merak etmeyin efendim, kargonuz adresinden alınır ve güvenli bir şekilde ilgilisine teslim edilir."

Telefonu kapatan Nikos, Yorgi'nin yanına döndü. Yakında bir kıraathane gördüler, oraya gidip Erdal'ı beklemeye başladılar.

Çaylarını içerken Yorgi pek konuşmuyor, Nikos ise bundan sonra neler yapacağını planlıyordu.

Erdal saat on iki buçuk sıralarında Nikos'un söylediği telefon kulübesinin önüne geldi. Kıraathaneden etrafı gözetleyen Nikos, telefon kulübesinin karşısındaki dar bir sokağa geçtikten sonra, "Erdal" diye seslendi. Yanına gelen Erdal'a, "İşten böyle yürüyerek çıkmadın, değil mi?" dedi.

"Hayır, kargo kamyonunun kasasında dışarı çıktım, sonra bir yerde indim" diyen Erdal çok meraklanmıştı. "Neler oluyor? İhtiyar nerede?" diye sordu.

Başıyla işaret eden Nikos, "Şurada, kıraathanede. Gözden kaçırmayalım" dedikten sonra, "Erdal, ben bir-iki günlüğüne Aksaray'a gideceğim. Senden birkaç ricam olacak" dedi.

"Aksaray'a mı?"

"Evet ama il olan Aksaray'a."

"Tarihi İncil orada mıymış?"

"Evet" diyen Nikos, "işyerinden birkaç gün için izin alabilir misin?" diye sordu.

"Olabilir" dedi Erdal. "Aksaray'a beraber mi gidiyoruz yoksa?"

"Bu çok iyi olurdu ama sana burada ihtiyacım var. Ben yokken şu ihtiyara göz kulak olabilir misin?"

"Olur ama neden?"

Olanları kısaca anlatan Nikos, "Ben burada yokken onun kontrol altında tutulması gerekiyor" dedi.

"Anladım, evde yanında kalırım."

"Ancak bu ev güvenli olmayabilir" dedi Nikos. "Polisler veya mafya senin cep telefon kayıtlarından arkadaşını, sonra da burayı bulabilirler."

"Anladım" dedi Erdal. "Ben de başka bir ev bulurum o zaman. Merak etme, hiç kimse bulamaz bizi."

"Tamam" dedi Nikos. "Erdal çok şey istediğimin farkındayım ama bir-iki ricam daha olacak."

"Ayıp ediyorsun, söyle."

"Sana para versem, bana bir araba kiralayıp yeni bir telefonla yeni bir hat satın alabilir misin?"

Erdal tam bir görev adamıydı. "Kolay" dedi.

"Ancak hem kiralamanın hem de telefon hattının senin adına olmaması gerekiyor."

"Tamam. Sen hiç merak etme. Asla tahmin edilemeyecek biri adına alırım."

"Ayrıca sen de birkaç gün bu telefonla konuşmasan diyorum. Parasını versem, sen de başkası adına yeni bir telefon ve hat satın alsan, olur mu?"

"Tamam, kendime de yeni cihaz ve hat alırım."

"Çok sağ ol Erdal. Bunları hiçbir zaman unutmayacağım" diyen Nikos, Erdal'a iki adet kredi kartı verip şifrelerini söyledikten sonra, "Bir ATM'den para çek, alışverişleri ve araba kiralamayı nakit parayla yap" dedi.

"Tamam. Bir-iki saate hepsini hallederim."

"Takip edilip edilmediğini sürekli kontrol et. Seni buralarda bekleyeceğim."

Erdal, Kadıköy merkeze gitmek üzere bir dolmuşa bindi. Nikos da hemen telefon kulübelerine yöneldi. Annesine telefon açarak dün eve gelemediği için özür diledikten sonra birkaç gün daha gelemeyeceğini ancak merak etmemesini söyledi. Annesinden sonra öğrencisi Onur'u arayan Nikos, çok önemli bir işi çıktığını, bugün ders yapamayacaklarını, birkaç gün sonra dersi fazlasıyla telafi edeceğini söyledi. Daha sonra da kıraathanede bekleyen Topal Yorgi'nin yanına döndü.

Topal Yorgi kaygılı görünüyordu. "Aksaray'a benimle değil de şu konuştuğun kişiyle mi gideceksin?" diye sordu.

"Hayır, yalnız gideceğim."

"O zaman ben evime gideyim."

"Hayır" dedi Nikos. "Kaç defa söyledim... Eve gidersen mafya hemen bulup işkence eder sana."

"Ne yapacağım ya burada?"

"Bir-iki gün bu arkadaşla birlikte kalacaksın."

69

Başkomiser Selçuk ve Erol bugün ikinci kez MİT müfettişiyle buluşmuşlardı. MİT müfettişi Mert Şahin cebinden iki adet fotoğraf çıkarıp masaya bıraktı. Fotoğrafları hemen eline alıp incelemeye başlayan başkomiser, Mehmet Semerci'yi tanımıştı. "Sizinkilerden biri mi?" diye sordu heyecanla.

"Evet. Mehmet Semerci bizim personelmiş ama emekli olmuş" dedi müfettiş.

Bugün ilk görüşmelerinin üzerinden üç saat geçtikten sonra MİT müfettişi Mert Şahin telefon açarak görüşmeleri gerektiğini söylemişti. Çok meraklanan başkomiser, Erol'u da yanına alarak müfettişin söylediği çay bahçesine yirmi dakikada ulaşmıştı.

Teorisinin ikinci aşaması da doğrulanan başkomiser çok sevinmiş görünüyordu. "Hemen bulalım onu o zaman" dedi heyecanla. "Emekli olurken kuruma verdiği adreslere bakalım, cep telefonu hattını kontrol edelim."

"Baktırdım" dedi müfettiş. "Çalışırken kurum lojman ve telefonlarını kullanıyormuş ama emekli olunca bunları iade etmiş görünüyor. Başka bir adres ve telefon numarası kurum kayıtlarında görünmüyor. Ama merak etmeyin, birkaç gün içinde yeni adres ve telefonunu buluruz."

Biraz sakinleşmiş görünen başkomiser, "Ne olur kusura bakmayın, durumun heyecanıyla size teşekkür etmeyi unutup konuya daldık" dedi.

"Ne kusuru" dedi müfettiş. "Teşekkür ve tebrik edilecek birileri varsa o da sizlersiniz."

"Sizden gelen bilgiler olmasa asla başaramazdık bunu" dedi başkomiser.

"Biraz riskliydi" dedi müfettiş. "Biliyorsunuz, MİT yasasından dolayı, bizim bile bazı bilgileri öğrenmemiz ve hele hele bunları paylaşmamız çok tehlikeliydi. Ama merak etmeyin, bundan sonra daha rahat hareket edebileceğim."

"Nasıl?" diye sordu başkomiser.

"Mehmet Semerci hakkında soruşturma açtık" diye cevap verdi müfettiş.

"Öyle mi, nasıl oldu bu?"

"Sizden ayrıldıktan sonra bizim başmüfettişle konuştum. Konuyu biraz biliyordu zaten. Bugün verdiğiniz fotoğraflarla bizdekileri karşılaştırdıktan sonra Mehmet Semerci'nin gerçekte Ömer Sami Kuşçu olduğuna o da kanaat getirdi. Konuyu hemen MİT bölge başkan yardımcısıyla konuşmamız gerektiğini söyledi, randevu aldıktan sonra birlikte onun yanına gittik. Konuyu en başından itibaren anlatıp fotoğrafları gösterdim. O da başmüfettiş gibi aynı kanaate vardı."

"Sonra?" dedi Erol.

"Sonra toplantı bitmiş, ben de odama geri dönmüştüm. Yarım saat sonra başmüfettiş beni yanına çağırıp başkan yardımcısının durumu Ankara'yla görüştüğünü, onların konuyla ilgili soruşturma açılmasına karar verdiğini söyledi. Soruşturmayı da benim yürütmemi istedi."

"Bu çok iyi" dedi Erol.

"Evet" dedi müfettiş. "Konuyla ilgili bundan sonra personelden her türlü belge, bilgi alabileceğim. Hatta doğrudan emirler verebileceğim."

Çok şaşırmıştı başkomiser. "Durumun bu kadar hızlı gelişebileceğini hiç düşünmemiştim" dedi. "Bundan sonra MİT ile işbirliğimiz nasıl olacak?"

"Mehmet Semerci'yi bulmak için her türlü bilgi alışverişini yapabiliriz. Ben size bilgi veririm, operasyonu siz yaparsınız.

Adli aşamayı, gizli kalması gereken tespitlerimizin tutanaklara nasıl yazılacağını Sansar'ı yakaladıktan sonra konuşuruz."

"Tamam" dedi başkomiser.

"Bu adam ne zaman emekli olmuş?" dedi Erol.

"Dört yıl önce" diye cevap verdi müfettiş. "Daha doğrusu emekli olmaya zorlanmış."

"Nasıl?"

"Topladığı bazı bilgileri kurumla paylaşmadığından şüphelenilmiş. Ayrıca geliriyle uyumlu olmayan yaşam sürdüğü tespit edilmiş. Bu nedenle disiplin soruşturması yapılmış. Emekli ol, yoksa ipini çekeceğiz denmeye getirilmiş."

"Anladım. Ne zaman işe girmiş görünüyor bu adam?" diye sordu Erol.

"Yanlış hatırlamıyorsam 1990 yılında."

Başkomiser Sansar'ın bir an önce yakalanmasıyla ilgileniyordu daha çok. "Bu adam emekli olurken adres ve telefon bilgilerini bilerek kuruma vermemiş veya yanlış vermişse, onu kısa sürede bulmamız biraz zor olmayacak mı?" dedi.

"Hayır" dedi müfettiş. "Onun bulunması için bölge başkan yardımcısıyla bir daha konuşur, gerekirse tüm MİT personelini seferber ederiz."

Görüşme tamamlanmış gibiydi. MİT müfettişine çok teşekkür eden başkomiser ve Erol ofise dönmek üzere yola çıktılar. Yolda, bundan sonra neler yapılacağını konuşarak yarım saatte ofise ulaştılar. Aşağı yukarı otuz saattir uykusuzlardı. Buna rağmen çalışmaya devam ettiler.

Bir süre sonra başkomiserin odasına gelen Metin, "Efendim, siz yokken bir-iki şey oldu" dedi. "Birincisi Nikos'un bankasından bilgi aldık. İki kredi kartından yüklü miktarlarda para çekilmiş."

"Nerede, ne zaman?"

Elindeki notlara bakan Metin, "Saat tam 13.02'de, Kadıköy çarşı şubesinin önündeki ATM'den" diye cevap verdi. "Kamera kayıtlarını almak için bankaya bir eleman gönderdim. Bir aksilik çıkarmazlarsa görüntüler birazdan elimizde olur."

"İkinci konu biraz kızdırabilir sizi" diye devam etti Metin. "Efendim, Erdal Tuncer de bizimkileri atlatmış."

"Ne?"

"Efendim, normalde Erdal sürekli dışarı çıkıp kargo getirip götürüyordu. Nereye giderse gitsin, bizimkiler de hep takip ediyordu onu. Ama bugün öğleden sonra Erdal hiç dışarı çıkmamış. Bizim bugünkü nöbetçilerden İrfan durumdan şüphelenerek bir müşteri gibi şirkete telefon açıp Erdal'la görüşmek istediğini söylemiş. Oradaki görevli kadın, onun işyerinde olmadığını, öğleden sonrası için izin aldığını söylemiş."

"Erdal izin alıp gitmiş ama bizimkiler bunu görmemişler yani" dedi başkomiser.

"Evet. Öğle arasında kargo kamyonunun kasasında dışarı çıkmış olabileceğini düşünüyor İrfan."

"Neden hep böyle oluyor? Geçen gün Nikos da Aykut'u böyle atlattı" dedi başkomiser.

"Efendim, bu tip takipler biraz zor, kapalı bir şeyi kontrol etme şansları yok."

"Biliyorum. Erdal'ın evini kontrol ettirdin mi?"

"Evet" dedi Metin. "Evde değilmiş. İrfan'ı evin, İbrahim'i de şirketin önünde bekletiyorum."

"Tamam, iyi yapmışsın."

Başkomiserin soracağı başka bir şey olmadığını anlayan Metin, "İzin verirseniz ben çıkıp şu bankanın kamera kayıtları konusuyla ilgileneyim" dedi.

Başkomiserin morali bozulmuş gibiydi. "Hemen bulmamız gerekiyor onları" dedi. "Nikos'a bir zarar vermeden Sansar'ı ya-

kalayamazsak, yaptığımız bu kadar tespitin benim gözümde hiçbir anlamı olmayacak."

"Merak etmeyin, bulacağız" dedi Erol. "Ya Nikos'u ya da Sansar'ı."

Kendi sözünün kullanılması hoşuna gitmişti başkomiserin. "Evet, ikisini de bulsak daha iyi olur" dedi.

Nikos ile Sansar'ın nasıl bulunabileceğine dair konuşmaya başladılar. Daha on dakika bile geçmeden Metin odaya geri gelerek, "Efendim, kamera kayıtları geldi" dedi. "Bir sürpriz var."

"Nedir?"

"Görüntü dosyasını e-posta ekinde size gönderdim" dedi Metin.

Bilgisayarında hemen e-postayı açan başkomiser görüntüyü izledikten sonra, "Bu Erdal değil mi?" diye sordu.

"Evet efendim" dedi Metin. "Nikos'un kredi kartından para çeken kişi Erdal Tuncer."

"Şimdi iyice kesinleşti artık. Bunların üçü beraber hareket ediyor" dedi başkomiser.

"Evet" dedi Erol. "Topal Yorgi bilgi, Erdal Tuncer de lojistik hizmetleri veriyor gibi."

"Ama her nasılsa bizimkileri atlatmayı başarıyorlar."

Ne Erol ne de Metin bir tepki verdi bu yakınmaya.

"Sadece bizim şubenin değil tüm polis ekiplerinin onları araması gerekiyor artık" dedi başkomiser. "Metin, hemen asayiş şubeyle bağlantıya geç. Üçünün de kimlik ve eşkâlini yazdır. Özellikle birinin topal ve yaşlı olduğunu vurgulasınlar."

"Emredersiniz" diyen Metin hemen odadan çıktı. Başkomiser ve Erol bundan sonrası için plan yapmaya başladılar. Yaklaşık on dakika sonra sabit telefon çaldı. Sekreter kız, "Efendim, Mert Şahin isimli biri sizinle görüşmek istiyor" dedi.

MİT müfettişinin neden sabit telefondan aradığını merak eden başkomiser, "Tamam, bağla" dedi.

"Başkomiserim kusura bakmayın, tedbirli olmak açısından buradan aradım."

"Eskiden sabit telefonların dinlenebileceğinden korkardık. Neyse buyurun."

"Sansar'la ilgili bir bilgi geldi" dedi müfettiş. "Arazideki çocuklar net bilgiye ulaşmaya çalışıyorlar ama ben hemen bilgilendirmek istedim sizi."

"Evet?"

"Mehmet Semerci'nin, Ziverbey semtindeki bir oto galeriye gayri resmi ortaklığı varmış."

70

Adapazarı civarında hava kararmak üzereydi artık. Kiralık arabasıyla İstanbul'dan yola çıkan Nikos, Aksaray istikametine doğru yol almaya devam ediyordu.

Erdal, üç saat önce istenenleri yapıp kiraladığı araba ile Nikos'un olduğu yere geri gelmişti. Erdal'ın bir arkadaşının arkadaşı adına kayıtlı sim kartı yeni telefon cihazına takan Nikos, kendine gerekli olabilecek bütün telefon numaralarını rehbere yükledikten sonra cihazı kapatıp bataryasını çıkarmıştı. Her şeyin böyle aceleye gelmesi çok germişti Nikos'u. Durumu anlayan Erdal, sakin olması ve duygusal kararlar almaması konusunda bir kere daha uyarmıştı onu. Erdal'a çok teşekkür eden Nikos, Topal Yorgi'ye biraz para verdikten sonra İstanbul'dan Aksaray'a doğru yola çıkmıştı.

İstanbul-İzmit arasında otoyol yerine devlet karayolunu tercih eden Nikos, yolda takip edilip edilmediğini birkaç defa test ederek İzmit'e ulaşmıştı. Burada önce bir kırtasiyeden izola bant satın alarak, Topal Yorgi'nin yırttığı yer tarifi kâğıdını yapıştırmış, sonra da fotokopisini çektirmişti onun. Sonra aynı kırtasiyeden bir sırt çantası satın alıp yer tarifi kâğıdının aslını, mektubu ve İncil yaprağını çantanın içindeki özel bir bölmeye yerleştirmişti. İkinci olarak elektrik malzemeleri satan bir dükkâna giden Nikos, buradan güçlü bir madenci ve el feneri ile yedek piller satın alıp sırt çantasına koymuştu onları. Üçüncü olarak bir yapı markete gitmiş ve buradan da, içinde otuz santimetre uzunluğunda plastik bir sap ile bu sapın ucuna takılıp sökülebilen küçük bir kazma, minik bir kürek, çekiç, keser, bıçak ve daha başka alet edevat olan bir bahçıvan seti satın almıştı.

Alışverişleri bitirdikten sonra takip edilip edilmediğini birkaç defa daha kontrol eden Nikos, sonunda takip edilmediğine kanaat getirmiş ve bir lokantada yemek yedikten sonra İzmit'ten yola çıkmıştı.

Şimdi Adapazarı yakınlarında araba kullanırken son bir aydır yaşadığı şeyler bir bir geçiyordu gözünün önünden. Şile'ye gitmeden önce nasıl bunalım içerisinde olduğunu ama şimdi psikolojisinin nasıl düzelip özgüveninin yerine geldiğini düşünüyordu. Kendi de şaşırıyordu bu duruma. Mağarada gördüğü dede rüyasından sonra hangi bağlantıları bulup nasıl sonuca ulaştığını, hele hele nasıl gece mezar kazdığını düşününce kendini çok takdir ediyordu.

Hava iyice kararmıştı artık. Arabasıyla hızla ilerlerken bir taraftan da kendi yaşamında son üç-dört haftada aldığı yolu düşünüyordu. Bir süre sonra kendini bilme ve aydınlanma konularında yaptığı araştırmalar, kendi zayıf ve güçlü yanları aklına geldi. Ama eyleme geçme konusunda acele etmesinin ve babasının karşısına çıkıp onunla dini tartışma yapmasının çok yanlış olduğunu düşündü. Nasıl çaresiz duruma, psikolojik yıkıma sürüklendiği ve intiharı düşünecek, hatta deneyecek duruma geldiği gözünün önüne geldi. Derin bir nefes alıp verdi. Çok kötü, bugün bile hâlâ çok acı veren şeylerdi bunlar onun için. Morali bozulmuştu biraz ama bir süre sonra babasıyla tartışıp evden ayrılmasa hiçbir işte çalışmayacağını, maddi olarak babasına bağımlı kalacağını, para kazanmanın ne demek olduğunu hiçbir zaman bilemeyeceğini düşündü. Hemen ardından da, sekiz gün gittiği paketleme işinde, çalışma hayatıyla ilgili öğrendiği şeyler gelmişti aklına. İnsanların çok küçük paralar karşılığı nasıl zor şartlarda çalıştığını, şirketlerin işçilerin emeklerini nasıl acımasızca sömürdüğünü düşündü.

Sonra özel ders vermesi geldi aklına. Özel ders vermesinin sadece para kazanmasına yaramadığını, asıl olarak kendine gü-

venmeyi öğrettiğini düşündü. Şimdi paketleme işinde çalışmasa, özel ders vermese bile herhangi bir işte çalışıp hayatını kazanabileceğini, hiç kimsenin kendisini parayla yönetmesine izin vermeyeceğini düşündü.

Hiç tanımadığı dedesinin nasıl her türlü işte çalışarak para kazandığını, ilkokul mezunu biri olmasına rağmen nasıl kendini geliştirdiğini, üniversite hocaları da dahil bu kadar insanın takdirini, saygısını nasıl kazandığını düşündü. Onun inandığı değerler uğruna nasıl mücadele ettiği geldi aklına. Çocukluk arkadaşı Erdal'ın da ortaokul mezunu bir insan olmasına rağmen çalışma hayatı içerisinde nasıl piştiğini, nasıl bir özgüvene sahip olduğunu, hayata dair nasıl tecrübeleri olduğunu düşündü. Onun kendisine yardımları aklına gelince bir kere daha teşekkür etmek duygusu geçti içinden.

Babasıyla barışmasının, yeniden onun hesabından para harcamaya başlamasının aslında kötü bir şey olmadığını, kendi kendine olsa belki bunu yapamayacağını, yine Erdal'ın doğruyu gösterdiğini düşündü.

Geçen hafta babasının duygulanıp gözlerinin dolduğu aklına geldi, ona karşı bir kere daha yakınlık hissetti içinde. Annesinin de dediği gibi, onun özünde iyi bir insan olduğunu ama bunu göstermekte çok zorlandığını düşündü. Onu bile değiştirmeye başladığı aklına gelince, tuhaf bir gurur duydu kendiyle. Son birkaç gündür, babasının hesabından nasıl büyük harcamalar yaptığını hatırladı. "Bu harcamaları görünce babamın kızmayacağını, tam tersine sevineceğini düşüneceğim kırk yıl düşünsem aklıma gelmezdi" dedi içinden.

Çocukluğundan itibaren nasıl dini çıkmazlara düştüğü, çelişkiler, tutarsızlıklar yaşadığı, acılar çektiği ama Nâzım Hoca'nın makalesi ve daha önemlisi Murat Hoca'nın anlattıklarından sonra dini inancının nasıl bittiği, buna rağmen Tanrı inancının devam ettiği geldi aklına. Din ve devlet adamlarının

dinleri nasıl kurgulayıp ilahi bir hava verdikleriṇi ve bu dinleri kullanarak saf insanları sömürdüklerini, bunlara karşı Avrupa'da ortaçağ ve reform döneminde nasıl mücadeleler verilip bedeller ödendiğini düşündü. Dedesinin yıllar önce bunları anladığı ve öğrendiklerini herkesin bilmesi için nasıl ölümüne mücadele ettiği geldi aklına. Şimdi dedesinin yarım bırakmak zorunda kaldığı işi tamamlamanın, Marcion İncili'ni bulup onu dünyaya tanıtmanın ne kadar büyük bir haz vereceğini düşündü.

71

Saat akşam yediyi geçmişti. Sorgu odasının bitişiğindeki izleme odasına gelen Başkomiser Selçuk, Erol ve iki kıdemli polis monitörlerin karşısındaki yerlerini aldılar.

Monitörlerin hemen hepsinde, küçük bir masanın yanındaki sandalyede oturan oto galerici Zeki Yıldız'ın görüntüsü vardı. Kısa bir süre sonra Metin ve diğer polis Faruk'un sorgu odasına gelerek birer sandalyeye oturdukları ve oto galerici Zeki Yıldız ile kısa bir tanışma sohbeti yaptıkları görüldü.

Üç saat önce başkomiseri arayan MİT müfettişinin, "Mehmet Semerci'nin Kadıköy Ziverbey'deki bir oto galeriye gayri resmi ortaklığı varmış" demesiyle, kaçakçılık şubesinde olağanüstü bir hareketlenme olmuş, hemen trafik ve asayiş şube ekipleriyle bağlantıya geçilmiş, bölgedeki tüm oto galeriler araştırılmaya başlanmıştı. İki saat sonra da Mehmet Semerci'nin ortak olduğu oto galeri belirlenmiş ve galerinin E-5 karayolu üzerinde oto yıkama ve araç parçaları satış işi yapılan başka bir işyeriyle bağlantılı olduğu öğrenilmişti. Bu işyerlerinin resmi sahibi Zeki Yıldız'ın cep telefon numarası tespit edilmiş, hattın ayrıntılı görüşme trafiği incelenmişti. Ancak diğer ortak Mehmet Semerci'nin telefon numarası ve ev adresi tespit edilememişti. Her iki işyerinin yakınlarında tedbir alıp gözetleme durumuna geçen polisler, başkomiserden gelecek talimatı beklemeye başlamışlardı. Normalde işyeri kapanış saatlerine yakın bir zamanda baskın yapmayı planlamışlardı ama Zeki Yıldız işyerinden çıkış yapmıştı. Bunun üzerine ekiplerden biri, birkaç sokak ileride çevirme yapıp Zeki Yıldız'ı gözaltına almış, hemen kaçakçılık şube müdürlüğüne getirmişti.

Şimdi ekrandan Zeki Yıldız'ı izleyen başkomiser, "Bakalım Metin'in klasik numaralarını yiyecek mi?" dedi.

"Ortağın Mehmet Semerci'yle ilgili birkaç soru soracağız" dedi ekranda görünen Metin.

"Benim öyle bir ortağım yok" dedi Zeki Yıldız.

"Mehmet Semerci isimli bir ortağın olduğunu biliyoruz. Bizi uğraştırma, hiç zamanımız yok" dedi Metin sertçe. "Ya ortağınla ilgili sorularımıza düzgünce cevap verip buradan çıkıp gidersin ya da Mehmet Semerci'nin işlediği bütün suçlara ortak olmuş olursun. Bu suçlamayla adliyeye sevk edilirsen temize çıkman yıllarını alır, bilesin."

"Beni böyle korkutamazsınız."

Önündeki ajandasını kapatıp toparlanıyor gibi görünen Metin, "Sen bilirsin, biz sadece Mehmet Semerci'yle ilgili bildiklerini anlatmanı istiyorduk" dedi.

"Bakın, Mehmet Semerci benim ortağım değil ama onu tanıyorum. O öyle sıradan bir adam değil. Siz onun kim olduğunu bilmiyorsunuz galiba."

"Biliyoruz, MİT'ten kovulmuş sahtekârın biri."

Zeki Yıldız çok şaşırmıştı. "Kovulmuş mu?" diye sordu.

"Evet. Ne sanıyordun ya!" dedi Metin.

"'Emekli oldum ama hâlâ bağlantılarım var' demişti bana."

"Yalan söylemiş. Bak Zeki, konu sen değilsin. Ortağın hakkında basit bir-iki soru soracağız, hepsi bu."

"Tamam. Ne soracaksınız?"

"Ha, yola gel şöyle. Nerede bu ortağın şimdi?"

"Birkaç gündür gelmiyor."

Zeki Yıldız'ın telefonunu uzatan Metin, "Arasana, nerelerdeymiş..." dedi.

Kendi telefonunu eline alan Zeki Yıldız, rehberi açıp arama yaptıktan sonra, "Kapalı" dedi.

Telefonu geri alan Metin, aranan numarayı yüksek sesle söyledikten sonra, "Bundan başka telefon numarası yok mu?" diye sordu.

"Bilmiyorum, bazen gizli numaralardan aradığı olur."

Ekrandan Mehmet Semerci'nin telefon numarasını duyan başkomiser, yanındaki kıdemli polislerden birine, "Hemen hattın görüşme trafiği kayıtlarını isteyin, cep telefonunu anlık sinyal takibine alın" dedikten sonra sorgu odasını izlemeye devam etti.

"Tamam" dedi Metin. "Evi nerede bu adamın?"

"Beykoz'da villaların olduğu bir sitede oturuyor."

"Adı, adresi nedir bu sitenin?"

"Adresini bilmiyorum" diyen Zeki Yıldız sitenin adını söyleyip villanın site içerisindeki yerini tarif etti.

Başkomiser yanında oturan kıdemli polise dönerek, "Hemen bizimkilere söyle, en az beş-altı kişiyle zaman kaybetmeden bölgeye intikal edip sitenin etrafını çevirsinler. İki kişi güvenlikten, kapıcıdan falan bilgi toplasın ama eve girmeyip benden haber beklesinler" dedi.

"Mehmet Semerci'yle ne zaman ortak oldun?" diye sorguya devam etti Metin.

"Beş yıl önce."

"Nereden tanıyordun bu adamı? Nasıl ortak oldun?"

"Bir arkadaşım tanıştırmıştı, paraya çok sıkışmıştım o zaman, neredeyse iflas edecektim. Mehmet Semerci bütün borçlarımı ödedi, yarı yarıya ortak olduk."

"Tüm işi yine sen yürütüyormuşsun."

"Evet, Mehmet Abi birkaç günde bir gelir, geldiği zaman da hemen oto yıkamaya geçer."

"Mehmet Semerci tarihi eser işleri de yapıyormuş."

Konunun bilindiğini anlayan Zeki Yıldız, "Antika, tarihi eser işleriyle uğraşıyormuş biraz ama emin olun ben onun yaptığı işlerle hiç ilgilenmiyorum" dedi.

"Doğru, ilgilenmiyormuşsun ama personel desteği veriyormuşsun."

"Hayır, kesinlikle doğru değil bu. Onun adamları bizimkilerden farklıdır."

"Kaç adamı var?" diye sordu Faruk.

"Mehmet Abi'nin daima yanında iki adamı olur ama bazen beş-altı kişi de olabiliyorlar."

"Hep aynı adamlar mı bunlar?"

"Tanıştığımızdan bu tarafa yanındaydı biri."

"Adı ne onun?"

"Osman, soyadını bilmiyorum ama."

"Tamam" diyen Metin, "bu adamların telefon numaraları var mı sende?" diye sordu.

"Bizim müdürde vardır."

"Bu adamlar hep galerinin arabalarını kullanıyorlar, değil mi?"

Zeki Yıldız terlemeye başlamıştı artık. "Evet, buna engel olamam, sonuçta ortağız" dedi.

"Kamera kaydı yapıyor musunuz?"

"Tabii, yirmi dört saat."

"Galeri ve oto yıkama normalde saat kaçta kapanıyor?"

"Galeri birazdan kapanır ama oto yıkama akşam saat dokuza kadar açık."

Metin ve Faruk, Sansar'ı bulmaya yönelik sorular soruyor, Zeki Yıldız da samimi bir şekilde cevaplar veriyordu. Yaklaşık yirmi dakika geçmişti bu şekilde. "Erol, Beykoz'a giden ekibi ara, ne yapmışlar öğren" dedi başkomiser.

"Emredersiniz" diyen Erol odadan çıktı.

İçeride sorgulama devam ediyordu. "Ortağının veya adamlarının son haftalarda işe gelmelerinde bir azalma veya başka bir farklılık gördün mü?" diye sordu Polis Metin.

"Evet, daha az geliyorlar, onda da araba değiştiriyorlar."

Bu sırada Erol dinleme odasına geri dönmüştü. "Efendim, bizimkiler etrafta tedbir aldıktan sonra site güvenliğiyle konuşmuşlar. Güvenlikçiler önce bu sitede böyle biri yok demişler ama bizimkiler villayı tarif edince o villada başka biri oturuyor demişler. Bizimkiler Mehmet Semerci'nin fotoğrafını gösterince adamlar onu teşhis etmişler. Sonra kapıcıyı çağırmışlar ama kapıcı, 'Mehmet Semerci bugün iki kişiyle eve geldi, kısa bir süre sonra birkaç parça eşya alıp gittiler' demiş."

"Tahmin ettim aslında, Sansar aranmaya başladığını anladı" dedi başkomiser. "Ama yine de eve gireceğiz."

"Evet efendim. Polisler gerekli tedbirleri almışlar, eve girmek için sizden haber bekliyorlar."

"Tamam" diyen başkomiser, ekranda gördüğü Metin'e telefon açıp, "Mola ver" dedi. "Sansar'ın evine ve işyerine girilmesi emri vereceğim şimdi."

72

Aksaray'da cuma günü sabah saat sekiz sıralarıydı. Arabasının içinde cama tıklama sesiyle uyanan Nikos, Sansar'ın adamlarına veya polise yakalandığını sanıp çok korkmuştu. Hemen arabayı çalıştırıp kaçmak istedi ama birkaç metre ileride, başında meşhur bir akaryakıt şirketinin şapkası ve elinde su hortumuyla fırça olan bir görevli görünce derin bir nefes alıp verdi.

Nikos'un uyandığını gören görevli, "Arabanızı başka bir yere çekin, burada uzun süreli park yapmak yasak" dedi.

Eliyle tamam işareti yapan Nikos, arabasını hemen otoparkın başka bir tarafına aldı.

Dün öğleden sonra İstanbul'dan kiralık bir arabayla yola çıkan Nikos, gece saat üç sıralarında Kapadokya kavşağında bulunan Aksaray'a ulaşmıştı. Daha çok şehirlerarası yolcu taşıyan otobüslerin mola verdiği bir dinlenme tesisinin otoparkına arabasını park etmiş, hayatında ilk defa arabada uyumuştu.

İki günlük uykusuzluk ve yorgunluktan sonra dört-beş saatlik uyku ilaç gibi gelmişti beynine, zihni kısa sürede toparladı her şeyi. Ama eklemleri tutulmuştu, tüm vücudu çok ağrıyordu. Zorla da olsa arabadan inip etrafı kontrol ettikten sonra dinlenme tesisinin lavabosuna gitti. Soğuk suyla elini yüzünü yıkadı. Kahvaltı yapmak için kafeteryaya giderken tesisin marketinin girişinde, Kapadokya bölgesiyle ilgili tanıtım kitapçıkları, harita ve birçok dergi satıldığını gördü. Bunları gördüğüne çok memnun olmuştu Nikos. Çünkü dün çok hazırlıksız bir şekilde İstanbul'dan yola çıkmak zorunda kalmıştı. Hemen bir tanıtım kitapçığıyla bölge haritası satın aldı.

Marketten çıkarken peşinde kimsenin olup olmadığı gelmişti aklına. Hemen etrafı kontrol ettikten sonra birkaç ilgisiz yere girip çıktı. Arabasının olduğu yeri uzaktan gözetledi. Şüpheli herhangi bir durum göremedi.

Zaman kaybetmeden kafeteryada sıraya girip yiyecek bir şeyler aldı. Bir masaya oturup kahvaltısını yaparken satın aldığı kitapçıktan Kapadokya hakkında yazılmış bilgileri okumaya başladı.

"Kapadokya; Anadolu'nun orta bölgesinde milyonlarca yıl önce Ercíyes Dağı, Hasandağı ve Güllüdağ'ın püskürttüğü lav ve küllerin oluşturduğu yumuşak tabakaları, yağmur suları ve rüzgârın binlerce yıllık aşındırmasıyla ortaya çıkan bir bölgedir" diye yazıyordu kitapçıkta.

"Kapadokya kelimesi 'Güzel Atlar Ülkesi' anlamına gelir. Günümüzde Nevşehir, Niğde, Aksaray ve Kayseri illerine yayılmış bölgenin adıdır. Kapadokya bölgesinin yazılı tarihinin M.Ö. 19. yüzyıla kadar uzandığı bilinmektedir.

Tarih boyunca birçok ticaret kolonisini barındıran ve ülkeler arasında ticari ve sosyal bir köprü kuran Kapadokya, İpek Yolu'nun da önemli kavşak noktalarından biridir.

M.Ö. 12. yüzyılda Hitit İmparatorluğu'nun çöküşüyle bölgede karanlık bir dönem başlar. Bu dönemde Kapadokya Krallığı kurulur. M.Ö. 3. yüzyılın sonlarına doğru Roma İmparatorluğu'nun gücü bölgede de hissedilmeye başlanır ve M.Ö. 1. yüzyıl ortalarından itibaren Kapadokya kralları, Romalılar tarafından atanır. Son Kapadokya kralı da ölünce bölge, Roma İmparatorluğu'nun bir eyaleti haline gelir.

M.S. 3. yüzyılda Kapadokya'ya Hıristiyanlar gelir ve bölge onlar için bir eğitim ve düşünce merkezi olur. Roma İmparatorluğu M.S. 303-308 yılları arasında Hıristiyanlara çok büyük baskı yapar. Fakat Kapadokya bölgesi bu baskılardan korunmak ve Hıristiyan öğretiyi yaymak için ideal bir yerdir. Derin vadiler

ve yumuşak kayalara oyularak yapılan sığınaklar Romalı askerlere karşı güvenli bir alan oluşturur."

Kitapçıktan Kapadokya bölgesiyle ilgili daha birçok bilgi okuyan Nikos, Ihlara Vadisi bölümüne gelmişti. Kitapçıkta oldukça az yer verildiği görülen bu bölümü çok daha dikkatli bir şekilde okumaya başladı.

"Ihlara Vadisi, Hasandağı volkanının püskürttüğü kül ve tüflerle kaplı alan üzerinde ilerleyen Melendiz Irmağı'nın, eski adıyla Kapadokya Irmağı'nın binlerce yıllık aşındırması sonucunda oluşmuştur. Vadi dışına bozkır ve cılız bitki örtüsü hâkimken, neredeyse nemli bir Akdeniz iklimine sahip olan vadi içi, çok yoğun ve zengin bir bitki örtüsüyle kaplıdır. Ortalama yüz yirmi metre derinliğe ve iki yüz metre genişliğe sahip kanyon tipli vadinin yamaçlarında, insanlar tarafından yumuşak kayalara oyulmuş en az on bin barınak ve yüzden fazla kilise ve sayısız kaya mezarı bulunur."

Marcion İncili'ni bulma işinin düşündüğü kadar kolay olmayacağını anlayan Nikos'un canı sıkılmıştı biraz ama okumaya devam etti kitapçığı.

"Bazı kiliseler tamamen ayrı yerlerdedir, bazıları da barınakların bir bölümündedir. Ihlara Vadisi jeomorfolojik özelliklerinden dolayı Hıristiyan rahip ve keşişler için çok *uygun bir inziva ve ibadet yeri, savaş ve istila gibi olağanüstü zamanlarda ise gizlenme ve korunma yeri olmuştur. Vadinin her iki yamacında kayalara oyulmuş kiliseler ve şapeller Hıristiyanlığın ilk yıllarından kalmıştır. Kayserili Basilus, Nazianoslu Gregorius gibi önemli mezhep kurucuları 4. yüzyılda bölgeye gelip sistemli bir manastır hayatı kurmuşlardır.*

Yakındaki Melendiz Dağı'ndan doğup birçok küçük dereyi yanına alan Melendiz Irmağı vadi boyunca otuza yakın menderes çizerek ilerler. Vadi uzunluğu kuş uçuşu on kilometre olması-

na karşılık, ırmağın menderesler çizerek akması nedeniyle gerçek uzunluk on sekiz kilometreyi bulmaktadır."

Vadinin çok daha kısa olacağını sanan Nikos şaşkındı. "On sekiz kilometre mi?" diye mırıldandıktan sonra, "Aradığım yeri nasıl bulacağım?" diye kaygılanmaya başladı.

Kitapçığın sonunda Ihlara Vadisi'ne birçok noktadan giriş yapılabildiği yazıyor, bu girişlerle ilgili ayrıntılı bilgi veriliyordu. Tarifte yazılanları hatırlayan Nikos, aradığı yerin Ihlara kasabasına çok yakın olması gerektiğini düşünüp vadiye kasaba içerisindeki bir numaralı turnikeden girmesi gerektiğine karar verdi.

Gitme zamanı gelmişti artık. Kafeteryadan çıkan Nikos otoparka doğru yöneldi. Etrafı bir kere daha kontrol ettikten sonra arabasına binip Aksaray'a kırk beş kilometre uzaklıktaki Ihlara kasabasına doğru yola çıktı.

73

Cuma günü sabah saat dokuzda başlamıştı toplantı. Kaçakçılık şube müdürünün odasında yapılan toplantıya şube müdürünün yanı sıra tarihi eser bürosu amiri, Başkomiser Selçuk, Erol ve iki kıdemli polis katılmıştı. Başkomiser dün öğleden sonradan bu yana yapılan işlemleri ara sıra notlarına da bakarak anlatmaya başladı.

Dün akşam, kaçakçılık şube polisleri tarafından Mehmet Semerci'nin Beykoz'daki eviyle Ziverbey'deki oto galeri ve E-5 karayolu üzerindeki oto yıkama işyerlerine eşzamanlı baskınlar yapılmıştı. Beykoz'daki evde sitenin kapıcısının da dediği gibi hiç kimse bulunamamıştı. Evde Sansar'ı yakalamaya yarayacak herhangi bir şeye de rastlanmamıştı. Ancak ileride ihtiyaç duyulabilir düşüncesiyle olay yeri inceleme ekibi eve çağrılmış ve evde DNA kıyaslaması için kullanılabilecek biyolojik örnekler aranmıştı.

Ziverbey'deki oto galeriye yapılan baskında ise tüm işyeri aranmış, kamera kayıtlarının saklandığı bilgisayara el konulmuştu. İşyeri personeli, galerinin sahibi Zeki Yıldız'ın verdiği talimatla polislere her türlü yardımı yapmış, Mehmet Semerci ve adamları hakkında ne biliyorlarsa hepsini anlatmışlardı. Aynı işlemler E-5 karayolu üzerindeki oto yıkama işyerinde de yapılmış ancak Mehmet Semerci'nin odasında bulunan masaüstü bilgisayarın sabit diskinin yerinde olmadığı görülmüştü. Buna rağmen oda didik didik aranmıştı. Buraya da olay yeri inceleme ekibi çağrılıp biyolojik örnek toplanmış, parmak izi araştırması yapılmıştı. Her iki işyerinin kamera kayıtları izlenmiş, personellerin ifadesi alınmıştı. Mehmet Semerci'nin adamları tek tek tes-

pit edildikten sonra bu adamların cep telefonları aranmış ancak telefonların ya kapalı olduğu ya da sinyal vermediği anlaşılmıştı. Bunun üzerine Mehmet Semerci'nin ve adamlarının hepsinin cep telefonu trafiği incelenmeye başlanmıştı.

Galerici Zeki Yıldız ve tüm personeli hakkında GBT sisteminde inceleme yapılmış, hiçbirisinin suç kaydının olmadığı tespit edilmiş, ifade için çağrıldıklarında polise geleceklerine kanaat getirilmiş ve hepsi serbest bırakılmıştı. Baskın yapılan ev ve iki işyerinin önünde birer ekip nöbetçi bırakılırken diğer polisler hemen şubeye dönerek Mehmet Semerci'nin adamlarının telefon trafiklerinin çözümlenmesi işlemlerine katılmışlardı. Yaklaşık kırk saattir uykusuz olan başkomiser ancak gece saat on ikiye doğru evine gidebilmiş, beş-altı saatlik uykudan sonra sabah saat yedi buçukta da işe geri gelmişti. Ekibiyle beraber bir saatte sunum hazırlıklarını tamamlamış ve saat dokuza doğru kaçakçılık şube müdürünün odasındaki toplantıya katılmıştı.

Olanları yarım saatte anlatan başkomiser, "Efendim durum kısaca böyle. Ayrıntısını merak ettiğiniz bir şey varsa hemen bilgi verebilirim" dedi.

Teşekkür eden şube müdürü, "Sansar büyük ihtimalle arandığını anladı. Nasıl bulacaksın bu adamı?" diye sordu.

"Cep telefonu HTS raporlarını inceliyoruz" diye cevap verdi başkomiser.

Türkiye'de kısaca HTS kayıtları olarak bilinen cep telefonu görüşme trafiği raporunda; cep telefonu hattının arayan ve aranan bilgileri, arama zamanı, konuşma süresi, arama yeri ve sinyal alınan baz istasyonları gibi bilgiler başta olmak üzere birçok bilgi yer alıyordu.

"Tamam" dedi şube müdürü, "olay yeri inceleme biyolojik örnek bulabilmiş mi?"

"Evet, bulmuşlar."

"Güzel" diyen şube müdürü, "bu adamlar için yakalama çıkarıldı mı?" diye sordu.

"Evet efendim. Kimlik bilgilerini ve fotoğraflarını gönderip ayrıntılı eşkâlini yazdırdık."

"Sansar eski MİT personeli, öyle rutin aramalara takılmayabilir" dedi şube müdürü.

"Haklısınız, takılmayabilir ama muhakkak bir iz bırakır diye düşünüyorum" dedi başkomiser.

"Nasıl?"

"Kendini ve adamlarını bir yere kapatıp hiçbir şey yapmadan beklemez orada."

"Neden?"

"Biz nasıl Nikos'u ve Topal Yorgi'yi bulmaya çalışıyorsak Sansar da onları bulmaya çalışacak çünkü."

"Bunu yaparken de kendini ele verecek diyorsun" dedi şube müdürü.

"Evet efendim."

Bu sırada başkomiserin cep telefonu titredi. Metin'di arayan. Başkomiser açmadı ama telefon ısrarla titremeye devam ediyordu. Şube müdürüne, "İzninizle efendim" diyen başkomiser telefonu açıp, "Önemli bir şey yoksa aramamanızı söylemiştim" dedi sertçe.

"Çok önemli efendim" diyen Metin heyecanlı bir şekilde bir şeyler söylemeye başladı.

Başkomiser çok şaşırmış görünüyordu. "Ne? Topal Yorgi için mi, nasıl?" diye sorduktan sonra Metin'i dinlemeye devam etti.

Odadaki herkes çok meraklanmıştı.

"Kozyatağı semti, Nergis Sokak, ekmek fırınının olduğu apartman" diye mırıldanan başkomiser, "tamam, bizimkiler çok hızlı bir şekilde bölgeye intikal etsinler, asayiş ekipleriyle de bağlantıda olsunlar" dedi.

Başkomiser telefonu kapatır kapatmaz, "Ne oldu?" diye sordu şube müdürü.

"Şu Topal Yorgi için 155'ten yardım istenmiş efendim" dedi başkomiser.

"Nasıl?"

"Kadıköy Kozyatağı semtinde oturan bir adam 155'e telefon açıp, 'Bizim üst kattaki dairede bir şeyler oluyor' demiş. Anlattığına göre; üst kattan balkonlarına bir şeyler atılmış. Ne olduğunu anlamak için balkona çıktıklarında, bir adam yukarıdan onlara seslenmiş. Kendisinin çok yaşlı ve topal biri olduğunu, Erdal isimli biri tarafından zorla orada tutulduğunu ve cep telefonunun elinden alındığını söyledikten sonra, 'Lütfen polisi arayın hemen, kurtarsınlar beni buradan' demiş."

74

Saat sabah ona geliyordu. Kiralık arabasıyla bir saat önce Aksaray'dan yola çıkmış olan Nikos, Hasandağı'nın önce kuzey, sonra doğu eteklerinde ilerleyen yolu takip ederek Ihlara kasaba merkezine ulaşmıştı.

Yaklaşık üç bin kişinin yaşadığı Ihlara kasabası, bu bölgede güney kuzey istikametinde ilerleyen Melendiz Irmağı'nın oluşturduğu bir vadide kurulmuştu. Yerleşim yerlerinin ağırlıklı olarak vadinin batı tarafında olduğu görülen tarihi kasabada yeni binalar çoğunlukta olsa da, bir kısmı toprak altında olan tarihi taş evler hemen fark ediliyordu.

Kasaba meydanında birkaç turist otobüsü gören Nikos, arabasını onların yanına park etti. Sırt çantasını alıp arabadan indi. Zaman kaybetmeden Ihlara Vadisi'ne giriş yapacaktı ama turnikeyi göremedi. Bir turist rehberinden bir numaralı vadi girişinin kasabanın biraz üst tarafında olduğunu öğrendi.

Arabasına geri dönen Nikos evlerin arasındaki yokuş sokaklardan geçerek vadi girişini buldu. Arabayı sakin bir yere park ettikten sonra giriş merdivenlerinin baş tarafına geldi. Burada da birçok turist grubu vardı. Turistlerin hemen arkasından bilet kuyruğuna giren Nikos, kısa bir süre sonra kuyruktaki yerli turistlerin vadi yamacında bulunan barınaklara mağara dediklerini duymuştu. Mağarayla ilgili Şile'de yaşadığı ve internette okuduğu şeyler aklına geldi. "Tanrım! Tarihi İncil büyülü bir mekânda mı saklı yoksa?" diye mırıldandı. Biraz tedirgin olmuş, turistlerin mağara dediği bu barınaklara girme konusunda tereddüte düşmüştü. Ama kısa bir süre sonra kendini uyarıp, "Hiç böyle şeylere inanılır mı?" dedi içinden. Kapadokya kitapçığında

okudukları da aklına gelmişti. "Hem bu barınaklar doğal değilmiş, insanlar tarafından açılmış" diye düşündükten sonra bilet alıp merdivene doğru yürümeye başladı.

Yukarıdan gördüğü manzaradan etkilenmişti Nikos. Yaklaşık altmış metre derinliğindeki vadi, Melendiz Irmağı tarafından bir pasta gibi kesilerek oluşturulmuştu sanki. Ortasından ırmağın geçtiği en fazla yüz metre enindeki vadi tabanı ise yemyeşil bir ot örtüsüyle kaplıydı. Irmağın her iki kıyısından birçok kavak ve söğüt ağacının yükseldiği görülüyordu.

Nikos birkaç dakika içerisinde taş basamaklı merdivenden vadi tabanına indi. Irmağın sol kıyısındaki patika yoldan aşağı doğru yürümeye başladı.

Tarife göre İncil'in saklı olduğu yeraltı köyü, güneydeki daha büyük olmak üzere iki çöküntü alanının arasındaydı. Yamaçtaki patika yoldan geçilerek ulaşılıyordu buraya. Patika yolun alt tarafında çok dik bir uçurum, üst tarafında ise duvar gibi yükselen çok büyük bir kaya olması gerekiyordu.

Nikos kanyon duvarlarında kayaya oyulmuş barınaklara uzaktan bakarak ilerliyor, tarif kâğıdında yazılan bölgeye benzer yerler arıyordu. Bir süre sonra ırmakla kanyon duvarı arasındaki bölgede yukarıdaki barınaklardan düşmüş büyük kaya parçaları gördü. Nikos aradığı yeraltı köyünde de zamanla benzer uçma ve göçmeler olmuş olabileceğini düşünüp kaygılandı.

İlerlemeye devam eden Nikos, bazen turistlerle birlikte yamaç patikalarından yürüyor, eski kiliselerin önünden etrafı gözetliyor, bazen de ziyarete açılmamış bir kilise önüne gelip demir çubuklarla kapatılmış kapıdan içeri bakıyordu.

İki kilometre kadar ilerlemişti. Sonunda aradığı bölgeye benzeyen bir yere geldi. Buradaki yamaçta kayaya oyulmuş bir yeraltı köyü ve onun içinde bir kilise vardı. On beş kişilik bir turist grubuyla beraber patika yolu takip eden Nikos yeraltı köyünün olduğu yere ulaştı. Herkes gibi o da ancak bir insanın

eğilerek geçebileceği büyüklükteki kapıdan geçip yüzlerce yıllık yeraltı köyüne girdi. Yaklaşık on metrekare büyüklüğündeki oda, yan duvarlarda bulunan elektrik lambalarıyla aydınlatılmıştı. Otuz yaşlarında görünen rehber, "Evet arkadaşlar" dedi, "bir öncekinden farklı olarak bu kilise, ayrı bir yerde değil, yeraltı köyünün içinde bir-iki oda olarak düzenlenmiştir."

Duvarlarda Eski ve Yeni Ahit'teki bazı olayları anlatan freskler vardı. "Bu freskler 7. ve 8. yüzyıllarda yapılmış" diyen rehber sahnelerin ayrıntısından bahsetti. Turistler, odadaki kısa incelemenin ardından diğer odaya geçtiler. Bu oda da aşağı yukarı aynı büyüklükteydi. Yine duvarlarda freskler görülüyordu. Odanın ilerisinde aşağı yukarı bir metre çaplı bir tünel vardı. Turistler başlarını eğerek tek tek tünele girdiler. İki metre sonra, tüneli yarıya kadar kapatmış, jantlı bir traktör lastiği gibi görünen aşağı yukarı bir metre çaplı bir sürgü taşı gördüler. Sürgü taşının yanından kilit odası denen odaya geçtiler.

Az önce yanından geçtikleri sürgü taşına dokunan rehber, "İşte bu taş yuvarlanarak tünel girişi kapatılıyormuş eskiden. İçeriden yuvarlanarak açılması kolay ama dışarıdan açılması imkânsızmış" dedi. Ardından da yerdeki takoz ve sabitleme noktalarını göstererek bu kilit sisteminin nasıl çalıştığını anlattı.

Bütün turistler gibi Nikos da bu antik kilit sisteminin nasıl çalıştığını anlamış görünüyordu. "Şimdi daha iç odaları gezebiliriz" dedi rehber. "Kapadokya'nın bazı yeraltı şehirlerinde yüzlerce oda olduğu keşfedildi. Bu köyde de yirmi oda olduğu tahmin ediliyor. Ancak burada altı oda ziyarete açılmış durumda. Diğer odalarda göçükler var ve içerisi yüzyılların etkisiyle taş toprak ile dolmuş durumda."

Kilit odasından sonraki odaya geçtiler. Buranın duvarlarına oyulmuş birer metreküp hacminde üç adet oyuk vardı. Oyukları gösteren rehber, "Niş deniyor bunlara, eskiden çeşitli erzaklar konurmuş bu oyuklara" dedi.

Rehberden sonra turistler beşinci odaya geçmeye başladılar. Sırasını bekleyen Nikos çok heyecanlanmıştı. Çünkü aradığı yeraltı köyü burası ise bu odanın ortasında alt kata inen bir oyuk olması gerekiyordu.

Beşinci odanın tavanında açılmış olan iki deliği işaret eden rehber, "Havalandırma tünelleri" dedi. "Bütün yeraltı şehirlerinin mükemmel çalışan havalandırma sistemleri vardır."

Turistlerden sonra beşinci odaya giren Nikos, odanın zemininde alt kata inen bir oyuk göremeyince aradığı yeraltı köyünün burası olmadığını anlamıştı. Yine de gezilebilecek son odayı da kontrol etti. Buranın zemininde de bir oyuk olmadığını görünce turistlerin yanından ayrılıp yeraltı köyünden dışarı çıktı. Vadi tabanına inip yine yamaçlara bakarak aşağı doğru yürümeye devam etti.

75

Cuma günü öğle saatleri yaklaşıyordu. Başkomiser Selçuk ve Erol, Kozyatağı'ndaki fırının önüne az önce ulaşmışlardı. Olay yerinde resmi ve sivil birçok polis arabası görünüyordu. Başkomiser arabadan iner inmez Aykut hemen onun yanına geldi.

"Yeni bir haber var mı?" diye sordu başkomiser.

"Hayır, yok efendim."

İki saat kadar önce Topal Yorgi, Kozyatağı'nda bir apartman dairesinde oturanlar aracılığıyla 155 polis imdattan yardım istemişti. 155'te çalışan polisler durumu asayişe, onlar da kaçakçılık şubeye bildirmiş, Başkomiser Selçuk da hemen tedbir alınmasını istemişti. Ancak Kozyatağı semtindeki apartmanda oturan adamlar beş dakika sonra 155 polis imdatı tekrar arayıp genç biri diye tarif ettikleri Erdal Tuncer'in, yaşlı ve topal bir adamı zorla apartmandan çıkardığını ve onu neredeyse sürükleyerek sokakta yürüttüğünü söylemişlerdi. Bunun üzerine bir asayiş ekibi fırının önüne gelmişti. Görgü tanıkları, topalın ve genç adamın az önce diğer sokağa geçtiğini söylemiş, polisler bunun üzerine hemen o tarafa yönelmişlerdi. Polis arabasını gören Topal Yorgi, iyice direnmeye ve bağırmaya başlamış, Erdal bunun üzerine bir ara sokağa kaçmıştı. Asayiş polislerinden biri hemen arabadan inip Yorgi'nin yanına gelirken, diğeri arabayla Erdal'ın peşinden gitmişti.

Olayın üzerinden daha iki-üç dakika geçmeden siyah renkli bir panelvan, çakar sireni yaparak Topal Yorgi ile asayiş polisinin yanına gelmişti. Panelvandan kaçakçılık şube polisi yelekli, ellerinde telsiz olan iki kişi inmişti. "Öteki nerede?" diye sormuştu biri hemen. Konuyla kaçakçılık şubesinin ilgilendiğini duymuş

olan polis, ara sokağı göstererek, "Şu sokağa kaçtı, bizim arkadaş arabayla onu takip ediyor" demişti. "Tamam, atlayın" diyen adamlar, Topal Yorgi ve asayiş polisini panelvana alıp hemen asayiş arabasının gittiği ara sokağa girmişlerdi.

Erdal'ı arabayla yakalayamamış olan diğer asayiş polisi yaklaşık beş dakika sonra sokağın köşesine geri dönmüş ama ortağını ve Topal Yorgi'yi görememişti. Bunun üzerine ortağına telefon açmış ama onun telefonunun kapalı olduğunu anlamıştı. Buna bir anlam veremeyen polis, oradaki bir elektrikçi esnafına, diğer polis ve topal adamın nereye gittiğini sormuştu. Esnaftan, onların siyah bir panelvanla gittiğini öğrenen asayiş polisi iyice şaşırmış ve merkeze telefon açıp siyah panelvanla gelenlerin kaçakçılık şubesinden olup olmadığının sorulmasını istemişti. Merkezdekiler durumu araştırırken, içlerinde Aykut'un da olduğu gerçek kaçakçılık polislerinin olay yerine gelip, "Bizim böyle bir ekibimiz" yok demeleri üzerine siyah panelvanla gelenlerin sahte polis oldukları anlaşılmıştı. Sahte polislerin Sansar'ın adamları olabileceğini düşünen Aykut, hemen onların fotoğraflarını esnafa göstermiş, esnaf da ikisinin siyah panelvanla gelenler olduğunu teşhis etmişti.

Şimdi bu sahte polisler ve siyah panelvan her yerde aranıyordu. "Bölge esnaflarından sokak kamera kayıtlarını topladınız mı?" diye sordu başkomiser.

"Evet. Toplanmaya başlandı efendim" dedi Aykut.

"Yorgi ve Erdal'ın resimlerini görgü tanıklarına gösterip teşhis ettirdiniz mi?"

"Evet ama henüz tutanaklara geçirelemedi. O da birazdan asayiş ekipleriyle beraber yapılacak."

"Tamam" diyen başkomiser, "asayiş ekibi bölgeye ne zaman gelmiş?" diye sordu.

"155'e gelen ikinci telefondan yaklaşık on dakika sonra."

"O zaman en fazla on beş dakika sonra Sansar'ın ekibi de bölgeye gelmiş" dedi başkomiser.

"Öyle görünüyor. Geliş saatlerini tam olarak birazdan netleştiririm efendim."

Başkomiser şaşkındı. "Bu nasıl bir hız ya! Nerede bekliyorlarmış ki bu adamlar?" dedi. "Bölgeye bizimkilerden önce geldikleri gibi, yakın çevrede görevli asayiş ekibinden bile önce geleceklermiş neredeyse."

"Efendim, Sansar'ın adamları 155'e gelen ihbarı nasıl duymuş olabilir?" diye sordu Erol. "155'te veya asayiş şubede adamları olabilir mi?"

"Olabilir ama benim aklıma telsiz anonslarından duymuş olabilecekleri geliyor."

"Efendim, söylemeyi unuttum" dedi Aykut. "Erdal ve Yorgi'nin kaldığı evin sahibi bulundu. Erdal'ın bekâr arkadaşlarından biriymiş. Söylediğine göre, dün telefon açan Erdal 'Bir-iki gün için evin lazım' demiş. O da özel bir kız arkadaşıyla gelecek galiba diye düşünüp evini vermekte bir sakınca görmemiş. Doğru söylüyor gibi."

"Arayan telefon numarasını kontrol ettirdiniz mi?"

"Evet. Kadıköy'de bir ankesörlü telefon."

"Çok tedbirliler" dedi Erol.

Bu sırada kaçakçılık şube müdürü aradı. Başkomiser son durum hakkında ona bilgi verirken Aykut da asayiş ekiplerinin yanına gitti.

Şube müdürüyle konuşmasını beş dakikada tamamlamıştı başkomiser. Telefonu kapattıktan sonra, "Erdal ve Topal Yorgi beraberlerdi, bunu anladık. Nikos nerede acaba?" diye sesli düşündü.

"Efendim bana göre, Nikos ile Topal Yorgi bir ortaklığa girdiler ancak bir nedenden dolayı bu ortaklıkları bozuldu" dedi Erol. "Topal Yorgi'nin bir şey yapacağından korkan Nikos, arka-

daşı Erdal'ı arayıp, 'Ben İncil'i bulana kadar onu bir yerde kontrol altında tut' dedi herhalde."

"Fakat Erdal bunu yapamadı" dedi başkomiser.

"Evet efendim, Yorgi yağmurdan kaçıp polise gideyim derken Sansar dolusuna yakalandı."

"Aynen" dedi başkomiser. "Yorgi'yi kaçıran Sansar, Nikos'u bulma konusunda bizden çok ileri geçti şimdi. Bizim de Erdal'ı bulmamız gerekiyor hemen."

Bu sırada asayiş ekiplerinin olduğu yerde bir hareketlenme olmuştu. Aykut neredeyse koşarak başkomiserin yanına gelip "Efendim, siyah panelvan İçerenköy semtinde bir yerde bulunmuş" dedi.

"Kaçırılan polisle Yorgi ne olmuş?"

"Topal Yorgi yokmuş ama polis memuru panelvanın içinde ağzı bağlanmış ve elleri arkadan kelepçelenmiş şekilde bulunmuş."

76

Ihlara Vadisi'nde saat öğlen bire geliyordu. Şaşkınlığını üzerinden atmış görünen Nikos ırmağın kenarındaki bir tanıtım panosunu inceleyince içinde bulunduğu bölgenin vadinin iki numaralı girişi olduğunu anladı.

Ihlara Vadisi'ne bir numaralı turnikeden giriş yapan Nikos, vadi tabanında akan Melendiz Irmağı'na paralel olarak yaklaşık dört kilometre yol yürümüştü. Bir yerden sonra turist sayısı artmaya başlamıştı. Bunun nedenini merak eden Nikos biraz daha yürüyünce, kanyonun sol tarafında yüzlerce basamaklı ahşap merdiven görmüştü. Kanyon derinliğinin yüz yirmi metre olduğu bu bölgede yapılan merdiven, zikzaklar çizerek gökyüzüne çıkıyormuş gibi görünmüştü Nikos'un gözüne.

Daha fazla zaman kaybetmek istemeyen Nikos yine ırmağın solundaki patikadan aşağı doğru yürümeye devam etti. Kanyon iyice derinleşip dikleşmişti artık. Yamaçları izleyerek yürüyen Nikos, buralarda da ara sıra umutlanıp kayaya oyulmuş barınakların olduğu yerlere tırmandı. Mağaralara, kaya kiliselere girip çıktı. Ama tarifte anlatılan yeraltı köyünün yerini en genel hatlarıyla bile olsa tespit edemedi.

Zaman hızla geçiyordu. Her geçen dakika daha çok umutsuzluğa kapılan Nikos yeraltı köyünün yerinin neden açıkça yazılmadığını düşünüyordu. "Yeri dedeme yazdıran adam, bu bilgiyi bilerek vermemiş olabilir mi?" diye sordu içinden ama kısa süre sonra, "Bu çok anlamsız çünkü adam diğer bilgileri çok ayrıntılı bir şekilde yazdırmış, yeraltı köyünü bulduracak bilgileri neden vermesin?" diye cevapladı kendini. Birkaç saniye sonra, "Yeraltı köyü herkesçe bilindiği için bunu söylemeyi gerekli gör-

memiş olabilir miydi?" diye düşündü. Ama bu da çok mantıklı gelmedi ona.

Bir numaralı turnikeden itibaren yaklaşık altı kilometre yol yürümüş olan Nikos çok yorulmuştu. Yamaçtaki bir barınağın önündeki taşın üstüne oturdu. Aşağıdaki patika yoldan birçok turistin gelip geçtiğini görüyordu. Nikos bu kez, "Tarifte turistlerden hiç bahsedilmemesi de çok tuhaf. Bu konuda da dedemin uyarılması gerekmez miydi?" diye düşündü. Hemen ardından da, "Yoksa o yıllarda hiç turist gelmiyor muydu buraya?" diye sordu içinden. Hemen sırt çantasından kitapçığını çıkarıp inceledi ama buna yönelik en küçük bir bilgi bulamadı.

Bir süre sonra yerinden kalkıp vadi tabanına geri döndü. Biraz daha yürüdükten sonra ırmağın kenarında otantik bir şekilde düzenlenmiş bir kafeterya gördü. O âna kadar farkında değildi, birden acıktığını hissetti. Kafeteryanın çardağına oturup herkes gibi gözleme ve ayran sipariş etti.

Nikos on beş dakika içerisinde gözlemeyi yiyip ayranını içmişti. Boş tabağı almaya gelen garsona, "Bu bölge ne zamandan beri turizme açık?" diye sordu.

Garson bilmediğini ancak patronunun bilebileceğini söyleyip onun yerini işaret etti.

Çardaktan kalkıp biraz ileride bir masada oturan patronun yanına giden Nikos hesabını ödedikten sonra, "Özür dilerim, bu vadi ne zamandan beri turizme açık?" diye sordu.

"Çok eskiden bu tarafa" dedi adam.

"Otuz yıldan daha eski mi?"

"Evet, bu bölge öyle ama diğer bölgelerin turizme açılması çok eski sayılmaz."

"Anlamadım, nasıl?"

"Turizm bölgelerini sürekli genişletiyorlar. Duyduğuma göre, yukarıdaki Ilısı köyüne kadar olan bölüm de turizme açılacakmış yakında."

Nikos şaşırmıştı. "Ihlara kasabasının üst tarafında da mı vadi var?" diye sordu.

"Evet. Ama oralarda vadi çok dik ve derin değil, görülecek kilise falan da yok."

Yeraltı köyünün girişini buralarda değil, vadinin üst taraflarında araması gerektiğine karar veren Nikos, adama teşekkür edip yanından ayrıldı. Biraz ileride sırt çantasından haritasını çıkardı. Melendiz Irmağı'nın Ihlara kasabasından başlamadığını, onun çok daha üst bölgelerden geldiğini anladı. "Bilal yazdırdığı tarifte hiç turistlerden bahsetmediğine göre, aradığım yer Ihlara kasabasının üst tarafında olabilir" diye düşünüp hemen vadiden çıkmak istedi. Ama bu bölgede mümkün değildi bu. Ya geriye doğru yürüyüp merdivenden iki numaralı vadi girişine çıkacak, oradan kasabaya gidecekti ya da ileri doğru yürüyüp Belisırma köyünde vadiden çıkacaktı. İleri doğru yürümek daha mantıklı geldi. Ama oraya daha iki kilometre yol vardı. Saatine baktıktan sonra bugün geç kaldığını, Ihlara kasabasının üst tarafında ancak yarın araştırma yapabileceğini anladı. Bu nedenle şimdi acele etmeden ilerlemesi, Belisırma köyüne kadar yine etrafı incelemesi gerektiğine karar verdi.

Yine ırmağa paralel patikadan yürümeye başladı. Ama yiyip içtiklerinin ağırlığı üzerine çökmüş, yürümekte zorlanmaya başlamıştı. Buna rağmen yamaçları gözetleyerek ilerledi. Aradığına benzer bir bölge göremedi.

Bir saat sonra Belisırma köyüne ulaşmıştı. Burada da yine ırmak kenarında birçok otantik restoran ve kafeterya vardı. Turnikelerden çıktı. Arabasının olduğu yere nasıl gideceğini düşünüyordu. Aklına taksiyle gitmek gelmişti ama ortalarda bir taksi falan görünmüyordu.

Yakınlarda hediyelik eşya satan bir adam, "Beyefendi, taksi mi lazım?" diye sordu.

"Evet" diye cevap verdi Nikos.

"Şu arkadaş taksicilik yapıyor" diyen adam ıslık çalıp onu yanına çağırdı.

Taksici hemen geldi. Birlikte otopark gibi bir yere gittiler. Mavi renkli arabayı görünce adamın korsan taksicilik yaptığını anlamıştı Nikos ama önemsemedi bunu.

Korsan taksici Nikos'u vadinin dışındaki yolları takip ederek on beş dakikada bir numaralı vadi girişine getirdi. Sabah buraya park ettiği arabasına binen Nikos, kısa sürede Ihlara kasaba meydanına ulaştı.

Kasabanın üst tarafındaki vadi hakkında bir an önce araştırma yapmak istiyordu. Esnafa sorarak meydan yakınlarında bir internet kafe buldu.

Kafede genellikle on beş yaşını geçmeyen çocuklar vardı. Çocukların arasında kendine bir masa bulabilen Nikos, internette hızlı bir taramadan sonra Ihlara kasabasıyla Ilısu köyü arasının yaklaşık dört kilometre olduğunu ve Ilısu köyünde küçük bir Roma köprüsü ve hamamı bulunduğunu öğrendi. Bunun dışında herhangi bir bilgi yoktu.

Nikos bu kez vadinin uydu fotoğraflarını incelemeye başladı. Ama uydu fotoğrafları net değildi. Buna rağmen tarifte anlatılanlara benzer coğrafi özellikler bulmaya çalıştı. Ama yeraltı köyünün girişine benzer bir yer göremedi.

Hava kararmak üzereydi. Nikos'un aklına akşam nerede kalacağı geldi birden. Kimlik kaydı tutulacağını bildiği için otel veya pansiyonda kalma seçeneğini hemen eledi. Arabada uyumayı düşündü ama kısa süre sonra bu küçük kasabada bunu yapmasının tehlikeli olacağına karar verdi. Aksaray'a dönüp dün geceki gibi dinlenme tesislerinin otoparkında sabahlamak aklına geldi ama bu da riskli göründü gözüne.

İnternette bir harita sayfası açıp Ihlara kasabasına yakın başka şehirlere baktı. En yakın yer Güzelyurt ilçesiydi. Nikos, "Oraya gider, arabada uyur, sabah da kalkıp buraya gelirim" diye

düşündü. Hemen internette Güzelyurt ilçesi hakkında kısa bir araştırma yaptı. İlçenin dört bin nüfuslu küçük bir yer olduğunu anlayınca, "Orada da arabada uyumak dikkat çeker" diye düşündü. Haritaya tekrar baktı. Güzelyurt'un daha ilerisinde Nevşehir ili olduğunu gördü.

Nevşehir, Ihlara kasabası arası altmış yedi kilometreydi. "Çok uzak değilmiş, bir saatte rahatlıkla giderim, sabah da erkenden dönerim" diye düşündü. Hemen internet kafeden ayrılıp kasaba meydanına gitti. Kısa bir süre sonra da arabasına binip Nevşehir'e doğru yola çıktı.

77

Cuma günü akşam olmak üzereydi İstanbul'da. Erol ile günün değerlendirmesini yapan başkomiserin cep telefonu çaldı. Arayan Aykut'tu. Telefonun hoparlörünü açan başkomiser, "Evet Aykut, seni dinliyoruz" dedi.

"Efendim, az önce hastaneden çıktım. Asayiş polisinin durumu gayet iyi, bir-iki saate taburcu edilecekmiş."

"Güzel."

"Sansar'ın adamlarının fotoğraflarını polise gösterdim, ikisini teşhis etti. Söylediğine göre, panelvana önce Topal Yorgi binmiş, sonra kendisi. Koltuğa oturur oturmaz içerideki bir adam, bir bezle burnuna çok ağır bir kimyasal madde tutmuş. Bir anda gözleri kararmış, gerisini hatırlamıyor. Kendine geldiğinde panelvanın içinde yalnızmış. Kapıyı açamamış, dakikalarca kapıyı tekmelemiş. Efendim polis bir de, adamlardan hiç şüphelenmediğini söyledi."

"İyi ki şüphelenmemiş" dedi başkomiser. "Aksi halde onlara direnir ve öldürülebilirdi. Bu adamlar her şeyi göze almış görünüyor. Tamam Aykut, çok sağ ol. Sen Erdal'ı aramaya devam et."

"Emredersiniz."

Başkomiser telefonu kapattıktan sonra, "Yorgi'yi polisten sonra bayılttılar demek ki" dedi Erol.

"Olabilir" diyen başkomiser kaygılanmaya başlamıştı. "Topal Yorgi'yi kaçırtıp ondan bir şeyler öğrenebilecek olan Sansar'ın Nikos'u bulma ihtimali bizden daha yüksek" dedi.

Bu sırada sabit telefon çaldı. Başkomiser telefonu açtıktan sonra, "Mert Şahin isimli biri sizinle görüşmek istiyor" dedi telefon santral görevlisi kadın.

"Tamam, bağla."

"Başkomiserim, hemen görüşmemiz gerekiyor, size yakın bir yerdeyim" dedi MİT müfettişi. "Sizin özel kasaya yönlendirilen yazınızla ilgili bilgi edindim."

"Tamam. Nereye gelelim?"

MİT müfettişinden adresi öğrenen başkomiser, Erol ile beraber hemen yola çıktı. On dakika sonra da bir kafeteryada müfettişle buluştular.

"Kuruma gönderdiğiniz yazıdan bizim bölge başkan yardımcısına bahsetmiştim" diye başladı MİT müfettişi. "Özel kasanın Cüneyt isimli kullanıcısı bugün onun yanına gelmiş. Başkan yardımcısı beni de odasına çağırdı. Cüneyt'i birlikte dinledik. Anlattığına göre; sizin yazıyı aldıktan sonra arşiv bilgilerini taramış ama konuyla ilgili bir şey bulamamış. Bunun üzerine konunun çok da önemli olmadığına karar verip daha acil işlerine bakmış. Ancak on gün sonra bu yazıyla ilgilenip Nikos'un kim ve amacının ne olduğunu araştırabilmiş."

Başkomiser çok şaşırmıştı. "On gün sonra mı ilgilenmiş?" diye sordu hemen.

"Evet, öyle söyledi."

"Size daha önce anlatmıştım" dedi başkomiser. "Nikos'un avukatının bize dilekçe vermesinden en geç iki gün sonra takip başlamıştı."

"Evet, hatırladım ama adam böyle söyledi."

"Neyse, devam edin lütfen" dedi başkomiser.

"Cüneyt kısa bir süre sonra, Nikos'un tarihi eser falan peşinde olmadığını, onun sadece dedesinin ölüm nedenini araştırdığını anlamış. Ayrıca konunun güncel olmadığına karar verip yazıyı arşive göndermiş."

"On gün sonra bile olsa Nikos'u veya avukatını hiç takip ettirmemiş mi yani?" diye sordu başkomiser.

"Ettirmemiş, sadece Nikos hakkında genel bir araştırma yapmakla yetinmiş."

"Durumdan başka birine bahsetmiş olabilir mi?" diye sordu Erol.

"Hayır, 'Kesinlikle hiç kimseye söylemedim' dedi."

"Yalan söylüyor olabilir mi?"

"Bu benim de aklıma geldi" dedi MİT müfettişi. "'İyi düşünün, bir sohbet esnasında birine bahsetmiş olabilir misiniz?' diye ısrar ettim. Kesinlikle hayır dedi Cüneyt."

"Bizim mühürlü zarf özel kasaya yönlendirilmeden önce birileri tarafından açılmış olabilir mi?" diye sordu Erol.

"Kolay kolay kimse cesaret edemez buna."

"O zaman geriye, konunun bizimkiler tarafından sızdırılmış olması kalıyor" dedi başkomiser.

"Evet, bunun için sizinle bir an önce görüşüp durumu anlatmam gerektiğine karar verdim."

"Çok teşekkür ederim" dedi başkomiser.

Müfettiş ayrıca bölge başkan yardımcısının konuyla çok yakından ilgilendiğini, Mehmet Semerci'nin bulunması konusunda tüm personele genel bir emir çıkardığını anlattı.

Erol da Topal Yorgi'nin kaçırılma olayından bahsetti biraz. On dakika sonra da müfettişin yanından ayrılıp ofise doğru yola çıktılar.

Başkomiser yolda aklındakileri toparlamaya çalışıyor gibi görünüyordu. Erol bu gibi durumlarda müdahale etmemesi gerektiğini iyi bilirdi.

Birkaç dakika sonra Metin'i arayan başkomiser, "Metin, bizim şubenin bu sabahki bütün koridor kamera kayıtlarını hazırla, birazdan yanına geleceğim" dedi.

Çok şaşırmış görünüyordu Erol. "Bizim şubenin kamera kayıtları mı?" diye sordu.

"Evet" dedi başkomiser. "Köstebek çok büyük bir ihtimalle bizde ve ben onun kim olduğunu tahmin ediyorum."

Erol çok meraklanmıştı. "Kim? Arşiv memuru mu?" diye sordu hemen.

"Hayır, o değil" dedi başkomiser. "MİT'e gönderdiğimiz yazıya kim onay vermiş, kim imzalamıştı?"

"Ben bilmiyorum bunu. Kim?"

"Emniyet amiri" diye cevap verdi başkomiser. "Köstebek de büyük ihtimalle o."

Erol çok şaşkındı. "Nasıl?" diye sordu hemen.

"Bu sabah 155 polis imdata yapılan ihbardan Sansar veya adamlarının nasıl haberi oldu?"

"Telsiz anonslarından duyabilirler veya 155 ile asayişte adamları olabilir diye tahmin etmiştik."

"Yanlış tahmin etmişiz" diyen başkomiser, "biz de 155'e yapılan ihbarı ilk önce kim duydu?" diye sordu.

"Metin Abi galiba" dedi Erol.

"Evet. Metin ihbarı öğrenince hemen beni aradı. Biz neredeydik o zaman?"

"Şube müdürünün odasında toplantı yapıyorduk" diye cevap verdi Erol.

"Kimler vardı toplantıda?"

"Biz, iki memur, şube müdürü ve emniyet amiri."

"Emniyet amiri bu konularla pek ilgilenmiyordu, sabah sabah bu toplantıya neden katıldı?"

"Şube müdürünün yanındaydı, tesadüf oldu herhalde" diye tahminde bulundu Erol.

"Az sonra göreceğiz bunu" dedi başkomiser.

Bu sırada şubenin otoparkına gelmişlerdi. Doğruca Metin'in yanına gittiler. Ayağa kalkan Metin, "Görüntüler hazır sayılır efendim" dedi.

Bilgisayar ekranında on altı ayrı video görüntüsü vardı. Müfettişin söylediklerini ve köstebek şüphelerini kısaca anlatan başkomiser, "Emniyet amirinin odasının olduğu koridorun kamera kayıtlarını aç" dedi.

Çok şaşıran Metin hemen üç numaralı kameranın kayıtlarını açtı. "Emniyet amiri bu sabah odasına ne zaman gelmiş?" diye sordu başkomiser.

Metin kayıttaki zamanı geri aldıktan sonra, "Sabah saat 07.54'te gelmiş efendim" dedi.

"Odasından ne zaman çıkmış?"

Metin hemen görüntüyü hızlandırdıktan sonra, "Saat 08.37'de çıkıyor efendim" dedi.

"Nereye gitmiş?"

Metin tüm kamera kayıtlarını saat 08.37'ye ayarladı. Ama bazı görüntüler donuyor, bazıları da gidip geliyordu. "Efendim, kayıt odasından izlesek daha iyi olur" dedi Metin.

Birlikte kayıt odasına gittiler. Burada, görevli memura durumu belli etmemeye çalışarak emniyet amirinin bu sabahki bina içi görüntülerini takip ettiler. Yaklaşık yirmi dakika geçmişti. Memurun yanında konuşmak istemeyen başkomiser, "Benim odaya gidelim" dedi.

Kısa sürede başkomiserin odasına geçtiler. "Gördünüz mü?" dedi başkomiser. "Emniyet amiri sabah saat 08.37'de odasından çıkıp soruşturma salonuna geliyor. Büyük bir ihtimalle şube müdürünün odasında toplantı yapılacağını burada öğreniyor ve hemen şube müdürünün odasına gidiyor. Toplantı başlıyor, saat 09.36'da Metin bana telefon açıp Topal Yorgi hakkında 155'e ihbar geldiğini söylüyor. Ben de oradakilere anlatıyorum. Toplantı erken bitiyor. Bizim amir 09.42'de şube müdürünün odasından çıkıyor ve hızla kendi odasına gidiyor."

"Neredeyse koşarak" dedi Erol.

"Evet. Odasına girer girmez de bir yere telefon açmadıysa ben hiçbir şey bilmiyorum" dedi başkomiser.

Eskiden bu tarafa emniyet amirinden pek hoşlanmayan Metin, şimdi iyice nefret etmişti ondan. "Eğer bu köstebekliği yapmışsa bunun bedelini çok ağır bir şekilde ödetmeliyiz ona" dedi.

"Evet, kesinlikle ödeteceğiz ama bunu sonra düşünelim" dedi başkomiser. "Bu adam bizi Sansar'a ulaştırabilir mi, şimdi ona bakalım. Bu nedenle sen hemen bu amir şerefsizinin telefon trafiğini çözmeye çalış."

78

Nevşehir'de cumartesi günü sabah saat dokuz sıralarıydı. Arabasında uyanan Nikos saatine bakınca geç kaldığını düşünüp hemen toparlandı.

Dün akşam saatlerinde Nevşehir'e gelen Nikos, arabasını daha çok turist otobüslerinin park ettiği bir meydana bırakmıştı. Saatlerdir aç olduğu için meydan yakınlarında bir lokanta bulup yemek yemiş, daha sonra da bir internet kafede Ihlara Vadisi ve çevresi hakkında araştırmalar yapmıştı. Akşamın ilerleyen saatlerinde arabasına dönen Nikos, çok yorgun ve uykusuz olmasına rağmen gece geç saatlere kadar uyuyamamış, sabah da çok zor uyanabilmişti.

Arabadan inip dün akşam gittiği lokantaya gitti. Hızlı bir kahvaltıdan sonra meydana geri dönen Nikos hemen arabasına binip yola çıktı. Yolda bugün neler yapacağını planlamaya başladı. "Arabayı Ihlara kasabasında bırakıp araştırmaya çıkarım" diye düşündü. Ancak bir süre sonra, "Dün İstanbul plakalı bu arabayla oralarda çok dolaştım, bugün dikkat çeker" dedi içinden. Arabayı Güzelyurt'ta bırakmaya, oradan bir taksiyle Ihlara kasabasına gitmeye karar verdi.

Peşinde şüpheli bir araç olup olmadığını ara sıra kontrol ederek bir saatte Güzelyurt'a ulaştı. İlçe merkezine doğru yaklaşırken bir taksi durağı tabelası gördü. Arabasını birkaç sokak ileride park ettikten sonra yürüyerek durağa geldi. Durakta hiç taksi görünmüyordu, küçük ofis de kapalıydı. Çok zaman kaybettiğini düşünen Nikos, hemen yakındaki bir bakkala gidip, "Bu taksi durağı çalışmıyor mu?" diye sordu.

"Çalışıyor ama bugün hepsi iş almış herhalde" diyen bakkal, "Taksi mi lazım?" diye sordu. Nikos'un evet demesi üzerine de, "Oğlum arabasıyla taksicilik de yapar, taksi fiyatına sizi istediğiniz yere götürür" dedi.

Buralarda herkesin biraz korsan taksicilik yaptığını düşünen Nikos, "Ihlara kasabasına gitmem gerekiyor" dedi.

"Tamam" diyen adam hemen oğluna telefon açtı. On dakika sonra, bakkalın yirmili yaşlarındaki oğlu, eski bir binek arabayla dükkânın önüne geldi. Birlikte Ihlara kasabasına doğru yola çıktılar. Yolda birçok soru sordu bakkalın oğlu. Nikos bunlara kısa kısa cevaplar verdi veya birkaç yalan söyledi.

Yaklaşık yirmi dakika sonra kasabaya ulaşmışlardı. Nikos meydana yakın bir yerde arabadan indi. Bugün Ihlara kasabasıyla Ilısu köyü arasında araştırma yapacaktı. Akşamki araştırmalarında Melendiz Irmağı ve Ilısu köy yolunun birbirine paralel olduğunu öğrenmişti. Hemen bir köprüden ırmağın doğu yakasına geçen Nikos, hafif yokuş bir yoldan sonra Ilısu köy yolunu buldu. Kasabanın dışına kadar yürüdükten sonra küçük bir çöküntü alanından vadi tabanına inip ırmağın sol kıyısından yukarı doğru ilerlemeye başladı. Yine ırmağın her iki tarafında kanyon duvarları yükseliyordu. Özellikle sol tarafta yapay ve doğal mağara girişleri görünüyordu. Nikos heyecanla baktı etrafa ama yer tarifi kâğıdında yazılan yere benzer bir bölge göremedi.

Üç yüz metre kadar sonra, sol taraf aynı kalırken sağ taraf genişlemeye başlamış, bir süre sonra da içinde meyve ağaçları olan küçük bir ovalık bölge görünmüştü. Yürümeye devam eden Nikos birkaç dakika sonra sağ taraftaki ovadan gelen küçük bir derenin Melendiz Irmağı'na karıştığını gördü. Bu derenin geldiği ova ve daha ilerideki dağa baktıktan sonra, "Yeraltı köyü orada olamaz" diye düşünüp Melendiz Irmağı'nın kenarından yukarı doğru yürümeye devam etti.

On beş dakika yürüdükten sonra sağdaki ovanın yeniden daralmaya başladığını gördü. Melendiz Irmağı'nın yine dar bir boğazdan geldiği belli olmuştu. "Yeraltı köyü buralarda bir yerde olabilir" diye düşünen Nikos heyecanlanmıştı. Gördüğü yere ulaşmak için adımlarını hızlandırdı. Kısa sürede ulaştığı vadinin sağ tarafı dün gittiği yerlere hiç benzemiyordu. Sol taraf biraz benziyordu ama buralarda da tarife uyan yerler yoktu. Heyecanı sönen Nikos, bölgeye geldiğine pişman olmaya başlamıştı, buna rağmen yoluna devam etti.

Zaman hızla ilerlemiş, güneş güneybatıdaki dağların arka tarafına geçmişti. Yukarı doğru yürüdükçe vadi yeniden genişliyor, derinliği azalıyordu. Bir yerde bir söğüt ağacı ırmağın üstüne devrilerek basit bir köprü oluşturmuştu. Nikos köprünün üzerinden ırmağın diğer yakasına geçti. Vadinin her iki yamacını dikkatle inceleyerek ilerledi ama aradığı yeri yine göremedi. Ilısu köyünün alt taraflarına ulaştığında vadi iyice genişlemiş, tarım alanları başlamıştı yeniden.

Daha ileri gitmenin anlamı olmadığını düşünen Nikos, yüksekçe bir yerdeki taşın üstüne oturdu. "Yeraltı köyü Ihlara Vadisi'nin üst tarafında da değil. Ne yapacağım şimdi?" dedi içinden. Yeraltı köyünü bulma, dedesinin yarım kalan işini tamamlama konusunda umudunu yitirmeye başlamıştı artık. Ancak bir süre sonra hemen pes etmemesi, elinden gelen her şeyi yapması gerektiği konusunda kendini uyardı.

Birkaç dakika sonra ırmakta yüzünü yıkayıp su içen Nikos az da olsa toparlanmış görünüyordu. Yeraltı köyünü buralarda değil, dün gittiği yerlerde araması gerektiğine karar verdi. Ancak bu kez vadiyi içeriden değil, dışarıdan yürüyerek araştırmasının daha mantıklı olacağını, yamaçları yakın plandan gördüğü için aradığı bölgeyi fark edememiş olabileceğini düşündü. Ama bugün geç kalmıştı, kasabanın alt tarafında ancak yarın araştırma yapabileceğine karar verdi.

Daha fazla zaman kaybetmek istemeyen Nikos, geldiği yollardan geri dönmeye başladı. Yeraltı köyünün buralarda olmadığını düşünüyordu ama yine de vadinin her iki yamacına bakarak ilerliyordu. Söğüt ağacından yapılmış köprüye gelince karşı kıyıya geçmeden devam etti yola.

Birkaç dakika sonra kırk-elli metre ilerisinde bir hareketlenme fark etti. Önce, "Köylülerin inekleri galiba" diye düşündü ama biraz daha yaklaşınca gözlerine inanamadı. Kocaman boynuzları olan bir geyik görmüştü çünkü. Çok sevimli bulduğu bu hayvana yaklaşmaya çalıştı hemen, ancak geyik ürküp kaçmaya başladı. Adımlarını hızlandırarak onun peşinden giden Nikos ırmağın kıvrım yaptığı bir yere gelmişti. Etrafa baktı ama bir türlü göremedi geyiği. Çok şaşkındı, "Beş-on saniye içinde nereye kaybolmuş olabilir?" diye mırıldandı. Çevreye bakarken bu kıraç bölgenin geyiklerin yaşayabileceği bir yer olmadığını düşünmesi, çok korktuğu şeyin aklına gelmesine neden olmuştu. "Tanrım! Yeniden hayal görmeye mi başladım yoksa?" dedi içi ürpererek.

79

Cumartesi öğleden sonraydı. Kaçakçılık şube müdürünün evine giden Başkomiser Selçuk ve Erol az önce ofise geri dönmüşlerdi. Emniyet amirinin cep telefonu görüşme kayıtlarında Sansar'la ilgili bir bağlantı bulunup bulunmadığını çok merak eden başkomiser, Metin'e telefon açarak, "Ne yaptınız?" diye sordu.

"Tam olarak aradıklarımız olmasa da bir-iki telefon bağlantısı bulduk efendim. İsterseniz yanınıza gelip son durumu anlatabilirim" dedi Metin.

"Tamam, gel."

Başkomiser, Erol ve Metin dün gece yarısına kadar ofiste kalıp şubenin kamera kayıtlarını incelemişlerdi. Akşam ayrıca emniyet amirinin cep telefonu görüşme trafiğini incelemek istemişler ama kısaca HTS kayıtları olarak bilinen bu bilgileri ancak yarın sabah verebileceklerini söylemişti yetkililer. Evlerine giden ekip sabah erkenden işe gelmiş, emniyet amirinin cep telefonu HTS kayıtlarını temin edip hemen incelemeye başlamışlardı. Kısa süre sonra da, emniyet amirinin dün şube müdürünün odasından çıkmasından iki dakika sonra, saat tam 09.44'te son iki rakamı 63 olan bir telefon hattını aradığını tespit etmişlerdi. Aranılan hattın kullanıcısının, Sansar ya da Sansar'a bilgi verecek biri olduğunu düşünüp bu hattın HTS kayıtlarıyla anlık sinyal trafiğini incelemeye almışlardı. Ama başkomiserin çözmesi gereken bir konu vardı. Emniyet amiri rütbe olarak başkomiserin üstüydü, onunla ilgili bir gelişmeyi daha üst rütbede olan şube müdürüne anlatması gerektiğini biliyordu. Bu nedenle şube müdürüne telefon açıp "Efendim, bizim emniyet amiriyle

ilgili çok önemli durum var" diyerek konuyu açmaya çalışmıştı. Şube müdürü onun biraz kapalı konuştuğunu anlamıştı. Tatil günü olduğu için işe gelmemiş olan şube müdürü, "Eve gel, daha rahat konuşuruz" demişti. Başkomiser bunun üzerine, kaçakçılık şube bina içi kamera kayıtlarının ilgili bölümlerini dizüstü bilgisayarına yükletip emniyet amirinin cep telefonunun HTS kayıt raporunu da yanına almış, Erol'la beraber şube müdürünün evine gitmişti.

Başkomiserin anlattıklarına ve izlediği kamera kayıtlarına çok şaşıran şube müdürü, "Dün sabah haber vermeden yanıma gelmesi hiç normal değildi zaten. Emniyet amirinin kime bilgi verdiğini tespit edin ama Erol ve Metin'den başka hiç kimse bu konuyu bilmesin" demişti. "Emredersiniz" diyen başkomiser, şube müdürünün evinden ayrılıp Erol'la beraber şubeye dönmüş, bir süre sonra da Metin'e telefon açıp onu odasına çağırmıştı.

Bir-iki dakika sonra başkomiserin odasına gelen Metin, "Efendim, emniyet amirinin dün aradığı son iki rakamı 63 olan telefon hattının sahibini buldurdum" dedi. "Üsküdar'da oturan adamın böyle bir telefon hattına sahip olduğundan haberi bile yokmuş."

"Bir de böyle şeyler çıktı" dedi başkomiser.

"Evet efendim, yaşlı ve ölülere ait bu tip hatların bir pazarının bile olduğu söyleniyor."

"Neyse, devam edelim."

"Aranılan bu hattın HTS kayıtlarına gelince..." diye devam etti Metin. "Emniyet amirinin aramasından sonra yaklaşık bir saat herhangi bir görüşme yapılmamış."

"Hattı kullanan kişinin başka bir hattı daha vardır" diye tahminde bulundu Erol.

"Evet, öyle olmalı" dedi Metin. "Efendim sonuç olarak şöyle diyebiliriz. Emniyet amiri, son iki rakamı 63 olan bu hattı ara-

yıp bilgi verdi. Bu hattı kullanan kişi de, ya kullandığı başka bir telefon hattından ya da sabit bir hattan hemen Sansar'ı arayıp bilgiyi aktardı."

"Aynen. O da adamlarını Kozyatağı'ndaki adrese gönderdi" dedi başkomiser.

"Evet" dedi Metin. "Efendim, biliyorsunuz ikinci incelediğimiz hat, emniyet amirinin otuz üç gün önce aradığı son iki rakamı 81 olan hattı."

"Evet" dedi başkomiser.

"Bu hattın da HTS raporu geldi" dedi Metin. "Hat o günlerde kullanılmış ama birkaç gün sonra kapanmış, sinyal vermiyor artık."

Metin ve Erol, dün akşam kaçakçılık şubesinin otuz üç gün önceki bina içi kamera kayıtlarını izlemişler, şube arşiv memurunun MİT'e gönderilen yazıyı imzalatmak için emniyet amirinin odasına gittiği saati tam olarak tespit etmişlerdi. Sabah emniyet amirinin telefon hattının HTS raporları gelince otuz üç gün önceki arama kayıtlarını da incelemişler ve son iki rakamı 81 olan bir hat dikkatlerini çekmişti. Buna göre emniyet amiri, bu numaraya telefon açıp beş dakika kadar konuşmuştu. Aradan on dakika geçmeden tersi olmuş, son iki rakamı 81 olan bu hat emniyet amirini arayıp kısa bir görüşme yapmıştı. Beş dakika sonra ise emniyet amiri aynı numarayı ikinci defa aramıştı. Polisler bu durumdan şüphelenmiş, söz konusu hattın HTS kayıtları ile anlık sinyal bilgilerini incelemeye almak istemişlerdi.

Başkomiser meraklanmıştı. "Hattın sahibini tespit edebildiniz mi?" diye sordu.

"Evet efendim, Celil Kuru isimli biri" diye cevap verdi Metin. "GBT'sini sorguladım. Adam bu görüşmelerden aylar önce ölmüş görünüyor."

"Yani bizim amir efendi, ölen bir kişinin telefon hattını kullanan birine bilgi veriyor" dedi başkomiser.

"Evet efendim" dedi Metin. "HTS kayıtlarına göre, bu hatla Mehmet Semerci'nin bilinen telefon hattı arasında yedi görüşme yapılmış."

"Öyle mi? Söylesene."

"Ama bu görüşmeler, emniyet amirinin otuz üç gün önceki aramasından daha önceki günlerde yapılmış."

"Olsun, çok çok önemli bir delil bu" dedi başkomiser. "Bizim emniyet amirinden Sansar'a uzanan yolun hayali bir yol olmadığını gösterir."

"Doğru, bunu düşünemedim" dedi Metin.

"Erdal Tuncer'in hattının HTS kayıtlarını inceleyen ekipten haber var mı?" diye sordu başkomiser.

"Hayır, eski telefon hattında kayıtlı tüm arkadaşlarının telefonları tek tek izlemeye alınıyor."

"Malzeme ve personel desteğine ihtiyacın olursa hemen söyle" dedi başkomiser.

"Diğerlerine değil de, Sansar ve adamlarının yeni telefon hatlarını tespit etmeye çalışan ekibe personel takviyesi gerekebilir" dedi Metin.

"Tamam. Emniyet amirinin aradığı hatların takibini bizzat senin ekip yapıyor, değil mi?"

"Evet efendim, en yetenekli çocuklar yapıyor."

"Söyle onlara, çenelerini sıkı tutsunlar."

"Emredersiniz. Sık sık hatırlatıyorum bunu zaten."

"Metin, söylemeye gerek yok aslında..." dedi başkomiser. "Biliyorsun çok kritik bir aşamadayız, biraz daha hızlı hareket etmemiz gerekiyor."

"Biliyorum efendim. Şimdi izninizle ben bizim çocukların yanına döneyim" dedi Metin.

"Tamam, kolay gelsin."

Metin odadan çıktıktan sonra, "Metin Abi çok sağlam ve tecrübeli biri" dedi Erol.

"Kesinlikle" dedi başkomiser.

"Kendisinin ve yetiştiği ekibin cep telefonu takibindeki tecrübesi akıl alır gibi değil. Birkaç gün zamanımız olsa emniyet amirinin bilgi verdiği kişiyi ve onun tüm çapraz bağlantılarını, hatta Sansar'ın şu an kullandığı telefon hattını bile tespit edebilirlerdi ama zamanımız yok."

"Evet, hem de hiç yok" dedi başkomiser. "Sansar'ın adamları Topal Yorgi'yi konuşturup Nikos'u her an bulabilirler, belki de buldular. Kaybedecek bir dakikamız bile yok."

80

Saat öğleden sonra dörde geliyordu. Akıl sağlığıyla ilgili kaygıları iyice artmış olan Nikos, ırmak kıyısından Ihlara kasabasına doğru yürümeye devam ediyordu. Yüz metre kadar ilerisindeki ağacın arkasında bir kıpırtı fark etti birden. Adımlarını hızlandırıp oraya yaklaşınca, "Tanrım! Yarım saat önce gördüğüm şey halüsinasyon değil gerçekmiş" dedi heyecanla.

Gördüğünden emin olmak isteyen Nikos biraz daha yaklaştı ona. Geyik ürküp kaçmıştı yine, ancak otuz-kırk metre ileride durdu. Nikos tekrar yaklaşınca geyik bu kez iyice ürküp koşmaya başladı. Nikos da onu takip etti. Geyik bir süre sonra Ihlara kasabası tarafına gitmeyip sol taraftan gelen küçük dere yönüne döndü. Nikos da birkaç saniyelik kararsızlıktan sonra geyiğin peşinden koşmaya devam etti.

Yukarı doğru gittikçe ova yavaş yavaş daralmış, küçük derenin yaklaşık bir kilometre ilerideki bir vadiden geldiği anlaşılmıştı. Duruma çok şaşıran Nikos, "Aradığım yer bu tarafta olabilir mi?" diye düşünüp heyecanla etrafa bakarken geyiği kaybetmişti. Toparlanıp ileri doğru koşmaya başladı. Birkaç dakika sonra küçük derenin diğer tarafından yukarı doğru yürüyen bir köylü gördü. Derenin içindeki küçük taşların üzerinden zıplayarak köylüyle aynı tarafa geçti. Soluk soluğa kalmıştı. Nefesini toparladıktan sonra köylüye yetişip, "Affedersiniz, az önce bir geyik gördünüz mü buralarda?" diye sordu.

Aşağı yukarı yetmiş yaşlarında görünen köylü çok şaşırmıştı. "Ne! Geyik mi?" diye sordu gülerek. "Çocuk, kafayı mı yedin sen? Burada geyik olur mu hiç?"

"Az önce bir tane gördüm."

"Hayal görmüşsün" dedi köylü. "Geyik görmek istiyorsan Buradan Adana'ya kadar yürümen gerekir. Belki Toros Dağlarında görürsün."

Köylünün kendinden emin bu tavrı Nikos'un yeniden kaygılanmasına neden olmuştu. "O kadar peşinden koştum, nasıl hayal görmüş olabilirim?" diye düşündü.

Gittikçe derinleşen vadinin içinden yukarı doğru yürürken dalga geçip duruyordu köylü. "Bu bölgede Hz. İsa bile çıkabilir karşına ama asla bir geyik çıkmaz" dedi.

İkinci kez halüsinasyon görmüş olabileceğini düşünen Nikos dokunsalar ağlayacak gibiydi. Bunu fark eden köylü, "Ne o, alındın mı yoksa?" diye sordu.

"Yok hayır, gördüğümü sandım herhalde."

"Kesin öyledir. Üzülme, bazen böyle şeyler olur. Nerelisin sen? Ne yapıyorsun buralarda?"

"Niğdeliyim. Tabiat ve tarih gezisi yapıyorum."

"Bak buralara define falan aramaya gelen çok olur. Sen de onlardan biri misin yoksa?"

"Hayır" diye cevap verdi Nikos.

"Bak, jandarmaya yakalanırsan donuna kadar ararlar bilesin. Üzerinde bir şey çıkarsa vay haline."

Şu âna kadar hiç düşünmemişti Nikos bunları. Bir arama yapılsa, sırt çantasındaki fenerler, bahçıvan seti, bölge haritası ve yer tarifi kâğıdı nedeniyle tarihi eser aradığı hemen anlaşılırdı. Ayrıca bir yaprak bile olsa tarihi bir el yazması vardı çantasında. Bir anda çok büyük bir korku sardı içini. Jandarmaya yakalanırsa soruşturma açılıp yıllarca hapis yatabilirdi. En kötüsü de dedesinin ölümüne sakladığı, kendisinin de bulmak için çok büyük bir mücadele verdiği şeyler elinden alınabilirdi.

Köylü konuşmaya devam ediyordu. "Jandarma erleri tabiat ve tarih gezisinden falan anlamaz, tuttuğu gibi içeri atarlar adamı" dedi. "Çocuk, sen şehirli birine benziyorsun, jandarma er-

lerini sakın polisler gibi falan sanma. Başçavuşlarının emirlerini ölümüne yerine getirir onlar. Ben bir keresinde bir heykel parçası bulmuştum. Bir adama satmaya çalışırken onlara yakalandım. Dünyanın dayağını attıkları yetmezmiş gibi bütün karakolu temizletip bulaşıkları yıkattılar."

Köylünün her söylediği söz Nikos'u korkutuyor, aklına birçok olumsuz şey gelmesine neden oluyordu.

"Bak yine de bir şey arıyorsan söyle" dedi köylü sırıtarak. "Hadi, haritan falan var mı, göster."

"Hayır, yok" dedi Nikos.

"Bak o zaman, ya buradan geldiğin yere dön ya da az ileride vadiden çık. Ama oralarda da jandarmalar devriye gezer. En iyisi akşama kadar yukarıda bir yerlerde bekle, akşam olunca da kasabaya kadar yürü. Yollarda araba ışığı falan görürsen de saklan. Sakın jandarmaya yakalanma."

"Tamam" dedi Nikos.

Biraz daha yürüdükten sonra köylü durdu. Yukarıyı işaret ederek, "Vadiyi buradan çık. Tarlaların arasından geçtikten sonra kasabaya giden yolu görürsün. Ama hemen yola çıkma, hava kararana kadar yukarıda bir yerde bekle" dedi.

Köylü vadi içerisinden yürüyerek yoluna devam etti. Nikos da oldukça dik vadinin çıkışına doğru tırmanıp havanın kararmasını beklemeye başladı.

Geyik görmüş olmasa asla bu tarafa dönmeyeceğini, hatta bu tarafta bir vadi olduğunu bile tahmin edemeyeceğini düşünen Nikos, onun karşısına çıkmış olmasından memnundu ama geyiğin bir hayal ürünü olma ihtimali ve jandarmaya yakalanma konusunda aklı çok karışıktı.

Bir süre sonra jandarma konusuna kafasında bir çözüm bulmuş, onlara yakalanmadan kasabaya gidip bir yerlerde uyuyup yarın geri gelebileceğine kanaat getirmişti ama geyiğin bir hayal ürünü olma ihtimali konusundaki kaygıları devam ediyor-

du. Akıl sağlığından şüphelenmesine neden olan bu konuya da bir çözüm bulmaya çalışırken Şile'de yaşadığı olaylar aklına geldi birden. Morali çok bozulan Nikos, "Orada da Ceren ile canlı canlı konuştuğum konusunda iddialıydım ama Ceren kamera kayıtlarında görünmemişti" diye mırıldandı. Murat Hoca'nın, "Doğaüstü şeyler yaşadığını iddia eden kişinin özel durumları, psişik yönleri araştırılmalı. Kişi kendi iç dünyasında her türlü hayali üretimi yapabilir ve kendi ürettiklerini gerçek sanabilir" dediği de aklına gelen Nikos, geyiği hayalinde görmüş olabileceğini kabul etmişti sonunda. "Ben normal biri değilim galiba" dedi hüzünle.

81

Başkomiser Selçuk ve Erol, Nikos'un nasıl bulunabileceği konusu üzerine konuşurken oda kapısı tıkladı.

İçeri giren Metin çok heyecanlı görünüyordu. Kapıyı kapatır kapatmaz, "Efendim, emniyet amirinin dün sabah görüştüğü kişinin kim olduğunu tespit ettik" dedi.

"Kim?"

"Tevfik Hamurcu."

Başkomiser çok şaşırmıştı. "Ne! Bizim başmüdür yardımcısı Tevfik Hamurcu mu?" dedi.

"Evet efendim."

Erol da çok şaşırmıştı. "Abi kesin mi?" diye sordu.

"Evet, kesin" dedi Metin.

Duyduğuna inanamıyor gibiydi başkomiser. "Nasıl tespit ettiniz bunu?" diye sordu merakla.

Metin elindeki dosyayı başkomisere uzattı. Hemen ardından da dosyadaki yazılı bilgileri göstererek konuyu anlatmaya başladı.

Metin'in başkanlığındaki ekip, son rakamları 63 ve 81 olan cep telefonu hatlarının HTS kayıtlarını incelemiş, bu hatların birçok defa İstanbul Emniyet Müdürlüğünün Vatan Caddesi'nde bulunan merkez binasına çok yakın bir baz istasyonu üzerinden görüşmeler yaptığını tespit etmişti. İkinci olarak aynı hatların birçok defa Tarabya'da bir yerde görüşme yaptığı anlaşılmıştı. Hemen bu yer üzerinde çalışma yapılmış ve görüşme noktasının polisevi olduğu anlaşılmıştı. Hatları kullanan kişinin bir polis olabileceğini düşünmeye başlayan ekip, üçüncü olarak hatların birçok defa Etiler semtinde görüşme yaptığını anlamıştı. Hemen

bu yer tespit edilmiş, apartmanda kimlerin oturduğu araştırılmaya başlanmış, kısa süre sonra da burada İstanbul emniyet müdür yardımcılarından Tevfik Hamurcu'nun oturduğu öğrenilmişti. Çok şaşıran ekip, başka bir görüşme noktası daha tespit etmiş ve bu adreste de Tevfik Hamurcu'nun oğlunun oturduğu anlaşılmıştı. Telefon hatlarının Tevfik Hamurcu tarafından kullanıldığına kanaat getiren ekip bunu hemen kesinleştirmek istemişti. Görüşmelerin yapıldığı hat ile baz istasyonu arası mesafeler ve sinyal gücü bu kez çok ayrıntılı bir şekilde çalışılmış, bu hatların Tevfik Hamurcu ile ilgili yerlerde kullanıldığı teknik olarak kesinleştirilmişti. Son olarak hatların görüşme trafiğindeki tüm arayan ve aranan hatların sahiplerinin kimlik bilgileri tespit edilmiş, arananlardan ikisinin Tevfik Hamurcu'nun eşi ve oğlu olduğu anlaşılmıştı.

Metin'i önce şaşkınlık ve merakla, sonra sinirle dinleyen başkomiser, ağız dolusu küfretti müdür yardımcısına.

Biraz sakinleştikten sonra, durumu hemen şube müdürüne söylemesi gerektiğini düşünmeye başladı ancak onun da konuyu hemen başmüdüre aktaracağı ve soruşturmanın tehlikeye girebileceği aklına geldi. Kaygılanmıştı biraz. "Şube müdürüyle konuşmalıyız ama o da konuyu hemen başmüdüre aktaracaktır" dedi.

Erol ile Metin de benzer kaygıları taşıyordu. "Başmüdür işe karışırsa, müdür yardımcısını yanına çağırıp hesap sorabilir. Müdür yardımcısı da bizi hemen Ankara'ya şikâyet eder" dedi Erol.

"Genel müdürlükten hemen müfettiş atanır. Gece gündüz çalışıp bir noktaya getirdiğimiz İncil soruşturması elimizden alınabilir" dedi Metin.

"Soruşturma elimizden alınmasa bile birkaç günlük gecikme, Sansar'ın elimizden kaçmasına, Nikos'un ölümüne neden olabilir" dedi başkomiser.

"Bütün emeklerimiz boşa gidebilir" dedi Erol.

Başkomiser kararsız kalmıştı. "Konuyu şube müdürüne söylesek de olmuyor söylemesek de" dedi.

Duruma bir çözüm arayan Erol, "Efendim, ona biraz geç söyleyelim" dedi.

"Ne kadar geç? Bir saat mi bir gün mü?"

"Efendim konuyu şube müdürüne söyleyin ancak bir-iki gün başmüdüre söylememesini isteyin" dedi Metin.

"Evet, benim aklıma gelen de bu ve bundan başka çaremiz yok galiba" dedi başkomiser.

Çok gerilen başkomiser bir süre sonra kararını vermişti. Hemen şube müdürünü arayıp, "Efendim, yine rahatsız ediyorum ama önemli bir konu var" dedi.

"Nedir?"

"Şu köstebeklik konusu Tevfik Hamurcu'ya sıçradı."

Şube müdürü çok şaşırmıştı. "Ne!" dedi.

"Emniyet amirinin konuştuğu kişi bizim başmüdür yardımcısıymış efendim."

"Kesin mi?"

"Evet efendim. İsterseniz eve gelip bilgi verebilirim."

"Hayır, ben hemen şubeye geliyorum."

Telefonu kapatan başkomiser, "Buraya geliyor" dedikten sonra Metin'le beraber bir dosya hazırlamaya başladı.

On beş dakika sonra başkomiseri arayan şube müdürü, "Odaya geldim, seni bekliyorum" dedi.

Erol ve Metin soruşturma salonuna giderken, başkomiser de hazırladıkları dosyayı yanına alıp şube müdürünün odasına doğru yönlendi. Daha kapıdan içeri girer girmez, "Selçuk, emin misin ya sen!" dedi şube müdürü.

"Evet efendim. Kesin deliller var" diyen başkomiser HTS raporlarını masaya koydu. Kırmızı kalemle işaretledikleri noktaları tek tek göstererek konuyu anlattı.

Şube müdürü duyduklarına inanamıyordu. "Bir yaşlının bir de ölen birinin telefon hatlarını kullanmış" dedi. "Bu bile bu adamın iyi niyetli olmadığını, baştan itibaren hesap kitap içinde olduğunu gösterir. Bir de bu adam üç yıl bizim şubenin müdürlüğünü yapmış. Yazıklar olsun."

"Sansar'ın yıllarca yakalanamamasının bir nedeni de bu adamlar olabilir" dedi başkomiser.

"Kesinlikle" dedi şube müdürü. "O zaman bu Sansar denen adam, bizim şubeyi müdür veya emniyet amiri düzeyinde her zaman izlemiş oluyor."

"Evet. Daha alt düzeyde de izlemiş olabilir."

"Anlaşıldı" diyen şube müdürü, "Tevfik Hamurcu konusunu senin dışında kimler biliyor?" diye sordu.

"Erol, Faruk ile Metin ve ekibi."

"Tamam, başka hiç kimse duymasın."

"Emredersiniz. Hepsini uyardım zaten."

Başmüdüre bilgi verme konusu bir türlü açılmıyordu. Bunu kendisinin yapması gerektiğine karar veren başkomiser, "Efendim, konuyu başmüdürle konuşacak mısınız?" diye sordu.

"Elbette ama pazartesi konuşurum artık."

"Efendim, birkaç gün sonra konuşsanız olur mu?"

"Neden?"

"Soruşturma açılır müfettiş atanırsa, Sansar'ı yakalamamız ve Nikos'u bulmamız biraz gecikebilir diye düşünüyorum."

Başkomiserin sıkıntısını anlamıştı şube müdürü. "Merak etme, durumun biraz kritik olduğunu anlatır, birkaç gün süre de isterim" dedi.

Başkomiserin üzerinden çok büyük bir yük kalkmış gibiydi. "Çok teşekkür ederim efendim" dedi.

"Bundan sonraki planınız ne?"

"Nikos ve Sansar'ı aramaya devam edeceğiz."

"Tamam, kolay gelsin."

İzin isteyip şube müdürünün odasından ayrılan başkomiser, kendi odasına döndükten sonra Metin'e telefon açarak, "Sorun biraz çözüldü gibi" dedi.

"Çok iyi" dedi Metin. "Efendim, burada da çok önemli bir gelişme var."

"Ne?"

"Erdal Tuncer her an yakalanabilir. Kullandığı yeni cep telefonu hattı tespit edildi. Hattın takılı olduğu cep telefonu şu an Kadıköy'de bir yerden anlık sinyal veriyor."

82

Yaklaşık bir saattir vadi yamacında havanın kararmasını bekleyen Nikos, aşağıdaki derenin kıyısında bir hareket fark etmişti. Bir kayanın arkasına saklanıp aşağıyı gözetlemeye başladı. Derenin kenarında gördüğü şey bir geyikti. Hüzünle gülümseyerek, "Gerçek olmadığını biliyorum" diye mırıldandı. Nikos sık sık halüsinasyon gördüğünü, normal biri olmadığını kabullenmişti artık. Geyik bir süre sonra vadinin yukarısına doğru gitmeye başladı. Nikos'un aklına bir fikir gelmişti aniden. "Burada böyle boş boş oturacağıma aşağı inip geyiğin gerçek olup olmadığına bakar, vadide yeraltı köyünü ararım. Kasabaya da hava iyice karardıktan sonra giderim" diye düşünüp aşağı doğru koşmaya başladı.

Kısa sürede vadi tabanına inip geyiğe yetişti. "Tanrım! Nasıl hayal olur bu?" diye mırıldandı. Geyik onu görünce ürktü ve derenin yukarısına doğru koşmaya başladı. Nikos da onun arkasından koştu. Bir süre sonra çok yorulmuştu, ellerini dizine koyup nefesini toplamaya çalıştı. Geyiğe ve çevreye bakarken, buranın tarifte anlatılan yere çok benzediğini fark etti bir anda. Çok heyecanlanmıştı. Hemen montunun cebindeki kâğıdın fotokopisini çıkarıp okudu. "Evet, anlatılan yer burası olabilir" diye düşündü. Ancak hâlâ belirsizlik vardı.

Nikos nedenini bilmiyordu ama geyiği takip ettikçe yeraltı köyünü bulma ihtimalinin arttığını hissediyordu. Ancak onu göremiyordu artık. Yukarıya doğru koşmaya başladı. Kısa süre sonra sırtında küçük bir ot çuvalı taşıyan bir köylü kızı gördü. Yanına yaklaşınca, "Çok özür dilerim, rahatsız ediyorum" dedi.

Biraz şaşırmış görünen köylü kızı, "Buyurun" dedi.

"Az önce buralarda bir geyik gördünüz mü?"

"Hayır. Buralarda geyik olmaz ki" dedi köylü kızı.

"Az önce gördüğümü sanmıştım ama yanılmışım galiba."

"Yabancısınız. Geyik aramaya mı geldiniz buraya?"

Kızın çok güzel olduğunu düşünen Nikos, "Hayır. Kapısının önündeki bir kayada M harfi kazılı olan bir mağara arıyordum aslında" dedi.

"Ben hiç görmedim ama annem buraları çok iyi bilir. Benimle gelip ona sorabilirsiniz. Evimiz hemen yakında."

"Tamam" diyen Nikos onu takip etti. Vadi yamacındaki eve ulaştıklarında hava kararmıştı artık. Kız eve girdi. Nikos da kapıda beklemeye başladı.

Bir-iki dakika sonra kapıya çıkan yaşlı bir kadın, "Buyurun, ne soruyorsunuz?" dedi.

"Rahatsız ettim, kusura bakmayın" dedi Nikos. "Kapısının önündeki kayada M harfi kazılı olan büyük bir mağara arıyordum. Mağaranın içinde çok eski bir kilise varmış."

"Evet, önünde öyle bir kaya olan bir mağara biliyorum."

Nikos heyecanlanmıştı birden. "Nerede? Rica etsem yerini gösterir misiniz" diye sordu.

"Hava kararır. Yarın gösteririm artık."

"Bugün olmaz mı?"

"Hayır. Biraz uzakta, hem karanlıkta yeri bulamam."

Nikos'un heyecanı yatışmıştı. "Anlıyorum" dedi. "Ben şimdi kasabaya gideyim, yarın sabah gelirim."

"Nasıl gideceksin, araç bulamazsın bu saatte."

"Sorun değil, yürürüm."

"Şivene bakılırsa buralardan değilsin. Nerelisin sen?"

"İstanbul."

"Kasabada nerede kalıyorsun?"

"Bir pansiyonda" diye yalan söyledi Nikos.

"Bak, istersen burada da kalabilirsin, kasabadaki pansiyonlardan daha az ücret alıyoruz" dedi yaşlı kadın.

Nikos anlamamıştı. "Nasıl?" diye sordu.

Hafifçe gülümseyen yaşlı kadın, "Buralarda herkes biraz pansiyoncudur. Bu tip durumlar için bir odamız her zaman hazırdır. Bakabilirsin, otel odası gibi yaptık" dedi.

Biraz tuhafına gitse de burada kalma fikri aklına yatıyor gibiydi Nikos'un. Ama kararsızdı. Bunu fark eden yaşlı kadın, "Çekinme, içeri geçip odayı kontrol edebilirsin" dedi.

Birlikte eve girdiler. Eliyle işaret eden yaşlı kadın, "Şu karşıdaki oda" dedi.

Kısa süre içinde odaya bakıp salona geri dönen Nikos, "Tamam, kalıyorum" dedi. Odanın parasını ödedikten sonra da yaşlı kadının karşısındaki kanepeye oturdu.

"Karnın açsa kızım sana yiyecek bir şeyler de hazırlar. Tabii oda fiyatından ayrı" dedi yaşlı kadın.

"Sandviç ve ayran alabilirim."

Kızına yiyecekleri hazırlamasını söyledikten sonra Nikos'a dönen yaşlı kadın, "Şu geyik konusu ne? Kızıma geyik görüp görmediğini sormuşsunuz" dedi.

"Aşağıda bir geyik gördüm veya gördüğümü sandım."

"Kayıp mı olmuştun ki?"

"Anlamadım?"

"Geyikler saf, temiz ve mübarek hayvanlardır. Kaybolmuş insanlara görünerek, onlara yol gösterdiklerine inanılır."

Nikos meraklanmıştı. "Nasıl yani?" diye sordu.

Yaşlı kadın eski geyik hikâyelerinden söz etti biraz.

Bir süre sonra genç kız ekmek arasında peynir, domates, biber olan bir sandviç ve bir bardak ayran getirdi. Kısa sürede sandviçi yiyip ayranı içen Nikos'un karnı doymuş, üzerine bir ağırlık çökmüştü.

"Çok yorgun ve uykusuz görünüyorsun. Rahat otur, uzat ayaklarını" dedi yaşlı kadın.

Önce biraz çekinen Nikos, kadının ısrarı üzerine ayaklarını uzatıp başını kanepenin başlığına yasladı.

Yaşlı kadın, kim olduğuna, ne iş yaptığına dair birçok soru sordu. Ona kısa kısa cevaplar veren Nikos uyudu uyuyacaktı ama biraz daha direnmesi gerektiğini düşünüyordu.

"Çantanı hiç yanından ayırmıyorsun. Hazine falan mı var içinde?" dedi yaşlı kadın.

Nikos bir anda ürperdi. Başını kaldırmak, ayaklarını toplamak, hatta ayağa kalkmak istedi ama yapamadı bunların hiçbirini. Tekrar denedi, yine yapamadı. Vücudunu kontrol edemiyordu artık, ne olduğu, bundan sonra neler olabileceği aklına gelince panikledi ama çok geçti. Düşüncelerinden başka hiçbir şeyi kendine ait değildi sanki. "Sandviçe veya ayrana uyuşturucu katıldı herhalde" diye tahminde bulunan Nikos, "Neden bunların olabileceğini öngöremedim?" dedi içinden. "Dünyada benim kadar akılsız, saf, salak biri daha yoktur herhalde." Tüm zihni pişmanlıklarla, kendini suçlamalarla dolmaya başladı. "Herkesten sakladığım yeri neden güzel bir köylü kızı görünce söyledim. Onun peşine takılıp buraya geldim. Ne kadar aptalım, neden aradığım yeri yaşlı kadına sordum. Böyle bir soru karşısında define aradığımı düşünmez mi kadın? Neden bu kadar akılsız, tedbirsiz davranıyorum hep? Neden bu kadar çabuk güveniyorum, inanıyorum insanlara? Çantamı karıştırıp yer tarifi kâğıdını bulurlar ve asla sağ bırakmazlar beni burada" diye düşündü. Arka arkaya kötü şeyler geliyordu aklına. Her şey birbirini çağrıştırıyor, tüm hayatı gözünün önünden geçiyordu. Tüm zaafları, hataları, korkuları ardı ardına geliyordu aklına. Yoğun bir duygusallık çökmüştü üstüne bir süre sonra. Kendine acıma duygusu da hemen peşinden geldi. Ağlamaya başladı. "Evet, buraya kadarmış" diye düşündü. "Tüm emeklerim boşa gitti. Dedemin özenle sakladığı

şeyleri kaybettim, onun istediklerini yapamadım. Yirmi yedi yaşında akılsız biri olarak tamamladım hayatı."

Bu sırada yaşlı kadın bir şeyler söylüyordu. Nikos, dikkatini verince onun, "Sonuna geldin, yol burada bitiyor" dediğini anladı. Şaşırmamış, kabullenmişti bunu. "Evet geri zekâlı çocuk, yolun sonuna geldin" dedi içinden. "Hayalinde gördüğün geyiğin peşine düşüp buralara gelirsen sonun böyle olur."

Son bir defa gözlerini açmak istedi. Kirpiklerini çok zor aralayabildi. Etraf iyice kararmıştı. Bir şeyler söylemek istedi ama inliyor gibi çok cılız bir ses çıkarmaktan ibaretti bu sadece. "Tüm bunlar kötü bir şaka, birazdan uyuşturucunun etkisi geçecek, diye düşünmek ne güzel olurdu ama hayır, böyle olmayacak" dedi içinden. Bunun tipik bir uykuya geçiş olmadığını, artık hiçbir organını kontrol edemediğini biliyordu. Kısa bir süre sonra görme ve işitme duyuları da kaybolmuş, düşünemez olmuştu artık ve bunun ne anlama geldiğini biliyordu: "Ölüm."

83

Akşam iyice ilerlemişti. Sorgu odasında Erdal Tuncer ile baş başa kalan başkomiser, "Birer çay içelim mi?" dedi.

"Hayır" diye cevap verdi Erdal.

Yaklaşık iki saat önce, Erdal'ın Özgür isimli bir arkadaşının cep telefonu hattının HTS raporu incelenirken, dün akşam gelen bir arama dikkat çekmişti. İki hat arasında daha önce hiç görüşme yapılmamıştı. Bunun üzerine arayan hat için HTS raporu alınmış ve sonu 42 ile biten bu hattın iki gün önce satın alındığı tespit edilmişti. Ancak hattın sahibi Erdal Tuncer değildi. Erdal başkasının hattını kullanıyor olabilirdi. Bu durumda da sonu 42 ile biten hattın sahibinin ikinci bir hattının olma ihtimali vardı. Telefon şirketiyle bağlantıya geçilmiş, sonu 16 ile biten ikinci hat tespit edilmişti. Hemen ardından bu ikinci hat ile Erdal'ın eski hattı arasında görüşme olup olmadığı incelenmiş ve ikisi arasında yirmiye yakın görüşme yapıldığı görülmüştü. Bunun üzerine sonu 42 ile biten hattın Erdal tarafından kullanıldığına kanaat getirilmiş ve hattın sinyal izlemesine geçilmişti. Yaklaşık yirmi dakika içerisinde de mobil baz istasyonu kullanılarak telefonun bir birahaneden sinyal verdiği tespit edilmişti. Aykut hemen birahaneye girmiş ve Erdal'ı görmüştü. Kısa süre sonra dışarı çağrılan Erdal gözaltına alınmış, başkomiserin talimatıyla kaçakçılık şubesine getirilip sorgu odasına alınmıştı.

Sorguya önce Metin ve kıdemli bir polis başlamıştı. Başkomiser ve Erol durumu izleme odasından takip ediyorlardı. Erdal'ın sorulara cevap vermediğini gören başkomiser, sorgu odasındaki Metin'e telefon açarak, "Yer değişelim, onunla benim konuşmam gerekiyor galiba" demiş ve sorgu odasına geçmişti.

"Merak etme, çayımız zehirli değildir" dedi başkomiser.

Rahat görünüyordu Erdal. "Çay ısmarlayarak beni konuşturacağını mı sanıyorsun?" dedi.

"Hayır, ortam biraz yumuşasın istiyorum."

"Seninkiler hapis tehdidiyle benden bir şeyler öğrenebileceklerini sandılar. Şimdi de sen iyi polisi oynayarak bunu yapacaksın herhalde ama boşuna uğraşıyorsunuz. Ben Nikos'un nerede olduğunu bilmiyorum."

"Yalan söylemeyi beceremiyorsun."

"Hayır, söylemiyorum."

"Bak Erdal. Nikos'un hayatı çok büyük bir tehlikede. Bu işin şakası yok. Biz burada çene çalarken belki de şu an ona işkence ediliyordur. Her an öldürülebilir. Şimdi iyi dinle beni. Sonra onun yerini söyleyip söylememek vicdanına kalmış."

"Tamam, dinliyorum."

"Nikos'un dedesi Alexis otuz üç yıl önce tarihi bir İncil'in peşine düştü. Bu İncil dünyanın ilk İncil'iydi ve çok değerliydi. Mafya İncil'i Alexis'ten almak istiyordu, adam direndi ve mafya tarafından öldürüldü. Şimdi de Nikos aynı İncil'in peşine düştü. Mafyanın bundan haberi oldu ve Nikos'u takip etmeye başladılar. İncil'in elinden alınacağını ve öldürülebileceğini düşünen Nikos onları atlattı. Ama senin sayende mafya Nikos'u buldu."

"Benim sayemde mi?"

"Evet" dedi başkomiser. "Topal Yorgi'yi elinden kaçırdın, mafya da onu buldu."

"Hayır, bu yanlış. Topal benim yanımdan kaçıp polislere sığındı. Gözlerimle gördüm."

"Doğru ama şüpheli olan Yorgi değil, sendin. Polisler seni kovalayayım derken onu ellerinden kaçırdılar."

Çok şaşırmış görünüyordu Erdal. "Sonra da mafyaya mı yakalanmış?" dedi.

"Evet" dedi başkomiser. "Mafya, Topal Yorgi'yi konuşturup Nikos'un nerede olduğunu öğrenmiş. Şimdi mafya Nikos'un nerede olduğunu biliyor ama biz bilmiyoruz. Lütfen onun nerede olduğunu söyle bize."

Arkadaşı Nikos'un verdiği görevi yerine getiremediğini düşünen Erdal'ın direnci kırılmış gibi görünüyordu biraz.

"Bak Erdal" diye devam etti başkomiser. "Nikos ile iki defa konuşmuştum. Onunla iyi arkadaş olduğunuz belli. Kötü zamanlarında onun hep yanında olduğunu, önceki hafta onu evine aldığını, paketleme işi bulduğunu biliyorum. Sana çok minnettardır. Çok iyi bir çocuk. Onun tipik zengin çocuklarına benzemediğini biliyorum."

"Evet, çok iyi insandır."

"Sen de iyi bir insansın. Onun nerede olduğunu söylemezsen veya geç söylersen ve Nikos bu sırada öldürülürse bunun vicdani ağırlığı emin ol seni mahveder."

Erdal'ın söyleyeceği şeyler ağzına gelip gidiyordu sanki. Başkomiser biraz susmayı tercih etti.

Bildiği şeyi polislere söylemenin artısını eksisini tartıyor gibiydi Erdal. Derin bir nefes alıp verdikten sonra, "Nikos Aksaray'a gitti" dedi.

Çok şaşırmıştı başkomiser. "Aksaray'a mı?" dedi.

"Evet, vilayet olan Aksaray'a."

"Neden?"

"Topal ile beraber bir yer tarifi kâğıdı bulmuşlar. Bu kâğıtta şu eski İncil'in Aksaray'da bir yerde saklı olduğu yazıyormuş. Nikos şimdi oraya, İncil'i bulmaya gitti. "

Başkomiser şaşkındı. "Nikos'un dedesinin otuz üç yıl önce Aksaray'a gidip tarihi İncil'i bulduğu söyleniyordu, bu doğru değilmiş demek ki" dedi.

"Evet. Nikos dedesinin yapamadığı şeyi yapmaktan bahsediyordu" dedi Erdal.

"Neymiş bu?"

"İncil'i bulup dünyaya tanıtmak."

"Anladım. Aksaray'ın neresinde saklıymış bu İncil?" diye sordu başkomiser.

"Söylemedi."

"Topal Yorgi'ye söylemiş midir?"

"Söylememiş galiba, o da bana soruyordu çünkü."

"Ne zaman, nasıl gitti Aksaray'a?"

"Perşembe günü. Benim kiraladığım bir arabayla gitti" dedi Erdal. Ardından da kiraladığı arabanın marka, model ve plakasını söyledi.

"Nikos yeni bir telefon hattı mı aldı?"

"Evet. Cep telefonumu sizinkiler aldı, geri verirseniz rehberden Nikos'un yeni numarasını söyleyebilirim."

Topal Yorgi'nin her şeyi Sansar'a anlatmış olabileceği aklına gelen başkomiser daha fazla zaman kaybetmeden bir şeyler yapılması gerektiğine karar vermişti. Ayağa kalkıp, "Çok teşekkür ederim Erdal. Şimdi bizim yapmamız gereken işler var. Seni bir-iki gün burada özel bir odada misafir edeceğiz" diyerek sorgu odasından çıktı. Dinleme odasından çıkan Erol ve Metin kapıya gelmişlerdi. "Duydunuz mu?" dedi başkomiser onlara.

"Evet efendim" dedi polisler.

"Hemen Aksaray'a gitmemiz gerekiyor" dedi başkomiser.

Üçü birlikte başkomiserin odasına doğru yürümeye başladılar. Erol şaşırmış görünüyordu biraz. "Aksaray kocaman bir yer. Nikos'u nasıl bulacağız orada?" dedi. "Telefonu büyük ihtimalle kapalıdır. Sadece kullandığı arabayı arayarak onu bulmamız çok zor olur."

Başkomiser kafasındakileri toparlamış görünüyordu. "Sansar üzerinden bulmamız gerekiyor onu" dedi.

"Nasıl?" diye sordu Erol.

"Sansar, Alexis Buğdaycıoğlu'nun İncil'i Aksaray'da bulup İstanbul'a getirdiğini sanıyordu, değil mi?"

"Evet."

"Ama şimdi onun İncil'i bulamadığını ve İncil'in hâlâ Aksaray'da bir yerde saklı olduğunu Topal Yorgi'yi konuşturarak öğrenmiş olabilir, değil mi?"

"Evet ama Aksaray'ın neresinde olduğunu öğrenemez. Çünkü Topal Yorgi de bilmiyormuş bunu."

"Aynen. Bu durumda, Nikos'u Aksaray'ın neresinde arar Sansar?" diye sordu başkomiser.

"Neresinde?"

"Mafya, otuz üç yıl önce İncil'i bulan Bilal Şenyurt'u zorla İstanbul'dan Aksaray'a götürüp İncil'in devamının saklı olduğu yeri göstermesini istemişti, değil mi?"

"Evet" dedi Erol. "Ama Bilal bir yerde onların elinden kaçmış ve sonra soğuktan donarak ölmüştü."

"İşte" dedi başkomiser. "Bilal'in kaçtığı o yerde Nikos'u arayacaktır Sansar."

"Sansar orayı biliyor ama biz bilmiyoruz bunu."

"Doğru, mafyanın elinden kaçtığı yeri bilmiyoruz ama Bilal'in donmuş cesedinin nerede bulunduğunu biliyoruz. Daha doğrusu öğrenebiliriz."

"Nasıl, kimden?" diye sordu Erol.

"Jandarmadan."

"Bizdeki gibi jandarmada da eski dosyalar kayıptır."

"Tamam. Biz de Bilal'in akrabalarından öğreniriz o zaman bunu" dedi başkomiser.

"Akrabalarını nasıl bulacağız?"

"Bilal'in nüfus kayıtlarından."

"Tabii ya!" dedi Erol. "Bunu nasıl düşünemedim."

Hemen cep telefonunda kayıtlı savcılık ve asayiş defter fotoğraflarını açan başkomiser, "Bilal Şenyurt, Niğde ili, Aksaray ilçesi, Güzelyurt Köyü nüfusuna kayıtlı" dedi.

"Cesedinin bulunduğu yeri akrabalarından öğrendikten sonra o bölgenin yakınlarında araştırma yaparız."

"Evet" dedi başkomiser.

O âna kadar pek konuşmayan Metin telefonuna bakarak, "Efendim, 1989 yılında Aksaray il olunca Güzelyurt köyü de ilçe yapılmış, polis teşkilatı da var" dedi.

"Bu daha da iyi" dedi başkomiser. "Bilal'in akrabalarını bu akşam bile bulabiliriz."

84

Bir kadının söylediği çok tuhaf bir şarkıyla uyandı Nikos. Gözlerini açmaya çalıştı ama yapamadı. Çok korkmuştu. Ne olduğunu anlamaya çalışırken şarkı birden kesildi. Hemen ardından da, "Nihayet uyandın, neredeyse bir saattir seni bekliyorum" dedi bir kadın sesi.

Kalp atışları hızlanan Nikos, "Ne! Melekler mi konuşuyor?" dedi içinden ama çok tanıdık gelmişti bu ses ona.

"Tıpkı ihtiyarlar gibisin, yemeği yiyip sıcak bir yer bulunca hemen uyuyorsun" dedi kadın.

Biraz yankı yapıyor olsa da bu sesin akşam evine geldiği yaşlı kadına ait olduğunu anlayan Nikos'un içini büyük bir sevinç dalgası kapladı. "Ölmemişim, öldürmemiş kadın beni" diye düşündü. Oturmak, ayağa kalkmak istedi ancak parmaklarını bile kıpırdatamadı. Korkmaya başlamıştı yeniden. "Tanrım! Neler oluyor!" dedi içinden.

"Korkma" diyen yaşlı kadın tuhaf şarkısına yine başladı.

Kirpiklerinin arasından az da olsa çevreyi görebiliyordu Nikos artık. Çok karanlıktı etraf ama karışık bir ışık dalgası gelip gidiyordu bazen. Bir yerlerde küçük bir ateş yanıyordu sanki. Onun verdiği ışık ara sıra etrafın görünmesine, hareketli gölgeler oluşmasına neden oluyordu. Sert bir zeminde sağ tarafına dönmüş bir şekilde uzandığını anlayan Nikos, yavaş yavaş hissetmeye başladığı sağ el parmak uçlarıyla yeri kontrol etti. Uzandığı yer toprak veya kumlu bir beton zemine benziyordu. Çok şaşıran Nikos, nerede olduğunu anlamak için etrafa baktı ama bir tane bile eşya göremedi.

Şarkısına ara veren yaşlı kadın, "Hâlâ korkuyor musun yoksa?" diye sordu.

Fiziksel olarak biraz daha güçlenmiş olan Nikos, "Tamam, konuşan kişi yaşlı kadın ama o kadar eşya nereye kayboldu?" diye düşündü. Hiçbir cevap bulamadı bu soruya, bir süre sonra, "Beni evlerinde uyuttuktan sonra başka bir yere mi getirdiler yoksa?" diye sordu içinden. Benzer şeyleri İstanbul Şile'deki mağara ve şifacı kadının evi hakkında da düşündüğü aklına gelince, "Burası da bir mağara olabilir mi?" diye bir daha baktı etrafa. Duvarların bazı yerlerinin daha karanlık olduğu dikkatini çekti sadece. Buna bir anlam veremeyen Nikos, ışığın ara sıra gelip gitmesi nedeniyle, bulundukları yerin üzerinde herhangi bir tavan olup olmadığını da anlayamadı. Ama yaşlı kadının sesinin yankı yaptığını anlayınca bulunduğu yerin kapalı bir alan olduğunu tahmin etti.

Bu arada yaşlı kadın ateşi biraz daha güçlendirmiş ve tuhaf şarkısına yeniden başlamıştı.

Etrafı daha iyi görmeye başlayan Nikos, "Evet evet, burası bir ev falan değil, bir mağara gibi" dedi içinden. Bu tespit ürpermesine, kalp atışlarının yeniden hızlanmasına neden olmuştu. "Tanrım! Neler oluyor yine?" dedi içinden. Mağaranın insanların bilinçaltının sembolü, rüyaların da bilinçaltının yansıması olduğu ile ilgili okudukları gelmişti aklına. "Şu an bir rüyanın içinde miyim yoksa?" diye geçti içinden.

Şarkı söylemeye bir kez daha ara veren yaşlı kadın, "Kutluyorum seni" dedi. "Kendi mağaranın derinliklerine girip kendi özünü aramaya, kendini bilmeye başladın. Kendi aklının ve kendi hislerinin gösterdiği yolda gitme cesareti gösterdin."

Çok şaşırmıştı Nikos. "Bu kadın benim kendini bilme konusuyla ilgilendiğimi biliyor olabilir mi?" diye düşündü ama kısa bir süre sonra, "Hayır hayır, böyle bir şeyi bilmesi mümkün de-

ğil. Bu bir rüya. Kadının söylediğini sandığım şeyler de benim kendi zihnimin ürettiği düşünceler" dedi içinden.

"Her zaman yüksek hayallerin olsun ve onları gerçekleştirmek için elinden geleni yap. Ondan sonra bütün geyikler, kurtlar, kuşlar ve tabiattaki her şey hayalini gerçekleştirmen için yardım eder, yol gösterir sana."

Garip bir rüyanın içinde olup olmadığından hâlâ emin olamıyordu Nikos ama yaşlı kadının ses tonu ve konuşma tarzı çok tanıdık geliyordu ona. Daha önce dinlemişti bunları sanki. İyice kulak verdi ona.

Yaşlı kadın konuşuyor, konuşmadığı zamanlarda davul çalıp şarkı söylüyordu.

Davul sesi tereddütlerini iyice gidermiş gibi görünüyordu Nikos'un. "Evet evet, bu onun sesi" dedi içinden. Ama hemen ardından, "Tanrım! İki insanın sesi nasıl bu kadar birbirine benzer?" diye sordu. Gözlerini iyice açıp altı-yedi metre ilerisindeki ateşin yanında oturan kadına bakınca, onun aslında İstanbul Şile'deki mağarada gördüğü Şaman kadın olduğunu anladı. Tüm vücudu ürpermiş, kalp atışları hızlanmıştı. "Şile'den buraya kadar beni takip mi etti? Buralı yaşlı bir kadın gibi mi çıktı karşıma?" diye düşündü. Kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi çarpan Nikos, gördüğünden emin olmak istiyordu. Uzandığı yerden aniden doğrulup çok daha dikkatli baktı kadına. Yanılmamıştı. Ateşin hemen yanında oturan ve başında büyük bir geyik boynuzu olan, üzerinde de birçok bez ve zil bağlanmış tuhaf bir ceket bulunan kişi Şaman kadındı.

Nikos çok büyük bir şaşkınlık ve korkuyu aynı anda hissediyordu. "Tanrım, bu o! Nasıl olur bu?" dedi içinden.

Şamanlar hakkında Murat Hoca'nın anlattıkları aklına gelmeye başlamıştı. "Tamam, Şamanların olağanüstü yetenekleri olabilir ama burada ne işi var onun, neden peşimden buraya geldi?" diye mırıldandı.

Bu sırada yan tarafta bir hareketlenme oldu, hemen o tarafa doğru dönen Nikos, gördüğü kişinin kendini akşamüstü buraya getiren köylü kızı olduğunu, daha dikkatli baktığında da onun aslında Şile'de gördüğü Şaman kadının torunu Ceren olduğunu anladı. Çok şaşkındı. "Aman Tanrım! Neler oluyor?" diye mırıldandı.

Gülümseyen Şaman kadın, "Neden şaşırdın? Tahmin etmeliydin aslında" dedi.

Tekrar Şaman kadından tarafa dönen Nikos, onun bu kez kocaman boynuzları olan bir geyiğe dönüşmüş olduğunu gördü. Bir anda ürkmüş ve çok korkmuştu. Hemen Ceren'in durduğu yere baktı, orada da bir geyik görünce bilinci bulanıklaşmaya başladı, ardından da bayıldı.

85

Akşam saat dokuza geliyordu. Başkomiser Selçuk ve Erol, yarın Aksaray'da nasıl bir program izleyeceklerini konuşuyorlardı. Kapıyı tıklayıp içeri giren Metin, "Efendim, Güzelyurt İlçe Emniyet Amirliğinden aradılar" dedi. "Bilal Şenyurt'un akrabalarını bulmuşlar. Dediklerine göre, Bilal'in cesedi Güzelyurt ilçesiyle Belisırma köyü arasında bir kavşakta bulunmuş."

"Tahmin ettiğimiz gibi" dedi başkomiser.

Yaklaşık iki saat önce Aksaray'a gidilmesi gerektiğine karar veren başkomiser, hemen şube müdürüne telefon açıp durumu anlatmıştı. Şube müdürü Aksaray'a gitme izni vermiş, başkomiser de hemen hazırlıklara başlamıştı. İlk olarak Aksaray Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğünü aramışlar, durumu kısaca anlattıktan sonra yarın sabah Aksaray'da olacaklarını, birlikte Nikos Buğdaycıoğlu ve Mehmet Semerci'yi aramaları gerektiğini söylemişlerdi. Ayrıca Güzelyurt İlçe Emniyet Amirliğine telefon açıp Güzelyurt nüfusuna kayıtlı Bilal Şenyurt'un akrabalarının akşamdan bulunarak, cesedinin tam olarak nerede bulunduğunun öğrenilmesini istemişlerdi.

Cep telefonuna gelen bir fotoğrafı açan Metin, "Efendim, Bilal'in cesedinin bulunduğu yer haritada tam olarak işaretlenmiş" dedi.

Metin'in telefonundaki fotoğrafa bakan başkomiser, "Belisırma köyüne daha yakın görünüyor" dedi.

"Evet efendim, cesedin bulunduğu yerle Belisırma köyü arası kuş uçuşu 4.3 kilometre."

"Bu durumda Güzelyurt'a takılmamak gerek. Bilal'in bu köyden kaçarken donmuş olma ihtimali de var."

"Evet efendim. Belisırma köyü hakkında internette araştırma yaptım. Bu köy Ihlara Vadisi içinde turistik bir yermiş. Köyde eski zamanlardan kalma kayaya oyulmuş birçok insan ve hayvan barınağı varmış. Bu barınaklarda depremlerin etkisiyle göçme ve uçmalar olunca köylüler vadi dışında bir yere taşınmış. Eski köyde şimdi sadece turistik faaliyetler yapılıyormuş. Köyün yakınlarında kayaya oyulmuş birçok tarihi kilise de varmış."

Tarihi kilise sözü başkomiserin bu köyle ilgili şüphelerini artırmıştı. Hemen bilgisayarında bir harita programını açıp kısa bir incelemeden sonra bir kâğıt çıkarıp büyükçe bir haç işareti çizdi. Uzun çubuğun bir ucuna Ihlara kasabası, diğer ucuna Selime kasabası yazdı. Kısa çubuğun bir ucuna Aksaray, diğer ucuna Güzelyurt yazdı. Çubukların tam çakışma noktasına da küçük bir çember çizerek Belisırma köyü yazdı.

Erol ve Metin merak etmeye başlamışlardı.

"Evet" dedi başkomiser sonunda. "Uzun çubuk Ihlara Vadisi. Ihlara kasabasından başlıyor, Selime kasabasında bitiyor. Toplam uzunluğu on dört kilometre. Belisırma köyü, Ihlara'dan dokuz, Selime'den beş kilometre uzaklıktaymış. Kısa çubuk ise Aksaray tarafından gelip Belisırma köyünde vadiye iniyor, sonra vadiden çıkıp Belisırma köyü yukarı mahalle ve Güzelyurt ilçesi tarafına doğru gidiyor. Bilal'in cesedinin bulunduğu yer de bu yol üzerinde."

"Şimdi kafamda canlandı" dedi Erol.

Haç işaretinin merkezindeki eski Belisırma köyünü gösteren başkomiser, "Bilal'in mafyanın elinden kaçtığı yer buralarda bir yer olmalı" dedi.

"Ben de böyle düşünüyorum" dedi Metin.

Kararını vermiş görünüyordu başkomiser. "Metin, şimdi Aksaray emniyetini bir daha ara" dedi. "Yarın eski Belisırma köyünde araştırma yapacağız. Çok gizli koduyla jandarmayla da bağlantıya geçsinler."

"Emredersiniz. Efendim, bu aradaş söylemeyi unuttum. Nikos'un kullandığı araba için yakalama emri çıkarttım."

"Tamam Metin. Sen şimdi şu işleri bir organize et. Biz de Aksaray'a gidecek bir ekip oluşturalım."

Metin odadan çıkmıştı. Erol'a dönen başkomiser, "Aksaray'a dört kişi gidelim diyorum" dedi. "Sen, ben, biri de Aykut olsun, dördüncüye kimi alalım?"

"Dinçer'i alalım. Konuyu iyi biliyor."

"Tamam. Sen ikisini bana gönder."

Erol odadan çıktıktan sonra, MİT Müfettişi Mert Şahin'i arayan başkomiser, akşamın bu saatinde rahatsız ettiği için özür dileyip, "Nikos, Aksaray vilayetine gitmiş, çok büyük ihtimalle Sansar da oraya gitti. Onları bulmamıza yardım eder misiniz?" diye sordu.

"Mehmet Semerci tüm Türkiye'de aranmaya başladı zaten" dedi müfettiş. "Aksaray bölgeyi ayrıca arayıp söylerim."

"Özellikle Belisırma köyü ve Ihlara Vadisi civarında araştırma yapmalarını söylerseniz memnun olurum."

"Tamam, aynen ileteceğim."

Başkomiser telefonu kapattıktan kısa bir süre sonra Erol, Aykut ve Dinçer odaya geldiler. Başkomiser kısaca durumu anlatıp, "Zorlama yok, gelmek istemiyorsanız söyleyin" dedi. Her ikisi de, "Geliyoruz" dedi. "Tamam, şimdi gidip hazırlık yapın. Çelik yelek, birkaç tüfek, dürbün falan alın."

"Emredersiniz" diyen polisler odadan çıktılar. Başkomiser, Belisırma ve Ihlara Vadisi'nin harita ve uydu görüntülerini incelemeye devam etti.

Yarım saat sonra odaya dönen Metin, "Efendim, az önce Aksaray emniyetinden aradılar" dedi. "Yarın sabah saat yediden itibaren kendilerinin ve jandarma ekiplerinin hazır olacaklarını söylediler."

"Çok iyi."

"Efendim bu arada, başmüdür yardımcısının kullandığı hat ve baz istasyonu incelemelerinde bizim çocuklar çok hızlı yol alıyorlar" dedi Metin. "Başmüdür yardımcısının ve Sansar'ın diğer telefon hatlarını her an tespit edebiliriz."

"Telefon numaralarını öğrendiğimizi biliyorlardır. Hat ve cihazları kullanmaya devam etmezler."

"Bence de etmezler ama çapraz bağlantılardan yeni hat ve cihazlar tespit edebiliriz."

"Deneyin bakalım ancak herkes ağzını çok sıkı tutsun."

"Emredersiniz" diyen Metin odadan çıktı. Kısa süre sonra Erol geldi. Birlikte Aksaray'da nasıl bir plan izleyeceklerini konuşmaya başladılar.

Saat gece yarısına gelirken bütün hazırlıklar tamamlanmıştı. Başkomiser ve üç polis, kaçakçılık şubesinin en yeni ve güçlü arabasını aldıktan sonra Aksaray'a doğru yola çıktılar.

86

Nikos sert bir zemin üzerinde uzanırken uyanmıştı. Sırt çantasını yastık yaptığını fark etti. Bayılmadan az önce gördüğü sahne aklına gelince korkuyla gözlerini açtı ama zifiri karanlıktı etraf. Çantasındaki fenerleri kullanmak aklına gelmeyen Nikos panikle ayağa fırladı. "Tanrım! Neredeyim?" diye mırıldanırken altı-yedi metre ilerisindeki küçük bir alanın, bulunduğu noktaya göre biraz daha aydınlık olduğunu fark edince çantasını alıp hızla yürüdü oraya doğru.

Bir insanın ancak eğilerek geçebileceği çok küçük bir kapı gibiydi burası. Eğilip kapıdan geçtiğinde biraz daha aydınlık bir yere, küçük bir odaya geldiğini anladı. Az da olsa rahatlamıştı. Buradan da başka bir yere kapı açılıyordu. Küçük kapıdan geçip üçüncü odaya girdi, burası daha da aydınlıktı. Buradan da başka bir yere kapı açılıyordu. Dördüncü odaya girdiğinde güneş ışığını fark etti. Sabah olduğunu anlamış, korkusu biraz daha azalmıştı. Yine de bir an önce dışarı çıkmak istiyordu. Çıkış kapısına doğru yürümeye başladı hızla.

Kapıdan başını dışarı uzattığında o kadar parlak bir güneş ışığıyla karşılaştı ki gözkapaklarını kısmak, sonra da tamamen kapatmak zorunda kaldı. Bu nedenle eşikten hemen sonraki yarım metrelik yükseklik farkını göremedi ve bir ayağı boşluğa düştü. Duvara tutunmaya çalışsa da düşmekten kurtulamadı. Sağ omzunun biraz ağrımasına rağmen hemen toparlandı. Ayağa kalkacakken gözkapaklarını açamadığını anladı. Açmaya zorlayınca hem yanma oluyor, hem de parlak beyaz bir perdeden başka hiçbir şey göremiyordu. Panikle gözkapaklarını birkaç defa daha açıp kapadı ama göremiyordu. Kör olduğu korkusu

diğer tüm korkuları bastırmıştı. Ellerini gözlerine götürüp biraz ovaladıktan sonra yavaş yavaş belirmeye başladı görüntüler.

Dizlerinin üzerinde görüşünün normalleşmesini bekleyen Nikos, bir uçurumun kenarındaki patika yolda olduğunu anladı. Hemen geri çekilip diğer tarafa döndü. Bu kez gördüğü şey, dimdik yükselen kanyon duvarı ve onun yüzeyinde ters U harfi şeklinde oyulmuş bir kapıydı. Nikos bunun az önce dışarı çıkarken düştüğü yer olduğunu anlamıştı. Kontrol etti ama kapı ve yakın çevresinde herhangi bir insan veya hayvan görünmüyordu. Yine de yerdeki çantasını alarak kapıdan sekiz-on metre uzaklaştı. Yer tarifi kâğıdı ve tarihi İncil yaprağının çalınmış olabileceği geldi aklına. Hemen sırt çantasını açıp içindekileri kontrol ettikten sonra derin bir nefes alıp verdi. Çantasındaki her şey yerli yerindeydi.

Korku ve paniği biraz azalan Nikos'un aklına, gece mağarada bayılmasına neden olan olaylar gelmişti. Kalp atışları yeniden hızlanmaya başladı.

"Yaşlı kadın önce Şile'deki Şaman kadına dönüştü, sonra bir geyiğe. Köylü kızıysa önce Ceren'e, sonra geyiğe dönüştü" diye mırıldandı. Hayretler içinde kalmıştı. "Tanrım! Nasıl olur böyle bir şey?"

Tuhaf bir korku içerisindeydi Nikos ama onların kendine hiç zarar vermedikleri aklına gelince korkusu iyice azaldı. Ancak şaşkınlığı artarak devam ediyordu hâlâ.

Gerçekte kimin kim ve ne olduğu konusunda kafası karışmıştı Nikos'un önce ama Murat Hoca'nın, "Şamanlar hayvan kılığına girip onlar gibi davranabiliyormuş" dediğini hatırlayınca, "Evet evet, onlar gerçekte Şamandı, geyik kılığına girerek yol gösterdiler bana" dedi içinden. "Dün ırmağın kıyısında yürürken geyik kılığında karşıma çıktı birisi. Önce kayboldu ama sonra tekrar göründü. Koşarak ama ben yoruldukça bekleyerek beni takip et der gibi yaptı. Normalde gitmeyi düşünmediğim ırma-

ğın yan koluna sapmamı sağladı." Arka arkaya şimşekler çakıyordu Nikos'un beyninde. "Dün ben şaşkınlıkla vadiyi izlerken kaybolmuştu" diye mırıldandı. "Akşamüstü genç bir köylü kızı olarak yeniden karşıma çıktı. Beni yaşlı kadının olduğu eve götürerek yine yol gösterdi." Şile'de yaşadıklarını düşündü. "Aman Tanrım! Şile'de bardan alıp anneannesinin yanına götürerek orada da yol göstermişti bana." Hemen ardından yine içi ürperiyordu Nikos'un. "Ya onun geyik boynuzu takan anneannesi Şaman kadın?" dedi içinden. Onun Şile'de ve dün akşam burada söyledikleri geliyordu aklına. "Tanrım! Asıl yol gösterci oymuş aslında" diye mırıldandı. "Karalıktan çıkma, kendimi bilme, özümü bulma, aydınlanma yolumu hep o göstermiş. Hatta nereden başlayacağımı bile o söylemiş."

Son kırk günde yaşadığı şeyler bir bir geliyordu Nikos'un aklına. "Kadıköy dalgakıranda tam intihar edecekken basit mantık soruları sorarak beni hayata döndüren siyah paltolu adam da onlardan biriydi belki de" diye mırıldandı.

Nikos başına gelenleri çözmüş gibi görünüyordu. "Onlar, tabiattaki ruhlarla iletişime geçme yeteneğine sahip birer Şamandı" diye karar verdi. "Tabiatın en saf temsilcisi olan geyiklerin kılığına girerek yol gösterdiler, yardım ettiler bana ama ben kendi ölümümü ve onları görene kadar anlayamadım bunu."

Murat Hoca'nın anlattıklarını hatırlamıştı yine. "Belki dedelerimin, ninelerimin, atalarımın ruhlarıyla da iletişim halindeydiler ve onların isteği üzerine yardım ettiler bana" dedi içinden. Bunu der demez aklına başka bir şey gelmiş ve tüm vücudu ürpermişti yeniden. "Belki de onlar, bizzat şaman atalarımın ruhlarıydı ve geyik kılığına girerek yardım ettiler, yol gösterdiler kaybolan torunlarına" diye mırıldandı.

Çok duygulanmış, gözleri dolmuştu. Hem Ceren hem de Şaman anneannesi gözünün önüne geldi. Teşekkür etme arzusu geçiyordu içinden. Bir daha görmek istedi onları. "Şimdi nere-

deler, nereye gittiler acaba?" diye mırıldanarak etrafa baktı ama hiçbir şey göremedi. Buna rağmen tuhaf bir huzur ve güven duygusu kaplamıştı içini.

Nikos olanları anlamış görünüyordu ama dün akşamdan itibaren yaşadığı şeyler inanılması mümkün olmayan fantastik bir rüya gibi geliyordu ona. Bundan da rahatsız değildi. Bir süre sonra fiziksel olarak da iyice güçlenmiş olduğunu hisseden Nikos, "Şimdi sıra geldi dedemin yarım kalan işini tamamlamaya" diye mırıldandı. Çantasını sırtına taktıktan sonra yamaçtaki patikadan yürümeye başladı. Daha yüz metre bile gitmeden üzerine M harfi kazınmış olan büyük kayayı ve onun hemen karşısındaki yeraltı köyünün giriş kapısını gördü.

87

Pazar günü sabah saat sekizi geçmişti. Eski Belisırma köy meydanında etrafa bakıyordu Başkomiser Selçuk. Eskiden kanyon tipli vadinin yamaçlarında kurulmuş olan köy, şimdilerde Melendiz Irmağı'nın her iki tarafındaki otantik restoranlardan ibaretmiş gibi görünüyordu.

Başkomiserin yanına gelen Jandarma Yüzbaşısı Tuncay Uzunca, "Etraf çok sakin" dedi.

"Evet" dedi başkomiser. "Üç-beş garsondan başka kimse görünmüyor ortalarda."

Başkomiser ve ekibi saat gece yarısına yaklaşırken İstanbul'dan yola çıkmışlar ve sabah saat yedi sıralarında Aksaray merkeze gelmişlerdi. Aksaray Emniyet Müdürlüğüne gidip iki araçlı ve altı memurdan oluşan ve kısaca KOM denilen Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğü polisleriyle buluşmuşlardı. Üç ekip zaman kaybetmeden yola çıkarak Aksaray çıkışında büyük bir minibüste bekleyen on dört kişilik jandarma birliğiyle buluşup Belisırma köyüne nasıl gireceklerini planlamışlardı. Yaptıkları plana göre; yüzbaşının birliği Güzelyurt ilçesinden gelecek jandarma devriye ekibiyle beraber doğu, polisler ise batı tarafından köye girecekti. Hemen hareket edilmiş, kırk beş dakika kadar sonra eşzamanlı olarak eski Belisırma köyüne girilmişti. Plan çerçevesinde bazı polis ve jandarmalar köyün giriş çıkışlarını tutarken bazıları da araştırma için vadi içerisine dağılmışlardı.

Şimdi başkomiser ve yüzbaşı köy meydanında konuşurken, jandarma devriye komutanı Astsubay Çetin hızlı adımlarla yanlarına geldi. Onu başkomiserle tanıştıran yüzbaşı, "Çetin bu bölgede definecilere göz açtırmıyor" dedi.

"Sağ olun komutanım" diyen Astsubay Çetin birkaç metre gerisinde bekleyen adamı işaret ederek, "Belisırma köyü muhtarını getirdim" dedi.

"Kusura bakmayın, rahatsız ettik" dedi başkomiser ona.

"Ben de buraya gelmek üzereydim zaten" dedi elli yaşlarında görünen muhtar.

"Birkaç gündür buraya veya yukarı mahalleye gelip genç birini soran kişiler oldu mu?" diye sordu başkomiser.

"Hayır" dedi muhtar.

"Aşağı yukarı otuz yıl önce buralarda Güzelyurtlu birinin soğuktan donarak öldüğünü duydun mu?"

"Evet, duymuştum ama nasıl olduğunu pek hatırlamıyorum" dedi muhtar. Hemen ardından da ırmak kıyısındaki bir lokantayı işaret ederek, "Dayım hatırlar" dedi.

Başkomiser, Erol, muhtar ve devriye komutanı Astsubay Çetin birlikte otantik lokantanın önüne gittiler. İçeri giren muhtar bir-iki dakika sonra yetmiş yaşlarında gösteren bir adamla beraber kapıya çıktı.

"Özür dileriz, rahatsız ettik" dedi başkomiser. "Aşağı yukarı otuz yıl önce Güzelyurtlu biri buralarda soğuktan donarak ölmüş müydü?"

"Evet, jandarma herkesi sorgulamıştı" dedi lokantacı.

"Olay nasıl olmuş, hatırlıyor musunuz?"

"Güzelyurtlu bir adam ve arkadaşları buralarda bir define buluyorlar. Ama aralarında tartışma çıkıyor. Güzelyurtlu, arkadaşlarının yanından kaçıyor. Şimdikilerin barınak dediği bir mağaraya giriyor, mağaranın hava deliğinden yukarı, ovaya çıkıp kaçıyor. Arkadaşları bizim yukarı mahalleye gelip arıyorlar onu. Ama adam yukarı mahalleye gelmiyor. Kendi köyüne doğru gidiyor ancak köyüne varamadan yolda donup ölüyor."

Lokantacının anlattıklarının kısmen doğru olduğunu düşünen başkomiser, "Birkaç gündür buralarda genç birini soran yabancı adamlar gördün mü hiç?" diye sordu bu kez.

"Hayır" dedi lokantacı. Ona ve muhtara çok teşekkür eden başkomiser, yanındakilerle beraber köy meydanına dönmek üzere hareket etti. Devriye komutanı Astsubay Çetin, "Efendim, vadi girişindeki turnikede kamera kaydı yapılıyor, neden kayıtları izlemiyoruz?" dedi.

"Öyle mi?" dedi başkomiser. "Burada kayıt yapılacağı hiç aklıma gelmemişti." Birlikte turnike kulübesine doğru yürümeye başladılar. Başkomiser, Erol, Yüzbaşı Tuncay ve Astsubay Çetin kayıtları izleyebilecekleri bir odaya girdiler. "Cuma gününden itibaren izleyelim" dedi başkomiser.

On dakika sonra başkomiserin yanına gelen Aykut, "Efendim, Sansar'ın adamları dün sabah burada Nikos'u sormuşlar" dedi. "Bazı lokantacılar Sansar'ın iki adamını teşhis etti."

Cuma gününü bırakıp cumartesi sabahının kamera kayıtlarını incelemeye başladılar. İlgili kayıt kısa sürede bulundu. Sansar'ın adamları cumartesi günü saat on gibi turnikeden giriş yapıyor, bir saat sonra geri çıkıyorlardı.

"Nikos onlardan önce buraya gelmiş olmalı" diye düşünen başkomiser, "Cuma gününün kamera kayıtlarına geri dönelim hemen" dedi. Kısa süre sonra Nikos'un kayıtları da bulundu. Nikos cuma günü saat 16.43'te çıkış yaparken görünüyordu. Başkomiser görüntüleri dondurup birkaç defa daha izledi. Görüntülerde hiç acelesi olan biri gibi görünmüyordu Nikos. Erol, görüntüleri cep telefonuna kaydetti. Nikos'un ne zaman vadiye giriş yaptığını araştırdılar ama bulamadılar.

Yanlarındaki görevli, "Ihlara kasabasındaki bir veya iki numaralı turnikelerden vadiye giriş yapmış, yürüyerek buraya gelmiş ve buradan çıkmış olabilir" dedi.

"Anladım" diyen başkomiser, "vadiye tur otobüsleri dışında özel araçlarıyla gelenler buradan nasıl gider?" diye sordu.

"Onlar da turnikeden çıktıktan sonra bir taksiye binip vadinin dışından Ihlara'daki bir veya iki numaralı turnikede bıraktıkları araçlarının yanına dönerler."

"Ortalarda hiç taksi falan yok."

Söze karışan Astsubay Çetin, "Burada birçok insan normal araçlarıyla korsan taksicilik yapıyor" dedi.

"Bulun bakalım şu korsan taksiciyi o zaman" dedi yüzbaşı.

"Emredersiniz komutanım" diyen Astsubay Çetin, Erol ile beraber oradan uzaklaştı.

Kulübeden dışarı çıkmışlardı. Bir süre sonra çevredeki barınakları araştıran askerlerin başındaki uzman çavuş yanlarına gelerek, "Komutanım, çevrede hiç kimseler görünmüyor" dedi.

"Tamam, araştırmaya devam edin" dedi Yüzbaşı Tuncay.

Kısa süre sonra Çetin ve Erol geri dönmüşlerdi. Yanındaki adamı işaret ederek, "Nikos'u arabasıyla bir numaralı turnikeye götüren arkadaş" dedi Çetin.

"Doğru mu?" diye sordu başkomiser.

"Evet. Fotoğraftaki çocuğu cuma günü akşamüstü bir numaralı turnikeye ben götürdüm" dedi adam.

"Telaşlı veya tuhaf bir halini fark ettin mi?"

"Hayır, çok yorgun görünüyordu" dedi taksici.

Başkomiser ve Erol daha birçok soru sordular taksiciye. Onun yanlarından ayrılmasından sonra, "Nikos cuma günü büyük ihtimalle İncil'i bulamadı. Dün de, ya buraya geri geldi ya da başka bir yere gitti" dedi başkomiser.

Bu sırada başkomiserin cep telefonu çaldı. Arayan, Aksaray KOM polisleriyle beraber çevredeki kaya kiliseleri araştıran Dinçer'di. "Efendim, hiç kimseler yok, olağanüstü bir durum da görünmüyor" dedi.

"Tamam, araştırmaya devam edin."

Kısa süre sonra başkomiserin yanına bu kez Aksaray KOM'un ikinci ekibinden bir polis gelip, "Efendim, az önce Güzelyurt Emniyet Amirliğinden aradılar" dedi. "Nikos'un arabası Güzelyurt'ta bulunmuş."

Çok şaşırmıştı başkomiser. "Ne, Güzelyurt'ta mı?" dedi.

"Evet. Bir esnafın söylediğine göre, araba dün sabah saatlerinden bu yana aynı yerde duruyormuş."

"Tamam. Çocuk arabasının yanına dönebilir, onlara söyle, biraz uzak bir mesafeden arabayı izlesinler."

Aksaray KOM polisi yanlarından ayrıldı. "O zaman Nikos cuma günü İncil'i burada bulamayıp Güzelyurt'a gitti. Dün sabahtan itibaren de Güzelyurt ve çevresinde aramaya devam ediyor" dedi Erol.

"Evet. Sansar'ın adamları da peşinde olabilir" dedi başkomiser. "Hemen Güzelyurt'a gitmemiz gerekiyor."

88

Ihlara kasabasıyla Kitreli köyü arasındaki vadide güneş iyice yükselmişti artık. Vadinin batı yamacındaki büyük bir kayanın sol tarafını kazmaya başlayan Nikos, "Umarım sağ taraf gibi olmaz" diye mırıldandı.

Bir saat kadar önce karanlık bir barınakta uyanıp korkuyla dışarı çıkan Nikos, yaşadığı şoku üzerinden attıktan sonra, dün akşam ve son kırk günde başına gelen tuhaflıklara bir açıklama bulmuş ve çok rahatlamıştı. Hem ruhsal hem de fiziksel yönden çok güçlenmiş olduğunu hisseden Nikos, bir süre sonra tarihi İncil'in saklı olduğu yeraltı köyünü aramaya başlamış ve yamaçtaki patikada daha yüz metre bile ilerlemeden üzerinde M harfi kazılı olan kayayı ve yeraltı köyünün giriş kapısını görmüştü. Ancak tarif kâğıdında yazılanlara göre, yeraltı köyüne hemen girmemesi, önce yamaçtaki bir havalandırma deliğini bulup onu açması gerektiğini hatırlamıştı. Bunun için de patikadan yedi-sekiz metre aşağı doğru inmesi ve burada biri yaklaşık üç, diğeri yarım metre yüksekliğinde iki kayayı bulup onların arasındaki toprağı kazması şarttı.

Nikos kâğıtta yazıldığı gibi, M harfi kazılı olan kayanın yanından aşağı doğru inerek büyük kayayı bulmuş ama küçük kayayı bulamamıştı. Biraz canı sıkılan Nikos, "Havalandırma deliği büyük kayanın ya sağında ya da solundadır" diye düşünüp inceleme yapmış ama iki taraf arasında açık bir fark görememişti. Bunun üzerine, daha fazla zaman kaybetmeden bir tercih yapması gerektiğine karar vererek sırt çantasından bahçıvan setini çıkarmış, kazma ucunu sapa taktıktan sonra kayanın sağ tarafını kazmaya başlamıştı.

Yamacın çok dik ve zeminin de oldukça sert olduğu bir yerde kazı yapmak çok zordu. Buna rağmen kendini motive ederek çalışmaya devam etmişti.

Neredeyse yarım saat geçtiği halde hâlâ aradığı şeyi bulamayan Nikos birden sığırları ve boyunlarına takılan çanların sesini duymaya başlamış, hemen sırt çantasıyla malzemeleri alıp kayanın arkasına saklanmıştı. Kısa süre sonra da yukarıdaki patikadan sohbet ederek geçen birkaç insan sesi duymuştu. "Bu insanlar aşağı doğru bakarlarsa kenara yığılmış toprağı görebilirler" diye düşününce çok tedirgin olmuştu ancak birkaç dakika sonra sesler uzaklaşmıştı. Biraz rahatlayan Nikos yine de çok dikkatli bir şekilde kayanın arkasından çıkmış, hemen küreği eline alıp kenara yığdığı toprağı uçurumdan aşağı doğru atmıştı. Artık tehlikenin farkındaydı, kazıyı çok daha dikkatli bir şekilde yapmaya başlamış, çıkardığı toprağı kenara yığmadan direkt aşağı atmıştı. Ayrıca ikide bir çevreyi kontrol edip sesleri dinlemiş, fazla ses çıkmaması için kazmayı önceki kadar sert vurmamıştı. Bir süre sonra kazdığı yerdeki toprağın iyice sertleştiğini anlayan Nikos, kayanın arkasında biraz dinlendikten sonra bu kez sol tarafı kazmaya başlamıştı.

Yine çok dikkatliydi. Ürkek kuşlar gibi ikide bir başını kaldırıp çevreye bakıyor, sesleri dinliyordu.

Sol tarafta on beş dakika kadar çalıştığı halde toprağın hâlâ yumuşamadığını fark edince morali bozulmaya başlamıştı. "Acaba tamamen yanlış bir yeri mi kazıyorum?" diye sordu içinden. Ancak yer tarifi kâğıdında yazılanları düşününce, "Hayır hayır, yer doğru, hemen bahane uydurma" diye mırıldandı. Şaman kadının dün akşam verdiği öğütleri hatırladı. Elinden geleni yapmak konusunda kendini uyardıktan sonra çalışmaya devam etti.

Zaman hızla ilerliyordu. Birden zeminin biraz yumuşadığını fark etti Nikos. Çok heyecanlanmıştı. Malzemelerini alıp kayanın arka tarafına geçti. Montunun cebindeki yer tarifi kâğı-

dının fotokopisini çıkardıktan sonra ilgili bölümü bir daha okumaya başladı.

Kâğıtta boş toprağın altında ayakkabı büyüklüğünde küçük taşlar ve onların altında yastık büyüklüğünde yassı bir taş bulması gerektiği yazıyordu.

Çevreyi iyice kontrol ettikten sonra kazmayı eline alıp tekrar çalışmaya başladı. Bu kez daha hızlı kazıyordu. İki-üç dakika sonra kürek ucunu sapa takıp boş toprağı aşağı attı. Hedefe yaklaştığını düşünen Nikos çok yorulmuştu ama hiç ara vermeden çalışmaya devam etti.

Bir süre sonra kazma ucunu tekrar taktı. Birkaç vuruşun ardından kazmanın ucunun küçük taşlara değdiğini anladı. Yeniden heyecanlanmıştı. Çukurun diğer yerlerini de kazdıktan sonra kürek ucunu takıp toprağı dışarı attı. Taşlar iyice ortaya çıkmıştı artık. Onları çukurdan çıkarıp uçurumdan aşağı yuvarladı. Biraz daha kazdıktan sonra aradığı yassı taşı da bulup etrafını temizledi. Beklediğinden daha büyüktü yassı taş. İlk denemede yerinden çok az kıpırdatabildi.

Gücünü iyice toparladıktan sonra taşı biraz daha çekebilen Nikos, havalandırma deliğinin tıkacını artık görmesi gerektiğini düşünüyordu. Yassı taşla yamaç arasındaki toprağı elleriyle çıkardıktan sonra küçük bir tencere kapağına benzeyen tahta tıkacı gördü. Çok sevinmişti. Ancak taşı biraz daha çekmesi gerekiyordu. Kazmayı eline alıp çukuru biraz daha genişletti, ardından da toprağı kürekle dışarı atıp taşı birkaç santimetre daha geri çekti. Tıkaç çıkarılabilir durumdaydı artık ama tarife göre çok dikkatli bir şekilde çekilmesi, içeriden gelecek zehirli havanın kesinlikle teneffüs edilmemesi gerekiyordu.

Malzemelerini sırt çantasına koyan Nikos, üç-dört metre uzaktaki başka bir kayanın arkasına bıraktı onu. Hemen geri dönüp çukura girdiğinde kalp atışları iyice hızlanmıştı. Derin bir nefes aldıktan sonra tıkacı önce yavaşça, sonra hızla çekip

çıkardı. Sonra da nefes almadan çukurdan çıkıp sırt çantasını bıraktığı yere kaçtı.

Zehirli havanın bulunduğu yere de ulaşabileceği gelmişti aklına. Yerinden ayrılıp sekiz metrelik yamacı tırmandı. Etrafı iyice kontrol ettikten sonra da patikaya çıktı. Tarifte anlatılana göre yeraltı köyüne hemen girmemesi, en az bir saat içerideki zehirli havanın boşalmasını beklemesi gerektiğini biliyordu. Patikanın her iki yönünü gözetleyebileceği yüksekçe bir yere oturdu. Çok yorulmuştu. Biraz dinlendikten sonra yer tarifi kâğıdının fotokopisini cebinden çıkarıp bir saat sonra gireceği yeraltı köyünde neler yapması gerektiğini okumaya başladı.

89

Güzelyurt İlçe Emniyet Amirliğinin kamelyasında oturan Başkomiser Selçuk, Nikos için çok kaygılanıyor, "Nerede bu çocuk?" diye düşünüyordu.

Bir saat kadar önce Nikos'un arabasının Güzelyurt'ta bulunduğu haberi gelmişti. Başkomiser önce tüm ekiple beraber hemen Güzelyurt'a gitmeyi düşünmüş ancak bir süre sonra bunun riskli olacağına, ekiplerin bir kısmının Belisırma'da kalması gerektiğine karar vermişti. Yüzbaşıyla yaptığı görüşme sonunda da, jandarma birliğiyle içinde polis memuru Dinçer'in de olduğu Aksaray KOM ekiplerinden birinin Belisırma köyünde kalması, diğer üç ekibin Güzelyurt'a gitmesi kararlaştırılmıştı. Bunun üzerine Güzelyurt ekipleri hemen toparlanıp yola çıkmış, yirmi dakika sonra da ilçe merkezine ulaşmıştı. Zaman kaybetmek istemeyen başkomiser, tüm asker ve polisleri hemen Nikos'u aramaya göndermiş, kendisi de Erol ile beraber Nikos'un arabasının bulunduğu sokağa gitmişti. Kısa sürede arabayı inceleyip yakındaki birkaç esnafla konuşan başkomiser, yine Erol ile beraber ilçe emniyet amirliğine geçmişti.

Elinde iki bardak çayla kamelyaya gelen Erol, başkomiserin karşısına oturduktan sonra, "Efendim, az önce Güzelyurt ekibinden bir polis telefon açtı" dedi. "İlçede korsan taksicilik yaptığı tahmin edilen kişilerin hepsi Nikos'u görmediklerini söylemiş."

"Görseler bile söylemezler zaten" dedi başkomiser.

Birkaç dakika sonra Erol'un telefonu tekrar çaldı. Arayan kişi yine bir polis memuruydu. Onu dinledikten sonra telefonu kapatan Erol, "İlçedeki pansiyonlara giden memurlardan biriydi" dedi. "Dün geceki kayıtları incelemiş, yöneticilerle konuş-

muşlar ama Nikos'un dün gece burada konakladığına dair hiçbir bilgi bulamamışlar."

"Tamam" diyen başkomiserin bu kez kendi cep telefonu çaldı. Arayan polis memuru otobüs, minibüs ve taksi duraklarına gittiklerini ancak Nikos'u gören veya onu soran birileri olmadığını söyledi.

İlçeye gelmelerinin üzerinden yarım saatten fazla süre geçmişti. Son olarak yakınlardaki kayaya oyulmuş barınaklara, yeraltı şehri ve tarihi kiliselere giden polis ve askerler telefon açmaya başladılar ama onlar da Nikos veya Sansar'ın adamlarıyla ilgili bilgiye ulaşamamışlardı.

Nikos'u Güzelyurt'ta bulmaktan umudunu kesen başkomiserin aklından bazı düşünceler geçiyordu, bir süre sonra harita ve uydu programı üzerinde çalışmaya başladı. Erol onun bundan sonrasına yönelik bir plan üzerinde çalıştığını düşünüp müdahale etmek istemedi.

On dakika sonra Erol çay ocağından aldığı iki kahveyle geri geldi. Bu arada başkomiser de düşüncelerini olgunlaştırmış gibiydi. "Nikos'u yanlış yerde arıyoruz" dedi.

"Nasıl?"

Başkomiser her zamanki yöntemini kullanarak, "Nikos İncil'i ilk olarak nerede aradı?" diye sordu.

"Ihlara Vadisi'nde" diye cevap verdi Erol.

"Neden?"

"Elindeki yer tarifi kâğıdında öyle yazıyor demek ki."

"Tamam. Birinci gün vadinin bir kısmında araştırma yaptı ama İncil'i bulamadı. Sonraki günler ne yapar?"

"Vadinin kalan kısmında araştırma yapar."

"Biz neden vadiyle hiç ilgisi olmayan Güzelyurt'ta arıyoruz onu o zaman?"

"Arabası burada bulunduğu için."

"Başka bir nedeni var mı?"

Erol biraz düşündükten sonra, "Hayır, yok" dedi.

"Arabası Kayseri'de bulunsaydı, Nikos İncil'i orada arıyor diye düşünüp Kayseri'ye de gidecek miydik?"

Hafifçe gülümseyen Erol, "Nikos'u arabasının bulunduğu yere göre aramamız yanlış diyorsunuz" dedi.

"Evet. Arabasının burada bulunmasının birçok nedeni olabilir. Buna takılmayalım."

"Anladım. Yani Nikos İncil'i Güzelyurt'ta değil, Ihlara Vadisi'nde aramaya devam eder diyorsunuz."

"Evet ama bu kez bildiğimiz Ihlara Vadisi'nin dışına çıkabilir."

"Nasıl?"

Cep telefonundaki harita programını açan başkomiser, "Şuraya bak" dedi. "Vadi Belisırma köyünde bitmiyor, Selime kasabasına kadar devam ediyor. Ayrıca Ihlara kasabasının üst tarafından Ilısu köyüne kadar da aynı vadi devam ediyor."

"Nikos o zaman ikinci ve üçüncü gün bu bölgelerde arama yapabilir" dedi Erol.

"Evet. Nikos bugün bu bölgelerin birinde olabilir."

Erol şaşırmış görünüyordu. "O zaman Güzelyurt'ta hiç oyalanmadan hemen bölgelere gidip araştırma yapmamız gerekir" dedi.

Erol'un fikrine katılmasından sonra biraz rahatlamış görünüyordu başkomiser. Bir süre sonra Ihlara Vadisi'nin dışında nasıl ve hangi ekipler tarafından araştırma yapacağını konuşmaya başladılar.

Bu sırada başkomiserin cep telefonu yine çaldı. Arayan MİT müfettişi Mert Şahin'di. Hemen telefonu açan başkomiser, "Merhaba Mert Bey" dedi.

"Merhaba. Başkomiserim Aksaray'dasınız değil mi?" diye sordu müfettiş.

"Evet, Güzelyurt ilçesinde."

"Bir saat kadar önce, Ihlara Vadisi'nin bir numaralı girişindeki görevlilere Nikos'u sordurdunuz mu?"

Başkomiser şaşırmıştı. "Hayır" diye cevap verdi.

"O zaman onlar Sansar'ın adamları."

"Nasıl? Anlamadım."

"Az önce Aksaray bölgede görevli bir arkadaşımız telefon açtı" dedi müfettiş. "Aşağı yukarı bir saat önce Ihlara Vadisi bir numaralı girişte polis kimliği gösteren iki kişi, kapıdaki görevlilere yirmili yaşlarındaki birinin fotoğrafını gösterip, 'Bu çocuk turnikeden geçti mi?' diye sormuşlar. Görevlilerin hayır demesine rağmen adamlar turnikeden içeri girmişler ama dört-beş dakika sonra hızla geri çıkmışlar. Koşarak sokağı geçmişler ve oradaki siyah bir arabaya binip hızla bölgeden uzaklaşmışlar."

"Eyvah!" dedi başkomiser. "Dün Nikos'u bulamayan Sansar'ın adamları bu sabah onun yerini tespit ettiler o zaman."

90

Bir saattir kanyon yamacındaki patikada bekleyen Nikos, "Zaman geldi artık" dedi heyecanla. Madenci fenerini sırt çantasından çıkarıp başına taktıktan sonra yeraltı köyünün kayaya oyulmuş girişinden adımını içeri attı.

İlk gördüğü yer aşağı yukarı on metrekare büyüklüğünde bir odaydı. Tam karşı tarafta küçük bir kapı vardı. Nikos eğilerek kapıdan geçip başka bir odaya girdi. Buradan ileri doğru bir tünel uzanıyordu. Tünelde iki metre gittikten sonra bir güvenlik noktasına ulaştı. Ancak yaklaşık bir metre çaplı sürgü taşının sağ tarafındaki duvar tamamen kırılıp kilit sistemi işlevsiz hale getirilmişti. Nikos kâğıtta yazıldığı gibi önce kilit odasına, sonra odadan odaya geçerek beşinci odaya ulaştı. Şimdi bu odanın ortasındaki bir oyuktan alt kata inmesi gerekiyordu. Ama odanın bir köşesinden tavanının çökmüş, oyuğun da birçok taş parçasıyla dolmuş olduğunu gördü. Canı sıkılmıştı ama "Açmaktan başka çare yok" diye düşünüp oyuktaki taşları dışarı atmaya, bazı taşları da alt kattaki odaya doğru ittirmeye başladı.

Yaklaşık on dakika sonra aşağı inebilecek kadar yer açmıştı oyukta. Sırt çantasını alıp alt kata indi. Yine küçük bir kapıdan geçip başka bir odaya girdi. Buradan da başka bir yere kapı açılıyordu. Ancak sol taraftaki duvarda üç küçük nişi gören Nikos, "Evet, aradığım oda burası" dedi içinden. Şimdi nişlerin olduğu duvarın sol alt köşesinde arama yapması gerekiyordu. Fakat odanın köşesinde birçok taş, toprak ve kum yığılmış görünüyordu. Zaman kaybetmek istemeyen Nikos köşeyi taşlardan temizlemeye başladı.

Kısa sürede taşları köşeden uzaklaştırmıştı. Sırt çantasından sapı ve küreği çıkardı, küreği sapın ucuna takıp toprağı da başka tarafa attı. Şimdi köşede, zeminden yarım metre yükseklikte arama yapması gerekiyordu. Hata yapmamak için kâğıttaki ilgili yeri tekrar okudu.

Duvarın içine saklanmıştı tarihi İncil. Nikos kâğıtta yazıldığı gibi duvara çekiçle tıklayarak ses farkını anladıktan sonra, yine çekiçle duvara vurarak sıva parçalarını aşağı düşürdü. Duvardaki dikey dikdörtgenin çizgileri yavaş yavaş belirmeye başlamıştı. Çok sevinen Nikos yüzeyi elleriyle temizledi hemen. Duvarda aşağı yukarı 25'e 40 santimetre en ve boyundaki dikdörtgen kapak taşı ortaya çıkmıştı. Şimdi kapak taşının hemen alt ve üst tarafından duvarı biraz daha kırması, sonra kapak taşının çentiklerinden tutup onu kendine doğru çekmesi gerekiyordu. Çekici eline alıp duvarın alt ve üst tarafını biraz daha kırdı. Hemen ardından da elleriyle kırdığı yeri temizledi. Kapak taşının çentiklerini bulmuştu. Parmak uçlarıyla hem alttan hem üstten taşı tutup çekmeye çalıştı. İlkinde taş hiç kıpırdamadı yerinden ama birkaç denemeden sonra yavaş yavaş dışarı doğru gelmeye başladı.

Nikos birkaç dakika içerisinde kapak taşını tamamen dışarı çıkarıp yere koymuştu. Heyecanı gittikçe artıyordu. Hemen duvara yaklaşıp madenci fenerinin ışığında boşluktan içeri baktı. Muşambaya sarılmış klasör büyüklüğünde bir cisim görünüyordu içeride. "İki bin yıl önce muşamba diye bir şey olmadığına göre, İncil'i otuz üç yıl önce bulan adam onu yerine geri koyarken muşambaya sarmıştır herhalde" diye düşündükten sonra kolunu uzatıp cismi dışarı çıkardı. Yere oturup önce muşambayı açtı. Sonra cismin bir kumaş parçasıyla sarılmış olduğunu anladı. Onu da açtıktan sonra yine kumaştan yapılmış küçük bir torbayla karşılaştı. Heyecandan elleri titremeye başlamıştı. Torbanın ağzını çözdü. İçeriden bir torba daha çıktı. Hızla onun da

ağzını çözen Nikos, içerideki kumaşa sarılmış cismi eline alıp kumaş parçasının kanatlarını açmaya başladı. Üçüncü kanadını açarken dünyanın ilk İncil'inin siyah kapağını gördü.

Kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atan Nikos inanamıyordu başarısına. "Buldum dede onu, Marcion İncili'ni buldum" diye haykırmak geçti içinden. Tüm vücudu ter içinde kalmıştı. Koluyla yüzünü sildikten sonra kapak sayfasını yavaşça çevirdi. İyice kararmış İncil'in üçüncü yaprağı karşısındaydı sonunda. Antik Yunanca yazılar neredeyse okunmuyordu. Yaprağı çevirmeye çalıştı ama imkânsızdı bu. Çünkü yapraklar hayvan derisinden yapılmış olmasına rağmen yüzyılların etkisiyle iyice kurumuştu, bir gazel gibi kırılabilirdi. Nikos böyle olmasını istemedi. Sırt çantasından İncil yaprağını çıkarıp otuz üç yıl aradan sonra ilk yaprak olarak yerine koydu. Mafyanın eline geçen ikinci yaprak dışında Marcion İncili tamamdı.

İyice rahatlamıştı Nikos artık. Şimdi iyi bir organizasyon yapıp yerli ve yabancı basın aracılığıyla İncil'i dünyaya tanıttıktan sonra onu Başkomiser Selçuk'a teslim etmekti hedefi. Bunun için hemen İstanbul'a dönüp Murat Hoca'yla bağlantıya geçmesi gerektiğine karar verdi. Mutluluktan uçuyor gibiydi. İncil'i kumaş parçalarına sarıp torbaların içine koyduktan sonra sırt çantasına özenle yerleştirdi. Sonra sap, çekiç ve diğer eşyaları da çantasına koyup dışarıya doğru yöneldi.

Zaman kaybetmeden mağaradan çıkacaktı ancak üst katta tünelden geçerken insan sesleri duymaya başladı birden. Çok korkmuş ve kalp atışları hızlanmıştı aniden. Hemen geri kaçıp sürgü taşının arkasına saklandı, ardından da madenci fenerini kapatıp dışarıdan gelen seslere kulak verdi. İki kişinin sesiydi bunlar. Birisi dün karşılaştığı köylüydü. "Lanet olası adam, hiç güven vermemişti zaten" diye düşündü. "Tanrım! Şimdi ne yapacağım?" diye mırıldandı. Paniklemişti ama sakin olması gerektiğini düşünüp dışarıya kulak vermeye devam etti.

"Çok tuhaf bir çocuktu" dedi köylü. "Aptal aptal sağa sola bakarak yürüyor, bazen koşuyor, bazen de sanki yanındaki birine bir şeyler anlatır gibi kendi kendine konuşuyordu."

"Yol göstericimi görmezsen anlayamazsın tabii bunları" dedi Nikos içinden.

"Bir dakika, patronu arayacağım" dedi ikinci adam. Kısa bir süre sonra da, "Efendim, köylüyle beraber az önce mağaranın önüne geldik" dedi. Dışarıda kısa bir sessizlik olmuştu. "Evet efendim, çok iddialı. Bu mağaranın pek tekin bir yer olmadığını, çocuğun içeride bayılmış veya ölmüş olabileceğini söylüyor ısrarla" dedi aynı adam. Yine bir süre sessizlik olmuştu. "Hayır, polislere falan rastlamadık efendim" dedi adam bu kez. "Onlar çocuğu ve bizi hâlâ İstanbul'da arıyorlardır."

Nikos'un tüm kanı beynine toplanmıştı sanki. "Aman Tanrım! Bunlar köylüler değil, Sansar'ın adamları" diye mırıldandı.

91

Ihlara kasaba meydanına öğleye doğru gelmişlerdi. "Aykut'u ara bakalım, ne yapmışlar" dedi Başkomiser Selçuk.

"Emredersiniz" dedi Erol.

Bir saat önce telefon açan MİT müfettişi, Sansar'ın adamlarının bir numaralı vadi girişinde görüldüklerini, oradan hızla başka bir yere gittiklerini söylemişti. Onların, Nikos'un izini bulduklarını düşünen başkomiserde panik başlamış, Nikos'un ve Sansar'ın adamlarının gidebileceği yerlerin araştırılması için Erol'la beraber bir plan yapmıştı. Plana göre, Belisırma köyünde bekleyen Yüzbaşı Tuncay'ın ekibiyle Aksaray KOM'un bir numaralı ekibi, Belisırma köyüyle Selime kasabası arasını tarayacaktı. Güzelyurt ilçe emniyet ve jandarma ekipleri ilçeyi kontrol etmeye devam edeceklerdi. Jandarma devriye komutanı Astsubay Çetin, ekibini alıp Ilısu köyüne gidecekti. Başında Aykut'un olduğu Aksaray KOM'un iki numaralı ekibi Ihlara iki numaralı vadi girişine, Güzelyurt emniyetinden bir ekip de Ihlara merkezine gidecekti. Başkomiser ve Erol ise bir numaralı vadi girişine, sonra da Ihlara kasaba merkezine hareket edecekti. Yüzbaşıya telefon açıp durumu anlatan başkomiser, onunla fikir birliğine vardıktan sonra Güzelyurt'taki ekipleri emniyet amirliğinin önüne toplayıp onlara görevlerini kısaca anlatmıştı. Nikos ile Sansar ve adamlarının fotoğraflarını alan ekipler hemen görev noktalarına hareket etmişlerdi. Başkomiser ve Erol da diğerleri gibi hemen yola çıkmış, yirmi dakika kadar sonra Ihlara Vadisi bir numaralı girişe ulaşmışlardı. Orada görevlilerle konuşmuşlar, fotoğraflarından Sansar'ın adamlarını teşhis ettirmişler, sonra da Ihlara kasaba meydanına gelip Aykut'a telefon açmışlardı.

Aykut ile konuştuktan sonra telefonu kapatan Erol, "Yola çıkmışlar, birazdan burada olurlarmış" dedi.

Beş-altı dakika sonra Aykut ve Aksaray KOM ekibi de kasaba meydanına geldi. Hemen başkomiserin yanına gelen Aykut, "Efendim, iki numaralı turnikedeki görevlilerle konuşup Nikos'un ve Sansar'ın adamlarının fotoğraflarını gösterdim. Ama onları gören olmamış. Yine de sabahtan bu tarafa yapılan kamera kayıtlarını çok hızlı bir şekilde inceledik, vadiye girişleri görünmüyor. Turnike yakınlarındaki esnafla konuştuk, onlar da Nikos'u veya Sansar'ın adamlarını görmemiş."

"Tamam" diyen başkomiser Ihlara kasaba merkezinde görevlendirilen Güzelyurt polis ekibinin başındaki Fuat'ı arayıp, "Ne yaptınız?" diye sordu.

"Efendim, kasabanın yarısını araştırdık neredeyse" dedi Fuat. "Ancak şu âna kadar Nikos veya diğer adamlara dair herhangi şey bulamadık."

"Tamam. Araştırmaya devam edin, kasabanın Ilısu köy yolu çıkışındaki esnaf veya vatandaşla özellikle konuşun."

Telefonu kapatan başkomiser, "Aykut" dedi. "Nikos'u veya Sansar'ın adamlarını gören bir esnaf olabilir. Güzelyurt ekibiyle irtibata geçip onların gidemediği yerlerdeki pansiyon, lokanta ve taksici esnafıyla konuşup bilgi toplamaya çalışın."

"Emredersiniz."

Aykut gittikten sonra Belisırma köyüyle Selime kasabası arasındaki vadide yüzbaşıyla beraber araştırma yapan Dinçer'e telefon açan başkomiser, "Ne yaptınız?" diye sordu.

"Mesafe uzun olduğu için araştırma henüz bitmedi ama şu âna kadar yeni bir şey tespit edemedik" dedi Dinçer.

"Tamam, acele edin biraz."

Başkomiserin iyice gerildiğini hissetti Erol. Telefonu kapatmasını bekledikten sonra, "Efendim, yakın ilçe ve köylerin girişlerinde çevirme yaptıralım mı?" diye sordu.

"Bu benim de aklıma geldi ama bütün yolları tutmak zor olabilir. Haritaya baksana."

Erol haritasını açtı. Ihlara kasabasından beş ayrı çıkış vardı, bunlar ileride köylere dağılıyordu ve köyden köye geçişler vardı. "Yine de işe yarayabilir" dedi Erol.

"Tamam. Metin'i ara o zaman. Jandarmayla beraber bir formül bulmaya çalışsınlar bakalım."

Bu sırada başkomiserin telefonu çaldı. Arayan Ilısu köyüne giden jandarma devriye komutanı Astsubay Çetin'di. "Başkomiserim, Sansar'ın adamları dün burada Nikos'u sormuşlar galiba" dedi.

"Teşhis ettirdin mi?"

"Evet. Fotoğrafları gösterdim, Sansar'ın iki adamını teşhis ettiler. Ama Belisırma köyü turnike kamera kayıtlarında gördüğümüz adamlar değil bunlar."

"Anladım. Ne sormuşlar?"

"Yirmi beş-otuz yaşlarında birinin fotoğrafını gösterip bu kişiyi gören olup olmadığını sormuşlar. Nikos'un bendeki fotoğrafını gösterdim ama Sansar'ın adamlarının gösterdiği kişiyle aynı kişi olup olmadığını bilemediler. 'Bugün köye gelen giden oldu mu?' diye sordum ama gören, duyan olmamış."

"Tamam Çetin, çok sağ ol. Şimdi sen Ilısu köyüyle Ihlara arasındaki yolda devriye yapıp vadiyi gözetle bakalım."

Telefonu kapatan başkomiser, "Sansar'ın adamları da bizim gibi düşünüp dün vadinin üst tarafında, Ihlara ile Ilısu arasında araştırma yapmışlar" dedi.

"Ama bulamamışlar" dedi Erol.

"Evet" diyen başkomiserin aklından yeni düşünceler geçmeye başlamıştı. "Sansar'ın adamları bugün bir numaralı turnikeden vadiye girip araştırma yapmayı planlıyorlar ama bir haber geliyor, bölgeden hızla uzaklaşıyorlar" diye mırıldandı.

Başkomiserin düşünmesine yarayacak sorular sorması gerektiğine karar veren Erol, "Nereye gidiyorlar?" dedi.

"Yine bir vadiye olabilir."

"Bugünü de dahil edersek Ilısu köyünden Selime kasabasına kadar, neredeyse tüm vadiyi tarattık ama burada değiller" dedi Erol.

Aklına bir şey gelmişti başkomiserin. Harita programını açıp, "Evet!" dedi heyecanla. "Bak, Ihlara kasabasıyla Ilısu köyü arasında Melendiz Irmağı'na bir dere karışıyor. Küçük dere Kitreli köyü tarafından geliyor." Uydu programını açtıktan sonra da, "Bak, buralarda da vadi var" dedi.

"Evet, gördüm."

"Kitreli köyü civarında da araştırma yaptıralım. Aykut ve ekibini hemen buraya çağır."

92

Nikos yeraltı köyünün karanlık bir koridorunda umutsuzluk içerisinde ilerlerken, aklına gelen bir çözüm yolu nedeniyle birden heyecanlanmıştı. "Başkomiser Selçuk İstanbul'da olduğu için yardım edemez ama buradaki polis veya jandarmayı arayıp yardım gönderilmesini sağlayabilir" diye mırıldandı.

Yarım saat kadar önce yeraltı köyünün girişinde bekleyen kişilerin Sansar'ın adamları olduğunu anlayınca paniğe kapılan Nikos, hemen içeri doğru kaçmıştı. Bir süre sonra bu sabah dışarı çıktığı mağara ile burası arasında içeriden bir bağlantı olabileceği, oradan dışarı çıkıp kaçabileceği aklına gelmiş ve hemen diğer çıkışı aramaya başlamıştı. Sürekli sağ tarafına doğru ilerlemeye çalışarak birçok kapalı odaya girip çıkmıştı. En son bir odadan geçerken duvardaki nişler dikkatini çekmişti. Kısa süre sonra buranın sabah uykudan uyandığı karanlık oda olduğunu anlayan Nikos çok sevinmiş ancak küçük odaya, sonra da ikinci odaya geçince insan sesleri duymaya başlamıştı. Hemen madenci fenerini kapatıp kulak kabarttığında, dışarıda telefonda konuşan bir adam olduğunu anlamıştı. "Lanet olsun. İkinci çıkışı da tutmuşlar. Ne yapacağım şimdi?" diye mırıldanan Nikos yine yön değiştirip üçüncü bir çıkış aramaya başlamıştı.

Birçok kapalı odaya girip çıktıktan bir süre sonra iki tünel bulmuş ama bunlardan birinin çöküntü nedeniyle tamamen kapandığını, diğerinin ise yarısına kadar taş toprakla dolduğunu görmüştü. Bu tünelleri açamayacağını düşünen Nikos, tekrar araştırmaya başlamış ve yine birçok kapalı odaya girip çıkmıştı. Çaresizlik içinde kıvranırken cep telefonunu açıp yardım istemek aklına gelmiş ama telefonun buradan sinyal alamayacağını

düşünmüştü. "Kapıya yaklaşıp mesaj atabilirim belki ama kısa sürede kim, nasıl yardım edecek? Polis veya jandarma inanmaz, inansalar bile buraya gelmeleri çok zaman alır." İyice umutsuzluğa düşmüştü ama bir süre sonra başkomiserden yardım istemek aklına gelmişti birden.

"Evet evet, mağaranın girişine doğru yaklaşırım, onunla konuşamam orada ama mesaj gönderebilirim." Cep telefonunu sırt çantasından çıkarıp sesi kapattıktan sonra bataryayı taktı. Şifreleri girdi, düşündüğü gibi sinyal alamıyordu telefonu. Başkomiserin numarasını rehberden bulup mesaj sayfasını açtı. *"Tarihi İncil'i, Ihlara Vadisi'nin üst tarafında buldum ancak bir mağaranın içinde mahsur kaldım, Sansar'ın adamları tarafından etrafım çevrildi. Lütfen yardım et. Nikos"* diye yazdı. Gitmeyeceğini bile bile gönder tuşuna bastı. Hemen ardından da mağaranın girişine doğru yöneldi.

Korkusu gittikçe artıyordu. Bir süre sonra birinci çıkış tarafındaki sürgü taşının olduğu küçük odaya ulaştı. Dışarıdaki sesler homurtu halinde kulağına geliyordu artık. Sohbet ediyor gibiydiler. Onların hemen içeri girmeye niyetleri olmadığına karar verip sürgü taşının yanına geldi. Cep telefonunda hâlâ sinyal yoktu. Telefonu sürgü taşının yan tarafından biraz ileri doğru uzatıp aynı mesaj için gönder tuşuna bastı. Ama gideceğinden umudu yoktu.

Nikos'un önünde yaklaşık iki metre uzunluğunda bir tünel, sonra birinden ötekine geçilebilen iki oda vardı. Girmeye cesaret edemiyordu ama yine de başını tünele doğru uzattı. Dışarıdaki sesler netleşmişti.

"Cinli mağara ha! Sen çok komik bir adamsın, patronu bile güldürdün" dedi dışarıdaki ikinci adam gülerek.

"Benden söylemesi, bir cinci hocayla falan görüşmeden içeri girmeseniz iyi olur" dedi köylü.

"Tamam, birazdan patron gelecek, ona söylersin."

"Sansar da mı geliyor?" diye düşünen Nikos'un korkusu iyice arttı. "Dedemin katili beni de mi öldürecek şimdi?"

"Çok saçma. Bu çağda böyle şeylere inanılır mı hiç?" diye devam etti ikinci adam.

"Biz de önceleri bu söylenenlere pek inanmıyorduk ama beş-altı yıl önce içeriye iki koyun saldık. Koyunlar on beş-yirmi dakika sonra dışarı çıktıklarında sarhoş gibiydiler. Çobanın söylediğine göre, koyunlar o gün otlamak yerine gün boyu uyumuşlar veya sürüden ayrı yerlere gitmeye çalışmışlar. Birkaç gün sonra da nedensiz bir şekilde öldüler."

"Tamam uzatma. Patron geliyor" dedi ikinci adam.

Kalp atışları hızlanan Nikos bir an için yeraltı köyünün derinlerine kaçmayı düşündü. Ama kısa bir süre sonra, "İçeri kaçsam ne olacak? Beş-on dakika içerisinde bulurlar orada" diye düşündü. Tuhaf bir cesaret gelmişti üstüne. "Hayır hayır, mesajı göndermeden gitmeyeceğim buradan."

İki kişinin ayak sesleri gittikçe yaklaşıyordu. Önce ikinci adam, sonra köylü, "Hoş geldiniz efendim" dediler.

"Hoş bulduk. Sen bu çocuğun bu mağaraya girdiğini kesin gördün, değil mi?" dedi hafif kısık sesiyle Sansar.

"Evet efendim" dedi köylü. "Dün akşamüstü eve giderken ona rastladım, biraz sohbet ettikten sonra gizlice takip ettim. Onun bu kapıdan mağaraya girdiğini gördüm. İki-üç saat bekledim ama dışarı çıkmadı."

"Şimdi de çocuk hâlâ içeride diyorsun?" dedi Sansar.

"Evet, bu mağarada iki-üç saat kalan biri öyle kolay kolay çıkıp gidemez. Kesinlikle içeride ölmüş veya bayılmıştır."

"Cinli mağarada çarpılmıştır diyorsun."

"Efendim, bunların hepsi saçma sapan şeyler. Ben hemen girelim diyorum" dedi dördüncü bir adam.

"Öyle hemen giremeyiz" dedi Sansar.

"Neden? Bu söylentiler için mi?" dedi dördüncü adam.

"Hayır. Konu cin min değil" dedi Sansar sertçe. "Bu mağaralarda dar geçitler, bir sürü tüneller olur. Tünellerin üstünde, odalarda küçük delikler vardır. Bu çocuk ölmemişse ve sen öyle tedbirsiz bir şekilde içeri girersen beynine kurşunu yersin. Büyük ihtimalle silah vardır bu çocukta, keklik gibi avlar hepimizi."

"İçeri girmeden nasıl dışarı çıkaracağız onu o zaman?" diye sordu dördüncü adam.

"İnsanlar eskiden duman gönderirlermiş içeriye" dedi köylü. "Duman gönderilince içeride bulunan herkes ya dışarı çıkmak zorunda kalırmış ya da içeride havasızlıktan ölürmüş."

"Bak bu iyi fikir" dedi Sansar.

"Nasıl yapacağız bunu?" dedi dördüncü adam.

Kısa bir sessizlikten sonra, "Lastik yakabiliriz" dedi Sansar.

"Evet, lastik çok iyi duman çıkarır" dedi ikinci adam.

"Osmanlar arabaların oraya gelmek üzeredir" dedi Sansar. "Hemen onları arayın. Gelirken bir stepne lastiğiyle bir-iki litre benzin getirsinler."

"Lastik yakarlarsa dumandan kesin boğulurum içeride" diye düşünen Nikos paniklemişti. "Tanrım! Ne yapacağım şimdi?" diye mırıldandı. Ama kısa bir süre sonra kendini toparlayıp, "Onların bir süre daha içeri girmeyeceği anlaşıldı. Dışarıya biraz daha yaklaşıp mesajı gönderebilirim" diye düşündü. Hemen ardından da başkomiserin telefon numarasını rehberden bulup mesaj sayfasını açtı. Daha önce yazdığı mesaja, *"Beni dışarı çıkarmak için mağarada araba lastiği yakma planları yaptıklarını duydum. Lütfen yardım et"* diye ekleme yaptı. Mesajın bulunduğu yerden gitmeyeceğini bilmesine rağmen gönder tuşuna bastı. Tünelde olmasa bile bu taraftan ilk odanın kapısında sinyal alabilirdi telefonu. Cesaretini toplayıp tünelin ucuna kadar gitti ama hâlâ sinyal almıyordu telefonu.

Sansar'ın sağa sola emirler veren sesi geliyordu dışarıdan. Nikos aynı mesajı bir daha ayarladı. Çok heyecanlıydı. Titreyen

bacaklarıyla tünelden çıkıp odanın diğer kapısına doğru yürümeye başladı. Kapıya geldiğinde telefon bir kademe sinyal almıştı. Derin bir nefes alıp veren Nikos hemen gönder tuşuna bastı. Kolunu kapıdan uzatıp aynı mesajı bir daha gönderdi. Başkomisere yerini tam olarak bildirmesi gerektiği de aklına gelmişti. Hemen konum gönderme sayfasını açtı. Ayarları yaptıktan sonra gönder tuşuna bastı.

Tünelin ucuna geri döndüğünde çok kaygılıydı. "Başkomiser mesajları ne zaman görecek? Görürse ilgilenip cevap yazacak mı?" diye düşünüyordu. Üç-dört dakika bekledikten sonra tekrar oda kapısına doğru yöneldi. Kapıya varır varmaz telefonun uyarı ışığı yanmıştı. Çok heyecanlanan Nikos hemen mesajı açtı. *"Mesajlarını ve konum bilgisini aldım. Biz Ihlara kasabasındayız, hemen yanına geliyoruz"* diye yazmıştı başkomiser.

93

Ihlara kasabasının evlerinin arasındaki hafif yokuş yolda hızla ilerliyordu sivil polis arabaları.

Yarım saattir Ihlara meydanında polis ve askerlerden Nikos ile ilgili haber bekleyen başkomiserin cep telefonuna bilmediği bir hattan arka arkaya mesajlar gelmeye başlamıştı. Mesajları açınca bunların Nikos'tan geldiğini anlayan başkomiser, hemen telefonundaki harita ve uydu programını açmış ve onun Ihlara kasabasıyla Kitreli köyü arasında bir yerde olduğunu anlamıştı. Nikos'a çok hızlı bir şekilde cevap yazan başkomiser hiç zaman kaybetmeden kendi ekiplerini alıp bölgeye gitmeyi düşünmüş ama operasyon için jandarmaya ihtiyacı olduğu aklına gelmişti. Yüzbaşıya telefon açıp durumu anlatmış ancak yüzbaşı, "Askerlerin Belisırma köyüyle Selime kasabasında araziden toparlanıp gelmesi biraz zaman alır" demişti. Başkomiser bunun üzerine, "O zaman biz Nikos'un olduğu yere gidip siz bölgeye gelinceye kadar çevrede keşif yapalım" demişti. Yüzbaşının, "Tamam" demesi üzerine de çelik yeleklerini giyen ekibiyle Güzelyurt İlçe Emniyet Amirliği ekibi Ihlara kasabasından çok hızlı bir şekilde yola çıkmışlardı.

Kasabanın içinden geçip Kitreli köy yoluna çıktıktan sonra Erol'un kullandığı araba hemen öne geçti.

Aksaray emniyeti KOM ekibiyle beraber Kitreli köyüne gitmiş olan Aykut'u arayan başkomiser, durumu çok kısaca anlattıktan sonra, "Hemen Ihlara tarafına doğru yola çıkın, bizi görene kadar devam edin" dedi.

Hafif dalgalı tepelerden geçen yolda çok hızlı bir şekilde ilerlemeye devam etti arabalar. Yol gittikçe sol taraftaki vadiye

doğru yaklaşıyordu. Çok kaygılı görünen başkomiser cep telefonundaki konum noktasını kontrol ediyordu sürekli.

On dakika ilerledikten sonra, konum noktasına çok yakın bir yere geldiler. Bu noktadan sonra sol tarafa sapmaları gerekiyordu.

Başkomiser çok acele ediyordu, buna rağmen az sayıdaki polisle bölgeye girmenin tehlikeli olacağına karar verip Aykut'un ekibini beklemeye başladı.

Birkaç dakika sonra, Aykut'un da içinde olduğu Aksaray KOM'un ikinci ekibinin arabası da karşıdan gelip onlara katıldı. Arkadan gelecek jandarma ekibine yolu göstermesi için Güzelyurt Emniyet Amirliğinden bir polisi kavşakta bıraktılar. Diğerleri hiç zaman kaybetmeden sol taraftaki tarlaların arasından giden dar bir yola saptılar.

Çok küçük bir tepeyi aşar aşmaz, biraz ileride biri büyük siyah bir cip, diğer ikisi normal binek olmak üzere üç aracın yan yana park edilmiş olduğunu gördüler. Arabalardan inip etrafı kolaçan ettiler. Hiç kimseler görünmüyordu etrafta. Araçların, bozuk yolda daha ileri gidemedikleri için oraya park edildiğini anladılar.

Çok dikkatli bir şekilde araçların yanına yaklaşan polisler içeride hiç kimsenin olmadığını anlamışlardı. Motor bölgesi üzerinden kaportalara dokunarak binek arabalardan birinin kısa süre önce bölgeye gelmiş olduğunu tahmin ettiler.

Artık konum noktasına geldiklerini gösteriyordu başkomiserin cep telefonu. Çok hızlı bir şekilde vadinin alt ve üst tarafını gözetleyen başkomiser içinde mağara olabilecek yerin, vadinin yukarı tarafında olabileceğine karar verdi.

Bu kez mağaraya hangi taraftan, nasıl yaklaşılacağına karar verilmesi gerekiyordu. Sansar ve adamlarının yürüyerek biraz ilerideki çöküntü alanından kanyon tabanına girip derenin kıyısından yukarı doğru ilerlemiş olabileceklerini düşünen başko-

miser, "Vadi içine girmemeliyiz, mağaraya vadi dışından yaklaşmamız gerekir" dedi.

Erol ve Aykut da aynı fikirdeydi. Daha fazla zaman kaybetmek istemeyen başkomiser, Güzelyurt emniyetinden bir polisin araçların yanında gözlemci olarak kalmasını istedikten sonra, diğer polisleri yanına alıp vadinin batı tarafındaki tepeciklerin arkasına doğru koşmaya başladı.

Alışılmışın tersine güney kuzey istikametinde ilerleyen küçük dere, bu bölgede aşağı yukarı elli metre derinliğinde kanyon tipli bir vadi oluşturmuştu. Tabanda olduğu gibi vadinin yan duvarlarında da yer yer kavak ve söğüt ağaçlarının yükseldiği görülüyordu. Vadinin her iki dış tarafında ise gittikçe yükselen küçük tepecikler vardı.

Başkomiser ve ekibi beş-altı dakika içerisinde vadiye en yakın tepeciğin arkasına ulaştılar. Hafif yokuş sırtlarda çok hızlı koştuklarından, tüfeklerin verdiği ağırlık nedeniyle nefes nefese kalmıştı hepsi. Vadiyi görebilecek küçük bir tepeciğin gerisinde siper aldılar hemen.

Dikkatlerini ilk çeken şey, kanyonun kendilerinden taraftaki duvarının üstünde dolaşarak etrafı kontrol eden otomatik tüfekli bir adam olmuştu.

Nikos'un içinde bulunduğu mağaranın tüfekli adamın bulunduğu noktanın hemen alt tarafında olduğunu tahmin ettiler. Başkomiser buna rağmen dürbünü alıp kanyonun diğer tarafını gözetledi. Karşı yamaçta herhangi bir mağara girişi görünmüyordu. Mağaranın kendilerinden tarafta olduğuna kesin kanaat getiren başkomiser, bu kez kanyonun güney tarafını incelemeye başladı. Yaklaşık iki yüz elli metre ileride bir çöküntü alanı fark etmişti. "Aykut, şu yukarıdaki çöküntüden karşıya geçip kanyonun diğer tarafına gelebilir misin?" diye sordu.

Hemen kendi dürbünüyle aynı tarafa bakan Aykut, "Yapabilirim" dedi.

"Bir memurla beraber git. Yanınıza tüfek ve dürbün almayı unutmayın. Yalnız mağaranın karşısına çok dikkatli ve görünmeden gelmeniz gerekiyor."

"Tamam, merak etmeyin" dedi Aykut. Siperden çekilip, Aksaray KOM ekibinden polislerle konuştu. Bir-iki dakika sonra da bir polisle beraber yukarı doğru koşmaya başladı.

Mağarada lastik yakılması durumunda Nikos'un içeride dumandan nasıl korunacağını, nefes alabileceği bir yer bulup bulamayacağını merak eden başkomiser bir kere daha telefon açtı ancak yine ulaşılamıyordu ona.

94

Yeraltı köyünde üçüncü bir çıkış arayan Nikos, şömine benzeri bir yer görmüştü. İçeri girip yukarı baktığında buranın yaklaşık on beş metre yüksekliğinde bir baca deliği olduğunu anladı. Çok sevinmişti. "Bir havalandırma deliği buldum galiba" dedi heyecanla.

Yarım saat önce başkomiserin mesajını gören Nikos, onun Ihlara kasabasında olmasına hem çok şaşırmış hem de sevinmişti. Ama "Onun buraya gelmesi epey zaman alır, burada böyle bekleyemem. Sansar'ın adamları her an lastik yakabilirler. Dışarı çıkmak için bir yol veya dumandan korunacak bir yer bulmalıyım" diye düşünerek yeraltı köyünde araştırma yapmaya başlamıştı. Yine birçok kapalı odaya girip çıkmış, tünellerden geçmiş ama bir türlü bulamamıştı üçüncü çıkışı. İyice umutsuzluğa düştüğü sırada birden, daha önce gördüğü yarısına kadar taş ve toprakla dolmuş olan tünel aklına gelmiş, hızla tünelin önüne gitmişti. Taşların üstünden tünelin içine doğru sokulan Nikos, ileriyi görememiş ama küçük bir hava akımı hissetmişti. "Tünelin öbür tarafında bir havalandırma deliği olabilir" diye düşünüp tüneli tıkayan taşları temizlemeye başlamış, yirmi dakikada ileri geçebilecek kadar tüneli açmıştı. Sürünerek tünelden geçmiş, önce küçük, sonra biraz daha büyük bir odaya ulaşmıştı. Yine odaları birbirine bağlayan koridorlar görmüş, en fazla bir metre yüksekliğinde bir tünelde ilerlemişti. Gittikçe yükselen tünelde altı-yedi metre ilerledikten sonra yeni bir odaya gelmiş, etrafa bakarken baca deliğini görmüştü.

Yukarıdaki havalandırma noktasına ulaşabilirse hayatta kalabileceğini düşünüyordu. Madenci fenerinin ışığının yetersiz

olduğunu fark edince sırt çantasından el fenerini çıkarıp yukarıya doğru tuttu. Gördüğü yer düz bir tavandı. "Çıkış kapalı ama hava akımı buradan geliyor" diye mırıldandı. Biraz daha dikkatli baktı yukarıya. Bacanın tavana yakın bir yerinde, sol tarafta küçük bir karanlık nokta vardı. Fener orayı aydınlatamıyordu. "Yukarıda yan tarafa doğru bir çıkış olabilir" diye düşündü. Ama oraya nasıl tırmanacaktı? Bacada kayaya oyulmuş küçük kedi basamaklarını fark etmesi uzun sürmedi. Ayağının birini bir duvara, diğerini karşı duvara koyarak yukarı çıkması gerektiğini anlamıştı. El fenerini sırt çantasına koyduktan sonra bir-iki deneme tırmanışı yaptı. Sonra da çok dikkatli bir şekilde tırmanmaya başladı.

Nikos altı-yedi dakika sonra tavana yaklaşmıştı. Düşündüğü gibiydi yukarısı, baca bu noktada sol tarafa açılan küçük bir tünele dönüşüyordu. Çok dikkatli bir şekilde tünel tarafına geçti. Aşağı düşmekten çok korkmuştu, nefesini toparladıktan sonra hafif yukarı doğru eğimli tünelde yine sürünerek ilerlemeye başladı. Her an dışarı çıkmayı bekliyordu artık ama tünelin ucu küçük bir odacığa ulaştı. Tam karşıdaki havalandırma deliği, aşağı yukarı bir metre çapında ve yirmi beş-otuz santimetre kalınlığında bir sürgü taşıyla kapatılmıştı. İyice gerilen Nikos, "Ne yapacağım şimdi?" diye mırıldandı. Bu sırada küçük bir hava akımı olmuştu yine. Bunu çözebilmiş değildi. Odacıktaki duvarları kontrol ettiğinde, girişe göre sağ tarafta bilek kalınlığında birkaç yassı delik olduğunu gördü. Hava buralardan geliyordu. Feneriyle kontrol etti ama deliklerin nereye açıldıklarını göremedi. "Buradan gelen hava yetersiz, sürgü taşını açmam gerekiyor" diye mırıldandı. İki gün önce rehber, bu sürgü taşlarının içerideki bir kişi tarafından rahatlıkla açılıp kapatılabildiğini söylemişti ama Nikos'a çok inandırıcı gelmemişti bu. "Şimdi bunu denemekten başka çarem yok" diye düşündü. Sürgü taşının önündeki takozları ve duvarlardaki küçük sabitleme taşlarını yerlerinden çıkar-

dı. Sırtını duvara dayayıp ayaklarıyla sürgü taşını yuvarlamaya çalıştı ama bir milimetre bile yerinden kıpırdatamadı. Çünkü bu, jantlı bir kamyon lastiğinden çok daha ağır bir cisimdi. İşte bu sırada tuhaf bir koku hissetti. Tahmin ettiği gibi yanık lastik kokusuydu bu. Hemen yerdeki taşlarla ve sırt çantasıyla gerideki tüneli kapatmaya çalıştı. Gözleri yaşarmış, öksürmeye başlamıştı. Bilek kalınlığındaki hava deliklerine burnunu dayayıp nefes almaya çalıştı.

Ara sıra tersine hava akımı olsa da duman birikmeye devam ediyordu odada. Nikos nefesini iyice toparladığı zamanlarda sürgü taşını ittirmeye çalışıyor ama bir türlü kıpırdatamıyordu taşı yerinden. "Yuvarlanma yolunda bir engel mi var acaba?" diye düşünüp taşın ön tarafına geçti. Bu sırada dumanın yoğunluğu artmaya başlamıştı. İyice panikleyen Nikos hava deliğine gidip nefes aldıktan sonra kontrolü elden bırakmaması gerektiği konusunda kendini uyardı. Sırt çantasından bahçıvan setini çıkardı. Önce küreği takıp sürgü taşının yuvarlama yolunu temizledi. Sonra kazmayla vurup keserle kazıyarak yolu açmaya çalıştı. Çıkan parçaları elleriyle kenara ittirdi.

Bir süre sonra sürgü taşını çok az kıpırdatabilmişti. Taşın önünü biraz daha temizledikten sonra tekrar denedi ve taş biraz daha yuvarlandı. Sonunda az da olsa içeriye hava girmeye başlamıştı. Ön tarafa geçip keserle yolu biraz daha kazımaya çalıştı. Taşı belki bir santimetre daha yuvarlamıştı ama her bir milimetrenin hayati önemde olduğunu biliyordu. Ara sıra lastik dumanı geliyor, gözleri yanıp ağrıyor, yoğun bir öksürük krizine giriyor, ancak sürekli kendini uyarıp pes etmemeye çalışıyordu. Sonunda açılan yer, ayakkabısı girecek kadar olmuştu. Nikos artık küçük havalandırma deliklerine gitmiyor, sürgü taşının hemen yanında nefes alıp veriyordu. Biraz daha açsa iyice rahatlayacaktı. Kendini tekrar tekrar motive ederek sürgü taşını yuvarlamayı başardı. Tünel üçte birine kadar açılmıştı artık. Dışarıdan o ka-

dar çok hava gelmeye başlamıştı ki lastik dumanını tünele doğru geri gönderiyor gibiydi.

Kısa bir dinlenmenin ardından sürgü taşını tünelin yarısına kadar yuvarladı. Malzemeleri çantasına koyduktan sonra yaklaşık bir metre çapında ve üç metre uzunluğundaki bir tünele girdi. Sonra da en fazla dört metrekarelik, bir buçuk metre yüksekliğinde, tavanı kubbe şeklinde örülmüş küçük bir odacığa geldi. Odaya girer girmez doğal ışığı fark etti. Karşı duvarda dikey bir ızgara deliği gibi duran ve yaklaşık bir metre derinliğinde üç adet ince uzun yarık vardı. Nikos ışığın buralardan içeri girdiğini anladı. On santimetre enindeki bu yarıklara yaklaşıp temiz hava alırken dışarıyı izledi. Kanyonun aşağı yukarı yüz elli metre uzaklıktaki karşı duvarlarını, sonra da vadi tabanını ve küçük dereyi gördü. Karşı yamaca bakarak içinde bulunduğu odanın mağaranın giriş kapısından yirmi beş metre yükseklikte olduğunu tahmin etti.

Yeni bir duman dalgası gelmişti. Nikos öksürük krizini atlattıktan sonra tavanın kemerli kubbe şeklinde taşlarla örüldüğünü fark etti. Üst üste iki tuğla büyüklüğündeki taşlara bakarak, "Birini yerinden çıkarabilirsem diğer taşları söker, tünele doldururum" diye düşündü. Çıkarabileceği küçük bir taş aradı hemen. Kısa süre sonra sağ üst tarafında çatlamış bir taş gördü. Çekiç ucunu ve sapı sırt çantasından çıkardı. Çekici sapa taktıktan sonra taşa vurmaya başladı. Fazla ses çıkmaması için çok hızlı vurmuyordu. Kısa süre sonra biraz daha çatlamıştı taş. Saptan çekici çıkarıp kazma ucunu taktı. Birkaç vuruşla önce küçük, sonra büyük parçaları yerinden çıkardı. Hemen ardından yan taraftaki taşı çıkardı. Düşündüğü gibi oluyor, diğer taşlar daha kolay çıkıyordu.

Altı taş çıkaran Nikos, onları birer ikişer tünelin girişindeki sürgü taşının olduğu yere taşıdı. Az önce bu tarafa geçtiği yerde taşları üst üste koyup bir bariyer duvarı örmeye başladı. Hemen

geri dönüp dört taş daha çıkardı. Onları da bariyer duvarının üzerine koyup havalandırma odasına geri geldi. Biraz daha taş sökecekti ama bunu yaparsa tavanın çökebileceği geldi aklına. Alt taraflardan üç taş daha çıkardı. Onları da yaptığı duvarın üstüne koydu. Sürgü taşının yanındaki açıklığı tam olmasa da kapatmıştı. Ancak taşların arasından duman sızmaya devam ediyordu hâlâ.

Bir kere daha öksürük krizine tutulunca temiz hava almak ve biraz dinlenmek için havalandırma odasına dönüp yere oturdu. İşte bu sırada cep telefonunun titrediğini fark edebildi. Başkomiserin gönderdiği mesajlarla kendi gönderilerinin iletildiği bilgileri geliyordu arka arkaya. Telefonu cebinden çıkardı. Başkomiserin cevapsız çağrılarını da gören Nikos hemen onu arayıp, "Lütfen yardım et" dedi.

95

Derin bir nefes alıp vermişti başkomiser. "Nikos, iyi misin?" diye sordu.

"Evet, küçük bir havalandırma odasına ulaştım" dedi Nikos heyecanla. "Labirent gibi birçok tünel ve odalardan geçerek gelebildim buraya."

"Zoru başarmışsın. Şimdi biraz sakin olmaya çalış. Az sonra seni kurtaracağız oradan."

Yarım saat önce bölgeye gelen polisler siperden etrafı gözetlemeye devam ederken birden paniklemişlerdi. Çünkü mağaranın olduğu yerden simsiyah bir duman yükselmişti yukarı doğru. Nikos için çok kaygılanan başkomiser yüzbaşıya telefon açıp, "Nerede kaldınız? Ne olur biraz acele edin" demiş, yüzbaşı da bölgeye çok yaklaştıklarını söylemişti. Sabırsızlıkla askerler beklenirken Nikos'tan telefon gelmişti.

"Buraya gelebildiniz mi?" diye sordu Nikos.

"Evet. Kanyonun üstünde, mağaraya yüz elli metre mesafedeyiz şimdi" dedi başkomiser.

"Çok iyi" dedi Nikos. "Başkomiserim, tavandaki taşları çekiçle söküp geldiğim tüneli kapatmaya çalıştım ancak içeriye duman sızmaya devam ediyor hâlâ. Sabah vadi yamacındaki bir havalandırma deliğini açmıştım, onu kapattırabilir misiniz?"

"Tamam, kapatalım, nerede?" diye soran başkomiser, Nikos'tan havalandırma deliğinin yerini öğrendikten sonra, "Deliği buldurup kapattıracağım hemen" dedi.

"Çok teşekkür ederim."

Nikos'a birçok soru soran başkomiser onun içinde olduğu havalandırma odasının yerini ve özelliklerini anlamaya çalıştı.

Ardından da, "Sen şimdi orada sessizce bekle. Birazdan seni tekrar arayacağım" dedi.

Telefonu kapattıktan sonra Erol'a dönen başkomiser, "Havalandırma odasının yerini anladın mı?" diye sordu.

"Biraz."

"On katlı penceresiz balkonsuz bir bina düşün. Havalandırma odası sekizinci katta, odanın duvarlarının kalınlığı yaklaşık bir metre ama içeri hava girmesini sağlayan üç yarık var."

"Anladım" dedi Erol.

"Biz çatıdayız, Sansar'ın adamlarıysa binanın giriş kapısında. Binanın içi de lastik dumanıyla dolu."

"Sansar'ın adamları duman dağılınca binaya, pardon mağaraya girip Nikos'u aramayı düşünüyorlardır."

Başkomiserin aklına bir fikir gelmişti aniden. "Nikos dumandan boğulma tehlikesini atlattı artık, değil mi?" dedi heyecanla.

Erol anlamamıştı. "Evet, ne oldu?" diye sordu.

"Bu durumda içeride duman olması bizim lehimize değil mi?" dedi başkomiser. Hemen ardından da Nikos'a telefon açıp, "Az önce bahsettiğin yarıkların açıklığı ne kadar, dışarıdan içeri bakılırsa tünel görülebilir mi?" diye sordu.

Yarıklara ve tünele bakan Nikos, "En az on santimetre var, ikisinden çok rahat görülür tünel" dedi.

"Tamam, seni tekrar arayacağım."

"Neler geçiyor aklınızdan?" diye sordu Erol merakla.

"Dumanın dağılmasını beklemeden hemen harekete geçmemiz gerekiyor. Nikos'un yanına tam olarak ulaşamayabiliriz ama bulunduğu yerde korumaya alabiliriz onu."

"Nasıl?"

"Sansar'ın adamlarını mağaranın önünden püskürttükten sonra halatlarla kanyondan aşağı sarkıp havalandırma odasının karşısına gelebiliriz. Yarıklardan içeriyi gözetleyip odaya yaklaşmaya çalışanları tüfekle ateş ederek kovalayabiliriz."

Erol çok şaşkındı. "Bu çok iyi ama Sansar'ın adamlarını mağaranın önünden nasıl püskürteceğiz? Hemen mağaraya girmezler mi?" dedi.

"Evet, hemen içeri girerler, hatta Nikos'un yaşadığını anlarlarsa rehin almak isterler onu. Ancak duman nedeniyle kısa sürede yapamazlar bunu."

"Anladım. Nikos'u nasıl kurtaracağız oradan?"

"Önce güvenliğini sağlarız. Sonra bir taraftan Sansar'ın adamlarını teslim olmaya zorlarken diğer taraftan kayayı kırıp ona ulaşmayı deneriz."

"Kanyondan sarkarak kayayı kırmamız zor olmaz mı?"

"Evet, çok zor olur ama mecbur kalırsak yaparız. Yeter ki zamanımız olsun."

Erol'un tüm sorularına mantıklı bir cevap verebiliyordu başkomiser. Ayrıntılar üzerinde konuşurken Yüzbaşı Tuncay ve devriye komutanı Astsubay Çetin bölgeye geldiler.

Başkomiserin yanında sipere uzanan yüzbaşı, "Nikos iyi mi?" diye sordu hemen.

"Evet, az önce telefon açtı. Bir havalandırma odasına ulaşmış" diyen başkomiser Nikos'un içinde olduğu odanın yerini kısaca anlattı. Ardından da iki polisi vadinin karşı tarafına gönderdiğini ve onların mağaranın iki kapısının önünde toplam altı kişi tespit ettiklerini söyledi.

Yüzbaşı da iki timi vadinin karşısına, bir timi de kuzeyden vadi içerisine göndermişti.

Bu sırada başkomiserin telefonu titredi. Arayan Aykut'tu yine. "Sansar'ı gördüm efendim, biraz daha yaklaşınca hemen tanıdım onu" dedi.

"Tamam. Aykut şimdi yamaçtaki bir havalandırma deliğinin kapatılması gerekiyor. Nikos'a telefon açıp deliğin yerini tam olarak öğren. Haber verdiğimde oraya geçmen gerekecek."

Telefonu kapattıktan sonra planından bahsetmeye başladı başkomiser.

Hem Yüzbaşı Tuncay'ın hem de Astsubay Çetin'in aklına yatmıştı plan. "Kanyondan aşağı sarkmak için halat temin edebilir miyiz?" diye sordu başkomiser.

"Minibüste en az yüz metrelik halat var" dedi Çetin. "Biz bu bölgelerde hemen her gün defineci kovalıyoruz. Onların açtığı kuyulara, yeraltı köylerine girerken kullandığımız halat ve diğer dağcılık malzemelerini her zaman yanımızda tutuyoruz. Merak etmeyin, malzeme sıkıntısı olmaz. Gerekirse kasabadan takviye yaparız."

"Bu çok iyi" dedi başkomiser.

"Kanyon yamacındaki kayayı da çok çabuk kırabiliriz."

"Nasıl olacak bu? Bir metre kalınlığındaki kayadan bahsediliyor" dedi yüzbaşı.

"Komutanım, bu bölgedeki kaya yapısını diğer bölgelerdeki gibi düşünmeyin" diye devam etti Çetin. "Volkanik külün birikip sıkışmasıyla oluşan bu kaya çok kolay oyulup kırılıyor. Ben bu bölgede definecilerin çok kısa sürelerde açıp kırdığı birçok kaya gördüm. Biz de birçok defa bu tip kayaları kırmak zorunda kaldık. Kalınlığı iki metre bile olsa buradaki kayayı da çok kolay kırabiliriz. Nikos da içeriden yardım edebilir."

"Malzemen var mı burada?" diye sordu yüzbaşı.

"Evet, onlar da minibüste" dedi Çetin.

Planın uygulanmasına karar verilmişti. Astsubay Çetin kendi askerleriyle iki polisi yanına alarak araçlara koştular. Başkomiserle yüzbaşı operasyonun diğer taraflarını planlamaya başladılar.

On beş dakika sonra malzeme almaya giden askerle polisler geri dönmüş, operasyon planı tamamlanmış, Nikos'a genel bilgiler verilmişti.

"Teslim ol çağrısı yapalım mı?" diye sordu yüzbaşı.

"Yapalım ama kolay kolay teslim olmazlar" dedi başkomiser. "Bu Sansar denen adam dünya kadar suç işlemiş birisi. Az önce de söylediğim gibi son hamlelerini yapıp mağaraya girerler bence. Nikos'u orada bulup rehin almaya çalışırlar."

"Mağaranın labirent gibi olduğu ve içeride çok yoğun bir duman olduğu düşünülürse kısa sürede yapamazlar bunu. Denerlerse de kendi pisliklerinde boğulurlar."

Çok zaman kaybettiklerini düşünen başkomiser, "Bir an önce başlayalım artık" dedi.

Telefonunu yanındaki uzman çavuşa veren yüzbaşı, "Hemen ekip başlarıyla telekonferans kurun" dedi.

Uzman çavuş kısa sürede bölgede konum alan bir astsubay ve üç uzman çavuşla telekonferans sistemiyle bağlantıya geçti. Telekonferansa Aykut da dahil edildi.

Yanındaki askerden aldığı megafonu açan yüzbaşı, "Dikkat dikkat, Aksaray Jandarma komutan vekili konuşuyor" diye başladı. "Vadidekiler, etrafınız çevrildi, silahlarınızı hemen yere bırakıp ellerinizi başınızın üzerine koyun."

Kanyonun üstündeki tüfekli adam koşarak yakındaki bir çökme noktasından aşağı kaçtı. Konferans hattındaki Astsubay Caner, "Komutanım, mağaranın girişindekiler yakınlarındaki kayaların arkasına saklandılar" dedi.

"Tamam. Cemil, iki el havaya" dedi yüzbaşı.

Kanyonun karşı tarafından havaya iki el ateş edildi. Tüfek sesi çok büyük yankı yapmıştı. Megafonu tekrar açan yüzbaşı, "Vadidekiler, şimdi silahlarınızı hemen yere bırakın ve ellerinizi başınızın üzerine koyarak ortaya çıkın" dedi.

Verilen emre yine uyulmamıştı. Yüzbaşı bu kez, "Gökhan, Cemil, İlyas" dedi. "Sırasıyla havaya ikişer el ateş edin."

Kısa süre sonra üç farklı bölgeden altı el silah sesi duyuldu. Ateş kesildikten sonra, "Aşağıdakiler bu bir jandarma ve polis ortak operasyonudur, hemen teslim olun" dedi yüzbaşı. Ardından da megafonu başkomisere uzattı.

"İstanbul Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık Şubesi adına konuşuyorum" diye başladı başkomiser. "Mehmet Semerci. Gerçek isminin Ömer Sami Kuşçu, lakabının Sansar olduğunu biliyoruz. Ya şimdi burada bize teslim olursun ya da karşılık vererek intihar edersin."

Birkaç saniye sonra, "Komutanım, otomatik tüfekli biri mağaranın güney girişinden içeri kaçtı" dedi Astsubay Caner.

"Tamam. Cemil boş bir yere iki el daha."

İki el silah sesi duyuldu. Megafonu açan başkomiser, "Aşağıdakiler" dedi. "Başınızdaki adam sayısız suç işlemiş birisi. Ya teslim olur, sadece kendi suçlarınızdan sorumlu tutulursunuz ya da bize karşı koyarak başınızdaki adamla beraber intihar edersiniz. Tercih sizin. Size iki dakika süre veriyorum."

Megafonu geri alan yüzbaşı, "Aşağıdakiler, bu size son uyarı, teslim olun. Geri sayım başladı" dedi.

On beş-yirmi saniye sonra, "Komutanım, otomatik tüfekli bir kişi de kuzey girişten mağaraya kaçtı" dedi Astsubay Caner.

"Tamam" diyen yüzbaşı megafonu bir daha açıp, "son bir buçuk dakika" dedi.

"Komutanım, köylü kıyafetli bir kişi ellerini havaya kaldırarak ortaya çıktı" dedi Caner. Aynı anda bir el tabanca sesi duyuldu. "Köylüyü vurdular" dedi Caner heyecanla. "Uçurumdan aşağı doğru yuvarlanıyor adam."

"Tamam. Atış serbest, indirin şu pislikleri."

Vadide korkunç bir cayırtı çıkmıştı. "Komutanım, mağaranın güney ve kuzey girişindeki adamlar pencere gibi bir yerden otomatik tüfekle ara sıra ateş ediyorlar."

"Tamam. Herkes çok dikkatli olsun."

Vadiden inanılmaz çatışma sesleri yükseliyordu. Astsubay Caner'in, "Komutanım mağaradan ateş edilirken bir kişi kuzey kapısından kendini içeri attı" dediği çok zor duyuldu.

"Tamam, kaçsın bakalım."

"Komutanım, iki kişi güney girişten arka arkaya içeri girdi."

"Anlaşıldı, önden giren Sansar'dır."

"Komutanım, altıncı kişi de güneyden içeri girdi."

"Güzel. Ne halt edeceksiniz bakalım o dumanın içinde."

Ateş kesilmiş, tuhaf bir sessizlik olmuştu bölgede. "Aykut, duyuyor musun beni?" dedi yüzbaşı.

"Evet komutanım."

"Bizimkiler yeniden ateşe başladığında sen de dereye doğru inmeye başla."

"Tamam, hazırım."

"Arkadaşlar, ben durun diyene kadar kapı ve pencere deliklerini sürekli ateş altında tutacaksınız. Ateş!"

96

Beş dakika sonra Aykut dereye inmiş, ateş kesilmişti. Siperden çıkan başkomiser, yüzbaşı ve diğer polislerle askerler koşarak kanyonun üstüne ulaşmışlardı.

Kanyonun karşı yamacındaki Astsubay Caner'le bağlantıya geçen başkomiser, tam olarak hangi noktadan aşağı sarkacağını tespit etti. Hemen ardından da jandarma devriye komutanı Astsubay Çetin'in yönetimindeki ekibin yanına gitti. Ekipteki asker ve polisler, otuz metre uzunluğundaki bir dağcı halatını yakındaki büyük bir kayaya bağlamaya çalışıyorlardı. Bu sırada başkomiserin cep telefonu titredi. Aykut'tu arayan. "Efendim, tıkacı deliğe taktım" dedi.

"Tamam Aykut çok büyük bir iş başardın. Şimdi mağaranın girişini görecek bir yerde siper alıp bekle."

"Efendim, şu vurulan köylü bana çok yakın bir yerde inleyip yardım istiyor."

"Öyle mi? Hemen yanına git, güvenli bir yerde yapabileceğin bir yardım varsa yap."

"Emredersiniz."

Başkomiser yeniden Astsubay Çetin'in yanına doğru yönelmişti. Cep telefonu bir daha titredi. Bu kez arayan Nikos'tu. "Neler oluyor?" diye sordu Nikos.

"Kanyonun hemen üstündeyiz şimdi" dedi başkomiser. "Sana ulaşmamıza altı-yedi metre kaldı. Birazdan halatla aşağı sarkıp yanına geleceğim."

Az önceki çatışma seslerinden çok korkmuş olan Nikos, "Çok iyi" dedi ancak hemen ardından, "Sansar'ın adamları ne oldu? Öldürdünüz mü hepsini?" diye sordu.

Başkomiser gerçeği söylemenin daha doğru olacağını düşünüp, "Hayır, mağaraya kaçtılar" dedi. "Orada kendi çıkardıkları dumanda boğulacaklar."

"Aman Tanrım! Buraya gelebilirler" diyen Nikos'un korkusu sesine yansımıştı.

"Nikos, sakin olmak zorundayız şimdi. Yanına ulaşamazlar, içeride hâlâ çok yoğun duman var" dedi başkomiser.

"Tamam. Sakin olacağım."

"Söylediğin tıkaç yerine takıldı. Duman gelmeye devam ediyor mu odaya?"

"Emin değilim ama kesildi gibi."

"Tamam. Birkaç dakika sonra yanında olacağım."

"Acele edin lütfen."

Telefonu kapatan başkomiser hemen Astsubay Çetin'in yanına döndü. Halatın bir ucu gemici düğümüyle yakındaki büyük kayaya bağlanmıştı.

Başkomiser hemen Astsubay Çetin'in verdiği dağcı kemerini giydi. Bir mayo gibi başkomiserin bedenini saran kemerin bel ayarlarıyla omuz ve bacak kayışlarının takılmasını bizzat Astsubay Çetin yaptı.

İniş, profesyonel dağcıların yaptığı gibi değil, başkomiserin yavaş yavaş aşağı bırakılması şeklinde yapılacaktı. Halatın diğer ucu önce kemerin metal halkalarından, sonra başkomiserin belinden geçirilerek gemici düğümüyle sıkıca bağlandı. Astsubay Çetin, başına topladığı asker ve polislere halatı nasıl yavaş yavaş aşağı bırakacaklarını, istenilen yere ulaşılmasından sonra halatın nasıl sabitleneceğini anlattı.

Bu sırada başkomiser üzerine çok cepli bir yelek giyip yedek şarjörleri, cep telefonunu, kulaklığını kontrol ettikten sonra otomatik tüfeği sırtına geçirdi. Erol da bir el fenerini başkomiserin pantolununun bir bacağına, büyük bir keseri de diğer bacağına bağladı.

Başkomiser ve Astsubay Çetin kanyonun kenarına geldiler. Askerlerden tarafa dönen başkomiser gergin halatı tuttuktan sonra geri geri gitmeye başladı. Kanyonun tam köşesine gelmişti. Halatı tutan asker ve polisler Çetin'in işaretiyle yavaş yavaş aşağı salacaklardı onu. Bedenini iyice geri atan başkomiser, "Tamam, gönderin" dedi. Çetin de çok kısa aralıklarla, "Gevşet, tut; gevşet, tut" emirleri vermeye başladı.

Başkomiser kısa süre sonra kanyonun sorun olabilecek köşesinden aşağı geçmiş, ayaklarını kanyon duvarına dayamıştı. Kanyonun ucunda yüzüstü yere uzanmış olan olan Çetin, "Gevşet, tut" emirlerine devam ediyordu. Başkomiser altı-yedi dakika sonra havalandırma odasının hizasına çok yaklaşmıştı. "Nikos, neredesin? Hiç ses vermiyorsun" dedi.

Nikos çok heyecanlanmıştı. "Başkomiserim buradasın, inanamıyorum" dedi. Aslında yukarıdan gelen sesleri daha önce duymuş ama ekibin motivasyonunu bozmamak için ses çıkarmamıştı.

"Geleceğimi söylemiştim" diyen başkomiser, "gevşet, biraz daha, biraz daha" diye seslendi yukarıdakilere.

Nikos sabırsızlanıyordu artık. Başkomiserin önce ayakkabıları, kısa süre sonra da tüm bedeni göründü. Başkomiser biraz sağa sola kayarak yaklaşık on beş santimetre eninde ve bir metre derinliğindeki yarıktan içeri baktı. Göz göze gelmiş, ikisi de çok sevinmişti ama kaybedecek bir saniyeleri bile yoktu. Yukarı doğru bakan başkomiser, "Çetin, böyle bekleyin" diye seslendi. Ardından da bacağına sarılmış olan el fenerini çıkardı. Çok dikkatli bir şekilde yarıktan havalandırma odasına attıktan sonra, "Feneri tüneli ışıtacak şekilde ileride bir yere koy" dedi Nikos'a.

Feneri eline alan Nikos, onu bir metre ileride yere koyduktan sonra geri döndü. Nikos'un yaptığı bariyer duvarını çok net bir şekilde gören başkomiser, bu kez diğer bacağında bağlı olan keseri çıkarıp yarıktan içeri attı.

Kendi kullandığı keserin en az üç katı büyüklüğünde olan demir saplı keseri eline alan Nikos, "Bununla çok kolay kırabilirim kayayı" dedi.

"Yalnız bu taraftan değil, diğer iki yarığın arasını kıralım."

"Neden? Burası daha ince gibi."

"Hayır burası benim, davetsiz bir misafir olursa onu buradan karşılayacağım."

Başkomiserin, sırtındaki otomatik tüfeği çıkardığını gören Nikos, "Şimdi anladım" dedi.

Başkomiser sağ ayağını yarığın içine doğru bir yerde sabitledikten sonra, yukarı doğru bakıp, "Çetin tamam, halatı sabitleyin artık" diye seslendi.

Astsubay Çetin ve ekibi bu konuda tecrübeliydi. Kısa sürede çok sağlam düğümler atarak halatı sabitlediler.

Otomatik tüfeğini tünele doğru tutup parmağı tetikte beklemeye başlayan başkomiserin gerginliği azalmıştı biraz. "Demek İncil'i buldun" dedi.

"Evet, sırt çantamda" dedi Nikos.

"Hayatını tehlikeye attın. Keşke bana haber verseydin."

"Haber verecektim aslında ama bazı olaylar hiç öngörmediğim şekilde gelişti. Çok özür dilerim."

"Neyse, şu kayayı kırmaya başla bakalım. Birazdan bu tarafı kıracak askerler de aşağı inecek."

Üç yarıktan ikisinin arasındaki kaya kırılacaktı. Yaklaşık doksan santimetre enindeki bu bölüme keserin sırtıyla ilk darbeyi indiren Nikos, kayadan yumurta büyüklüğünde bir parça koptuğunu görünce, "Düşündüğümden daha kolay olacak" dedi.

Başkomiser parmağı tetikte tüneli gözetlerken, Nikos hızla kayayı kırıyor, ara sıra keserin keskin tarafını çevirip odun gibi kesiyordu. Beş dakika sonra bir uzman asker yukarıdan başkomiserin sol tarafına indi. Beline bağlanmış oldukça büyük bir çekiç, keser ve çok büyük demir bir çivi vardı. Hemen çekici çı-

karıp kayaya vurmaya başladı. Başkomiser ara sıra ona bakıyor, her çekiç darbesinde kaya parçalarını nasıl düşürdüğünü görüp hayretler içerisinde kalıyordu.

On dakika sonra ikinci uzman asker de diğer askerin sol tarafına indi. O da hemen çalışmaya başladı. İkisi de sanki her gün bu işi yapıyorlarmış gibi kayayı çekiç ve çiviyle kırıyor, keserle kesiyorlardı. Yirmi dakika kadar sonra uzman askerler ve Nikos kayanın yarıya yakınını kırmışlardı.

Başkomiser birden içeriye dikkat kesildi. Tünelin gerisindeki bir kişi bariyerdeki taşları içeri çekmeye çalışıyor gibiydi. Emin olamıyordu başkomiser ama riske giremezdi. "Nikos iyice kenara çekil" dedikten sonra tünele doğru iki el ateş etti. Hemen ardından da tüm şarjörü boşalttı.

Nikos, yukarıdakiler ve karşı yamaçtaki herkes çok tedirgin olmuştu. Hafif sağa kaçıp yedek şarjörü takan başkomiser, geri dönüp çok dikkatli bir şekilde gözetledi tüneli ama fener ışığında uçuşan toz topraktan başka bir şey göremiyordu.

Bir süre sonra içerideki toz çökmüş, tünelin ucunda herhangi bir hareket olmadığı anlaşılmıştı. Bu sırada yüzbaşı telefon açıp ne olduğunu sordu.

"Herkes iyi, tünelde bir hareket var gibiydi, tedbir amaçlı ateş ettim" dedi başkomiser. Telefonu kapattıktan sonra da yanındakilere dönüp, "Arkadaşlar devam edin" dedi. Hem Nikos hem de uzman askerler çok daha hızlı çalışmaya başladılar.

On dakika sonra kanyonun üstündeki yüzbaşıyı arayan Astsubay Caner, "Komutanım, mağaranın güney girişinde bir fanila, beyaz bayrak gibi bir şey sallanıyor" demişti. Başkomiseri arayan yüzbaşı, "Beyaz bayrak sallıyormuş birisi, teslim olmak istiyor olabilirler mi?" diye sordu.

Hemen aşağı bakan başkomiser, beyaz bir kumaş sallandığını görmüştü. "Sansar bir şeytanlık peşinde olabilir ama yine de teslim ol anonsu yapalım" dedi.

Telefonu kapatan başkomiser bir taraftan aşağı bakarken diğer taraftan da tüneli kontrol ediyordu.

Yukarıdaki yüzbaşı ise telekonferans sistemini kurdurup başkomiseri de sisteme eklettirdi. Kısa süre sonra yüzbaşının, "Mağaradakiler, ellerinizi başınızın üzerine koyarak hemen dışarı çıkın" diyen sesi tüm vadide yankılandı.

Bir süre herhangi bir tepki gelmedi. "Komutanım, beyaz bayraklı kişi birkaç adım daha attı" dedi Astsubay Caner.

"Mağaradakiler, iyi dinleyin beni" dedi yüzbaşı. "Eğer yanlış bir hareket yaparsanız, hepinizi öldürmekte hiç tereddüt etmeyeceğiz. Ellerinizi başınızın üzerine koyup hemen dışarı çıkın. İki dakikalık geri sayım başladı."

"Komutanım, beyaz bayraklı kişi tamamen dışarı çıktı ama sürekli öksürüyor, ara sıra eğilmek zorunda kalıyor gibi."

"Diğerleri, hemen dışarı çıkın" dedi yüzbaşı.

"Komutanım biri daha çıktı. Elleri havada ama bir şey işaret ediyor. Biri kapıdan geri geri çıkıyor, yaşlı adamın omzundan tutmuş gibi. Evet, ayaklarından da başka biri tutmuş. Adamı dışarı çıkarıp yere yatırdılar. Komutanım son kişi de dışarı çıktı."

Sansar'ın adamlarının teslim olduğunu anlayan Nikos çok sevinmişti. Yaklaşık yirmi beş metre yukarıdan mağaranın önünü seyreden başkomiser de çok rahatlamıştı ama yine de tüfeğini aşağıya doğru tutmaktan geri durmadı.

"Tamam, herkes çok dikkatli olsun" dedi yüzbaşı.

"Komutanım yerde yatan yaşlı adam dışındaki herkes ellerini yukarıda tutuyor ama hepsi yerdeki adamı işaret ediyor" dedi Astsubay Caner.

Megafonu tekrar açan yüzbaşı, "Aşağıdakiler, ellerinizi indirmeden yerde yatan adamın yanından uzaklaşın. En küçük bir hareket yapan ölür" dedi.

"Komutanım, uzaklaşıyorlar."

"İlyas, bundan sonrası sende" dedi yüzbaşı.

Vadiye kuzey tarafından girip patika yoldan ilerleyerek bölgeye yaklaşmış olan askerlerin başındaki Uzman Çavuş İlyas, "Emredersiniz komutanım" dedi.

"Herkes çok dikkatli olsun" dedi yüzbaşı. "Ters bir şey yapanı hemen indirin."

On dakika sonra, "Komutanım" dedi İlyas, "yerde yatan kişi de dahil altı kişiye kelepçe taktık."

97

Tüm ekip iyice rahatlamış, kanyon duvarındaki kayanın geri kalan kısmı yaklaşık yarım saatte kırılmıştı. Uzman askerlerden biri açtıkları delikten havalandırma odasına girdi. Kendi üzerindeki dağcı kemer takımını çıkarıp Nikos'a giydirdi. Halatı önce kemerin halkalarından geçirdi, sonra da Nikos'un beline gemici düğümü yöntemi ile sıkıca bağladı.

Mağaranın girişinden yaklaşık yirmi beş, dereden kırk beş metre yukarıdaydılar. Nikos'un bu yükseklikten korkabileceğini düşünen başkomiser, "Aşağı bakma" dedi.

Deliğin ucuna gelen Nikos, başkomiserin yönlendirmesi ile başını dışarı çıkarıp gergin halatı yukarıdan tuttu. Başkomiser halatı yaklaşık on santimetre daha yukarı çektirdi. Nikos'un tüm ağırlığı halata binmişti artık ama o ayaklarını kayaya değdirmeye devam ediyordu hâlâ. Halat biraz daha yukarı çekildi ve Nikos tamamen askıda kaldı. Onu duvardan tarafa çeviren başkomiser, "Sen sadece halatı tutup, ayaklarını kanyon duvarına dayamaya çalış. Gerisini yukarıdakiler halledecekler" dedi.

Nikos çok korkuyordu, bunu gören başkomiser onun sırtına dokunduktan sonra, "Merak etme kolay olacak" dedi. Hemen ardından da yukarı doğru bakıp, "Çetin, burası hazır, yavaş yavaş çekin" diye seslendi.

Astsubay Çetin ve ekibi yaklaşık beş dakikada yukarı çektiler Nikos'u. Ayaklarını ve ellerini iyi kullanan Nikos kanyonun köşesinde herhangi bir sorun yaşamadı. Kanyonun üstüne çıkıp titreyen bacakları ile birkaç adım yürüdükten sonra kendini yere attı. İnanamıyordu yaşadıklarına. Yorulmuş ama daha çok aşağı düşmekten korkmuştu.

Nikos'un yanına gelen yüzbaşı, "Geçmiş olsun" dedi.

Teşekkür eden Nikos ayağa kalktı. Polis Erol bir pet şişe ile su verdi. Bu sırada diğer asker ve polisler başkomiseri yukarı çekmeye başlamışlardı. Bunu anlayan Nikos hemen yanlarına gidip yardım etmeye çalıştı onlara.

Beş dakika içerinde başkomiser de yukarı çekilmişti. Tehlikeli bölgede olmasına rağmen, Nikos hemen yanına gidip sımsıkı sarıldı ona. Sevinçli ama biraz da mahcup bir şekilde tekrar teşekkür etti başkomisere. Birlikte kanyonun köşesinden birkaç metre daha uzaklaştılar. Her tarafını toz, toprak ve yanmış lastik isi kaplamış olan Nikos'un yüzü tanınmaz haldeydi. Polis Erol'un verdiği su ile yüzünü yıkamaya başladı.

Aralarında sekiz-on yaş fark olsa da kendi oğluna benzettiği Nikos'u izlerken çok rahatlamış görünüyordu başkomiser. Erol, Metin ve Aykut başta olmak üzere tüm polis arkadaşları ile beraber çok büyük bir iş yapıp otuz üç yıldır çözülemeyen olayları çözmüş, birçok insanın katili, tarihi eser kaçakçısı Sansar lakaplı Ömer Sami Kuşçu'yu yakalamıştı. Tüm bunları yaparken kendi şubesindeki köstebekleri de tespit etmişti. Çok sevinçliydi ama onu en çok sevindiren şey Nikos'un hayatının kurtulması olmuştu. Bir insan hayatını kurtarmanın her şeyden daha değerli olduğunu düşünürdü her zaman çünkü.

Yüzü az da olsa temizlenmiş olan Nikos, bir askerin verdiği kâğıt mendil ile yüzünü kuruladı.

Tüm bunlar olurken aşağıda hayati tehlikesi olan yaralı köylü, iki asker eşliğinde hastaneye gönderilmiş ve bölgedeki diğer asker ve polisler mağaranın önünde toplanmışlardı. Sansar'ın adamlarını sorgulayan polis Aykut, Topal Yorgi'nin İstanbul'da bir evde tutulduğunu öğrenmiş ve durumu hemen polis Metin'e bildirmişti.

Bir süre sonra Astsubay Caner kanyon çöküntüsünden yukarı çıkarak, o sırada başkomiser, Nikos ve Astsubay Çetin ile

konuşmakta olan yüzbaşının yanına geldi. "Komutanım, aşağıdakilerin sağlık durumları iyi değil" dedi.

"Normal, o kadar lastik dumanı yuttular" dedi yüzbaşı.

"Biraz temiz hava alınca düzelirler" dedi başkomiser.

"Komutanım sadece öksürmüyorlar, aynı zamanda ayakta duramıyor, dengelerini kaybedip yıkılıyorlar. Gözleri de kaymış gibi. Sıhhıye eri 'Durumları hiç iyi değil' dedi. Bunun üzerine sırtlarını duvara dayayarak yere oturmalarını istedim. Bunu bile yapmakta zorlandılar, yan yatıp kusmaya başladılar" dedi.

"Rol yapıyor olmasınlar?" dedi başkomiser.

"Defalarca test ettim ama rol yapmıyorlar."

"Komutanım burası volkanik bir bölge, bazı mağaralarda zehirli gaz birikmesi olabiliyor" dedi Astsubay Çetin.

Tarifte yazan havalandırma deliğinin açılması uyarısının ne kadar önemli olduğu, köylünün anlattığı cinli mağara hikâyeleri ve sersemlemiş koyunlar gelmişti Nikos'un aklına. "Delik kapatılınca sadece lastik dumanını değil, içeride biriken zehirli gazı da yuttular demek ki" dedi içinden.

Yüzbaşı tedirgin olmuş gibiydi biraz. "Birer tavuk gibi geberip başımıza bela olmasın bu adamlar sonra" dedi.

"Ağızlarından yeşilimsi bir sıvı geliyor. Bir hastaneye falan götürsek iyi olur komutanım" dedi Astsubay Caner.

"Tamam, sen şimdi bu adamları kelepçelerini çözmeden araçlara taşıttır. Biz de buradaki işleri bitirelim hemen."

"Emredersiniz" diyen Astsubay Caner biraz ilerideki kanyon çöküntüsüne doğru yönlendi.

Sansar ve adamlarının ölme ihtimali rahatsız etmişti yüzbaşıyı. Bir uzman çavuşu yanına çağırarak birkaç ambulans daha istemesini emretti. Hemen ardından da Nikos'a dönerek, "İncil'i alabilir miyim?" dedi.

İncil'i başkomisere teslim edeceğini sanan Nikos şaşırmıştı. "Bu ne demek?" der gibi başkomisere baktı hemen. Onun gü-

lümseyerek başını hafiften aşağı yukarı salladığını gördü. İncil'le ilgili planladığı şeyleri tam olarak yapamayacağını anlayan Nikos üzülmüştü biraz. Ancak, "Buraya kadarmış" diye düşündükten sonra sırtındaki çantadan paketi çıkardı. Küçük torbanın içindeki kumaş parçalarına sarılmış İncil'i eline alıp kumaşların kanatlarını tek tek açtı. Dedesinin ve daha birçok insanın ölümüne muhafaza ettiği Marcion İncili'ne son bir kez daha baktı.

Yüzbaşı kızmış gibi görünüyordu biraz. "Merak etme, devlete teslim ediyorsun onu" dedi.

Elleri titriyordu Nikos'un. Bir kere daha başkomisere baktıktan sonra yüzbaşıya uzattı İncil'i.

Teşekkür ettikten sonra tarihi İncil'i eline alan yüzbaşı kapağı açıp ilk sayfaya, ardından diğer sayfaya baktı. Daha sonraki yaprakların açılmadığını fark eden yüzbaşı yanındaki uzman çavuşa dönüp, "Tutanakları hazırlayın" dedi.

"Emredersiniz komutanım" dedi uzman çavuş.

Nikos'un yanına gelen başkomiser onun omzuna sarılıp, "En doğrusu buydu" dedi.

Polis Erol biraz daha su getirdi. Nikos suyun birazını içtikten sonra geri kalanı ile yüzünü bir daha yıkamaya başladı.

Eline aldığı torba ve kumaş parçalarını bir uzman askere uzatan başkomiser, "Bunların da tarihi değeri vardır" dedi. Hemen ardından da polis Erol ile beraber yüzbaşıda bulunan Marcion İncili'ni incelemeye başladı.

Yaklaşık on beş dakika geçmiş, tutanak hazırlanmıştı. Onu birinci kişi olarak imzalayan Nikos az da olsa rahatlamış görünüyordu. Kendisi doğmadan beş yıl önce ölmüş olan dedesi Alexis Buğdaycıoğlu'nun uğruna hayatını feda ettiği, dünyanın en eski ve önemli İncil'i olan Marcion İncili'ni bulmuştu. Basın toplantısı ile dünyaya tanıtamamış olsa da polis ve jandarma yetkililerine tutanakla teslim etmişti onu.

Bölgede işleri bitmişti artık. Yanlarına gelen bir uzman çavuş, Nikos'un kolundan hafifçe tutarak, "Gidelim" dedi.

Durumu anlamıştı Nikos. Belki birkaç saat içerisinde tutuklanacak ve birkaç ay hapis yatacaktı. Belki kaçakçılık yapma amacı olmadığı, başkomiserle işbirliği yapıp tarihi İncil'i kendi teslim ettiği için indirim alacak veya hiç hapse girmeyecekti.

Bulduğu Marcion İncili de, belki devletin gizli kasalarında saklanacaktı yıllarca. Belki Türkiye'de ünlü bir müzede sergilenecekti. Belki kolektif kaçakçılık adı verilen yöntemle bir müzede veya başka bir resmi yerde sahtesi ile değiştirilecek, gerçek Marcion İncili bir zaman sonra yurtdışında ünlü bir müze veya koleksiyoncuda ortaya çıkacaktı. Belki Vatikan'ın eline geçecek, imha edilecek veya karanlık çekmecelerde saklanacaktı yıllarca. Ama bunların hiçbirini bilemezdi Nikos. O, elinden gelen her şeyi yaparak dünyanın en değerli İncil'ini bulmuş ve devlet yetkililerine teslim etmişti onu.

Bir süre sonra tuhaf bir huzur kaplamıştı Nikos'un içini. Uzman çavuş ve başkomiserle yan yana yürürken birazdan başına gelebilecekleri, hakkında soruşturma açılıp üç beş zaman hapis yatabilecek olmasını pek de önemsemiyordu. İçindeki yeniden doğmuş gibi olmanın huzurunu bozmak istemiyor, kendini bilme, aydınlanma yolunda çok büyük mesafe katettiğini, bundan sonra daha da edeceğini düşünüyordu.

Küçük bir çöküntü alanından geçmiş, yeniden yüksek bir yerde yürümeye başlamışlardı. Geyiklerin yakınlarda bir yerlerde olduğuna dair bir his vardı Nikos'un içinde. Durup geriye doğru baktı. Benliğini, özünü ve İncil'i bulmasına yardımcı olan yol göstericilerini son bir defa daha görmek istemişti. Önce bir şey göremedi. Üzülmüş gibiydi biraz ama kısa bir süre sonra davul sesi duymaya başladı. Hemen sesin geldiği yere doğru odaklandı. Kocaman boynuzları olan üç geyiğin az önce çıktığı havalandırma deliğinin biraz ileriside, kanyonun tam ucunda ol-

duklarını gördü. Hüzünlenmişti Nikos, bir kere daha teşekkür etti onlara içinden.

Nikos'un çok duygulandığını anlamıştı başkomiser. Hemen yanına yaklaşıp omzuna sarıldıktan sonra, "Ne var orada, neye bakıyorsun böyle?" diye sordu.

"Yol göstericilerime" diye cevap verdi Nikos.

"Hani nerede?"

Hafifçe gülümseyen Nikos gözlerini kapatıp birkaç saniye bekledikten sonra, "Orada, mağaralarımızın hemen ötesinde" dedi, iki damla gözyaşı yanaklarından süzülürken.

YARARLANILAN KAYNAK KİTAPLAR

Abdülkadir İnan, *Tarihte ve Bügün Şamanizm*, Türk Tarih Kurumu Y.
Alexander A. Vasiliev, *Bizans İmparatorluğu Tarihi*, Alfa Y.
Aytunç Altındal, *Hangi İsa*, Destek Y.
Aytunç Altındal, *Yoksul Tanrı Apollonius*, Alfa Y.
Carlos Madrigal, *Üç Tanrı mı? Tek Tanrı mı?*, Bütün Dünya Y.
Charles Diehl, *Bizans İmparatorluğu Tarihi*, İnkılap Y.
David Ulansey, *Mitras Gizlerinin Kökeni*, Arkeoloji ve Sanat Y.
Heinz Heimsoeth, *Kant'ın Felsefesi*, Doğu Batı Y.
J. David Nasio, *Freud'dan Lacan'a Oedipus Kompleksi*, Say Y.
Jason D. BeDuhn, *The First New Tastement*, Polebridge Press
John Julius Norwich, *Bizans (Erken Dönem)*, Kabalcı Y.
Joseph Campbell, *Batı Mitolojisi*, Islık Y.
Joseph Campbell, *Kahramanın Sonsuz Yolculuğu*, İthaki Y.
Karen Armstrong, *Tanrı'nın Tarihi*, Pegasus Y.
Kürşad Demirci, *Ortodoksluğun Teolojisi*, Ayışığı Y.
Michael Grant, *Roma'dan Bizans'a*, Homer Kitabevi
Mircea Eliade, *Dinsel İnançlar ve Düşünceler Tarihi*, Kabalcı Y.
Mircea Eliade, *Şamanizm*, İmge Y.
Mustafa Ekincikli, *Türk Ortodoksları*, Siyasal Y.
Neşat Demir, *Ihlara Vadisi ve Kaya Kiliseleri*, Simge Y.
Ömer Demir, *Cappadocia*, Promat Y.
P.D. Ouspensky, *İnsanın Gerçeği "Kendini Bilmek"*, Ruh ve Madde Y.
Paul Stephenson, *Büyük Konstantin*, İş Bankası Y.
Platon, *Devlet (7. Kitap, Mağara Alegorisi)*, İş Bankası Y:
Richard E. Rubenstein, *İsa Nasıl Tanrı Oldu*, Gelenek Y.
Semiha Yıldız Ötüken, *Ihlara Vadisi*, Kültür Bakanlığı Y.
Serol Teber, *Melankoli, "Normal Bir Anomali"*, Say Y.
T. Freke, P. Gandy, *İsa'nın Gizemleri*, Ayna Y.
Tuncay Özkan, *MİT'in Gizli Tarihi*, Cumhuriyet Kitapları
Turan Dursun, *Kutsal Kitapların Kaynakları*, Kaynak Y.
Yaşar Çoruhlu, *Türk Sanatında Hayvan Sembolizmi*, Kömen Y.
Yaşar Çoruhlu, *Türk Mitolojisinin Ana Hatları*, Kabalcı Y.
Yonca Anzerlioğlu, *Karamanlı Ortodoks Türkler*, Phoenix Y.
Yorgo Seferis, *Kapadokya Kaya Kiliselerinde*, Yapı Kredi Y.

AYDINLANMA YOLUNDA

KUTSAL TOPALOĞLU

Ailesi ve toplum tarafından dayatılan dogmaların içinde yıllarca tutarsız bir şekilde yaşamak zorunda kalan hassas bir insanın, büyük bedeller ödemeyi göze alarak çıktığı aydınlanma yolunda dürüstçe ve cesurca ilerleyerek hem kendi "ben"ini hem de dünyanın ilk İncilini bulma hikâyesi...

Mitoloji, dinler tarihi, Şamanizm, tarihi eser kaçakçılığı, mafya/gladyo ve daha bunlar gibi birçok önemli konunun iç içe kurgulandığı sıra dışı bir roman...

THG
0159056
TRH
0159056 TRH

ISBN 978-975-22-1085-1
9 789752 210851

105.00